

Na osnovu člana 50. Zakona o tržištu kapitala („Sl. Glasnik RS“ broj 31/2011, 112/2015 i 108/2016) i člana 3. Pravilnika o sadržini, formi i načinu objavljivanja godišnjih, polugodišnjih i kvartalnih izveštaja javnih društava („Sl. Glasnik RS“ br. 14/2012, 5/2015 i 24/2017), JUBMES banka a.d. Beograd, objavljuje:

GODIŠNJI IZVEŠTAJ za period januar - decembar 2018. godine

Beograd, april 2019.

SADRŽAJ:

- Bilans stanja
- Bilans uspeha
- Izveštaj o ostalom rezultatu
- Izveštaj o tokovima gotovine
- Izveštaj o promenama na kapitalu
- Napomene uz finansijske izveštaje
- Izveštaj revizora - kompletan
- Izveštaj o poslovanju
- Izjava lica odgovornih za sastavljanje finansijskih izveštaja
- Odluka o usvajanju finansijskih izveštaja
- Odluka o raspodeli dobiti

BILANS USPEHA

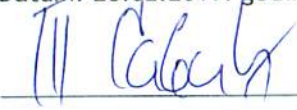
U periodu 01. januara do 31. decembra 2018. godine

	Napomena	U hiljadama dinara	
		2018.	2017.
Prihodi od kamata		688,066	478,147
Rashodi od kamata		(132,648)	(95,964)
Neto prihod po osnovu kamata	6	555,418	382,183
Prihodi od naknada i provizija		114,718	95,672
Rashodi naknada i provizija		(16,750)	(17,590)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	7	97,968	78,082
Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	8	264	-
Neto dobitak po osnovu zaštite od rizika	9	7,955	799
Neto prihod/rashod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne kaluzule	10	25,561	(7,810)
Neto prihod/rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz BU	11	2,696	94,872
Neto prihod/rashod po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti		-	1,413
Neto prihod/rashod po osnovu prestanka priznavanja investicija u pridružena društva i zajedničke poduhvate	12	9,994	-
Ostali poslovni prihodi	13	26,318	28,650
UKUPAN NETO POSLOVNI RASHOD/PRIHOD		726,124	578,189
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	14	(263,081)	(250,184)
Troškovi amortizacije	15	(30,471)	(40,580)
Ostali prihodi	16	278,959	7,567
Ostali rashodi	17	(255,431)	(233,011)
(GUBITAK)/DOBITAK PRE OPOREZIVANJA		456,100	61,981
POREZ NA DOBITAK	18		
Dobitak po osnovu odloženih poreza		9,179	565
Gubitak po osnovu odloženih poreza		-	-
(GUBITAK)/DOBITAK NAKON OPOREZIVANJA		465,279	62,546

Napomene na stranama od 9 do 140

čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Datum: 28.02.2019. godine

 Lice odgovorno za sastavljanje
 finansijskih izveštaja

 Predsednik Izvršnog
 odbora

IZVESTAJ O OSTALOM REZULTATU

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2018. godine

	U hiljadama dinara	
	2018.	2017.
(GUBITAK)/DOBITAK PERIODA	465,279	62,546
Ostali rezultat perioda		
Ostali rezultat perioda Komponente ostalog rezultata koje ne mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:		
Povećanje revalorizovanih rezervi po osnovu nematerijalnih ulaganja I osnovnih sredstava	-	-
Pozitivni efekti promene vrednosti vlasničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	10,477	4,677
Negativni efekti promene vrednosti vlasničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	(28,524)	-
Pozitivni efekti promene vrednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	25,948	-
Negativni efekti promene vrednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	(4,833)	-
Dobitak/Gubitak po osnovu poreza koji se odnosi na ostali rezultat perioda	-	565
Ukupan negativni ostali rezultat perioda	-	-
Ukupan pozitivni ostali rezultat perioda	3,068	5,242
UKUPAN NEGATIVAN/POZITIVAN REZULTAT PERIODA	468,347	67,788

Napomene na stranama od 9 do 140
čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskih izveštaja

Predsednik Izvršnog
odbora

Član Izvršnog
odbora

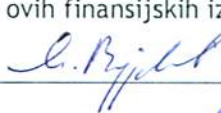
BILANS STANJA

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2018. godine

	Napomena	31.12.2018.	31.12.2017.
AKTIVA			
Gotovina i sredstva kod centralne banke	19	1,911,464	1,351,902
Založena finansijska sredstva		-	-
Potraživanja po osnovu derivata			
Hartije od vrednosti	20	496,698	316,924
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	21	2,066,504	1,457,422
Kredit i potraživanja od komitenata	22	9,432,859	6,788,579
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika		-	1,982
Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate		-	-
Investicije u zavisna društva	23	114	114
Nematerijalna ulaganja	24	13,353	7,044
Nekretnine, postrojenja i oprema	24	1,320,238	1,345,606
Investicije u nekretnine	25a	253,176	252,915
Tekuća poreska sredstva		10,443	10,443
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	25b	25,051	24,168
Ostala sredstva	26	93,262	149,305
UKUPNO AKTIVA		15,623,162	11,706,404
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika		-	2,904
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	27	83,766	179,671
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	28	11,281,932	7,558,930
Rezervisanja	29	45,883	36,075
Odložene poreske obaveze	18c	115,896	125,075
Ostale obaveze	30	201,417	314,250
UKUPNO OBAVEZE		11,728,894	8,216,905
KAPITAL			
Akcijski kapital	31	3,080,297	3,100,833
Sopstvene akcije		-	-
Dobitak		485,815	62,546
Gubitak		(396,284)	(395,253)
Rezerve		724,440	721,373
UKUPNO KAPITAL		3,894,268	3,489,499
UKUPNO PASIVA		15,623,162	11,706,404

Napomene na stranama od 9 do 140
čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskih izveštaja

Predsednik Izvršnog
odbora

Član Izvršnog
odbora

IZVESTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU
U periodu od 1. januara do 31. decembra 2018. godine

	Akcijski kapital	Ostali kapital (državni i drugi kapital)	Emisiona premija	Rezerve iz dobiti	Revalorizacione rezerve potražni saldo	Revalorizacione rezerve dugovni saldo	Dobitak tekuće godine	Dobitak ranijih godina	Gubitak ranijih godina	Ukupno
Stanje na dan 01.01.2017.	2,912,133	20,536	168,164	-	742,433	(25,792)	63,530	-	(458,783)	3,422,221
Prenos na neraspoređeni gubitak ranijih godina	-	-	-	-	-	-	(63,530)	63,530	-	-
Povećanje	-	-	-	-	-	(4,711)	62,546	-	-	57,835
Smanjenje	-	-	-	-	-	9,443	-	(63,530)	63,530	9,443
Rezultat tekuće godine	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31.12.2017.	2,912,133	20,536	168,164	-	742,433	(21,060)	62,546	-	(395,253)	3,489,499
Efekti prve primene MSFI-povećanja	-	-	-	-	-	-	-	-	(91,449)	(91,449)
Efekti prve primene MSFI-smanjenja	-	-	-	-	-	-	-	-	27,872	27,872
Korigovano početno stanje	2,912,133	20,536	168,164	-	742,433	(21,060)	62,546	-	(458,830)	3,425,922
Prenos na neraspoređenu dobit ranijih godina	-	-	-	-	-	-	(62,546)	62,546	-	-
Raspodela dobiti-pokriže gubitka	-	-	-	-	-	-	-	(62,546)	62,546	-
Povećanje	-	-	-	-	-	5,644	465,279	20,536	-	491,459
Smanjenje	-	(20,536)	-	-	-	(2,577)	-	-	-	(23,113)
Stanje na dan 31.12.2018.	2,912,133	-	168,164	-	742,433	(17,993)	465,279	20,536	(396,284)	3,894,268

Napomene na stranama od 9 do 140 čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Lice odgovorno za sastavljanje finansijskih izveštaja

Predsednik Izvršnog odbora

Član Izvršnog odbora

IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE
 Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

	U hiljadama dinara	
	2018.	2017.
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	809,451	574,307
Prilivi od kamata	593,009	426,293
Prilivi od naknada	194,036	118,965
Prilivi po osnovu ostalih poslovnih aktivnosti	22,366	25,543
Prilivi od dividendi i učešća u dobitku	40	3,506
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	727,696	663,660
Odlivi po osnovu kamata	(131,874)	(83,226)
Odlivi po osnovu naknada	(11,509)	(11,299)
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i drugih ličnih rashoda	(264,136)	(254,302)
Odlivi po osnovu poreza, doprinosa i drugih dažbina	(67,373)	(67,546)
Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja	(252,804)	(247,287)
Neto priliv/odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre povećanja ili smanjenja u plasmanima i depozitima	81,755	(89,353)
Smanjenje plasmana i povećanje depozita i ostalih obaveza	330,321,516	158,666,549
Smanjenje kredita i potraživanja od banaka, drugih finansijskih organizacija, centralne banke i komitenata	162,408,065	58,628,168
Smanjenje ostalih hartija od vrednosti koje nisu namenjene investiranju	10,119,356	17,825,453
Povećanje depozita i ostalih obaveza prema bankama, drugim finansijskim organizacijama, centralnoj banci i komitentima	157,794,095	82,212,928
Povećanje plasmana i smanjenje uzetih depozita i ostalih obaveza	(330,862,675)	(158,658,539)
Povećanje kredita i potraživanja od banaka, drugih finansijskih organizacija, centralne banke i komitenata	(168,889,328)	(59,931,403)
Povećanje finansijskih sredstava koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha, finansijskih sredstava namenjenih trgovanju i ostalih hartija od vrednosti koje nisu namenjene investiranju	(10,059,388)	(17,365,486)
Smanjenje depozita i ostalih obaveza prema bankama, drugim finansijskim organizacijama, centralnim bankama i komitentima	(151,913,959)	(81,361,650)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre poreza na dobit	(459,404)	(81,343)
Plaćeni porez na dobit	(7,288)	(30)
Isplaćene dividend	(7,288)	(30)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	(466,692)	(81,373)
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja	899	-
Prilivi od prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	899	-
Priliv od prodaje investicionih nekretnina	-	-
Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	-	-
Odlivi za kupovinu nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	(5,807)	(7,262)
Odlivi po osnovu nabavke investicionih nekretnina	-	-
Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	(4,908)	(7,262)

IZVESTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE
 Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	70,180,000	18,240,000
Prilivi po osnovu uzetih kredita	70,180,000	18,240,000
Prilivi po osnovu prodaje sopstvenih akcija	-	-
Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	17,050,000	18,240,000
Odlivi gotovine po osnovu uzetih kredita	17,050,000	18,240,000
Odlivi gotovine po osnovu otkupa sopstvenih akcija	-	-
Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	130,000	-
Svega prilivi gotovine	401,311,866	177,480,856
Svega odlivi gotovine	401,653,466	177,569,491
Neto (smanjenje)/povećanje gotovine	(341,600)	(88,635)
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na početku godine	1,236,726	1,306,600
Pozitivne/(negativne) kursne razlike, neto	9,890	18,761
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na kraju godine	905,016	1,236,726

Napomene na stranama od 9 do 140
 čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

 Lice odgovorno za sastavljanje
 finansijskih izveštaja

 Predsednik Izvršnog
 odbora

 Član Izvršnog
 odbora

JUBMES banka a.d. Beograd

Napomene uz finansijske izveštaje
za godinu završenu 31.decembra 2018. godine

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

1. OSNIVANJE I POSLOVNA POLITIKA BANKE

JUBMES banka a.d. Beograd (u daljem tekstu "Banka") osnovana je 26. juna 1979. godine, u skladu sa posebnim saveznim zakonom kao specijalizovana banka za finansiranje i osiguranje izvoznih poslova kojima se podstiče i unapređuje dugoročna ekonomska i finansijska saradnja domaćih preduzeća, kada je i upisana u sudski registar Privrednog suda u Beogradu.

Banka je po posebnom zakonu poslovala do 1997. godine kada je donet Zakon o prestanku važenja Zakona o Jugoslovenskoj banci za međunarodnu ekonomsku saradnju ("Službeni list SRJ" br. 29/97). Ovim zakonom Banka je bila dužna da izvrši usaglašavanje organizacije i poslovanja sa zakonom kojim se uređuje organizacija i poslovanje banaka i drugih finansijskih organizacija. U postupku usaglašavanja organizacije i poslovanja sa Zakonom o bankama i drugim finansijskim organizacijama i pratećim odlukama, osnivači Banke su 15. septembra 1997. godine zaključili Ugovor o osnivanju, a Skupština Banke je donela Statut i druga relevantna akta potrebna za rad Banke. Banka je počela da posluje u skladu sa propisima koji se primenjuju za komercijalne banke od 1. jula 1998. godine.

Banka je registrovana u Republici Srbiji za obavljanje platnog prometa u zemlji i inostranstvu i kreditnih i depozitnih poslova u zemlji i inostranstvu i u skladu sa Zakonom o bankama, dužna je da posluje na principima likvidnosti, sigurnosti plasmana i rentabilnosti, radi ostvarivanja dobiti.

Osnovne aktivnosti Banke su obavljanje platnog prometa u zemlji i inostranstvu, kreditni poslovi, depozitni poslovi i poslovi kupoprodaje deviza. Ostale aktivnosti obuhvataju poslove izdavanja garancija, otvaranja akreditiva i ostale bankarske poslove.

U skladu sa Zakonom o bankama ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 107/2005), Skupština Banke je u 2006. godini usvojila izmene i dopune Ugovora o osnivanju i usvojila novi Statut. Ovim izmenama i dopunama promenjen je naziv banke. Pun naziv Jugoslovenska banka za međunarodnu ekonomsku saradnju a.d. je izmenjen i sada glasi: JUBMES banka a.d., Beograd. Za usvajanje navedenih akata i izmena Banka je dobila prethodnu saglasnost od Narodne banke Srbije.

Banka je osnivač Humanitarne fondacije "Za dečje srce".

Banka je na dan 31. decembra 2018. godine zapošljavala 122 radnika (31. decembra 2017. godine 124 zaposlenih). Sedište Banke je u ulici Bulevar Zorana Đinđića 121 u Beogradu. Poreski identifikacioni broj Banke je 100001829.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA**2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja**

Priloženi finansijski izveštaji Banke za 2018. godinu sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja u smislu Zakona o računovodstvu ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 62/2013 i 30/2018).

U skladu sa Zakonom o računovodstvu, za priznavanje, vrednovanje, prezentaciju i obelodanjivanje pozicija u finansijskim izveštajima, velika pravna lica, pravna lica koja imaju obavezu sastavljanja konsolidovanih finansijskih izveštaja (matična pravna lica), javna društva, odnosno društva koja se pripremaju da postanu javna, nezavisno od veličine, primenjuju Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja (MSFI). MSFI, u smislu Zakona, čine Konceptualni okvir za finansijsko izveštavanje, Međunarodni računovodstveni standardi - MRS, Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja - MSFI i sa njima povezana tumačenja, izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda, naknadne izmene tih standarda i sa njima povezana tumačenja, odobreni od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, čiji je prevod utvrdilo i objavilo ministarstvo nadležno za poslove finansija.

Rešenjem Ministarstva finansija Republike Srbije br. 401-00-896/2014-16 od 13. marta 2014. godine ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 35/2014) utvrđen je zvaničan prevod Konceptualnog okvira za finansijsko izveštavanje i osnovnih tekstova MRS, odnosno MSFI izdatih od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde (IASB), kao i tumačenja standarda izdatih od strane Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda (IFRIC) u obliku u kojem su izdati, odnosno usvojeni, a koji se primenjuju od finansijskih izveštaja koji se sastavljaju na dan 31. decembra 2014. godine. Međutim, s obzirom da je Zakonom o bankama propisano da je banka dužna da pri sastavljanju finansijskih izveštaja primenjuje MSFI od dana koji je nadležno međunarodno telo odredilo kao dan početka primene, moraju se primenjivati i MSFI koji su na snazi, a za koje nije obezbeđen prevod.

Za sve prethodne periode, Banka je sastavljala finansijske izveštaje u skladu sa Zakonom o računovodstvu, Zakonom o bankama i ostalim relevantnim podzakonskim aktima Narodne banke Srbije.

Banka je u skladu sa MSFI 1 "Prva primena Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja" sastavila prve finansijske izveštaje u skladu sa MSFI za 2014.

Priloženi finansijski izveštaji su sastavljeni u skladu sa konceptom istorijskog troška, izuzev za potraživanja i obaveze po osnovu promene vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika koje su vrednovane po tržišnoj vrednosti.

Priloženi finansijski izveštaji su sastavljeni u skladu sa načelom stalnosti pravnog lica, koje podrazumeva da će Banka nastaviti sa poslovanjem u predvidljivoj budućnosti.

Računovodstvene politike i procene korišćene prilikom sastavljanja ovih finansijskih izveštaja su konzistentne sa računovodstvenim politikama i procenama primenjenim u sastavljanju godišnjih finansijskih izveštaja Banke za 2017. godinu.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja (Nastavak)

(a) Objavljeni standardi i tumačenja koji su stupili na snagu u prethodnim periodima i tekućem periodu na osnovu Rešenja o utvrđivanju prevoda

- Izmene MSFI 7 „Finansijski instrumenti: Obelodanjivanja“ - Izmene kojima se poboljšavaju obelodanjivanja fer vrednost i rizika likvidnosti (revidiran marta 2009. godine, na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2009. godine);
- Izmene MSFI 1 „Prva primena Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja“ - Dodatni izuzeci za lica koja prvi put primenjuju MSFI. Izmene se odnose na sredstva u industriji nafte i gasa i utvrđivanje da li ugovori sadrže lizing (revidiran jula 2009. godine, na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2010. godine);
- Izmene različitih standarda i tumačenja rezultat su Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI objavljenog 16. aprila 2009. godine (MSFI 5, MSFI 8, MRS 1, MRS 7, MRS 17, MRS 36, MRS 39, IFRIC 16) prvenstveno sa namerom otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja formulacija u tekstu (izmene standarda stupaju na snagu za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2010. godine, a izmena IFRIC na dan ili nakon 1. jula 2009. godine);
- Izmene MRS 38 „Nematerijalna imovina“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2009. godine);
- Izmene MSFI 2 „Plaćanja akcijama“: Izmene kao rezultat Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI (revidiran u aprilu 2009. godine, na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2009. godine) i izmene koje se odnose na transakcije plaćanja akcijama grupe zasnovane na gotovini (revidiran juna 2009. godine, na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2010. godine);
- Izmene IFRIC 9 „Ponovna procena ugrađenih derivata“ stupaju na snagu za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2009. godine i MRS 39 „Finansijski instrumenti: Priznavanje i merenje“ - Ugrađeni derivati (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 30. juna 2009. godine);
- IFRIC 18 „Prenosi sredstava od kupaca“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2009. godine);
- „Sveobuhvatni okvir za finansijsko izveštavanje 2010. godine“ što predstavlja izmenu „Okvira za pripremanje i prikazivanje finansijskih izveštaja“ (važi za prenos sredstava sa kupaca primljenih na dan ili posle septembra 2010. godine);
- Dopune MSFI 1 „Prva primena Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja“ - Ograničeno izuzeće od uporednih obelodanjivanja propisanih u okviru MSFI 7 kod lica koja prvi put primenjuju MSFI (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2010. godine);
- Dopune MRS 24 „Obelodanjivanja povezanih strana“ - Pojednostavljeni zahtevi za obelodanjivanjem kod lica pod (značajnom) kontrolom ili uticajem vlade i pojašnjenje definicije povezanog lica (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2011. godine);

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja (Nastavak)

(a) Objavljeni standardi i tumačenja koji su stupili na snagu u prethodnim periodima i tekućem periodu na osnovu Rešenja o utvrđivanju prevoda(Nastavak)

- Dopune MRS 32 „Finansijski instrumenti: Prezentacija“ - Računovodstveno obuhvatanje prečeg prava na nove akcije (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. februara 2010. godine);
- Dopune različitih standarda i tumačenja „Poboljšanja MSFI (2010)“ rezultat su Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI objavljenog 6. maja 2010. godine (MSFI 1, MSFI 3, MSFI 7, MRS 1, MRS 27, MRS 34, IFRIC 13) prvenstveno sa namerom otklanjanja neslaganja i pojašnjenja formulacija u tekstu (većina dopuna biće na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2011. godine);
- Dopune IFRIC 14 „MRS 19 - Ograničenje sredstava definisanih primanja, zahtevi za minimalnim finansiranjem i njihova interakcija“ Avansna uplata minimalnih sredstava potrebnih za finansiranje (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2011. godine);
- IFRIC 19 „Poništavanje finansijskih obaveza sa instrumentima kapitala“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2010. godine);
- Dopune MSFI 1 „Prva primena Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja“ - Velika hiperinflacija i uklanjanje fiksnih datuma za lica koja prvi put primenjuju MSFI (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2011. godine);
- Dopune MSFI 7 „Finansijski instrumenti: Obelodanjivanja“ - Prenos finansijskih sredstava (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2011. godine);
- Dopune MRS 12 „Porezi na dobitak“ - Odloženi porez: povraćaj sredstava koja su služila za obračun poreza (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2012. godine);
- MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- MSFI 11 „Zajednički aranžmani“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- SFI 12 „Obelodanjivanje o učešćima u drugim pravnim licima“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- Dopune MSFI 10, MSFI 11 i MSFI 12 „Konsolidovani finansijski izveštaji, Zajednički aranžmani i Obelodanjivanja učešća u drugim pravnim licima: Uputstvo o prelaznoj primeni“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- MRS 27 (revidiran 2011. godine) „Pojedinačni finansijski izveštaji“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- MRS 28 (revidiran 2011. godine) „Ulaganja u pridružena pravna lica i zajedničke investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja (Nastavak)

(a) Objavljeni standardi i tumačenja koji su stupili na snagu u prethodnim periodima i tekućem periodu na osnovu Rešenja o utvrđivanju prevoda(Nastavak)

- MSFI 13 „Merenje fer vrednosti“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- Dopune MSFI 1 „Prva primena Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja” - Državni krediti po kamatnoj stopi nižoj od tržišne (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- Dopune MSFI 7 „Finansijski instrumenti: Obelodanjivanja“ - Netiranje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- Dopune MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja“ - Prezentacija stavki ostalog kupnog rezultata (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2012. godine).
- Dopune MRS 19 „Naknade zaposlenima” - Poboljšanja računovodstvenog obuhvatanja naknada po prestanku radnog odnosa (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- Godišnja poboljšanja za period od 2009. do 2011. godine izdata u maju 2012. godine koja se odnose na različite projekte poboljšanja MSFI (MSFI 1, MRS 1, MRS 16, MRS 32, MRS 34) uglavnom na otklanjanju nekonzistentnosti i pojašnjenja formulacija (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- IFRIC 20 „Troškovi uklanjanja otkrivke u proizvodnoj fazi površinskog kopa“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine).

(b) Objavljeni standardi i tumačenja na snazi u prethodnom i tekućem periodu koji još uvek nisu zvanično prevedeni i usvojeni

Na dan objavljivanja ovih finansijskih izveštaja, dole navedeni standardi i izmene standarda su bili izdati od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, a sledeća tumačenja bila su objavljena od strane Komiteta za tumačenje međunarodnog finansijskog izveštavanja, ali nisu zvanično usvojena u Republici Srbiji:

- Dopune MRS 32 „Finansijski instrumenti: Prezentacija“ - Prebijanje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine);
- Dopune MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji“, MSFI 12 „Obelodanjivanje o učešćima u drugim entitetima“ i MRS 27 „Pojedinačni finansijski izveštaji“ - Izuzeće zavisnih lica iz konsolidacije prema MSFI 10 (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine).
- Dopune MRS 36 - „Umanjenje vrednosti imovine“ Obelodanjivanje nadoknadivog iznosa za nefinansijsku imovinu (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja (Nastavak)

(b) Objavljeni standardi i tumačenja na snazi u prethodnom i tekućem periodu koji još uvek nisu zvanično prevedeni i usvojeni (Nastavak)

- Dopune MRS 39 „Finansijski instrumenti: Priznavanje i odmeravanje“ - Obnavljanje derivata i nastavak računovodstva hedžinga (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine).
- IFRIC 21 „Dažbine“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine).
- Dopune MRS 19 „Primanja zaposlenih“ - Definisani planovi naknade: Doprinosi za zaposlene (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2014. godine).
- Godišnja poboljšanja za period od 2010. do 2012. godine, koja su rezultat su Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI (MSFI 2, MSFI 3, MSFI 8, MSFI 13, MRS 16, MRS 24 i MRS 38) radi otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja formulacija (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2014. godine).
- Godišnja poboljšanja za period od 2011. do 2013. godine, koja su rezultat Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI (MSFI 1, MSFI 3, MSFI 13 i MRS 40) radi otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja formulacija (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2014. godine).
- Dopune MSFI 11 „Zajednički aranžmani“ - Računovodstvo sticanja učešća u zajedničkim poslovanjima (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).
- MSFI 14 „Računi regulatornih aktivnih vremenskih razgraničenja“ - na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine.
- Dopune MRS 16 „Nekretnine, postrojenja i oprema“ i MRS 38 „Nematerijalna imovina“ - Tumačenje prihvaćenih metoda amortizacije (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).
- Dopune MRS 16 „Nekretnine, postrojenja i oprema“ i MRS 41 „Poljoprivreda“ - Poljoprivreda - industrijske biljke (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).
- Dopune MRS 27 „Pojedinačni finansijski izveštaji“ - Metod udela u pojedinačnim finansijskim izveštajima (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).
- Dopune MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji“ i MRS 28 „Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate“ - Prodaja ili prenos sredstava između investitora i njegovih pridruženih entiteta ili zajedničkih poduhvata (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).
- Dopune MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji“, MSFI 12 „Obelodanjivanje o učešćima u drugim entitetima“ i MRS 28 „Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate“ - Investiciona društva: Primena izuzetaka od konsolidacije (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).
- Dopune MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja“ - Inicijativa za obelodanjivanje (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja (Nastavak)

(b) Objavljeni standardi i tumačenja na snazi u prethodnom i tekućem periodu koji još uvek nisu zvanično prevedeni i usvojeni (Nastavak)

- Dopune i izmene različitih standarda „Poboljšanja MSFI” (za period od 2012. do 2014. godine), koja su rezultat Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI (MSFI 5, MSFI 7, MRS 19 i MRS 34) radi otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja formulacija (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).
- Izmene i dopune MRS 7 „Izveštaj o novčanim tokovima“ - zahtev za obelodanjivanjima koja korisnicima izveštaja omogućavaju procenu promena obaveza koje proizilaze iz aktivnosti finansiranja (na snazi od 1. januara 2017. godine).
- Pojašnjenja vezana za MRS 12 „porez na dobit“ koja imaju za cilj smanjenje raznolikosti u praksi kada su u pitanju odložena poreska sredstva koja proizilaze iz nerealizovanih gubitka (na snazi od 1. januara 2017. godine).
- Izmene IFRS 12 - Obelodanjivanja u učećima u drugim entitetima (na snazi od 1. januara 2017. godine).
- Izmene i dopune različitih standarda (MRS 28, MRS 40 i IFRS 2) stupaju na snagu od 1. januara 2018. godine.
- MSFI 9 „Finansijski instrumenti” i kasnije dopune, koji zamenjuje zahteve MRS 39 „Finansijski instrumenti: priznavanje i odmeravanje”, u vezi sa klasifikacijom i odmeravanjem finansijske imovine. Standard eliminiše postojeće kategorije iz MRS 39 - sredstva koja se drže do dospeća, sredstva raspoloživa za prodaju i krediti i potraživanja. MSFI 9 je na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine, uz dozvoljenu raniju primenu.
- U skladu sa MSFI 9, finansijska sredstva će se klasifikovati u jednu od dve navedene kategorije prilikom početnog priznavanja: finansijska sredstva vrednovana po amortizovanom trošku ili finansijska sredstva vrednovana po fer vrednosti. Finansijsko sredstvo će se priznavati po amortizovanom trošku ako sledeća dva kriterijuma budu zadovoljena: sredstva se odnose na poslovni model čiji je cilj da se naplaćuju ugovoreni novčani tokovi i ugovoreni uslovi pružaju osnov za naplatu na određene datume novčanih tokova koji su isključivo naplata glavnice i kamate na preostalu glavicu. Sva ostala sredstva će se vrednovati po fer vrednosti. Dobici i gubici po osnovu vrednovanja finansijskih sredstava po fer vrednosti će se priznavati u bilansu uspeha, izuzev za ulaganja u instrumente kapitala sa kojima se ne trguje, gde MSFI 9 dopušta, pri inicijalnom priznavanju, kasnije nepromenljivi izbor da se sve promene fer vrednosti priznaju u okviru ostalih dobitaka i gubitaka u izveštaju o ukupnom rezultatu. Iznos koji tako bude priznat u okviru izveštaja o ukupnom rezultatu neće moći kasnije da se prizna u bilansu uspeha.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja (Nastavak)

(b) Objavljeni standardi i tumačenja na snazi u prethodnom i tekućem periodu koji još uvek nisu zvanično prevedeni i usvojeni (Nastavak)

- MSFI 15 „Prihodi iz ugovora sa kupcima”, koji definiše okvir za priznavanje prihoda. MSFI 15 zamenjuje MRS 18 „Prihodi”, MRS 11 „Ugovori o izgradnji”, IFRIC13 „Programi lojalnosti klijenata”, IFRIC15 „Sporazumi za izgradnju nekretnina” i IFRIC18 „Prenosi sredstava od kupaca” i SIC - 31 „Prihodi - transakcije razmene koje uključuju usluge oglašavanja“. MSFI 15 je na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2017. godine, uz dozvoljenu raniju primenu.
- IFRIC 22 - Ovo tumačenje se odnosi na devizne transakcije kada entitet priznaje nemonetarno sredstvo ili nemonetarnu obavezu po osnovu plaćanja ili primanja avansa, pre nego što entitet prizna odnosno sredstvo, trošak ili prihod, posle čega se to nemonetarno sredstvo ili obaveza ponovno priznaje. Tumačenje stupa na snagu na dan ili nakon 1. januara 2018. godine, ali je dozvoljena ranija primena.

(c) Novi standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda koji nisu stupili na snagu

Na dan sastavljanja ovih finansijskih izveštaja sledeći standardi, njihove dopune i tumačenja bili su objavljeni, ali nisu još uvek stupili na snagu:

- MSFI 16 „Zakup“ koji je objavljen u januaru 2016. godine, primena je za poslovne periode koji počinju posle 1. januara 2019. godine. Ovim standardom biće zamenjen dosadašnji MRS 17.
- MSFI 3 „Poslovne kombinacije“ - dopuna koja se odnosi na pojašnjenja kada jedna strana stiče kontrolu u prethodnom zajedničkom poduhvatu. Promena stupa na snagu za poslovne kombinacije čiji je datum kupovine na dan ili nakon prvog godišnjeg perioda izveštavanja koji počinje 1. januara 2019. godine ili nakon toga. Može biti u suprotnosti sa izmenama MSFI 11.
- Izmene MSFI 4 koje su povezane sa MSFI 9, a primenjuju se pre primene MSFI 17 koji će zameniti MSFI 4.
- Izmene MSFI 7 koje su povezane sa MSFI 9.
- Pojašnjenja vezana za MSFI 11. koja se odnose na transakcije u kojima entitet dobija zajedničku kontrolu na ili nakon početka prvog godišnjeg perioda izveštavanja koji počinje 1. januara 2019. godine ili nakon tog datuma. Ovo može biti u suprotnosti sa MSFI 3.
- MSFI 17 - zamenjuje MSFI 4 - primena na finansijske izveštaje koji počinju nakon 1. januara 2021. godine. Ranija primena je uslovljena usvajanjem i primenom MSFI 9 i MSFI 15.
- IFRIC 23 - Tumačenje vezano za MRS 12. Tumačenje stupa na snagu na dan ili nakon 1. januara 2019. godine, ali je dozvoljena ranija primena.
- Izmene i dopune različitih standarda (MRS 19, MRS 12, MRS 23 i IFRS 2) na snazi su od 1. januara 2019. godine.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja (Nastavak)

c) *Novi standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda koji nisu stupili na snagu* (Nastavak)

Sadržina i forma obrazaca finansijskih izveštaja i sadržina pozicija u obrascima je propisana Odlukom o obrascima i sadržini pozicija u obrascima finansijskih izveštaja za banke ("Službeni glasnik RS", br. 107/2017 i 38/2018), koja je usklađena sa zahtevima revidiranog MRS 1 "Prezentacija finansijskih izveštaja".

Banka je u sastavljanju priloženih finansijskih izveštaja primenila računovodstvene politike obelodanjene u daljem tekstu Napomene 3 koje su zasnovane na važećim računovodstvenim, bankarskim i poreskim propisima Republike Srbije.

Finansijski izveštaji Banke su iskazani u hiljadama dinara, osim ukoliko nije drugačije naznačeno. Dinar (RSD) je zvanična izveštajna i funkcionalna valuta u Republici Srbiji. Sve transakcije u valutama koje nisu funkcionalna valuta, tretiraju se kao transakcije u stranim valutama.

2.2. Stalnost poslovanja

Priloženi finansijski izveštaji Banke su sastavljeni u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, koje podrazumeva da će Banka nastaviti sa poslovanjem u doglednoj budućnosti, koja obuhvata period od najmanje dvanaest meseci od datuma finansijskih izveštaja.

2.3. Upporedne informacije i usklađivanja u skladu sa MSFI 9

MSFI 9 „Finansijski instrumenti”, koji je zamenio zahteve MRS 39 „Finansijski instrumenti: priznavanje i odmeravanje”, u vezi sa klasifikacijom i odmeravanjem finansijske imovine, je na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine.

U skladu sa MSFI 9, finansijsko sredstvo se klasifikuje u skladu sa jednim od sledećih načina vrednovanja:

- po amortizovanoj vrednosti,
- fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat (FVOCI) ili
- po fer vrednostikroz bilans uspeha (FVTPL).

Standard isključuje postojeće kategorije po MRS 39 "Finansijski instrumenti: Priznavanje i odmeravanje" i to finansijska sredstva koja se drže do dospeća, krediti i potraživanja i finansijska sredstva raspoloživa za prodaju.

U skladu sa izmenama MSFI 9 izmenjeni su i obrasci i sadržina pozicija u obrascima finansijskih izveštaja za banke.

Priloženi finansijski izveštaji su prikazani u formi propisanoj Odlukom o obrascima i sadržini pozicija u obrascima finansijskih izveštaja za banke ("Službeni glasnik Republike Srbije" broj 101/2017 i 38/2018).

Upporedne podatke čine reklsifikovani godišnji finansijski izveštaji Banke za 2017. godinu i koji su prikazani u sledećim tabelama:

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)

2.3. Uporedne informacije i usklađivanja u skladu sa MSFI 9 (Nastavak)

Reklasifikacija pozicija bilansa stanja na dan 31.12.2017.

U hiljadama dinara

Stara pozicija Bilansa Stanja 31.12.2017.	Gotovina i sredstva kod centralne banke	Potraživanja po osnovu derivata	Hartije od vrednosti	Kredit i potraživanja od banaka i drugih. fin. organizacija	Kredit i potraživanja od komitenata	Investicije u zavisna društva	Nematerijalna imovina	Nekretnine, postrojenje i oprema	Investicione nekretnine	Tekuća poreska sredstav	Stalna sredstva namenjena prodaji	Ostala sredstva	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	1,351,902	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,351,902
Finansijska sredstva koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz BU	-	-	36	-	-	-	-	-	-	-	-	-	36
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	-	-	3,664	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3,664
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	-	-	313,224	-	-	-	-	-	-	-	-	-	313,224
Kredit i potraživanja od banaka i drugih. Fin. organizacija	-	-	-	1,457,422	-	-	-	-	-	-	-	-	1,457,422
Kredit i potraživanja od komitenata	-	-	-	-	6,788,579	-	-	-	-	-	-	-	6,788,579
Potraživanj po os finanih derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	1,982	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,982
Investicije u zavisna društva	-	-	-	-	-	114	-	-	-	-	-	-	114
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	-	-	-	7,044	-	-	-	-	-	7,044
Nekretnine, postrojenje i oprema	-	-	-	-	-	-	-	1,345,606	-	-	-	-	1,345,606
Investicione nekretnine	-	-	-	-	-	-	-	-	252,915	-	-	-	252,915
Tekuća poreska sredstva	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10,443	-	-	10,443
Stalna sredstva namenjena prodaji	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	24,168	-	24,168
Ostala sredstva	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	149,305	149,305
Ukupno aktiva po novom obrascu	1,351,902	1,982	316,924	1,457,422	6,788,579	114	7,044	1,345,606	252,915	10,443	24,168	149,305	11,706,404

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)

2.3. Uporedne informacije i usklađivanja u skladu sa MSFI 9 (Nastavak)

Reklasifikacija pozicija bilansa stanja na dan 31.12.2017.

Reklasifikacija pozicija u bilansu stanja na dan 31. decembra 2017. godine	Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	Rezervisanja	Odložene poreske obaveze	Ostale oaveze	Ukupno obaveze	Akcijski kapital	Dobitak	Gubitak	Rezerve	Nerealizovani gubici	Ukupno
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika			2,904										2,904
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	179,671												179,671
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima		7,558,930											7,558,930
Rezervisanja				36,075									36,075
Odložene poreske obaveze					125,075								125,075
Ostale oaveze						314,250							314,250
Ukupno obaveze							8,216,905						8,216,905
Akcijski kapital								3,100,833					3,100,833
Dobitak									62,546				62,546
Gubitak										(395,253)			(395,253)
Rezerve											721,373		721,373
Nerealizovani gubici													-
Ukupan kapital													3,489,499
Ukupna pasiva	179,671	7,558,930	2,904	36,075	125,075	314,250	8,216,905	3,100,833	62,546	(395,253)	721,373	-	11,706,404

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)

2.3. Uporedne informacije i usklađivanja u skladu sa MSFI 9 (Nastavak)

Reklasifikacija pozicija Bilansa uspeha u periodu 01.01.-31.12.2017.godine

	Prihodi od kamata	Rashodi kamata	Prihodi od naknada i provizija	Rashodi naknada i provizija	neto dobitak po osnovu zaštite od rizika	Neto rashod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne kluzule	Neto prihodi po os. umanjenja obezvređj finan.sred.k oje se ne vred. po fer vrednosti kroz	neto dobitak po os. prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	Ostali poslovni prihodi	Troškovi zarada i naknada zarada i ostali lični rashodi	Troškovi amortizacije	Ostali prihodi	Ostali rashodi	Ukupno
Stara pozicija Bilansa uspeha														
Prihodi od kamata	478,147	-	(10,772)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	467,375
Rashodi kamata	-	(95,964)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(95,964)
Prihodi od naknada i provizija	-	-	106,444	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	106,444
Rashodi naknada i provizija	-	-	-	(17,590)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(17,590)
Neto dobitak po osnovu zaštite od rizika	-	-	-	-	799	-	-	-	-	-	-	-	-	2,937
Neto prihod/rashod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne kluzule	-	-	-	-	-	(7,810)	-	-	-	-	-	-	-	(7,810)
Ostali poslovni prihodi	-	-	-	-	-	-	-	1,413	28,650	-	-	7,567	-	37,630
Neto prihod po os.obezvređenja finans.sred. i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	-	-	-	-	-	-	94,872	-	-	-	-	-	-	94,872
Troškovi zarada i naknada zarada i ostali lični rashodi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(250,184)	-	-	-	(250,184)
Troškovi amortizacije	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(40,580)	-	-	(40,580)
Ostali rashodi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(233,011)	(233,011)
Ukupno	478,147	(95,964)	95,672	(17,590)	799	(7,810)	94,872	1,413	28,650	(250,184)	(40,580)	7,567	(233,011)	61,981

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

2.4. Efekti prve primene MSFI 9

U hiljadama dinara

Pozicija	MRS 39	MSFI	Bruto vrednost 31.12.2017.	Ispravka 31.12.2017	MRS 39 31.12.2017	Neto vrednost pre primene MSFI 9	MSFI 9 01.01.2018.	Neto vrednost nakon primene MSFI 9	Neto efekat primene MSFI 9
Gotovina i sredstva kod centralne banke	nije predmet vrednovanja	amortizovana vrednost	1,351,902	-	-	1,351,902	18	1,351,884	18
Finansijska sredstva koja se inicijalno priznaju kroz bilans uspeha	FVTPL	FVTPL	36	-	-	36	-	36	-
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	fer vrednost kroz kapital	FVOCI	7,720	-	4,056	3,664	3,887	3,833	(169)
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	amortizovana vrednost	amortizovana vrednost	313,224	-	0	313,224	493	312,731	493
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija	amortizovana vrednost	amortizovana vrednost	1,466,291	-	8,869	1,457,422	7,771	1,458,520	(1,098)
Kredit i potraživanja od komitenata	amortizovana vrednost	amortizovana vrednost	7,049,898	-	261,319	6,788,579	323,798	6,726,100	62,479
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata	nije predmet vrednovanja	nije predmet vrednovanja	1,982	-	-	1,982	-	1,982	-
Investicije u zavisna društva	nije predmet vrednovanja	nije predmet vrednovanja	114	-	-	114	-	114	-
Nematerijalna ulaganja	nije predmet vrednovanja	nije predmet vrednovanja	46,067	39,023	-	7,044	-	7,044	-
Nekretnine postrojenja i oprema	nije predmet vrednovanja	nije predmet vrednovanja	1,678,045	332,439	-	1,345,606	-	1,345,606	-
Investicione nekretnine	nije predmet vrednovanja	nije predmet vrednovanja	252,915	-	-	252,915	-	252,915	-
Tekuća poreska sredstva	nije predmet vrednovanja	nije predmet vrednovanja	10,443	-	-	10,443	-	10,443	-
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koja se obustavlja	nije predmet vrednovanja	nije predmet vrednovanja	24,168	-	-	24,168	-	24,168	-
Ostala sredstva	amortizovana vrednost	amortizovana vrednost	154,930	4,474	1,151	149,305	1,152	149,304	1
Ukupno bilansna aktiva			12,357,735	375,936	275,395	11,706,404	337,119	11,644,680	61,724
Vanbilansne stavke koje se klasifikuju			3,617,866	-	12,785	3,605,081	14,637	3,603,229	1,852
Ukupan efekat prelaska na MSFI 9			15,975,601	375,936	288,180	15,311,485	351,756	15,247,909	63,576

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA**3.1. Prihodi i rashodi od kamata**

Prihodi i rashodi od kamata, uključujući i zateznu kamatu i ostale prihode i ostale rashode vezane za kamatonosnu aktivu, odnosno kamatonosnu pasivu, obračunati su po načelu uzročnosti prihoda i rashoda i uslovima iz obligacionog odnosa, koji su definisani ugovorom između Banke i komitenta.

Prihodi i rashodi po osnovu kamate se priznaju u bilansu uspeha korišćenjem metoda efektivne kamatne stope. Efektivna kamatna stopa je stopa kojom se diskontuju budući novčani tokovi tokom očekivanog perioda trajanja finansijskih sredstava ili obaveza (ili, prema potrebi, tokom kraćeg perioda) na njegovu sadašnju vrednost.

Obračun efektivne kamatne stope uključuje sve plaćene ili primljene naknade i troškove, koji su sastavni deo efektivne kamatne stope.

Naknada za odobravanje kredita i plasmana, koja čini deo efektivne kamatne stope, evidentira se u okviru prihoda i rashoda od kamata. Naknade za odobravanje kredita se obračunavaju i naplaćuju jednokratno unapred, razgraničavaju se i diskontuju tokom perioda trajanja kredita.

Rashodi kamata po depozitima razgraničavaju se i priznaju u bilansu uspeha u periodu na koji se odnose.

Banka će nakon priznavanja obezvređenja plasmana, priznavati prihode od kamate u iznosu koji se dobija primenom efektivne kamatne stope koja je korišćena za diskontovanje budućih novčanih tokova prilikom merenja gubitka od umanjenja vrednosti na knjigovodstvenu vrednost plasmana, odnosno njegovu neto sadašnju vrednost.

Banka nastavlja obračun kamate u svrhu evidencije ukupnog potraživanja po osnovu kamata, ali ovako obračunata kamata ne utiče na prihode od kamate već se samo evidentira u vanbilansnoj evidenciji Banke. Evidencionu kamata se, sve do definitivnog regulisanja spornog potraživanja, obračunava i evidentira u okviru vanbilansne evidencije.

Naknade za odobravanje kredita, koje su uključene u prihode od kamata, obračunavaju se i naplaćuju jednokratno unapred, razgraničavaju se na proporcionalnoj osnovi na period korišćenja kredita (Napomena 6). Proporcionalno razgraničavanje naknada se ne razlikuje materijalno od primene efektivnog prinosa.

3.2. Prihodi i rashodi od naknada i provizija

Prihodi i rashodi od naknada i provizija nastali pružanjem, odnosno korišćenjem bankarskih usluga, priznaju se po načelu uzročnosti prihoda i rashoda odnosno na obračunskoj osnovi i utvrđuju se za period kada su ostvareni. Naknade i provizije prevashodno čine naknade za usluge platnog prometa, izdate garancije i druge bankarske usluge.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.3. Preračunavanje stranih sredstava plaćanja i računovodstveni tretman kursnih razlika i efekata po osnovu valutne klauzule

Stavke uključene u finansijske izveštaje Banke odmeravaju se korišćenjem valute primarnog privrednog okruženja u kome Banka posluje (funkcionalna valuta). Finansijski izveštaji prikazani su u hiljadama dinara (RSD), koji predstavlja funkcionalnu i izveštajnu valutu Banke.

Sredstva i obaveze iskazani u stranoj valuti na dan bilansa stanja, preračunati su u dinare po srednjem kursu Narodne banke Srbije važećem na dan bilansa stanja (Napomena 47).

Poslovne promene nastale u stranoj valuti su preračunate u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, koji je važio na dan poslovne promene.

Pozitivne i negativne kursne razlike nastale prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti i prilikom poslovnih transakcija u stranoj valuti, evidentirane su u korist ili na teret bilansa uspeha kao prihodi i rashodi od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule.

Sredstva u dinarima za koje je ugovorena zaštita od rizika primenom valutne klauzule, odnosno vezivanjem za kurs dinara u odnosu na EUR i USD na dan bilansa stanja, preračunati su u dinare po ugovorenom kursu utvrđenom na međubankarskom sastanku deviznog tržišta koji je važio na taj dan.

Preuzete i potencijalne obaveze u stranoj valuti preračunate su u dinare po srednjem kursu Narodne banke Srbije na dan bilansa stanja.

3.4. Finansijska sredstva

Finansijska sredstva obuhvataju kredite i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija, kredite i potraživanja od komitenata, sredstva na računima kod centralne banke i drugih banaka, hartije od vrednosti

Kupovina ili prodaja finansijskih sredstava, koja zahteva prenos sredstava u roku koji je utvrđen propisima ili konvencijama na datom tržištu, priznaje se na datum trgovanja (ili datum izmirivanja), odnosno na datum kada se Banka obaveže da će kupiti ili prodati sredstvo (ili na datum kada Banka primi kupljeno ili prenese prodato sredstvo).

Finansijska sredstva se evidentiraju u bilansu stanja Banke, od momenta kada se Banka ugovornim odredbama vezala za instrument. Kupovina ili prodaja finansijskih sredstava na "regularan način" priznaje se primenom obračuna na datum poravnanja, odnosno datum kada je sredstvo isporučeno drugoj strani.

Umanjenje vrednosti finansijskih sredstava

Banka procenjuje, na svaki izveštajni datum, da li postoji objektivan dokaz da je vrednost finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava umanjena (obezvređena). Finansijsko sredstvo ili grupa finansijskih sredstava je obezvređena i gubici po osnovu obezvređenja se priznaju samo ako postoji objektivan dokaz o obezvređenju kao rezultat jednog ili više događaja koji su nastali nakon početnog priznavanja sredstva (slučaj gubitka) i kada slučaj gubitka utiče na procenjene buduće novčane tokove finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava koja mogu biti pouzdano procenjena (Napomena 5.1).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**3.4. Finansijska sredstva (Nastavak)**

Gubici nastali po osnovu umanjenja vrednosti finansijskih sredstava evidentirani su u bilansu uspeha kao rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koji se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha (Napomena 11).

Otpis nenaplativog potraživanja vrši se na osnovu odluka suda, Skupštine Banke ili Upravnog odbora Banke kada nema realne mogućnosti za naplatu i kada su svi instrumenti obezbeđenja naplate kredita aktivirani.

Ukoliko se u narednom periodu iznos gubitka zbog obezvređenja finansijskog sredstva smanji usled događaja koji se odigrao nakon priznavanja umanjenja vrednosti, prethodno priznat gubitak se koriguje promenama na računu ispravke vrednosti, a iznos korekcije se priznaje u bilansu uspeha kao prihod od umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava.

Prestanak priznavanja finansijskih sredstava i obaveza

Finansijska sredstva prestaju da se priznaju kada Banka izgubi kontrolu nad ugovorenim pravima nad tim instrumentima, što se dešava kada su prava korišćenja instrumenata realizovana, istekla, napuštena ili ustupljena. Kada je Banka prenela prava na gotovinske prilive po osnovu sredstava ili je sklopila ugovor o prenosu, i pri tom nije niti prenela niti zadržala sve rizike i koristi u vezi sa sredstvom, niti je prenela kontrolu nad sredstvom, sredstvo se priznaje u onoj meri koliko je Banka angažovana u pogledu sredstva. Dalje angažovanje Banke, koje ima formu garancije na preneseno sredstvo, se vrednuje u iznosu originalne knjigovodstvene vrednosti sredstva ili iznosu maksimalnog iznosa naknade koju bi Banka morala da isplati, u zavisnosti koji iznos je niži.

Finansijske obaveze prestaju da se priznaju kada je obaveza predviđena ugovorom ispunjena, otkazana ili istekla. U slučaju gde je postojeća finansijska obaveza zamenjena drugom obavezom prema istom poveriocu, ali pod značajno promenjenim uslovima ili ukoliko su uslovi kod postojeće obaveze značajno izmenjeni, takva zamena ili promena uslova tretira se kao prestanak priznavanja prvobitne obaveze sa istovremenim priznavanjem nove obaveze, dok se razlika između prvobitne i nove vrednosti obaveze priznaje u bilansu uspeha.

Klasifikacija finansijskih sredstava

Klasifikacija finansijskih sredstava vrši se na osnovu poslovnog modela za upravljanje finansijskim sredstvima. Zavisno od generisanih novčanih tokova i analize ispunjavanja SPPI kriterijuma (Solely payments of principal and interest) poslovni model može biti: držanje radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova (glavnice i kamate), držanje radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova (glavnice i kamate) i prodaje i držanje radi prodaje/trgovanja. U zavisnosti od poslovnog modela vrši se vrednovanje:

3.4.1. Finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti

Finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti su finansijska sredstva koja su pribavljena sa namerom da se drže do fiksnog roka dospeća radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova (glavnice i kamate).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.4.1. Finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti

Finansijska sredstva koje se vode po amortizovanoj vrednosti inicijalno se iskazuju po fer vrednosti korigovanoj za transakcione troškove. Naknadna procenjivanja (na dan bilansiranja) vrše se po amortizovanoj vrednosti. Amortizovana vrednost je inicijalno priznata fer vrednost uvećana za obračunate prihode primenom efektivne kamatne stope i umanjena za otplaćenu glavnice i kamatu i korigovana za obračun očekivanih kreditnih gubitaka. Očekivani kreditni gubici priznaju se evidentiranjem ispravke vrednosti. Efekti promene ispravke vrednosti priznaju se u bilansu uspeha.

3.4.2. Finansijska sredstva koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (FVOCI)

Finansijska sredstva koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (FVOCI) su finansijska sredstva koja su pribavljena radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova (glavnice i kamate) i prodaje.

Finansijska sredstva koje se vode po fer vrednosti kroz ostali rezultat inicijalno se iskazuju po fer vrednosti korigovanoj za transakcione troškove. Naknadno procenjivanje (na dan bilansiranja) vrši se takođe, po fer vrednosti. Efekti promene fer vrednosti evidentiraju se kroz ostali rezultat (revalorizacione rezerve). Nakon prestanka priznavanja sredstva akumulirani efekti promene vrednosti reklasifikuju se iz ostalog rezultata u bilans uspeha. Očekivani kreditni gubici priznaju se u okviru ostalog rezultata, a efekti promene priznaju se u bilansu uspeha

3.4.3. Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha(FVTPL)

Finansijska sredstva koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha(FVTPL) su sredstva koja su pribavljena radi prodaje/trgovanja i sredstva koja nezadovoljavaju SPPI kriterijume.

Finansijska sredstva koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha inicijalno se iskazuju po fer vrednosti. Naknadno procenjivanje (na dan bilansiranja) vrši se takođe, po fer vrednosti. Efekti promene fer vrednosti evidentiraju se kroz bilans uspeha. Krediti u dinarima za koje je ugovorena zaštita od rizika, ugovaranjem rasta cena na malo ili valutne klauzule, revalorizuju se u skladu sa konkretnim ugovorom za svaki kredit. Revalorizaciona kamata ili kursna razlika po osnovu preračuna u ugovorenoj stranoj valutu, prikazuje se kao prihod ili rashod u bilansu uspeha.

Restruktuirani krediti

Kada je u mogućnosti, Banka radije restruktuirá kredite nego što realizuje sredstva obezbeđenja. To može da podrazumeva produženje roka otplate kao i nove uslove kreditiranja. Rukovodstvo kontinuirano kontroliše restruktuirane kredite kako bi se osiguralo ispunjenje svih kriterijuma, kao i budućih plaćanja. Banka i dalje vrši individualnu ili grupnu procenu obezvređenja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.4. Finansijska sredstva (Nastavak)

3.4.4. Depoziti banaka i komitenata

Depoziti banaka i komitenata, kao i ostale kamatonosne finansijske obaveze se prvobitno priznaju po fer vrednosti, umanjenoj za nastale transakcione troškove, izuzev finansijskih obaveza koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Nakon početnog priznavanja, kamatonosni depoziti i krediti se iskazuju po amortizovanoj vrednosti uz primenu ugovorene kamatne stope.

3.4.5. Obaveze iz poslovanja

Obaveze prema dobavljačima i ostale kratkoročne obaveze iz poslovanja vrednuju se po amortizovanoj vrednosti, što zbog kratkoročne prirode ovih obaveza odgovara njihovoj nominalnoj vrednosti.

3.5. Prebijanje finansijskih instrumenata

Finansijska sredstva i finansijske obaveze se prebijaju i njihov neto efekat se priznaje u bilansu stanja, ako, i samo ako, postoji zakonom omogućeno pravo da se izvrši prebijanje priznatih iznosa i postoji namera da se isplata izvrši po neto osnovu, ili da se istovremeno proda sredstvo i izmiri obaveza.

3.6. Derivati

Banka ne koristi računovodstvo zaštite transakcija od rizika (hedžing).

Banka sa svojim komitentima ugovara valutnu klauzulu. Valutna klauzula predstavlja ugrađeni derivat koji se ne evidentira odvojeno od osnovnog ugovora, s obzirom da su ekonomske karakteristike i rizici ugrađenog derivata usko povezani sa osnovnim ugovorom. Dobici/gubici nastali po osnovu primene valutne klauzule evidentiraju se u bilansu uspeha kao prihodi/rashodi od promene vrednosti imovine i obaveza (Napomena 10).

3.7. Rezerva za procenjene gubitke koji mogu nastati po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki

Posebna rezerva za procenjene gubitke koji mogu nastati po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki se utvrđuje u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 94/2011, 57/2012, 123/2012, 43/2013, 113/2013, 135/2014, 25/2015, 38/2015, 61/2016, 69/2016, 91/2016, 69/2016, 91/2016, 101/2017, 114/2017 i 103/2018).

Ukupna potraživanja od jednog dužnika (bilansna aktiva i vanbilansne stavke koje se klasifikuju) klasifikuju se u kategorije A, B, V, G i D, na osnovu kriterijuma blagovremenosti, odnosno docnje u izmirivanju obaveza prema Banci, na osnovu procene njegovog finansijskog stanja, odnosno kreditne sposobnosti i na osnovu kvaliteta pribavljenih sredstava obezbeđenja. Sva potraživanja od istog dužnika klasifikuju se u jednu kategoriju, koja se određuje na osnovu potraživanja koje je najnepovoljnije klasifikovano, izuzev potraživanja koja su obezbeđena prvoklasnim ili adekvatnim sredstvom obezbeđenja.

Na osnovu klasifikacije potraživanja, a u skladu sa navedenom Odlukom Narodne banke Srbije, rezerva za procenjene gubitke obračunava se na osnovicu za obračun ove rezerve primenom sledećih procenata: A - 0%, B - 2% (0% za sve plasmane čiji su ugovori zaključeni nakon 30.09.2016. godine), V - 15%, G - 30% i D - 100%.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**3.7. Rezerva za procenjene gubitke koji mogu nastati po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki (Nastavak)**

Osnovicu za obračun rezerve za procenjene gubitke predstavlja bruto knjigovodstvena vrednost potraživanja umanjena za: neiskorišćeni iznos okvirnih kredita i ostalih plasmana koje Banka može bezuslovno ili bez prethodne najave otkazati; 80% neiskorišćenog iznosa okvirnih i ostalih plasmana sa efektivnim rokom dospeća do godinu dana; 50% neiskorišćenog iznosa okvirnih i ostalih plasmana sa efektivnim rokom dospeća dužim od godinu dana i 50% vrednosti licitacionih i tenderskih garancija, garancija za dobro izvršenje posla, carinskih garancija i garancija za izmirenje obaveza, kao i činidbenih garancija.

Banka je svojim unutrašnjim aktom odredila kriterijume i metodologiju za utvrđivanje rezerve za procenjene gubitke u okviru procenata propisanih navedenom Odlukom Narodne banke Srbije, na osnovu docnje dužnika u izmirenju obaveza, finansijskog položaja i analize poslovnih performansi dužnika, adekvatnosti tokova gotovine i instrumenata obezbeđenja plaćanja.

Potrebna rezerva za procenjene gubitke predstavlja zbir pozitivnih razlika između rezerve za procenjene gubitke obračunate u skladu sa gore navedenom odlukom i utvrđenog iznosa ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama na nivou dužnika, koja su u skladu sa računovodstvenom politikom Banke obelodanjenom u Napomeni 3.7. iskazana na teret rashoda u bilansu uspeha (Napomena 11).

Potrebna rezerva za procenjene gubitke po bilansnoj aktivni i vanbilansnim stavkama predstavlja odbitnu stavku od kapitala Banke za svrhe utvrđivanja pokazatelja adekvatnosti kapitala u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o adekvatnosti kapitala banke ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 103/2016 i 103/2018).

Ako je iznos ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama veći od iznosa rezerve za procenjene gubitke obračunatog na nivou dužnika, Banka nije obavezna da obračuna potrebnu rezervu za procenjene gubitke po bilansnoj aktivni i vanbilansnim stavkama.

3.8. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovinu čine gotovina u blagajni i tekući račun kod centralne banke, a gotovinske ekvivalente čine kratkoročna visokolikvidna ulaganja koja se mogu neposredno unovčiti uz beznačajni rizik smanjenja vrednosti, depoziti kod Narodne banke Srbije i kratkoročne hartije od vrednosti koje se mogu refinansirati kod Narodne banke Srbije.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti za potrebe izveštaja o tokovima gotovine uključuju novac u blagajni, tekući račun kod Narodne banke Srbije, tekuće račune kod drugih banaka i instrumente u postupku naplate, kao i druge depozite kod banaka i drugih institucija.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.9. Repo poslovi

Hartije od vrednosti kupljene po ugovoru, kojima je utvrđeno da će se ponovo prodati na tačno određeni dan u budućnosti, su priznate u bilansu stanja, u okviru pozicije Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija (Napomena 24). Plaćena gotovina po tom osnovu, uključujući dospelu kamatu, se priznaje u bilansu stanja. Razlika između kupovne cene i cene po ponovnoj prodaji se tretira kao prihod po osnovu kamate i dospeva tokom trajanja ugovora.

3.10. Nekretnine, postrojenja, oprema, nematerijalna imovina i investicione nekretnine

Nematerijalna imovina se sastoji od softvera, licenci i nematerijalne imovine u pripremi.

Građevinski objekti iskazani su po procenjenoj tržišnoj vrednosti, utvrđenoj od strane nezavisnog ovlašćenog procenjivača sa stanjem na dan 31. decembra 2016. godine, umanjenoj za akumuliranu ispravku vrednosti. Pozitivan efekat procene vrednosti građevinskih objekata iskazan je u okviru revalorizacionih rezervi Banke.

Investicione nekretnine su iskazane po procenjenoj tržišnoj vrednosti, utvrđenoj od strane nezavisnog ovlašćenog procenjivača sa stanjem na dan 31. decembra 2016. godine, a efekti procene vrednosti su iskazani u bilansu uspeha.

Zemljište je iskazano po procenjenoj tržišnoj vrednosti, utvrđenoj od strane nezavisnog ovlašćenog procenjivača sa stanjem na dan 31. decembra 2016. godine.

Oprema, investicije u toku i nematerijalna imovina na dan 31. decembra 2018. godine su iskazana po nabavnoj vrednosti, umanjenoj za ispravku vrednosti.

Amortizacija se ravnomerno obračunava na nabavnu ili revalorizovanu vrednost nekretnina, postrojenja, opreme i nematerijalne imovine, primenom sledećih godišnjih stopa, s ciljem da se sredstva otpišu do rezidualne vrednosti u toku njihovog procenjenog korisnog veka trajanja:

Građevinski objekti	1.27-5.9%
Kompjuterska oprema	25.0%
Nameštaj	10.0 - 15.0%
Motorna vozila	15.5%
Nematerijalna ulaganja	20.0%

Rezidualna vrednost sredstva je procenjeni iznos koji bi u sadašnjem trenutku Banka mogla ostvariti prodajom sredstva, umanjenoj za procenjeni trošak prodaje, ukoliko je sredstvo već staro i u stanju u kojem se očekuje da će biti na kraju njegovog korisnog veka upotrebe. Rezidualna vrednost sredstva je nula ukoliko Banka očekuje da pomenuto sredstvo koristi do kraja njegovog fizičkog veka trajanja. Rezidualna vrednost i korisni vek upotrebe sredstva se revidiraju i po potrebi koriguju na datum svakog bilansa stanja.

Obračun amortizacije nekretnina, postrojenja, opreme i nematerijalne imovine počinje kada se ova sredstva stave u upotrebu. Obračun amortizacije se ne vrši za investicije u toku.

Dobici ili gubici koji se javljaju prilikom rashodovanja ili prodaje nekretnina i opreme, priznaju se na teret ili u korist bilansa uspeha, kao deo ostalih prihoda ili ostalih rashoda.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**3.10. Nekretnine, postrojenja, oprema, nematerijalna imovina i investicione nekretnine (Nastavak)**

Godišnje stope amortizacije koje je Banka primenila pri obračunu amortizacije po godišnjem računu za 2018. godinu za svrhe finansijskog izveštavanja različite su od stopa amortizacije koje su propisane i koje se priznaju u poreskom bilansu Banke za svrhe utvrđivanja oporezive dobiti. Obračun amortizacije nematerijalne imovine i nekretnina postrojenja i opreme za poreske svrhe vrši se u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica Republike Srbije ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 25/2001, 80/2002, 43/2003, 84/2004, 18/2010, 101/2011, 119/2012, 47/2013, 142/2014, 112/2015, 113/2017 i 95/2018) i Pravilnikom o načinu razvrstavanja stalnih sredstava po grupama i načinu utvrđivanja amortizacije za poreske svrhe ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 116/2004, 99/2010 i 104/2018), što rezultira u odloženim porezima (Napomena 18c).

3.11. Obezvredjenje nefinansijske imovine

Saglasno usvojenoj računovodstvenoj politici, na dan izveštavanja, rukovodstvo Banke analizira vrednosti po kojima su prikazana nematerijalna imovina, nekretnine, postrojenja i oprema i investicione nekretnine Banke. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvređeno, nadoknativ iznos te imovine se procenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvređenja. Ukoliko je nadoknativ iznos nekog sredstva procenjen kao niži od vrednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknativne vrednosti, koju predstavlja vrednost veća od fer vrednosti sredstva umanjene za troškove prodaje i vrednosti u upotrebi. Gubitak zbog obezvređenja se priznaje u iznosu razlike, na teret rashoda saglasno MRS 36 "Umanjenje vrednosti imovine".

Nefinansijska sredstva (osim goodwill-a) kod kojih je došlo do umanjenja vrednosti se revidiraju na svaki izveštajni period zbog mogućeg ukidanja efekata umanjenja vrednosti.

3.12. Stalna sredstva namenjena prodaji

Banka klasifikuje stalna sredstva kao sredstva namenjena prodaji kada se njihova knjigovodstvena vrednost može nadoknadi prevashodno kroz prodaju, a ne daljim korišćenjem. Stalna sredstva namenjena prodaji moraju da budu dostupna za momentalnu prodaju u svom trenutnom stanju isključivo pod uslovima koji su uobičajeni za prodaje takve vrste imovine i njihova prodaja mora biti vrlo verovatna. Stalna sredstva namenjena prodaji se prikazuju u iznosu nižem od knjigovodstvene i fer vrednosti umanjene za troškove prodaje. Banka ne amortizuje stalna sredstva dok su ona klasifikovana kao stalna sredstva namenjena prodaji.

3.13. Sredstva stečena naplatom potraživanja

Imovina nad kojom je preuzeto vlasništvo u procesu povraćaja obezvređenih kredita prikazuje se u okviru Ostalih sredstava i iskazuju se po iznosu nižem od knjigovodstvene i fer vrednosti umanjene za troškove prodaje.

3.14. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva

Rezervisanja se priznaju i vrše kada Banka ima zakonsku ili ugovorenu obavezu kao rezultat prošlih događaja i kada je verovatno da će doći do odliva resursa kako bi se izmirila obaveza i kada se može pouzdano proceniti iznos obaveze.

Radi održavanja najbolje moguće procene rezervisanja se razmatraju, utvrđuju i ako je potrebno koriguju na svaki izveštajni datum.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.14. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva (Nastavak)

Kada više nije verovatan odliv ekonomskih koristi radi izmirenja zakonske ili izvedene obaveze rezervisanje se ukida u korist prihoda. Rezervisanje se prati po vrstama i može da se koristi samo za izdatke za koje je prvobitno bilo priznato. Rezervisanje se ne priznaje za buduće poslovne gubitke.

Potencijalne obaveze se ne priznaju u finansijskim izveštajima. Potencijalne obaveze se obelodanjuju u napomenama uz finansijske izveštaje, osim ako je verovatnoća odliva resursa koji sadrže ekonomske koristi veoma mala.

Banka ne priznaje potencijalna sredstva u finansijskim izveštajima. Potencijalna sredstva se obelodanjuju u napomenama uz finansijske izveštaje, ukoliko je priliv ekonomskih koristi verovatan.

3.15. Naknade zaposlenima

a) Porezi i doprinosi za obavezno socijalno osiguranje

U skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, Banka je obavezna da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom zakonom propisanih stopa. Banka ima zakonsku obavezu da izvrši obustavu obračunatih doprinosa iz bruto zarada zaposlenih i da za njihov račun izvrši prenos obustavljenih sredstava u korist odgovarajućih državnih fondova. Banka nije u obavezi da zaposlenima isplaćuje naknade koje predstavljaju obavezu Republičkog fonda za penzijskog i invalidsko osiguranje.

b) Obaveze po osnovu otpremnina

U skladu sa Kolektivnim ugovorom Banke i Zakonom o radu, Banka je u obavezi da isplati otpremnine prilikom odlaska u penziju u visini 3 prosečne zarade u Republici Srbiji prema poslednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za statistiku. Pravo na ove naknade je obično uslovljeno ostajanjem zaposlenog lica u službi do starosne granice određene za penzionisanje ili do ostvarenja minimalnog radnog staža. Očekivani troškovi za pomenute naknade se akumuliraju tokom perioda trajanja zaposlenja.

Pored toga, Banka je u obavezi da isplati i jubilarne nagrade u iznosu od jedne prosečne mesečne neto zarade u Republici Srbiji na svakih navršenih deset godina staža ostvarenog u Banci.

Dugoročna rezervisanja za otpremnine formirana su na bazi izveštaja nezavisnog aktuara i ista su iskazana u iznosu sadašnje vrednosti očekivanih budućih isplata.

Na dan 31. decembra 2018. godine, Banka je izvršila rezervisanje po osnovu otpremnina za odlazak u penziju po sledećim pretpostavkama:

- Diskontna stopa	5%
- Godišnji rast zarada	3%
- Tablice mortaliteta (RZS) za godine	2010 - 2012

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.15. Naknade zaposlenima (Nastavak)

c) *Kratkoročna, plaćena odsustva*

Akumulirana plaćena odsustva mogu da se prenose i koriste u narednim periodima, ukoliko u tekućem periodu nisu iskorišćena u potpunosti. Očekivani troškovi plaćenih odsustava se priznaju u iznosu kumuliranih neiskorišćenih prava na dan bilansa, za koje se očekuje da će biti iskorišćeni u narednom periodu. U slučaju neakumuliranog plaćenog odsustva, obaveza ili trošak se ne priznaju do momenta kada se odsustvo iskoristi.

Banka nema sopstvene penzione fondove, niti opcije za isplate zaposlenima u vidu akcija i po tom osnovu nema identifikovane obaveze na dan 31. decembra 2018. godine.

d) *Učešće u dobiti*

Učešće zaposlenih u dobiti obračunava se i isplaćuje u skladu sa Odlukom Skupštine Banke, a na osnovu procene rukovodstva Banke o doprinosu svakog zaposlenog ostvarenju rezultata poslovanja.

3.16. Kapital

Kapital se sastoji od akcijskog kapitala (običnih akcija), emisione premije, rezervi i neraspoređenog dobitka.

Dividende na akcije evidentiraju se kao obaveze u periodu u kojem je doneta odluka o njihovoj isplati. Dividende odobrene za godinu nakon datuma bilansa stanja se obelodanjuju u napomeni o događajima nakon datuma bilansa stanja.

3.17. Finansijske garancije

U uobičajenom toku poslovanja, Banka odobrava finansijske garancije koje se sastoje od plativih i činidbenih garancija, akreditiva, akcepta menica i drugih poslova jemstava. Finansijske garancije su ugovori koji obavezuju izdavaoca garancije da izvrši plaćanje ili nadoknadi gubitak primaocu garancije, nastao ukoliko određeni poverilac blagovremeno ne izvrši svoje obaveze u skladu sa uslovima predviđenim ugovorom.

Finansijske garancije se inicijalno priznaju u finansijskim izveštajima po fer vrednosti na datum kada je garancija data. Nakon inicijalnog priznavanja, obaveze Banke koje proističu iz finansijskih garancija se vrednuju u iznosu amortizovane naknade ili najbolje procene izdataka neophodnih da bi se izmirila finansijska obaveza koja nastaje kao rezultat garancije, u zavisnosti koji je iznos viši.

Povećanje obaveza koje se odnosi na finansijske garancije se priznaje u bilansu uspeha. Primljene naknade se priznaju u korist bilansa uspeha u okviru prihoda od naknada i provizija ravnomerno tokom perioda trajanja garancije.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.18. Porez na dobitak

a) Tekući porez na dobitak

Porez na dobitak se obračunava i plaća u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica Republike Srbije ("Službeni glasnik RS", br. 25/2001, 80/2002, 43/2003, 84/2004, 18/2010, 101/2011, 119/2012, 47/2013, 108/2013, 68/2014 - dr. zakon i 142/2014, 91/2015-aut.tum. 112/2015, 113/2017 i 95/2018) i relevantnim podzakonskim aktima.

Porez na dobit obračunava se primenom stope od 15% na poresku osnovicu iskazanu u poreskom bilansu, nakon čega se može umanjiti za utvrđene poreske kredite. Osnovicu za oporezivanje čini oporeziva dobit, koja se utvrđuje usklađivanjem rezultata (dobitka ili gubitka) iz bilansa uspeha, a na način utvrđen ovim zakonom.

Banka tokom godine porez na dobit plaća u vidu mesečnih akontacija, čiju visinu utvrđuje na osnovu poreske prijave za prethodnu godinu. Godišnji poreski bilans se predaje u roku od 180 dana od isteka perioda za koji se utvrđuje porez.

Gubici utvrđeni u poreskom bilansu, izuzev kapitalnih dobitaka i gubitaka koji su utvrđeni u skladu sa ovim zakonom, mogu se preneti na račun dobiti utvrđene u poreskom bilansu iz budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

b) Odloženi porezi

Odloženi porezi na dobit se obračunavaju prema bilansu stanja na sve privremene razlike na dan bilansa stanja između sadašnje vrednosti sredstava i obaveza u finansijskim izveštajima i njihove vrednosti za svrhe oporezivanja. Za obračun iznosa odloženog poreza korišćena je stopa od 15%.

Odložene poreske obaveze priznaju se za sve oporezive privremene razlike između poreske osnove sredstava i obaveza na dan bilansa stanja, i iznosa iskazanih za svrhe izveštavanja, a što će rezultirati oporezivim iznosima budućih perioda. Odložena poreska sredstva priznaju se za odbitne privremene razlike i za efekte prenetog gubitka i neiskorišćenih poreskih kredita iz prethodnih perioda do iznosa do kojeg je verovatno da će postojati budućí oporezivi dobiti na teret kojih se odložena poreska sredstva mogu iskoristiti.

Tekući i odloženi porezi priznaju se kao prihodi i rashodi i uključeni su u neto dobitak perioda.

Odloženi porez na dobit koji se odnosi na stavke koje se direktno evidentiraju u korist ili na teret kapitala se takođe evidentiraju na teret, odnosno, u korist kapitala (Napomena 18c).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**3.18. Porez na dobitak (Nastavak)****c) Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata poslovanja**

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata uključuju porez na imovinu, poreze i doprinose na zarade na teret poslodavca, kao i druge poreze i doprinose koji se plaćaju u skladu sa republičkim i lokalnim poreskim propisima. Ovi porezi i doprinosi su prikazani u okviru operativnih i ostalih poslovnih rashoda (Napomena 17).

3.19. Zarada po akciji

Banka izračunava i obelodanjuje osnovnu zaradu po akciji. Osnovna zarada po akciji obračunava se deljenjem neto dobitka koji pripada akcionarima, imaočima običnih akcija Banke, ponderisanim prosečnim brojem izdatih običnih akcija u toku perioda.

3.20. Poslovi u ime i za račun trećih lica i vanposlovna sredstva

Sredstva po poslovima u ime i za račun trećih lica, kojima Banka upravlja sa naknadom, uključena su u vanbilansnu evidenciju Banke (Napomena 32). Banka po navedenim plasmanima ne snosi nikakav rizik.

3.21. Informacije po segmentima

Poslovni segment predstavlja deo imovine i poslovnih aktivnosti koje obezbeđuju proizvode ili usluge koje podležu rizicima i koristima različitim od onih u nekim drugim poslovnim segmentima. Geografski segment obezbeđuje proizvode ili usluge unutar određenog privrednog okruženja koji podležu rizicima i koristima različitim od onih segmenata koji posluju u nekim drugim privrednim okruženjima. Banka najveći deo svog poslovanja obavlja na teritoriji Republike Srbije. Koncentracija plasmana i rezultati po segmentima su prikazani u Napomeni 45.

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I PROSUĐIVANJA

Sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja zahteva od rukovodstva Banke korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na iskazane vrednosti sredstava i obaveza, kao i obelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izveštaja, kao i prihoda i rashoda u toku izveštajnog perioda.

Ove procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izveštaja. Stvarni rezultati mogu se razlikovati od navedenih procena. Procene i pretpostavke se kontinuirano razmatraju, a kada korekcije postanu neophodne, iskazuju se u bilansu uspeha za periode u kojima su postale poznate.

U daljem tekstu navedene su ključne procene i pretpostavke koje sadrže rizik da će prouzrokovati materijalno značajne korekcije knjigovodstvenih vrednosti sredstava i obaveza u toku naredne finansijske godine.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I PROSUĐIVANJA (Nastavak)**(a) Umanjenje vrednosti finansijskih sredstava**

Kada je reč o proceni gubitaka zbog umanjenja vrednosti potraživanja, Banka vrši pregled kreditnog portfolia najmanje kvartalno u cilju procene umanjenja njihove vrednosti. U procesu utvrđivanja da li u bilans uspeha treba uneti gubitak zbog umanjenja vrednosti, Banka prosuđuje da li postoje pouzdani dokazi koji pokazuju merljivo smanjenje u procenjenim budućim novčanim tokovima od kreditnog portfolia pre smanjenja koja se mogu identifikovati na pojedinačnim kreditima u portfoliu.

Ovi dokazi mogu uključivati raspoložive podatke koji ukazuju na nepovoljne promene u statusu dužnika u pogledu plaćanja obaveze prema Banci, ili na nacionalne ili lokalne okolnosti koje imaju veze sa negativnim uticajima na aktivu Banke.

Rukovodstvo Banke vrši procene na bazi iskustva o ostvarenim gubicima po kreditima iz prethodnih perioda za sva sredstva sa karakteristikama kreditnog rizika i objektivnim dokazima o umanjenju vrednosti sličnom onom kreditnom portfoliu koji je postojao u vreme planiranja budućih novčanih tokova. Metodologija i pretpostavke koje se koriste za procenu iznosa i vremena budućih novčanih tokova su predmet redovnog pregleda s ciljem da se smanje razlike između procenjenih i ostvarenih gubitaka (Napomena 5.1)

(b) Obezvredenje investicija

Banka investicije smatra obezvređenim kada postoji dokumentovano (tržišni podaci) ili procenjeno smanjenje fer vrednosti ovih sredstava ispod njihove nabavne vrednosti.

(c) Koristan vek trajanja nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Određivanje korisnog veka trajanja nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava se zasniva na prethodnom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i na anticipiranom tehničkom razvoju i promenama na koje utiče veliki broj ekonomskih ili industrijskih faktora.

Određivanje korisnog veka trajanja nematerijalne imovine i osnovnih sredstava se zasniva na prethodnom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i na anticipiranom tehničkom razvoju i promenama na koje utiče veliki broj ekonomskih ili industrijskih faktora.

Adekvatnost određenog korisnog veka trajanja se preispituje na godišnjem nivou ili kada god postoji indikacija da je došlo do značajne promene faktora koji su predstavljali osnov za određivanje korisnog veka trajanja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I PROSUĐIVANJA (Nastavak)**(d) Umanjenje vrednosti nefinansijske imovine**

Na dan izveštavanja, rukovodstvo Banke analizira vrednosti po kojima su prikazana nematerijalna ulaganja i osnovna sredstva Banke. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvređeno, nadoknativ iznos te imovine se procenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvređenja. Ukoliko je nadoknativ iznos nekog sredstva procenjen kao niži od vrednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknativne vrednosti.

Razmatranje obezvređenja zahteva od rukovodstva subjektivno prosuđivanje u pogledu tokova gotovine, stopa rasta i diskontnih stopa za jedinice koje generišu tokove gotovine, a koje su predmet razmatranja.

(e) Rezervisanje po osnovu sudskih sporova

Banka je uključena u veći broj sudskih sporova koji proističu iz njenog svakodnevnog poslovanja i odnose se na komercijalna i ugovorna pitanja, kao i pitanja koja se tiču radnih odnosa, a koja se rešavaju ili razmatraju u toku regularnog poslovanja. Banka redovno procenjuje verovatnoću negativnih ishoda ovih pitanja, kao i iznose verovatnih ili razumnih procena gubitaka. Razumne procene obuhvataju prosuđivanje rukovodstva nakon razmatranja informacija koje uključuju obaveštenja, poravnanja, procene od strane pravnog sektora, dostupne činjenice, identifikaciju potencijalnih odgovornih strana i njihove mogućnosti da doprinesu rešavanju, kao i prethodno iskustvo. Rezervisanje za sudske sporove se formira kada je verovatno da postoji obaveza čiji se iznos može pouzdano proceniti pažljivom analizom. Potrebno rezervisanje se može promeniti u budućnosti zbog novih događaja ili dobijanja novih informacija. Pitanja koja su ili potencijalne obaveze ili ne zadovoljavaju kriterijume za rezervisanje se obelodanjuju, osim ako je verovatnoća odliva resursa koji sadrže ekonomske koristi veoma mala.

(f) Odložena poreska sredstva

Odložena poreska sredstva priznaju se na sve neiskorišćene poreske gubitke i/ili poreske kredite do mere do koje je izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se neiskorišćeni poreski gubici/krediti mogu iskoristiti.

Značajna procena od strane rukovodstva Banke je neophodna da bi se utvrdio iznos odloženih poreskih sredstava koja se mogu priznati, na osnovu perioda nastanka i visine budućih oporezivih dobitaka i strategije planiranja poreske politike (Napomena 18c).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I PROSUĐIVANJA (Nastavak)**(g) *Otpremnine prilikom odlaska u penziju i ostale naknade zaposlenima nakon prekida radnog odnosa***

Troškovi utvrđenih naknada zaposlenima nakon prekida radnog odnosa, odnosno odlaska u penziju nakon ispunjenih zakonskih uslova, utvrđuju se primenom aktuarske procene. Aktuarska procena uključuje procenu diskontne stope, budućih kretanja zarada, stope mortaliteta i fluktuacije zaposlenih. Zbog dugoročne prirode ovih planova, značajne neizvesnosti utiču na ishod procene. Dodatne informacije obelodanjene su u Napomeni 3.15 b uz finansijske izveštaje.

Ukoliko bi korišćena diskontna stopa bila viša za 1% od procene rukovodstva, rezervisanja za otpremnine bila bi manja za 1,906 hiljada dinara, a ukoliko bi se primenila diskontna stopa niža za 1% od procene rukovodstva, rezervisanja za otpremnine bila bi veća za iznos od 2,346 hiljada dinara, u odnosu na navedena rezervisanja iskazana u poslovnim knjigama Banke na dan 31. decembra 2018. godine.

Ukoliko bi korišćena diskontna stopa bila viša za 1% od procene rukovodstva, rezervisanja za jubilarne nagrade bila bi manja za 655 hiljada dinara, a ukoliko bi se primenila diskontna stopa niža za 1% od procene rukovodstva, rezervisanja za jubilarne nagrade bila bi veća za iznos od 769 hiljada dinara, u odnosu na navedena rezervisanja iskazana u poslovnim knjigama Banke na dan 31. decembra 2018. godine.

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA

Upravljanje rizicima je povereno Upravnom odboru, Odboru za praćenje poslovanja banke, Izvršnom odboru, Kreditnom odboru i Odboru za upravljanje aktivom i pasivom čije su nadležnosti utvrđene propisima Narodne banke Srbije, Statutom i drugim aktima banke, i koji zajednički formiraju principe i metodologije procene rizika na bazi eksternih i internih odluka i praćenja kvaliteta ekonomije i kreditne sposobnosti svakog zajmotražioca, odnosno, preduzimanjem drugih aktivnosti u Banci za minimiziranje rizika. Procedure upravljanja rizicima Banke definisane su politikama upravljanja bankarskim rizicima usvojenim od strane Upravnog odbora Banke.

Banka ima uspostavljen sveobuhvatan i pouzdan sistem upravljanja rizicima koji je u potpunosti integrisan u sve poslovne aktivnosti Banke, odnosno omogućuje da se upravlja sa svim rizicima kojima je izložena ili može biti izložena po osnovu svih njenih poslovnih aktivnosti. Radi primene posebnog i jedinstvenog sistema upravljanja rizicima i obezbeđenja funkcionalne i organizacione odvojenosti aktivnosti upravljanja rizicima od redovnih poslovnih aktivnosti Banke, Banka je formirala Odeljenje upravljanje rizicima.

Organi Banke nadležni za upravljanje rizicima zajednički formiraju principe i metodologiju upravljanja rizicima na bazi:

- eksternih propisa i odluka koje donose zakonodavna tela, a najveći delom, Narodna banka Srbije;
- internih procedura vezanih za utvrđivanje i praćenje kreditne sposobnosti svakog zajmotražioca, odnosno za donošenje odluka; i
- preduzimanje drugih aktivnosti usmerenih ka minimiziranju rizika u poslovanju Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

Sistem upravljanja rizicima definisan je strategijom upravljanja rizicima i kapitalom, politikama i procedurama, te definisanjem sklonosti za preuzimanje rizika kroz uspostavljanje limita za nivoe rizika koji su prihvatljivi za Banku. Svi rizici koje je moguće izmeriti ili oceniti podvrgavaju se strukturi limita na nivou Banke i usaglašenost sa tim limitima se kontinuirano prati. Postavljanje i praćenje poštovanja limita zasnovano je na transparentnim, uniformnim principima. Postoje definisani postupci za postupanje u slučaju probijanja limita.

Organi Banke nadležni za upravljanje rizicima permanentno prate promene u zakonskoj regulativi, analiziraju njihov uticaj na visinu rizika na nivou Banke i preduzimaju mere na usaglašavanju poslovanja i procedura sa novim propisima u okvirima kontrolisanog rizika. Pored toga, uvođenje novih proizvoda i usluga praćeno je potrebnim tržišnim i ekonomskim analizama u cilju optimizacije odnosa prihoda i troškova za procenjeni realni rizik.

Upravni odbor Banke je za svaku vrstu rizika doneo politike i metodologije, a Izvršni odbor procedure kojima su utvrđeni načini i procesi identifikovanja, merenja, ublažavanja i praćenje rizika. Odeljenje upravljanja rizicima i druge stručne službe u Banci kontinuirano prate indikatore i pokazatelje pojedinih kategorija rizika, njihovu usklađenost sa propisanim, odnosno prihvatljivim nivoom, potencijalni uticaj očekivanih promena u uslovima (zakonske promene, tržišni uticaji i drugo) na visinu izloženosti Banke, o čemu redovno izveštavaju Upravni odbor, Odbor za praćenje poslovanja, Izvršni odbor i Odbor za upravljanje aktivom i pasivom, kao i druge nadležne organe Banke. Izvršni odbor predlaže Upravnom odboru politike, metodologije i smernice za upravljanje svim identifikovanim rizicima kojima je Banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju.

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive

Kreditni rizik predstavlja rizik da korisnik kredita neće moći u potpunosti ili delimično da izmiri svoje dospelje obaveze prema Banci u ugovorenim rokovima. Kreditni rizik primarno proističe iz aktivnosti kreditiranja, ali takođe i drugih transakcija koje uključuju bilansne i vanbilansne stavke, kao što su preuzete neopozive obaveze. Poslovna politika Banke zahteva i predviđa maksimalnu zaštitu Banke od izloženosti kreditnom riziku.

Konzervativan pristup upravljanju kreditnim rizicima ogleda se u strogom poštovanju zakonske regulative, ispravnima vrednosti i rezervisanjima koja Banka formira za gubitke usled kreditnog rizika, kao i u održavanju stope adekvatnosti kapitala značajno iznad zakonski propisanog minimuma (8%).

Odobranjem kredita Banka je izložena kreditnom riziku, koji predstavlja mogućnost da korisnik kredita postane nesposoban da u potpunosti podmiri obaveze o dospeću. Banka upravlja kreditnim rizikom na način da utvrđuje limite nivoa kreditnog rizika, tako što utvrđuje granice prihvatljivog kreditnog rizika u odnosu na jednog, ili više dužnika ili agregatno na nivou segmenata portfolija.

Odluke o odobravanju kreditnih izloženosti donosi Kreditni odbor ili Izvršni odbor Banke u zavisnosti od visine plasmana. Banka je usvojila limite do kojih svaki od navedenih odbora može donositi odluke. Odluku o kreditnom izlaganju preko nivoa limita odobravanja donosi Upravni odbor Banke.

Kreditni odbor Banke ima odgovornost za primenu procedura i politika koje osiguravaju da svako izlaganje je prethodno odobreno, procenjeno i kontrolisano. Svi krediti su prethodno pojedinačno procenjeni i odobreni od stručnih službi i Odeljenja upravljanja rizicima, a krediti preko usvojenog limita se odobravaju od strane Izvršnog odbora Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Kreditni odbor redovno izveštava Izvršni odbor i Odbor za upravljanje aktivom i pasivom o svojim aktivnostima.

Banka redovno prati rizike i proverava ih najmanje jednom kvartalno ili češće po potrebi. Banka upravlja kreditnim rizikom putem redovnih analiza sposobnosti zajmoprimaoca i potencijalnih zajmoprimaoca da ispune svoje obaveze otplate kamate i glavnice, odnosno, utvrđivanjem limita koncentracije na pojedinačnom i portfolio nivou prema različitim karakteristikama kao što su vrsta proizvoda, privredna grana, interna klasifikacija i dr. Sve izloženosti se redovno prate u odnosu na usvojene limite o čemu se izveštavaju nadležni odbori Banke.

Banka takođe upravlja kreditnim rizikom i prihvatanjem adekvatnih instrumenata obezbeđenja otplate kredita, formiranjem ispravki vrednosti bilansnih potraživanja i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama, rezervi za procenjene gubitke, kao i utvrđivanjem adekvatne cene koja pokriva rizik plasmana.

Banka profesionalno primenjuje niz mera u cilju upravljanja kreditnim rizicima, ublažavanja i kontrole tog rizika u odnosima sa ugovornim stranama, uključujući:

- stroge kriterijume selekcije;
- primenu sistema limita;
- pouzdan proces odobravanja kredita;
- efikasnu kreditnu administraciju i praćenje;
- adekvatne kontrole vezane za kreditni rizik u odnosima sa ugovornim stranama;
- diversifikaciju rizika.

Banka utvrđuje potrebnu rezervu za procenjene gubitke na osnovu izvršene klasifikacije bilansne aktive i vanbilansnih stavki Banke u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke. Potrebna rezerva za procenjene gubitke predstavlja odbitnu stavku od kapitala Banke utvrđenog u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke.

Kreditna politika

Kreditna politika Banke sadrži osnovna opredeljenja, principe i kriterijume koje Banka primenjuje u svom poslovanju u nameri da obezbedi rentabilno poslovanje uz visoku likvidnost i jačanje konkurentske pozicije na finansijskom tržištu. Plasmani Banke usmeravaju se prvenstveno onim klijentima sa kojima Banka ima trajan poslovni odnos pod uslovom da se obezbeđuje maksimalna sigurnost i rentabilnost plasmana.

Banka odobrava kratkoročne i dugoročne kredite, okvirne kreditne aranžmane i sporazume o poslovnoj saradnji i druge proizvode pravnim licima koji uključuju kredite za likvidnost, investicione kredite, kredite za obrtna sredstva. Najveći segment kreditnog portfolija Banke predstavljaju kreditne izloženosti privrednim društvima. Banka odobrava obezbeđene i neobezbeđene kreditne plasmane, u zavisnosti od procene prirode poslovnih aktivnosti klijenta, finansijske situacije klijenta, načina otplate kredita, kao i usklađenosti ukupne izloženosti Banke sa usvojenim limitima.

Banka odobrava različite vrste kreditnih proizvoda stanovništvu. U cilju procene nivoa izloženosti koje Banke smatra prihvatljivim da odobri, Banka utvrđuje kreditnu sposobnost klijenta i vrednost sredstva obezbeđenja po kreditu ukoliko se radi o

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

obezbeđenjem kreditima. Banka je razvila scoring sistem za fizička lica na osnovu kojeg se procenjuje rizik kreditnog izlaganja Banke fizičkim licima.

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)**5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)*****Preuzete obaveze kreditiranja***

Garancije i odobreni akreditivi su neopoziva jemstva da će Banka izvršiti isplatu u slučaju nemogućnosti klijenta da podmiri svoje obaveze prema trećim stranama i predstavljaju jednaki kreditni rizik kao i krediti. Preuzete obaveze kreditiranja predstavljaju neiskorišćene delove odobrenih kreditnih okvira (revolving krediti i kreditne kartice), garancije ili akreditive, kao i ostale oblike jemstva. Obzirom da je kreditni rizik povezan s preuzetim neopozivim obavezama kreditiranja, Banka je potencijalno izložena gubitku u iznosu jednakom ukupnim neiskorišćenim sredstvima. Međutim, očekivani iznos gubitka je manji od ukupnog iznosa neiskorišćenih odobrenih sredstava jer je većina preuzetih obaveza za kreditiranje povezana s održavanjem specifičnih kreditnih standarda od strane klijenata. Banka prati period do dospeća preuzetih obaveza kreditiranja jer navedene dugoročne obaveze predstavljaju veći kreditni rizik od kratkoročnih.

Opis promena u procenama banke o strukturi i nivou kreditnog rizika

Banka aktivno preuzima kreditni rizik prihvatajući ga kao sastavni deo poslovnih aktivnosti. Poštujući činjenicu da kreditni rizik predstavlja najveći pojedinačni deo ukupnog rizika preuzetog kroz poslovne aktivnosti, Banka preduzima niz mera za upravljanje ovim rizikom (kreditna analiza, rangiranje dužnika, obezbeđivanje plasmana, i dr.). Upravljanje i kvantifikovanje kreditnog rizika sprovodi se korišćenjem metoda zasnovanih na najsavremenijim pristupima iz teorije i prakse.

Primenom ovakvog pristupa u Banci nije došlo do porasta kreditnog rizika u odnosu na prethodni izveštajni period. Banka ne očekuje da će u narednom periodu doći do porasta kreditnog rizika po osnovu promena u makroekonomskom okruženju.

Opis postupaka za identifikovanje, merenje i procenu kreditnog rizika

Identifikovanje visine kreditnog rizika, vrši se putem utvrđivanja klase rizika, odnosno kreditnog skora potencijalnih dužnika i/ili drugog lica sa kojim će Banka potencijalno uspostaviti poslovni odnos, npr. pružaoci nematerijalne kreditne zaštite ili založni dužnici u slučaju pribavljanja materijalnih sredstava obezbeđenja, kao i procene sredstava obezbeđenja po potencijalnom izlaganju. Utvrđivanje klase rizika vrši se na osnovu kvantitativnih i kvalitativnih faktora

Na osnovu analize zahteva i preliminarne analize podataka o podnosiocu zahteva (i/ili drugog lica sa kojim će Banka potencijalno uspostaviti poslovni odnos u napred navedenom smislu), vrši se kreditna analiza finansijske pozicije predmetnog/ih lica i izrađuje Informacija o izvršenim analizama koja sadrži i mišljenje o kreditnom bonitetu predmetnog/ih lica, nameni i opravdanosti zahteva, podatke o povezanim licima predmetnog/ih lica, ostalim relevantnim podacima za merenje i konačnu procenu kreditnog rizika.

Nakon preliminarne analize pristupa se merenju i proceni kreditnog rizika koja se vrši u nezavisnom organizacionom delu za upravljanje rizicima, u skladu sa internim metodologijama procene kreditnog rizika, a na osnovu predviđenih kvantitativnih i kvalitativnih pokazatelja koji definišu ocenu kreditnog rizika utvrđuje se klasa rizika lica sa kojima Banka potencijalno može da uspostavi poslovni odnos.

Mišljenje organizacionog dela za upravljanje rizicima predstavlja jedan od obaveznih elemenata potrebnih za odlučivanje da li da se nastave dalje aktivnosti po osnovu

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

zahteva za odobravanje izloženosti i prilaže se uz predmetni predlog organizacionih

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Opis postupaka za identifikovanje, merenje i procenu kreditnog rizika (Nastavak)

delova za preuzimanje rizika nadležnom telu za donošenje odluke, prilikom razmatranja i donošenja odluke.

Banka u proceni kreditnog rizika koristi pristup koji obuhvata sledeće osnovne komponente:

- Uvrđivanje verovatnoće neizvršenja obaveze dužnika. Ovaj pristup pretpostavlja obavezno ocenjivanje kreditnog rejtinga svakog dužnika, kao i procenu rizika svake poslovne transakcije. Pri tome, obezbeđuje se utvrđivanje rejtinga dužnika i kreditnog rizika pre donošenja odluke nadležnog odbora Banke o odobravanju kreditnih plasmana;
- Utvrđivanje izlaganja kreditnom riziku za svaki novi proizvod koji se uvodi u ponudu Banke;
- Utvrđivanje gubitaka zbog neizmirenih obaveza. Na ovaj način će se obezbediti pokazatelj stope naplate po neizmirenoj obavezi u zavisnosti od visine rizika konkretnog plasmana;
- Utvrđivanje redovnosti u servisiranju obaveza. Na ovaj način utvrđuje se jedan od bitnih elemenata koji se koristi i za procenu stvarne vrednosti plasmana (obezvređenje na pojedinačnom i kolektivnom nivou), klasifikaciju potraživanja i utvrđivanje iznosa za obračun potrebne rezerve za gubitke, a na osnovu klasifikacije bilansne aktive i vanbilansnih stavki Banke u skladu sa Odlukom o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki Banke;
- Propisivanje koncentracije izloženosti prema jednom dužniku, odnosno grupi povezanih lica, privrednoj grani i drugim relevantnim faktorima, radi obezbeđenja disperzije rizika;
- Utvrđivanje potrebnog kapitala za pokriće kreditnog rizika kojem je Banka izložena. Kapital za pokriće izloženosti kreditnom riziku se posmatra kao regulatorni i interni. Banka u procesu procene interne adekvatnosti kapitala utvrđuje da li je regulatorno obračunat kapital prema izabranom pristupu Banke dovoljan za pokriće izloženosti Banke svim aspektima kreditnog rizika.

Kada se utvrdi da postoji rizik da obaveze klijenta neće biti ispunjene u celosti, tj. da će Banka biti u situaciji da mora da primeni mere u cilju naplate potraživanja po osnovu izloženosti, isplaćenog iznosa po osnovu aktiviranih garancija i drugih vanbilansnih stavki, vršiće se evidentiranje ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke vanbilansnih stavki, a u skladu sa Računovodstvenim politikama Banke i Metodologijom za obračun ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama.

Opis načina na koji banka upravlja kreditnim rizikom i načina na koji banka procenjuje i upravlja koncentracijama u kreditnom portfoliju

Banka upravlja kreditnim rizikom doslednom primenom Politika upravljanja kreditnim rizikom i drugih internih akata kojima su jasno definisane obaveze i odgovornosti svih organizacionih delova i lica uključenih u proces izlaganja kreditnom riziku.

Upravljanje kreditnim rizikom vrši se:

- Selekcijom kreditnih zahteva, putem korišćenja internih rejting sistema.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

Selekcija i ocena kreditnih zahteva vrši se na osnovu usvojene interne metodologije za procenu kreditnog rizika (rangiranje klijenata);

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Opis načina na koji banka upravlja kreditnim rizikom i načina na koji banka procenjuje i upravlja koncentracijama u kreditnom portfoliju (Nastavak)

- Putem pribavljanja materijalnih i/ili nematerijalnih sredstava ublažavanja izloženosti kreditnom riziku. U zavisnosti od procenjenog rizika dužnika i vrste plasmana utvrđuje se potrebna vrsta i nivo obezbeđenja izloženosti;
- Primenom sistema limita, utvrđivanjem prihvatljivih iznosa izloženosti kreditnom riziku na nivou ukupnog portfolija, po segmentima i pojedinačno. Limiti se postavljaju u cilju ublažavanja izloženosti mogućim, ali nepredvidivim negativnim ekstremnim scenarijima koji dovode do tzv. stresnih gubitaka;
- Primenom sistema ranog upozoravanja. Ukoliko jedan ili više pokazatelja sistema ranog upozorenja pokazuje negativni trend, bez indikacija da bi moglo doći do jasnih pozitivnih promena u predstojećem periodu, kategorija rizika dužnika, pokriće izloženosti obezbeđenjem i limiti izloženosti se odmah revidiraju;
- Primenom sistema identifikacije i upravljanja problematičnim izloženostima. U cilju minimiziranja gubitaka Banke vrši se identifikacija i praćenje problematičnih izloženosti kroz sprovođenje predviđenih aktivnosti: informisanje na internom nivou, provera dokumentacije, komunikacija sa dužnikom i/ili pružaocem kreditne zaštite, izmena u klasifikaciji prema riziku. U cilju ostvarivanja najbolje moguće naplate po problematičnim izloženostima, usvaja se plan korektivnih mera sa utvrđenim aktivnostima i rokovima realizacije.

Operativno upravljanje kreditnim rizikom obuhvata i upravljanje kreditnim portfolijom Banke. Cilj upravljanja kreditnim portfolijom je poboljšanje odnosa prinosa i rizika celokupnog kreditnog portfolija Banke. Za potrebe minimiziranja ukupnog rizika portfolija, vrši se grupisanje plasmana u segmente po definisanim karakteristikama, npr: visina plasmana, ekonomski sektor, privredna grana, povezana lica, zatim analiza strukture i rizika plasmana i prinosa ukupnog portfolija, kao i utvrđivanje i redovno korigovanje cena koja odražavaju rizike i tržišne uslove.

Banka, u cilju ograničavanja koncentracije izloženosti kreditnom riziku, usklađuje svoje kreditno izlaganje sa regulatorno propisanim limitima, ali određuje i sekundarne (interne) limite za sve dužnike sa kojima uspostavlja poslovni odnos. Svrha limita je da visina eksponiranosti Banke prema konkretnoj ugovornoj strani ne ugrozi solventnost Banke i da obezbedi širu disperziju rizika. Interni limiti izloženosti za dužnike utvrđuju se u zavisnosti od vrste dužnika, prema utvrđenoj klasi rizika dužnika, finansijskoj situaciji dužnika, uzimajući u obzir i podatke o zaduženosti kod drugih finansijskih institucija.

Aktivnost Banke koja podrazumeva preuzimanje kreditnog rizika, koja predstavlja dominantnu poslovnu aktivnost Banke mora da bude izraz procesa planiranja koji primarno obuhvata planiranje izloženosti na agregatnom nivou, tj. prema nekoj od definisanih kategorija: sektor, privredna grana, vrsta izloženosti, klasa rizika i zemlja porekla klijenta, kao i realnu rizičnu poziciju Banke i njene mogućnosti.

Usvajanje agregatnih limita je u nadležnosti Upravnog ili Izvršnog odbora Banke, u zavisnosti od vrste i nivoa limita. Agregatni interni limiti se posmatraju na nivou

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

poslovanja sa pravnim, odnosno fizičkim licima izloženim kreditnom riziku i na nižem

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)**5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)*****Opis načina na koji banka upravlja kreditnim rizikom i načina na koji banka procenjuje i upravlja koncentracijama u kreditnom portfoliju (Nastavak)***

nivou u okviru poslovanja sa pravnim licima prema klasifikaciji dužnika i privrednoj grani kojoj isti pripada.

Merenje koncentracije vrši se utvrđivanjem usklađenosti sa internim i regulatornim limitima prema pojedinačnim klijentima ili grupi povezanih lica, kao i utvrđivanjem HHI (Herfindahl-Hirschman Index), kao osnovne mere koncentracije, na individualnom i agregatnom nivou na osnovu iznosa izloženosti Banke.

Prihvatljivi nivo koncentracije izloženosti (limit) definisan je vrednošću HHI na osnovu obračuna koncentracije na agregatnom nivou za privredna društva i fizička lica i na individualnom nivou. U slučaju prevazilaženja ovih limita, izveštavaju se nadležni odbori Banke i utvrđuju potencijalne aktivnosti za svodenje izloženosti u okvire definisane limitima, a koji mogu da podrazumevaju ograničavanje, na period do usklađivanja nivoa sa usvojenim limitom, dodatnog angažovanja ili dodatno usmeravanje sredstava ka pojedinim klasama rizika, proizvodima ili pojedinačnim dužnicima u zavisnosti od doprinosa istih nivou HHI. Odluku o odobrenju transakcije kojom se prevazilaze interni limiti rizika može da donese Izvršni odbor na osnovu predloga organizacionih delova nadležnih za preuzimanje rizika koncentracije.

Banka prati koncentraciju i na nivou instrumenata kreditne zaštite (sredstva obezbeđenja), uključujući i ročnu i valutnu nausklađenost između izloženosti i instrumenata kreditne zaštite.

Nadležnosti i odgovornosti u procesu upravljanja kreditnim rizikom su definisane primarno Politikama upravljanja kreditnim rizikom, kao i drugim internim aktima Banke i detaljno su prikazane u godišnjem izveštaju „Objavljivanje podataka i informacija JUBMES banke a.d. Beograd“ koji se sastavlja u skladu sa Odlukom o objavljivanju podataka i informacija banke (Službeni glasnik 103/2016).

Opis politika za identifikovanje problematičnih potraživanja i restrukturiranih potraživanja

Banka je svesna činjenice da izloženost lošoj aktivi primarno proističe iz kreditnog rizika odnosno rizika da dužnik ili ugovorna strana ne izvršava obaveze iz ugovora, koji predstavlja ključni rizik u poslovanju.

Iz tog razloga, Banka identifikuje, meri, prati i kontroliše lošu aktivu u svim dimenzijama, što joj omogućava da kontroliše potreban iznos kapitala u odnosu na taj rizik, kao i da teži da ostvari adekvatnu kompenzaciju na ime rizika koji je nastao. Strategija Banke u upravljanju lošom aktivom odnosi se na definisana načela i najviši prihvatljivi nivo loše aktive u Banci.

Politika upravljanja lošom aktivom predstavlja integralni deo procesa planiranja i definiše planirani trend smanjenja učešća loše aktive u ukupnoj bilansnoj i vanbilansnoj izloženosti koja se klasifikuje.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

Osnovni cilj upravljanja lošom aktivom je što manje učešće loše aktive u ukupnoj bilansnoj i vanbilansnoj izloženosti Banke koja se klasifikuje, a pored istog ističu se i dodatni ciljevi u vidu težnje ka nižim apsolutnim iznosima loše aktive, efikasnijoj i efektivnijoj naplati loše aktive, uspešnim sprovođenjem restrukturiranja potraživanja loše aktive i nižim troškovima obezvređenja kao rezultat trendova u kretanju loše aktive.

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Opis politika za identifikovanje problematičnih potraživanja i restrukturiranih potraživanja (Nastavak)

Banka lošom aktivom upravlja na nivou ukupnog i segmenata portfolia (privredna društva i stanovništvo, uključujući preduzetnike) i na nivou pojedinačnog dužnika.

Kreditne izloženosti koje pokazuju znake sadašnjeg ili bliskog značajnog povećanja rizika, potpunog ili delimičnog neizvršenja obaveza, ili moguće potrebe za naplatom iz sredstava obezbeđenja, predmet su posebnog tretmana u okviru upravljanja lošom aktivom. Banka pod lošom aktivom, pre svega, podrazumeva problematične izloženosti.

Banka pod problematičnim izloženostima (loši plasmani) podrazumeva:

- situaciju kada dužnik kasni u izmirenju svojih obaveza više od 90 dana od dana dospeća predmetne obaveze po bilo kojoj materijalno značajnoj obavezi,
- postojanje problematične finansijske situacije koja može (najverovatnije će) rezultirati u nemogućnosti izmirenja obaveze prema Banci (glavnice, kamate, naknade) iako to još nije slučaj, ne uzimajući u obzir mogućnost naplate po osnovu aktiviranja sredstava obezbeđenja,
- delimični ili potpuni individualni otpisi ili otpusti potraživanja od dužnika,
- prestanak obračuna kamate,
- restrukturiranje potraživanja koje je posledica pogoršanja finansijskog stanja dužnika uz umanjene ili prolongiranje roka vraćanja obaveza,
- otvoren proces stečaja, likvidacije ili neke vrste finansijskog restrukturiranja dužnika
- prodaja potraživanja.

U cilju prepoznavanja potencijalnog rizika što je ranije moguće, vrši se kontinuirano praćenje i sledećih pokazatelja: kašnjenje u dostavljanju informacija, povećavanje duga prema drugim bankama, opadanje vrednosti sredstava obezbeđenja ili opadanje rejtinga dužnika, promene u prometu preko računa i stanju na računima kod Banke, opadanje tržišnog učešća, porast konkurencije, česte promene načina poslovanja, promene u kadrovskoj strukturi i dr.

Ukoliko je bilo kakva negativna informacija javno ili na drugi način dostupna, treba da se potvrdi u direktnom kontaktu ili na drugi način, a po potrebi i na osnovu uvida u podatke kod Kreditnog biroa i ustanove razlozi koji su doveli do promena kao i da se o tome odmah informiše. Ukoliko se kroz periodičnu analizu, odnosno procenjivanje, utvrdi postojanje negativnih informacija, obavezno je promptno informisanje. Ukoliko jedan ili više pokazatelja ranog upozorenja pokazuje negativni trend, bez indikacija da bi moglo doći do jasnih pozitivnih promena u predstojećem periodu dužnik se može staviti na kontrolnu listu (lista dužnika pod dodatnim nadzorom), o čemu se izveštavaju nadležni odbori Banke.

U slučaju sumnje ili konstatacije da postoji problem koji se može negativno odraziti na mogućnost nadoknade potraživanja Banke, odnosno sposobnost dužnika da servisira dug, lica koja su zadužena za identifikaciju porasta rizika dužna su da o tome promptno informišu radi sagledavanje karaktera i uzroka problema, načina identifikacije problema, mogućih implikacija za banku i predloga mera koje je neophodno preduzeti.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

Banka kontinuirano prati naplatu potraživanja, odnosno realizovanih naplata po aktiviranim garancijama. Praćenje naplate potraživanja vrši se od momenta realizacije (puštanja sredstava), tokom celokupnog perioda korišćenja do perioda otplate, pri čemu se analiziraju dospele obaveze po plasmanu. Nakon isteka roka dospeća obaveze, ukoliko ista nije izmirena preduzimaju se određeni koraci u definisanim vremenskim okvirima.

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)**5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)*****Opis politika za identifikovanje problematičnih potraživanja i restrukturiranih potraživanja (Nastavak)***

Po isteku perioda od 90 dana nakon dospeća potraživanja Banke dolazi do identifikacije problematične izloženosti. Problematična izloženost se identifikuje i u ranijim periodima u odnosu na datum dospeća potraživanja ukoliko se dođe do saznanja da je dužnik ušao u proces stečaja, likvidacije, ili neke vrste finansijskog restrukturiranja, u slučaju prodaje potraživanja, kao i ukoliko se evidentira postojanje problematične finansijske situacije koja može (najverovatnije će) rezultirati u nemogućnosti izmirenja

obaveze prema Banci iako to još nije slučaj, ne uzimajući u obzir mogućnost naplate po osnovu aktiviranja sredstava obezbeđenja.

Potraživanja se šalju na restrukturiranje na prvi znak trajnog pogoršavanja rizika ili mogućeg neispunjavanja obaveza. Nadležni odbor Banke donosi odluku da li izloženost treba restrukturirati ili pokrenuti proces naplate kroz realizaciju sredstava obezbeđenja.

Za restrukturiranje potraživanja se Banka odlučuje, samo ukoliko utvdi da je dužnik sposoban da održi svoju poslovnu aktivnost u narednom periodu i da će u skladu sa planom restrukturiranja moći da izvršava svoje obaveze. Mere restrukturiranja ne smeju se koristiti za privremeno ili trajno prikrivanje stvarnog nivoa rizika potraživanja koja su restrukturirana.

Ukoliko je planom korektivnih mera predviđeno restrukturiranje kao korektivna mera, neophodno je obezbediti i dokumentovati:

1. detaljnu analizu razloga koji su doveli do finansijskih poteškoća dužnika,
2. plan konsolidacije finansijskog stanja i operativnog poslovanja dužnika, a ukoliko je predviđena promena vlasničke strukture, onda je neophodan i plan konsolidacije vlasničke strukture,
3. projekciju novčanih tokova za period od tri godine, ili kraći period ukoliko je plan restrukturiranja na kraći rok od tri godine.

Pored prethodno navedenog vrši se i procena ostvarivosti predloženog plana restrukturiranja, obrazložiti efekte i prednosti restrukturiranja i sačiniti novi plan otplate koji će biti osnov daljeg praćenja sprovođenja plana restrukturiranja.

U cilju minimiziranja gubitaka Banke vrši se identifikacija i praćenje problematičnih izloženosti kroz sprovođenje predviđenih aktivnosti: informisanje na internom nivou, provera dokumentacije, komunikacija sa korisnikom kredita ili drugog plasmana i garantom i komunikacija sa nalogodavcem i/ili korisnikom garancije, izmena u klasifikaciji prema riziku.

Informacije o načinu na koji banka vrši internu klasifikaciju potraživanja

Identifikovanje i merenje kreditnog rizika u slučaju izlaganja Banke privrednim društvima se sprovodi kroz standardizovane interne postupke koji se primenjuju

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

prilikom utvrđivanja klase rizika privrednog društva kojima je Banka izložena ili Banka ima nameru da se izloži u vidu kreditnog plasmana ili neke druge vrste angažovanja koja u sebi sadrži kreditni rizik, a na osnovu procene rizika tog lica. Raspoređivanje dužnika u definisane klase rizika se obavlja na osnovu izvršene kvantitativne i kvalitativne analize. Skala koju banka primenjuje pruža osnovu za jednoobrazno klasifikovanje privrednih društava i adekvatnu procenu rizika, utvrđenu za svaku klasu na osnovu očekivane verovatnoće neizmirenja obaveza svake od klasa rizika.

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Informacije o načinu na koji banka vrši internu klasifikaciju potraživanja (Nastavak)

Dodeljivanje klase rizika odlikava verovatnoću da će dužnik dospeti u neizmirenje obaveza (očekivanu nenaplativost plasmana privrednim društvima u datoj klasi rizika) u periodu od jedne godine.

Kvantitativna analiza obuhvata analizu finansijskih pokazatelja utvrđenih na osnovu zvaničnih (revidiranih, kod obveznika revizije) finansijskih izveštaja privrednih društava koji se pribavljaju najmanje jednom godišnje.

Nakon utvrđivanja klase rizika na osnovu kvantitativnih faktora, u obzir se uzimaju i kvalitativni faktori i indikatori ranog upozorenja relevantni za dužnike. Kvalitativna analiza obuhvata analizu dodatnih faktora koji mogu imati uticaj na sposobnost privrednog društva da ispuni preuzete obaveze otplate plasmana ili izvrši eventualno plaćanje po osnovu preuzetih vanbilansnih obaveza. Promene u kvalitativnim faktorima se kontinuirano prate i vrši se prilagođavanje kada se relevantne promene faktora evidentiraju kao pouzdane.

Prilikom klasifikacije privrednih društava, Banka koristi internu skalu koja se sastoji od osam klasa koje su prikazane u sledećoj tabeli:

Klasa rizika	Kreditni kvalitet	Opis klase rizika
1	Visok	Izuzetan kreditni položaj - minimalni rizik
2	Srednji	Odličan kreditni položaj - nizak rizik
3	Srednji	Dobar kreditni položaj - ograničen rizik
4	Srednji	Prosečan kreditni položaj - prihvatljiv niži rizik
5	Srednji	Ispodprosečan kreditni položaj - prihvatljiv viši rizik
6	Nizak	Slab kreditni položaj - povišeni rizik
7	Nizak	Veoma slab kreditni položaj - visok rizik
8	Problematican	Neizvršenje obaveza - rizik koji se ne može kontrolisati

Banka najmanje jednom godišnje sprovodi proces validacije modela rangiranja dužnika, pri čemu se ispituje da li klasifikacije u definisane klase rizika i očekivana verovatnoća neizmirenja obaveza na nivou pojedinačne klase odgovara empirijskim rezultatima u pogledu neizmirenja obaveza u definisanom vremenskom okviru.

Banka za izlaganje prema fizičkim licima i drugim pravnim licima (izuzev privrednih društava), a u smislu rangiranja prema nivou rizika, koristi rangiranja u skladu sa Odlukom o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 94/2011, 57/2012, 123/2012, 43/2013, 113/2013, 135/2014, 25/2015, 38/2015, 61/2016, 69/2016, 91/2016, 101/2017 i 114/2017) u definisane kategorije na osnovu finansijske pozicije dužnika, odnosno pre primene efekata sredstava obezbeđenja i drugih korektivnih faktora klasifikacije.

U sledećoj tabeli prikazana je klasifikacija koji Banka primenjuje u odnosu na nivo rizika:

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

Kategorija	kreditni kvalitet	
	pravna lica	fizička lica
A	Visok	Visok
B	Srednji	Srednji
V	Srednji	Nizak
G	Nizak	Nizak
D	Problematičan	Problematičan

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Informacije koji se odnose na sredstva obezbeđenja i sredstva stečena naplatom potraživanja

Banka je Politikom upravljanja kolateralom definisala opredeljujuće principe i osnovne smernice u prihvatanju, vrednovanju i praćenju kolaterala koji Banka prihvata kao instrument kreditne zaštite rizičnih plasmana. Ciljevi ove politike su:

- Ostvarivanje jednoobrazne prakse u primeni kolateralnog jemstva,
- Jednoobrazno vrednovanje kolaterala,
- Kontinuirano praćenje vrednosti kolaterala i
- Veća naplativost rizičnih plasmana.

Osnovni principi kojima se Banka rukovodi pri upravljanju kolateralom su:

- Banka pribavlja adekvatan kolateral u cilju povećanja stepena naplativosti rizičnih plasmana;
- Banka određuje vrstu i visinu kolaterala prema visini evidentiranog rizika;
- Banka adekvatno utvrđuje vrednost kolaterala u skladu sa važećim finansijskim standardima u trenutku vrednovanja;
- Banka kontinuirano prati vrednost i utrživost kolaterala prema važećim finansijskim standardima u trenutku vrednovanja;
- Kolateral mora biti takve prirode i uspostavljen na takav način da u slučaju bankrotstva, stečaja i likvidacije ili propasti davaoca kolateralnog jemstva, obezbeđenje ostaje na snazi i omogućava Banci da naplati svoje potraživanje.

Politikom su definisane vrste kolaterala za koje su predviđeni ponderi vrednosti kolaterala, koji su osnova za utvrđivanje faktora umanjenja vrednosti kolaterala. Banka za sledeće vrste kolaterala utvrđuje specifične faktore umanjenja vrednosti kolaterala: finansijsko kolateralno jemstvo, Kolateralno jemstvo u vidu hartija od vrednosti (u zavisnosti od vrste emitenta), kolateralna jemstva u vidu potraživanja, kolateralna jemstva u obliku polise životnog osiguranja, kolateralna jemstva na nepokretnostima, procenjenim po tržišnoj vrednosti (u zavisnosti od vrste nepokretnosti: poslovna, stambena), kolateralno jemstvo u obliku pokretnih stvari (roba, proizvodi i ostala pokretna imovina), kolateralno jemstvo u obliku garancija i kontragarancija.

Uslovi za materijalno vrednovanje nepokretnosti su: podobnost za upis hipoteke i osiguranje nepokretnosti (sa mogućnošću vinkulacije na Banku). Uslovi za materijalno vrednovanje pokretne stvari su: podobnost stvari za upis založnog prava, osiguranje pokretne stvari (sa mogućnošću vinkulacije u korist Banke), mogućnost prodaje založene stvari. U slučaju kolateralnog jemstva u vidu garancija i kontragarancija, Banka prihvata samo bezuslovne garancije (garancije bez prigovora i garancije na prvi poziv).

Iznos garancije mora da pokriva vrednost plasmana (glavnicu), uvećanu za naknade i redovnu kamatu, kao i sve vrste plaćanja koje je dužnik obavezan da učini. Uslovi za materijalno vrednovanje založenih hartija od vrednosti su da Banka poseduje dokument o zalozi i nepostojanje tereta u korist trećih lica na hartijama koje se zalažu. Pokrivenost plasmana kolateralom se računa kao odnos odobrenog iznosa plasmana prema iznosu založenog potraživanja uz primenu pondera vrednosti kolaterala.

Prilikom utvrđivanja očekivanih novčanih tokova od realizacije kolaterala, za potrebe procene obezvređenja na pojedinačnom nivou, Banka primenjuje faktore umanjenja vrednosti kolaterala u zavisnosti od vrste kolaterala, a na osnovu izvršene analize koja je u najvećoj meri bazirana na analizi tržišta, tražnji za određenom vrstom sredstva obezbeđenja, iskustvu drugih učesnika na finansijskom tržištu, volatilnosti hartija od

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Informacije koji se odnose na sredstva obezbeđenja i sredstva stečena naplatom potraživanja (Nastavak)

vrednosti i na prethodnom iskustvu Banke. Revizija faktora umanjenja vrednosti vrši se u slučaju procene da je došlo do značajnih promena na tržištu ili u procesima realizacije sredstava obezbeđenja koji mogu imati značajan uticaj na visinu moguće naplate kroz realizaciju istih. Za specifične vrste kolaterala koji nisu definisani politikom upravljanja kolateralima ili drugim internim aktima Banke ili u slučaju postojanja informacija o mogućnosti realizacije kolaterala (ili procena mogućnosti) u drugačijim vrednostima od definisanih, utvrđivanje faktora umanjenja vrednosti kolaterala se vrši na osnovu dodatnih procene.

Banka nema značajan iznos sredstava stečenih naplatom potraživanja, ni po broju ni po vrednosti. Banka nema stambene nepokretnosti stečene naplatom potraživanja koje su služile kao sredstvo obezbeđenja stambenih kredita fizičkim licima, što je posledica činjenice da je Banka prevashodno orijentisana na saradnju sa pravnim licima i da nema razvijenu poslovnu mrežu.

Sva kolateralna jemstva moraju imati poznatu vrednost. Za kolateralna jemstva za koja se ne može direktno utvrditi tržišna vrednost pre zaključenja ugovora o kolateralnom jemstvu, pribaviće se mišljenje sudskog veštaka za tu oblast.

Vrednovanje kolaterala obavezno se vrši pre zaključenja ugovora o poslovnoj saradnji i u toku važenja ugovora. Ukoliko po proceni Banke, dođe do poremećaja uslova na tržištu koji značajno mogu uticati na vrednost kolaterala, vrednovanje kolaterala se može poveriti veštaku nadležnom za veštačenje kolaterala u pitanju. Kada se radi o zalozima na nepokretnostima, Banka vrši ponovnu procenu vrednosti kolaterala, najmanje jednom u tri godine.

Osnovicu za vrednovanje hartija od vrednosti je fer vrednost istih utvrđena na osnovu tržišnih cena (ukoliko se sa istima trguje na organizovanom tržištu kapitala) ili vrednost utvrđena primenom modela (ukoliko se ne radi o tržišnim hartijama od vrednosti). Osnovicu za vrednovanje založenog potraživanja predstavlja iznos naveden u ispravi (dokumentu) kojim se potvrđuje potraživanje. Osnovicu za vrednovanje založene polise predstavlja otkupna vrednost polise.

Otkupna vrednost polise utvrđena je od strane društva za osiguranje koje je izdalo predmetnu polisu. Osnovica za obračun materijalne vrednosti nepokretnosti je tekuća tržišna vrednost (npr. cena po kojoj bi imovina mogla da se proda nezavisnom kupcu u vreme procene, pod pretpostavkom da se imovina javno ponudi). Procenu vrednosti nekretnine vrši ovlašćeni sudski procenitelj građevinske struke. Osnova za obračun materijalne vrednosti pokretnih stvari je tekuća tržišna vrednost, procenjena vrednost ili kupovna vrednost (ukoliko je nova stvar).

Informacije koji se odnose na postupak utvrđivanja obezvređenja potraživanja

Banka je u skladu sa zahtevima MSFI 9, definisala kriterijume za razvrstavanje finansijskih instrumenata u nivoe obezvređenja (Nivo 1, 2 i 3) u zavisnosti od stepena povećanja kreditnog rizika od momenta inicijalnog priznavanja. Predmet navedene klasifikacije su finansijski instrumenti koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti, kao i finansijski instrumenti koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (FVOCI). Nivo 3 odgovara problematičnim (NPL) potraživanjima, Nivo 1 i Nivo 2 predstavljaju "potklase" u okviru Performing-a, pri čemu se u Nivo 2 svrstavaju Performing potraživanja kod kojih je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika u odnosu na

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

momenat inicijalnog priznavanja. Budući da različiti nivoi obezvređenja imaju za
5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Informacije koji se odnose na postupak utvrđivanja obezvređenja potraživanja (Nastavak)

rezultat različite načine obračuna očekivanih kreditnih gubitaka (12-mesečni očekivani kreditni gubici se obračunavaju za potraživanja u Nivou 1, dok se za potraživanja u Nivou 2 i Nivou 3 obračunavaju "lifetime" očekivani kreditni gubici). Banka je razvila internu metodologiju za obračun obezvređenja za privredna društva i obračunala parametre rizika (EAD, PD, LGD) u skladu sa zahtevima MSFI 9. Diskontna stopa koja se u obračunu koristi je važeća efektivna kamatna stopa pojedinačnog ugovora. U kontekstu obračuna "lifetime" očekivanih kreditnih gubitaka, Banka je razvila metodologiju za utvrđivanje EAD-a (Exposure at Default) za sve periode do konačne ročnosti finansijskog instrumenta. Za proizvode koji se amortizuju i za koje su raspoloživi planovi otplate, budući EAD se utvrđuje na osnovu planova otplate. Faktori kreditne konverzije, u zavisnosti od vrste proizvoda i segmenta, mogu biti regulatorni ili interno obračunati na osnovu istorijskih podataka. Za izloženosti koje pripadaju segmentu "Low Default Portfolio" (države, i banke), za potrebe obračuna obezvređenja koriste se godišnji PD-ijevi objavljeni od strane rejting agencije Moody's, kao i LGD u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala (45%), s obzirom na to da Banka u ovom delu portfolija nema dovoljno istorijskih podataka kako bi ih sama obračunala. Banka za potrebe klasifikacije i obračuna očekivanih kreditnih gubitaka koristi aplikativno rešenje Select 9.

Objektivni dokazi umanjenja vrednosti plasmana

Ukoliko postoje objektivni dokazi da su finansijski instrumenti obezvređeni, odnosno da Banka u ugovorenim rokovima ili iznosima neće biti u mogućnosti da naplati svoja potraživanja, sadašnja vrednost budućih novčanih tokova ne odlikava realno stvarnu vrednost finansijskih instrumenata, odnosno da će isti biti manji od njihove knjigovodstvene vrednosti, vrši se obračun obezvređenja takvog plasmana radi svodenja na nadoknadivu (realnu) vrednost.

Banka na svaki izveštajni datum ispituje da li je nakon početnog priznavanja došlo do znatnog povećanja kreditnog rizika finansijskog instrumenta. Banka pri ispitivanju primenjuje promenu rizika od neispunjenja obaveza tokom očekivanog veka trajanja finansijskog instrumenta, a ne promenu iznosa očekivanih kreditnih gubitaka. U svrhu tog ispitivanja Banka upoređuje rizik od neispunjenja obaveze povezan s finansijskim instrumentom na datum izveštavanja s rizikom od neispunjenja obaveze povezanim s finansijskim instrumentom na datum početnog priznavanja i pri tome uzima u obzir sledeće kriterijume, koji upućuju na znatno povećanje kreditnog rizika nakon početnog priznavanja:

- potraživanje je u docnji preko 30 dana,
- došlo je do promene rejtinga za 2 ili više klase, za privredna društva, odnosno 2 kategorije po klasifikaciji NBS za banke, preduzetnike, jedinice lokalne samouprave i javna administrativna tela i 2 eksterna rejtinga za države i centralnu banku,

- potraživanje nije u statusu neizvršenja obaveza, ali je restrukturirano, i na osnovu kojih se potraživanje raspoređuje u nivo 2. Ispunjenost bilo kog kriterijuma je dovoljan uslov za raspoređivanje potraživanja u nivo 2.

Ukoliko nije ispunjen ni jedan od navedenih kriterijuma potraživanje ostaje u nivou 1, odnosno smatra se da ovi finansijski instrumenti imaju nizak kreditni rizik, tj. nizak rizik neispunjenja obaveza. Dužnik je sposoban da u kratkom roku (o dospeću ili sa docnjom ne dužom od 30 dana) ispuni ugovorne obaveze u pogledu novčanih tokova, čiju sposobnost izmirenja obaveza nepovoljne promene privrednih i poslovnih uslova dugoročno mogu, ali i ne moraju umanjiti.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

Ukoliko se prilikom naredne procene kvaliteta potraživanja, utvrdi da je iznos

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)**5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)*****Objektivni dokazi umanjenja vrednosti plasmana (Nastavak)***

potraživanja po kome je docnja bila duža od 30 dana što je bio osnov za raspoređivanje potraživanja u nivo 2, u međuvremenu naplaćen, potraživanje će biti premešteno iz nivoa 2 u nivo 1.

Ukoliko se prilikom naredne procene kvaliteta potraživanja, raspoređenog u nivo 2, u međuvremenu utvrdi kategorija čiji je nivo kvaliteta bolji, isti ili za jednu kategoriju lošiji u odnosu na momenat incijalnog odobrenja, potraživanje će biti premešteno iz nivoa 2 u nivo 1. Za potraživanja kod kojih se kao osnov za utvrđivanje kreditnog kvaliteta koriste finansijski izveštaji, za prelazak potraživanja iz nivoa 2 u nivo 1 osnov mogu biti samo zvanični finansijski izveštaji.

Potraživanje se raspoređuje u nivo 3 u slučaju da je potraživanje u statusu neizmirenja obaveza

Kriterijumi razvrstavanja potraživanja u grupe potraživanja sa sličnim karakteristikama kreditnog rizika

Banka koristi sledeće metode grupisanja radi kolektivnog procenjivanja ispravke vrednosti /rezervisanja za kreditni gubitak:

- interne klase kreditnog rizika;
- vrsta plasmana;
- vrsta dužnika;
- urednost u izmirenju obaveza.

Parametri koje koristi za potrebe procene na grupnoj osnovi za grupe potraživanja sa sličnim karakteristikama kreditnog rizika

Banka za procenu obezvređenja na grupnoj osnovi za potraživanja od privrednih društava koristi sledeće parametre:

- Stopa neizvršenja obaveza;
- Gubitak u slučaju nastupanja statusa neizvršenja obaveza;
- Vrednost izloženosti;

Stopa neizvršenja obaveza za svakog pojedinačnog klijenta izračunava se na osnovu klasifikacije pojedinačnog dužnika prema kreditnom riziku utvrđene primenom validiranog internog modela i služi za izračunavanje procenta ispravke vrednosti.

Gubitak usled nastupanja statusa neizmirenja obaveza izračunava se na osnovu utvrđene stope naplate po potraživanjima koja su dospela u neizvršenje obaveza na nivou ukupnih potraživanja Banke od pojedinačnih dužnika koji su dospeli u status neizvršenja obaveza. Za potrebe obračuna stope naplate izračunava se diskontovana vrednost naplaćenih potraživanja koja se stavlja u odnos sa ukupnom vrednošću potraživanja koja su dospela u status neizvršenja obaveza, na nivou pojedinačnog dužnika. Naplaćena potraživanja se diskontuju na trenutak prenosa potraživanja u status neizvršenja obaveza.

Ukupnom vrednošću potraživanja koja su dospela u neizvršenje obaveza smatra se aktuelna knjigovodstvena vrednost potraživanja u trenutku prenosa potraživanja u status neizvršenja obaveza uvećana za knjigovodstvenu vrednost potraživanja koja dospevaju na naknadne datume nakon ulaska dužnika u status neizvršenja obaveza u periodu dok se dužnik nalazi u navedenom statusu. Stopa naplate koja se koristi u

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

obračunu obezvređenja na kolektivnom nivou, predstavlja prosečnu stopu naplate na nivou portfolia ukupnih potraživanja od dužnika, koji su dospeli u status neizvršenja obaveza u definisanom periodu u odnosu na datum obračuna.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Ključni stavovi, pretpostavke i procene koje Banka primenjuje u postupku procene obezvređenja

Prilikom procene obezvređenja na pojedinačnoj osnovi, iznosi koji se očekuju da će biti naplaćeni u budućnosti zavise od procene nadoknadivosti potraživanja. Mogući obim gubitka utvrđuje se na osnovu najsvježijih informacija. Procena nadoknadivosti potraživanja se vrši na osnovu faktora kao što su:

1. finansijski položaj dužnika (kreditna sposobnost) uključujući realističnu procenu, na osnovu finansijskih i poslovnih informacija, verovatnoće budućih novčanih tokova,
2. kvaliteta i realizacione fer vrednosti kolaterala, troškova u vezi sa realizacijom kolaterala,
3. urednosti u dosadašnjem servisiranju obaveza.

Na osnovu navedenih osnovnih, ali i ostalih raspoloživih informacija procenjuju se ukupni novčani tokovi od potraživanja koji određuju nadoknadivost potraživanja.

Prilikom ocene stepena obezvređenja Banka uzima u obzir sledeće elemente:

- Nefinansijske faktore koji mogu uticati na poslovanje dužnika (npr. karakter i kvalitet dužnika),
- Sposobnost otplate duga koja proističe iz profitabilnosti posla i likvidnosti kompanije,
- Kvalitet kolaterala koji osigurava potraživanje, kvalitet dokumentacije pomoću koje Banka realizuje teret na kolateralu i njegov pravni status,
- Opšta situacija u industriji i ekonomskom okruženju u oblasti aktivnosti dužnika,
- Kompletnost kreditne dokumentacije u kreditnom dosijeu,
- Prethodno iskustvo u ispunjenju obaveza prema Banci od strane dužnika.

Ukoliko se raspolaže sa dokumentima o mogućoj strukturi reprograma ili restrukturiranja potraživanja (usvojeni planovi restrukturiranja, ugovori o reprogramu/restrukturiranju, protokoli o naplati i sl.) procena nadoknadivosti može da se vrši na osnovu strukture otplate definisane ovim dokumentima ukoliko se na osnovu raspoloživih informacija može konstatovati da postoji značajna izvesnost da će se isti i realizovati. Ukoliko se ne radi o usvojenim i pravosnažnim dokumentima, na osnovu dobijenih informacija se vrši procena perioda za koji bi naplata u skladu sa istima mogla početi. Ukoliko su dokumenta usvojena, ali nisu pravosnažna, primenjuje se definisan minimalan period od datuma obračuna za koji se ne očekuje početak primene restrukturiranja u skladu sa predmetnim dokumentima.

Ukoliko naplata Banke zavisi od ishoda sudskog spora, obavezno se vrši, ili pribavlja od angažovanih zastupnika Banke, procena izvesnosti povoljnog ishoda istog za Banku i vremenskog perioda za završetak istog.

Ukoliko postoji očekivanje da plasman nije nadoknativ iz očekivanih novčanih tokova od plasmana, odnosno ukoliko postoji potreba i namera da se potraživanje naplati iz sredstava obezbeđenja (kolaterala) i očekivanje da će obezbeđenje po plasmanu biti aktivirano, u tom slučaju se procena visine obezvređenja po datom plasmanu vrši na osnovu diskontovanih vrednosti očekivanih novčanih tokova od realizacije obezbeđenja po potraživanjima od klijenta. Za Banku su prihvatljive tri metode procene tržišne vrednosti sredstava obezbeđenja: tržišni pristup, prihodovni pristup i troškovni pristup, s tim da tržišni pristup ima prioritet pri proceni vrednosti sredstva obezbeđenja. Ukoliko je ovaj pristup neprimenljiv ili neadekvatan, koristiće se prihodovni pristup, dok će se troškovni pristup koristiti samo u slučaju da su prethodna dva pristupa neprimenljiva.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Ključni stavovi, pretpostavke i procene koje Banka primenjuje u postupku procene obezvređenja (Nastavak)

U cilju adekvatnog utvrđivanja obezvređenja prilikom naplate potraživanja iz kolaterala, Banka primenjuje očekivano vreme naplate iz kolaterala u zavisnosti od vrste kolaterala. Za specifične vrste kolaterala ili u slučaju postojanja informacija ili procene o mogućnosti realizacije kolaterala (ili procena mogućnosti) u drugačijim vremenskim periodima od definisanih minimalnih, utvrđivanje perioda realizacije kolaterala se vrši na osnovu procene.

Prilikom utvrđivanja očekivanih novčanih tokova od realizacije kolaterala, za potrebe procene obezvređenja na pojedinačnom nivou, Banka primenjuje odgovarajuće faktore umanjenja vrednosti kolaterala u zavisnosti od vrste kolaterala, a na osnovu izvršene analize.

Pod nadoknadivim (naplativim) iznosom potraživanja podrazumeva se sadašnja vrednost procenjenih očekivanih budućih priliva po datom plasmanu, a pod nominalnom knjigovodstvenom vrednošću plasmana (vrednosti izložene kreditnom riziku) podrazumeva se stanje potraživanja po osnovu glavnice, dospele kamate, naknade i drugih potraživanja.

Prilikom obračuna ispravke vrednosti odnosno rezervisanja, ukoliko se radi o plasmanima kod kojih se očekuju prilivi u dugom roku, obavezno se vrši diskontovanje očekivanih novčanih tokova u budućnosti. Diskontovanje se vrši diskontnom kamatnom stopom koja predstavlja najmanje efektivnu kamatnu stopu za očekivane ročnosti novčanih tokova svake kreditne izloženosti.

Ukoliko se radi o plasmanima kod kojih se očekivani novčani tokovi nalaze u okviru kratkog roka, svođenje očekivanih budućih novčanih tokova na sadašnju vrednost putem diskontovanja nije obavezno (ukoliko je efekat diskontovanja nematerijalan), već se obračun može vršiti na osnovu nominalne knjigovodstvene vrednosti.

Nemogućnost potpune naplate se meri gubitkom koji čini razliku između aktuelne knjigovodstvene vrednosti potraživanja i procenjene nadoknadiive vrednosti potraživanja koja predstavlja sadašnju vrednost očekivanih budućih novčanih tokova od datog potraživanja, i evidentira se kao ispravka vrednosti potraživanja.

Informacije koji se odnose na politiku otpisa potraživanja

Ukoliko se oceni da je postupak koji Banka vodi neefikasan, odnosno da se na osnovu raspoloživih sredstava obezbeđenja ne može očekivati naplata potraživanja vrši se direktni otpis potraživanja.

Uslov za direktni otpis potraživanja, odnosno isknjižavanje iz poslovnih knjiga, je izvršena ispravka vrednosti datog potraživanja u celokupnom iznosu, kao i da je od dana dospeća potraživanja proteklo najmanje dve godine.

U slučaju da se postupak naplate dospelih nenaplaćenih potraživanja i dalje vodi, a procenjuje se da je rezultat, kao i vreme naplate potraživanja neizvestan, može se, u skladu sa procenom nadležnih organizacionih delova, uputiti nadležnim odborima predlog za otpis potraživanja, a naročito u sledećim slučajevima:

- potraživanje koje nije obezbeđeno materijalnim sredstvima obezbeđenja, ukoliko je dužnik u docnji preko tri godine;

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

- potraživanje koje nije obezbeđeno materijalnim sredstvima obezbeđenja, ukoliko je
- 5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)**

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Informacije koji se odnose na politiku otpisa potraživanja (Nastavak)

- dužnik u stečaju više od godinu dana;
- potraživanje koje je obezbeđeno hipotekom na nepokretnosti po osnovu kojeg je dužnik u docnji preko tri godine, ukoliko Banka u tom periodu nije otpočela postupak naplate iz sredstva obezbeđenja, niti je ostvarila naplatu od sadužnika, odnosno jemca;
- ostala potraživanja kod kojih postoje elementi koji ukazuju na otežanu naplatu (npr. potraživanja od dužnika koji je izbrisan iz registra privrednih subjekata, a nije nastavio da posluje putem statusne promene pripajanja, spajanja ili podele, potraživanja od preminulog fizičkog lica).

Informacije koji se odnose na prihode od kamata na obezvređena potraživanja i njihovo priznavanje

Banka prihode od kamata, od momenta obezvređenja finansijskog sredstva, priznaje u skladu sa zahtevima MRS/MSFI.

Prihodi od kamata po osnovu kolektivno obezvređenih finansijskih sredstava priznaju se u umanjenom obimu, odnosno primenom efektivne kamatne stope na amortizovanu (neto) vrednost istog. Amortizovana vrednost predstavlja iznos po kome se finansijsko sredstvo odmerava prilikom početnog priznavanja umanjen za isplate glavnice, uz dodavanje ili oduzimanje kumulirane amortizacije primenom metoda efektivne kamate za sve razlike između početnog iznosa i iznosa pri dospeću i uz oduzimanje svakog umanjenja po osnovu umanjenja vrednosti ili nenaplativosti.

Po osnovu individualno obezvređenih finansijskih sredstava koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti utvrđuje se efekat umanjenja iznosa obezvređenja istog koji se pripisuju isključivo protoku vremena od jednog do drugog izveštajnog perioda. Efekat umanjenja iznosa obezvređenja priznaje se kao prihod od kamata, a iskazuje se kao posebna pozicija u okviru istih, kao prihod po osnovu odmotavanja (unwinding). Promena iznosa obezvređenja je rezultat promena u očekivanim budućim novčanim tokovima gotovine od finansijskog sredstva bilo usled promene očekivanja u pogledu njihovog iznosa ili očekivanog trenutka naplate evidentiraće se kao prihod ili rashod od promene ispravke vrednosti i rezervisanja.

Obračunata kamata na obezvređena finansijska sredstva:

- koja su utužena,
- za koja je kroz procenu obezvređenja utvrđeno potpuno obezvređenje,
- od dužnika koji se nalaze u procesu stečaja ili likvidacije,
- za koja procenjeni očekivani prilivi po uspostavljenim sredstvima obezbeđenja ne pokrivaju potraživanja po osnovu kamate (u iznosu dela kamate koji nije pokriven),
- za koja je ugovorima o restrukturiranju predviđen otpis potraživanja po osnovu kamate (u iznosu koji je predviđen za otpis),

predstavlja evidencionu kamatu i prenosi se u vanbilansnu evidenciju gde se nastavlja obračun i evidentiranje iste za interne potrebe Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Informacije koji se odnose na restrukturirana potraživanja

U zavisnosti od konkretnih okolnosti organizaciona jedinica nadležna za restrukturirana potraživanja može predložiti nadležnim organima neki od mogućih oblika korektivnih mera kao vid restrukturiranja loših plasmana:

- bilateralni sporazum o restrukturiranju,
- multilateralni sporazum o restrukturiranju,
- sporazumno finansijsko restrukturiranje,
- unapred pripremljen plan reorganizacije,
- obična reorganizacija u stečaju,
- pripremanje i zaključivanje svih vrsta sporazuma i protokola u cilju zaštite ili unapređenja pozicija Banke,
- traženje potencijalnih kupaca za predmete obezbeđenja i drugu imovinu u vlasništvu dužnika i jemaca podobne za namirenje potraživanja Banke.

Za restrukturiranje potraživanja se Banka odlučuje, samo ukoliko utvdi da je dužnik sposoban da održi svoju poslovnu aktivnost u narednom periodu i da će u skladu sa planom restrukturiranja moći da izvršava svoje obaveze. Mere restrukturiranja ne smeju se koristiti za privremeno ili trajno prikrivanje stvarnog nivoa rizika potraživanja koja su restrukturirana.

Ukoliko je planom korektivnih mera predviđeno restrukturiranje kao korektivna mera, vrši se detaljna analiza razloga koji su doveli do finansijskih poteškoća dužnika, plana konsolidacije finansijskog stanja i operativnog poslovanja dužnika, a ukoliko je predviđena promena vlasničke strukture, onda je i plana konsolidacije vlasničke strukture, projekcije novčanih tokova za period od tri godine, ili kraći period ukoliko je plan restrukturiranja na kraći rok od tri godine.

Pored prethodno navedenog vrši se i procena ostvarivosti predloženog plana restrukturiranja, efekata i prednosti restrukturiranja i sačinjava novi plan otplate koji će biti osnov daljeg praćenja sprovođenja plana restrukturiranja.

Kada su u pitanju izloženosti prema fizičkim licima, ukoliko je planom korektivnih mera predviđeno restrukturiranje kao korektivna mera, vrši se, u smislu zakona kojim se uređuje zaštita korisnika finansijskih usluga, ispitivanje da li je restrukturiranje ekonomski opravdano, analiza razloga koji su doveli do finansijskih poteškoća dužnika, efekata i prednosti izabrane mere restrukturiranja i izrađuje novi plan otplate koji će biti osnov daljeg praćenja sprovođenja plana restrukturiranja. Tokom izveštajnog perioda Banka je restrukturirala potraživanje od 6 fizičkih lica i jednog pravnog lica.

Procedurom za Praćenje naplate potraživanja, identifikacija i upravljanje problematičnim izloženostima definisano je da Odeljenje upravljanja lošim plasmanima prati plan restrukturiranja, o čemu izveštava Izvršni odbor u okviru kvartalnih izveštaja.

U odnosu na prethodni period dopunjena su interna akta Banke u skladu sa izmenama regulative Narodne banke Srbije vezano za upravljanje problematičnim izloženostima.

Ukoliko postoje objektivni dokazi obezvređenja restrukturirana potraživanja će se procenjivati na individualnom nivou.

Da bi potraživanje izašlo iz kategorije restrukturiranog potreban je period od najmanje dve godine od dana restrukturiranja, ukoliko su ispunjeni sledeći uslovi:

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

- restrukturirano potraživanje nije klasifikovano u grupu problematičnih potraživanja;
- 5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)**

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Informacije koji se odnose na restrukturirana potraživanja (Nastavak)

- dužnik je redovnim uplatama po osnovu glavnice ili kamate otplatio materijalno značajan deo ukupnog iznosa duga tokom najmanje polovine probnog perioda;
- dužnik nije u docnji dužoj od 30 dana ni po jednoj obavezi prema banci.

Kvantitativni pokazatelji kvaliteta aktive prikazani su u napomeni broj 35. Dodatne informacije koje se odnose na kvalitet aktive objavljuju se u Godišnjem izveštaju o Objavljivanje podataka i informacija banke, u skladu sa Odlukom o objavljivanju podataka i informacija banke (Službeni glasnik 103/2016), koji je dostupan na zvaničnoj internet prezentaciji Banke.

5.2. Rizik likvidnosti

Likvidnost Banke, kao njena sposobnost da o roku izvršava dospеле obaveze, zavisi sa jedne strane od bilansne strukture, a sa druge strane od usklađenosti priliva i odliva sredstava. Upravljanje likvidnošću je centralizovano na nivou Banke. Izvršni odbor i Odbor za upravljanje aktivom i pasivom je odgovoran za likvidnost i solventnost Banke. Odbor za uravljanje aktivom i pasivom Banke obezbeđuje da Banka ima definisane sve potrebne sisteme i kontrole kako bi obezbedila neophodnu likvidnost.

Banka svojom imovinom i obavezama upravlja na način koji joj obezbeđuje da u svakom trenutku ispunjava sve svoje obaveze, kao i da njeni komitenti raspolazu svojim sredstvima u Banci u skladu sa ugovorenim rokovima.

U Banci se rizik likvidnosti posmatra u smislu rizika gotovinske likvidnosti i opisuje rizik mogućih neusklađenosti plaćanja u smislu solventnosti Banke. Osiguravajući solventnost u svakom trenutku, Banka prati likvidnost kroz mapu očekivanih priliva i odliva u predviđenim rokovima u budućnosti, praćenja internih indikatora, eksterno propisanog pokazatelja likvidnosti, kao i praćenje strukture, koncentracije i stabilnosti depozita Banke.

Upravljanje rizikom likvidnosti sprovodi se takođe primenom sistema limita i kroz aktivnosti ispitivanja „šta ako“, odnosno stresnih scenarija koji mogu imati značajan uticaj na likvidnost Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)**5.2. Rizik likvidnosti (Nastavak)**

Banka je Planom poslovanja u slučaju nastanka nepredviđenih događaja - krize likvidnosti i drugim internim aktima za merenje i praćenje rizika likvidnosti definisala kvantitativne pokazatelje i utvrdila kritične vrednosti tih pokazatelja koji predstavljaju indikatore ranog upozorenja negativnih tendencija u likvidnoj poziciji Banke. Ukoliko indikatori ranog upozorenja pokazuju negativne tendencije, Odbor za upravljanje aktivom i pasivom je nadležan da razmotri da li su vrednosti pokazatelja takve da ukazuju na krizu i u zavisnosti od procene intenziteta i roka trajanja poremećaja, utvrđuje korektivne mere kojima će se uticati na poboljšanje likvidnosti. Ukoliko se proceni da su poremećaji takvi da ukazuju na nastupajuću krizu likvidnosti, Izvršni odbor odlučuje o potrebi za proglašavanjem krize likvidnosti i formiranjem Kriznog tima. U toku krize likvidnosti Krizni tim za upravljanje likvidnošću ima ključnu ulogu i odgovornost u planiranju, upravljanju, koordiniranju i davanju zadataka u kriznim situacijama na nivou Banke.

Banka je izložena dnevnim obavezama za dostupnim novčanim sredstvima iz transakcionih depozita, tekućih računa, dospelih depozita i povlačenja kredita. Banka nema potrebu da zadržava novčana sredstva da bi izašla u susret svim ovim potrebama, procenjujući da se minimalni nivo reinvestiranja dospelih sredstava može sa sigurnošću predvideti. Usaglašena i kontrolisana neusaglašenost dospeća i obaveza su fundamentalne za upravljanje likvidnošću. Nije uobičajeno da se uvek i u potpunosti usaglase, obzirom da se poslovne transakcije često vrše na neodređeni period i da su različite vrste. Neusaglašena pozicija potencijalno povećava profitabilnost, ali u isto vreme povećava i rizik od gubitka.

Raznovrsnost depozita po broju i vrsti deponenata, kao i prethodno iskustvo Banke, pružaju dobar razlog da rukovodstvo veruje da depoziti predstavljaju dugoročan i stabilan izvor finansiranja Banke.

Kod upravljanja strukturnim rizicima Banka posebnu pažnju pridaje riziku likvidnosti i kamatnom riziku u delu bilansa koji se ne vrednuje po fer vrednosti. Upravljanje rizikom likvidnosti bazira se na održavanju potrebnih rezervi likvidnosti, poštovanju strukturnih limita i propisanim postupcima u slučaju nastupanja krize likvidnosti. Banka kontinuirano drži adekvatan nivo sredstava vezanih u plasmanima koji se mogu lako konvertovati u gotovinu u slučaju nepredviđenih potreba.

Likvidnost potrebna za plaćanje iznosa po izdatim garancijama i akreditivima na poziv je značajno manja od iznosa preuzetih obaveza jer Banka u pravilu ne očekuje da treća strana povuče iznose prema sklopljenim ugovorima. Ukupni ugovoreni iznos preuzetih obaveza kreditiranja na dan bilansa ne predstavlja nužno buduće potrebne novčane tokove, jer će mnoge od preuzetih obaveza isteći ili biti raskinute bez potrebe njihovog finansiranja.

Banka na dnevnom nivou prati vrednost pokazatelja likvidnosti obračunat kao odnos likvidne aktive i likvidne pasive u skladu sa Odlukom o upravljanju rizicima Narodne banke Srbije. Izloženost Banke riziku likvidnosti prikazana je u Napomeni 37.

5.3. Tržišni rizici

Banka preuzima tržišne rizike koji predstavljaju rizike fluktuacije u novčanim tokovima finansijskih instrumenata usled promena faktora tržišnih rizika, koji obuhvataju promene deviznih kurseva, cena finansijskih instrumenata i drugo.

Banka sve svoje aktivnosti raspoređuje u one koji se evidentiraju u knjigu trgovanja i koje pripadaju bankarskoj knjizi.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)**5.3. Tržišni rizici (Nastavak)**

Knjiga trgovanja sadrži pozicije u finansijskim instrumentima koje Banka drži s namerom trgovanja, ili radi zaštite pozicija u drugim finansijskim instrumentima koji se vode u toj knjizi i za koje ne postoje ograničenja da se njima trguje, niti postoje ograničenja da se ove pozicije zaštite od rizika, kao i plasmane koji su pribavljani radi ostvarivanja dobiti iz razlike između nabavne i prodajne cene, odnosno na osnovu drugih promena cena u kratkom vremenskom periodu. Pozicije u knjizi trgovanja evidentiraju se dnevno po fer vrednosti. Fer vrednošću se smatra cena na zatvaranju trgovanja kotirana od strane berze ili data provider-a. Ukoliko Banka ne može vrednost pozicija da iskaže po fer vrednosti Banka koristi alternativne metode za vrednovanje. Bankarska knjiga primarno obuhvata sredstva i obaveze iz aktivnosti komercijalnog bankarstva i poslovanja sa stanovništvom.

Banka je razvila sistem upravljanja tržišnim rizicima pozicija u knjizi trgovanja koji se temelji na principima vrednosti pod rizikom (VaR) da bi procenila tržišni rizik otvorenih pozicija

VaR predstavlja statistički zasnovanu procenu potencijalnog gubitka na trenutnom portfoliju koji proizilazi iz negativnih efekata promena cena na tržištu. On iskazuje maksimalni neočekivani gubitak, sa definisanim nivoom pouzdanosti u definisanom periodu vremena.

U pogledu tržišnih rizika pozicija u knjizi trgovanja Banka primenjuje period predviđanja 10 dana i podrazumeva da kretanja na tržištu u periodu predviđanja neće odstupati od uočenih trendova na osnovu podataka o kretanjima na tržištu u prethodnom periodu od 250 radnih (trgovačkih) dana. Kvalitet VaR modela se kontinuirano ispituje kroz proces testiranja unazad uz evidenciju izuzetaka i ispitivanje razloga, kao i sprovođenje redovne interne validacije modela.

Obzirom da VaR ne predstavlja maksimalni mogući gubitak, Banka primenjuje i stres testove koji kvantifikuju izloženost ekstremnijim tržišnim kretanjima u odnosu na normalne, prikazane u VaR vrednostima. Oni omogućavaju sagledavanje širokog spektra mogućih ishoda radi percepcije slabih tačaka Banke. Scenariji su okrenuti predviđanju budućih promena na makro nivou i sastoje se od različitih kombinacija potencijalnih tržišnih događaja koji odlikavaju verovatna buduća kretanja na tržištu.

a) Devizni rizik

Devizni rizik podrazumeva izloženost Banke riziku promene kursa stranih valuta u slučaju neuravnotežene devizne pozicije kao i u slučaju neuravnotežene pozicije pojedinačnih valuta.

Banka upravlja deviznim rizikom nastojeći da spreči negativne efekte promene međuvalutarnih kursa i kursa stranih valuta u odnosu na dinar kako na finansijski rezultat Banke, tako i na sposobnost klijenata da vraćaju kredite u deviznom znaku.

U cilju zaštite od deviznog rizika, Banka dnevno prati kretanje deviznih kursa na finansijskom tržištu, vodi politiku niske izloženosti deviznom riziku i sa korisnicima kredita i plasmana ugovara valutnu klauzulu.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.3. Tržišni rizici (Nastavak)

a) Devizni rizik (Nastavak)

U upravljanju deviznim rizikom Banka teži:

- kontinuiranom održavanju usklađenosti likvidnih sredstava u dinarima i drugim valutama, na način da Banka izvršava svoje obaveze i finansira poslovanje u normalnim uslovima, s tim da ima definisane aktivnosti za vanredne okolnosti u slučaju krize likvidnosti;
- predviđanju potreba Banke za likvidnim sredstvima u svakoj od vodećih valuta, kako bi se izbegle situacije u kojima je neophodna hitna konverzija jedne valutu u drugu, po visokoj ceni;
- praćenju ekonomskih trendova i tržišnih kretanja koja mogu imati za posledicu nepovoljna kretanja deviznog kursa i adekvatno usklađivanje stanja pojedinačnih valuta;
- konstantnoj zaštiti reputacije Banke kao pouzdane i profesionalne institucije, uz održavanje finansijskog potencijala i sposobnosti da odoli potresima na tržištu;
- usklađenosti poslovanja sa propisanim uslovima.

Merenje, praćenje i kontrola deviznog rizika obavlja se kontinuirano uzimajući u obzir niz najznačajnijih promenljivih veličina:

- makroekonomsko okruženje;
- promene kamatnih stopa na finansijskim tržištima, za svaku valutu pojedinačno;
- promene deviznih kurseva u međusobnim odnosima vodećih valuta od značaja za Banku;
- strukturu sredstava i obaveza u svakoj valuti pojedinačno i međusobnu uskladenost u različitim valutama;
- procenu potražnje za kreditima i depozitima po svakoj valuti pojedinačno;
- tržišne mogućnosti za devizne usluge;
- komparativne trendove.

Banka, pored praćenja usklađenosti pokazatelja deviznog rizika na dnevnom nivou, takođe vrši i praćenje vrednosti pod rizikom (Value at Risk - VaR) deviznog rizika koji se nalazi u bilansima Banke radi sagledavanja neočekivanih gubitaka pod normalnim uslovima na tržištu. Banka takođe, radi sagledavanja uticaja ekstremnih kretanja na tržištu vrši ispitivanja stresnih scenarija promena na tržištu i njihov uticaj na izloženost Banke deviznom riziku.

Operativno upravljanje deviznim rizikom vrši se utvrđivanjem sistema limita. Banka postavlja limite na osnovu analize definisanih scenarija očekivanih i neočekivanih promena deviznih kurseva i sagledavanja njihovog uticaja na prihod Banke, vrednost aktive i pasive i deviznu poziciju Banke. Sistem limita obezbeđuje granice za nivo prihvatljivog deviznog rizika za Banku i osigurava da prelazak limita bude evidentiran i razmatran od strane nadležnih tela u Banci.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom najmanje jednom nedeljno na redovnim sednicama, a po potrebi i na vanrednim sednicama upravlja deviznim rizikom na bazi kupoprodaje deviza od strane komitenata, kao i plana plasiranja sredstava od strane kreditnog odeljenja, a za koje je planirano ugovaranje valutne klauzule kao instrumenta zaštite. Na bazi ovih informacija Odbor donosi odluke o kupovini ili prodaji deviza, kao i o arbitražama deviza radi upravljanja dugim ili kratkim pozicijama u pojedinim valutama.

Izloženost Banke riziku od promena kurseva stranih valuta prikazana je u Napomeni 39.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.3. Tržišni rizici (Nastavak)

b) Cenovni rizik

Cenovni rizik je rizik fluktuacije tržišnih cena hartija od vrednosti, koje će uticati na fer vrednost ulaganja i ostalih izvedenih finansijskih instrumenata. Primarna izloženost Banke cenovnom riziku, proizlazi iz portfolia plasmana koji su raspoloživi za prodaju. Izloženost cenovnom riziku Banka ostvaruje u pozicijama koje se iskazuju po fer vrednosti – finansijskom imovinom namenjenom trgovanju i deviznom pozicijom.

Banka cenovnim rizikom upravlja na nivou pojedinačnih transakcija i portfolija. Banka je izložena cenovnom riziku kroz promene u cenama hartija od vrednosti u koje je plasirala sredstva radi ostvarivanja dobiti iz razlike u cenama.

Politika Banke je da ograniči maksimalni očekivani gubitak u kratkim vremenskim periodima posmatranja, a radi maksimizacije prinosa na plasmane izložene cenovnom riziku. Banka vodi politiku upravljanja cenovnim rizikom na način koji treba da obezbedi da se formira kontrolisani nivo izloženosti riziku promene cena plasmana Banke koji su namenjena za trgovanje, a radi ostvarivanja dobiti iz očekivane promene cena hartija od vrednosti i radi predupređivanja mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nepovoljnog kretanja na tržištu.

U postupku upravljanja cenovnim rizikom dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti Banka, pored VaR metodologije, koristi postupke ispitivanja uticaja stresnih udara. Analiza stresnih udara je ključna za analizu kapaciteta Banke da absorbuje potencijalne velike gubitke, ukaže na nedostatke VaR analize i skrivene rizike kao i da ukaže na mogućnosti da se rizik ograniči ili umanj.

Ispitivanje stresnih udara podrazumeva dve grupe testova:

- Analiza scenarija (kombinacija stresnih udara koji proizvode maksimalni gubitak - najgori scenario),
- Analiza stresnih udara (analiziranje značajne promene jednog od faktora rizika koji utiču na VaR i potencijalni gubitak)

Primena scenarija koje je Banka predefinisala podrazumeva reevaluaciju portfolia, odnosno utvrđivanje potencijalnih dobitaka ili gubitaka, kao i mera rizika (VaR) nakon analiziranih promena vrednosti faktora.

Izloženost Banke cenovnom riziku prikazana je u Napomeni 40.

5.4. Rizik kamatne stope u bankarskoj knjizi

Rizik od promene kamatnih stopa nastaje usled mogućnosti da će promene kamatnih stopa uticati na buduću vrednost finansijskih instrumenata koji se vode u bankarskoj knjizi Banke. Banka je izložena riziku od promene kamatnih stopa po osnovu aktivnosti koje se vode u bankarskoj knjizi, koji kroz efekte promena visine tržišnih kamatnih stopa deluju na njen finansijski položaj i tokove gotovine, a što je rezultat neslaganja rokova dospeća sredstava i obaveza na koje su ugovorene fiksne kamatne stope, odnosno rokova promene kamatnih stopa sredstava i obaveza na koje su ugovorene promenjive kamatne stope.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.4. Rizik kamatne stope u bankarskoj knjizi (Nastavak)

Banka vodi politiku koja treba da obezbedi da ukupan negativan uticaj na prihod i kapital Banke od neto otvorenih pozicija kamatno osetljive aktive i obaveza ne premaši prihvatljive nivoe. Usklađenost neto otvorene pozicije prati se na nivou Odbora za upravljanje aktivom i pasivom čime se obezbeđuje poštovanje usvojenih limita. S obzirom na okruženje i okolnosti u kojima posluje, Banka primenjuje konzervativan i ekonomičan pristup u upravljanju kamatnim rizikom.

Banka je izložena raznim oblicima kamatnog rizika, koji kroz efekte promena visine tržišnih kamatnih stopa, deluju na njen finansijski položaj i tok gotovine. Kamatne marže mogu da se povećaju kao rezultat ovih promena, ali u isto vreme mogu da se smanje i izazovu gubitak u slučaju neočekivanih kretanja.

Politika upravljanja kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi definiše da se kamatne stope utvrđuju na različitom nivou u zavisnosti od rizika plasmana, roka plasiranja, sredstava obezbeđenja uredne otplate kredita, dinarskog ili deviznog iskaza kredita i slično.

Pregled rizika od promene kamatnih stopa se vrši korišćenjem prihvatljivih kamatnih stopa, na osnovu kojih monetarna sredstva i obaveze mogu da se revalorizuju za vrlo kratko vreme i svaki rizik od promena kamatnih stopa postaje nematerijalno značajan. Sredstva i obaveze u Napomeni 43a su prikazane u knjigovodstvenim iznosima i razvrstane na osnovu dospeća plasmana i obaveza, odnosno na bazi preostalog dospeća do roka ugovorene promene kamatne stope.

Merenje, praćenje i kontrola kamatnog rizika obavlja se kontinuirano uzimajući u obzir niz promenljivih veličina kao što su makroekonomsko okruženje i promene kamatnih stopa na tržištu. Sagledavanje izloženosti Banke kamatnom riziku u aktivnostima koje se evidentiraju u bankarskoj knjizi, vrši se kroz analizu uticaja promene kamatnih stopa na finansijski rezultat i vrednost kapitala Banke.

Ugovaranjem promenljivih kamatnih stopa, Banka u velikoj meri utiče na smanjenje rizika od promene kamatnih stopa. U praksi, izloženost Banke kamatnom riziku je ograničena, obzirom na mesečno usklađivanje kamate kod većine kredita i depozita.

Kod upravljanja kamatnim rizikom Banka određuje prihvatljivu izloženost u pogledu osetljivosti neto prihoda od kamata (perspektiva zarade) i osetljivosti ekonomske vrednosti kapitala (perspektiva ekonomske vrednosti).

Operativne mere za upravljanje kamatnim rizikom koje Banka primenjuje, obuhvataju definisanje:

- raspona između aktivnih i pasivnih kamatnih stopa;
- minimalne i optimalne kamatne marže;
- reperne kamatne stope; i
- izmene strukture kamatno osetljive aktive i pasive.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.4. Rizik kamatne stope u bankarskoj knjizi (Nastavak)

Pregled kamatnih stopa na godišnjem nivou koje je Banka ugovarala za osnovne finansijske instrumente u 2018. godini dat je u sledećoj tabeli:

	<u>U dinarima</u>	<u>U stranoj valuti</u>
Aktiva		
Obavezna rezerva kod Centralne Banke	1,25%-1,75%	-
Oročeni depoziti kod inostranih banaka (USD)	-	1.40% - 1.90%
Oročeni depoziti kod domaćih banaka (EUR)	-	0.03% - 0.15%
Oročeni depoziti kod domaćih banaka (RSD)	1.80% - 2.60%	-
Deponovani višak likvidnih sredstava	1.75% - 2,00%	-
Kreditni plasirani komitentima do jedne godine	5.00%-21.70%	5.50
Kreditni plasirani komitentima preko jedne godine	5.50%-8.00%	-
Eskont faktura	5.00%-11.35%	6.17%-7.44%
Eskont menica	5.53%-10.03%	
Pasiva		
Transakcioni depoziti stanovništva	0,00-1,00%	0,10%-0,30%
Transakcioni depoziti pravnih lica	0.5%-0.70%	-
Oročeni depoziti banaka do jedne godine	2.30%-2.59%	-
Oročeni depoziti stanovništva do jedne godine	2.00%-3,75%	0,01%-1,40%
Oročeni depoziti stanovništva preko jedne godine	4.00%-4.25%	1.40% - 2.00%
Oročeni depoziti pravnih lica do jedne godine	0.40% - 4.05%	1.10% - 1.80%
Oročeni depoziti pravnih lica preko jedne godine	-	1.70%

Izloženost Banke riziku od promena kamatnih stopa prikazana je u Napomeni 38.

5.5. Rizici koncentracije izloženosti banke

U 2018. godini, Banka je vodila računa o usklađenosti pokazatelja rizika izloženosti i sprovođenjem odgovarajućih aktivnosti predviđenih relevantnim procedurama i odlukama o odobravanju kredita i ulaganjima u finansijsku i nefinansijsku imovinu, obezbedila usklađenost svojih plasmana i ulaganja sa pokazateljima poslovanja propisanim od strane Narodne banke Srbije.

Rizici koncentracije izloženosti Banke obuhvataju rizike izloženosti Banke prema jednom licu ili prema grupi povezanih lica, kao i rizike izloženosti Banke prema licu povezanom sa Bankom.

U skladu sa procedurama o upravljanju rizicima, utvrđuju se limiti, odnosno koncentracija plasmana po pojedinim licima ili grupi povezanih lica i licima povezanim sa Bankom, kao i agregatni limiti na nivou segmenata portfolija izloženosti Banke.

Banka ima definisane interne pokazatelje i limite izloženosti riziku koncentracije izloženosti i ovaj rizik procenjuje i u sklopu procena interne procene adekvatnosti kapitala Banke.

Upravni odbor navedenim merama nastoji da obezbedi usklađenost izloženosti Banke sa propisanim limitima, odnosno obezbeđuje da zbir svih velikih izloženosti Banke ne bude veći od 400% kapitala Banke, kao i da ukupna izloženost Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica ne sme preći 25% kapitala Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)**5.6. Rizici ulaganja banke**

Rizici ulaganja banke, obuhvataju rizike ulaganja u druga pravna lica i u osnovna sredstva. U skladu sa regulativom Narodne banke Srbije, Odeljenje upravljanja rizicima prati ulaganja Banke i obaveštava Upravni odbor i obezbeđuje da ulaganje Banke u jedno lice koje nije u finansijskom sektoru ne pređe 10% kapitala banke, te da ulaganja Banke u lica koja nisu u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva Banke ne pređu 60% kapitala Banke.

Merenje rizika ulaganja u osnovna sredstva podrazumeva analizu potreba, profitabilnosti i rentabilnosti takve investicije kao i uticaja angažovanja sredstava Banke u značajnijim iznosima u ovaj vid plasiranja na rizičnu poziciju Banke prvenstveno u pogledu likvidnosti i operativnih rizika.

5.7. Rizik zemlje

Pod rizikom koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kome je banka izložena podrazumevaju se negativni efekti koji bi mogli uticati na finansijski rezultat i kapital banke zbog nemogućnosti banke da naplati potraživanja od ovog lica iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla tog lica.

Banka vodi politiku upravljanja ovim rizikom na način da se obezbedi minimalna izloženost kroz adekvatno merenje rizika zemlje primenom usvojene kategorizacije i utvrđivanjem limita izloženosti prema zemljama na osnovu usvojenih merila rizičnosti, odnosno na osnovu utvrđenog rejtinga zemlje, kao i primenom prihvatljivih sredstava ublažavanja datog rizika.

Jedan od značajnih segmenata operativnog upravljanja rizikom zemlje predstavlja i utvrđivanje limita izlaganja Banke grupi zemalja i svakoj pojedinačnoj zemlji. Limit izloženosti se odnosi na sve transakcije sa kompanijama u ovoj zemlji. Limiti izloženosti se utvrđuju za sve zemlje kategorizovane prema internom sistemu kategorizacije koji je Banka razvila.

Izloženost Banke riziku zemlje prikazana je u Napomeni 41.

5.8. Operativni rizik

Operativni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnost upravljanja informacionim i drugim sistemima u banci, kao i usled nepredvidivih eksternih događaja.

Banka meri izloženost operativnom riziku u skladu sa zakonskim odredbama i odlukama Narodne banke Srbije. U upravljanju operativnim rizikom Banka sprovodi kvantitativno i kvalitativno merenje koja se temelje na prikupljanju podataka o stvarnim i potencijalnim gubicima usled operativnog rizika, samostalnoj proceni rizika i sistema kontrola i izveštavanja koje obuhvata interno i eksterno izveštavanje. Banka upravlja operativnim rizikom na način da minimizira uticaj negativnih i neuspelih unutrašnjih procesa, ljudi i sistema ili spoljnih događaja na finansijski rezultat Banke. Banka je u cilju omogućavanja nesmetanog i kontinuiranog funkcionisanja svih značajnih procesa i sistema u Banci usvojila Plan za obezbeđenje kontinuiteta poslovanja i Plan poslovanja u slučaju nastanka nepredviđenih događaja kao njegov sastavni deo koji definiše tehničke i organizacione mere za ponovno uspostavljanje poslovanja Banke u što kraćem roku, odnosno za ublažavanje posledica prekida u poslovanju Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.8. Operativni rizik (Nastavak)

U toku 2018. godine u Bazi operativnih gubitaka nisu evidentirani stvarni kvantifikovani operativni gubici (isključujući potencijalne nekvantifikovane gubitke čiju vrednost nije moguće adekvatno utvrditi).

5.9. Upravljanje kapitalom

Banka je usvojila Strategiju upravljanja kapitalom koja predstavlja stalni proces utvrđivanja i održavanja visine i strukture kapitala najmanje na propisanom, odnosno dogovarajućem nivou, kao i jasno razumevanje realnih potreba Banke za kapitalom.

Strategija upravljanja kapitalom ima za primarni cilj obezbeđenje i održavanje nivoa i strukture regulatornog i internog kapitala koja može da podrži očekivani rast plasmana, budućih izvora sredstava i njihovog korišćenja, politiku dividendi, kao i sve promene iznosa kapitala Banke.

Strateški ciljevi Banke u pogledu upravljanja kapitalom su:

- obezbeđenje dovoljnog nivoa kapitala za usklađenost sa minimalnim regulatornim zahtevima za kapitalom u skladu sa propisima Narodne banke Srbije;
- obezbeđenje dovoljnog nivoa kapitala za podršku sklonosti Banke za preuzimanje rizika i zadovoljenje potreba za internim kapitalom;
- obezbeđenje mogućnosti kontinuiranog nastavka poslovanja, uz obezbeđenje prinosa akcionarima i koristi drugim zainteresovanim stranama;
- obezbeđenje jake kapitalne osnove, kao podrške daljem, dugoročno održivom, razvoju poslovanja Banke;
- alokacija kapitala u skladu sa strateškim ciljevima Banke, uključujući optimizaciju prinosa na interni i regulatorni kapital.

Planiranje kapitala Banke ima za cilj da se osigura adekvatan kapital pod promenjivim makroekonomskim uslovima, kao stratejski resurs, za podršku Banke u ostvarenju njenog stratejskog poslovnog plana. Planom kapitala, Banka konkretizuje i precizira sprovođenje strateških ciljeva i smernica za planiranje kapitala, te utvrđuje vremenski horizont za njihovo ostvarenje s obzirom na uticaj makroekonomskih faktora i promenu smjera ekonomskog ciklusa na strateške planove, način na koji će Banka da zadovoljava kapitalne zahteve u narednom periodu, relevantna ograničenja vezana za kapital, kao i opšti plan za postupanje u nepredviđenim okolnostima.

Banka kontinuirano upravlja kapitalom kako bi ostvarila sledeće:

- obezbedila usaglašenost sa zahtevima u vezi sa kapitalom koji su definisani od strane Narodne banke Srbije;
- obezbedila adekvatan nivo kapitala za nastavak poslovanja po načelu stalnosti poslovanja i
- održala kapital na nivou koji će omogućiti budući razvoj poslovanja.

Adekvatnost kapitala, kao i korišćenje kapitala Banke se prati mesečno od strane rukovodstva Banke. Narodna banka Srbije je definisala sledeće limite za kapital:

- Minimalni novčani iznos kapitala od EUR 10 miliona;
- Koeficijent adekvatnosti kapitala od 8%.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.9. Upravljanje kapitalom (Nastavak)

U skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 103/2016 i 103/2018), utvrđena je politika izračunavanja pokazatelja adekvatnosti kapitala. Banka je dužna da obračunava sledeće pokazatelje:

- Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala banke, koj predstavlja procentualno izražen odnos osnovnog akcijskog kapitala i rizične aktive banke;
- Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala banke, koj predstavlja procentualno izražen odnos osnovnog kapitala i rizične aktive banke;
- Pokazatelj adekvatnosti kapitala banke, koj predstavlja procentualno izražen odnos kapitala i rizične aktive banke.

Banka je dužna da pokazatelje adekvatnosti kapitala održava na nivoima koji nisu niži od:

- 4,5%, za pokazatelj osnovnog akcijskog kapitala banke;
- 6%, za pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala banke;
- 8%, za pokazatelj adekvatnosti kapitala banke.

Kapital Banke čini zbir osnovnog kapitala i dopunskog kapitala, umanjen za odbitne stavke od kapitala definisane ovom odlukom.

Rizična aktiva predstavlja zbir ukupne aktive ponderisane kreditnim rizikom i kapitalnih zahteva za tržišne rizike i kapitalnog zahteva za operativni rizik utvrđenih na način propisan navedenom odlukom, pomnoženih recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala. Banka za izračunavanje aktive ponderisane kreditnim rizikom koristi standardizovani pristup. Aktiva Banke ponderisana kreditnim rizikom predstavlja zbir vrednosti pozicija bilansne aktive i vanbilansnih stavki pomnoženih odgovarajućim ponderima kreditnog rizika.

Vrednost pozicija bilansne aktive, radi obračuna aktive ponderisane kreditnim rizikom, jednaka je iznosu bruto knjigovodstvene vrednosti tih pozicija umanjene za ispravke vrednosti i za potrebnu rezervu za procenjene gubitke. Vrednost vanbilansnih stavki, radi obračuna aktive ponderisane kreditnim rizikom, jednaka je iznosu bruto knjigovodstvene vrednosti tih stavki umanjene za rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivni i za potrebnu rezervu za procenjene gubitke, koja je pomnožena odgovarajućim faktorima konverzije.

Shodno Odluci o adekvatnosti kapitala banke, Banka je dužna da pored minimalnog iznosa kapitala od EUR 10 miliona, u svakom trenutku održava kapital i na nivou koji je potreban za pokriće svih rizika kojima je izložena ili može biti izložena u svom poslovanju, a najmanje u visini zbira sledećih kapitalnih zahteva:

- kapitalnog zahteva za kreditni rizik i za rizik druge ugovorne strane za sve poslovne aktivnosti Banke i kapitalnog zahteva za rizik izmirenja/isporuke za aktivnosti iz knjige trgovanja;
- kapitalnog zahteva za cenovni rizik za aktivnosti iz knjige trgovanja;
- kapitalnog zahteva za devizni rizik i za robni rizik za sve poslovne aktivnosti Banke i
- kapitalnog zahteva za operativni rizik za sve poslovne aktivnosti Banke.

Ukupan kapital Banke se sastoji od osnovnog i dopunskog kapitala i odbitnih stavki. Osnovni kapital čini zbir osnovnog akcijskog kapitala i dodatnog osnovnog kapitala

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.9. Upravljanje kapitalom (Nastavak)

Osnovni akcijski kapital Banke čine sledeći elementi, umanjeni za elemente odbitnih stavki:

- akcija i drugih instrumenata kapitala koji ispunjavaju uslove iz tačke 8. Odluke;
- pripadajuće emisione premije uz instrumente osnovnog akcijskog kapitala, tj. iznosa uplaćenog iznad nominalne vrednosti tih instrumenata;
- dobiti banke;
- revalorizacionih rezervi i ostalih nerealizovanih dobitaka;
- rezervi iz dobiti i ostalih rezervi banke, osim rezervi za opšte bankarske rizike;
- rezervi za opšte bankarske rizike.

Odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala su:

- Gubitak tekuće godine i ranijih godina, kao i nerealizovani gubici;
- Nematerijalna ulaganja, uključujući goodwill, umanjena za iznos odloženih poreskih obaveza koje bi prestale da postoje u slučaju obezvređenja ili prestanka priznavanja nematerijalnih ulaganja u skladu sa MSFI/MRS;
- Odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti banke, u skladu sa propisima;
- Negativan iznos dobijen obračunom u skladu sa tačkom 134. Odluke za banke koje su dobile saglasnost za primenu IRB pristupa;
- Imovina u penzijskom fondu sa definisanim naknadama u bilansu stanja banke;
- Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala, uključujući i sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala koje je banka dužna ili može biti dužna da otkupi na osnovu ugovorne obaveze;
- Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci, a koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke;
- Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka nema značajno ulaganje, u skladu sa tačkom 19. i 20. Odluke;
- Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka ima značajno ulaganje, u skladu sa tačkom 19. Odluke;
- Iznos za koji odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala banke premašuju iznos dodatnog osnovnog kapitala banke;
- Iznos izloženosti koje ispunjavaju uslove za primenu pondera rizika od 1.250%, a koje banka odluči da odbije od osnovnog akcijskog kapitala umesto da primeni taj ponder;
- Iznos poreza u vezi sa elementima osnovnog akcijskog kapitala koji se može predvideti u vreme obračuna kapitala, osim ako je banka prethodno korigovala iznos elemenata osnovnog akcijskog kapitala u iznosu u kojem ti porezi smanjuju iznos do kojeg se elementi osnovnog akcijskog kapitala mogu koristiti za pokriće rizika ili gubitaka;
- Iznos potrebne rezerve za procenjene gubitke po bilansnoj aktivni i vanbilansnim stavkama banke.

Kapital Banke u celosti se sastoji od osnovnog akcijskog kapitala banke i odbitnih stavki od osnovnog akcijskog kapitala.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)**5.9. Upravljanje kapitalom (Nastavak)**

Odlukom o adekvatnosti kapitala utvrđeni su zaštitni slojevi kapitala i to:

- zaštitni sloj za očuvanje kapitala;
- kontraciklični zaštitni sloj kapitala;
- zaštitni sloj kapitala za globalno sistemski značajnu banku;
- zaštitni sloj kapitala za sistemski značajnu banku i
- zaštitni sloj kapitala za strukturni sistemski rizik.

Banka je na dan 31.12.2018. godine utvrdila zaštitne slojeve za očuvanje kapitala i za strukturni sistemski rizik. Zaštitni sloj za očuvanje kapitala utvrđen je u visini od 2.5% rizične aktive Banke, dok je zaštitni sloj za strukturni sistemski rizik utvrđen u visini od 3% ukupnih deviznih i devizno indeksiranih plasmana odobrenih privredi i stanovništvu u Republici Srbiji.

Kapitalni zahtevi za pokriće kreditnog, tržišnih i operativnog rizika i obračun pokazatelja adekvatnosti kapitala utvrđuju se u skladu sa Odlukom NBS o adekvatnosti kapitala banke. Obračun zahteva za kapital za pokriće kreditnog rizika utvrđuje se na osnovu kreditnim rizikom ponderisane aktive.

Kreditnim rizikom ponderisana aktiva predstavlja zbir vrednosti pozicija bilansne aktive i vanbilansnih stavki pomnoženih odgovarajućim ponderima kreditnog rizika u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke. Za potrebe obračuna kreditnim rizikom ponderisane aktive, na pozicije bilansne aktive i vanbilansnih stavki primenjuju se prilagođavanja vrednosti tih pozicija ili odgovarajućih pondera, a kroz tehnike ublažavanja, čija je primena definisana Odlukom o adekvatnosti kapitala banke.

Kapitalni zahtev za tržišne rizike jednak je zbiru kapitalnih zahteva za poslovne aktivnosti iz knjige trgovanja, odnosno kapitalnog zahteva za cenovni rizik i kapitalnih zahteva za devizni rizik. Kapitalni zahtev za cenovni rizik se utvrđuje za pozicije u vidu dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti i to po osnovu opšteg i specifičnog rizika tih pozicija knjige trgovanja. Kapitalni zahtev za devizni rizik utvrđuje se na osnovu neto otvorene devizne pozicije Banke.

Banka sprovodi formalizovan i dokumentovan proces interne procene adekvatnosti kapitala, odnosno utvrđuje iznos i raspodelu internog kapitala. Postupak procenjivanja adekvatnosti internog kapitala Banke je sastavni deo sistema upravljanja Bankom koji će se na kontinuiranoj osnovi sprovoditi u skladu sa Strategijom i politikama za upravljanje rizicima, kao i Strategijom upravljanja kapitalom Banke. Uključuje redovno utvrđivanje, merenje i praćenje svih evidentiranih rizika koji mogu imati negativan uticaj na postizanje ciljeva Banke, uključujući strategiju upravljanja rizicima, politike upravljanja rizicima i u skladu sa tim sklonost za preuzimanje rizika.

Struktura ukupnog regulatornog kapitala Banke na dan 31. decembra 2018. i 2017. godine, kao i koeficijent adekvatnosti kapitala prikazani su u Napomeni 44.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)**5.10. Pravična (fer) vrednost**

Poslovna politika Banke je da obelodani informacije o pravičnoj vrednosti aktive i pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije i kada se pravična vrednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrednosti.

U Republici Srbiji ne postoji dovoljno tržišnog iskustva, kao ni stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje potraživanja i ostale finansijske aktive i pasive, pošto zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, pravičnu vrednost nije moguće pouzdano utvrditi u odsustvu aktivnog tržišta. Rukovodstvo Banke vrši procenu rizika i u slučajevima kada se oceni da vrednost po kojoj se imovina vodi u poslovnim knjigama neće biti realizovana vrši ispravku vrednosti.

Finansijski instrumenti Banke iskazani po amortizovanoj vrednosti uglavnom imaju kratkoročna dospeća i nose varijabilnu kamatnu stopu koja odražava tekuće tržišne uslove. Shodno tome, rukovodstvo Banke smatra da vrednost po kojoj su navedeni finansijski instrumenti iskazani odgovara njihovoj tržišnoj vrednosti.

Fer vrednost kredita i plasmana komitentima jednaka je njihovoj knjigovodstvenoj vrednosti, umanjenoj za ispravke vrednosti po osnovu obezvređenja.

Fer vrednost finansijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnom tržištu (kao što su hartije od vrednosti kojima se trguje i hartije od vrednosti raspoložive za prodaju) zasniva se na kotiranim tržišnim cenama na dan bilansa stanja. Kotirana tržišna cena koja se koristi za finansijska sredstva Banke predstavlja cenu na zatvaranju.

Fer vrednost finansijskih instrumenata kojima se ne trguje na aktivnom tržištu (na primer derivati kojima se trguje na nezvaničnoj berzi) utvrđuje se različitim tehnikama procene. Banka primenjuje različite metode i utvrđuje pretpostavke koje se zasnivaju na tržišnim uslovima koji postoje na datum bilansa stanja. Kotirane tržišne cene ili kotirane cene dilera za slične instrumente koriste se za dugoročne obaveze.

Ostale tehnike, kao što su procenjene diskontovane vrednosti novčanih tokova, koriste se za određivanje fer vrednosti preostalih finansijskih instrumenata. Fer vrednost svopa kamatne stope preračunava se kao sadašnja vrednost procenjenih budućih novčanih tokova. Fer vrednost terminskih deviznih ugovora utvrđuje se primenom kotiranih tržišnih kurseva na dan bilansa stanja.

Pretpostavlja se da nominalna vrednost, umanjena za gubitke zbog umanjenja vrednosti potraživanja i obaveza, približno odražava njihovu fer vrednost.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.10. Pravična (fer) vrednost

Depoziti banaka i komitenata su uglavnom po viđenju ili kratkročni sa ugovorenim varijabilnim kamatnim stopama i stoga rukovodstvo Banke smatra da vrednosti po kojima su isti iskazani u bilansu stanja odgovaraju njihovoj tržišnoj vrednosti.

Fer vrednost finansijskih obaveza za potrebe obelodanjivanja procenjuje se diskontovanjem budućih ugovornih novčanih tokova prema trenutnoj tržišnoj kamatnoj stopi koja je Banci na raspolaganju za slične finansijske instrumente.

Po mišljenju rukovodstva Banke, iznosi u priloženim finansijskim izveštajima odražavaju vrednost koja je u datim okolnostima najverodostojnija i najkorisnija za potrebe izveštavanja.

5.11. Poreski rizici

Poreski sistem Republike Srbije je u procesu kontinuirane revizije i izmena. U Republici Srbiji poreski period je otvoren tokom perioda od 5 godina. U različitim okolnostima, poreski organi mogu imati različite pristupe određenim pitanjima i mogu utvrditi dodatne poreske obaveze zajedno sa naknadnim zateznim kamatama i penalima. Rukovodstvo Banke smatra da su poreske obaveze evidentirane u priloženim finansijskim izveštajima pravilno iskazane.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

6. PRIHODI I RASHODI OD KAMATA

	U hiljadama dinara	
	2018.	2017.
Prihodi od kamata		
<i>Kredit i depoziti</i>		
Narodna banka Srbije	15,831	9,102
Domaće banke i druge finansijske organizacije	8,272	8,279
Strane banke	1,130	1,300
Privredna društva	271,486	223,581
Javna preduzeća	28,154	17,134
Javni sektor	8	0
Stanovništvo	37,097	33,127
Ostalo	1,869	4,560
<i>Kamata na hartije od vrednosti i ostale plasmane</i>		
Repo poslovi i blagajnički zapisi	4,720	9,985
Eskont menica	158,138	114,157
Obveznice	23,397	16,492
Factoring	137,919	40,431
Ostalo	46	-
Ukupno	688,066	478,147
Rashodi od kamata		
Banke i druge finansijske institucije	3,251	2,582
Privredna društva	25,019	62,950
Javna preduzeća	13,318	2,066
Stanovništvo	37,075	22,891
Javni sektor	45,761	5,079
Strana lica	211	175
Drugi komitenti	8,014	221
Ukupno	132,648	95,964
Dobitak po osnovu kamata	555,418	382,183

7. PRIHODI I RASHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

	U hiljadama dinara	
	2018.	2017.
Prihodi od naknada i provizija		
- naknade za usluge platnog prometa (osim stanovništva)	43,915	41,154
- naknade po osnovu faktoringa	-	-
- naknade za izdate garancije i ostala jemstva	51,307	29,653
- naknade po poslovima sa stanovništvom	15,477	15,857
- naknade po osnovu eskonta menica	-	-
- ostale naknade za bankarske usluge	4,019	9,007
Ukupno	114,718	95,672

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

7. PRIHODI I RASHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA (Nastavak)

	U hiljadama dinara	
	<u>2018.</u>	<u>2017.</u>
Rashodi naknada i provizija		
Naknade za usluge platnog prometa:		
- u zemlji	3,462	3,427
- u inostranstvu	7,249	7,246
Ostale naknade i provizije	<u>6,040</u>	<u>6,918</u>
Ukupno	<u>16,750</u>	<u>17,590</u>
Dobitak po osnovu naknada i provizija	<u>97,968</u>	<u>78,082</u>

8. NETO DOBITAK/GUBITAK PO OSNOVU PROMENE FER VREDNOSTI FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA

	U hiljadama dinara	
	<u>2018.</u>	<u>2017.</u>
Prihodi od promene vrednosti finansijskih sredstava koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	289	-
Rashodi od promene vrednosti finansijskih sredstava koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	(25)	-
Ukupno	<u>264</u>	<u>-</u>

9. NETO DOBITAK/GUBITAK PO OSNOVU ZAŠTITE OD RIZIKA

	U hiljadama dinara	
	<u>2018.</u>	<u>2017.</u>
Prihodi od promene vrednosti	9,074	3,926
Rashodi od promene vrednosti	<u>(1,119)</u>	<u>(3,127)</u>
Ukupno	<u>7,955</u>	<u>799</u>

10. NETO PRIHODI / (RASHODI) OD KURSNIH RAZLIKA I EFEKATA UGOVORENE VALUTNE KLAUZULE

	U hiljadama dinara	
	<u>2018.</u>	<u>2017.</u>
Prihodi od kursnih razlika	195,954	315,979
Prihodi od efekata ugovorene valutne klauzule	19,182	33,633
Rashodi od kursnih razlika	(167,391)	(252,099)
Rashodi i efekata ugovorene valutne klauzule	<u>(22,184)</u>	<u>(105,323)</u>
Neto (rashodi) / prihodi od kursnih razlika	<u>25,561</u>	<u>(7,810)</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

11. NETO PRIHODI PO OSNOVU UMANJENJA OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA KOJA SE NE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA

a) Knjiženja na teret rezultata

	U hiljadama dinara	
	2018.	2017.
Rashodi indirektnih otpisa plasmana i rezervisanja		
Rashodi indirektnih otpisa plasmana bilansnih pozicija:		
- gotovina i sredstva kod centralne banke	34	222
- hartije od vrednosti	11,291	22,805
- krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	15,729	385,321
- krediti i potraživanja od komitenata	444,053	-
- ostala sredstva	563	239
	471,670	408,587
Rashodi rezervisanja za vanbilansne pozicije (Napomena 11 b)	17,491	21,915
Rashodi otpisa neneplativih potraživanja	1	36
Rashodi po osnovu obezvređena hov	-	9,448
Ukupno	489,162	439,986
Prihodi od ukidanja indirektnih otpisa plasmana i rezervisanja		
Prihodi od ukidanja indirektnih otpisa plasmana bilansnih pozicija:		
- gotovina i sredstva kod centralne banke	20	1,259
- hartije od vrednosti	5,558	21,073
- krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	13,626	
- krediti i potraživanja od komitenata	404,079	
- ostala sredstva	48,069	364
	471,352	494,955
Prihodi od ukidanja rezervisanja za vanbilansne pozicije (Napomena 11 b)	10,473	38,413
Prihodi od otpisa nenaplativih potraživanja	10,033	1,490
Ukupno	491,858	534,858
Neto rashodi po osnovu indirektnih otpisa plasmana i rezervisanja	2,696	94,872

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

11. NETO PRIHODI PO OSNOVU UMANJENJA OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA KOJA SE NE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA (Nastavak)

b) Promene na računima ispravke vrednosti po osnovu obezvređenja finansijskih plasmana i rizične vanbilansne aktive

	Gotovina i sredstva kod centralne banke (Napomena 19)	Hartije od vrednosti (Napomena 20)	Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	Kredit i Potraživanja od banaka i drugih. Fin. organizacija (Napomena 21)	Kredit i potraživanja od komitenata (Napomena 22)	Ostala sredstva (Napomena 26)	Vanbilansna aktiva (Napomena 29)	Ukupno
Stanje na dan								
1. januar 2017. godine	-	-	5,493	8,240	1,005,305	1,546	29,317	1,049,901
Obezvređenje i rezervisanja u toku perioda (Napomena 11(a))	-	-	222	22,805	385,321	239	21,915	430,502
Kursne razlike	-	-	(400)	(977)	(5,871)	(265)	(34)	(7,547)
Umanjenje obezvređenja i ukidanje rezervisanja (Napomena 11(a))	-	-	(1,259)	(21,073)	(472,258)	(364)	(38,413)	(533,368)
Ostalo	-	-	-	(125)	(651,178)	-	-	(651,303)
Stanje na dan								
31. decembra 2017. godine.	-	-	4,056	8,869	261,319	1,156	12,785	288,185
Obezvređenje i rezervisanja u toku perioda (Napomena 11(a))	34	11,291	-	15,729	444,053	563	17,491	489,161
Kursne razlike	(1)	769	-	(4)	(398)	(16)	(3)	347
Umanjenje obezvređenja i ukidanje rezervisanja (Napomena 11(a))	(20)	(5,558)	-	(13,626)	(404,079)	(48,069)	(10,473)	(481,825)
Prva primena msfi 9	18	325	-	(1,098)	62,618	(138)	1,852	63,577
Ostalo	-	-	(4,056)	-	(137,002)	48,448	-	(92,610)
Stanje na dan								
31. decembra 2018. godine	31	6,827	-	9,870	226,510	1,944	21,652	266,834

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

11. NETO PRIHODI PO OSNOVU UMANJENJA OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA KOJA SE NE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA (Nastavak)

c) Rezerva za procenjene gubitke

Na osnovu kategorizacije plasmana utvrđene saglasno propisima Narodne banke Srbije ("NBS") na dan 31. decembra 2018. godine utvrđena je rezerva za procenjene gubitke po osnovu ukupne izloženosti Banke kreditnom riziku.

U skladu sa Odlukom NBS o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 94/2011, 57/2012, 123/2012, 43/2013, 113/2013, 135/2014, 25/2015, 38/2015, 61/2016, 69/2016, 91/2016, 101/2017, 114/2017 i 103/2018), suma pozitivnih razlika iznosa rezerve za procenjene gubitke obračunate u skladu sa navedenom odlukom, i iznosa ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama, koja su obračunata u skladu sa interno usvojenom metodologijom, na nivou dužnika predstavlja odbačenu stavku od kapitala Banke obračunatog u skladu sa Odlukom NBS o adekvatnosti kapitala banke ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 103/2016 i 103/2018).

	U hiljadama dinara	
	2018.	2017.
Obračunata rezerva za procenjene gubitke u skladu sa Odlukom NBS po osnovu:		
- bilansnih plasmana	1,215,251	907,872
- vanbilansnih stavki	110,392	104,049
	<u>1,325,643</u>	<u>1,011,921</u>
Ispravke vrednosti i rezervisanja obračunata u skladu sa internom metodologijom:		
- ispravka vrednosti bilansne aktive	244,384	275,396
- rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama	21,652	12,785
	<u>266,036</u>	<u>288,181</u>
Potrebna rezerva za procenjene gubitke na dan 31. decembra	<u><u>1,125,196</u></u>	<u><u>769,023</u></u>

Na dan 31. decembra 2018. godine, potrebna rezerva za procenjene gubitke koji mogu nastati po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki, nakon umanjena za ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama, obračunata u skladu sa navedenom Odlukom NBS (Napomena 3.7.), iznosi 769,023 dinara (31. decembar 2017. godine: 769,023 hiljade dinara). Nakon primene faktora umanjena, u skladu sa Odlukom, Banka nema obavezu da formira potrebnu rezervu kao odbačenu stavku od kapitala.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

12. NETO DOBITAK/GUBITAK PO OSNOVU PRESTANKA PRIZNAVANJA INVESTICIJA U PRIDRUŽENA DRUŠTVA I ZAJEDNIČKE PODUHVATE

	U hiljadama dinara	
	2018.	2017.
Dobici po osnovu prodaje investicija u pridružena društva	9,994	-
Dobici po osnovu prodaje investicija u pridružena društva	-	-
Ukupno	9,994	-

13. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

	U hiljadama dinara	
	2018.	2017.
Prihodi od zakupnina	19,172	19,133
Prihodi od dividende	138	3,504
Ostali prihodi	7,007	6,013
Ukupno	26,318	28,650

14. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

	U hiljadama dinara	
	2018.	2017.
Troškovi neto zarada i naknada	(176,642)	(173,323)
Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade	(68,818)	(69,453)
Ostali lični troškovi	(13,226)	(12,313)
Troškovi naknada za privremene i povremene poslove	(360)	-
Neto prihodi/rashodi rezervisanja za neiskorišćene godišnje odmore	(3,094)	4,904
Neto prihodi/rashodi rezervisanja za penzije i dr. rezervisanja za zaposlene	(941)	-
Ukupno	(263,081)	(250,184)

15. TROŠKOVI AMORTIZACIJE

	U hiljadama dinara	
	2018.	2017.
Troškovi amortizacije:		
- osnovnih sredstava (Napomena 24)	27,554	37,201
- nematerijalne imovine (Napomena 24)	2,917	3,379
Ukupno	30,471	40,580

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

16. OSTALI PRIHODI

	U hiljadama dinara	
	2018.	2017.
Prihodi od smanjenja obaveza	121,662	-
Prihodi od sticanja imovine	155,213	-
Ostali prihodi	<u>2,085</u>	<u>7,567</u>
Ukupno	<u>278,959</u>	<u>7,567</u>

Ostali prihodi se u najvećoj meri odnose na prihod po osnovu ukidanja obaveza Banke za isplatu primljenih a neraspoređenih uplata po osnovu kupona po obveznicama Republike Irak (1,168,303.13 USD) i priznavanja u bilansu stanja datih obveznica koje su se do ovog trenutka vodile u vanbilnsnoj evidenciji Banke 1,691,500.80 USD). Naime, Banka je kao administrator komercijalnih poverilaca sa područja nekadašnje SFRJ, a prema Republici Irak usaglasila sva potraživanja i 2006. godine na računu kod kastodi banke i primila obveznice Republike Irak u nominalnom iznosu od cca. 153.5 miliona USD. Od ukupnog iznosa Banka je razrešila pitanje vlasništva nad obveznicama u nominalnoj vrednosti od 151.8 miliona USD. Iznos obveznica koji je priznat u bilansu stanja odnosi se na veći broj originalnih poverilaca prema Republici Irak, a koji i pored više pokušaja Banke iz različitih razloga se nisu identifikovali i dokazali pravo na pripadajući iznos obveznica Republike Irak.

Imajući u vidu da je nastupila zastara po protoku zakonskog perioda od momenta kada je Banka primila obveznice u državinu, da sva plaćanja po osnovu obveznica o dospeću pripadaju Banci, odnosno ulaze u prihod Banke, da kamata po osnovu obveznica u svojini održajem takođe pripada Banci kao „ plod“ obveznica, kao i malu verovatnoću da će se iko od iračkih poverilaca javiti u narednom periodu, Banka je izvršila napred navedena knjigovodstvena evidentiranja.

17. OSTALI RASHODI

	U hiljadama dinara	
	2018.	2017.
Troškovi indirektnih poreza i doprinosa	56,469	58,668
Proizvodne usluge	59,941	56,531
Ostali nematerijalni troškovi	52,361	48,164
Sponzorstvo, humanitarna pomoć i donacije	4,964	1,523
Materijal i energija	25,749	25,184
Troškovi reprezentacije	6,720	5,218
Premije osiguranja	27,684	21,934
Ostali rashodi	<u>21,544</u>	<u>15,789</u>
Ukupno	<u>255,431</u>	<u>233,011</u>

18. POREZ NA DOBITAK

a) **Komponente poreza na dobitak**

Ukupan poreski rashod sastoji se od sledećih poreza:

	U hiljadama dinara	
	2018.	2017.
Tekući porez	-	-
Odložen poreski prihod /(rashod)	<u>9,179</u>	<u>565</u>
Ukupno	<u>9,179</u>	<u>565</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

18. POREZ NA DOBITAK (Nastavak)

b) Usaglašavanje iznosa tekućeg poreza i proizvoda dobitka pre oporezivanja i propisane poreske stope

	U hiljadama dinara	
	2018.	2017.
Dobitak pre oporezivanja	456,100	61,981
Efekti na odložene poreske prihode/rashode kroz bilans uspeha	(201)	7,397
Efekti na rashode koji se priznaju u poreskom bilansu	(2,186)	(3,508)
Efekti na rashode koji se ne priznaju u poreskom bilansu	3,834	14,163
Efekti na prihod od kamata po osnovu dužničkih HOV čiji je izdavalac RS, NBS ili lok.samouprava	(18,633)	(26,471)
Efekti na prihode koji umanjuju poresku osnovicu	(12,715)	
Efekti po osnovu dividendi	(138)	(3,504)
Poreska osnovica	426,060	50,057
Porez na dobit	-	-
Umanjenje po osnovu poreskog gubitka iz ranijih godina	426,060	50,057
Obračunati porez	-	-
<i>Efektivna stopa poreza na dobitak</i>	<i>0.00%</i>	<i>0.00%</i>

c) Odložene poreske obaveze

Odložene poreske obaveze se odnose na privremene razlike između knjigovodstvene vrednosti osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja i njihove poreske osnove, na privremene razlike nastale po osnovu revalorizacije osnovnih sredstava kao i na privremene razlike po osnovu neplaćenih poreza koji se priznaju u narednom periodu. Promene na odloženim poreskim obavezama u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	U hiljadama dinara	
	2018.	2017.
Stanje na dan 1. Januara	125,075	125,640
Efekat privremenih razlika evidentiran u korist/(na teret) bilansa uspeha	(9,179)	(565)
Efekat privremenih razlika evidentiran u okviru bilansa stanja	-	-
Stanje na dan 31. decembra	115,896	125,075

Najznačajniji efekti privremenih razlika utvrđenih u 2018. godini odnose se na smanjenje poreskih obaveza po osnovu priznavanja efekata prvi primene MSFI 9 u neto iznosu od 9,537 hiljada dinara.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

19. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE

	<u>31.12.2018</u>	<u>U hiljadama dinara 31.12.2017.</u>
Gotovina i sredstva kod centralne banke		
Tekući račun	56,854	187,597
Blagajna:		
- u dinarima	51,556	34,255
- u stranoj valuti	131,080	129,572
Depoziti viškova likvidnih sredstava kod NBS	1,400,000	450,000
Obavezna rezerva u stranoj valuti	271,559	550,478
Razgraničena potraživanja za kamatu od NBS	446	-
Gotovina i sredstva kod centralne banke bruto	<u>1,911,495</u>	<u>1,351,902</u>
Minus Ispravka vrednosti (Napomena 11b)	<u>(31)</u>	<u>-</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u><u>1,911,464</u></u>	<u><u>1,351,902</u></u>

Obavezna dinarska rezerva predstavlja minimalnu rezervu u dinarima izdvojenju u skladu sa Odlukom o obaveznoj rezervi banaka kod Narodne banke Srbije ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 3/2011, 31/2012, 57/2012, 78/2012, 87/2012, 107/2012, 62/2013, 125/2014, 135/2014 i 4/2015, 78/2015, 102/2015 i 76/2018).

Banka je dužna da obračunava i izdvaja obaveznu dinarsku rezervu po propisanim stopama na dinarsku osnovicu koju čini prosečno dnevno knjigovodstveno stanje dinarskih obaveza (osim obaveza indeksiranih valutnom klauzulom) u prethodnom kalendarskom mesecu na svoj tekući račun. Obaveznu dinarsku rezervu Banka obračunava na obaveze po dinarskim depozitima, kreditima i hartijama od vrednosti, kao i na druge dinarske obaveze, osim dinarskih depozita primljenih po poslovima koje Banka obavlja u ime i za račun trećih lica, a koji ne prelaze iznose plasmana koje je Banka dala iz tih depozita i na obaveze po deviznim depozitima, kreditima i hov i za druge devizne obaveze, kao i na depozite, kredite i druga devizna sredstva primljena iz inostranstva po poslovima koje banka obavlja u ime i za račun trećih lica.

Izuzetno od ovoga, Banka obaveznu rezervu ne obračunava na: iznos obaveza prema Narodnoj banci Srbije; obaveze prema bankama koje izdvajaju obaveznu rezervu kod Narodne banke Srbije; subordinirane obaveze koje su uključene u obračun dopunskog kapitala banke u skladu sa odlukom Narodne banke Srbije kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke; dinarske i devizne obaveze po osnovu sredstava koje banke primaju od međunarodnih finansijskih organizacija, vlada i finansijskih institucija čiji su osnivači strane države, odnosno međunarodne finansijske organizacije i to posredstvom države kao glavnog dužnika, odnosno vlasnika tih sredstava ili neposredno uz uslov da se pri replasiranju tih sredstava poštuju dogovoreni principi kod utvrđivanja kamatnih marži. Radi očuvanja i jačanja stabilnosti finansijskog sistema Republike Srbije, Izvršni odbor Narodne banke Srbije može da odluči da banka u određenom periodu ne obračunava obaveznu rezervu na ukupne obaveze ili na deo obaveza, i to naročito u slučaju restrukturiranja banke u skladu sa zakonom kojim se uređuju banke i/ili kada se oceni da banka ima probleme s likvidnošću.

Obaveznu dinarsku rezervu Banka obračunava po stopi od:

- 5% na deo dinarske osnovice koju čine obaveze sa ugovorenim ročnošću do 2 godine, odnosno do 730 dana (2017. godine 5%); i
- po stopi od 0% na deo dinarske osnovice koju čine obaveze sa ugovorenim ročnošću preko 2 godine, odnosno preko 730 dana (2017. godine 0%).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

19. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE (Nastavak)

Obračunatu dinarsku obaveznu rezervu čini zbir:

- obračunate obavezne rezerve u dinarima;
- 38% dinarske protivvrednosti obračunate obavezne rezerve u evrima - na deo devizne osnovice koju čine obaveze sa ugovorenim ročnošću do 2 godine, odnosno do 730 dana (2017. godine 38%); i
- 30% dinarske protivvrednosti obračunate obavezne rezerve u evrima - na deo devizne osnovice koju čine obaveze sa ugovorenim ročnošću preko 2 godine, odnosno preko 730 dana (2017. godine 30%).

Dinarska protivvrednost obračunate obavezne rezerve u evrima utvrđuje se primenom zvaničnog srednjeg kursa RSD koji važi na dan obračuna obavezne rezerve, tj. 17-tog u mesecu. Obaveznu rezervu Banka obračunava 17-tog u mesecu, i tako obračunata obavezna rezerva važi za obračunski period od 18-tog u mesecu do 17-tog u narednom mesecu. Banka je dužna da u obračunskom periodu održava prosečno dnevno stanje izdvojene dinarske obavezne rezerve u visini obračunate dinarske obavezne rezerve. Na dan 31. decembra 2018. godine obračunata obavezna rezerva u dinarima iznosila je 659,062 hiljada dinara (31. decembar 2017. godine 458,045 hiljada dinara) i bila je usklađena sa navedenom Odlukom Narodne banke Srbije.

Kamatna stopa na iznos ostvarenog prosečnog dnevnog stanja izdvojene dinarske obavezne rezerve u toku 2018. godine kretala se u visini od 1.25% do 1.75% na godišnjem nivou (2017 godine od 1.75% godišnje).

Banka nije koristila navedena sredstva rezerve u svrhe održanja likvidnosti u toku 2018. godine.

U skladu sa Odlukom o obaveznoj rezervi banaka kod Narodne banke Srbije ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 3/2011, 31/2012, 57/2012, 78/2012, 87/2012, 107/2012, 62/2013, 125/2014, 135/2014, 4/2015, 78/2015, 102/2015 i 76/2018), Banka obračunava i izdvaja obaveznu deviznu rezervu po propisanim stopama na deviznu osnovicu koju čini prosečno dnevno knjigovodstveno stanje deviznih obaveza i prosečno dnevno knjigovodstveno stanje dinarskih obaveza indeksiranih deviznom klauzulom u prethodnom kalendarskom mesecu.

Obaveznu deviznu rezervu Banka obračunava na obaveze po deviznim depozitima, kreditima i hartijama od vrednosti, na druge devizne obaveze, kao i na depozite, kredite i druga devizna sredstva primljena iz inostranstva po poslovima koje Banka obavlja u ime i za račun trećih lica.

Obaveznu deviznu rezervu Banka obračunava po stopi od:

- 20% na deo devizne osnovice koju čine obaveze sa ugovorenim ročnošću do 2 godine, odnosno do 730 dana, a, izuzetno po stopi od 100% na deo devizne osnovice koju čine dinarske obaveze indeksirane deviznom klauzulom sa ugovorenim ročnošću do 2 godine, odnosno do 730 dana (2017.godine 20%)
- po stopi od 13% na deo devizne osnovice koju čine obaveze sa ugovorenim ročnošću preko 2 godine, odnosno preko 730 dana, a izuzetno po stopi od 100% na deo devizne osnovice koju čine dinarske obaveze indeksirane deviznom klauzulom sa ugovorenim ročnošću preko 2 godine, odnosno preko 730 dana (2017. godine 13%).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

19. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE (Nastavak)

Obračunatu deviznu obaveznu rezervu čini zbir:

- 62% obračunate obavezne rezerve u evrima - na deo devizne osnovice koju čine obaveze sa ugovorenim ročnošću do 2 godine, odnosno do 730 dana (2017. godine 62% i
- 70% obračunate obavezne rezerve u evrima - na deo devizne osnovice koju čine obaveze sa ugovorenim ročnošću preko 2 godine, odnosno preko 730 dana (2017 godine 70%).

Obračunatu deviznu obaveznu rezervu Banka izdvaja u evrima na devizne račune Narodne banke Srbije. Izuzetno od ovoga, banke kod kojih bi, zbog izdvajanja devizne obavezne rezerve u evrima, pokazatelj deviznog rizika odstupao od onog koji je propisan Odlukom Narodne banke Srbije kojom se uređuje upravljanje rizicima, mogu deviznu obaveznu rezervu izdvajati i u SAD dolarima. Prosečno dnevno stanje devizne obavezne rezerve izdvojene u SAD dolarima preračunava se u evre primenom zvaničnog srednjeg kursa RSD koji važi na dan obračuna obavezne rezerve, odnosno 17-tog u mesecu. Obaveznu rezervu Banka obračunava 17-tog u mesecu, i tako obračunata obavezna rezerva važi za obračunski period od 18-tog u mesecu do 17-tog u narednom mesecu. Obračunatu deviznu obaveznu rezervu koja je na dan 31. decembra 2018. godine iznosila 5,264 hiljada evra (31. decembar 2017. godine: 4,651 hiljada evra), Banka izdvaja u evrima na devizne račune Narodne banke Srbije.

Banka je dužna da u obračunskom periodu održava prosečno dnevno stanje izdvojene devizne obavezne rezerve u visini obračunate devizne obavezne rezerve. Za izračunavanje prosečnog dnevnog stanja izdvojene (dinarske i devizne) obavezne rezerve uzimaju se u obzir svi dani u obračunskom periodu. Na iznos ostvarenog prosečnog stanja izdvojene devizne rezerve Narodna banka Srbije ne plaća kamatu. Na dan 31. decembra 2018. godine devizna obavezna rezerva Banke u stranoj valuti bila je usklađena sa navedenom Odlukom Narodne banke Srbije.

Kamatna stopa na viškove likvidnih sredstava plasiranih kod Narodne banke Srbije je u toku 2018. godine iznosila od 1,75% do 2,00% na godišnjem nivou. Prosečna kamatna stopa na repo transakcije sa blagajničkim zapisima Narodne banke Srbije se u toku 2018. kretala u rasponu od 2,35% do 2,56% na godišnjem nivou.

Pregled gotovine i gotovinskih ekvivalenata koji su iskazani u izveštaju o tokovima gotovine dat je u sledećoj tabeli:

	<u>31.12.2018.</u>	<u>31.12.2017.</u>
U dinarima		
Tekući i žiro računi	56,854	187,597
Gotovina u blagajni	51,557	34,255
	<u>108,411</u>	<u>221,851</u>
U stranoj valuti		
Devizni računi	667,194	890,429
Gotovina u blagajni	131,080	129,572
	<u>798,274</u>	<u>1,020,001</u>
Ukupna gotovina	<u>906,685</u>	<u>1,241,852</u>
Minus Ispravka vrednosti deviznih računa	<u>(1,669)</u>	<u>(5,126)</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>905,016</u>	<u>1,236,726</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

20. HARTIJE OD VREDNOSTI

U hiljadama dinara

	<u>31.12.2018.</u>	<u>31.12.2017.</u>
U dinarima:		
Hov po fer vrednosti kroz BU	307	36
Odstupanje od nominalne vrednosti hov kroz BU	(270)	
Hov po fer vrednosti kroz ostali rezultat	39,035	7,630
Odstupanje od nominalne vrednosti hov kroz ostali rezultat	(32,216)	-
	<u>6,856</u>	<u>7,666</u>
U stranoj valuti:		
Obveznice Republike Irak	174,981	93
Odstupanje od nominalne vrednosti obveznica Iraka	615	(3)
Državni zapisi RS	324,973	316,704
Odstupanje od nominalne vrednosti obveznica Iraka	(3,900)	(3,480)
	<u>496,669</u>	<u>313,314</u>
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća, bruto	<u>503,525</u>	<u>320,980</u>
<i>Minus: Ispravka vrednosti (Napomena 11b)</i>	<u>(6,827)</u>	<u>(4,056)</u>
Stanje na dan	<u><u>496,698</u></u>	<u><u>316,924</u></u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

21. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA

	U hiljadama dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
U dinarima:		
Domaće banke	206,194	5,830
Druge finansijske organizacije	170,000	56,000
NBS	-	-
	<u>376,194</u>	<u>61,830</u>
U stranoj valuti:		
Strane banke	661,863	1,014,817
Druge finansijske organizacije	4,728	4,739
Domaće banke	1,033,624	384,847
	<u>1,700,215</u>	<u>1,404,403</u>
Obračunata kamata i naknada u dinarima	53	114
Obračunata kamata I naknadu u str.valuti	-	-
Razgraničena potraživanja od naknada u dinarima	(88)	(56)
Kredit i potraživanja od banaka i dr.finansijskih organizacija, bruto	<u>2,076,374</u>	<u>1,466,291</u>
<i>Minus: Ispravka vrednosti (Napomena 11b)</i>	<u>(9,870)</u>	<u>(8,869)</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u><u>2,066,504</u></u>	<u><u>1,457,422</u></u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

21. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA (Nastavak)

	u hiljadama dinara	
	<u>31.12.2018.</u>	<u>31.12.2017.</u>
Plasmani u dinarima		
Kreditni domaćim bankama i ostalim finansijskim organizacijama	370,000	56,000
Potraživanja za obračunatu kamatu	53	114
Razgraničena potraživanja za kamatu	83	-
Razgraničeni prihodi od naknada	(171)	(56)
Namenski depozit kod domaćih banaka	<u>6,194</u>	<u>5,830</u>
Ukupno	<u>376,159</u>	<u>61,889</u>
Plasmani u stranoj valuti		
Devizni računi kod ino banaka	661,863	837,306
Namenski devizni račun - VISA card	5,331	53,123
Dati depoziti stranim bankama	1,028,293	331,724
Dati depoziti domaćim bankama	-	168,496
Namenski obavezni depozit - CRHoV	4,728	4,739
Ostali plasmani - strane banke	<u>-</u>	<u>9,015</u>
Ukupno	<u>1,700,215</u>	<u>1,404,403</u>
Plasmani, bruto	<u>2,076,374</u>	<u>1,466,291</u>
<i>Minus: Ispravka vrednosti (Napomena 11b)</i>	<u>(9,870)</u>	<u>(8,869)</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u><u>2,066,504</u></u>	<u><u>1,457,422</u></u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

22. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA

	U hiljadama dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
U dinarima:		
Javna preduzeća	2,954,053	907,162
Privredna društva	5,410,055	4,858,106
Stanovništvo	552,768	465,885
Javni sektor	249,619	215,412
Ostalo	133,453	13,352
	9,299,948	6,459,917
U stranoj valuti:		
Privredna društva	294,389	554,286
Stanovništvo	3,284	3,318
Strana lica	53,728	26,081
	351,401	583,685
Obračunata kamata u dinarima	12,332	16,205
Obračunata naknada u dinarima	2,035	3,094
Obračunata kamata u stranoj valuti	25	532
Razgraničena potraživanja za kamatu u dinarima	23,202	5,129
Razgraničena potraživanja za kamatu u stranoj valuti	11,347	6,698
Razgraničeni prihodi za naknadu u dinarima	(40,922)	(25,361)
Kredit i potraživanja od komitenata, bruto	9,659,369	7,049,898
<i>Minus: Ispravka vrednosti (Napomena 11b)</i>	(226,510)	(261,319)
Stanje na dan 31. decembra	9,432,859	6,788,579

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

22. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (Nastavak)

U hiljadama dinara

	31.12.2018.			31.12.2017.		
	Kratkoročni plasmani	Dugoročni plasmani	Ukupno	Kratkoročni plasmani	Dugoročni plasmani	Ukupno
U dinarima						
Kredit:						
- privrednim društvima	2,988,450	2,274,864	5,263,314	2,715,995	1,952,566	4,668,561
- javnim preduzećima	2,733,275	130,917	2,864,192	690,129	214,778	904,907
- drugim komitentima	-	121,485	121,485	-	5,779	5,779
- stanovništvu	10,578	548,689	559,267	15,812	448,198	464,010
- javni sektor	239,119	-	239,119	215,397	-	215,397
Dospela potraživanja	249,219	-	249,219	200,330	-	200,330
Ukupno	6,220,641	3,075,955	9,296,596	3,837,663	2,621,321	6,458,984
U stranoj valuti						
Kredit:						
- privrednim društvima	708	293,320	294,028	4,405	549,713	554,118
- stanovništvo	-	3,156	3,156	-	3,189	3,189
- strana lica	58,379	-	58,379	26,081	-	26,081
- javni sektor	1,223	-	1,223	1,679	-	1,679
Dospela potraživanja	5,987	-	5,987	5,847	-	5,847
Ukupno	66,297	296,476	362,773	38,012	552,902	590,914
Plasmani klijentima, bruto	6,286,938	3,372,431	9,659,369	3,875,675	3,174,223	7,049,898
Minus:						
Ispravka vrednosti	(146,656)	(79,854)	(226,510)	(106,932)	(154,387)	(261,319)
Stanje na dan 31. decembra	6,140,282	3,292,577	9,432,859	3,768,743	3,019,836	6,788,579

Kratkoročni krediti pravnim licima odobravani su uz fiksnu kamatnu stopu koja se kretala u rasponu od 5.00% do 21.70% na godišnjem nivou na dinarske kredite, odnosno od 5.50% na kredite u stranoj valuti i kredite indeksirane valutnom klauzulom.

Dugoročni krediti pravnim licima odobravani su za finansiranje investicionih projekata, nabavku osnovnih sredstava i trajnih obrtnih sredstava na period do 5 godina, uz fiksne kamatne stope od 5.00% do 7.00% na godišnjem nivou na kredite indeksirane valutnom klauzulom, odnosno od 5.00% do 9.45% na dinarske kredite. Banka nije odobrila nijedan restrukturiran kredit u 2018. godini.

Gotovinski krediti stanovništvu odobravaju se na period od 6 do 72 meseca a kamatna stopa se kreće u rasponu od 4.99% do 12.90%. Gotovinski krediti stanovništvu sa 100% depozitom odobravaju se po kamatnoj stopi od 3.49% na godišnjem nivou i periodom otplate do 84 meseca. Kamatna stopa na dozvoljena prekoračenja na računima građana iznosi od 1.50% do 2% mesečno, odnosno veća je od redovne kamate ili zakonske zatezne kamate na nedozvoljeni minusni saldo na tekućim računima građana.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

22. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (Nastavak)

Dugoročni krediti stanovništvu odobravani su za kupovinu automobila, rešavanje stambenih potreba, nabavku trajnih potrošnih dobara. Kamatna stopa je bila u rasponu od 4.99% do 7.5% godišnje.

a) Ročnost dospeća plasmana komitentima

Ročnost dospeća plasmana komitentima prikazanih u bruto iznosu, prema inicijalnom roku dospeća, sa stanjem na dan 31. decembra 2018. i 2017. godine, je sledeća:

	U hiljadama dinara	
	<u>31.12.2018.</u>	<u>31.12.2017.</u>
Dospela potraživanja	250,442	202,009
Do 30 dana	1,635,387	1,567,610
Od 1 do 3 meseca	1,003,874	632,534
Od 3 do 12 meseci	3,418,239	1,483,260
Preko 1 godine	<u>3,351,427</u>	<u>3,164,485</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>9,659,369</u>	<u>7,049,898</u>

b) Ročnost dospelih potraživanja od komitenata

Struktura dospelih potraživanja prikazana je kako sledi:

	U hiljadama dinara	
	<u>31.12.2018.</u>	<u>31.12.2017.</u>
Dospela potraživanja		
Do 3 meseca	133,113	174,753
Od 3 do 6 meseci	62,744	4,841
Od 6 do 12 meseci	30,849	12,079
Preko 1 godine	<u>23,736</u>	<u>10,336</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>250,442</u>	<u>202,009</u>

c) Koncentracija plasmana komitentima

Koncentracija kredita i potraživanja od komitenata Banke, prikazanih u bruto iznosu na dan 31. decembra 2018. i 2017. i značajna je kod sledećih delatnosti:

	U hiljadama dinara	
	<u>31.12.2018.</u>	<u>31.12.2017.</u>
U dinarima:		
Građevinarstvo	3,578,118	2,383,652
Prerađivačka industrija	1,145,533	1,134,146
Strana pravna lica	57,961	26,025
Stanovništvo	554,987	468,800
Trgovina	1,621,130	1,960,447
Ostali	<u>2,701,640</u>	<u>1,076,828</u>
Stanje na dan 31. Decembra	<u>9,659,369</u>	<u>7,049,898</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

23. INVESTICIJE U ZAVISNA DRUŠTVA

	U hiljadama dinara	
	<u>31.12.2018.</u>	<u>31.12.2017.</u>
U dinarima:		
- Fondacija Dečje srce, Beograd	114	114
	<u>114</u>	<u>114</u>
Minus: Ispravka vrednosti (Napomena 14b)	-	-
Stanje na dan 31. decembra	<u><u>114</u></u>	<u><u>114</u></u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

24. NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I I NEMATERIJALNA IMOVINA

U hiljadama dinara

	Građevinski objekti	Oprema i ostala os	Zemljište	Ukupno	Nematerijalna imovina
NABAVNA VREDNOST					
Stanje 1. januara 2017. godine	882,754	290,218	504,017	1,676,989	46,067
Povećanja	-	10,111	-	10,111	-
Usklađivanje fer vrednosti	-	-	-	-	-
Otuđivanje i rashodovanje	-	(9,055)	-	(9,055)	-
Stanje 31. decembra 2017. godine	882,754	291,274	504,017	1,678,045	46,067
Povećanja	-	2,186	-	2,186	9,226
Uskladjivanje fer vrednosti	-	-	-	-	-
Otuđivanje i rashodovanje	-	(10,093)	-	(10,093)	-
Stanje 31. decembra 2018. godine	882,754	283,367	504,017	1,670,138	55,293
AKUMULIRANA ISPRAVKA VREDNOSTI					
Stanje 1. januara 2017. godine	79,554	224,518	-	304,072	35,644
Amortizacija (Napomena 15)	-	-	-	-	-
	13,103	24,098	-	37,201	3,379
Otuđivanje i rashodovanje	-	(8,835)	-	(8,835)	-
Stanje 31. decembra 2017. godine	92,657	239,781	-	332,439	39,023
Usklađivanje vrednosti	92,657	239,781	-	332,439	39,023
Amortizacija (Napomena 15)	13,103	14,450	-	27,554	2,917
Otuđivanje i rashodovanje	-	(10,093)	-	(10,093)	-
Stanje 31. decembra 2018. godine	105,760	244,140	-	349,900	41,940
Neotpisana vrednost na dan:					
- 31. decembra 2018. godine	776,994	39,227	504,017	1,320,238	13,353
- 31. decembra 2017. godine	790,097	51,492	504,017	1,345,606	7,044

Na dan 31. decembra 2018. godine, Banka nema građevinske objekte pod hipotekom uknjižene radi obezbeđenja otplate kredita ili izmirenja drugih finansijskih obaveza.

Da su građevinski objekti iskazani po nabavnoj vrednosti, na dan 31. decembra 2018. godine njihova neotpisana vrednost iznosila bi 453,076 hiljada dinara (nerevalorizovana nabavna vrednost iznosi 579,916 hiljade dinara).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

24. NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I NEMATERIJALNA IMOVINA (Nastavak)

Koristeći eksterne i interne izvore informacija u skladu sa MRS 36 "Umanjenje vrednosti imovine" u cilju analize da li postoje indikacije da je neko sredstvo obezvređeno, rukovodstvo Banke smatra da na dan 31. decembra 2018. godine ne postoje indikacije da je vrednost osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja obezvređena.

Na dan 31. decembra 2018. godine nabavna vrednost osnovnih sredstava čija je sadašnja vrednost jednaka nuli iznosi 224,466 hiljada dinara. Banka i dalje koristi navedena sredstva.

25. INVESTICIONE NEKRETNINE I STALNA SREDSTVA NAMENJENA PRODAJI

a) Investivione nekretnine

	U hiljadama dinara	
	<u>31.12.2018.</u>	<u>31.12.2017.</u>
Investiciona nekretnina (stambena nepokretnost)	209,395	43,520
Investiciona nekretnina (poslovni objekat)	<u>43,782</u>	<u>209,395</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>253,176</u>	<u>252,915</u>

Banka je izvršila preknjižavanje dela vrednosti poslovne zgrade po osnovu davanja u zakup na poziciju investicione nekretnine. Ukupna površina koja je data u zakup je 1,217.94 m². Koristeći eksterne i interne izvore informacija rukovodstvo Banke smatra da iskazana vrednost investicionih nekretnina u poslovnim knjigama na dan 31. decembra 2018. godine odražava tržišnu (fer) vrednost.

b) Stalna sredstva namenjena prodaji

	U hiljadama dinara	
	<u>31.12.2018.</u>	<u>31.12.2017.</u>
Stalna sredstva namenjena prodaji	<u>25,051</u>	<u>24,168</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>25,051</u>	<u>24,168</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

26. OSTALA SREDSTVA

	U hiljadama dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
U dinarima:		
Dati avansi u dinarima	819	1,342
Potraživanja za unapred plaćene poreze	54	577
Potraživanja po osnovu prodaje sredstava obezbeđenja	20,389	28,730
Zalihe	432	536
Sitan inventar u upotrebi	4,135	4,473
Sredstva stečena naplatom potraživanja	24,397	24,397
Razgraničeni unapred plaćeni troškovi	19,416	20,186
Ostale investicije	302	49,501
Ostala potraživanja u dinarima	27,972	24,523
	97,916	154,265
U stranoj valuti:		
Privredna društva	-	45
Stanovništvo	346	333
Ostalo	1,078	286
	1,424	665
Ostala sredstva, bruto	99,340	154,930
<i>Minus: Ispravka vrednosti zaliha</i>	(4,134)	(4,469)
<i>Minus: Ispravka vrednosti (Napomena 11b)</i>	(1,944)	(1,156)
Ukupno	(6,078)	(5,625)
Stanje na dan 31. decembra	93,262	149,305

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

27. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA BANKAMA I DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCI

	31.12.2018			U hiljadama dinara 31.12.2017.		
	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno
U dinarima						
Osiguravajuća društva	35,035	-	35,035	134,451	-	134,451
Domace banke	809	-	809	779	-	779
Ostale usluge kreditiranja i finansiranja	24,105	-	24,105	25,416	-	25,416
Ukupno	59,948	-	59,948	160,646	-	160,646
U stranoj valuti						
Strane banke	19,019	-	19,019	18,724	-	18,724
Osiguravajuća društva	-	-	-	-	-	-
Ostale finansijske organizacije	4,799	-	4,799	301	-	301
Ukupno	23,817	-	23,817	19,025	-	19,025
Stanje na dan 31. decembra	83,766	-	83,766	179,671	-	179,671

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

28. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA

	31.12.2018.			U hiljadama dinara 31.12.2017.		
	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno
U dinarima						
Javna preduzeća	2,711,067	510,000	3,221,067	-	147,121	147,121
Privredna društva	1,420,701	61,228	1,481,929	6,154	1,673,099	1,679,253
Stanovništvo	221,770	727	222,497	7,341	142,344	149,685
Drugi komitenti	761,831	12,458	774,289	-	59,938	59,938
Javna preduzeća	549,349	36,588	585,937	61	898,476	898,537
Ukupno	5,664,718	621,001	6,285,719	13,557	2,920,977	2,934,534
U stranoj valuti						
Javna preduzeća	23,896	-	23,896	-	240,365	240,365
Privredna društva	1,838,626	98,792	1,937,418	17	1,590,791	1,590,808
Stanovništvo	1,603,278	1,370,235	2,973,513	1,017,698	1,636,456	2,654,154
Drugi komitenti	43,493	17,893	61,386	59	139,010	139,069
Ukupno	3,509,293	1,486,920	4,996,213	1,017,774	3,606,622	4,624,397
Stanje na dan 31. decembra	9,174,011	2,107,921	11,281,932	1,031,331	6,527,599	7,558,930

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

28. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA (Nastavak)

Na transakcione depozite u dinarima pravnih lica Banka plaća kamatu u rasponu od 0.5% do 0.7% na godišnjem nivou u zavisnosti od visine prosečnog stanja na računu. Na transakcione depozite pravnih lica u stranoj valuti Banka ne plaća kamatu. Na transakcione depozite stanovništva u dinarima Banka plaća kamatu po stopi od 0% do 1.0% godišnje, odnosno od 0% do 0.30% godišnje za depozite u stranoj valuti.

Na oročene depozite pravnih lica u dinarima Banka plaća kamatu u rasponu 0.90%-4.10% na godišnjem nivou, u zavisnosti od perioda oročavanja sredstava. Na kratkoročne depozite oročene u stranoj valuti Banka je plaćala kamatu od 1.65% za USD i od 1.00% do 1.90% na EUR. Na dugoročne depozite pravnih lica u EUR Banka je plaćala kamatu od 1.70% na godišnjem nivou. U 2017. godini nije bilo oročenih dinarskih depozita sa deviznom klauzulom.

Kamatna stopa na kratkoročne oročene depozite stanovništva u dinarima iznosila je od 2.50% do 6.50% godišnje. Kamatna stopa na kratkoročne depozite stanovništva u stranoj valuti se kretala u rasponu od 0.01% do 1.90% na godišnjem nivou, u zavisnosti od perioda oročavanja i valute.

Struktura depozita i ostalih obaveza prema drugim komitentima prikazana je u sledećoj tabeli:

	U hiljadama dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
Transakcioni depoziti	4,827,558	2,133,585
Štedni depoziti	2,652,235	2,365,194
Depoziti po osnovu datih kredita	25,824	28,779
Namenski depoziti	2,202	47,457
Ostali depoziti	3,617,509	2,958,253
Depoziti koji dospevaju u roku od jednog dana	130,000	-
Ostale obaveze	26,604	25,664
Stanje na dan 31. decembra	11,281,932	7,558,930

29. REZERVISANJA

	U hiljadama dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
U dinarima:		
Rezervisanja za gubitke po vanbilansnim pozicijama (a)	21,652	12,785
Rezervisanja za otpremnine za penzije i jubilarne nagrade zaposlenih (b)	24,231	23,290
Stanje na dan 31. decembra	45,883	36,075

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

29. REZERVISANJA (Nastavak)

- a) Prema internoj politici Banke, obračun rezervisanja za rizičnu vanbilansnu aktivu vrše se po istim kriterijumima kao i obračun ispravke vrednosti za bilansnu aktivu, odnosno na pojedinačnom i kolektivnom nivou. Za potencijalne obaveze kod kojih se evidentira obezvređenje vrši se procena na pojedinačnom nivou nadoknadivog iznosa potraživanja ukoliko dođe do odliva sredstava i verovatnoće odliva sredstava. Za potencijalne obaveze kod kojih se ne očekuje odliv sredstava Banke i kod kojih se proceni da će potraživanja biti naplativa u punom iznosu Banka evidentira rezervisanje obračunato na kolektivnom nivou u skladu sa internim modelima.
- b) Rezervisanja za otpremnine za penzije, jubilarne nagrade zaposlenih i neiskorišćene godišnje odmone za 2018. godinu formirana su na bazi izveštaja nezavisnog aktuaru i ista su iskazana u iznosu sadašnje vrednosti očekivanih budućih isplata. Prilikom utvrđivanja sadašnje vrednosti očekivanih priliva korišćena je diskontna stopa od 5%. Navedena kamatna stopa predstavlja adekvatnu stopu u skladu sa MRS 19 “Naknade zaposlenima” u odsustvu razvijenog tržišta visokokvalitetnih korporativnih obveznica. Rezervisanje je utvrđeno na osnovu Kolektivnog ugovora Banke i pretpostavke prosečnog rasta zarada po stopi od 3% godišnje a kao osnovica za obračun rezervisanja se koristila prosečna zarada u Republici Srbiji.

Promene na računima rezervisanja:

	<u>31.12.2018.</u>	<u>U hiljadama dinara 31.12.2017.</u>
Rezervisanja za rizične vanbilansne pozicije (a)		
Stanje na dan 1. januara	12,785	29,317
Rezervisanja u toku godine	22,701	21,915
Ukidanje rezervisanja	(13,835)	(38,413)
Ostala preknjizavanja i kursne razlike	-	(34)
Ukupno	<u>21,652</u>	<u>12,785</u>
Rezervisanja za otpremine, jubilarne nagrade i ostala rezervisanja (b)		
Stanje na dan 1. januara	23,290	29,697
Rezervisanja u toku godine	941	-
Ukidanje rezervisanja u toku godine	-	(6,407)
Ukupno	<u>24,231</u>	<u>23,290</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u><u>45,883</u></u>	<u><u>36,075</u></u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

30. OSTALE OBAVEZE

	U hiljadama dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
Za neizvršene isplate po naplatama u stranoj valuti	30	152,698
Obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine	1,896	3,366
Obaveze za neto naknade zarada	-	3,034
Ostale obaveze prema zaposlenima	12,024	9,201
Obaveze prema dobavljačima	7,064	7,730
Obaveze prema bivšim osnivačima Banke	-	2,154
Obaveze za dividende	11,256	18,550
Ostale obaveze u stranoj valuti	7,477	3,395
Ostale obaveze u dinarima	105,005	51,661
Razgraničene obaveze za obračunatu kamatu	42,619	54,739
Ostala pasivna vremenska razgraničenja	14,046	7,722
Stanje na dan 31. decembra	201,417	314,250

31. KAPITAL BANKE**Struktura kapitala Banke**

	U hiljadama dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
Akcijski kapital	2,912,133	2,912,133
Ostali kapital	-	20,536
Emisiona premija	168,164	168,164
	3,080,297	3,100,833
Revalorizacione rezerve po osnovu promene vrednosti osnovnih sredstava	742,433	742,433
Gubici od promene vrednosti vlasničkih HoV	(17,993)	(21,060)
Rezerve	724,440	721,373
Dobitak	485,815	62,546
Gubitak	(396,284)	(395,253)
Stanje na dan 31. decembra	3,894,268	3,489,499

U skladu sa Odlukom o osnivanju i Statutom, kapital Banke se sastoji od:

- Akcijskog kapitala i
- Rezervi Banke.

Akcijski kapital Banke na dan 31. decembra 2018. godine iznosi 2,912,133 hiljade dinara i u celini se sastoji od 288,330 obične akcije nominalne vrednosti 10,100 dinara (na dan 31. decembra 2017. godine iznosio je 2,912,133 hiljade dinara i bio je podeljen na 288,330 akcija nominalne vrednosti 10,100 dinara).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

31. KAPITAL BANKE (Nastavak)

Struktura kapitala Banke (Nastavak)

Osnivači Banke su Država i domaća i strana pravna lica. Učešće Države, domaćih pravnih i fizičkih lica u ukupnom akcijskom kapitalu iznosi na dan 31. decembra 2018. godine 84.43%, a stranih lica 15.57% (31. decembra 2017. godine taj odnos je bio 84.31%, odnosno 15.69%).

Postupak preknjižavanja na nosioce akcija u Centralnom registru hartija od vrednosti po osnovu okončanog postupka sukcesije kapitala bivše SFRJ u kapitalu Banke, sprovele su sve države bivše SFRJ osim Republike Hrvatske na koju se odnosi oznaka SFRJ u strukturi akcionara Banke na dan 31. decembra 2018. godine.

Struktura akcionara Banke na dan 31. decembra 2018. godine je sledeća:

	2018.		U hiljadama dinara 2017.	
	Vrednost akcija	u %	Vrednost akcija	u %
Republika Srbija	588,699	20.22%	585,386	20.10%
Beobanka a.d. Beograd u stečaju	192,829	6.62%	192,829	6.62%
SFRJ	155,156	5.33%	155,156	5.33%
Alfa - plam a.d. Vranje	145,592	5.00%	145,592	5.00%
Telegroup	145,592	5.00%	145,592	5.00%
Tinolex llc	145,592	5.00%	145,592	5.00%
Đokić Pavlica Danijela	145,592	5.00%	145,592	5.00%
Hidrotehnika - Hidroenergetika a.d. Beograd	119,968	4.12%	119,968	4.12%
Convst a.d. Novi Sad- zbirni racun	112,898	3.88%	112,898	3.88%
Ministarstvo finansija i trezora - BIH	104,555	3.59%	104,555	3.59%
JP Jugoimport SDPR, Beograd	100,000	3.43%	100,000	3.43%
Caluks doo	97,364	3.34%	97,364	3.34%
Federalno ministarstvo finansija BIH	58,014	1.99%	58,014	1.99%
Ministarstvo finansija Republike Makedonije	50,601	1.74%	50,601	1.74%
Energoprojekt holding a.d.	40,966	1.41%	40,966	1.41%
Ostali (zbirno):	708,717	24.34%	712,030	24.45%
Stanje na dan 31 decembra	2,912,133	100.00%	2,912,133	100.00%

Dobitak po akciji u 2018. godini iznosio je 1,582 dinara (hiljadu petsto osamdeset dva dinara).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

31. KAPITAL BANKE (Nastavak)

Struktura kapitala Banke (Nastavak)

Emisiona premija na dan 31. decembra 2018. godine iznosi 168,164 hiljade dinara (31. decembra 2017. godine 168,164 hiljade dinara) i predstavlja razliku između emisione vrednosti i nominalne vrednosti akcija.

Rezerve Banke na dan 31. decembra 2018. godine iznose 724,440 hiljada dinara (na dan 31. decembra 2017. godine iznosila su 721,373 hiljadu dinara) i čine ih revalorizacione rezerve Banke u iznosu od 742,433 hiljade (31. decembra 2017. godine 742,433 hiljade dinara), i nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju u iznosu od 17,993 hiljada (31. decembra 2017. godine 21,060 hiljada dinara).

Revalorizacione rezerve, koje na dan 31. decembra 2018. godine iznose 742,433 hiljada dinara (31. decembar 2016. godine 742,433 hiljada dinara), formirane su kao rezultat evidentiranja pozitivnih efekata procene osnovnih sredstava.

32. VANBILANSNA EVIDENCIJA

	U hiljadama dinara	
	<u>31.12.2018.</u>	<u>31.12.2017.</u>
Poslovi u ime i za račun trećih lica (a)	170,977	164,281
Garancije i ostale preuzete neopozive obaveze (b)	3,295,150	2,764,110
Derivati	-	477,210
Primljena jemstva za obaveze	44,229,707	37,269,951
Druge vanbilansne pozicije (c)	<u>6,808,570</u>	<u>6,241,535</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>54,504,404</u>	<u>46,917,088</u>

a) Poslovi u ime i za račun trećih lica

	U hiljadama dinara	
	<u>31.12.2018.</u>	<u>31.12.2017.</u>
Plasmani po poslovima u ime i za račun preduzeća u stranoj valuti	167,003	160,099
Ostali komisioni poslovi u dinarima	<u>3,974</u>	<u>4,182</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>170,977</u>	<u>164,281</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

32. VANBILANSNA EVIDENCIJA(Nastavak)

b) Garancije i ostale preuzete neopozive obaveze

	U hiljadama dinara	
	<u>31.12.2018.</u>	<u>31.12.2017.</u>
<i>Plative garancije</i>		
-u dinarima	955,358	543,465
-u stranoj valuti	32,504	8,885
<i>Činidbene garancije i garancije po nepokrivenim akreditivima</i>		
-u dinarima	1,709,511	1,439,199
-u stranoj valuti	528,893	590,282
Preuzete neopozive obaveze po osnovu: -nepovučениh kredita i garancija	<u>68,884</u>	<u>182,280</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>3,295,150</u>	<u>2,764,110</u>

Banka vrši rezervisanja za potencijalne gubitke po rizičnoj vanbilansnoj aktivi shodno računovodstvenoj politici obelodanjenoj u Napomeni 3.7. Najznačajniji deo rizične vanbilansne aktive odnosi se na odobrene činidbene garancije.

U okviru preuzetih neopozivih obaveza, na neiskorišćene odobrene minuse po tekućim računima građana iznos od 12,749 hiljada dinara, na neiskorišćene overdraft kredite 17,918 hiljada dinara, na neiskorišćene kreditne limite po kreditnim karticama iznos od 38,217 hiljada dinara.

c) Druge vanbilansne pozicije

	U hiljadama dinara	
	<u>31.12.2018.</u>	<u>31.12.2017.</u>
Obveznice Republike Irak	4,090	171,575
Evidencija repo kupljenih hartija od vrednosti	1,974,047	-
Potraživanja po osnovu evidencione kamate	1,355,597	1,377,929
Izdane garancije bez pravnog dejstva	613,080	15,452
Rizične vanbilansne stavke	1,462,475	854,250
Ostala nerizična vanbilansna evidencija	<u>1,399,281</u>	<u>3,822,330</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>6,808,570</u>	<u>6,241,535</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

33. SUDSKI SPOROVI

Banka vodi sudske sporove protiv trećih lica, samo radi naplate svojih potraživanja. Za sva utužena potraživanja protiv pravnih i fizičkih lica Banka je u potpunosti izvršila ispravku vrednosti na teret rezultata tekuće i prethodnih godina.

Protiv Banke, kao drugotužene, se vodi sudski spor u vrednosti od 250,000 hiljada dinara, a pozvana je i kao umešač u drugoj parnici po istom pravnom osnovu, a u vezi sa potraživanjima od Republike Irak. Banka je vezano za naplatu potraživanja od Republike Irak bila angažovana isključivo kao administrator i da je kao takva u potpunosti usaglasila sva potraživanja koja su nosioci posla imali od Republike Irak, te da je isplata poverilaca izvršena kroz emisiju obveznica pod istim uslovima za sve poverioce.

Banka je tužena u sudskom sporu radi proglašenja izvršenja prodaje stana nedopuštenim; (vrednost spora 2,478.hiljada dinara), kao i u sudskom sporu radi utvrđivanja ništavnosti založne izjave; (vrednost 4,000 hiljada dinara), kao i zahtevom za dodatno plaćanje po osnovu protesta garancije u iznosu od 18,084 hiljade dinara. Zahtev za dodatno plaćanje po osnovu protesta garancije je odbijen, na šta je tužilac izjavio žalbu, drugostepeni sud je poništio prvostepenu presudu i vratio prvostepenom sudu na ponovno odlučivanje. Protiv Banke se vodi i sedam radnih sporova.

Banka ne očekuje da će sudski sporovi rezultirati bilo kakvom obavezom za plaćanje, odnosno smatra da nema potrebe za formiranje rezervisanja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

34. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA

U svom redovnom poslovanju Banka ostvaruje poslovne transakcije sa svojim akcionarima i drugim povezanim stranama. Transakcije sa povezanim licima se obavljaju po tržišnim uslovima.

- a) Stanja potraživanja i obaveza na dan 31. decembra 2018. i 2017. godine proistekla iz transakcija sa akcionarima i drugim povezanim licima sa Bankom prikazana su u sledećoj tabeli:

	U hiljadama dinara	
	2018.	2017.
Plasmani:		
Kreditni odobreni akcionarima, bruto	1,232,608	1,198,576
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(12,949)	(22,803)
	1,219,659	1,175,773
Kreditni odobreni rukovodstvu Banke, bruto	10,494	10,962
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(655)	(49)
	9,839	10,913
Kreditni odobreni ostalim povezanim licima Banke, bruto	4,605	5,149
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(55)	(26)
	4,550	5,123
Plasmani, neto	1,234,048	1,191,809
Depoziti i ostale obaveze:		
Depoziti akcionara	1,175,319	929,090
Depoziti rukovodstva Banke	68,834	69,998
Depoziti ostalih povezanih lica	22,379	18,903
	1,266,532	1,017,991
Izdate garancije i preuzete neopozive obaveze:		
Akcionari	1,199,031	1,034,583
Članovi odbora Banke	1,360	877
Ostala povezana lica	674	450
	1,201,065	1,035,910

- b) Prihodi od kamata, naknada i provizija ostvareni iz transakcija sa povezanim licima u 2018. godini su iznosili 14,001 hiljada dinara (2017. godine 13,150 hiljada dinara), dok su rashodi od kamata, naknada i provizija iznosili 1,226 hiljade dinara (2017. godine iznosili 1,053 hiljada).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

34. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA (Nastavak)

- c) Zarade i ostala primanja Upravnog odbora, Odbora za reviziju, Izvršnog odbora, kao i ključnih zaposlenih u toku 2018. i 2017. godine, prikazana su u sledećoj tabeli:

	U hiljadama dinara	
	<u>31.12.2018.</u>	<u>31.12.2017.</u>
Bruto zarade i naknade zarada	31,317	30,744
Učešće u dobitku		-
Jubilarne nagrade	-	-
Ostala lična primanja	-	99
Bruto naknade članovima Upravnog odbora	<u>16,276</u>	<u>16,149</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>47,593</u>	<u>46,893</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

35. KREDITNI RIZIK**a) Pregled efekata primene MSFI 9 po vrstama izloženosti koje se klasifikuju**

Pozicija	Bruto vrednost 31.12.2017.	Ispravke vrednosti/rez ervisanja 31.12.2017.	Efekat prve primene MSFI 9	u 000 dinara
				Ispravke vrednosti i rezervisanja 01.01.2018.
Plasmani bankama	1,466,291	(8,869)	1,098	(7,771)
Plasmani stanovništvu	468,800	(2,449)	(18,288)	(20,737)
Plasmani privredi	6,575,095	(258,871)	(44,191)	(303,061)
HoV	7,666	(4,056)	168	(3,888)
Ostalo	168,703	(1,151)	(1)	(1,152)
Ukupno bilans	8,686,555	(275,396)	(61,213)	(336,609)
Vanbilans	3,617,866	(12,785)	(1,852)	(14,637)
Ukupno	12,304,421	(288,181)	(63,066)	(351,247)

Ukupan efekat prve primene MSFI 9 iznosi 63,576 hiljada dinara, od čega se 63,066 hiljada dinara odnosi na finansijska sredstva koja se klasifikuju. Razlika od 510 hiljada dinara odnosi se na finansijska sredstva koja se ne klasifikuju (18 hiljada dinara na sredstva na žiro računu i obaveznu rezervu kod Narodne banke Srbije i 492 hiljade dinara na državne hartije od vrednosti).

b) Pregled stanja i kretanja nivoa obezvređenja po kredima i potraživanjima

Pozicija	Kredit i potraživanja			u 000 dinara
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Početno stanje 01.01.2018.	157,509	19,629	154,431	331,569
Prelazak u nivo 1	5,245	(5,240)	(5)	-
Prelazak u nivo 2	(5,568)	5,681	(113)	-
Prelazak u nivo 3	(990)	-	990	-
Nove ispravke	156,905	6,617	9,432	172,954
Naplata	(139,107)	(12,424)	(13,598)	(165,129)
Prenosu u vanbilans	(6)	(126)	(21)	(153)
Ustupanje potraživanja	-	-	(103,023)	(103,023)
Stanje 31.12.2018.	173,988	14,137	48,093	236,218

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

35. KREDITNI RIZIK (Nastavak)

c) Pregled stanja i kretanja nivoa obezvređenja po vrsti klijenta

Pozicija	Plasmani bankama			u 000 dinara
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Početno stanje 01.01.2018.	7,771	-	-	7,771
Prelazak u nivo 1	-	-	-	-
Prelazak u nivo 2	-	-	-	-
Prelazak u nivo 3	-	-	-	-
Nove ispravke	7,436	-	-	7,436
Naplata	(5,337)	-	-	(5,337)
Prenosu u vanbilans	-	-	-	-
Ustupanje potraživanja	-	-	-	-
Stanje 31.12.2018.	9,870	-	-	9,870

Pozicija	Plasmani stanovništvu			u 000 dinara
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Početno stanje 01.01.2018.	13,362	7,216	159	20,737
Prelazak u nivo 1	5,161	(5,156)	(5)	-
Prelazak u nivo 2	-	12	(12)	-
Prelazak u nivo 3	(6)	-	6	-
Nove ispravke	2,253	1,181	111	3,545
Naplata	(14,148)	(95)	(41)	(14,284)
Prenosu u vanbilans	(6)	(126)	(21)	-153
Ustupanje potraživanja	-	-	-	-
Stanje 31.12.2018.	6,616	3,032	197	9,845

Pozicija	Plasmani privredi			u 000 dinara
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Početno stanje 01.01.2018.	136,376	12,413	154,272	303,061
Prelazak u nivo 1	84	(84)	-	-
Prelazak u nivo 2	(5,568)	5,669	(101)	-
Prelazak u nivo 3	(984)	-	984	-
Nove ispravke	147,216	5,436	9,320	161,972
Naplata	(119,622)	(12,329)	(13,556)	(145,507)
Prenosu u vanbilans	-	-	-	-
Ustupanje potraživanja	-	-	(103,023)	(103,023)
Stanje 31.12.2018.	157,502	11,105	47,896	216,503

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

35. KREDITNI RIZIK (Nastavak)

d) Struktura izloženosti po nivoima obezvređenja

Tabela u nastavku prikazuje strukturu kredita i plasmana Banke na dan 31. decembra 2018. i 2017. godine prema nivoima obezvređenja. Tabela obuhvata bilansne i vanbilansne izloženosti Banke.

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno bruto	U hiljadama dinara	
					Ispravka vrednosti / rezervisanje	Ukupno neto
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	2,016,492	-	-	2,016,492	(8,062)	2,008,430
Kredit i potraživanja od komitenata						
<i>Kredit i potraživanja od stanovništva:</i>						
- minusna salda	4,985	199	22	5,205	(137)	5,068
- kreditne kartice	24,628	97	133	24,858	(605)	24,253
- hipotekarni krediti	173,794	9,796	0	183,590	(3,124)	180,466
- ostali plasmani	323,006	16,293	2,360	341,659	(6,190)	335,469
<i>Kredit i potraživanja od pravnih lica:</i>						
- velika	3,877,980	2,176	0	3,880,156	(57,253)	3,822,903
- mikro, mala i srednja	4,499,955	300,336	201,488	5,001,779	(155,258)	4,846,521
<i>Ostalo:</i>	271,423	0	0	271,423	(5,800)	265,622
	9,175,771	328,897	204,003	9,708,670	(228,368)	9,480,302
Finansijska sredstva						
- po fer vrednosti kroz ostali rezultat	3,471	-	3,348	6,819	-	6,819
- po fer vrednosti kroz bilans uspeha	36	-	-	36	-	36
- do dospeća	-	180,247	-	180,247	6,222	174,025
	3,507	180,247	3,348	187,102	(6,222)	180,880
Investicije u druga društva	481	-	-	481	(2)	479
Ostala bilansna aktiva	116,219	-	366	116,585	(1730)	114,855
Vanbilansne stavke	4,221,292	535,419	482	4,757,193	(21,652)	4,735,541
Ukupno na 31.12.2018.	15,533,762	1,044,563	208,199	16,786,524	(266,036)	16,520,488
Ukupno na 31.12.2017.	11,598,320	372,919	333,182	12,304,421	(288,181)	12,016,240

Ukupna ispravka vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za vanbilansne stavke sa 31. decembrom 2018. godine iznose 266,036 hiljada dinara (2017: 288,181 hiljadu dinara). Od tog iznosa 49,135 hiljada dinara se odnosi na pojedinačno obezvređene kredite i plasmane u nivou 3 (2017: 158,476 hiljada dinara), a 216,901 hiljada dinara (2017: 129,705 hiljada dinara) na kolektivno obezvređene, odnosno na plasmane u nivoima 1 i 2.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

35. KREDITNI RIZIK (Nastavak)

e) Maksimalna izloženost kreditnom riziku

Tabela u nastavku predstavlja najgori scenario izloženosti kreditnom riziku na dan 31. decembra 2018. i 2017. godine bez uzimanja u obzir sredstava obezbeđenja i zaštite od kreditnog rizika. Izloženosti kreditnom riziku iskazane su po knjigovodstvenoj vrednosti na dan izveštavanja. Na osnovu tabele uviđa se da se na 31. decembra 2018. godine 70% maksimalne izloženosti kreditnom riziku odnosi na kredite i potraživanja (2017: 69%), a 13% se odnosi na činidbene garancije (2017: 16%).

	2018.		U hiljadama dinara 2017.	
	Bruto maksimalna izloženost	Neto maksimalna izloženost	Bruto maksimalna izloženost	Neto maksimalna izloženost
Izloženost vezana za bilansne stavke				
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	2,016,492	2,008,431	1,410,233	1,401,644
Krediti i potraživanja od komitenata	9,708,670	9,480,302	7,100,184	6,838,374
Finansijska sredstva	187,102	180,880	7,666	3,610
Investicije u druga društva	481	479	49,680	49,406
Ostala bilansna aktiva	116,586	114,855	118,792	118,125
Ukupno bilansne pozicije	12,029,331	11,784,947	8,686,555	8,411,159
Izloženost vezana za vanbilansne stavke				
Plative garancije	987,861	984,064	552,350	549,162
Činidbene garancije	2,238,404	2,221,855	2,029,480	2,020,675
Nepokriveni akreditivi	-	-	-	-
Neiskorišćene preuzete obaveze	1,530,928	1,529,622	1,036,036	1,035,244
Ukupno vanbilansne stavke	4,757,193	4,735,541	3,617,866	3,605,081
Ukupno	16,786,524	16,520,488	12,304,421	12,016,240

Rukovodstvo je uvereno u sposobnost da se nastavi kontinuirana kontrola kreditnog izlaganja i održi prihvatljiv nivo izloženosti kreditnom riziku na osnovu sledećeg:

- 98.8% (2017: 97.3%) portfolija čine potraživanja raspoređena u Nivo 1 i Nivo 2 u skladu sa MSFI 9, a od čega 92.5% (2017: 94.3%) pripada Nivou 1;
- Od ukupne maksimalne izloženosti kreditnom riziku pojedinačno je obezvređeno 1.2% izloženosti (2017: 2.7%) i pripada Nivou 3 u skladu sa MSFI 9;

Rizične kreditne izloženosti redovno se pokrivaju adekvatnim sredstvima obezbeđenja u skladu sa preuzetim rizikom Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

35. KREDITNI RIZIK (Nastavak)

f) Koncentracija izloženosti kreditnom riziku po sektorima

Sledeća tabela prikazuje izloženosti Banke kreditnom riziku po sektorima. Pregled je dat po bruto knjigovodstvenim vrednostima.

	Sektor finansija i osiguranja	Sektor javnih preduzeća	Sektor privrednih društava	Sektor predu- zetnika	Javni sektor	Sektor stanov- ništva	Sektor stranih lica	U hiljadama dinara Sektor drugih komite- nata	Ukupno
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1,354,629	-	-	-	-	-	661,863	-	2,016,493
Kredit i potraživanja od komitenata									
<i>Kredit i potraživanja od stanovništva:</i>									
- minusna salda	-	-	-	-	-	5,205	-	-	5,205
- kreditne kartice	-	-	-	-	-	24,858	-	-	24,858
- hipotekarni krediti	-	-	-	-	-	183,590	-	-	183,590
- ostali plasmani	-	-	-	-	-	341,659	-	-	341,659
<i>Kredit i potraživanja od pravnih lica:</i>									
- velika	59,742	2,283,602	1,536,812	-	-	-	-	-	3,880,156
- mikro, mala i srednja	-	662,600	4,174,981	11,044	30,888	-	-	122,266	5,001,779
<i>Ostalo:</i>	-	-	-	-	218,113	-	53,309	-	271,422
	59,742	2,946,202	5,711,792	11,044	249,001	555,312	53,309	122,266	9,708,670
Finansijska sredstva									
- po fer vrednosti kroz ostali rezultat	2,518	-	4,301	-	-	-	-	-	6,819
- po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	-	36	-	-	-	-	-	36
- do dospeća	-	-	-	-	-	-	180,247	-	180,247
	2,518	-	4,337	-	-	-	180,247	-	187,102
Investicije u druga društva	302	-	-	-	-	-	179	-	481
Ostala potraživanja	50,006	321	43,005	7	20,389	1,803	934	120	116,586
Vanbilansne stavke	1,967	226,462	4,382,175	9,507	572	50,966	54,324	31,219	4,757,193
Ukupno na 31.12.2018.	1,469,164	3,172,986	10,141,310	20,559	269,961	608,082	950,857	153,605	16,786,524
Ukupno na 31.12.2017.	557,483	1,085,971	7,856,220	10,734	283,937	521,488	1,940,705	47,883	12,304,421

Banka sa 31. decembrom 2018. godine ima 60.4% (2017: 63.9%) izloženosti kreditnom riziku prema licima u sektoru privrednih društava.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

35. KREDITNI RIZIK (Nastavak)

g) Koncentracija izloženosti kreditnom riziku po geografskim regionima

Sledeća tabela prikazuje izloženosti Banke kreditnom riziku dužnicima iz Srbije i po geografskim regionima van Srbije. Pregled je dat po knjigovodstvenim bruto vrednostima.

	U hiljadama dinara							
	Srbija	Evropska unija	Ostale zemlje Evrope	Azija	Afrika	Amerika	Australija	Ukupno
Ukupno na 31.12.2018.	15,892,441	647,377	6,932	180,758	59,016	-	-	16,786,524
Ukupno na 31.12.2017.	11,266,617	699,014	294,743	201	34,582	-	9,265	12,304,421

h) Sredstva obezbeđenja po kreditima i plasmanima

Sledeća tabela prikazuje procenjenu fer vrednost sredstava obezbeđenja po kreditima i plasmanima Banke izloženih kreditnom riziku prema vrsti sredstva obezbeđenja. Procena fer vrednosti izvršena je u trenutku odobravanja izlaganja Banke i naknadno ukoliko rukovodstvo proceni da je došlo do obezvređenja plasmana ili sredstva obezbeđenja po plasmanu.

	U hiljadama dinara	
	2018.	2017.
Nedospeli i neobezvređeni		
- Nekretnine	8,856,726	6,075,402
- Finansijska sredstva	787,202	1,051,131
- Ostalo	1,715,583	1,165,914
Dospeli ali neobezvređeni		
- Nekretnine	140	42,216
- Finansijska sredstva	120	702
- Ostalo	3	16,619
Pojedinačno obezvređeni		
- Nekretnine	993,474	931,241
- Finansijska sredstva	-	-
- Ostalo	223,949	4,027,756
Ukupno	12,577,197	13,310,980

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

35. KREDITNI RIZIK (Nastavak)

i) Struktura aktive koja se klasifikuje

Struktura portfolia Banke, klasifikovan u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke, na dan 31. decembra 2018. godine prikazan je u sledećoj tabeli:

	U hiljadama dinara					Ukupno
	A	B	V	G	D	
Bilansna aktiva koja se klasifikuje						
Sektor finansija i osiguranja	4,740	1,200,046	209,662	313	52,437	1,467,198
Sektor privrednih društava	1,352,584	1,497,356	2,417,127	316,918	175,148	5,759,134
Sektor stanovništva	335,904	136,267	68,540	3,113	13,290	557,116
Sektor stranih lica	649,225	4,899	9,772	231,523	1,113	896,532
Ostali sektori	630,925	957,396	863,210	897,376	443	3,349,351
Ukupno	2,973,379	3,795,965	3,568,311	1,449,244	242,430	12,029,331
Vanbilansna aktiva koja se klasifikuje						
Sektor privrednih društava	1,489,118	1,012,479	1,311,215	569,053	310	4,382,175
Sektor stanovništva	35,147	10,536	1,776	1,637	1,870	50,966
Ostali sektori	63,861	222,756	6,682	30,753	-	324,052
Ukupno	1,588,126	1,245,772	1,319,673	601,442	2,181	4,757,193
Ukupno na 31.12.2018.	4,561,505	5,041,736	4,887,985	2,050,687	244,611	16,786,524

Struktura portfolia Banke na dan 31. decembra 2017. godine prikazan je u sledećoj tabeli:

	U hiljadama dinara					Ukupno
	A	B	V	G	D	
Bilansna aktiva koja se klasifikuje						
Sektor finansija i osiguranja	53,938	390,678	56,605	358	51,533	553,112
Sektor privrednih društava	1,048,437	1,853,219	1,950,838	270,921	330,818	5,454,233
Sektor stanovništva	259,512	145,433	31,144	18,409	16,364	470,862
Sektor stranih lica	702,498	293,541	10,964	33,835	1,408	1,042,247
Ostali sektori	538,823	302,044	73,492	250,096	1,646	1,166,101
Ukupno	2,603,208	2,984,915	2,123,043	573,619	401,769	8,686,555
Vanbilansna aktiva koja se klasifikuje						
Sektor privrednih društava	605,197	750,934	345,465	700,094	297	2,401,987
Sektor stanovništva	30,293	14,512	2,281	633	2,908	50,626
Ostali sektori	1,047,178	54,501	32,293	31,268	13	1,165,253
Ukupno	1,682,668	819,947	380,038	731,995	3,218	3,617,866
Ukupno na 31.12.2017.	4,285,876	3,804,863	2,503,082	1,305,614	404,987	12,304,421

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

35. KREDITNI RIZIK (Nastavak)

j) Struktura aktive koja se klasifikuje (Nastavak)

U procesu zaštite potraživanja Banka pribavlja različite oblike kolaterala - instrumenata obezbeđenja, i to: novčane depozite, hipoteke (stambeni i poslovni objekti), zaloge na hartijama od vrednosti, zaloge pokretnih stvari, garancije trećih lica i dr.

k) Raspored kolaterala i odbitnih stavki po aktivi koja se klasifikuje

Kategorija	U hiljadama dinara						
	Ukupna bilansna aktiva koja se klasifikuje	Ispravke vrednosti	Prvoklasna i adekvatna sredstva obezbeđenja -bilansna aktiva	Ukupna vanbilansna aktiva koja se klasifikuje	Rezervisanje	Prvoklasna i adekvatna sredstva obezbeđenja -vanbilansna aktiva	Odbitne stavke za vanbilansnu aktivu
A	2,973,379	(23,455)	1,739,277	1,588,126	(2,827)	650,760	632,950
B	3,795,965	(54,163)	954,284	1,245,772	(2,503)	217,293	811,821
V	3,568,311	(71,888)	160,743	1,319,673	(8,716)	167,005	943,616
G	1,449,244	(55,161)	-	601,442	(7,2659)	-	424,478
D	242,430	(39,716)	-	2,181	(342)	-	1,651
Ukupno na 31.12.2018.	12,029,331	(244,384)	2,854,304	4,757,193	(21,652)	1,035,058	2,814,516
Ukupno na 31.12.2017.	8,686,555	(275,396)	1,940,825	3,617,866	(12,785)	1,528,891	2,066,485

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

35. KREDITNI RIZIK (Nastavak)

l) Sektorska struktura ispravki vrednosti i rezervisanja

Struktura bilansne i vanbilansne aktive koja se klasifikuje i ispravki vrednosti i rezervisanja, utvrđenih u skladu sa internom metodologijom Banke, na dan 31. decembra 2018. i 2017. godine prikazana je kako sledi:

	Nivo 1		Nivo 2		Nivo 3		U hiljadama dinara Ukupno	
	Bilansna aktiva	Ispravka vrednosti	Bilansna aktiva	Ispravka vrednosti	Bilansna aktiva	Ispravka vrednosti	Bilansna aktiva	Ispravka vrednosti
Sektor finansija i osiguranja	1,467,197	(8,219)	-	-	-	-	1,467,197	(8,219)
Sektor privrednih društava	5,251,872	(113,175)	302,417	(11,104)	204,845	(47,905)	5,759,134	(172,184)
Sektor stanovništva	527,870	(6,619)	26,385	(3,032)	2,861	(752)	557,116	(10,404)
Sektor stranih lica	716,285	(6,808)	180,247	(6,222)	-	-	896,532	(13,031)
Ostali sektori	3,349,245	(40,534)	94	-	11	(11)	3,349,351	(40,546)
Ukupno bilansna aktiva	11,312,469	175,356	509,143	(20,360)	207,717	48,669	12,029,330	(244,384)
	Vanbilansna aktiva	Rezervisanje	Vanbilansna aktiva	Rezervisanje	Vanbilansna aktiva	Rezervisanje	Vanbilansna aktiva	Rezervisanje
Sektor privrednih društava	3,847,255	(7,830)	534,610	(11,772)	310	(310)	4,382,175	(19,912)
Sektor stanovništva	49,991	(897)	803	(15)	172	(172)	50,966	(1,084)
Ostali sektori	324,046	(656)	6	-	-	-	324,052	(656)
Ukupno vanbilansne stavke	4,221,292	(9,383)	535,419	(11,787)	482	(482)	4,757,193	(21,652)
Ukupno stanje na dan 31.12.2018. godine	15,533,762	(184,739)	1,044,562	(32,146)	208,200	(49,151)	16,786,523	(266,036)
Ukupno stanje na dan 31.12.2017. godine	11,598,320	(123,857)	372,919	(5,811)	333,182	(158,513)	12,304,421	(288,181)

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

35. KREDITNI RIZIK (Nastavak)

lj) Potraživanja sa statusom neizvršenja obaveza

Posebnu pažnju Banka poklanja nadzoru potraživanja sa statusom neizmirivanja obaveza (default), praćenjem ukupnog stanja i trenda iznosa ovih potraživanja. Potraživanja sa statusom neizmirivanja obaveza (default) prate se na nivou Banke, na nivou interne klase rizika (kod pravnih lica) i po kriterijumu proizvoda (kod fizičkih lica), kao i sektorske pripadnosti.

U skladu sa propisima, potraživanja sa statusom neizmirivanja obaveza (default) kod preduzeća prate se na nivou klijenta, a kod fizičkih lica i preduzetnika na nivou pojedinačnog potraživanja.

Pregled sektorske strukture navedenih potraživanja u bruto iznosu sa stanjem na dan 31. decembra 2018. godine prikazan je u sledećoj tabeli:

	Vrednost potraživanja	U hiljadama dinara Potraživanja sa statusom neizvršenja obaveza
Sektor privrednih društava	5,759,134	204,845
Sektor stanovništva	557,116	2,861
Sektor preduzetnika	11,052	-
Sektor stranih lica	896,532	-
Sektor finansija i osiguranja	1,467,197	-
Sektor drugih komitenata	122,386	5
Ostali sektori	3,215,914	-
Ukupno sa 31.12.2018.	12,029,331	207,711
Ukupno sa 31.12.2017.	8,686,555	333,320

Bilansna aktiva sa statusom neizmirivanja obaveza (default) iznosi 207,711 hiljada dinara na dan 31. decembra 2018. godine (2017: 333,320 hiljada dinara), dok ispravka vrednosti navedene bilansne aktive iznosi 48,652 hiljade dinara (2016: 158,479 hiljada dinara).

Vanbilansne stavke sa statusom neizmirivanja obaveza (default) iznose 482 hiljade dinara na dan 31. decembra 2018. godine (2017: 297 hiljada dinara), rezervisanja za gubitke po navedenim vanbilansnim stavkama iznose 482 hiljade dinara (2017: 297 hiljada dinara).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

35. KREDITNI RIZIK (Nastavak)

m) Restrukturiranje

Restrukturiranje obuhvata produžavanje ugovorenih rokova otplate, kao i modifikaciju plaćanja. Nakon restrukturiranja, klijent koji je bio u docnji se vraća u status aktivnog plasmana i vodi se zajedno sa ostalim sličnim plasmanima. Procedure Banke u vezi sa restrukturiranjem se zasnivaju na indikatorima ili kriterijumima koji, prema mišljenju rukovodstva Banke, ukazuju da će se otplata plasmana najverovatnije nastaviti. U sledećoj tabeli prikazano je stanje plasmana Banke sa 31. decembrom 2018. godine i 2017. godine koji su restrukturirani.

	U hiljadama dinara	
	2018.	2017.
Kredit i potraživanja od komitenata		
<i>Kredit i potraživanja od stanovništva:</i>		
- stambeni	20,284	20,766
- ostali plasmani	4,059	7,120
<i>Kredit i potraživanja od pravnih lica:</i>		
- mikro, mala, srednja i velika	99,298	231,662
Ukupno	123,641	259,548

Na dan 31. decembra 2018. godine i 2017. godine u okviru bilansne aktive restrukturirani su krediti sledećim klijentima:

	U hiljadama dinara	
	2018.	2017.
INTER-KOP DOO	-	113,939
AUTO KUĆA VOŽDOVAC AD	48,536	64,103
LEMIĆ GROUP DOO	22,426	21,542
011 NEKRETNINE DOO	17,776	19,532
METALOPROMET DOO KULA	9,566	11,144
VIDIBEL DOO	994	1,401
fizička lica	24,343	27,886
Ukupno	123,641	259,548

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

36. RIZIK LIKVIDNOSTI

a) Ročna struktura sredstava i obaveza

Tabela u nastavku predstavlja analizu rokova dospeća sredstava i obaveza Banke na osnovu preostalog roka plaćanja. Ugovoreni rokovi dospeća sredstava i obaveza određeni su na osnovu preostalog perioda na dan bilansa stanja u odnosu na ugovoreni rok dospeća. Prilivi i odlivi prikazani u tabeli nisu diskontovani.

Ročna struktura sredstava i obaveza na dan 31. decembra 2018. godine prikazana je kako sledi:

	Do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Preko 1 godine	U hiljadama dinara	
					Bez roka dospeća	Ukupno
AKTIVA						
Gotovina i sredstva kod centralne banke	1,639,909	-	-	-	271,555	1,911,464
Hartije od vrednosti	-	-	1	489,842	6,855	496,698
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1,901,777	106,710	58,017	-	-	2,066,504
Kredit i potraživanja od komitenata	1,179,569	2,607,257	3,705,653	1,940,380	-	9,432,859
Investicije u zavisna društva	-	-	-	-	114	114
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	13,353	13,353
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	-	1,320,238	1,320,238
Investicione nekretnine	-	-	-	-	253,176	253,176
Tekuća poreska sredstva	-	-	-	-	10,443	10,443
Stalana sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	-	-	-	25,051	25,051
Ostala sredstva	60,577	3,192	14,628	-	14,865	93,262
Ukupna aktiva	4,781,832	2,717,159	3,778,299	2,430,222	1,915,650	15,623,162

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

36. RIZIK LIKVIDNOSTI (Nastavak)

a) Ročna struktura sredstava i obaveza (Nastavak)

	U hiljadama dinara					
	Do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Preko 1 godine	Bez roka dospeća	Ukupno
OBAVEZE						
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim institucijama i Centralnoj banci	77,766	-	6,000	-	-	83,766
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	912,227	1,400,379	3,830,587	5,100,211	38,528	11,281,932
Rezervisanja	-	-	-	45,883	-	45,883
Odložene poreske obaveze	-	-	-	-	115,896	115,896
Ostale obaveze	13,532	55,022	10,329	47,710	74,824	201,417
Ukupna pasiva	1,003,525	1,455,401	3,846,916	5,193,804	229,248	11,728,894
Ročna neusklađenost						
Na dan 31. decembra 2018.	3,778,307	1,261,758	(68,617)	(2,763,582)	1,686,402	3,894,268
Na dan 31. decembra 2017.	2,374,610	647,013	(901,146)	(495,243)	1,864,265	3,489,499

U okviru potraživanja bez ugovorenog roka dospeća raspoređene su i hartije od vrednosti bez roka dospeća, dospela potraživanja za koja se ne može sa sigurnošću proceniti ročnost naplate i namenski depoziti za koje se ne može proceniti datum povlačenja.

Na osnovu analize kretanja plasmana u vidu odobrenih minusa po tekućim računima i kreditnih kartica utvrđena je stabilnost nivoa datih plasmana pa su isti raspoređeni u ročni okvir preko 1 godine.

Statističkom analizom kretanja transakcionih depozita u poslednjih godinu dana, Banka je utvrdila da su isti stabilna kategorija obaveza Banke, te da se po tom osnovu u narednih godinu dana ne može očekivati značajni odlivi po osnovu ovih depozita koji bi ugrozili likvidnost Banke. Deo ovih depozita koji je sa 31. decembrom 2018. godine procenjen kao nestabilna kategorija depozita svrstan je u ročnu grupu do 7 dana, dok je preostali deo istih prebačen u ročnu grupu preko 1 godine.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

36. RIZIK LIKVIDNOSTI (Nastavak)

b) Ročnost vanbilansnih stavki

Tabela u nastavku prikazuje ročnu strukturu vanbilansnih stavki po osnovu kojih Banka potencijalno može doći u situaciju da vrši plaćanje. Ročna struktura je data prema ugovorenom datumu isteka važnosti preuzete potencijalne obaveze Banke.

	Garancije	Preuzete neopozive obaveze	Preuzete opozive obaveze	Nepokri- veni akreditivi	Ukupan bruto	U hiljadama dinara	
						Rezervi- sanje	Ukupno neto
31.12.2018.							
Do 1 godine	2,292,468	66,607	1,154,397	-	3,513,473	19,066	3,494,407
Preko 1 godine	933,797	2,277	307,646	-	1,243,720	2,586	1,241,134
	<u>3,226,266</u>	<u>68,884</u>	<u>1,462,044</u>	<u>-</u>	<u>4,757,193</u>	<u>21,652</u>	<u>4,735,541</u>
31.12.2017.							
Do 1 godine	1,167,942	40,558	854,249	-	2,062,749	8,511	2,054,238
Preko 1 godine	1,413,889	141,722	-	-	1,555,611	4,274	1,551,337
	<u>2,581,831</u>	<u>182,280</u>	<u>854,249</u>	<u>-</u>	<u>3,618,360</u>	<u>12,785</u>	<u>3,605,575</u>

c) Pokazatelj likvidnosti prema regulativi NBS

Vrednost pokazatelja likvidnosti utvrđenog prema regulativi NBS na dan 31. decembra 2018. i 2017. godine i relevantne vrednosti u toku 2018. i 2017. godine date su u sledećoj tabeli:

	<u>2018.</u>	<u>2017.</u>
Pokazatelj likvidnosti		
31. decembra	2.61	3.14
Prosek za godinu	2.17	2.39
Najniži iznos	1.51	1.31
Najviši iznos	3.58	5.49
	<u>2018.</u>	<u>2017.</u>
Uži pokazatelj likvidnosti		
31. decembra	1.37	1.48
Prosek za godinu	1.16	1.24
Najniži iznos	0.84	0.74
Najviši iznos	2.23	3.06
	<u>2018.</u>	<u>2017.</u>
Pokazatelj pokriva likvidnom aktivom	143.64%	168.71%

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

36. RIZIK LIKVIDNOSTI (Nastavak)

d) Interni pokazatelji likvidnosti

Tabela u nastavku prikazuje vrednosti internih pokazatelja koje Banka koristi za procenu strukturne likvidne pozicije na dan 31. decembra 2018. i 2017. godine:

Pokazatelj promptne likvidnosti / likvidnih sredstava predstavlja procentualno učešće likvidne aktive dospeća do 7 dana / 90 dana korigovane za obaveze prema drugim bankama po osnovu kredita preko noći i iznosa depozita iznad limita visoke koncentracije i ukupne aktive.

Pokazatelj vanbilansnih obaveza predstavlja procentualno učešće vanbilansnih obaveza po kojima može doći do plaćanja ponderisanih usvojenim ponderima utvrđenim na osnovu izvršene analize i likvidne aktive dospeća do 90 dana korigovane za obaveze prema drugim bankama po osnovu kredita preko noći i iznosa depozita iznad limita visoke koncentracije.

	<u>2018.</u>	<u>2017.</u>
Pokazatelj promptne likvidnosti	6.89%	17.32%
Pokazatelj likvidnih sredstava	6.93%	17.38%
Pokazatelj vanbilansnih obaveza	41.77%	16.25%

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

37. RIZIK KAMATNE STOPE U BANKARSKOJ KNJIZI

Izloženost Banke riziku kamatne stope u bankarskoj knjizi na dan 31. decembra 2018. godine prikazana je u sledećim tabelama:

a) Analiza dispariteta kamatno osetljive aktive i obaveza

	U hiljadama dinara					Ukupno
	Do 1 meseca	Od 1 do 6 meseci	Od 6 do 12 meseci	Preko 1 godine	Aktiva koja nije izložene riziku kamatne stope	
AKTIVA						
Gotovina i sredstva kod Centralne banke	1,399,973	-	-	-	511,491	1,911,464
Hartije od vrednosti	-	-	-	489,842	6,856	496,698
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1,225,222	106,710	58,017	-	676,555	2,066,504
Kredit i potraživanja od komitenata	1,052,914	4,147,725	2,218,038	1,809,226	204,955	9,432,859
Investicije u zavisna društva	-	-	-	-	114	114
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	13,353	13,353
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	-	1,320,238	1,320,238
Investicione nekretnine	-	-	-	-	253,176	253,176
Tekuća poreska sredstva	-	-	-	-	10,443	10,443
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	-	-	-	25,051	25,051
Ostala sredstva	-	-	-	-	93,262	93,262
Ukupna aktiva	3,678,109	4,254,435	2,276,055	2,299,068	3,115,494	15,623,162

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

37. RIZIK KAMATNE STOPE U BANKARSKOJ KNJIZI (Nastavak)

a) Analiza dispariteta kamatno osetljive aktive i obaveza (Nastavak)

	U hiljadama dinara					Ukupno
	Do 1 meseca	Od 1 do 6 meseci	Od 6 do 12 meseci	Preko 1 godine	Obaveze koje nisu izložene riziku kamatne stope	
OBAVEZE						
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim institucijama i Centralnoj banci	28,720	-	-	-	55,046	83,766
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	5,402,281	1,898,126	1,559,668	625,482	1,796,376	11,281,932
Rezervisanja	-	-	-	-	45,883	45,883
Odložene poreske obaveze	-	-	-	-	115,896	115,896
Ostale obaveze	-	-	-	-	201,417	201,417
Ukupno obaveze	5,431,001	1,898,126	1,559,668	625,482	2,214,617	11,728,894
Neto izloženost riziku od promene kamatnih stopa						
- Na dan 31. decembra 2018.	<u>(1,752,892)</u>	<u>2,356,309</u>	<u>716,387</u>	<u>1,673,586</u>	<u>900,877</u>	<u>3,894,268</u>
- Na dan 31. decembra 2017.	<u>(830,493)</u>	<u>1,370,976</u>	<u>881,099</u>	<u>1,207,168</u>	<u>860,750</u>	<u>3,489,499</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

37. RIZIK KAMATNE STOPE U BANKARSKOJ KNJIZI (Nastavak)

b) Analiza osetljivosti prihoda od kamata Banke na promene kamatnih stopa

	U hiljadama dinara							
	+50bp				Promena u nivou kamatnih stopa			
	RSD	EUR	USD	Ukupno	RSD	EUR	USD	Ukupno
Efekat na kamatno osetljivu aktivu	3,400	844	21	4,265	(3,400)	(844)	(21)	(4,265)
Efekat na kamatno osetljive obaveze	(2,379)	(1,188)	(78)	(3,646)	2,379	1,188	78	3,646
Neto efekat promene kamatnih stopa:								
31.decembar 2018. godine	1,021	(344)	(57)	620	(1,021)	344	57	(620)
31.decembar 2017. godine	4,985	(2,103)	(82)	2,800	(4,985)	2,102	82	(2,800)

Banka vrši analizu izloženosti riziku od promene kamatnih stopa na dinamičkoj osnovi, uzimajući u obzir alternativne izvore finansiranja i plasmane, pre svega kredite i depozite budući da oni predstavljaju najznačajnije kamatonosne pozicije.

U slučaju da je kamatna stopa na obaveze po depozitima u stranoj valuti na dan 31. decembra 2018. godine bila veća za 0.5% na godišnjem nivou, uz ostale nepromenjene varijable, dobit za 2018. godinu nakon oporezivanja bila bi manja za 1,266 hiljada dinara, kao rezultat većih rashoda od kamata.

Da je kamata na obaveze po depozitima u dinarima na dan 31. decembra 2018. godine bila veća za 0.5% na godišnjem nivou, uz ostale nepromenjene varijable, dobit za 2018. godinu nakon oporezivanja bila bi manja za 2,379 hiljada dinara, kao rezultat većih rashoda od kamata.

U slučaju da je kamatna stopa na kredite u stranoj valuti i indeksirane kretanjem deviznog kursa na dan 31. decembra 2018. godine bila manja za 0.5% na godišnjem nivou, uz ostale nepromenjene varijable, dobit za 2018. godinu nakon oporezivanja bila bi manja za 865 hiljada dinara, kao rezultat većih rashoda kamata.

U slučaju da je kamatna stopa na kredite u dinarima na dan 31. decembra 2018. godine bila manja za 0.5% na godišnjem nivou, uz ostale nepromenjene varijable, dobit za 2018. godinu nakon oporezivanja bila bi manja za 3,400 hiljada dinara, kao rezultat manjih prihoda od kamata.

Stanje na dan	Promena kamatnih stopa u procentnim poenima	U hiljadama dinara	
		Promena neto kamate u %	Promena neto kamate
31. decembar 2018. godine	+/-0.5	-/+0.12	-/+620
31. decembar 2017. godine	+/-0.5	-/+0.55	-/+2,800

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

37. RIZIK KAMATNE STOPE U BANKARSKOJ KNJIZI (Nastavak)

c) Koeficijent osetljivosti i relativni disperitet

Izloženost Banke riziku kamatne stope u bankarskoj knjizi prati se i kroz odnos kamatonosne aktive i pasive na koju se plaća kamata (koeficijent osetljivosti) i kroz odnos kumulativnog disperiteta i ukupne aktive (relativni disperitet).

<u>Stanje na dan</u>	<u>Kamatonosno osetljiva aktiva</u>	<u>Kamatonosno osetljiva pasiva</u>	U hiljadama dinara	
			<u>Koeficijent osetljivosti</u>	<u>Relativni disparitet</u>
31. decembar 2018. godine	12,507,667	9,514,277	1.31	0.25
31. decembar 2017.godine	7,927,950	5,299,200	1.50	0.30

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

38. RIZIK OD PROMENE KURSEVA STRANIH VALUTA

- a) Analiza sredstava i obaveza po valutama sa stanjem na dan 31. decembar 2018. godine prikazana je u sledećoj tabeli:

	U hiljadama dinara						
	EUR	USD	CHF	Ostale valute	Ukupno podbilans osetljiv na promenu deviznog kursa	Podbilans neosetljiv na promenu deviznog kursa	Ukupno
AKTIVA							
Gotovina i sredstva kod Centralne banke	367,748	22,709	11,507	672	402,636	1,508,828	1,911,464
Hartije od vrednosti	112,720	377,122	-	-	489,842	6,856	496,698
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1,683,101	12,240	610	13	1,695,964	370,540	2,066,504
Kredit i potraživanja od komitenata	2,572,199	55,321	-	-	2,627,520	6,805,339	9,432,859
Ostala sredstva	43,562	-	-	-	43,562	1,672,075	1,715,637
Ukupna aktiva	4,779,330	467,392	12,117	685	5,259,524	10,363,638	15,623,162
OBAVEZE							
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim institucijama i Centralnoj banci	23,817	-	-	-	23,817	59,949	83,766
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	4,717,842	260,859	17,503	10	4,996,214	6,285,718	11,281,932
Rezervisanja	4,706	5,374	-	3,435	13,515	32,368	45,883
Ostale obaveze	2,334	5,172	1	-	7,507	309,806	317,313
Ukupno obaveze	4,748,699	271,405	17,504	3,445	5,041,053	6,687,841	11,728,894
Neto devizna pozicija							
- Na dan 31. decembra 2018.	30,631	195,987	(5,387)	(2,760)	218,471	3,675,797	3,894,268
- Na dan 31. decembra 2017.	14,524	76,736	(938)	4,379	94,701	3,629,761	3,726,445

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

38. RIZIK OD PROMENE KURSEVA STRANIH VALUTA (Nastavak)

b) Devizni podbilans Banke po valutama, sa stanjem na dan 31. decembra 2018. godine, prikazan je u sledećoj tabeli:

		U hiljadama dinara					
		Devizna klauzula vezana za		Devizna klauzula vezana za		Ostale valute - prevedene u	Ukupno devizni podbilans
		EUR	EUR	USD	USD	EUR	
Aktiva	Dinari	2,463,607	2,315,723	467,392	-	12,802	5,259,524
	EUR	20,844	19,592	3,954	-	108	44,499
Obaveze	Dinari	4,747,613	1,086	271,405	-	20,949	5,041,053
	EUR	40,168	9	2,296	-	177	42,650

c) Analiza osetljivosti prihoda Banke na promene deviznih kurseva:

		U hiljadama dinara		
		Ukupno	Promena u kursu 10%	Promena u kursu -10%
AKTIVA				
Gotovina i sredstva kod Centralne banke		402,636	40,264	(40,264)
Hartije od vrednosti		489,842	48,984	(48,984)
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija		1,695,964	169,596	(169,596)
Kredit i potraživanja od komitenata		2,627,520	262,752	(262,752)
Ostala sredstva		43,562	4,356	(4,356)
Ukupna aktiva		5,259,524	525,952	(525,952)
OBAVEZE				
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim institucijama i Centralnoj banci		23,817	(2,382)	2,382
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima		4,996,214	(499,621)	499,621
Rezervisanja		13,515	(1,352)	1,352
Ostale obaveze		7,507	(751)	751
Ukupne obaveze		5,041,053	(504,105)	504,105
Neto izloženost deviznom riziku:				
31.decembar 2018. godine			21,847	(21,847)
31.decembar 2017. godine			9,470	(9,470)

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

38. RIZIK OD PROMENE KURSEVA STRANIH VALUTA (Nastavak)

c) Analiza osetljivosti prihoda Banke na promene deviznih kurseva (Nastavak)

U slučaju da je na dan 31. decembra 2018. godine domaća valuta (RSD) zabeležila porast za 10% u odnosu na strane valute, dobitak za 2018. godinu bio bi veći za RSD 21,847 hiljada dinara, najvećim delom zbog kursnih razlika nastalih po osnovu preračuna potraživanja/obaveza banke.

U slučaju da je na dan 31. decembra 2018. godine domaća valuta (RSD) zabeležila pad za 10% u odnosu na strane valute, a sve ostale varijable ostale nepromenjene, dobitak za 2018. godinu bio bi manji za RSD 21,847 hiljada dinara, najvećim delom zbog kursnih razlika nastalih po osnovu preračuna potraživanja/obaveza banke. Simetričan uticaj na rezultat Banke, posledica je ukidanja zaštitne klauzule kod kredita sa valutnom klauzulom.

d) VaR analiza strukturnog deviznog rizika (desetodnevni VaR) sa stanjem na dan 31. decembar 2018. godine prikazana je u sledećoj tabeli:

2018.	VaR na dan	Prosečan VaR	Minimalni VaR	U hiljadama dinara	
				Maksimalni VaR	
Valutni VaR	5,647	6,554	112	13,798	

2017.	VaR na dan	Prosečan VaR	Minimalni VaR	U hiljadama dinara	
				Maksimalni VaR	
Valutni VaR	2,691	2,708	92	5,100	

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

38. RIZIK OD PROMENE KURSEVA STRANIH VALUTA (Nastavak)

e) Pokazatelj deviznog rizika

	U hiljadama dinara	
	2018.	2017.
Pokazatelj deviznog rizika		
31. decembra	6.68%	2.81%
Prosek za godinu	6.15%	3.47%
Najniži iznos	0.56%	0.54%
Najviši iznos	14.95%	15.22%

Pokazatelj deviznog rizika se u toku 2018. godine kretao u rasponu od 0.56% do 14.95%, pri čemu je maksimalno dozvoljeni nivo bio 20% u odnosu na kapital Banke.

39. CENOVNI RIZIK

a) VaR analiza portfolija plasmana izloženih cenovnom riziku (desetodnevni VaR) sa stanjem na dan 31. decembar 2018. godine prikazana je u sledećoj tabeli:

	VaR na dan	Prosečan VaR	Minimalni VaR	U hiljadama dinara	
				Maksimalni VaR	
2018.					
Kamatni VaR	0	1	0	6	
	VaR na dan	Prosečan VaR	Minimalni VaR	U hiljadama dinara	
				Maksimalni VaR	
2017.					
Kamatni VaR	4	5	3	7	

b) Banka na 31.12.2018. godine nije raspolagala tržišnim portfolijem, zbog čega VaR analiza portfolija plasmana izloženih cenovnom riziku (jednodnevni VaR) sa podelom po vrsti aktive sa stanjem na dan 31. decembar 2018. i 2017. godine prikazana u sledećoj tabeli ima sledeće vrednosti:

VaR pozicije	U hiljadama dinara	
	Obveznice	Svop ugovori
- na dan 31. decembar 2018.	0	0
- na dan 31. decembar 2017.	1	1,001

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

39. CENOVNI RIZIK (Nastavak)

- c) Kako Banka na 31.12.2018. godine nije imala plasmane raspoređene u knjigu trgovanja, na datum analize nije vršena analiza stresnih udara na bazi promene cena od ± 200 baznih poena:

	<u>Obveznice</u>	<u>U hiljadama dinara</u> <u>Svop ugovori</u>
Promena cene za ± 200bp		
- na dan 31. decembar 2018.	0	0
- na dan 31. decembar 2017.	± 2	$\pm 9,676$

Stresni udar se odnosi na uticaj promena vrednosti pozicija portfolija u slučaju promene cena instrumenata od ± 200 bp na pojedinačne pozicije u portfoliju.

- d) Zbog činjenice da na dan 31.12.2018. godine Banka nije imala plasmane raspoređene u knjigu trgovanja, nije vršena analiza promene dnevnog VaR-a primenom stresnog udara na bazi promena volatilnosti knjige trgovanja. Tabela prikazuje promene VaR vrednosti ukupnog portfolija u slučaju promene volatilnosti instrumenata za $\pm 10\%$.

	<u>U hiljadama dinara</u>	
	<u>2018.</u>	<u>2017.</u>
Promena volatilnosti instrumenta [%]		
-10	-	529
0	-	1,391
10	-	2,443

40. RIZIK ZEMLJE

Izloženost Banke prema drugim zemljama data je u sledećoj tabeli:

	<u>U hiljadama dinara</u>	
	<u>2018.</u>	<u>2017.</u>
Evropa-EU	703,218	1,600,685
Evropa-ostalo	6,932	294,743
Afrika	59,016	34,582
Azija	180,758	291
Australija	-	9,265
Ukupno	<u>949,923</u>	<u>1,939,567</u>

Potraživanja se najvećim delom odnose na stanja na računima kod ino banaka, 69.68% (2017: 52.32%).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

41. FER VREDNOST FINANSIJSKIH SREDSTAVA I OBAVEZA

Poslovna politika Banke je da obelodani informacije fer vrednosti za one komponente aktive i pasive za koje su raspoložive objavljene ili kotirane tržišne cene i za one čija fer vrednost može da bude znatno drugačija od njihove knjigovodstvene vrednosti.

Tržišna cena, gde postoji aktivno tržište, najbolji je dokaz fer vrednosti finansijskog instrumenta. Međutim, tržišne cene nisu dostupne za niz finansijskih sredstava i obaveza koje Banka ima. Stoga, kada tržišna cena finansijskih instrumenata nije dostupna, fer vrednost sredstava i obaveza se procenjuje koristeći sadašnju vrednost ili druge tehnike vrednovanja zasnovane na trenutno preovlađujućim tržišnim uslovima. U Republici Srbiji ne postoji dovoljno tržišnog iskustva, kao ni stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje potraživanja i ostale finansijske aktive i pasive, pošto zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, fer vrednost nije moguće pouzdano utvrditi u odsustvu aktivnog tržišta.

Rukovodstvo Banke procenjuje sveukupnu izloženost Banke riziku, a u slučajevima za koje procenjuje da vrednost aktive prikazane u njenim poslovnim knjigama ne može da bude ostvarena, ustanovljava rezervu.

Po mišljenju rukovodstva Banke, iznosi u priloženim finansijskim izveštajima odražavaju vrednost koja je u datim okolnostima najverodostojnija i najkorisnija za potrebe izveštavanja.

Fer vrednost neopozivih kreditnih obaveza i potencijalnih obaveza su iste kao i njihove knjigovodstvene vrednosti.

Procena finansijskih instrumenata

Banka meri fer vrednost pomoću sledeće hijerarhije fer vrednosti koja odražava značaj inputa koji se koriste u izradi merenja:

- **Nivo 1:** kotirane tržišne cene (nekorigovane) na aktivnim tržištima za identičan instrument.
- **Nivo 2:** Tehnike procene koje se temelje na uočljivim inputima koji ne predstavljaju kotirane cene iz nivoa 1, bilo direktno (tj kao cene) ili indirektno (tj izvedeni iz cene). Ova kategorija uključuje instrumente koji su vrednovani korišćenjem: kotirane tržišne cene na aktivnim tržištima za slične instrumente; navedene cene za iste ili slične instrumente na tržištu koja se smatraju manje aktivnim; ili druge tehnike procene u kojima su svi značajni inputi direktno ili indirektno uočljivi iz tržišnih podataka.
- **Nivo 3:** Tehnike procene koje koriste značajne neuočljive inpute. Ova kategorija uključuje sve instrumente, gde tehnika vrednovanja uključuje inpute nebazirane na uočljivim podacima i neuočljivi inputi imaju značajan uticaj na vrednovanje instrumenta. Ova kategorija uključuje instrumente koji se vrednuju na bazi kotiranih cena sličnih instrumenata gde su značajna neuočljiva podešavanja ili pretpostavke potrebne da bi se odražavala razlika između instrumenata.

Fer vrednosti finansijske imovine i finansijskih obaveza kojima se trguje na aktivnim tržištima temelji se na kotiranim tržišnim cenama ili cenama kotiranim od strane dilera. Za sve ostale finansijske instrumente Banka određuje fer vrednosti pomoću tehnika procene.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

41. FER VREDNOST FINANSIJSKIH SREDSTAVA I OBAVEZA (Nastavak)

Tehnike procene uključuju neto sadašnju vrednost i modele diskontovanog gotovinskog toka, upoređujući sa sličnim instrumentima za koje postoji uočljiva tržišna cena i drugi modeli procene. Pretpostavke i inputi korišćeni u tehnikama procene uključuju oslobođene rizika i benčmark kamatne stope, kreditne marže i druge premije koje se koriste u proceni diskontne stope, cene obveznica i vlasničkih hartija, devizne kurseve, kapital i kapitalom indeksirane cene i očekivane oscilacije cena i korelacije. Cilj tehnika procene je odrediti fer vrednost koja odražava cenu finansijskog instrumenta na dan izveštavanja, koja bi bila definisana od strane učesnika na tržištu u slobodnim i nezavisnim transakcijama.

Banka koristi široko prihvaćene modele procene za određivanje fer vrednosti uobičajenih i jednostavnijih finansijskih instrumenata, kao kamatne stope i valutne svopove koji koriste samo uočljive tržišne podatke i zahtevaju malo prosuđivanja i procene od strane menadžmenta. Kotirane cene i inputi za modele su obično dostupni na tržištu za kotirane dužničke i vlasničke hartije od vrednosti, derivate kojima se trguje i jednostavne derivate kao kamatni svopovi.

Dostupnost uočljivih tržišnih cena i inputa modela smanjuje potrebu za procenama rukovodstva te smanjuje nesigurnost povezanu s određivanjem fer vrednosti. Raspoloživost uočljivih tržišnih cena i inputa varira zavisno od proizvoda i tržišta i sklona je promenama usled specifičnih dešavanja i opštih uslova budućih tržišta.

Tabela ispod analizira finansijske instrumente merene po fer vrednosti na kraju izveštajnog perioda, prema nivou u hijerarhiji fer vrednosti u okviru kog je merenje fer vrednosti smešteno:

Finansijska imovina koja se vodi po fer vrednosti	U hiljadama dinara	
	31.12.2018.	
	Knjigovodstve na vrednost	Fer vrednost
Hartije od vrednosti	496,698	496,698
Ukupno 31.12.2018.	496,698	496,698
Ukupno 31.12.2017.	316,924	316,924

	U hiljadama dinara			
	Nivo1	Fer vrednosti		Ukupno
		Nivo2	Nivo3	
Finansijska sredstva	-	489,842	-	489,842
Ukupno 31.12.2018.	-	489,842	-	489,842
Ukupno 31.12.2017.	-	313,224	-	313,224

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

41. FER VREDNOST FINANSIJSKIH SREDSTAVA I OBAVEZA (Nastavak)

Sledeća tabela prikazuje fer vrednost finansijskih instrumenata koji nisu mereni po fer vrednosti i i analizira ih po nivou u hijerarhiji fer vrednosti u okviru kog je merenje fer vrednosti smešteno:

U hiljadama dinara 31.12.2018.		
	Knjigovodstve na vrednost	Fer vrednost
Finansijska (monetarna) aktiva		
Gotovina i sredstva kod Centralne banke	1,911,464	1,911,464
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	2,066,504	2,064,561
Kredit i potraživanja od komitenata	9,432,859	9,268,986
Ostala aktiva	224	224
Ukupno aktiva 31.12.2018.	13,411,051	13,245,235
Ukupno aktiva 31.12.2017.	9,600,027	9,471,957
Finansijska (monetarna) pasiva		
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama	83,766	83,608
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	11,281,932	11,100,888
Ostale obaveze	111,486	111,486
Ukupno obaveze 31.12.2018.	11,477,184	11,295,982
Ukupno obaveze 31.12.2017.	7,950,384	7,892,382

U hiljadama dinara				
		Fer vrednost		
	Nivo1	Nivo2	Nivo3	Ukupno
Aktiva				
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	-	2,064,561	-	2,064,561
Kredit i potraživanja od komitenata	-	9,268,986	-	9,268,986
Ukupno 31.12.2018.	-	11,333,547	-	11,333,547
Ukupno 31.12.2017.	-	8,117,931	-	8,117,931
Obaveze				
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama	-	83,608	-	83,608
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	-	11,100,888	-	11,100,888
Ukupno 31.12.2017.	-	11,184,496	-	11,184,496
Ukupno 31.12.2017.	-	7,680,599	-	7,680,599

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

41. FER VREDNOST FINANSIJSKIH SREDSTAVA I OBAVEZA (Nastavak)

Tabela ispod prikazuje klasifikaciju Banke za svaku klasu finansijske aktive i obaveza i njihovu fer vrednost za 31. decembar 2018:

	Vodi se po fer vrednosti	Koje se drže do dospeća	Kredit i potraživa- nja	Raspoloživo za prodaju	Ostala amortizo- vana vrednost	U hiljadama dinara	
						Ukupna sadašnja vrednost	Fer vrednost
Gotovina i sredstva kod Centralne banke	-	-	-	-	1,911,464	1,911,464	1,911,464
Hartije od vrednosti	-	-	-	496,698	-	496,698	496,698
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	-	-	2,066,504	-	-	2,066,504	2,064,561
Kredit i potraživanja od komitenata	-	-	9,432,859	-	-	9,432,859	9,268,986
Ostala aktiva	-	-	-	-	224	224	224
Ukupno aktiva	-	-	11,499,363	496,698	1,911,688	13,907,749	13,741,933
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama	-	-	-	-	83,766	83,766	83,608
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	-	-	-	-	11,281,932	11,281,932	11,100,888
Ostale obaveze	-	-	-	-	111,486	111,486	111,486
Ukupno obaveze	-	-	-	-	11,477,184	11,477,184	11,295,982

Sledeće metode i pretpostavke su korišćene za procenjivanje fer vrednosti finansijskih instrumenata Banke na dan 31. decembra 2018. i 2017. godine:

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

41. FER VREDNOST FINANSIJSKIH SREDSTAVA I OBAVEZA (Nastavak)***Finansijski instrumenti čija je fer vrednost aproksimativno jednaka knjigovodstvenoj vrednosti***

Za finansijska sredstva i finansijske obaveze koje su likvidne ili imaju kratak rok dospeća (do 3 meseca) pretpostavlja se da su knjigovodstvene vrednosti aproksimativno jednake njihovoj fer vrednosti. Fer vrednost gotovine i gotovinskih ekvivalenata, kratkoročnih depozita, ostalih plasmana i ostalih sredstava, transakcionih depozita, obaveza prema dobavljačima i ostalih kratkoročnih obaveza odgovara njihovoj knjigovodstvenoj vrednosti prvenstveno zbog kratkoročnog dospeća ovih finansijskih instrumenata. Fer vrednost kredita i plasmana komitentima jednaka je njihovoj knjigovodstvenoj vrednosti, umanjenoj za ispravke vrednosti po osnovu obezvređenja. Ostali finansijski instrumenti Banke iskazani po amortizovanoj vrednosti uglavnom imaju kratkoročna dospeća i nose varijabilnu kamatnu stopu koja odražava tekuće tržišne uslove i koja se u redovnim intervalima ponovo određuje. Shodno tome, Banka smatra da vrednost po kojoj su navedeni finansijski instrumenti iskazani odgovara njihovoj tržišnoj vrednosti.

Depoziti banaka i komitenata su uglavnom po viđenju ili kratkoročni sa ugovorenim varijabilnim kamatnim stopama i stoga rukovodstvo Banke smatra da vrednosti po kojima su isti iskazani u bilansu stanja odgovaraju njihovoj tržišnoj vrednosti.

Finansijski instrumenti sa fiksnom kamatnom stopom

Fer vrednost finansijskih sredstava i obaveza sa fiksnom kamatnom stopom, koja se evidentiraju po amortizovanoj nabavnoj vrednosti, se procenjuje poređenjem tržišnih kamatnih stopa pri početnom priznavanju sa tekućim tržišnim stopama koje trenutno važe za slične finansijske instrumente.

Procenjena fer vrednost depozita sa fiksnom kamatnom stopom se bazira na diskontovanim novčanim tokovima koristeći preovlađujuće kamatne stope na tržištu novca za ugovore sa sličnim kreditnim rizikom i rokom dospeća.

Za kotirane emitovane dužničke instrumente, fer vrednosti se izračunavaju na osnovu kotiranih cena na tržištu. Za finansijske instrumente za koje nisu dostupne tržišne cene, koristi se model diskontovanog novčanog toka koji je baziran na krivi prinosa tekuće kamatne stope koja odgovara preostalom periodu do roka dospeća.

Finansijski instrumenti vrednovani po fer vrednosti

Finansijski instrumenti se vrednuju po fer vrednosti korišćenjem kotirane tržišne cene na dan izveštavanja. Banka na dan 31. decembra 2018. i 2017. godine nije imala finansijske instrumente koji se vrednuju po fer vrednosti, u materijalno značajnom iznosu.

Stoga Banka nije značajnije izložena riziku od promene fer vrednosti, a fer vrednost finansijskih sredstava i finansijskih obaveza Banke odgovara knjigovodstvenim iznosima finansijskih sredstava i obaveza iskazanim u priloženim finansijskim izveštajima.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

42. RIZIK INFORMACIONIH SISTEMA

Rizik informacionog sistema je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke, postizanje poslovnih rezultata, poslovanje u skladu sa regulativama i reputacije usled neadekvatnog upravljanja informacionim sistemom ili neka druga sistemska slabost koja negativno utiče na sistemsku funkcionalnost ili bezbednost i/ili ugrožava kontinuitet poslovanja.

Banka je usvojila i primenila Proceduru upravljanja rizicima informacionog sistema koja definiše identifikaciju, procenu, analizu i praćenje rizika informacionog sistema, kao i mere za njihovo ublažavanje, prevenciju i kontrolu u skladu sa pravnim regulativama i internom dokumentacijom.

Zaposleni u Sektoru informaciono komunikacionih tehnologija vrše procenu i merenje izloženosti Banke riziku IS. Procena rizika IS se vrši najmanje jednom godišnje i podrazumeva postupak u kome organizacione jedinice Banke, u saradnji sa Odeljenjem upravljanja rizicima sagledavaju registar rizika IS i navode u kojoj meri su izloženi pojedinim vrstama rizika IS.

Procena rizika IS daje mogućnost vlasnicima procesa da pravovremeno identifikuju i procene rizike, koji utiču na procese za koje su odgovorni. Nakon izvršene godišnje ili vanredne procene rizika IS Odeljenje upravljanja rizicima kreira izveštaj o proceni rizika IS koji se dostavlja Izvršnom odboru Banke na razmatranje i usvajanje.

43. UPRAVLJANJE KAPITALOM

Banka je dužna da obim i strukturu svog poslovanja i rizičnih plasmana uskladi sa pokazateljima poslovanja propisanim Zakonom o bankama i relevantnim odlukama Narodne banke Srbije donetim na osnovu navedenog Zakona.

Na dan 31. decembra 2018. godine, Banka je imala usaglašene sve pokazatelje poslovanja sa propisanim vrednostima.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

43. UPRAVLJANJE KAPITALOM (Nastavak)

a) Adekvatnost kapitala Banke

U sledećoj tabeli je prikazana struktura ukupnog kapitala Banke na dan 31. decembra 2018. godine, kao i koeficijent adekvatnosti kapitala:

	U hiljadama dinara	
	2018.	2017.
Regulatorni kapital		
Nominalna vrednost uplaćenih akcija, osim preferencijalnih kumulativnih akcija	2,912,133	2,912,133
Stečene sopstvene akcije	-	-
Neraspoređena dobit iz ranijih godina	-	-
Emisiona premija	168,164	168,164
Rezerve iz dobiti	-	-
Osnovni kapital	<u>3,080,297</u>	<u>3,080,297</u>
Gubici iz ranijih godina	(396,284)	(395,253)
Revalorizacione rezerve	724,440	721,373
Nematerijalna ulaganja	(13,353)	(7,044)
Potrebna rezerva iz dobiti	-	-
Odbitne stavke od kapitala	-	-
Iznos za koji su prekoračena kvalifikovana učešća u licima koja nisu u finansijskom sektoru	(114)	(114)
Ukupan kapital (1)	<u>3,394,987</u>	<u>3,399,258</u>
Izloženosti rizicima		
Izloženost kreditnom riziku	11,560,591	8,761,980
Izloženost riziku druge ugovorne strane	-	-
Izloženost deviznom riziku	226,617	95,638
Izloženost operativnom riziku	1,034,913	952,975
Izloženost cenovnom riziku	-	138
Ukupno (2)	<u>12,822,121</u>	<u>9,810,731</u>
Pokazatelj adekvatnosti kapitala (1/2 x 100)	<u>26.48%</u>	<u>34.65%</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

43. UPRAVLJANJE KAPITALOM (Nastavak)

b) Pokazatelji poslovanja

Ostvareni pokazatelji poslovanja Banke bili su sledeći:

Pokazatelji poslovanja	Propisani	2018	2017
	Minimum EUR		
1.Kapital	10 miliona	28,72	28,69
2.Adekvatnost kapitala	Minimum 12%	26.48%	34.65%
	Maksimum		
3.Ulaganja Banke	60% kapitala	46.55%	47.14%
4.Zbir svih velikih izloženosti u odnosu na kapital	Maksimum 400%	166.45%	77.81%
5.Prosečni mesečni pokazatelji likvidnosti:			
- u trećem mesecu izveštajnog perioda	Minimum 1	2.28	2.69
	Maksimum		
6.Pokazatelj deviznog rizika	20% kapitala	6.68%	2.81%

44. IZVEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA

Osnovni format izveštavanja po segmentima je utvrđen na nivou poslovnih aktivnosti s obzirom da su rizici i stope prinosa Banke primarno pod uticajem razlike u proizvodima i uslugama koje Banka pruža.

Poslovne aktivnosti su u Banci organizovane odvojeno prema prirodi proizvoda i usluga koje se pružaju, na takav način da svaki segment predstavlja strateški poslovni deo koji pruža različite proizvode i usluge na tržištu.

Poslovne aktivnosti Banke organizovane su u tri osnovna poslovna segmenta:

- *Poslovanje sa korporativnim klijentima:* U osnovi se odnosi na odobravanje kredita i različitih oblika garancija i jemstava klijentima, vođenje depozitnih i tekućih računa, usluge platnog prometa.
- *Poslovanje sa stanovništvom i preduzetnicima:* U osnovi obuhvata prikupljanje depozita, odobravanje kredita, kreditnih kartica, usluge platnog prometa za fizička lica, pri čemu se pod fizičkim licima podrazumeva stanovništvo, preduzetnici i poljoprivrednici.
- *Sredstva i trgovanje sa hartijama od vrednosti:* U osnovi obuhvata uzimanje pozicije za svoj račun i trgovanje hartijama od vrednosti, trgovanje devizama.
- *Ostalo:* Druge poslovne aktivnosti koje čine manje od 10% ukupnih poslovnih aktivnosti Banke, kao i centralne funkcije Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

44. IZVEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (Nastavak)

a) Bilans uspeha po poslovnim segmentima

Sledeće tabele prikazuju rezultate Banke ostvarene u periodu 01. januara do 31. decembra 2018. i 2017. godine prikazane po poslovnim segmentima.

Za potrebe izveštavanja o ostvarenom rezultatu pojedinih poslovnih segmenata Banke, troškovi koji terete ukupno poslovanje Banke: Troškovi amortizacije i Ostali poslovni rashodi podeljeni su prema učešću Troškova zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda pojedinih poslovnih segmenata u ukupnim datim troškovima za 2018. i 2017. godinu.

Na dan 31. decembar 2018. godine.

	U hiljadama dinara				
	Korporativni klijenti	Stanovništvo i preduzetnici	Sredstva i trgovanje hartijama od vrednosti	Ostali	Ukupno
Prihodi od kamata	589,514	37,979	52,330	8,243	688,066
Rashodi kamata	(95,080)	(37,412)	(156)	-	(132,648)
Dobitak po osnovu kamata	494,434	567	52,174	8,243	555,418
Prihodi od naknada i provizija	93,016	21,312	337	53	114,718
Rashodi od naknada i provizija	(16,356)	(2)	(392)	-	(16,750)
Dobitak /gubitak po osnovu naknada i provizija	76,660	21,310	(55)	53	97,968
Neto dobitak/gubitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	-	-	264	-	264
Neto dobitak/gubitak po osnovu zaštite od rizika	-	-	7,955	-	7,955
Neto prihod/rashod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne kaluzule	(5,585)	3,981	24,457	2,708	25,561
Neto prihod/rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz BU	(1,492)	11,123	(7,183)	248	2,696
Neto dobitak/gubitak po osnovu prestanka priznavanja investicija u pridružena društva i zajedničke poduhvate	-	-	-	9,944	9,944
Ostali poslovni prihodi	2,702	4	138	23,474	26,318
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	(106,398)	(50,979)	(55,891)	(49,813)	(263,081)
Troškovi amortizacije	(12,323)	(5,904)	(6,474)	(5,770)	(30,471)
Ostali prihodi	0	0	155,213	123,746	278,959
Ostali poslovni rashodi	(103,304)	(49,496)	(54,266)	(48,365)	(255,431)
Neto dobitak	344,694	(69,394)	116,332	64,468	456,100

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

44. IZVEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (Nastavak)

a) Bilans uspeha po poslovnim segmentima (Nastavak)

Na dan 31. decembar 2017. godine.

	u hiljadama dinara				
	Korporativni klijenti	Stanovništvo i preduzetnici	Sredstva i trgovanje hartijama od vrednosti	Ostali	Ukupno
Prihodi od kamata	386,121	33,503	43,733	14,790	478,147
Rashodi kamata	(72,964)	(22,995)	(5)	-	(95,964)
Dobitak po osnovu kamata	313,157	10,508	43,728	14,790	382,183
Prihodi od naknada i provizija	73,601	21,160	869	42	95,672
Rashodi od naknada i provizija	(16,847)	-	(743)	-	(17,590)
Dobitak /gubitak po osnovu naknada i provizija	56,754	21,160	126	42	78,082
Neto dobitak/gubitak po osnovu zaštite od rizika	-	-	799	-	799
Neto prihod/rashod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne kaluzule	21,232	82,816	(111,878)	20	(7,810)
Neto prihod/rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz BU	103,123	1,594	(9,333)	(512)	94,872
Neto dobitak/gubitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	1,413	-	-	-	1,413
Neto dobitak/gubitak po osnovu prestanka priznavanja investicija u pridružena društva i zajedničke poduhvate	-	-	-	-	-
Ostali poslovni prihodi	179	5	3,504	24,962	28,650
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	(86,487)	(53,569)	(48,355)	(61,773)	(250,184)
Troškovi amortizacije	(14,028)	(8,689)	(7,843)	(10,020)	(40,580)
Ostali prihodi	0	1	0	7,566	7,567
Ostali poslovni rashodi	(80,551)	(49,892)	(45,035)	(57,533)	(233,011)
Neto dobitak	314,792	3,934	(174,287)	(82,458)	61,981

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

44. IZVEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (Nastavak)

b) Bilans stanja po poslovnim segmentima

Sledeće tabele prikazuju sredstva i obaveze Banke sa stanjem na dan 31. decembra 2018. i 2017. godine prikazane po poslovnim segmentima.

Za potrebe izveštavanja o stanju sredstava i obaveza po pojedinim poslovnim segmentima, sredstva angažovana za ukupno poslovanje Banke: Osnovna sredstva i Nematerijalna ulaganja podeljena su prema učešću troškova zarada po pojedinim poslovnim segmentima.

Na dan 31. decembar 2018. godine.

	u hiljadama dinara				
	Korporativni klijenti	Stanovništvo i preduzetnici	Sredstva i trgovanje hartijama od vrednosti	Ostalo	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	-	-	1,911,464	-	1,911,464
Hartije od vrednosti	-	-	496,698	-	496,698
Kredit i potraživanja	9,039,650	559,005	1,900,708	-	11,499,363
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	-	-	-
Investicije u pridružena i zavisna društva	-	-	-	114	114
Ostalo	733,819	307,720	337,246	336,738	1,715,523
Ukupna sredstva	9,773,469	866,725	4,646,116	336,852	15,623,162
Obeveze po s.fin.derivata	-	-	-	-	-
Depoziti i ostale obaveze	8,083,044	3,282,654	-	-	11,365,698
Ostale obaveze	179,725	6,555	11,367	165,549	363,196
Ukupne obaveze	8,262,769	3,289,209	11,367	165,549	11,728,894

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

44. IZVEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (Nastavak)

b) Bilans stanja po poslovnim segmentima (Nastavak)

Na dan 31. decembar 2017. godine.

u hiljadama dinara

	Korporativni klijenti	Stanovništvo i preduzetnici	Sredstva i trgovanje hartijama od vrednosti	Ostalo	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	-	-	1,351,902	-	1,351,902
Hartije od vrednosti	-	-	316,924	-	316,924
Kredit i potraživanja	6,391,178	467,296	1,387,527	-	8,246,001
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	1,982	-	1,982
Investicije u pridružena i zavisna društva	-	-	-	114	114
Ostalo	660,728	334,518	301,919	492,316	1,789,481
Ukupna sredstva	7,051,906	801,814	3,360,254	492,430	11,706,404
	0	0	2,904	0	2,904
Obeveze poo s.fin.derivata					
Depoziti i ostale obaveze	4,867,377	2,871,224	0	0	7,738,601
Ostale obaveze	272,424	6,053	18,659	178,264	475,400
Ukupno	5,139,801	2,877,277	21,563	178,264	8,216,905

45. USAGLAŠAVANJE MEĐUSOBNIH OBAVEZA I POTRAŽIVANJA

Banka je u skladu sa čl. 18 Zakona o računovodstvu izvršila usaglašavanje obaveza i potraživanja sa svojim dužnicima i poveriocima na dan 31. oktobra 2018. godine i o tome postoji verodostojna dokumentacija.

Pored nekoliko potraživanja i obaveza osporenih u nematerijalnom iznosu, najveći deo osporenih potraživanja se odnosi na vanbilansnu evidenciju u delu primljenih sredstava obezbećenja (uglavnom jemstava), kao i iznos od 629 hiljada evra koji je Banci osporen, a odnosi se na deo sindiciranog kredita u kojem je Banka učestvovala, a koji se u knjigama dužnika u celini vodi na banku agenta.

46. DEVIZNI KURS

Zvanični srednji devizni kursevi Narodne Banke Srbije utvrđeni na međubankarskom sastanku deviznog tržišta, korišćeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja na dan 31. decembra 2018. i 2017. godine u funkcionalnu valutu, za pojedine strane valute su:

	2018.	U dinarima 2017.
EUR	118,1946	118,4727
USD	103,3893	99,1155
CHF	104,9779	101,2847

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

47. DOGAĐAJI NASTALI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

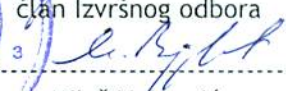
Nije bilo bitnih događaja nakon datuma bilansiranja koji bi zahtevali obelodanjivanje ili korekciju u bilansima Banke.

Beograd, 28.02.2019.

Tatjana Savić,
rukovodilac odeljenja finansija i
izveštavanja

Rajko Perić,
član Izvršnog odbora

Miloš Vujnović,
predsednik Izvršnog odbora

„JUBMES BANKA" AD, BEOGRAD

**IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA
O IZVRŠENOJ REVIZIJI GODIŠNJIH
FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA ZA 2018. GODINU**

MOORE STEPHENS
REVIZIJA I RAČUNOVODSTVO

**“MOORE STEPHENS Revizija i Računovodstvo” d.o.o., Beograd, Studentski trg 4/V
Tel: 011 3283 440, 011 3281 194, Fax: 011 2181 072 e-mail:office@revizija.co.rs
Matični broj 06974848, PIB 100300288,
www.revizija.co.rs**

„JUBMES BANKA" AD, BEOGRAD
IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA
O IZVRŠENOJ REVIZIJI GODIŠNJIH
FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA ZA 2018. GODINU

S A D R Ž A J

	<i>Strana</i>
IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1 - 2
FINANSIJSKI IZVEŠTAJI:	
BILANS USPEHA	
IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU	
BILANS STANJA	
IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU	
IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE	
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE	
GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU	

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Upravnom odboru i akcionarima „Jubmes banke“ a.d., Beograd

Izveštaj o finansijskim izveštajima

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih izveštaja „Jubmes banke“ a.d., Beograd (dalje u tekstu i Banka), koji uključuju bilans stanja na dan 31. decembra 2018. godine, bilans uspeha, izveštaj o ostalom rezultatu, izveštaj o promenama na kapitalu i izveštaj o tokovima gotovine za godinu završenu na taj dan, kao i napomene uz finansijske izveštaje koje uključuju pregled značajnih računovodstvenih politika i druge objašnjavajuće informacije.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izveštaje

Rukovodstvo je odgovorno za pripremu i fer prezentaciju ovih finansijskih izveštaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja u smislu Zakona o računovodstvu i propisa Narodne Banke Srbije, kao i za ustrojavanje neophodnih internih kontrola koje omogućuju pripremu finansijskih izveštaja koji ne sadrže greške, bilo namerne ili slučajne.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje o ovim finansijskim izveštajima na osnovu svoje revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi nalažu da radimo u skladu sa etičkim zahtevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj meri, uverimo da finansijski izveštaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i obelodanjivanjima datim u finansijskim izveštajima. Izbor postupaka je zasnovan na revizorskom prosuđivanju, uključujući procenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izveštajima, nastalim usled kriminalne radnje ili greške. Prilikom procene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izveštaja, u cilju osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola pravnog lica. Revizija takođe, uključuje ocenu primenjenih računovodstvenih politika i značajnih procena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocenu opšte prezentacije finansijskih izveštaja.

Smatramo da su pribavljeni revizijski dokazi dovoljni i odgovarajući da obezbede osnovu za naše revizorsko mišljenje.

Mišljenje

Po našem mišljenju, finansijski izveštaji istinito i objektivno po svim materijalno značajnim pitanjima, prikazuju finansijsko stanje „Jubmes banke“ a.d., Beograd na dan 31. decembra 2018. godine, kao i rezultate njenog poslovanja i tokove gotovine za poslovnu godinu završenu na taj dan, u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja.

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Upravnom odboru i akcionarima „Jubmes banke“ a.d., Beograd - Nastavak

Izveštaj o drugim zakonskim i regulatornim zahtevima

Izvršili smo reviziju usklađenosti priloženog godišnjeg izveštaja o poslovanju „Jubmes banke“ a.d., Beograd za 2018. godinu sa revidiranim finansijskim izveštajima za poslovnu godinu koja se završava 31. decembra 2018. godine. Rukovodstvo Banke je odgovorno za pripremu i fer prezentaciju godišnjeg izveštaja o poslovanju u skladu sa Zakonom o tržištu kapitala i Zakonom o računovodstvu Republike Srbije, koji nije sastavni deo priloženih finansijskih izveštaja. U skladu sa Zakonom o reviziji Republike Srbije naša odgovornost je da izrazimo mišljenje o usklađenosti godišnjeg izveštaja o poslovanju za 2018. godinu sa finansijskim izveštajima za tu poslovnu godinu.

Po našem mišljenju finansijske informacije objavljene u godišnjem izveštaju o poslovanju Banke za 2018. godinu usklađene su sa priloženim finansijskim izveštajima za poslovnu godinu koja se završava 31. decembra 2018. godine.

U Beogradu, 14. mart 2019. godine

„MOORE STEPHENS
Revizija i Računovodstvo“ d.o.o., Beograd

R. Vukosavljević
Ružica Vukosavljević
Licencirani ovlašćeni revizor

„MOORE STEPHENS
Revizija i Računovodstvo“ d.o.o., Beograd

Bogoljub Aleksić
Direktor

BILANS USPEHA

U periodu 01. januara do 31. decembra 2018. godine

	Napomena	U hiljadama dinara	
		2018.	2017.
Prihodi od kamata		688,066	478,147
Rashodi od kamata		(132,648)	(95,964)
Neto prihod po osnovu kamata	6	555,418	382,183
Prihodi od naknada i provizija		114,718	95,672
Rashodi naknada i provizija		(16,750)	(17,590)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	7	97,968	78,082
Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	8	264	-
Neto dobitak po osnovu zaštite od rizika	9	7,955	799
Neto prihod/rashod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne kaluzule	10	25,561	(7,810)
Neto prihod/rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz BU	11	2,696	94,872
Neto prihod/rashod po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti		-	1,413
Neto prihod/rashod po osnovu prestanka priznavanja investicija u pridružena društva i zajedničke poduhvate	12	9,994	-
Ostali poslovni prihodi	13	26,318	28,650
UKUPAN NETO POSLOVNI RASHOD/PRIHOD		726,124	578,189
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	14	(263,081)	(250,184)
Troškovi amortizacije	15	(30,471)	(40,580)
Ostali prihodi	16	278,959	7,567
Ostali rashodi	17	(255,431)	(233,011)
(GUBITAK)/DOBITAK PRE OPOREZIVANJA		456,100	61,981
POREZ NA DOBITAK	18		
Dobitak po osnovu odloženih poreza		9,179	565
Gubitak po osnovu odloženih poreza		-	-
(GUBITAK)/DOBITAK NAKON OPOREZIVANJA		465,279	62,546

Napomene na stranama od 9 do 140

čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Datum: 28.02.2019. godine

Lice odgovorno za sastavljanje finansijskih izveštaja

Predsednik Izvršnog odbora

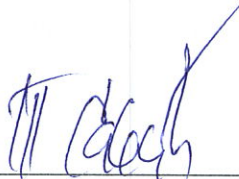
Član Izvršnog odbora

IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2018. godine

	U hiljadama dinara	
	2018.	2017.
(GUBITAK)/DOBITAK PERIODA	465,279	62,546
Ostali rezultat perioda		
Ostali rezultat perioda Komponente ostalog rezultata koje ne mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:		
Povećanje revalorizovanih rezervi po osnovu nematerijalnih ulaganja I osnovnih sredstava	-	-
Pozitivni efekti promene vrednosti vlasničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	10,477	4,677
Negativni efekti promene vrednosti vlasničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	(28,524)	-
Pozitivni efekti promene vrednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	25,948	-
Negativni efekti promene vrednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	(4,833)	-
Dobitak/Gubitak po osnovu poreza koji se odnosi na ostali rezultat perioda	-	565
Ukupan negativni ostali rezultat perioda	-	-
Ukupan pozitivni ostali rezultat perioda	3,068	5,242
UKUPAN NEGATIVAN/POZITIVAN REZULTAT PERIODA	468,347	67,788

Napomene na stranama od 9 do 140
čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskih izveštaja

Predsednik Izvršnog
odbora

Član Izvršnog
odbora

BILANS STANJA

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2018. godine

	Napomena	31.12.2018.	31.12.2017.
AKTIVA			
Gotovina i sredstva kod centralne banke	19	1,911,464	1,351,902
Založena finansijska sredstva		-	-
Potraživanja po osnovu derivata			
Hartije od vrednosti	20	496,698	316,924
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	21	2,066,504	1,457,422
Kredit i potraživanja od komitenata	22	9,432,859	6,788,579
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika		-	1,982
Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate		-	-
Investicije u zavisna društva	23	114	114
Nematerijalna ulaganja	24	13,353	7,044
Nekretnine, postrojenja i oprema	24	1,320,238	1,345,606
Investicije u nekretnine	25a	253,176	252,915
Tekuća poreska sredstva		10,443	10,443
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	25b	25,051	24,168
Ostala sredstva	26	93,262	149,305
UKUPNO AKTIVA		15,623,162	11,706,404
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika		-	2,904
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	27	83,766	179,671
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	28	11,281,932	7,558,930
Rezervisanja	29	45,883	36,075
Odložene poreske obaveze	18c	115,896	125,075
Ostale obaveze	30	201,417	314,250
UKUPNO OBAVEZE		11,728,894	8,216,905
KAPITAL			
Akcijski kapital	31	3,080,297	3,100,833
Sopstvene akcije		-	-
Dobitak		485,815	62,546
Gubitak		(396,284)	(395,253)
Rezerve		724,440	721,373
UKUPNO KAPITAL		3,894,268	3,489,499
UKUPNO PASIVA		15,623,162	11,706,404

Napomene na stranama od 9 do 140
čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskih izveštaja

Predsednik Izvršnog
odбора

Član Izvršnog
odбора

IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU
U periodu od 1. januara do 31. decembra 2018. godine

	Akcijski kapital	Ostali kapital (državni i drugi kapital)	Emisiona premija	Rezerve iz dobiti	Revalorizacione rezerve potražni saldo	Revalorizacione rezerve dugovni saldo	Dobitak tekuće godine	Dobitak ranijih godina	Gubitak ranijih godine	Ukupno
Stanje na dan 01.01.2017.	2,912,133	20,536	168,164	-	742,433	(25,792)	63,530	-	(458,783)	3,422,221
Prenos na neraspoređeni gubitak ranijih godina	-	-	-	-	-	-	(63,530)	63,530	-	-
Povećanje	-	-	-	-	-	(4,711)	62,546	-	-	57,835
Smanjenje	-	-	-	-	-	9,443	(63,530)	-	63,530	9,443
Rezultat tekuće godine	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31.12.2017.	2,912,133	20,536	168,164	-	742,433	(21,060)	62,546	-	(395,253)	3,489,499
Efekti prve primene MSFI-povećanja	-	-	-	-	-	-	-	-	(91,449)	(91,449)
Efekti prve primene MSFI-smanjenja	-	-	-	-	-	-	-	-	27,872	27,872
Korigovano početno stanje	2,912,133	20,536	168,164	-	742,433	(21,060)	62,546	-	(458,830)	3,425,922
Prenos na neraspoređenu dobit ranijih godina	-	-	-	-	-	-	(62,546)	62,546	-	-
Raspodela dobiti-pokrize gubitka	-	-	-	-	-	-	(62,546)	(62,546)	62,546	-
Povećanje	-	(20,536)	-	-	-	5,644	465,279	20,536	-	491,459
Smanjenje	-	-	-	-	-	(2,577)	-	-	-	(23,113)
Stanje na dan 31.12.2018.	2,912,133	-	168,164	-	742,433	(17,993)	465,279	20,536	(396,284)	3,894,268

[Signature]

Lice odgovorno za sastavljanje finansijskih izveštaja

Napomene na stranama od 9 do 140 čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

[Signature]
Član Izvršnog odbora

Predsednik Izvršnog odbora

IZVESTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE
 Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

	U hiljadama dinara	
	2018.	2017.
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	809,451	574,307
Prilivi od kamata	593,009	426,293
Prilivi od naknada	194,036	118,965
Prilivi po osnovu ostalih poslovnih aktivnosti	22,366	25,543
Prilivi od dividendi i učešća u dobitku	40	3,506
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	727,696	663,660
Odlivi po osnovu kamata	(131,874)	(83,226)
Odlivi po osnovu naknada	(11,509)	(11,299)
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i drugih ličnih rashoda	(264,136)	(254,302)
Odlivi po osnovu poreza, doprinosa i drugih dažbina	(67,373)	(67,546)
Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja	(252,804)	(247,287)
Neto priliv/odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre povećanja ili smanjenja u plasmanima i depozitima	81,755	(89,353)
<i>Smanjenje plasmana i povećanje depozita i ostalih obaveza</i>	330,321,516	158,666,549
Smanjenje kredita i potraživanja od banaka, drugih finansijskih organizacija, centralne banke i komitenata	162,408,065	58,628,168
Smanjenje ostalih hartija od vrednosti koje nisu namenjene investiranju	10,119,356	17,825,453
Povećanje depozita i ostalih obaveza prema bankama, drugim finansijskim organizacijama, centralnoj banci i komitentima	157,794,095	82,212,928
<i>Povećanje plasmana i smanjenje uzetih depozita i ostalih obaveza</i>	(330,862,675)	(158,658,539)
Povećanje kredita i potraživanja od banaka, drugih finansijskih organizacija, centralne banke i komitenata	(168,889,328)	(59,931,403)
Povećanje finansijskih sredstava koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha, finansijskih sredstava namenjenih trgovanju i ostalih hartija od vrednosti koje nisu namenjene investiranju	(10,059,388)	(17,365,486)
Smanjenje depozita i ostalih obaveza prema bankama, drugim finansijskim organizacijama, centralnim bankama i komitentima	(151,913,959)	(81,361,650)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre poreza na dobit	(459,404)	(81,343)
Plaćeni porez na dobit	(7,288)	(30)
Isplaćene dividend	(7,288)	(30)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	(466,692)	(81,373)
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja	899	-
Prilivi od prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	899	-
Priliv od prodaje investicionih nekretnina	-	-
Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	-	-
Odlivi za kupovinu nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	(5,807)	(7,262)
Odlivi po osnovu nabavke investicionih nekretnina	-	-
Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	(4,908)	(7,262)

IZVESTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA

Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	70,180,000	18,240,000
Prilivi po osnovu uzetih kredita	70,180,000	18,240,000
Prilivi po osnovu prodaje sopstvenih akcija	-	-
Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	17,050,000	18,240,000
Odlivi gotovine po osnovu uzetih kredita	17,050,000	18,240,000
Odlivi gotovine po osnovu otkupa sopstvenih akcija	-	-
Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	130,000	-
Svega prilivi gotovine	401,311,866	177,480,856
Svega odlivi gotovine	401,653,466	177,569,491
Neto (smanjenje)/povećanje gotovine	(341,600)	(88,635)
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na početku godine	1,236,726	1,306,600
Pozitivne/(negativne) kursne razlike, neto	9,890	18,761
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na kraju godine	905,016	1,236,726

Napomene na stranama od 9 do 140
 čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Lice odgovorno za sastavljanje
 finansijskih izveštaja

Predsednik Izvršnog
 odbora

Član Izvršnog
 odbora

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

1. OSNIVANJE I POSLOVNA POLITIKA BANKE

JUBMES banka a.d. Beograd (u daljem tekstu "Banka") osnovana je 26. juna 1979. godine, u skladu sa posebnim saveznim zakonom kao specijalizovana banka za finansiranje i osiguranje izvoznih poslova kojima se podstiče i unapređuje dugoročna ekonomska i finansijska saradnja domaćih preduzeća, kada je i upisana u sudski registar Privrednog suda u Beogradu.

Banka je po posebnom zakonu poslovala do 1997. godine kada je donet Zakon o prestanku važenja Zakona o Jugoslovenskoj banci za međunarodnu ekonomsku saradnju ("Službeni list SRJ" br. 29/97). Ovim zakonom Banka je bila dužna da izvrši usaglašavanje organizacije i poslovanja sa zakonom kojim se uređuje organizacija i poslovanje banaka i drugih finansijskih organizacija. U postupku usaglašavanja organizacije i poslovanja sa Zakonom o bankama i drugim finansijskim organizacijama i pratećim odlukama, osnivači Banke su 15. septembra 1997. godine zaključili Ugovor o osnivanju, a Skupština Banke je donela Statut i druga relevantna akta potrebna za rad Banke. Banka je počela da posluje u skladu sa propisima koji se primenjuju za komercijalne banke od 1. jula 1998. godine.

Banka je registrovana u Republici Srbiji za obavljanje platnog prometa u zemlji i inostranstvu i kreditnih i depozitnih poslova u zemlji i inostranstvu i u skladu sa Zakonom o bankama, dužna je da posluje na principima likvidnosti, sigurnosti plasmana i rentabilnosti, radi ostvarivanja dobiti.

Osnovne aktivnosti Banke su obavljanje platnog prometa u zemlji i inostranstvu, kreditni poslovi, depozitni poslovi i poslovi kupoprodaje deviza. Ostale aktivnosti obuhvataju poslove izdavanja garancija, otvaranja akreditiva i ostale bankarske poslove.

U skladu sa Zakonom o bankama ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 107/2005), Skupština Banke je u 2006. godini usvojila izmene i dopune Ugovora o osnivanju i usvojila novi Statut. Ovim izmenama i dopunama promenjen je naziv banke. Pun naziv Jugoslovenska banka za međunarodnu ekonomsku saradnju a.d. je izmenjen i sada glasi: JUBMES banka a.d., Beograd. Za usvajanje navedenih akata i izmena Banka je dobila prethodnu saglasnost od Narodne banke Srbije.

Banka je osnivač Humanitarne fondacije "Za dečje srce".

Banka je na dan 31. decembra 2018. godine zapošljavala 122 radnika (31. decembra 2017. godine 124 zaposlenih). Sedište Banke je u ulici Bulevar Zorana Đinđića 121 u Beogradu. Poreski identifikacioni broj Banke je 100001829.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA**2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja**

Priloženi finansijski izveštaji Banke za 2018. godinu sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja u smislu Zakona o računovodstvu ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 62/2013 i 30/2018).

U skladu sa Zakonom o računovodstvu, za priznavanje, vrednovanje, prezentaciju i obelodanjivanje pozicija u finansijskim izveštajima, velika pravna lica, pravna lica koja imaju obavezu sastavljanja konsolidovanih finansijskih izveštaja (matična pravna lica), javna društva, odnosno društva koja se pripremaju da postanu javna, nezavisno od veličine, primenjuju Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja (MSFI). MSFI, u smislu Zakona, čine Konceptualni okvir za finansijsko izveštavanje, Međunarodni računovodstveni standardi - MRS, Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja - MSFI i sa njima povezana tumačenja, izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda, naknadne izmene tih standarda i sa njima povezana tumačenja, odobreni od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, čiji je prevod utvrdilo i objavilo ministarstvo nadležno za poslove finansija.

Rešenjem Ministarstva finansija Republike Srbije br. 401-00-896/2014-16 od 13. marta 2014. godine ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 35/2014) utvrđen je zvaničan prevod Konceptualnog okvira za finansijsko izveštavanje i osnovnih tekstova MRS, odnosno MSFI izdatih od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde (IASB), kao i tumačenja standarda izdatih od strane Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda (IFRIC) u obliku u kojem su izdati, odnosno usvojeni, a koji se primenjuju od finansijskih izveštaja koji se sastavljaju na dan 31. decembra 2014. godine. Međutim, s obzirom da je Zakonom o bankama propisano da je banka dužna da pri sastavljanju finansijskih izveštaja primenjuje MSFI od dana koji je nadležno međunarodno telo odredilo kao dan početka primene, moraju se primenjivati i MSFI koji su na snazi, a za koje nije obezbeđen prevod.

Za sve prethodne periode, Banka je sastavljala finansijske izveštaje u skladu sa Zakonom o računovodstvu, Zakonom o bankama i ostalim relevantnim podzakonskim aktima Narodne banke Srbije.

Banka je u skladu sa MSFI 1 "Prva primena Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja" sastavila prve finansijske izveštaje u skladu sa MSFI za 2014.

Priloženi finansijski izveštaji su sastavljeni u skladu sa konceptom istorijskog troška, izuzev za potraživanja i obaveze po osnovu promene vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika koje su vrednovane po tržišnoj vrednosti.

Priloženi finansijski izveštaji su sastavljeni u skladu sa načelom stalnosti pravnog lica, koje podrazumeva da će Banka nastaviti sa poslovanjem u predvidljivoj budućnosti.

Računovodstvene politike i procene korišćene prilikom sastavljanja ovih finansijskih izveštaja su konzistentne sa računovodstvenim politikama i procenama primenjenim u sastavljanju godišnjih finansijskih izveštaja Banke za 2017. godinu.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja (Nastavak)

(a) Objavljeni standardi i tumačenja koji su stupili na snagu u prethodnim periodima i tekućem periodu na osnovu Rešenja o utvrđivanju prevoda

- Izmene MSFI 7 „Finansijski instrumenti: Obelodanjivanja“ - Izmene kojima se poboljšavaju obelodanjivanja fer vrednost i rizika likvidnosti (revidiran marta 2009. godine, na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2009. godine);
- Izmene MSFI 1 „Prva primena Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja“ - Dodatni izuzeci za lica koja prvi put primenjuju MSFI. Izmene se odnose na sredstva u industriji nafte i gasa i utvrđivanje da li ugovori sadrže lizing (revidiran jula 2009. godine, na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2010. godine);
- Izmene različitih standarda i tumačenja rezultat su Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI objavljenog 16. aprila 2009. godine (MSFI 5, MSFI 8, MRS 1, MRS 7, MRS 17, MRS 36, MRS 39, IFRIC 16) prvenstveno sa namerom otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja formulacija u tekstu (izmene standarda stupaju na snagu za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2010. godine, a izmena IFRIC na dan ili nakon 1. jula 2009. godine);
- Izmene MRS 38 „Nematerijalna imovina“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2009. godine);
- Izmene MSFI 2 „Plaćanja akcijama“: Izmene kao rezultat Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI (revidiran u aprilu 2009. godine, na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2009. godine) i izmene koje se odnose na transakcije plaćanja akcijama grupe zasnovane na gotovini (revidiran juna 2009. godine, na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2010. godine);
- Izmene IFRIC 9 „Ponovna procena ugrađenih derivata“ stupaju na snagu za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2009. godine i MRS 39 „Finansijski instrumenti: Priznavanje i merenje“ - Ugrađeni derivati (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 30. juna 2009. godine);
- IFRIC 18 „Prenosi sredstava od kupaca“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2009. godine);
- „Sveobuhvatni okvir za finansijsko izveštavanje 2010. godine“ što predstavlja izmenu „Okvira za pripremanje i prikazivanje finansijskih izveštaja“ (važi za prenos sredstava sa kupaca primljenih na dan ili posle septembra 2010. godine);
- Dopune MSFI 1 „Prva primena Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja“ - Ograničeno izuzeće od uporednih obelodanjivanja propisanih u okviru MSFI 7 kod lica koja prvi put primenjuju MSFI (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2010. godine);
- Dopune MRS 24 „Obelodanjivanja povezanih strana“ - Pojednostavljeni zahtevi za obelodanjivanjem kod lica pod (značajnom) kontrolom ili uticajem vlade i pojašnjenje definicije povezanog lica (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2011. godine);

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja (Nastavak)

(a) Objavljeni standardi i tumačenja koji su stupili na snagu u prethodnim periodima i tekućem periodu na osnovu Rešenja o utvrđivanju prevoda(Nastavak)

- Dopune MRS 32 „Finansijski instrumenti: Prezentacija“ - Računovodstveno obuhvatanje prečeg prava na nove akcije (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. februara 2010. godine);
- Dopune različitih standarda i tumačenja „Poboljšanja MSFI (2010)“ rezultat su Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI objavljenog 6. maja 2010. godine (MSFI 1, MSFI 3, MSFI 7, MRS 1, MRS 27, MRS 34, IFRIC 13) prvenstveno sa namerom otklanjanja neslaganja i pojašnjenja formulacija u tekstu (većina dopuna biće na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2011. godine);
- Dopune IFRIC 14 „MRS 19 - Ograničenje sredstava definisanih primanja, zahtevi za minimalnim finansiranjem i njihova interakcija“ Avansna uplata minimalnih sredstava potrebnih za finansiranje (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2011. godine);
- IFRIC 19 „Poništavanje finansijskih obaveza sa instrumentima kapitala“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2010. godine);
- Dopune MSFI 1 „Prva primena Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja“ - Velika hiperinflacija i uklanjanje fiksnih datuma za lica koja prvi put primenjuju MSFI (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2011. godine);
- Dopune MSFI 7 „Finansijski instrumenti: Obelodanjivanja“ - Prenos finansijskih sredstava (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2011. godine);
- Dopune MRS 12 „Porezi na dobitak“ - Odloženi porez: povraćaj sredstava koja su služila za obračun poreza (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2012. godine);
- MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- MSFI 11 „Zajednički aranžmani“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- SFI 12 „Obelodanjivanje o učešćima u drugim pravnim licima“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- Dopune MSFI 10, MSFI 11 i MSFI 12 „Konsolidovani finansijski izveštaji, Zajednički aranžmani i Obelodanjivanja učešća u drugim pravnim licima: Uputstvo o prelaznoj primeni“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- MRS 27 (revidiran 2011. godine) „Pojedinačni finansijski izveštaji“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- MRS 28 (revidiran 2011. godine) „Ulaganja u pridružena pravna lica i zajedničke investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja (Nastavak)

(a) Objavljeni standardi i tumačenja koji su stupili na snagu u prethodnim periodima i tekućem periodu na osnovu Rešenja o utvrđivanju prevoda(Nastavak)

- MSFI 13 „Merenje fer vrednosti“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- Dopune MSFI 1 „Prva primena Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja” - Državni krediti po kamatnoj stopi nižoj od tržišne (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- Dopune MSFI 7 „Finansijski instrumenti: Obelodanjivanja“ - Netiranje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- Dopune MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja“ - Prezentacija stavki ostalog kupnog rezultata (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2012. godine).
- Dopune MRS 19 „Naknade zaposlenima” - Poboljšanja računovodstvenog obuhvatanja naknada po prestanku radnog odnosa (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- Godišnja poboljšanja za period od 2009. do 2011. godine izdata u maju 2012. godine koja se odnose na različite projekte poboljšanja MSFI (MSFI 1, MRS 1, MRS 16, MRS 32, MRS 34) uglavnom na otklanjanju nekonzistentnosti i pojašnjenja formulacija (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- IFRIC 20 „Troškovi uklanjanja otkrivke u proizvodnoj fazi površinskog kopa“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine).

(b) Objavljeni standardi i tumačenja na snazi u prethodnom i tekućem periodu koji još uvek nisu zvanično prevedeni i usvojeni

Na dan objavljivanja ovih finansijskih izveštaja, dole navedeni standardi i izmene standarda su bili izdati od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, a sledeća tumačenja bila su objavljena od strane Komiteta za tumačenje međunarodnog finansijskog izveštavanja, ali nisu zvanično usvojena u Republici Srbiji:

- Dopune MRS 32 „Finansijski instrumenti: Prezentacija“ - Prebijanje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine);
- Dopune MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji“, MSFI 12 „Obelodanjivanje o učešćima u drugim entitetima“ i MRS 27 „Pojedinačni finansijski izveštaji“ - Izuzeće zavisnih lica iz konsolidacije prema MSFI 10 (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine).
- Dopune MRS 36 - „Umanjenje vrednosti imovine“ Obelodanjivanje nadoknadivog iznosa za nefinansijsku imovinu (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja (Nastavak)

(b) Objavljeni standardi i tumačenja na snazi u prethodnom i tekućem periodu koji još uvek nisu zvanično prevedeni i usvojeni (Nastavak)

- Dopune MRS 39 „Finansijski instrumenti: Priznavanje i odmeravanje“ - Obnavljanje derivata i nastavak računovodstva hedžinga (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine).
- IFRIC 21 „Dažbine“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine).
- Dopune MRS 19 „Primanja zaposlenih“ - Definisani planovi naknade: Doprinosi za zaposlene (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2014. godine).
- Godišnja poboljšanja za period od 2010. do 2012. godine, koja su rezultat su Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI (MSFI 2, MSFI 3, MSFI 8, MSFI 13, MRS 16, MRS 24 i MRS 38) radi otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja formulacija (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2014. godine).
- Godišnja poboljšanja za period od 2011. do 2013. godine, koja su rezultat Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI (MSFI 1, MSFI 3, MSFI 13 i MRS 40) radi otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja formulacija (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2014. godine).
- Dopune MSFI 11 „Zajednički aranžmani“ - Računovodstvo sticanja učešća u zajedničkim poslovanjima (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).
- MSFI 14 „Računi regulatornih aktivnih vremenskih razgraničenja“ - na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine.
- Dopune MRS 16 „Nekretnine, postrojenja i oprema“ i MRS 38 „Nematerijalna imovina“ - Tumačenje prihvaćenih metoda amortizacije (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).
- Dopune MRS 16 „Nekretnine, postrojenja i oprema“ i MRS 41 „Poljoprivreda“ - Poljoprivreda - industrijske biljke (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).
- Dopune MRS 27 „Pojedinačni finansijski izveštaji“ - Metod udela u pojedinačnim finansijskim izveštajima (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).
- Dopune MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji“ i MRS 28 „Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate“ - Prodaja ili prenos sredstava između investitora i njegovih pridruženih entiteta ili zajedničkih poduhvata (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).
- Dopune MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji“, MSFI 12 „Obelodanjivanje o učešćima u drugim entitetima“ i MRS 28 „Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate“ - Investiciona društva: Primena izuzetaka od konsolidacije (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).
- Dopune MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja“ - Inicijativa za obelodanjivanje (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja (Nastavak)

(b) Objavljeni standardi i tumačenja na snazi u prethodnom i tekućem periodu koji još uvek nisu zvanično prevedeni i usvojeni (Nastavak)

- Dopune i izmene različitih standarda „Poboljšanja MSFI” (za period od 2012. do 2014. godine), koja su rezultat Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI (MSFI 5, MSFI 7, MRS 19 i MRS 34) radi otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja formulacija (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).
- Izmene i dopune MRS 7 „Izveštaj o novčanim tokovima“ - zahtev za obelodanjivanjima koja korisnicima izveštaja omogućavaju procenu promena obaveza koje proizilaze iz aktivnosti finansiranja (na snazi od 1. januara 2017. godine).
- Pojašnjenja vezana za MRS 12 „porez na dobit“ koja imaju za cilj smanjenje raznolikosti u praksi kada su u pitanju odložena poreska sredstva koja proizilaze iz nerealizovanih gubitka (na snazi od 1. januara 2017. godine).
- Izmene IFRS 12 - Obelodanjivanja u učećima u drugim entitetima (na snazi od 1. januara 2017. godine).
- Izmene i dopune različitih standarda (MRS 28, MRS 40 i IFRS 2) stupaju na snagu od 1. januara 2018. godine.
- MSFI 9 „Finansijski instrumenti” i kasnije dopune, koji zamenjuje zahteve MRS 39 „Finansijski instrumenti: priznavanje i odmeravanje”, u vezi sa klasifikacijom i odmeravanjem finansijske imovine. Standard eliminiše postojeće kategorije iz MRS 39 - sredstva koja se drže do dospeća, sredstva raspoloživa za prodaju i krediti i potraživanja. MSFI 9 je na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine, uz dozvoljenu raniju primenu.
- U skladu sa MSFI 9, finansijska sredstva će se klasifikovati u jednu od dve navedene kategorije prilikom početnog priznavanja: finansijska sredstva vrednovana po amortizovanom trošku ili finansijska sredstva vrednovana po fer vrednosti. Finansijsko sredstvo će se priznavati po amortizovanom trošku ako sledeća dva kriterijuma budu zadovoljena: sredstva se odnose na poslovni model čiji je cilj da se naplaćuju ugovoreni novčani tokovi i ugovoreni uslovi pružaju osnov za naplatu na određene datume novčanih tokova koji su isključivo naplata glavnice i kamate na preostalu glavicu. Sva ostala sredstva će se vrednovati po fer vrednosti. Dobici i gubici po osnovu vrednovanja finansijskih sredstava po fer vrednosti će se priznavati u bilansu uspeha, izuzev za ulaganja u instrumente kapitala sa kojima se ne trguje, gde MSFI 9 dopušta, pri inicijalnom priznavanju, kasnije nepromenljivi izbor da se sve promene fer vrednosti priznaju u okviru ostalih dobitaka i gubitaka u izveštaju o ukupnom rezultatu. Iznos koji tako bude priznat u okviru izveštaja o ukupnom rezultatu neće moći kasnije da se prizna u bilansu uspeha.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja (Nastavak)

(b) Objavljeni standardi i tumačenja na snazi u prethodnom i tekućem periodu koji još uvek nisu zvanično prevedeni i usvojeni (Nastavak)

- MSFI 15 „Prihodi iz ugovora sa kupcima”, koji definiše okvir za priznavanje prihoda. MSFI 15 zamenjuje MRS 18 „Prihodi”, MRS 11 „Ugovori o izgradnji”, IFRIC13 „Programi lojalnosti klijenata”, IFRIC15 „Sporazumi za izgradnju nekretnina” i IFRIC18 „Prenosi sredstava od kupaca” i SIC - 31 „Prihodi - transakcije razmene koje uključuju usluge oglašavanja“. MSFI 15 je na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2017. godine, uz dozvoljenu raniju primenu.
- IFRIC 22 - Ovo tumačenje se odnosi na devizne transakcije kada entitet priznaje nemonetarno sredstvo ili nemonetarnu obavezu po osnovu plaćanja ili primanja avansa, pre nego što entitet prizna odnosno sredstvo, trošak ili prihod, posle čega se to nemonetarno sredstvo ili obaveza ponovno priznaje. Tumačenje stupa na snagu na dan ili nakon 1. januara 2018. godine, ali je dozvoljena ranija primena.

(c) Novi standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda koji nisu stupili na snagu

Na dan sastavljanja ovih finansijskih izveštaja sledeći standardi, njihove dopune i tumačenja bili su objavljeni, ali nisu još uvek stupili na snagu:

- MSFI 16 „Zakup“ koji je objavljen u januaru 2016. godine, primena je za poslovne periode koji počinju posle 1. januara 2019. godine. Ovim standardom biće zamenjen dosadašnji MRS 17.
- MSFI 3 „Poslovne kombinacije“ - dopuna koja se odnosi na pojašnjenja kada jedna strana stiče kontrolu u prethodnom zajedničkom poduhvatu. Promena stupa na snagu za poslovne kombinacije čiji je datum kupovine na dan ili nakon prvog godišnjeg perioda izveštavanja koji počinje 1. januara 2019. godine ili nakon toga. Može biti u suprotnosti sa izmenama MSFI 11.
- Izmene MSFI 4 koje su povezane sa MSFI 9, a primenjuju se pre primene MSFI 17 koji će zameniti MSFI 4.
- Izmene MSFI 7 koje su povezane sa MSFI 9.
- Pojašnjenja vezana za MSFI 11. koja se odnose na transakcije u kojima entitet dobija zajedničku kontrolu na ili nakon početka prvog godišnjeg perioda izveštavanja koji počinje 1. januara 2019. godine ili nakon tog datuma. Ovo može biti u suprotnosti sa MSFI 3.
- MSFI 17 - zamenjuje MSFI 4 - primena na finansijske izveštaje koji počinju nakon 1. januara 2021. godine. Ranija primena je uslovljena usvajanjem i primenom MSFI 9 i MSFI 15.
- IFRIC 23 - Tumačenje vezano za MRS 12. Tumačenje stupa na snagu na dan ili nakon 1. januara 2019. godine, ali je dozvoljena ranija primena.
- Izmene i dopune različitih standarda (MRS 19, MRS 12, MRS 23 i IFRS 2) na snazi su od 1. januara 2019. godine.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja (Nastavak)

c) *Novi standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda koji nisu stupili na snagu*
(Nastavak)

Sadržina i forma obrazaca finansijskih izveštaja i sadržina pozicija u obrascima je propisana Odlukom o obrascima i sadržini pozicija u obrascima finansijskih izveštaja za banke ("Službeni glasnik RS", br. 107/2017 i 38/2018), koja je usklađena sa zahtevima revidiranog MRS 1 "Prezentacija finansijskih izveštaja".

Banka je u sastavljanju priloženih finansijskih izveštaja primenila računovodstvene politike obelodanjene u daljem tekstu Napomene 3 koje su zasnovane na važećim računovodstvenim, bankarskim i poreskim propisima Republike Srbije.

Finansijski izveštaji Banke su iskazani u hiljadama dinara, osim ukoliko nije drugačije naznačeno. Dinar (RSD) je zvanična izveštajna i funkcionalna valuta u Republici Srbiji. Sve transakcije u valutama koje nisu funkcionalna valuta, tretiraju se kao transakcije u stranim valutama.

2.2. Stalnost poslovanja

Priloženi finansijski izveštaji Banke su sastavljeni u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, koje podrazumeva da će Banka nastaviti sa poslovanjem u doglednoj budućnosti, koja obuhvata period od najmanje dvanaest meseci od datuma finansijskih izveštaja.

2.3. Uporedne informacije i usklađivanja u skladu sa MSFI 9

MSFI 9 „Finansijski instrumenti”, koji je zamenio zahteve MRS 39 „Finansijski instrumenti: priznavanje i odmeravanje”, u vezi sa klasifikacijom i odmeravanjem finansijske imovine, je na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine.

U skladu sa MSFI 9, finansijsko sredstvo se klasifikuje u skladu sa jednim od sledećih načina vrednovanja:

- po amortizovanoj vrednosti,
- fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat (FVOCI) ili
- po fer vrednostikroz bilans uspeha (FVTPL).

Standard isključuje postojeće kategorije po MRS 39 "Finansijski instrumenti: Priznavanje i odmeravanje" i to finansijska sredstva koja se drže do dospeća, krediti i potraživanja i finansijska sredstva raspoloživa za prodaju.

U skladu sa izmenama MSFI 9 izmenjeni su i obrasci i sadržina pozicija u obrascima finansijskih izveštaja za banke.

Priloženi finansijski izveštaji su prikazani u formi propisanoj Odlukom o obrascima i sadržini pozicija u obrascima finansijskih izveštaja za banke ("Službeni glasnik Republike Srbije" broj 101/2017 i 38/2018).

Uporedne podatke čine reklsifikovani godišnji finansijski izveštaji Banke za 2017. godinu i koji su prikazani u sledećim tabelama:

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)

2.3. Uporedne informacije i usklađivanja u skladu sa MSFI 9 (Nastavak)
 Reklasifikacija pozicija bilansa stanja na dan 31.12.2017.

U hiljadama dinara

Stara pozicija Bilansa Stanja 31.12.2017.	Gotovina i sredstva kod centralne banke	Potraživanja po osnovu derivata	Hartije od vrednosti	Kredit i potraživanja od banaka i drugih. fin. organizacija	Kredit i potraživanja od komitenata	Investicije u zavisna društva	Nematerijalna imovina	Nekretnine, postrojenje i oprema	Investicione nekretnine	Tekuća poreska sredstva	Stalna sredstva namenjena prodaji	Ostala sredstva	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	1,351,902	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,351,902
Finansijska sredstva koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz BU	-	-	36	-	-	-	-	-	-	-	-	-	36
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	-	-	3,664	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3,664
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	-	-	313,224	-	-	-	-	-	-	-	-	-	313,224
Kredit i potraživanja od banaka i drugih. Fin. organizacija	-	-	-	1,457,422	-	-	-	-	-	-	-	-	1,457,422
Kredit i potraživanja od komitenata	-	-	-	-	6,788,579	-	-	-	-	-	-	-	6,788,579
Potraživanja po os finanih derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	1,982	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,982
Investicije u zavisna društva	-	-	-	-	-	114	-	-	-	-	-	-	114
Nematerijalna ulaganja Nekretnine, postrojenje i oprema	-	-	-	-	-	-	7,044	-	-	-	-	-	7,044
Investicione nekretnine	-	-	-	-	-	-	-	1,345,606	-	-	-	-	1,345,606
Investicione nekretnine	-	-	-	-	-	-	-	-	252,915	-	-	-	252,915
Tekuća poreska sredstva	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10,443	-	-	10,443
Stalna sredstva namenjena prodaji	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	24,168	-	24,168
Ostala sredstva	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	149,305	149,305
Ukupno aktiva po novom obrascu	1,351,902	1,982	316,924	1,457,422	6,788,579	114	7,044	1,345,606	252,915	10,443	24,168	149,305	11,706,404

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)

2.3. Uporedne informacije i usklađivanja u skladu sa MSFI 9 (Nastavak)

Reklasifikacija pozicija bilansa stanja na dan 31.12.2017.

Reklasifikacija pozicija u bilansu stanja na dan 31. decembra 2017. godine Stara pozicija Bilansa Stanja	Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	Rezervisanja	Odložene poreske obaveze	Ostale oaveze	Ukupno obaveze	Akcijski kapital	Dobitak	Gubitak	Rezerve	Nerealizovani gubici	Ukupno
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika			2,904										2,904
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	179,671												179,671
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima		7,558,930											7,558,930
Rezervisanja				36,075									36,075
Odložene poreske obaveze					125,075								125,075
Ostale oaveze						314,250							314,250
Ukupno obaveze							8,216,905						8,216,905
Akcijski kapital								3,100,833					3,100,833
Dobitak									62,546				62,546
Gubitak										(395,253)			(395,253)
Rezerve											721,373		721,373
Nerealizovani gubici													-
Ukupan kapital													3,489,499
Ukupna pasiva	179,671	7,558,930	2,904	36,075	125,075	314,250	8,216,905	3,100,833	62,546	(395,253)	721,373	-	11,706,404

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)

2.3. Uporedne informacije i usklađivanja u skladu sa MSFI 9 (Nastavak)

Reklasifikacija pozicija Bilansa uspeha u periodu 01.01.-31.12.2017.godine

	Prihodi od kamata	Rashodi kamata	Prihodi od naknada i provizija	Rashodi naknada i provizija	neto dobitak po osnovu zaštite od rizika	Neto rashod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne kluzule	Neto prihodi po os. umanjenja obezvređj finan.sred.k oje se ne vred. po fer vrednosti kroz	neto dobitak po os. prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	Ostali poslovni prihodi	Troškovi zarada i naknada zarada i ostali lični rashodi	Troškovi amortizacije	Ostali prihodi	Ostali rashodi	Ukupno
Stara pozicija Bilansa uspeha														
Prihodi od kamata	478,147	-	(10,772)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	467,375
Rashodi kamata	-	(95,964)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(95,964)
Prihodi od naknada i provizija	-	-	106,444	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	106,444
Rashodi naknada i provizija	-	-	-	(17,590)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(17,590)
Neto dobitak po osnovu zaštite od rizika	-	-	-	-	799	-	-	-	-	-	-	-	-	2,937
Neto prihod/rashod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne kluzule	-	-	-	-	-	(7,810)	-	-	-	-	-	-	-	(7,810)
Ostali poslovni prihodi	-	-	-	-	-	-	-	1,413	28,650	-	-	7,567	-	37,630
Neto prihod po os.obezvređenja finans.sred. i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	-	-	-	-	-	-	94,872	-	-	-	-	-	-	94,872
Troškovi zarada i naknada zarada i ostali lični rashodi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(250,184)	-	-	-	(250,184)
Troškovi amortizacije	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(40,580)	-	-	(40,580)
Ostali rashodi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(233,011)	(233,011)
Ukupno	478,147	(95,964)	95,672	(17,590)	799	(7,810)	94,872	1,413	28,650	(250,184)	(40,580)	7,567	(233,011)	61,981

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

2.4. Efekti prve primene MSFI 9

U hiljadama dinara

Pozicija	MRS 39	MSFI	Bruto vrednost 31.12.2017.	Ispravka 31.12.2017	MRS 39 31.12.2017	Neto vrednost pre primene MSFI 9	MSFI 9 01.01.2018.	Neto vrednost nakon primene MSFI 9	Neto efekat primene MSFI 9
Gotovina i sredstva kod centralne banke	nije predmet vrednovanja	amortizovana vrednost	1,351,902	-	-	1,351,902	18	1,351,884	18
Finansijska sredstva koja se inicijalno priznaju kroz bilans uspeha	FVTPL	FVTPL	36	-	-	36	-	36	-
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	fer vrednost kroz kapital	FVOCI	7,720	-	4,056	3,664	3,887	3,833	(169)
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	amortizovana vrednost	amortizovana vrednost	313,224	-	0	313,224	493	312,731	493
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija	amortizovana vrednost	amortizovana vrednost	1,466,291	-	8,869	1,457,422	7,771	1,458,520	(1,098)
Kredit i potraživanja od komitenata	amortizovana vrednost	amortizovana vrednost	7,049,898	-	261,319	6,788,579	323,798	6,726,100	62,479
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata	nije predmet vrednovanja	nije predmet vrednovanja	1,982	-	-	1,982	-	1,982	-
Investicije u zavisna društva	nije predmet vrednovanja	nije predmet vrednovanja	114	-	-	114	-	114	-
Nematerijalna ulaganja	nije predmet vrednovanja	nije predmet vrednovanja	46,067	39,023	-	7,044	-	7,044	-
Nekretnine postrojenja i oprema	nije predmet vrednovanja	nije predmet vrednovanja	1,678,045	332,439	-	1,345,606	-	1,345,606	-
Investicione nekretnine	nije predmet vrednovanja	nije predmet vrednovanja	252,915	-	-	252,915	-	252,915	-
Tekuća poreska sredstva	nije predmet vrednovanja	nije predmet vrednovanja	10,443	-	-	10,443	-	10,443	-
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koja se obustavlja	nije predmet vrednovanja	nije predmet vrednovanja	24,168	-	-	24,168	-	24,168	-
Ostala sredstva	amortizovana vrednost	amortizovana vrednost	154,930	4,474	1,151	149,305	1,152	149,304	1
<i>Ukupno bilansna aktiva</i>			12,357,735	375,936	275,395	11,706,404	337,119	11,644,680	61,724
<i>Vanbilansne stavke koje se klasifikuju</i>			3,617,866	-	12,785	3,605,081	14,637	3,603,229	1,852
Ukupan efekat prelaska na MSFI 9			15,975,601	375,936	288,180	15,311,485	351,756	15,247,909	63,576

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA**3.1. Prihodi i rashodi od kamata**

Prihodi i rashodi od kamata, uključujući i zateznu kamatu i ostale prihode i ostale rashode vezane za kamatonosnu aktivu, odnosno kamatonosnu pasivu, obračunati su po načelu uzročnosti prihoda i rashoda i uslovima iz obligacionog odnosa, koji su definisani ugovorom između Banke i komitentata.

Prihodi i rashodi po osnovu kamate se priznaju u bilansu uspeha korišćenjem metoda efektivne kamatne stope. Efektivna kamatna stopa je stopa kojom se diskontuju budući novčani tokovi tokom očekivanog perioda trajanja finansijskih sredstava ili obaveza (ili, prema potrebi, tokom kraćeg perioda) na njegovu sadašnju vrednost.

Obračun efektivne kamatne stope uključuje sve plaćene ili primljene naknade i troškove, koji su sastavni deo efektivne kamatne stope.

Naknada za odobravanje kredita i plasmana, koja čini deo efektivne kamatne stope, evidentira se u okviru prihoda i rashoda od kamata. Naknade za odobravanje kredita se obračunavaju i naplaćuju jednokratno unapred, razgraničavaju se i diskontuju tokom perioda trajanja kredita.

Rashodi kamata po depozitima razgraničavaju se i priznaju u bilansu uspeha u periodu na koji se odnose.

Banka će nakon priznavanja obezvređenja plasmana, priznavati prihode od kamate u iznosu koji se dobija primenom efektivne kamatne stope koja je korišćena za diskontovanje budućih novčanih tokova prilikom merenja gubitka od umanjenja vrednosti na knjigovodstvenu vrednost plasmana, odnosno njegovu neto sadašnju vrednost.

Banka nastavlja obračun kamate u svrhu evidencije ukupnog potraživanja po osnovu kamata, ali ovako obračunata kamata ne utiče na prihode od kamate već se samo evidentira u vanbilansnoj evidenciji Banke. Evidencionu kamata se, sve do definitivnog regulisanja spornog potraživanja, obračunava i evidentira u okviru vanbilansne evidencije.

Naknade za odobravanje kredita, koje su uključene u prihode od kamata, obračunavaju se i naplaćuju jednokratno unapred, razgraničavaju se na proporcionalnoj osnovi na period korišćenja kredita (Napomena 6). Proporcionalno razgraničavanje naknada se ne razlikuje materijalno od primene efektivnog prinosa.

3.2. Prihodi i rashodi od naknada i provizija

Prihodi i rashodi od naknada i provizija nastali pružanjem, odnosno korišćenjem bankarskih usluga, priznaju se po načelu uzročnosti prihoda i rashoda odnosno na obračunskoj osnovi i utvrđuju se za period kada su ostvareni. Naknade i provizije prevashodno čine naknade za usluge platnog prometa, izdate garancije i druge bankarske usluge.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.3. Preračunavanje stranih sredstava plaćanja i računovodstveni tretman kursnih razlika i efekata po osnovu valutne klauzule

Stavke uključene u finansijske izveštaje Banke odmeravaju se korišćenjem valute primarnog privrednog okruženja u kome Banka posluje (funkcionalna valuta). Finansijski izveštaji prikazani su u hiljadama dinara (RSD), koji predstavlja funkcionalnu i izveštajnu valutu Banke.

Sredstva i obaveze iskazani u stranoj valuti na dan bilansa stanja, preračunati su u dinare po srednjem kursu Narodne banke Srbije važećem na dan bilansa stanja (Napomena 47).

Poslovne promene nastale u stranoj valuti su preračunate u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, koji je važio na dan poslovne promene.

Pozitivne i negativne kursne razlike nastale prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti i prilikom poslovnih transakcija u stranoj valuti, evidentirane su u korist ili na teret bilansa uspeha kao prihodi i rashodi od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule.

Sredstva u dinarima za koje je ugovorena zaštita od rizika primenom valutne klauzule, odnosno vezivanjem za kurs dinara u odnosu na EUR i USD na dan bilansa stanja, preračunati su u dinare po ugovorenom kursu utvrđenom na međubankarskom sastanku deviznog tržišta koji je važio na taj dan.

Preuzete i potencijalne obaveze u stranoj valuti preračunate su u dinare po srednjem kursu Narodne banke Srbije na dan bilansa stanja.

3.4. Finansijska sredstva

Finansijska sredstva obuhvataju kredite i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija, kredite i potraživanja od komitenata, sredstva na računima kod centralne banke i drugih banaka, hartije od vrednosti

Kupovina ili prodaja finansijskih sredstava, koja zahteva prenos sredstava u roku koji je utvrđen propisima ili konvencijama na datom tržištu, priznaje se na datum trgovanja (ili datum izmirivanja), odnosno na datum kada se Banka obaveže da će kupiti ili prodati sredstvo (ili na datum kada Banka primi kupljeno ili prenese prodato sredstvo).

Finansijska sredstva se evidentiraju u bilansu stanja Banke, od momenta kada se Banka ugovornim odredbama vezala za instrument. Kupovina ili prodaja finansijskih sredstava na "regularan način" priznaje se primenom obračuna na datum poravnjanja, odnosno datum kada je sredstvo isporučeno drugoj strani.

Umanjenje vrednosti finansijskih sredstava

Banka procenjuje, na svaki izveštajni datum, da li postoji objektivni dokaz da je vrednost finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava umanjena (obezvređena). Finansijsko sredstvo ili grupa finansijskih sredstava je obezvređena i gubici po osnovu obezvređenja se priznaju samo ako postoji objektivni dokaz o obezvređenju kao rezultat jednog ili više događaja koji su nastali nakon početnog priznavanja sredstva (slučaj gubitka) i kada slučaj gubitka utiče na procenjene buduće novčane tokove finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava koja mogu biti pouzdano procenjena (Napomena 5.1).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**3.4. Finansijska sredstva (Nastavak)**

Gubici nastali po osnovu umanjenja vrednosti finansijskih sredstava evidentirani su u bilansu uspeha kao rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koji se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha (Napomena 11).

Otpis nenaplativog potraživanja vrši se na osnovu odluka suda, Skupštine Banke ili Upravnog odbora Banke kada nema realne mogućnosti za naplatu i kada su svi instrumenti obezbeđenja naplate kredita aktivirani.

Ukoliko se u narednom periodu iznos gubitka zbog obezvređenja finansijskog sredstva smanji usled događaja koji se odigrao nakon priznavanja umanjenja vrednosti, prethodno priznat gubitak se koriguje promenama na računu ispravke vrednosti, a iznos korekcije se priznaje u bilansu uspeha kao prihod od umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava.

Prestanak priznavanja finansijskih sredstava i obaveza

Finansijska sredstva prestaju da se priznaju kada Banka izgubi kontrolu nad ugovorenim pravima nad tim instrumentima, što se dešava kada su prava korišćenja instrumenata realizovana, istekla, napuštena ili ustupljena. Kada je Banka prenela prava na gotovinske prilive po osnovu sredstava ili je sklopila ugovor o prenosu, i pri tom nije niti prenela niti zadržala sve rizike i koristi u vezi sa sredstvom, niti je prenela kontrolu nad sredstvom, sredstvo se priznaje u onoj meri koliko je Banka angažovana u pogledu sredstva. Dalje angažovanje Banke, koje ima formu garancije na preneseno sredstvo, se vrednuje u iznosu originalne knjigovodstvene vrednosti sredstva ili iznosu maksimalnog iznosa naknade koju bi Banka morala da isplati, u zavisnosti koji iznos je niži.

Finansijske obaveze prestaju da se priznaju kada je obaveza predviđena ugovorom ispunjena, otkazana ili istekla. U slučaju gde je postojeća finansijska obaveza zamenjena drugom obavezom prema istom poveriocu, ali pod značajno promenjenim uslovima ili ukoliko su uslovi kod postojeće obaveze značajno izmenjeni, takva zamena ili promena uslova tretira se kao prestanak priznavanja prvobitne obaveze sa istovremenim priznavanjem nove obaveze, dok se razlika između prvobitne i nove vrednosti obaveze priznaje u bilansu uspeha.

Klasifikacija finansijskih sredstava

Klasifikacija finansijskih sredstava vrši se na osnovu poslovnog modela za upravljanje finansijskim sredstvima. Zavisno od generisanih novčanih tokova i analize ispunjavanja SPPI kriterijuma (Solely payments of principal and interest) poslovni model može biti: držanje radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova (glavnice i kamate), držanje radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova (glavnice i kamate) i prodaje i držanje radi prodaje/trgovanja. U zavisnosti od poslovnog modela vrši se vrednovanje:

3.4.1. Finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti

Finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti su finansijska sredstva koja su pribavljena sa namerom da se drže do fiksnog roka dospeća radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova (glavnice i kamate).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**3.4.1. Finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti**

Finansijska sredstva koje se vode po amortizovanoj vrednosti inicijalno se iskazuju po fer vrednosti korigovanoj za transakcione troškove. Naknadna procenjivanja (na dan bilansiranja) vrše se po amortizovanoj vrednosti. Amortizovana vrednost je inicijalno priznata fer vrednost uvećana za obračunate prihode primenom efektivne kamatne stope i umanjena za otplaćenu glavnice i kamatu i korigovana za obračun očekivanih kreditnih gubitaka. Očekivani kreditni gubici priznaju se evidentiranjem ispravke vrednosti. Efekti promene ispravke vrednosti priznaju se u bilansu uspeha.

3.4.2. Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (FVOCI)

Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (FVOCI) su finansijska sredstva koja su pribavljena radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova (glavnice i kamate) i prodaje.

Finansijska sredstva koja se vode po fer vrednosti kroz ostali rezultat inicijalno se iskazuju po fer vrednosti korigovanoj za transakcione troškove. Naknadno procenjivanje (na dan bilansiranja) vrši se takođe, po fer vrednosti. Efekti promene fer vrednosti evidentiraju se kroz ostali rezultat (revalorizacione rezerve). Nakon prestanka priznavanja sredstva akumulirani efekti promene vrednosti reklasifikuju se iz ostalog rezultata u bilans uspeha. Očekivani kreditni gubici priznaju se u okviru ostalog rezultata, a efekti promene priznaju se u bilansu uspeha

3.4.3. Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha(FVTPL)

Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha(FVTPL) su sredstva koja su pribavljena radi prodaje/trgovanja i sredstva koja nezadovoljavaju SPPI kriterijume.

Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha inicijalno se iskazuju po fer vrednosti. Naknadno procenjivanje (na dan bilansiranja) vrši se takođe, po fer vrednosti. Efekti promene fer vrednosti evidentiraju se kroz bilans uspeha. Krediti u dinarima za koje je ugovorena zaštita od rizika, ugovaranjem rasta cena na malo ili valutne klauzule, revalorizuju se u skladu sa konkretnim ugovorom za svaki kredit. Revalorizaciona kamata ili kursna razlika po osnovu preračuna u ugovorenoj stranoj valutu, prikazuje se kao prihod ili rashod u bilansu uspeha.

Restruktuirani krediti

Kada je u mogućnosti, Banka radije restruktuirá kredite nego što realizuje sredstva obezbeđenja. To može da podrazumeva produženje roka otplate kao i nove uslove kreditiranja. Rukovodstvo kontinuirano kontroliše restrukturane kredite kako bi se osiguralo ispunjenje svih kriterijuma, kao i budućih plaćanja. Banka i dalje vrši individualnu ili grupnu procenu obezvređenja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.4. Finansijska sredstva (Nastavak)

3.4.4. Depoziti banaka i komitenata

Depoziti banaka i komitenata, kao i ostale kamatonosne finansijske obaveze se prvobitno priznaju po fer vrednosti, umanjenoj za nastale transakcione troškove, izuzev finansijskih obaveza koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Nakon početnog priznavanja, kamatonosni depoziti i krediti se iskazuju po amortizovanoj vrednosti uz primenu ugovorene kamatne stope.

3.4.5. Obaveze iz poslovanja

Obaveze prema dobavljačima i ostale kratkoročne obaveze iz poslovanja vrednuju se po amortizovanoj vrednosti, što zbog kratkoročne prirode ovih obaveza odgovara njihovoj nominalnoj vrednosti.

3.5. Prebijanje finansijskih instrumenata

Finansijska sredstva i finansijske obaveze se prebijaju i njihov neto efekat se priznaje u bilansu stanja, ako, i samo ako, postoji zakonom omogućeno pravo da se izvrši prebijanje priznatih iznosa i postoji namera da se isplata izvrši po neto osnovu, ili da se istovremeno proda sredstvo i izmiri obaveza.

3.6. Derivati

Banka ne koristi računovodstvo zaštite transakcija od rizika (hedžing).

Banka sa svojim komitentima ugovara valutnu klauzulu. Valutna klauzula predstavlja ugrađeni derivat koji se ne evidentira odvojeno od osnovnog ugovora, s obzirom da su ekonomske karakteristike i rizici ugrađenog derivata usko povezani sa osnovnim ugovorom. Dobici/gubici nastali po osnovu primene valutne klauzule evidentiraju se u bilansu uspeha kao prihodi/rashodi od promene vrednosti imovine i obaveza (Napomena 10).

3.7. Rezerva za procenjene gubitke koji mogu nastati po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki

Posebna rezerva za procenjene gubitke koji mogu nastati po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki se utvrđuje u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 94/2011, 57/2012, 123/2012, 43/2013, 113/2013, 135/2014, 25/2015, 38/2015, 61/2016, 69/2016, 91/2016, 69/2016, 91/2016, 101/2017, 114/2017 i 103/2018).

Ukupna potraživanja od jednog dužnika (bilansna aktiva i vanbilansne stavke koje se klasifikuju) klasifikuju se u kategorije A, B, V, G i D, na osnovu kriterijuma blagovremenosti, odnosno docnje u izmirivanju obaveza prema Banci, na osnovu procene njegovog finansijskog stanja, odnosno kreditne sposobnosti i na osnovu kvaliteta pribavljenih sredstava obezbeđenja. Sva potraživanja od istog dužnika klasifikuju se u jednu kategoriju, koja se određuje na osnovu potraživanja koje je najnepovoljnije klasifikovano, izuzev potraživanja koja su obezbeđena prvoklasnim ili adekvatnim sredstvom obezbeđenja.

Na osnovu klasifikacije potraživanja, a u skladu sa navedenom Odlukom Narodne banke Srbije, rezerva za procenjene gubitke obračunava se na osnovicu za obračun ove rezerve primenom sledećih procenata: A - 0%, B - 2% (0% za sve plasmane čiji su ugovori zaključeni nakon 30.09.2016. godine), V - 15%, G - 30% i D - 100%.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**3.7. Rezerva za procenjene gubitke koji mogu nastati po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki (Nastavak)**

Osnovicu za obračun rezerve za procenjene gubitke predstavlja bruto knjigovodstvena vrednost potraživanja umanjena za: neiskorišćeni iznos okvirnih kredita i ostalih plasmana koje Banka može bezuslovno ili bez prethodne najave otkazati; 80% neiskorišćenog iznosa okvirnih i ostalih plasmana sa efektivnim rokom dospeća do godinu dana; 50% neiskorišćenog iznosa okvirnih i ostalih plasmana sa efektivnim rokom dospeća dužim od godinu dana i 50% vrednosti licitacionih i tenderskih garancija, garancija za dobro izvršenje posla, carinskih garancija i garancija za izmirenje obaveza, kao i činidbenih garancija.

Banka je svojim unutrašnjim aktom odredila kriterijume i metodologiju za utvrđivanje rezerve za procenjene gubitke u okviru procenata propisanih navedenom Odlukom Narodne banke Srbije, na osnovu docnje dužnika u izmirenju obaveza, finansijskog položaja i analize poslovnih performansi dužnika, adekvatnosti tokova gotovine i instrumenata obezbeđenja plaćanja.

Potrebna rezerva za procenjene gubitke predstavlja zbir pozitivnih razlika između rezerve za procenjene gubitke obračunate u skladu sa gore navedenom odlukom i utvrđenog iznosa ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama na nivou dužnika, koja su u skladu sa računovodstvenom politikom Banke obelodanjenom u Napomeni 3.7. iskazana na teret rashoda u bilansu uspeha (Napomena 11).

Potrebna rezerva za procenjene gubitke po bilansnoj aktivi i vanbilansnim stavkama predstavlja odbitnu stavku od kapitala Banke za svrhe utvrđivanja pokazatelja adekvatnosti kapitala u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o adekvatnosti kapitala banke ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 103/2016 i 103/2018).

Ako je iznos ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama veći od iznosa rezerve za procenjene gubitke obračunatog na nivou dužnika, Banka nije obavezna da obračuna potrebnu rezervu za procenjene gubitke po bilansnoj aktivi i vanbilansnim stavkama.

3.8. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovinu čine gotovina u blagajni i tekući račun kod centralne banke, a gotovinske ekvivalente čine kratkoročna visokolikvidna ulaganja koja se mogu neposredno unovčiti uz beznačajni rizik smanjenja vrednosti, depoziti kod Narodne banke Srbije i kratkoročne hartije od vrednosti koje se mogu refinansirati kod Narodne banke Srbije.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti za potrebe izveštaja o tokovima gotovine uključuju novac u blagajni, tekući račun kod Narodne banke Srbije, tekuće račune kod drugih banaka i instrumente u postupku naplate, kao i druge depozite kod banaka i drugih institucija.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.9. Repo poslovi

Hartije od vrednosti kupljene po ugovoru, kojima je utvrđeno da će se ponovo prodati na tačno određeni dan u budućnosti, su priznate u bilansu stanja, u okviru pozicije Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija (Napomena 24). Plaćena gotovina po tom osnovu, uključujući dospelu kamatu, se priznaje u bilansu stanja. Razlika između kupovne cene i cene po ponovnoj prodaji se tretira kao prihod po osnovu kamate i dospeva tokom trajanja ugovora.

3.10. Nekretnine, postrojenja, oprema, nematerijalna imovina i investicione nekretnine

Nematerijalna imovina se sastoji od softvera, licenci i nematerijalne imovine u pripremi.

Građevinski objekti iskazani su po procenjenoj tržišnoj vrednosti, utvrđenoj od strane nezavisnog ovlašćenog procenjivača sa stanjem na dan 31. decembra 2016. godine, umanjenoj za akumuliranu ispravku vrednosti. Pozitivan efekat procene vrednosti građevinskih objekata iskazan je u okviru revalorizacionih rezervi Banke.

Investicione nekretnine su iskazane po procenjenoj tržišnoj vrednosti, utvrđenoj od strane nezavisnog ovlašćenog procenjivača sa stanjem na dan 31. decembra 2016. godine, a efekti procene vrednosti su iskazani u bilansu uspeha.

Zemljište je iskazano po procenjenoj tržišnoj vrednosti, utvrđenoj od strane nezavisnog ovlašćenog procenjivača sa stanjem na dan 31. decembra 2016. godine.

Oprema, investicije u toku i nematerijalna imovina na dan 31. decembra 2018. godine su iskazana po nabavnoj vrednosti, umanjenoj za ispravku vrednosti.

Amortizacija se ravnomerno obračunava na nabavnu ili revalorizovanu vrednost nekretnina, postrojenja, opreme i nematerijalne imovine, primenom sledećih godišnjih stopa, s ciljem da se sredstva otpišu do rezidualne vrednosti u toku njihovog procenjenog korisnog veka trajanja:

Građevinski objekti	1.27-5.9%
Kompjuterska oprema	25.0%
Nameštaj	10.0 - 15.0%
Motorna vozila	15.5%
Nematerijalna ulaganja	20.0%

Rezidualna vrednost sredstva je procenjeni iznos koji bi u sadašnjem trenutku Banka mogla ostvariti prodajom sredstva, umanjen za procenjeni trošak prodaje, ukoliko je sredstvo već staro i u stanju u kojem se očekuje da će biti na kraju njegovog korisnog veka upotrebe. Rezidualna vrednost sredstva je nula ukoliko Banka očekuje da pomenuto sredstvo koristi do kraja njegovog fizičkog veka trajanja. Rezidualna vrednost i korisni vek upotrebe sredstva se revidiraju i po potrebi koriguju na datum svakog bilansa stanja.

Obračun amortizacije nekretnina, postrojenja, opreme i nematerijalne imovine počinje kada se ova sredstva stave u upotrebu. Obračun amortizacije se ne vrši za investicije u toku.

Dobici ili gubici koji se javljaju prilikom rashodovanja ili prodaje nekretnina i opreme, priznaju se na teret ili u korist bilansa uspeha, kao deo ostalih prihoda ili ostalih rashoda.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

3.10. Nekretnine, postrojenja, oprema, nematerijalna imovina i investicione nekretnine (Nastavak)

Godišnje stope amortizacije koje je Banka primenila pri obračunu amortizacije po godišnjem računu za 2018. godinu za svrhe finansijskog izveštavanja različite su od stopa amortizacije koje su propisane i koje se priznaju u poreskom bilansu Banke za svrhe utvrđivanja oporezive dobiti. Obračun amortizacije nematerijalne imovine i nekretnina postrojenja i opreme za poreske svrhe vrši se u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica Republike Srbije ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 25/2001, 80/2002, 43/2003, 84/2004, 18/2010, 101/2011, 119/2012, 47/2013, 142/2014, 112/2015, 113/2017 i 95/2018) i Pravilnikom o načinu razvrstavanja stalnih sredstava po grupama i načinu utvrđivanja amortizacije za poreske svrhe ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 116/2004, 99/2010 i 104/2018), što rezultira u odloženim porezima (Napomena 18c).

3.11. Obezvredjenje nefinansijske imovine

Saglasno usvojenoj računovodstvenoj politici, na dan izveštavanja, rukovodstvo Banke analizira vrednosti po kojima su prikazana nematerijalna imovina, nekretnine, postrojenja i oprema i investicione nekretnine Banke. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvređeno, nadoknativ iznos te imovine se procenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvređenja. Ukoliko je nadoknativi iznos nekog sredstva procenjen kao niži od vrednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknative vrednosti, koju predstavlja vrednost veća od fer vrednosti sredstva umanjene za troškove prodaje i vrednosti u upotrebi. Gubitak zbog obezvređenja se priznaje u iznosu razlike, na teret rashoda saglasno MRS 36 "Umanjenje vrednosti imovine".

Nefinansijska sredstva (osim goodwill-a) kod kojih je došlo do umanjenja vrednosti se revidiraju na svaki izveštajni period zbog mogućeg ukidanja efekata umanjenja vrednosti.

3.12. Stalna sredstva namenjena prodaji

Banka klasifikuje stalna sredstva kao sredstva namenjena prodaji kada se njihova knjigovodstvena vrednost može nadoknadi prevashodno kroz prodaju, a ne daljim korišćenjem. Stalna sredstva namenjena prodaji moraju da budu dostupna za momentalnu prodaju u svom trenutnom stanju isključivo pod uslovima koji su uobičajeni za prodaje takve vrste imovine i njihova prodaja mora biti vrlo verovatna. Stalna sredstva namenjena prodaji se prikazuju u iznosu nižem od knjigovodstvene i fer vrednosti umanjene za troškove prodaje. Banka ne amortizuje stalna sredstva dok su ona klasifikovana kao stalna sredstva namenjena prodaji.

3.13. Sredstva stečena naplatom potraživanja

Imovina nad kojom je preuzeto vlasništvo u procesu povraćaja obezvređenih kredita prikazuje se u okviru Ostalih sredstava i iskazuju se po iznosu nižem od knjigovodstvene i fer vrednosti umanjene za troškove prodaje.

3.14. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva

Rezervisanja se priznaju i vrše kada Banka ima zakonsku ili ugovorenu obavezu kao rezultat prošlih događaja i kada je verovatno da će doći do odliva resursa kako bi se izmirila obaveza i kada se može pouzdano proceniti iznos obaveze.

Radi održavanja najbolje moguće procene rezervisanja se razmatraju, utvrđuju i ako je potrebno koriguju na svaki izveštajni datum.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**3.14. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva (Nastavak)**

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

Kada više nije verovatan odliv ekonomskih koristi radi izmirenja zakonske ili izvedene obaveze rezervisanje se ukida u korist prihoda. Rezervisanje se prati po vrstama i može da se koristi samo za izdatke za koje je prvobitno bilo priznato. Rezervisanje se ne priznaje za buduće poslovne gubitke.

Potencijalne obaveze se ne priznaju u finansijskim izveštajima. Potencijalne obaveze se obelodanjuju u napomenama uz finansijske izveštaje, osim ako je verovatnoća odliva resursa koji sadrže ekonomske koristi veoma mala.

Banka ne priznaje potencijalna sredstva u finansijskim izveštajima. Potencijalna sredstva se obelodanjuju u napomenama uz finansijske izveštaje, ukoliko je priliv ekonomskih koristi verovatan.

3.15. Naknade zaposlenima

a) Porezi i doprinosi za obavezno socijalno osiguranje

U skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, Banka je obavezna da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom zakonom propisanih stopa. Banka ima zakonsku obavezu da izvrši obustavu obračunatih doprinosa iz bruto zarada zaposlenih i da za njihov račun izvrši prenos obustavljenih sredstava u korist odgovarajućih državnih fondova. Banka nije u obavezi da zaposlenima isplaćuje naknade koje predstavljaju obavezu Republičkog fonda za penzijskog i invalidsko osiguranje.

b) Obaveze po osnovu otpremnina

U skladu sa Kolektivnim ugovorom Banke i Zakonom o radu, Banka je u obavezi da isplati otpremnine prilikom odlaska u penziju u visini 3 prosečne zarade u Republici Srbiji prema poslednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za statistiku. Pravo na ove naknade je obično uslovljeno ostajanjem zaposlenog lica u službi do starosne granice određene za penzionisanje ili do ostvarenja minimalnog radnog staža. Očekivani troškovi za pomenute naknade se akumuliraju tokom perioda trajanja zaposlenja.

Pored toga, Banka je u obavezi da isplati i jubilarne nagrade u iznosu od jedne prosečne mesečne neto zarade u Republici Srbiji na svakih navršениh deset godina staža ostvarenog u Banci.

Dugoročna rezervisanja za otpremnine formirana su na bazi izveštaja nezavisnog aktuara i ista su iskazana u iznosu sadašnje vrednosti očekivanih budućih isplata.

Na dan 31. decembra 2018. godine, Banka je izvršila rezervisanje po osnovu otpremnina za odlazak u penziju po sledećim pretpostavkama:

- Diskontna stopa	5%
- Godišnji rast zarada	3%
- Tablice mortaliteta (RZS) za godine	2010 - 2012

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**3.15. Naknade zaposlenima (Nastavak)****c) *Kratkoročna, plaćena odsustva***

Akumulirana plaćena odsustva mogu da se prenose i koriste u narednim periodima, ukoliko u tekućem periodu nisu iskorišćena u potpunosti. Očekivani troškovi plaćenih odsustava se priznaju u iznosu kumuliranih neiskorišćenih prava na dan bilansa, za koje se očekuje da će biti iskorišćeni u narednom periodu. U slučaju neakumuliranog plaćenog odsustva, obaveza ili trošak se ne priznaju do momenta kada se odsustvo iskoristi.

Banka nema sopstvene penzione fondove, niti opcije za isplate zaposlenima u vidu akcija i po tom osnovu nema identifikovane obaveze na dan 31. decembra 2018. godine.

d) *Učešće u dobiti*

Učešće zaposlenih u dobiti obračunava se i isplaćuje u skladu sa Odlukom Skupštine Banke, a na osnovu procene rukovodstva Banke o doprinosu svakog zaposlenog ostvarenju rezultata poslovanja.

3.16. Kapital

Kapital se sastoji od akcijskog kapitala (običnih akcija), emisione premije, rezervi i neraspoređenog dobitka.

Dividende na akcije evidentiraju se kao obaveze u periodu u kojem je doneta odluka o njihovoj isplati. Dividende odobrene za godinu nakon datuma bilansa stanja se obelodanjuju u napomeni o događajima nakon datuma bilansa stanja.

3.17. Finansijske garancije

U uobičajenom toku poslovanja, Banka odobrava finansijske garancije koje se sastoje od plativih i činidbenih garancija, akreditiva, akcepta menica i drugih poslova jemstava. Finansijske garancije su ugovori koji obavezuju izdavaoca garancije da izvrši plaćanje ili nadoknadi gubitak primaocu garancije, nastao ukoliko određeni poverilac blagovremeno ne izvrši svoje obaveze u skladu sa uslovima predviđenim ugovorom.

Finansijske garancije se inicijalno priznaju u finansijskim izveštajima po fer vrednosti na datum kada je garancija data. Nakon inicijalnog priznavanja, obaveze Banke koje proističu iz finansijskih garancija se vrednuju u iznosu amortizovane naknade ili najbolje procene izdataka neophodnih da bi se izmirila finansijska obaveza koja nastaje kao rezultat garancije, u zavisnosti koji je iznos viši.

Povećanje obaveza koje se odnosi na finansijske garancije se priznaje u bilansu uspeha. Primljene naknade se priznaju u korist bilansa uspeha u okviru prihoda od naknada i provizija ravnomerno tokom perioda trajanja garancije.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.18. Porez na dobitak

a) Tekući porez na dobitak

Porez na dobitak se obračunava i plaća u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica Republike Srbije ("Službeni glasnik RS", br. 25/2001, 80/2002, 43/2003, 84/2004, 18/2010, 101/2011, 119/2012, 47/2013, 108/2013, 68/2014 - dr. zakon i 142/2014, 91/2015-aut.tum. 112/2015, 113/2017 i 95/2018) i relevantnim podzakonskim aktima.

Porez na dobit obračunava se primenom stope od 15% na poresku osnovicu iskazanu u poreskom bilansu, nakon čega se može umanjiti za utvrđene poreske kredite. Osnovicu za oporezivanje čini oporeziva dobit, koja se utvrđuje usklađivanjem rezultata (dobitka ili gubitka) iz bilansa uspeha, a na način utvrđen ovim zakonom.

Banka tokom godine porez na dobit plaća u vidu mesečnih akontacija, čiju visinu utvrđuje na osnovu poreske prijave za prethodnu godinu. Godišnji poreski bilans se predaje u roku od 180 dana od isteka perioda za koji se utvrđuje porez.

Gubici utvrđeni u poreskom bilansu, izuzev kapitalnih dobitaka i gubitaka koji su utvrđeni u skladu sa ovim zakonom, mogu se preneti na račun dobiti utvrđene u poreskom bilansu iz budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

b) Odloženi porezi

Odloženi porezi na dobit se obračunavaju prema bilansu stanja na sve privremene razlike na dan bilansa stanja između sadašnje vrednosti sredstava i obaveza u finansijskim izveštajima i njihove vrednosti za svrhe oporezivanja. Za obračun iznosa odloženog poreza korišćena je stopa od 15%.

Odložene poreske obaveze priznaju se za sve oporezive privremene razlike između poreske osnove sredstava i obaveza na dan bilansa stanja, i iznosa iskazanih za svrhe izveštavanja, a što će rezultirati oporezivim iznosima budućih perioda. Odložena poreska sredstva priznaju se za odbitne privremene razlike i za efekte prenetog gubitka i neiskorišćenih poreskih kredita iz prethodnih perioda do iznosa do kojeg je verovatno da će postojati budući oporezivi dobiti na teret kojih se odložena poreska sredstva mogu iskoristiti.

Tekući i odloženi porezi priznaju se kao prihodi i rashodi i uključeni su u neto dobitak perioda.

Odloženi porez na dobit koji se odnosi na stavke koje se direktno evidentiraju u korist ili na teret kapitala se takođe evidentiraju na teret, odnosno, u korist kapitala (Napomena 18c).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**3.18. Porez na dobitak (Nastavak)****c) Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata poslovanja**

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata uključuju porez na imovinu, poreze i doprinose na zarade na teret poslodavca, kao i druge poreze i doprinose koji se plaćaju u skladu sa republičkim i lokalnim poreskim propisima. Ovi porezi i doprinosi su prikazani u okviru operativnih i ostalih poslovnih rashoda (Napomena 17).

3.19. Zarada po akciji

Banka izračunava i obelodanjuje osnovnu zaradu po akciji. Osnovna zarada po akciji obračunava se deljenjem neto dobitka koji pripada akcionarima, imaočima običnih akcija Banke, ponderisanim prosečnim brojem izdatih običnih akcija u toku perioda.

3.20. Poslovi u ime i za račun trećih lica i vanposlovna sredstva

Sredstva po poslovima u ime i za račun trećih lica, kojima Banka upravlja sa naknadom, uključena su u vanbilansnu evidenciju Banke (Napomena 32). Banka po navedenim plasmanima ne snosi nikakav rizik.

3.21. Informacije po segmentima

Poslovni segment predstavlja deo imovine i poslovnih aktivnosti koje obezbeđuju proizvode ili usluge koje podležu rizicima i koristima različitim od onih u nekim drugim poslovnim segmentima. Geografski segment obezbeđuje proizvode ili usluge unutar određenog privrednog okruženja koji podležu rizicima i koristima različitim od onih segmenata koji posluju u nekim drugim privrednim okruženjima. Banka najveći deo svog poslovanja obavlja na teritoriji Republike Srbije. Koncentracija plasmana i rezultati po segmentima su prikazani u Napomeni 45.

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I PROSUĐIVANJA

Sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja zahteva od rukovodstva Banke korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na iskazane vrednosti sredstava i obaveza, kao i obelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izveštaja, kao i prihoda i rashoda u toku izveštajnog perioda.

Ove procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izveštaja. Stvarni rezultati mogu se razlikovati od navedenih procena. Procene i pretpostavke se kontinuirano razmatraju, a kada korekcije postanu neophodne, iskazuju se u bilansu uspeha za periode u kojima su postale poznate.

U daljem tekstu navedene su ključne procene i pretpostavke koje sadrže rizik da će prouzrokovati materijalno značajne korekcije knjigovodstvenih vrednosti sredstava i obaveza u toku naredne finansijske godine.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I PROSUĐIVANJA (Nastavak)**(a) Umanjenje vrednosti finansijskih sredstava**

Kada je reč o proceni gubitaka zbog umanjenja vrednosti potraživanja, Banka vrši pregled kreditnog portfolia najmanje kvartalno u cilju procene umanjenja njihove vrednosti. U procesu utvrđivanja da li u bilans uspeha treba uneti gubitak zbog umanjenja vrednosti, Banka prosuđuje da li postoje pouzdani dokazi koji pokazuju merljivo smanjenje u procenjenim budućim novčanim tokovima od kreditnog portfolia pre smanjenja koja se mogu identifikovati na pojedinačnim kreditima u portfoliu.

Ovi dokazi mogu uključivati raspoložive podatke koji ukazuju na nepovoljne promene u statusu dužnika u pogledu plaćanja obaveze prema Banci, ili na nacionalne ili lokalne okolnosti koje imaju veze sa negativnim uticajima na aktivu Banke.

Rukovodstvo Banke vrši procene na bazi iskustva o ostvarenim gubicima po kreditima iz prethodnih perioda za sva sredstva sa karakteristikama kreditnog rizika i objektivnim dokazima o umanjenju vrednosti sličnom onom kreditnom portfoliu koji je postojao u vreme planiranja budućih novčanih tokova. Metodologija i pretpostavke koje se koriste za procenu iznosa i vremena budućih novčanih tokova su predmet redovnog pregleda s ciljem da se smanje razlike između procenjenih i ostvarenih gubitaka (Napomena 5.1)

(b) Obezvredenje investicija

Banka investicije smatra obezvređenim kada postoji dokumentovano (tržišni podaci) ili procenjeno smanjenje fer vrednosti ovih sredstava ispod njihove nabavne vrednosti.

(c) Koristan vek trajanja nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Određivanje korisnog veka trajanja nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava se zasniva na prethodnom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i na anticipiranom tehničkom razvoju i promenama na koje utiče veliki broj ekonomskih ili industrijskih faktora.

Određivanje korisnog veka trajanja nematerijalne imovine i osnovnih sredstava se zasniva na prethodnom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i na anticipiranom tehničkom razvoju i promenama na koje utiče veliki broj ekonomskih ili industrijskih faktora.

Adekvatnost određenog korisnog veka trajanja se preispituje na godišnjem nivou ili kada god postoji indikacija da je došlo do značajne promene faktora koji su predstavljali osnov za određivanje korisnog veka trajanja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I PROSUĐIVANJA (Nastavak)**(d) Umanjenje vrednosti nefinansijske imovine**

Na dan izveštavanja, rukovodstvo Banke analizira vrednosti po kojima su prikazana nematerijalna ulaganja i osnovna sredstva Banke. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvređeno, nadoknadiv iznos te imovine se procenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvređenja. Ukoliko je nadoknadivi iznos nekog sredstva procenjen kao niži od vrednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknadive vrednosti.

Razmatranje obezvređenja zahteva od rukovodstva subjektivno prosuđivanje u pogledu tokova gotovine, stopa rasta i diskontnih stopa za jedinice koje generišu tokove gotovine, a koje su predmet razmatranja.

(e) Rezervisanje po osnovu sudskih sporova

Banka je uključena u veći broj sudskih sporova koji proističu iz njenog svakodnevnog poslovanja i odnose se na komercijalna i ugovorna pitanja, kao i pitanja koja se tiču radnih odnosa, a koja se rešavaju ili razmatraju u toku regularnog poslovanja. Banka redovno procenjuje verovatnoću negativnih ishoda ovih pitanja, kao i iznose verovatnih ili razumnih procena gubitaka. Razumne procene obuhvataju prosuđivanje rukovodstva nakon razmatranja informacija koje uključuju obaveštenja, poravnanja, procene od strane pravnog sektora, dostupne činjenice, identifikaciju potencijalnih odgovornih strana i njihove mogućnosti da doprinesu rešavanju, kao i prethodno iskustvo. Rezervisanje za sudske sporove se formira kada je verovatno da postoji obaveza čiji se iznos može pouzdano proceniti pažljivom analizom. Potrebno rezervisanje se može promeniti u budućnosti zbog novih događaja ili dobijanja novih informacija. Pitanja koja su ili potencijalne obaveze ili ne zadovoljavaju kriterijume za rezervisanje se obelodanjuju, osim ako je verovatnoća odliva resursa koji sadrže ekonomske koristi veoma mala.

(f) Odložena poreska sredstva

Odložena poreska sredstva priznaju se na sve neiskorišćene poreske gubitke i/ili poreske kredite do mere do koje je izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se neiskorišćeni poreski gubici/krediti mogu iskoristiti.

Značajna procena od strane rukovodstva Banke je neophodna da bi se utvrdio iznos odloženih poreskih sredstava koja se mogu priznati, na osnovu perioda nastanka i visine budućih oporezivih dobitaka i strategije planiranja poreske politike (Napomena 18c).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I PROSUĐIVANJA (Nastavak)**(g) *Otpremnine prilikom odlaska u penziju i ostale naknade zaposlenima nakon prekida radnog odnosa***

Troškovi utvrđenih naknada zaposlenima nakon prekida radnog odnosa, odnosno odlaska u penziju nakon ispunjenih zakonskih uslova, utvrđuju se primenom aktuarske procene. Aktuarska procena uključuje procenu diskontne stope, budućih kretanja zarada, stope mortaliteta i fluktuacije zaposlenih. Zbog dugoročne prirode ovih planova, značajne neizvesnosti utiču na ishod procene. Dodatne informacije obelodanjene su u Napomeni 3.15 b uz finansijske izveštaje.

Ukoliko bi korišćena diskontna stopa bila viša za 1% od procene rukovodstva, rezervisanja za otpremnine bila bi manja za 1,906 hiljada dinara, a ukoliko bi se primenila diskontna stopa niža za 1% od procene rukovodstva, rezervisanja za otpremnine bila bi veća za iznos od 2,346 hiljada dinara, u odnosu na navedena rezervisanja iskazana u poslovnim knjigama Banke na dan 31. decembra 2018. godine.

Ukoliko bi korišćena diskontna stopa bila viša za 1% od procene rukovodstva, rezervisanja za jubilarne nagrade bila bi manja za 655 hiljada dinara, a ukoliko bi se primenila diskontna stopa niža za 1% od procene rukovodstva, rezervisanja za jubilarne nagrade bila bi veća za iznos od 769 hiljada dinara, u odnosu na navedena rezervisanja iskazana u poslovnim knjigama Banke na dan 31. decembra 2018. godine.

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA

Upravljanje rizicima je povereno Upravnom odboru, Odboru za praćenje poslovanja banke, Izvršnom odboru, Kreditnom odboru i Odboru za upravljanje aktivom i pasivom čije su nadležnosti utvrđene propisima Narodne banke Srbije, Statutom i drugim aktima banke, i koji zajednički formiraju principe i metodologije procene rizika na bazi eksternih i internih odluka i praćenja kvaliteta ekonomije i kreditne sposobnosti svakog zajmotražioca, odnosno, preduzimanjem drugih aktivnosti u Banci za minimiziranje rizika. Procedure upravljanja rizicima Banke definisane su politikama upravljanja bankarskim rizicima usvojenim od strane Upravnog odbora Banke.

Banka ima uspostavljen sveobuhvatan i pouzdan sistem upravljanja rizicima koji je u potpunosti integrisan u sve poslovne aktivnosti Banke, odnosno omogućuje da se upravlja sa svim rizicima kojima je izložena ili može biti izložena po osnovu svih njenih poslovnih aktivnosti. Radi primene posebnog i jedinstvenog sistema upravljanja rizicima i obezbeđenja funkcionalne i organizacione odvojenosti aktivnosti upravljanja rizicima od redovnih poslovnih aktivnosti Banke, Banka je formirala Odeljenje upravljanje rizicima.

Organi Banke nadležni za upravljanje rizicima zajednički formiraju principe i metodologiju upravljanja rizicima na bazi:

- eksternih propisa i odluka koje donose zakonodavna tela, a najveći delom, Narodna banka Srbije;
- internih procedura vezanih za utvrđivanje i praćenje kreditne sposobnosti svakog zajmotražioca, odnosno za donošenje odluka; i
- preduzimanje drugih aktivnosti usmerenih ka minimiziranju rizika u poslovanju Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

Sistem upravljanja rizicima definisan je strategijom upravljanja rizicima i kapitalom, politikama i procedurama, te definisanjem sklonosti za preuzimanje rizika kroz uspostavljanje limita za nivoe rizika koji su prihvatljivi za Banku. Svi rizici koje je moguće izmeriti ili oceniti podvrgavaju se strukturi limita na nivou Banke i usaglašenost sa tim limitima se kontinuirano prati. Postavljanje i praćenje poštovanja limita zasnovano je na transparentnim, uniformnim principima. Postoje definisani postupci za postupanje u slučaju probijanja limita.

Organi Banke nadležni za upravljanje rizicima permanentno prate promene u zakonskoj regulativi, analiziraju njihov uticaj na visinu rizika na nivou Banke i preduzimaju mere na usaglašavanju poslovanja i procedura sa novim propisima u okvirima kontrolisanog rizika. Pored toga, uvođenje novih proizvoda i usluga praćeno je potrebnim tržišnim i ekonomskim analizama u cilju optimizacije odnosa prihoda i troškova za procenjeni realni rizik.

Upravni odbor Banke je za svaku vrstu rizika doneo politike i metodologije, a Izvršni odbor procedure kojima su utvrđeni načini i procesi identifikovanja, merenja, ublažavanja i praćenje rizika. Odeljenje upravljanja rizicima i druge stručne službe u Banci kontinuirano prate indikatore i pokazatelje pojedinih kategorija rizika, njihovu usklađenost sa propisanim, odnosno prihvatljivim nivoom, potencijalni uticaj očekivanih promena u uslovima (zakonske promene, tržišni uticaji i drugo) na visinu izloženosti Banke, o čemu redovno izveštavaju Upravni odbor, Odbor za praćenje poslovanja, Izvršni odbor i Odbor za upravljanje aktivom i pasivom, kao i druge nadležne organe Banke. Izvršni odbor predlaže Upravnom odboru politike, metodologije i smernice za upravljanje svim identifikovanim rizicima kojima je Banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju.

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive

Kreditni rizik predstavlja rizik da korisnik kredita neće moći u potpunosti ili delimično da izmiri svoje dospelje obaveze prema Banci u ugovorenim rokovima. Kreditni rizik primarno proističe iz aktivnosti kreditiranja, ali takođe i drugih transakcija koje uključuju bilansne i vanbilansne stavke, kao što su preuzete neopozive obaveze. Poslovna politika Banke zahteva i predviđa maksimalnu zaštitu Banke od izloženosti kreditnom riziku.

Konzervativan pristup upravljanju kreditnim rizicima ogleda se u strogom poštovanju zakonske regulative, ispravnima vrednosti i rezervisanjima koja Banka formira za gubitke usled kreditnog rizika, kao i u održavanju stope adekvatnosti kapitala značajno iznad zakonski propisanog minimuma (8%).

Odobranjem kredita Banka je izložena kreditnom riziku, koji predstavlja mogućnost da korisnik kredita postane nesposoban da u potpunosti podmiri obaveze o dospeću. Banka upravlja kreditnim rizikom na način da utvrđuje limite nivoa kreditnog rizika, tako što utvrđuje granice prihvatljivog kreditnog rizika u odnosu na jednog, ili više dužnika ili agregatno na nivou segmenata portfolija.

Odluke o odobravanju kreditnih izloženosti donosi Kreditni odbor ili Izvršni odbor Banke u zavisnosti od visine plasmana. Banka je usvojila limite do kojih svaki od navedenih odbora može donositi odluke. Odluku o kreditnom izlaganju preko nivoa limita odobravanja donosi Upravni odbor Banke.

Kreditni odbor Banke ima odgovornost za primenu procedura i politika koje osiguravaju da svako izlaganje je prethodno odobreno, procenjeno i kontrolisano. Svi krediti su prethodno pojedinačno procenjeni i odobreni od stručnih službi i Odeljenja upravljanja rizicima, a krediti preko usvojenog limita se odobravaju od strane Izvršnog odbora Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)**5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)**

Kreditni odbor redovno izveštava Izvršni odbor i Odbor za upravljanje aktivom i pasivom o svojim aktivnostima.

Banka redovno prati rizike i proverava ih najmanje jednom kvartalno ili češće po potrebi. Banka upravlja kreditnim rizikom putem redovnih analiza sposobnosti zajmoprimaoca i potencijalnih zajmoprimaoca da ispune svoje obaveze otplate kamate i glavnice, odnosno, utvrđivanjem limita koncentracije na pojedinačnom i portfolio nivou prema različitim karakteristikama kao što su vrsta proizvoda, privredna grana, interna klasifikacija i dr. Sve izloženosti se redovno prate u odnosu na usvojene limite o čemu se izveštavaju nadležni odbori Banke.

Banka takođe upravlja kreditnim rizikom i prihvatanjem adekvatnih instrumenata obezbeđenja otplate kredita, formiranjem ispravki vrednosti bilansnih potraživanja i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama, rezervi za procenjene gubitke, kao i utvrđivanjem adekvatne cene koja pokriva rizik plasmana.

Banka profesionalno primenjuje niz mera u cilju upravljanja kreditnim rizicima, ublažavanja i kontrole tog rizika u odnosima sa ugovornim stranama, uključujući:

- stroge kriterijume selekcije;
- primenu sistema limita;
- pouzdan proces odobravanja kredita;
- efikasnu kreditnu administraciju i praćenje;
- adekvatne kontrole vezane za kreditni rizik u odnosima sa ugovornim stranama;
- diversifikaciju rizika.

Banka utvrđuje potrebnu rezervu za procenjene gubitke na osnovu izvršene klasifikacije bilansne aktive i vanbilansnih stavki Banke u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke. Potrebna rezerva za procenjene gubitke predstavlja odbitnu stavku od kapitala Banke utvrđenog u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke.

Kreditna politika

Kreditna politika Banke sadrži osnovna opredeljenja, principe i kriterijume koje Banka primenjuje u svom poslovanju u nameri da obezbedi rentabilno poslovanje uz visoku likvidnost i jačanje konkurentne pozicije na finansijskom tržištu. Plasmani Banke usmeravaju se prvenstveno onim klijentima sa kojima Banka ima trajan poslovni odnos pod uslovom da se obezbeđuje maksimalna sigurnost i rentabilnost plasmana.

Banka odobrava kratkoročne i dugoročne kredite, okvirne kreditne aranžmane i sporazume o poslovnoj saradnji i druge proizvode pravnim licima koji uključuju kredite za likvidnost, investicione kredite, kredite za obrtna sredstva. Najveći segment kreditnog portfolija Banke predstavljaju kreditne izloženosti privrednim društvima. Banka odobrava obezbeđene i neobezbeđene kreditne plasmane, u zavisnosti od procene prirode poslovnih aktivnosti klijenta, finansijske situacije klijenta, načina otplate kredita, kao i usklađenosti ukupne izloženosti Banke sa usvojenim limitima.

Banka odobrava različite vrste kreditnih proizvoda stanovništvu. U cilju procene nivoa izloženosti koje Banke smatra prihvatljivim da odobri, Banka utvrđuje kreditnu sposobnost klijenta i vrednost sredstva obezbeđenja po kreditu ukoliko se radi o obezbeđenim kreditima. Banka je razvila scoring sistem za fizička lica na osnovu kojeg se procenjuje rizik kreditnog izlaganja Banke fizičkim licima.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)**5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)*****Preuzete obaveze kreditiranja***

Garancije i odobreni akreditivi su neopoziva jemstva da će Banka izvršiti isplatu u slučaju nemogućnosti klijenta da podmiri svoje obaveze prema trećim stranama i predstavljaju jednaki kreditni rizik kao i krediti. Preuzete obaveze kreditiranja predstavljaju neiskorišćene delove odobrenih kreditnih okvira (revolving krediti i kreditne kartice), garancije ili akreditive, kao i ostale oblike jemstva. Obzirom da je kreditni rizik povezan s preuzetim neopozivim obavezama kreditiranja, Banka je potencijalno izložena gubitku u iznosu jednakom ukupnim neiskorišćenim sredstvima. Međutim, očekivani iznos gubitka je manji od ukupnog iznosa neiskorišćenih odobrenih sredstava jer je većina preuzetih obaveza za kreditiranje povezana s održavanjem specifičnih kreditnih standarda od strane klijenata. Banka prati period do dospeća preuzetih obaveza kreditiranja jer navedene dugoročne obaveze predstavljaju veći kreditni rizik od kratkoročnih.

Opis promena u procenama banke o strukturi i nivou kreditnog rizika

Banka aktivno preuzima kreditni rizik prihvatajući ga kao sastavni deo poslovnih aktivnosti. Poštujući činjenicu da kreditni rizik predstavlja najveći pojedinačni deo ukupnog rizika preuzetog kroz poslovne aktivnosti, Banka preduzima niz mera za upravljanje ovim rizikom (kreditna analiza, rangiranje dužnika, obezbeđivanje plasmana, i dr.). Upravljanje i kvantifikovanje kreditnog rizika sprovodi se korišćenjem metoda zasnovanih na najsavremenijim pristupima iz teorije i prakse.

Primenom ovakvog pristupa u Banci nije došlo do porasta kreditnog rizika u odnosu na prethodni izveštajni period. Banka ne očekuje da će u narednom periodu doći do porasta kreditnog rizika po osnovu promena u makroekonomskom okruženju.

Opis postupaka za identifikovanje, merenje i procenu kreditnog rizika

Identifikovanje visine kreditnog rizika, vrši se putem utvrđivanja klase rizika, odnosno kreditnog skora potencijalnih dužnika i/ili drugog lica sa kojim će Banka potencijalno uspostaviti poslovni odnos, npr. pružaoci nematerijalne kreditne zaštite ili založni dužnici u slučaju pribavljanja materijalnih sredstava obezbeđenja, kao i procene sredstava obezbeđenja po potencijalnom izlaganju. Utvrđivanje klase rizika vrši se na osnovu kvantitativnih i kvalitativnih faktora

Na osnovu analize zahteva i preliminarne analize podataka o podnosiocu zahteva (i/ili drugog lica sa kojim će Banka potencijalno uspostaviti poslovni odnos u napred navedenom smislu), vrši se kreditna analiza finansijske pozicije predmetnog/ih lica i izrađuje Informacija o izvršenim analizama koja sadrži i mišljenje o kreditnom bonitetu predmetnog/ih lica, nameni i opravdanosti zahteva, podatke o povezanim licima predmetnog/ih lica, ostalim relevantnim podacima za merenje i konačnu procenu kreditnog rizika.

Nakon preliminarne analize pristupa se merenju i proceni kreditnog rizika koja se vrši u nezavisnom organizacionom delu za upravljanje rizicima, u skladu sa internim metodologijama procene kreditnog rizika, a na osnovu predviđenih kvantitativnih i kvalitativnih pokazatelja koji definišu ocenu kreditnog rizika utvrđuje se klasa rizika lica sa kojima Banka potencijalno može da uspostavi poslovni odnos.

Mišljenje organizacionog dela za upravljanje rizicima predstavlja jedan od obaveznih elemenata potrebnih za odlučivanje da li da se nastave dalje aktivnosti po osnovu zahteva za odobravanje izloženosti i prilaže se uz predmetni predlog organizacionih

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Opis postupaka za identifikovanje, merenje i procenu kreditnog rizika (Nastavak)

delova za preuzimanje rizika nadležnom telu za donošenje odluke, prilikom razmatranja i donošenja odluke.

Banka u proceni kreditnog rizika koristi pristup koji obuhvata sledeće osnovne komponente:

- Uvrđivanje verovatnoće neizvršenja obaveze dužnika. Ovaj pristup pretpostavlja obavezno ocenjivanje kreditnog rejtinga svakog dužnika, kao i procenu rizika svake poslovne transakcije. Pri tome, obezbeđuje se utvrđivanje rejtinga dužnika i kreditnog rizika pre donošenja odluke nadležnog odbora Banke o odobravanju kreditnih plasmana;
- Utvrđivanje izlaganja kreditnom riziku za svaki novi proizvod koji se uvodi u ponudu Banke;
- Utvrđivanje gubitaka zbog neizmirenih obaveza. Na ovaj način će se obezbediti pokazatelj stope naplate po neizmirenoj obavezi u zavisnosti od visine rizika konkretnog plasmana;
- Utvrđivanje redovnosti u servisiranju obaveza. Na ovaj način utvrđuje se jedan od bitnih elemenata koji se koristi i za procenu stvarne vrednosti plasmana (obezvređenje na pojedinačnom i kolektivnom nivou), klasifikaciju potraživanja i utvrđivanje iznosa za obračun potrebne rezerve za gubitke, a na osnovu klasifikacije bilansne aktive i vanbilansnih stavki Banke u skladu sa Odlukom o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki Banke;
- Propisivanje koncentracije izloženosti prema jednom dužniku, odnosno grupi povezanih lica, privrednoj grani i drugim relevantnim faktorima, radi obezbeđenja disperzije rizika;
- Utvrđivanje potrebnog kapitala za pokriće kreditnog rizika kojem je Banka izložena. Kapital za pokriće izloženosti kreditnom riziku se posmatra kao regulatorni i interni. Banka u procesu procene interne adekvatnosti kapitala utvrđuje da li je regulatorno obračunat kapital prema izabranom pristupu Banke dovoljan za pokriće izloženosti Banke svim aspektima kreditnog rizika.

Kada se utvrdi da postoji rizik da obaveze klijenta neće biti ispunjene u celosti, tj. da će Banka biti u situaciji da mora da primeni mere u cilju naplate potraživanja po osnovu izloženosti, isplaćenog iznosa po osnovu aktiviranih garancija i drugih vanbilansnih stavki, vršiće se evidentiranje ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke vanbilansnih stavki, a u skladu sa Računovodstvenim politikama Banke i Metodologijom za obračun ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama.

Opis načina na koji banka upravlja kreditnim rizikom i načina na koji banka procenjuje i upravlja koncentracijama u kreditnom portfoliju

Banka upravlja kreditnim rizikom doslednom primenom Politika upravljanja kreditnim rizikom i drugih internih akata kojima su jasno definisane obaveze i odgovornosti svih organizacionih delova i lica uključenih u proces izlaganja kreditnom riziku.

Upravljanje kreditnim rizikom vrši se:

- Selekcijom kreditnih zahteva, putem korišćenja internih rejting sistema. Selekcija i ocena kreditnih zahteva vrši se na osnovu usvojene interne metodologije za procenu kreditnog rizika (rangiranje klijenata);

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Opis načina na koji banka upravlja kreditnim rizikom i načina na koji banka procenjuje i upravlja koncentracijama u kreditnom portfoliju (Nastavak)

- Putem pribavljanja materijalnih i/ili nematerijalnih sredstava ublažavanja izloženosti kreditnom riziku. U zavisnosti od procenjenog rizika dužnika i vrste plasmana utvrđuje se potrebna vrsta i nivo obezbeđenja izloženosti;
- Primenom sistema limita, utvrđivanjem prihvatljivih iznosa izloženosti kreditnom riziku na nivou ukupnog portfolija, po segmentima i pojedinačno. Limiti se postavljaju u cilju ublažavanja izloženosti mogućim, ali nepredvidivim negativnim ekstremnim scenarijima koji dovode do tzv. stresnih gubitaka;
- Primenom sistema ranog upozoravanja. Ukoliko jedan ili više pokazatelja sistema ranog upozorenja pokazuje negativni trend, bez indikacija da bi moglo doći do jasnih pozitivnih promena u predstojećem periodu, kategorija rizika dužnika, pokriće izloženosti obezbeđenjem i limiti izloženosti se odmah revidiraju;
- Primenom sistema identifikacije i upravljanja problematičnim izloženostima. U cilju minimiziranja gubitaka Banke vrši se identifikacija i praćenje problematičnih izloženosti kroz sprovođenje predviđenih aktivnosti: informisanje na internom nivou, provera dokumentacije, komunikacija sa dužnikom i/ili pružaocem kreditne zaštite, izmena u klasifikaciji prema riziku. U cilju ostvarivanja najbolje moguće naplate po problematičnim izloženostima, usvaja se plan korektivnih mera sa utvrđenim aktivnostima i rokovima realizacije.

Operativno upravljanje kreditnim rizikom obuhvata i upravljanje kreditnim portfolijom Banke. Cilj upravljanja kreditnim portfolijom je poboljšanje odnosa prinosa i rizika celokupnog kreditnog portfolia Banke. Za potrebe minimiziranja ukupnog rizika portfolia, vrši se grupisanje plasmana u segmente po definisanim karakteristikama, npr: visina plasmana, ekonomski sektor, privredna grana, povezana lica, zatim analiza strukture i rizika plasmana i prinosa ukupnog portfolia, kao i utvrđivanje i redovno korigovanje cena koja odražavaju rizike i tržišne uslove.

Banka, u cilju ograničavanja koncentracije izloženosti kreditnom riziku, usklađuje svoje kreditno izlaganje sa regulatorno propisanim limitima, ali određuje i sekundarne (interne) limite za sve dužnike sa kojima uspostavlja poslovni odnos. Svrha limita je da visina eksponiranosti Banke prema konkretnoj ugovornoj strani ne ugrozi solventnost Banke i da obezbedi širu disperziju rizika. Interni limiti izloženosti za dužnike utvrđuju se u zavisnosti od vrste dužnika, prema utvrđenoj klasi rizika dužnika, finansijskoj situaciji dužnika, uzimajući u obzir i podatke o zaduženosti kod drugih finansijskih institucija.

Aktivnost Banke koja podrazumeva preuzimanje kreditnog rizika, koja predstavlja dominantnu poslovnu aktivnost Banke mora da bude izraz procesa planiranja koji primarno obuhvata planiranje izloženosti na agregatnom nivou, tj. prema nekoj od definisanih kategorija: sektor, privredna grana, vrsta izloženosti, klasa rizika i zemlja porekla klijenta, kao i realnu rizičnu poziciju Banke i njene mogućnosti.

Usvajanje agregatnih limita je u nadležnosti Upravnog ili Izvršnog odbora Banke, u zavisnosti od vrste i nivoa limita. Agregatni interni limiti se posmatraju na nivou poslovanja sa pravnim, odnosno fizičkim licima izloženim kreditnom riziku i na nižem

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Opis načina na koji banka upravlja kreditnim rizikom i načina na koji banka procenjuje i upravlja koncentracijama u kreditnom portfoliju (Nastavak)

nivou u okviru poslovanja sa pravnim licima prema klasifikaciji dužnika i privrednoj grani kojoj isti pripada.

Merenje koncentracije vrši se utvrđivanjem usklađenosti sa internim i regulatornim limitima prema pojedinačnim klijentima ili grupi povezanih lica, kao i utvrđivanjem HHI (Herfindahl-Hirschman Index), kao osnovne mere koncentracije, na individualnom i agregatnom nivou na osnovu iznosa izloženosti Banke.

Prihvatljivi nivo koncentracije izloženosti (limit) definisan je vrednošću HHI na osnovu obračuna koncentracije na agregatnom nivou za privredna društva i fizička lica i na individualnom nivou. U slučaju prevazilaženja ovih limita, izveštavaju se nadležni odbori Banke i utvrđuju potencijalne aktivnosti za svođenje izloženosti u okviru definisane limitima, a koji mogu da podrazumevaju ograničavanje, na period do usklađivanja nivoa sa usvojenim limitom, dodatnog angažovanja ili dodatno usmeravanje sredstava ka pojedinim klasama rizika, proizvodima ili pojedinačnim dužnicima u zavisnosti od doprinosa istih nivou HHI. Odluku o odobrenju transakcije kojom se prevazilaze interni limiti rizika može da donese Izvršni odbor na osnovu predloga organizacionih delova nadležnih za preuzimanje rizika koncentracije.

Banka prati koncentraciju i na nivou instrumenata kreditne zaštite (sredstva obezbeđenja), uključujući i ročnu i valutnu nausklađenost između izloženosti i instrumenata kreditne zaštite.

Nadležnosti i odgovornosti u procesu upravljanja kreditnim rizikom su definisane primarno Politikama upravljanja kreditnim rizikom, kao i drugim internim aktima Banke i detaljno su prikazane u godišnjem izveštaju „Objavlivanje podataka i informacija JUBMES banke a.d. Beograd“ koji se sastavlja u skladu sa Odlukom o objavljivanju podataka i informacija banke (Službeni glasnik 103/2016).

Opis politika za identifikovanje problematičnih potraživanja i restrukturiranih potraživanja

Banka je svesna činjenice da izloženost lošoj aktivni primarno proističe iz kreditnog rizika odnosno rizika da dužnik ili ugovorna strana ne izvršava obaveze iz ugovora, koji predstavlja ključni rizik u poslovanju.

Iz tog razloga, Banka identifikuje, meri, prati i kontroliše lošu aktivnu u svim dimenzijama, što joj omogućava da kontroliše potreban iznos kapitala u odnosu na taj rizik, kao i da teži da ostvari adekvatnu kompenzaciju na ime rizika koji je nastao. Strategija Banke u upravljanju lošom aktivom odnosi se na definisana načela i najviši prihvatljivi nivo loše aktive u Banci.

Politika upravljanja lošom aktivom predstavlja integralni deo procesa planiranja i definiše planirani trend smanjenja učešća loše aktive u ukupnoj bilansnoj i vanbilansnoj izloženosti koja se klasifikuje.

Osnovni cilj upravljanja lošom aktivom je što manje učešće loše aktive u ukupnoj bilansnoj i vanbilansnoj izloženosti Banke koja se klasifikuje, a pored istog ističu se i dodatni ciljevi u vidu težnje ka nižim apsolutnim iznosima loše aktive, efikasnijoj i efektivnijoj naplati loše aktive, uspešnim sprovođenjem restrukturiranja potraživanja loše aktive i nižim troškovima obezvređenja kao rezultat trendova u kretanju loše aktive.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Opis politika za identifikovanje problematičnih potraživanja i restrukturiranih potraživanja (Nastavak)

Banka lošom aktivom upravlja na nivou ukupnog i segmenata portfolia (privredna društva i stanovništvo, uključujući preduzetnike) i na nivou pojedinačnog dužnika.

Kreditne izloženosti koje pokazuju znake sadašnjeg ili bliskog značajnog povećanja rizika, potpunog ili delimičnog neizvršenja obaveza, ili moguće potrebe za naplatom iz sredstava obezbeđenja, predmet su posebnog tretmana u okviru upravljanja lošom aktivom. Banka pod lošom aktivom, pre svega, podrazumeva problematične izloženosti.

Banka pod problematičnim izloženostima (loši plasmani) podrazumeva:

- situaciju kada dužnik kasni u izmirenju svojih obaveza više od 90 dana od dana dospeća predmetne obaveze po bilo kojoj materijalno značajnoj obavezi,
- postojanje problematične finansijske situacije koja može (najverovatnije će) rezultirati u nemogućnosti izmirenja obaveze prema Banci (glavnice, kamate, naknade) iako to još nije slučaj, ne uzimajući u obzir mogućnost naplate po osnovu aktiviranja sredstava obezbeđenja,
- delimični ili potpuni individualni otpisi ili otpusti potraživanja od dužnika,
- prestanak obračuna kamate,
- restrukturiranje potraživanja koje je posledica pogoršanja finansijskog stanja dužnika uz umanjenje ili prolongiranje roka vraćanja obaveza,
- otvoren proces stečaja, likvidacije ili neke vrste finansijskog restrukturiranja dužnika
- prodaja potraživanja.

U cilju prepoznavanja potencijalnog rizika što je ranije moguće, vrši se kontinuirano praćenje i sledećih pokazatelja: kašnjenje u dostavljanju informacija, povećavanje duga prema drugim bankama, opadanje vrednosti sredstava obezbeđenja ili opadanje rejtinga dužnika, promene u prometu preko računa i stanju na računima kod Banke, opadanje tržišnog učešća, porast konkurencije, česte promene načina poslovanja, promene u kadrovskoj strukturi i dr.

Ukoliko je bilo kakva negativna informacija javno ili na drugi način dostupna, treba da se potvrdi u direktnom kontaktu ili na drugi način, a po potrebi i na osnovu uvida u podatke kod Kreditnog biroa i ustanove razlozi koji su doveli do promena kao i da se o tome odmah informiše. Ukoliko se kroz periodičnu analizu, odnosno procenjivanje, utvrdi postojanje negativnih informacija, obavezno je promptno informisanje. Ukoliko jedan ili više pokazatelja ranog upozorenja pokazuje negativni trend, bez indikacija da bi moglo doći do jasnih pozitivnih promena u predstojećem periodu dužnik se može staviti na kontrolnu listu (lista dužnika pod dodatnim nadzorom), o čemu se izveštavaju nadležni odbori Banke.

U slučaju sumnje ili konstatacije da postoji problem koji se može negativno odraziti na mogućnost nadoknade potraživanja Banke, odnosno sposobnost dužnika da servisira dug, lica koja su zadužena za identifikaciju porasta rizika dužna su da o tome promptno informišu radi sagledavanje karaktera i uzroka problema, načina identifikacije problema, mogućih implikacija za banku i predloga mera koje je neophodno preduzeti.

Banka kontinuirano prati naplatu potraživanja, odnosno realizovanih naplata po aktiviranim garancijama. Praćenje naplate potraživanja vrši se od momenta realizacije (puštanja sredstava), tokom celokupnog perioda korišćenja do perioda otplate, pri čemu se analiziraju dospеле obaveze po plasmanu. Nakon isteka roka dospeća obaveze, ukoliko ista nije izmirena preduzimaju se određeni koraci u definisanim vremenskim okvirima.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Opis politika za identifikovanje problematičnih potraživanja i restrukturiranih potraživanja (Nastavak)

Po isteku perioda od 90 dana nakon dospeća potraživanja Banke dolazi do identifikacije problematične izloženosti. Problematična izloženost se identifikuje i u ranijim periodima u odnosu na datum dospeća potraživanja ukoliko se dođe do saznanja da je dužnik ušao u proces stečaja, likvidacije, ili neke vrste finansijskog restrukturiranja, u slučaju prodaje potraživanja, kao i ukoliko se evidentira postojanje problematične finansijske situacije koja može (najverovatnije će) rezultirati u nemogućnosti izmirenja

obaveze prema Banci iako to još nije slučaj, ne uzimajući u obzir mogućnost naplate po osnovu aktiviranja sredstava obezbeđenja.

Potraživanja se šalju na restrukturiranje na prvi znak trajnog pogoršavanja rizika ili mogućeg neispunjavanja obaveza. Nadležni odbor Banke donosi odluku da li izloženost treba restrukturirati ili pokrenuti proces naplate kroz realizaciju sredstava obezbeđenja.

Za restrukturiranje potraživanja se Banka odlučuje, samo ukoliko utvrdi da je dužnik sposoban da održi svoju poslovnu aktivnost u narednom periodu i da će u skladu sa planom restrukturiranja moći da izvršava svoje obaveze. Mere restrukturiranja ne smeju se koristiti za privremeno ili trajno prikrivanje stvarnog nivoa rizika potraživanja koja su restrukturirana.

Ukoliko je planom korektivnih mera predviđeno restrukturiranje kao korektivna mera, neophodno je obezbediti i dokumentovati:

1. detaljnu analizu razloga koji su doveli do finansijskih poteškoća dužnika,
2. plan konsolidacije finansijskog stanja i operativnog poslovanja dužnika, a ukoliko je predviđena promena vlasničke strukture, onda je neophodan i plan konsolidacije vlasničke strukture,
3. projekciju novčanih tokova za period od tri godine, ili kraći period ukoliko je plan restrukturiranja na kraći rok od tri godine.

Pored prethodno navedenog vrši se i procena ostvarivosti predloženog plana restrukturiranja, obrazložiti efekte i prednosti restrukturiranja i sačiniti novi plan otplate koji će biti osnov daljeg praćenja sprovođenja plana restrukturiranja.

U cilju minimiziranja gubitaka Banke vrši se identifikacija i praćenje problematičnih izloženosti kroz sprovođenje predviđenih aktivnosti: informisanje na internom nivou, provera dokumentacije, komunikacija sa korisnikom kredita ili drugog plasmana i garantom i komunikacija sa nalogodavcem i/ili korisnikom garancije, izmena u klasifikaciji prema riziku.

Informacije o načinu na koji banka vrši internu klasifikaciju potraživanja

Identifikovanje i merenje kreditnog rizika u slučaju izlaganja Banke privrednim društvima se sprovodi kroz standardizovane interne postupke koji se primenjuju prilikom utvrđivanja klase rizika privrednog društva kojima je Banka izložena ili Banka ima nameru da se izloži u vidu kreditnog plasmana ili neke druge vrste angažovanja koja u sebi sadrži kreditni rizik, a na osnovu procene rizika tog lica. Raspoređivanje dužnika u definisane klase rizika se obavlja na osnovu izvršene kvantitativne i kvalitativne analize. Skala koju banka primenjuje pruža osnovu za jednoobrazno klasifikovanje privrednih društava i adekvatnu procenu rizika, utvrđenu za svaku klasu na osnovu očekivane verovatnoće neizmirenja obaveza svake od klasa rizika.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Informacije o načinu na koji banka vrši internu klasifikaciju potraživanja (Nastavak)

Dodeljivanje klase rizika odlikava verovatnoću da će dužnik dospeti u neizmirenje obaveza (očekivanu nenaplativost plasmana privrednim društvima u datoj klasi rizika) u periodu od jedne godine.

Kvantitativna analiza obuhvata analizu finansijskih pokazatelja utvrđenih na osnovu zvaničnih (revidiranih, kod obveznika revizije) finansijskih izveštaja privrednih društava koji se pribavljaju najmanje jednom godišnje.

Nakon utvrđivanja klase rizika na osnovu kvantitativnih faktora, u obzir se uzimaju i kvalitativni faktori i indikatori ranog upozorenja relevantni za dužnike. Kvalitativna analiza obuhvata analizu dodatnih faktora koji mogu imati uticaj na sposobnost privrednog društva da ispuni preuzete obaveze otplate plasmana ili izvrši eventualno plaćanje po osnovu preuzetih vanbilansnih obaveza. Promene u kvalitativnim faktorima se kontinuirano prate i vrši se prilagođavanje kada se relevantne promene faktora evidentiraju kao pouzdane.

Prilikom klasifikacije privrednih društava, Banka koristi internu skalu koja se sastoji od osam klasa koje su prikazane u sledećoj tabeli:

Klasa rizika	Kreditni kvalitet	Opis klase rizika
1	Visok	Izuzetan kreditni položaj - minimalni rizik
2	Srednji	Odličan kreditni položaj - nizak rizik
3	Srednji	Dobar kreditni položaj - ograničen rizik
4	Srednji	Prosečan kreditni položaj - prihvatljiv niži rizik
5	Srednji	Ispodprosečan kreditni položaj - prihvatljiv viši rizik
6	Nizak	Slab kreditni položaj - povišeni rizik
7	Nizak	Veoma slab kreditni položaj - visok rizik
8	Problematičan	Neizvršenje obaveza - rizik koji se ne može kontrolisati

Banka najmanje jednom godišnje sprovodi proces validacije modela rangiranja dužnika, pri čemu se ispituje da li klasifikacije u definisane klase rizika i očekivana verovatnoća neizmirenja obaveza na nivou pojedinačne klase odgovara empirijskim rezultatima u pogledu neizmirenja obaveza u definisanom vremenskom okviru.

Banka za izlaganje prema fizičkim licima i drugim pravnim licima (izuzev privrednih društava), a u smislu rangiranja prema nivou rizika, koristi rangiranja u skladu sa Odlukom o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 94/2011, 57/2012, 123/2012, 43/2013, 113/2013, 135/2014, 25/2015, 38/2015, 61/2016, 69/2016, 91/2016, 101/2017 i 114/2017) u definisane kategorije na osnovu finansijske pozicije dužnika, odnosno pre primene efekata sredstava obezbeđenja i drugih korektivnih faktora klasifikacije.

U sledećoj tabeli prikazana je klasifikacija koji Banka primenjuje u odnosu na nivo rizika:

Kategorija	kreditni kvalitet	
	pravna lica	fizička lica
A	Visok	Visok
B	Srednji	Srednji
V	Srednji	Nizak
G	Nizak	Nizak
D	Problematičan	Problematičan

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Informacije koji se odnose na sredstva obezbeđenja i sredstva stečena naplatom potraživanja

Banka je Politikom upravljanja kolateralom definisala opredeljujuće principe i osnovne smernice u prihvatanju, vrednovanju i praćenju kolaterala koji Banka prihvata kao instrument kreditne zaštite rizičnih plasmana. Ciljevi ove politike su:

- Ostvarivanje jednoobrazne prakse u primeni kolateralnog jemstva,
- Jednoobrazno vrednovanje kolaterala,
- Kontinuirano praćenje vrednosti kolaterala i
- Veća naplativost rizičnih plasmana.

Osnovni principi kojima se Banka rukovodi pri upravljanju kolateralom su:

- Banka pribavlja adekvatan kolateral u cilju povećanja stepena naplativosti rizičnih plasmana;
- Banka određuje vrstu i visinu kolaterala prema visini evidentiranog rizika;
- Banka adekvatno utvrđuje vrednost kolaterala u skladu sa važećim finansijskim standardima u trenutku vrednovanja;
- Banka kontinuirano prati vrednost i utrživost kolaterala prema važećim finansijskim standardima u trenutku vrednovanja;
- Kolateral mora biti takve prirode i uspostavljen na takav način da u slučaju bankrotstva, stečaja i likvidacije ili propasti davaoca kolateralnog jemstva, obezbeđenje ostaje na snazi i omogućava Banci da naplati svoje potraživanje.

Politikom su definisane vrste kolaterala za koje su predviđeni ponderi vrednosti kolaterala, koji su osnova za utvrđivanje faktora umanjenja vrednosti kolaterala. Banka za sledeće vrste kolaterala utvrđuje specifične faktore umanjenja vrednosti kolaterala: finansijsko kolateralno jemstvo, Kolateralno jemstvo u vidu hartija od vrednosti (u zavisnosti od vrste emitenta), kolateralna jemstva u vidu potraživanja, kolateralna jemstva u obliku polise životnog osiguranja, kolateralna jemstva na nepokretnostima, procenjenim po tržišnoj vrednosti (u zavisnosti od vrste nepokretnosti: poslovna, stambena), kolateralno jemstvo u obliku pokretnih stvari (roba, proizvodi i ostala pokretna imovina), kolateralno jemstvo u obliku garancija i kontragarancija.

Uslovi za materijalno vrednovanje nepokretnosti su: podobnost za upis hipoteke i osiguranje nepokretnosti (sa mogućnošću vinkulacije na Banku). Uslovi za materijalno vrednovanje pokretne stvari su: podobnost stvari za upis založnog prava, osiguranje pokretne stvari (sa mogućnošću vinkulacije u korist Banke), mogućnost prodaje založene stvari. U slučaju kolateralnog jemstva u vidu garancija i kontragarancija, Banka prihvata samo bezuslovne garancije (garancije bez prigovora i garancije na prvi poziv).

Iznos garancije mora da pokriva vrednost plasmana (glavnicu), uvećanu za naknade i redovnu kamatu, kao i sve vrste plaćanja koje je dužnik obavezan da učini. Uslovi za materijalno vrednovanje založenih hartija od vrednosti su da Banka poseduje dokument o zalozi i nepostojanje tereta u korist trećih lica na hartijama koje se zalažu. Pokrivenost plasmana kolateralom se računa kao odnos odobrenog iznosa plasmana prema iznosu založenog potraživanja uz primenu pondera vrednosti kolaterala.

Prilikom utvrđivanja očekivanih novčanih tokova od realizacije kolaterala, za potrebe procene obezvređenja na pojedinačnom nivou, Banka primenjuje faktore umanjenja vrednosti kolaterala u zavisnosti od vrste kolaterala, a na osnovu izvršene analize koja je u najvećoj meri bazirana na analizi tržišta, tražnji za određenom vrstom sredstva obezbeđenja, iskustvu drugih učesnika na finansijskom tržištu, volatilnosti hartija od

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Informacije koji se odnose na sredstva obezbeđenja i sredstva stečena naplatom potraživanja (Nastavak)

vrednosti i na prethodnom iskustvu Banke. Revizija faktora umanjenja vrednosti vrši se u slučaju procene da je došlo do značajnih promena na tržištu ili u procesima realizacije sredstava obezbeđenja koji mogu imati značajan uticaj na visinu moguće naplate kroz realizaciju istih. Za specifične vrste kolaterala koji nisu definisani politikom upravljanja kolateralima ili drugim internim aktima Banke ili u slučaju postojanja informacija o mogućnosti realizacije kolaterala (ili procena mogućnosti) u drugačijim vrednostima od definisanih, utvrđivanje faktora umanjenja vrednosti kolaterala se vrši na osnovu dodatnih procene.

Banka nema značajan iznos sredstava stečenih naplatom potraživanja, ni po broju ni po vrednosti. Banka nema stambene nepokretnosti stečene naplatom potraživanja koje su služile kao sredstvo obezbeđenja stambenih kredita fizičkim licima, što je posledica činjenice da je Banka prevashodno orijentisana na saradnju sa pravnim licima i da nema razvijenu poslovnu mrežu.

Sva kolateralna jemstva moraju imati poznatu vrednost. Za kolateralna jemstva za koja se ne može direktno utvrditi tržišna vrednost pre zaključenja ugovora o kolateralnom jemstvu, pribaviće se mišljenje sudskog veštaka za tu oblast.

Vrednovanje kolaterala obavezno se vrši pre zaključenja ugovora o poslovnoj saradnji i u toku važenja ugovora. Ukoliko po proceni Banke, dođe do poremećaja uslova na tržištu koji značajno mogu uticati na vrednost kolaterala, vrednovanje kolaterala se može poveriti veštaku nadležnom za veštačenje kolaterala u pitanju. Kada se radi o zalozi na nepokretnostima, Banka vrši ponovnu procenu vrednosti kolaterala, najmanje jednom u tri godine.

Osnovicu za vrednovanje hartija od vrednosti je fer vrednost istih utvrđena na osnovu tržišnih cena (ukoliko se sa istima trguje na organizovanom tržištu kapitala) ili vrednost utvrđena primenom modela (ukoliko se ne radi o tržišnim hartijama od vrednosti). Osnovicu za vrednovanje založenog potraživanja predstavlja iznos naveden u ispravi (dokumentu) kojim se potvrđuje potraživanje. Osnovicu za vrednovanje založene polise predstavlja otkupna vrednost polise.

Otkupna vrednost polise utvrđena je od strane društva za osiguranje koje je izdalo predmetnu polisu. Osnovica za obračun materijalne vrednosti nepokretnosti je tekuća tržišna vrednost (npr. cena po kojoj bi imovina mogla da se proda nezavisnom kupcu u vreme procene, pod pretpostavkom da se imovina javno ponudi). Procenu vrednosti nekretnine vrši ovlašćeni sudski procenitelj građevinske struke. Osnova za obračun materijalne vrednosti pokretnih stvari je tekuća tržišna vrednost, procenjena vrednost ili kupovna vrednost (ukoliko je nova stvar).

Informacije koji se odnose na postupak utvrđivanja obezvređenja potraživanja

Banka je u skladu sa zahtevima MSFI 9, definisala kriterijume za razvrstavanje finansijskih instrumenata u nivoe obezvređenja (Nivo 1, 2 i 3) u zavisnosti od stepena povećanja kreditnog rizika od momenta inicijalnog priznavanja. Predmet navedene klasifikacije su finansijski instrumenti koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti, kao i finansijski instrumenti koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (FVOCI).

Nivo 3 odgovara problematičnim (NPL) potraživanjima, Nivo 1 i Nivo 2 predstavljaju "potklase" u okviru Performing-a, pri čemu se u Nivo 2 svrstavaju Performing potraživanja kod kojih je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika u odnosu na momenat inicijalnog priznavanja. Budući da različiti nivoi obezvređenja imaju za

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Informacije koji se odnose na postupak utvrđivanja obezvređenja potraživanja (Nastavak)

rezultat različite načine obračuna očekivanih kreditnih gubitaka (12-mesečni očekivani kreditni gubici se obračunavaju za potraživanja u Nivou 1, dok se za potraživanja u Nivou 2 i Nivou 3 obračunavaju "lifetime" očekivani kreditni gubici). Banka je razvila internu metodologiju za obračun obezvređenja za privredna društva i obračunala parametre rizika (EAD, PD, LGD) u skladu sa zahtevima MSFI 9. Diskontna stopa koja se u obračunu koristi je važeća efektivna kamatna stopa pojedinačnog ugovora. U kontekstu obračuna "lifetime" očekivanih kreditnih gubitaka, Banka je razvila metodologiju za utvrđivanje EAD-a (Exposure at Default) za sve periode do konačne ročnosti finansijskog instrumenta. Za proizvode koji se amortizuju i za koje su raspoloživi planovi otplate, budući EAD se utvrđuje na osnovu planova otplate. Faktori kreditne konverzije, u zavisnosti od vrste proizvoda i segmenta, mogu biti regulatorni ili interno obračunati na osnovu istorijskih podataka. Za izloženosti koje pripadaju segmentu "Low Default Portfolio" (države, i banke), za potrebe obračuna obezvređenja koriste se godišnji PD-ijevi objavljeni od strane rejting agencije Moody's, kao i LGD u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala (45%), s obzirom na to da Banka u ovom delu portfolija nema dovoljno istorijskih podataka kako bi ih sama obračunala. Banka za potrebe klasifikacije i obračuna očekivanih kreditnih gubitaka koristi aplikativno rešenje Select 9.

Objektivni dokazi umanjenja vrednosti plasmana

Ukoliko postoje objektivni dokazi da su finansijski instrumenti obezvređeni, odnosno da Banka u ugovorenim rokovima ili iznosima neće biti u mogućnosti da naplati svoja potraživanja, sadašnja vrednost budućih novčanih tokova ne odlikava realno stvarnu vrednost finansijskih instrumenata, odnosno da će isti biti manji od njihove knjigovodstvene vrednosti, vrši se obračun obezvređenja takvog plasmana radi svođenja na nadoknadivu (realnu) vrednost.

Banka na svaki izveštajni datum ispituje da li je nakon početnog priznavanja došlo do znatnog povećanja kreditnog rizika finansijskog instrumenta. Banka pri ispitivanju primenjuje promenu rizika od neispunjenja obaveza tokom očekivanog veka trajanja finansijskog instrumenta, a ne promenu iznosa očekivanih kreditnih gubitaka. U svrhu tog ispitivanja Banka upoređuje rizik od neispunjenja obaveze povezan s finansijskim instrumentom na datum izveštavanja s rizikom od neispunjenja obaveze povezanim s finansijskim instrumentom na datum početnog priznavanja i pri tome uzima u obzir sledeće kriterijume, koji upućuju na znatno povećanje kreditnog rizika nakon početnog priznavanja:

- potraživanje je u docnji preko 30 dana,
 - došlo je do promene rejtinga za 2 ili više klase, za privredna društva, odnosno 2 kategorije po klasifikaciji NBS za banke, preduzetnike, jedinice lokalne samouprave i javna administrativna tela i 2 eksterna rejtinga za države i centralnu banku,
 - potraživanje nije u statusu neizvršenja obaveza, ali je restrukturirano,
- i na osnovu kojih se potraživanje raspoređuje u nivo 2. Ispunjenost bilo kog kriterijuma je dovoljan uslov za raspoređivanje potraživanja u nivo 2.

Ukoliko nije ispunjen ni jedan od navedenih kriterijuma potraživanje ostaje u nivou 1, odnosno smatra se da ovi finansijski instrumenti imaju nizak kreditni rizik, tj. nizak rizik neispunjenja obaveza. Dužnik je sposoban da u kratkom roku (o dospeću ili sa docnjom ne dužom od 30 dana) ispuni ugovorne obaveze u pogledu novčanih tokova, čiju sposobnost izmirenja obaveza nepovoljne promene privrednih i poslovnih uslova dugoročno mogu, ali i ne moraju umanjiti.

Ukoliko se prilikom naredne procene kvaliteta potraživanja, utvrdi da je iznos

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Objektivni dokazi umanjenja vrednosti plasmana (Nastavak)

potraživanja po kome je docnja bila duža od 30 dana što je bio osnov za raspoređivanje potraživanja u nivo 2, u međuvremenu naplaćen, potraživanje će biti premešteno iz nivoa 2 u nivo 1.

Ukoliko se prilikom naredne procene kvaliteta potraživanja, raspoređenog u nivo 2, u međuvremenu utvrdi kategorija čiji je nivo kvaliteta bolji, isti ili za jednu kategoriju lošiji u odnosu na momenat incijalnog odobrenja, potraživanje će biti premešteno iz nivoa 2 u nivo 1. Za potraživanja kod kojih se kao osnov za utvrđivanje kreditnog kvaliteta koriste finansijski izveštaji, za prelazak potraživanja iz nivoa 2 u nivo 1 osnov mogu biti samo zvanični finansijski izveštaji.

Potraživanje se raspoređuje u nivo 3 u slučaju da je potraživanje u statusu neizmirenja obaveza

Kriterijumi razvrstavanja potraživanja u grupe potraživanja sa sličnim karakteristikama kreditnog rizika

Banka koristi sledeće metode grupisanja radi kolektivnog procenjivanja ispravke vrednosti /rezervisanja za kreditni gubitak:

- interne klase kreditnog rizika;
- vrsta plasmana;
- vrsta dužnika;
- urednost u izmirenju obaveza.

Parametri koje koristi za potrebe procene na grupnoj osnovi za grupe potraživanja sa sličnim karakteristikama kreditnog rizika

Banka za procenu obezvređenja na grupnoj osnovi za potraživanja od privrednih društava koristi sledeće parametre:

- Stopa neizvršenja obaveza;
- Gubitak u slučaju nastupanja statusa neizvršenja obaveza;
- Vrednost izloženosti;

Stopa neizvršenja obaveza za svakog pojedinačnog klijenta izračunava se na osnovu klasifikacije pojedinačnog dužnika prema kreditnom riziku utvrđene primenom validiranog internog modela i služi za izračunavanje procenta ispravke vrednosti.

Gubitak usled nastupanja statusa neizmirenja obaveza izračunava se na osnovu utvrđene stope naplate po potraživanjima koja su dospela u neizvršenje obaveza na nivou ukupnih potraživanja Banke od pojedinačnih dužnika koji su dospeli u status neizvršenja obaveza. Za potrebe obračuna stope naplate izračunava se diskontovana vrednost naplaćenih potraživanja koja se stavlja u odnos sa ukupnom vrednošću potraživanja koja su dospela u status neizvršenja obaveza, na nivou pojedinačnog dužnika. Naplaćena potraživanja se diskontuju na trenutak prenosa potraživanja u status neizvršenja obaveza.

Ukupnom vrednošću potraživanja koja su dospela u neizvršenje obaveza smatra se aktuelna knjigovodstvena vrednost potraživanja u trenutku prenosa potraživanja u status neizvršenja obaveza uvećana za knjigovodstvenu vrednost potraživanja koja dospevaju na naknadne datume nakon ulaska dužnika u status neizvršenja obaveza u periodu dok se dužnik nalazi u navedenom statusu. Stopa naplate koja se koristi u obračunu obezvređenja na kolektivnom nivou, predstavlja prosečnu stopu naplate na nivou portfolia ukupnih potraživanja od dužnika, koji su dospeli u status neizvršenja obaveza u definisanom periodu u odnosu na datum obračuna.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)**5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)*****Ključni stavovi, pretpostavke i procene koje Banka primenjuje u postupku procene obezvređenja***

Prilikom procene obezvređenja na pojedinačnoj osnovi, iznosi koji se očekuju da će biti naplaćeni u budućnosti zavise od procene nadoknadivosti potraživanja. Mogući obim gubitka utvrđuje se na osnovu najsvježijih informacija. Procena nadoknadivosti potraživanja se vrši na osnovu faktora kao što su:

1. finansijski položaj dužnika (kreditna sposobnost) uključujući realističnu procenu, na osnovu finansijskih i poslovnih informacija, verovatnoće budućih novčanih tokova,
2. kvaliteta i realizacione fer vrednosti kolaterala, troškova u vezi sa realizacijom kolaterala,
3. urednosti u dosadašnjem servisiranju obaveza.

Na osnovu navedenih osnovnih, ali i ostalih raspoloživih informacija procenjuju se ukupni novčani tokovi od potraživanja koji određuju nadoknadivost potraživanja.

Prilikom ocene stepena obezvređenja Banka uzima u obzir sledeće elemente:

- Nefinansijske faktore koji mogu uticati na poslovanje dužnika (npr. karakter i kvalitet dužnika),
- Sposobnost otplate duga koja proističe iz profitabilnosti posla i likvidnosti kompanije,
- Kvalitet kolaterala koji osigurava potraživanje, kvalitet dokumentacije pomoću koje Banka realizuje teret na kolateralu i njegov pravni status,
- Opšta situacija u industriji i ekonomskom okruženju u oblasti aktivnosti dužnika,
- Kompletnost kreditne dokumentacije u kreditnom dosijeu,
- Prethodno iskustvo u ispunjenju obaveza prema Banci od strane dužnika.

Ukoliko se raspoložuje sa dokumentima o mogućoj strukturi reprograma ili restrukturiranja potraživanja (usvojeni planovi restrukturiranja, ugovori o reprogramu/restrukturiranju, protokoli o naplati i sl.) procena nadoknadivosti može da se vrši na osnovu strukture otplate definisane ovim dokumentima ukoliko se na osnovu raspoloživih informacija može konstatovati da postoji značajna izvesnost da će se isti i realizovati. Ukoliko se ne radi o usvojenim i pravosnažnim dokumentima, na osnovu dobijenih informacija se vrši procena perioda za koji bi naplata u skladu sa istima mogla početi. Ukoliko su dokumenta usvojena, ali nisu pravosnažna, primenjuje se definisan minimalan period od datuma obračuna za koji se ne očekuje početak primene restrukturiranja u skladu sa predmetnim dokumentima.

Ukoliko naplata Banke zavisi od ishoda sudskog spora, obavezno se vrši, ili pribavlja od angažovanih zastupnika Banke, procena izvesnosti povoljnog ishoda istog za Banku i vremenskog perioda za završetak istog.

Ukoliko postoji očekivanje da plasman nije nadoknativ iz očekivanih novčanih tokova od plasmana, odnosno ukoliko postoji potreba i namera da se potraživanje naplati iz sredstava obezbeđenja (kolaterala) i očekivanje da će obezbeđenje po plasmanu biti aktivirano, u tom slučaju se procena visine obezvređenja po datom plasmanu vrši na osnovu diskontovanih vrednosti očekivanih novčanih tokova od realizacije obezbeđenja po potraživanjima od klijenta. Za Banku su prihvatljive tri metode procene tržišne vrednosti sredstava obezbeđenja: tržišni pristup, prihodovni pristup i troškovni pristup, s tim da tržišni pristup ima prioritet pri proceni vrednosti sredstva obezbeđenja. Ukoliko je ovaj pristup neprimenljiv ili neadekvatan, koristiće se prihodovni pristup, dok će se troškovni pristup koristiti samo u slučaju da su prethodna dva pristupa neprimenljiva.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Ključni stavovi, pretpostavke i procene koje Banka primenjuje u postupku procene obezvređenja (Nastavak)

U cilju adekvatnog utvrđivanja obezvređenja prilikom naplate potraživanja iz kolaterala, Banka primenjuje očekivano vreme naplate iz kolaterala u zavisnosti od vrste kolaterala. Za specifične vrste kolaterala ili u slučaju postojanja informacija ili procene o mogućnosti realizacije kolaterala (ili procena mogućnosti) u drugačijim vremenskim periodima od definisanih minimalnih, utvrđivanje perioda realizacije kolaterala se vrši na osnovu procene.

Prilikom utvrđivanja očekivanih novčanih tokova od realizacije kolaterala, za potrebe procene obezvređenja na pojedinačnom nivou, Banka primenjuje odgovarajuće faktore umanjenja vrednosti kolaterala u zavisnosti od vrste kolaterala, a na osnovu izvršene analize.

Pod nadoknadivim (naplativim) iznosom potraživanja podrazumeva se sadašnja vrednost procenjenih očekivanih budućih priliva po datom plasmanu, a pod nominalnom knjigovodstvenom vrednošću plasmana (vrednosti izložene kreditnom riziku) podrazumeva se stanje potraživanja po osnovu glavnice, dospele kamate, naknade i drugih potraživanja.

Prilikom obračuna ispravke vrednosti odnosno rezervisanja, ukoliko se radi o plasmanima kod kojih se očekuju prilivi u dugom roku, obavezno se vrši diskontovanje očekivanih novčanih tokova u budućnosti. Diskontovanje se vrši diskontnom kamatnom stopom koja predstavlja najmanje efektivnu kamatnu stopu za očekivane ročnosti novčanih tokova svake kreditne izloženosti.

Ukoliko se radi o plasmanima kod kojih se očekivani novčani tokovi nalaze u okviru kratkog roka, svođenje očekivanih budućih novčanih tokova na sadašnju vrednost putem diskontovanja nije obavezno (ukoliko je efekat diskontovanja nematerijalan), već se obračun može vršiti na osnovu nominalne knjigovodstvene vrednosti.

Nemogućnost potpune naplate se meri gubitkom koji čini razliku između aktuelne knjigovodstvene vrednosti potraživanja i procenjene nadoknadive vrednosti potraživanja koja predstavlja sadašnju vrednost očekivanih budućih novčanih tokova od datog potraživanja, i evidentira se kao ispravka vrednosti potraživanja.

Informacije koji se odnose na politiku otpisa potraživanja

Ukoliko se oceni da je postupak koji Banka vodi neefikasan, odnosno da se na osnovu raspoloživih sredstava obezbeđenja ne može očekivati naplata potraživanja vrši se direktni otpis potraživanja.

Uslov za direktni otpis potraživanja, odnosno isknjižavanje iz poslovnih knjiga, je izvršena ispravka vrednosti datog potraživanja u celokupnom iznosu, kao i da je od dana dospeća potraživanja proteklo najmanje dve godine.

U slučaju da se postupak naplate dospelih nenaplaćenih potraživanja i dalje vodi, a procenjuje se da je rezultat, kao i vreme naplate potraživanja neizvestan, može se, u skladu sa procenom nadležnih organizacionih delova, uputiti nadležnim odborima predlog za otpis potraživanja, a naročito u sledećim slučajevima:

- potraživanje koje nije obezbeđeno materijalnim sredstvima obezbeđenja, ukoliko je dužnik u docnji preko tri godine;
- potraživanje koje nije obezbeđeno materijalnim sredstvima obezbeđenja, ukoliko je

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Informacije koji se odnose na politiku otpisa potraživanja (Nastavak)

- dužnik u stečaju više od godinu dana;
- potraživanje koje je obezbeđeno hipotekom na nepokretnosti po osnovu kojeg je dužnik u docnji preko tri godine, ukoliko Banka u tom periodu nije otpočela postupak naplate iz sredstva obezbeđenja, niti je ostvarila naplatu od sadužnika, odnosno jemca;
- ostala potraživanja kod kojih postoje elementi koji ukazuju na otežanu naplatu (npr. potraživanja od dužnika koji je izbrisan iz registra privrednih subjekata, a nije nastavio da posluje putem statusne promene pripajanja, spajanja ili podele, potraživanja od preminulog fizičkog lica).

Informacije koji se odnose na prihode od kamate na obezvređena potraživanja i njihovo priznavanje

Banka prihode od kamata, od momenta obezvređenja finansijskog sredstva, priznaje u skladu sa zahtevima MRS/MSFI.

Prihodi od kamata po osnovu kolektivno obezvređenih finansijskih sredstava priznaju se u umanjenom obimu, odnosno primenom efektivne kamatne sopte na amortizovanu (neto) vrednost istog. Amortizovana vrednost predstavlja iznos po kome se finansijsko sredstvo odmerava prilikom početnog priznavanja umanjen za isplate glavnice, uz dodavanje ili oduzimanje kumulirane amortizacije primenom metoda efektivne kamate za sve razlike između početnog iznosa i iznosa pri dospeću i uz oduzimanje svakog umanjenja po osnovu umanjenja vrednosti ili nenaplativosti.

Po osnovu individualno obezvređenih finansijskih sredstava koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti utvrđuje se efekat umanjenja iznosa obezvređenja istog koji se pripisuju isključivo protoku vremena od jednog do drugog izveštajnog perioda. Efekat umanjenja iznosa obezvređenja priznaje se kao prihod od kamata, a iskazuje se kao posebna pozicija u okviru istih, kao prihod po osnovu odmotavanja (unwinding). Promena iznosa obezvređenja je rezultat promena u očekivanim budućim novčanim tokovima gotovine od finansijskog sredstva bilo usled promene očekivanja u pogledu njihovog iznosa ili očekivanog trenutka naplate evidentiraće se kao prihod ili rashod od promene ispravke vrednosti i rezervisanja.

Obračunata kamata na obezvređena finansijska sredstva:

- koja su utužena,
- za koja je kroz procenu obezvređenja utvrđeno potpuno obezvređenje,
- od dužnika koji se nalaze u procesu stečaja ili likvidacije,
- za koja procenjeni očekivani prilivi po uspostavljenim sredstvima obezbeđenja ne pokrivaju potraživanja po osnovu kamate (u iznosu dela kamate koji nije pokriven),
- za koja je ugovorima o restrukturiranju predviđen otpis potraživanja po osnovu kamate (u iznosu koji je predviđen za otpis),

predstavlja evidencionu kamatu i prenosi se u vanbilansnu evidenciju gde se nastavlja obračun i evidentiranje iste za interne potrebe Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Informacije koji se odnose na restrukturirana potraživanja

U zavisnosti od konkretnih okolnosti organizaciona jedinica nadležna za restrukturirana potraživanja može predložiti nadležnim organima neki od mogućih oblika korektivnih mera kao vid restrukturiranja loših plasmana:

- bilateralni sporazum o restrukturiranju,
- multilateralni sporazum o restrukturiranju,
- sporazumno finansijsko restrukturiranje,
- unapred pripremljen plan reorganizacije,
- obična reorganizacija u stečaju,
- pripremanje i zaključivanje svih vrsta sporazuma i protokola u cilju zaštite ili unapređenja pozicija Banke,
- traženje potencijalnih kupaca za predmete obezbeđenja i drugu imovinu u vlasništvu dužnika i jemaca podobne za namirenje potraživanja Banke.

Za restrukturiranje potraživanja se Banka odlučuje, samo ukoliko utvdi da je dužnik sposoban da održi svoju poslovnu aktivnost u narednom periodu i da će u skladu sa planom restrukturiranja moći da izvršava svoje obaveze. Mere restrukturiranja ne smeju se koristiti za privremeno ili trajno prikrivanje stvarnog nivoa rizika potraživanja koja su restrukturirana.

Ukoliko je planom korektivnih mera predviđeno restrukturiranje kao korektivna mera, vrši se detaljna analiza razloga koji su doveli do finansijskih poteškoća dužnika, plana konsolidacije finansijskog stanja i operativnog poslovanja dužnika, a ukoliko je predviđena promena vlasničke strukture, onda je i plana konsolidacije vlasničke strukture, projekcije novčanih tokova za period od tri godine, ili kraći period ukoliko je plan restrukturiranja na kraći rok od tri godine.

Pored prethodno navedenog vrši se i procena ostvarivosti predloženog plana restrukturiranja, efekata i prednosti restrukturiranja i sačinjava novi plan otplate koji će biti osnov daljeg praćenja sprovođenja plana restrukturiranja.

Kada su u pitanju izloženosti prema fizičkim licima, ukoliko je planom korektivnih mera predviđeno restrukturiranje kao korektivna mera, vrši se, u smislu zakona kojim se uređuje zaštita korisnika finansijskih usluga, ispitivanje da li je restrukturiranje ekonomski opravdano, analiza razloga koji su doveli do finansijskih poteškoća dužnika, efekata i prednosti izabrane mere restrukturiranja i izrađuje novi plan otplate koji će biti osnov daljeg praćenja sprovođenja plana restrukturiranja. Tokom izveštajnog perioda Banka je restrukturirala potraživanje od 6 fizičkih lica i jednog pravnog lica.

Procedurom za Praćenje naplate potraživanja, identifikacija i upravljanje problematičnim izloženostima definisano je da Odeljenje upravljanja lošim plasmanima prati plan restrukturiranja, o čemu izveštava Izvršni odbor u okviru kvartalnih izveštaja.

U odnosu na prethodni period dopunjena su interna akta Banke u skladu sa izmenama regulative Narodne banke Srbije vezano za upravljanje problematičnim izloženostima.

Ukoliko postoje objektivni dokazi obezvređenja restrukturirana potraživanja će se procenjivati na individualnom nivou.

Da bi potraživanje izašlo iz kategorije restrukturiranog potreban je period od najmanje dve godine od dana restrukturiranja, ukoliko su ispunjeni sledeći uslovi:

- restrukturirano potraživanje nije klasifikovano u grupu problematičnih potraživanja;

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Informacije koji se odnose na restrukturirana potraživanja (Nastavak)

- dužnik je redovnim uplatama po osnovu glavnice ili kamate otplatio materijalno značajan deo ukupnog iznosa duga tokom najmanje polovine probnog perioda;
- dužnik nije u docnji dužoj od 30 dana ni po jednoj obavezi prema banci.

Kvantitativni pokazatelji kvaliteta aktive prikazani su u napomeni broj 35. Dodatne informacije koje se odnose na kvalitet aktive objavljuju se u Godišnjem izveštaju o Objavljivanje podataka i informacija banke, u skladu sa Odlukom o objavljivanju podataka i informacija banke (Službeni glasnik 103/2016), koji je dostupan na zvaničnoj internet prezentaciji Banke.

5.2. Rizik likvidnosti

Likvidnost Banke, kao njena sposobnost da o roku izvršava dospele obaveze, zavisi sa jedne strane od bilansne strukture, a sa druge strane od usklađenosti priliva i odliva sredstava. Upravljanje likvidnošću je centralizovano na nivou Banke. Izvršni odbor i Odbor za upravljanje aktivom i pasivom je odgovoran za likvidnost i solventnost Banke. Odbor za uravljanje aktivom i pasivom Banke obezbeđuje da Banka ima definisane sve potrebne sisteme i kontrole kako bi obezbedila neophodnu likvidnost.

Banka svojom imovinom i obavezama upravlja na način koji joj obezbeđuje da u svakom trenutku ispunjava sve svoje obaveze, kao i da njeni komitenti raspolazu svojim sredstvima u Banci u skladu sa ugovorenim rokovima.

U Banci se rizik likvidnosti posmatra u smislu rizika gotovinske likvidnosti i opisuje rizik mogućih neusklađenosti plaćanja u smislu solventnosti Banke. Osiguravajući solventnost u svakom trenutku, Banka prati likvidnost kroz mapu očekivanih priliva i odliva u predviđenim rokovima u budućnosti, praćenja internih indikatora, eksterno propisanog pokazatelja likvidnosti, kao i praćenje strukture, koncentracije i stabilnosti depozita Banke.

Upravljanje rizikom likvidnosti sprovodi se takođe primenom sistema limita i kroz aktivnosti ispitivanja „šta ako“, odnosno stresnih scenarija koji mogu imati značajan uticaj na likvidnost Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)**5.2. Rizik likvidnosti (Nastavak)**

Banka je Planom poslovanja u slučaju nastanka nepredviđenih događaja - krize likvidnosti i drugim internim aktima za merenje i praćenje rizika likvidnosti definisala kvantitativne pokazatelje i utvrdila kritične vrednosti tih pokazatelja koji predstavljaju indikatore ranog upozorenja negativnih tendencija u likvidnoj poziciji Banke. Ukoliko indikatori ranog upozorenja pokazuju negativne tendencije, Odbor za upravljanje aktivom i pasivom je nadležan da razmotri da li su vrednosti pokazatelja takve da ukazuju na krizu i u zavisnosti od procene intenziteta i roka trajanja poremećaja, utvrđuje korektivne mere kojima će se uticati na poboljšanje likvidnosti. Ukoliko se proceni da su poremećaji takvi da ukazuju na nastupajuću krizu likvidnosti, Izvršni odbor odlučuje o potrebi za proglašavanjem krize likvidnosti i formiranjem Kriznog tima. U toku krize likvidnosti Krizni tim za upravljanje likvidnošću ima ključnu ulogu i odgovornost u planiranju, upravljanju, koordiniranju i davanju zadataka u kriznim situacijama na nivou Banke.

Banka je izložena dnevnim obavezama za dostupnim novčanim sredstvima iz transakcionih depozita, tekućih računa, dospelih depozita i povlačenja kredita. Banka nema potrebu da zadržava novčana sredstva da bi izašla u susret svim ovim potrebama, procenjujući da se minimalni nivo reinvestiranja dospelih sredstava može sa sigurnošću predvideti. Usaglašena i kontrolisana neusaglašenost dospeća i obaveza su fundamentalne za upravljanje likvidnošću. Nije uobičajeno da se uvek i u potpunosti usaglasa, obzirom da se poslovne transakcije često vrše na neodređeni period i da su različite vrste. Neusaglašena pozicija potencijalno povećava profitabilnost, ali u isto vreme povećava i rizik od gubitka.

Raznovrsnost depozita po broju i vrsti deponenata, kao i prethodno iskustvo Banke, pružaju dobar razlog da rukovodstvo veruje da depoziti predstavljaju dugoročan i stabilan izvor finansiranja Banke.

Kod upravljanja strukturnim rizicima Banka posebnu pažnju pridaje riziku likvidnosti i kamatnom riziku u delu bilansa koji se ne vrednuje po fer vrednosti. Upravljanje rizikom likvidnosti bazira se na održavanju potrebnih rezervi likvidnosti, poštovanju strukturnih limita i propisanim postupcima u slučaju nastupanja krize likvidnosti. Banka kontinuirano drži adekvatan nivo sredstava vezanih u plasmanima koji se mogu lako konvertovati u gotovinu u slučaju nepredviđenih potreba.

Likvidnost potrebna za plaćanje iznosa po izdatim garancijama i akreditivima na poziv je značajno manja od iznosa preuzetih obaveza jer Banka u pravilu ne očekuje da treća strana povuče iznose prema sklopljenim ugovorima. Ukupni ugovoreni iznos preuzetih obaveza kreditiranja na dan bilansa ne predstavlja nužno buduće potrebne novčane tokove, jer će mnoge od preuzetih obaveza isteći ili biti raskinute bez potrebe njihovog finansiranja.

Banka na dnevnom nivou prati vrednost pokazatelja likvidnosti obračunat kao odnos likvidne aktive i likvidne pasive u skladu sa Odlukom o upravljanju rizicima Narodne banke Srbije. Izloženost Banke riziku likvidnosti prikazana je u Napomeni 37.

5.3. Tržišni rizici

Banka preuzima tržišne rizike koji predstavljaju rizike fluktuacije u novčanim tokovima finansijskih instrumenata usled promena faktora tržišnih rizika, koji obuhvataju promene deviznih kurseva, cena finansijskih instrumenata i drugo.

Banka sve svoje aktivnosti raspoređuje u one koji se evidentiraju u knjigu trgovanja i koje pripadaju bankarskoj knjizi.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)**5.3. Tržišni rizici (Nastavak)**

Knjiga trgovanja sadrži pozicije u finansijskim instrumentima koje Banka drži s namerom trgovanja, ili radi zaštite pozicija u drugim finansijskim instrumentima koji se vode u toj knjizi i za koje ne postoje ograničenja da se njima trguje, niti postoje ograničenja da se ove pozicije zaštite od rizika, kao i plasmane koji su pribavljani radi ostvarivanja dobiti iz razlike između nabavne i prodajne cene, odnosno na osnovu drugih promena cena u kratkom vremenskom periodu. Pozicije u knjizi trgovanja evidentiraju se dnevno po fer vrednosti. Fer vrednošću se smatra cena na zatvaranju trgovanja kotirana od strane berze ili data provider-a. Ukoliko Banka ne može vrednost pozicija da iskaže po fer vrednosti Banka koristi alternativne metode za vrednovanje. Bankarska knjiga primarno obuhvata sredstva i obaveze iz aktivnosti komercijalnog bankarstva i poslovanja sa stanovništvom.

Banka je razvila sistem upravljanja tržišnim rizicima pozicija u knjizi trgovanja koji se temelji na principima vrednosti pod rizikom (VaR) da bi procenila tržišni rizik otvorenih pozicija

VaR predstavlja statistički zasnovanu procenu potencijalnog gubitka na trenutnom portfoliju koji proizilazi iz negativnih efekata promena cena na tržištu. On iskazuje maksimalni neočekivani gubitak, sa definisanim nivoom pouzdanosti u definisanom periodu vremena.

U pogledu tržišnih rizika pozicija u knjizi trgovanja Banka primenjuje period predviđanja 10 dana i podrazumeva da kretanja na tržištu u periodu predviđanja neće odstupati od uočenih trendova na osnovu podataka o kretanjima na tržištu u prethodnom periodu od 250 radnih (trgovačkih) dana. Kvalitet VaR modela se kontinuirano ispituje kroz proces testiranja unazad uz evidenciju izuzetaka i ispitivanje razloga, kao i sprovođenje redovne interne validacije modela.

Obzirom da VaR ne predstavlja maksimalni mogući gubitak, Banka primenjuje i stres testove koji kvantifikuju izloženost ekstremnijim tržišnim kretanjima u odnosu na normalne, prikazane u VaR vrednostima. Oni omogućavaju sagledavanje širokog spektra mogućih ishoda radi percepcije slabih tačaka Banke. Scenariji su okrenuti predviđanju budućih promena na makro nivou i sastoje se od različitih kombinacija potencijalnih tržišnih događaja koji odlikavaju verovatna buduća kretanja na tržištu.

a) Devizni rizik

Devizni rizik podrazumeva izloženost Banke riziku promene kursa stranih valuta u slučaju neuravnotežene devizne pozicije kao i u slučaju neuravnotežene pozicije pojedinačnih valuta.

Banka upravlja deviznim rizikom nastojeći da spreči negativne efekte promene međuvalutarnih kursa i kursa stranih valuta u odnosu na dinar kako na finansijski rezultat Banke, tako i na sposobnost klijenata da vraćaju kredite u deviznom znaku.

U cilju zaštite od deviznog rizika, Banka dnevno prati kretanje deviznih kursa na finansijskom tržištu, vodi politiku niske izloženosti deviznom riziku i sa korisnicima kredita i plasmana ugovara valutnu klauzulu.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.3. Tržišni rizici (Nastavak)

a) Devizni rizik (Nastavak)

U upravljanju deviznim rizikom Banka teži:

- kontinuiranom održavanju usklađenosti likvidnih sredstava u dinarima i drugim valutama, na način da Banka izvršava svoje obaveze i finansira poslovanje u normalnim uslovima, s tim da ima definisane aktivnosti za vanredne okolnosti u slučaju krize likvidnosti;
- predviđanju potreba Banke za likvidnim sredstvima u svakoj od vodećih valuta, kako bi se izbegle situacije u kojima je neophodna hitna konverzija jedne valutu u drugu, po visokoj ceni;
- praćenju ekonomskih trendova i tržišnih kretanja koja mogu imati za posledicu nepovoljna kretanja deviznog kursa i adekvatno usklađivanje stanja pojedinačnih valuta;
- konstantnoj zaštiti reputacije Banke kao pouzdane i profesionalne institucije, uz održavanje finansijskog potencijala i sposobnosti da odoli potresima na tržištu;
- usklađenosti poslovanja sa propisanim uslovima.

Merenje, praćenje i kontrola deviznog rizika obavlja se kontinuirano uzimajući u obzir niz najznačajnijih promenljivih veličina:

- makroekonomsko okruženje;
- promene kamatnih stopa na finansijskim tržištima, za svaku valutu pojedinačno;
- promene deviznih kurseva u međusobnim odnosima vodećih valuta od značaja za Banku;
- strukturu sredstava i obaveza u svakoj valuti pojedinačno i međusobnu uskladenost u različitim valutama;
- procenu potražnje za kreditima i depozitima po svakoj valuti pojedinačno;
- tržišne mogućnosti za devizne usluge;
- komparativne trendove.

Banka, pored praćenja usklađenosti pokazatelja deviznog rizika na dnevnom nivou, takođe vrši i praćenje vrednosti pod rizikom (Value at Risk - VaR) deviznog rizika koji se nalazi u bilansima Banke radi sagledavanja neočekivanih gubitaka pod normalnim uslovima na tržištu. Banka takođe, radi sagledavanja uticaja ekstremnih kretanja na tržištu vrši ispitivanja stresnih scenarija promena na tržištu i njihov uticaj na izloženost Banke deviznom riziku.

Operativno upravljanje deviznim rizikom vrši se utvrđivanjem sistema limita. Banka postavlja limite na osnovu analize definisanih scenarija očekivanih i neočekivanih promena deviznih kurseva i sagledavanja njihovog uticaja na prihod Banke, vrednost aktive i pasive i deviznu poziciju Banke. Sistem limita obezbeđuje granice za nivo prihvatljivog deviznog rizika za Banku i osigurava da prelazak limita bude evidentiran i razmatran od strane nadležnih tela u Banci.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom najmanje jednom nedeljno na redovnim sednicama, a po potrebi i na vanrednim sednicama upravlja deviznim rizikom na bazi kupoprodaje deviza od strane komitenata, kao i plana plasiranja sredstava od strane kreditnog odeljenja, a za koje je planirano ugovaranje valutne klauzule kao instrumenta zaštite. Na bazi ovih informacija Odbor donosi odluke o kupovini ili prodaji deviza, kao i o arbitražama deviza radi upravljanja dugim ili kratkim pozicijama u pojedinim valutama.

Izloženost Banke riziku od promena kurseva stranih valuta prikazana je u Napomeni 39.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)**5.3. Tržišni rizici (Nastavak)****b) Cenovni rizik**

Cenovni rizik je rizik fluktuacije tržišnih cena hartija od vrednosti, koje će uticati na fer vrednost ulaganja i ostalih izvedenih finansijskih instrumenata. Primarna izloženost Banke cenovnom riziku, proizlazi iz portfolia plasmana koji su raspoloživi za prodaju. Izloženost cenovnom riziku Banka ostvaruje u pozicijama koje se iskazuju po fer vrednosti – finansijskom imovinom namenjenom trgovanju i deviznom pozicijom.

Banka cenovnim rizikom upravlja na nivou pojedinačnih transakcija i portfolija. Banka je izložena cenovnom riziku kroz promene u cenama hartija od vrednosti u koje je plasirala sredstva radi ostvarivanja dobiti iz razlike u cenama.

Politika Banke je da ograniči maksimalni očekivani gubitak u kratkim vremenskim periodima posmatranja, a radi maksimizacije prinosa na plasmane izložene cenovnom riziku. Banka vodi politiku upravljanja cenovnim rizikom na način koji treba da obezbedi da se formira kontrolisani nivo izloženosti riziku promene cena plasmana Banke koji su namenjena za trgovanje, a radi ostvarivanja dobiti iz očekivane promene cena hartija od vrednosti i radi predupređivanja mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nepovoljnog kretanja na tržištu.

U postupku upravljanja cenovnim rizikom dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti Banka, pored VaR metodologije, koristi postupke ispitivanja uticaja stresnih udara. Analiza stresnih udara je ključna za analizu kapaciteta Banke da absorbuje potencijalne velike gubitke, ukaže na nedostatke VaR analize i skrivene rizike kao i da ukaže na mogućnosti da se rizik ograniči ili umanj.

Ispitivanje stresnih udara podrazumeva dve grupe testova:

- Analiza scenarija (kombinacija stresnih udara koji proizvode maksimalni gubitak - najgori scenario),
- Analiza stresnih udara (analiziranje značajne promene jednog od faktora rizika koji utiču na VaR i potencijalni gubitak)

Primena scenarija koje je Banka predefinisala podrazumeva reevaluaciju portfolia, odnosno utvrđivanje potencijalnih dobitaka ili gubitaka, kao i mera rizika (VaR) nakon analiziranih promena vrednosti faktora.

Izloženost Banke cenovnom riziku prikazana je u Napomeni 40.

5.4. Rizik kamatne stope u bankarskoj knjizi

Rizik od promene kamatnih stopa nastaje usled mogućnosti da će promene kamatnih stopa uticati na buduću vrednost finansijskih instrumenata koji se vode u bankarskoj knjizi Banke. Banka je izložena riziku od promene kamatnih stopa po osnovu aktivnosti koje se vode u bankarskoj knjizi, koji kroz efekte promena visine tržišnih kamatnih stopa deluju na njen finansijski položaj i tokove gotovine, a što je rezultat neslaganja rokova dospeća sredstava i obaveza na koje su ugovorene fiksne kamatne stope, odnosno rokova promene kamatnih stopa sredstva i obaveza na koje su ugovorene promenjive kamatne stope.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.4. Rizik kamatne stope u bankarskoj knjizi (Nastavak)

Banka vodi politiku koja treba da obezbedi da ukupan negativan uticaj na prihod i kapital Banke od neto otvorenih pozicija kamatno osetljive aktive i obaveza ne premaši prihvatljive nivoe. Usklađenost neto otvorene pozicije prati se na nivou Odbora za upravljanje aktivom i pasivom čime se obezbeđuje poštovanje usvojenih limita. S obzirom na okruženje i okolnosti u kojima posluje, Banka primenjuje konzervativan i ekonomičan pristup u upravljanju kamatnim rizikom.

Banka je izložena raznim oblicima kamatnog rizika, koji kroz efekte promena visine tržišnih kamatnih stopa, deluju na njen finansijski položaj i tok gotovine. Kamatne marže mogu da se povećaju kao rezultat ovih promena, ali u isto vreme mogu da se smanje i izazovu gubitak u slučaju neočekivanih kretanja.

Politika upravljanja kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi definiše da se kamatne stope utvrđuju na različitom nivou u zavisnosti od rizika plasmana, roka plasiranja, sredstava obezbeđenja uredne otplate kredita, dinarskog ili deviznog iskaza kredita i slično.

Pregled rizika od promene kamatnih stopa se vrši korišćenjem prihvatljivih kamatnih stopa, na osnovu kojih monetarna sredstva i obaveze mogu da se revalorizuju za vrlo kratko vreme i svaki rizik od promena kamatnih stopa postaje nematerijalno značajan. Sredstva i obaveze u Napomeni 43a su prikazane u knjigovodstvenim iznosima i razvrstane na osnovu dospeća plasmana i obaveza, odnosno na bazi preostalog dospeća do roka ugovorene promene kamatne stope.

Merenje, praćenje i kontrola kamatnog rizika obavlja se kontinuirano uzimajući u obzir niz promenljivih veličina kao što su makroekonomsko okruženje i promene kamatnih stopa na tržištu. Sagledavanje izloženosti Banke kamatnom riziku u aktivnostima koje se evidentiraju u bankarskoj knjizi, vrši se kroz analizu uticaja promene kamatnih stopa na finansijski rezultat i vrednost kapitala Banke.

Ugovaranjem promenljivih kamatnih stopa, Banka u velikoj meri utiče na smanjenje rizika od promene kamatnih stopa. U praksi, izloženost Banke kamatnom riziku je ograničena, obzirom na mesečno usklađivanje kamate kod većine kredita i depozita.

Kod upravljanja kamatnim rizikom Banka određuje prihvatljivu izloženost u pogledu osetljivosti neto prihoda od kamata (perspektiva zarade) i osetljivosti ekonomske vrednosti kapitala (perspektiva ekonomske vrednosti).

Operativne mere za upravljanje kamatnim rizikom koje Banka primenjuje, obuhvataju definisanje:

- raspona između aktivnih i pasivnih kamatnih stopa;
- minimalne i optimalne kamatne marže;
- reperne kamatne stope; i
- izmene strukture kamatno osetljive aktive i pasive.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.4. Rizik kamatne stope u bankarskoj knjizi (Nastavak)

Pregled kamatnih stopa na godišnjem nivou koje je Banka ugovarala za osnovne finansijske instrumente u 2018. godini dat je u sledećoj tabeli:

	<u>U dinarima</u>	<u>U stranoj valuti</u>
Aktiva		
Obavezna rezerva kod Centralne Banke	1,25%-1,75%	-
Oročeni depoziti kod inostranih banaka (USD)	-	1.40% - 1.90%
Oročeni depoziti kod domaćih banaka (EUR)	-	0.03% - 0.15%
Oročeni depoziti kod domaćih banaka (RSD)	1.80% - 2.60%	-
Deponovani višak likvidnih sredstava	1.75% - 2,00%	-
Kreditni plasirani komitentima do jedne godine	5.00%-21.70%	5.50
Kreditni plasirani komitentima preko jedne godine	5.50%-8.00%	-
Eskont faktura	5.00%-11.35%	6.17%-7.44%
Eskont menica	5.53%-10.03%	
Pasiva		
Transakcioni depoziti stanovništva	0,00-1,00%	0,10%-0,30%
Transakcioni depoziti pravnih lica	0.5%-0.70%	-
Oročeni depoziti banaka do jedne godine	2.30%-2.59%	-
Oročeni depoziti stanovništva do jedne godine	2.00%-3,75%	0,01%-1,40%
Oročeni depoziti stanovništva preko jedne godine	4.00%-4.25%	1.40% - 2.00%
Oročeni depoziti pravnih lica do jedne godine	0.40% - 4.05%	1.10% - 1.80%
Oročeni depoziti pravnih lica preko jedne godine	-	1.70%

Izloženost Banke riziku od promena kamatnih stopa prikazana je u Napomeni 38.

5.5. Rizici koncentracije izloženosti banke

U 2018. godini, Banka je vodila računa o usklađenosti pokazatelja rizika izloženosti i sprovođenjem odgovarajućih aktivnosti predviđenih relevantnim procedurama i odlukama o odobravanju kredita i ulaganjima u finansijsku i nefinansijsku imovinu, obezbedila usklađenost svojih plasmana i ulaganja sa pokazateljima poslovanja propisanim od strane Narodne banke Srbije.

Rizici koncentracije izloženosti Banke obuhvataju rizike izloženosti Banke prema jednom licu ili prema grupi povezanih lica, kao i rizike izloženosti Banke prema licu povezanom sa Bankom.

U skladu sa procedurama o upravljanju rizicima, utvrđuju se limiti, odnosno koncentracija plasmana po pojedinim licima ili grupi povezanih lica i licima povezanim sa Bankom, kao i agregatni limiti na nivou segmenata portfolija izloženosti Banke.

Banka ima definisane interne pokazatelje i limite izloženosti riziku koncentracije izloženosti i ovaj rizik procenjuje i u sklopu procena interne procene adekvatnosti kapitala Banke.

Upravni odbor navedenim merama nastoji da obezbedi usklađenost izloženosti Banke sa propisanim limitima, odnosno obezbeđuje da zbir svih velikih izloženosti Banke ne bude veći od 400% kapitala Banke, kao i da ukupna izloženost Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica ne sme preći 25% kapitala Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)**5.6. Rizici ulaganja banke**

Rizici ulaganja banke, obuhvataju rizike ulaganja u druga pravna lica i u osnovna sredstva. U skladu sa regulativom Narodne banke Srbije, Odeljenje upravljanja rizicima prati ulaganja Banke i obaveštava Upravni odbor i obezbeđuje da ulaganje Banke u jedno lice koje nije u finansijskom sektoru ne pređe 10% kapitala banke, te da ulaganja Banke u lica koja nisu u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva Banke ne pređu 60% kapitala Banke.

Merenje rizika ulaganja u osnovna sredstva podrazumeva analizu potreba, profitabilnosti i rentabilnosti takve investicije kao i uticaja angažovanja sredstava Banke u značajnijim iznosima u ovaj vid plasiranja na rizičnu poziciju Banke prvenstveno u pogledu likvidnosti i operativnih rizika.

5.7. Rizik zemlje

Pod rizikom koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kome je banka izložena podrazumevaju se negativni efekti koji bi mogli uticati na finansijski rezultat i kapital banke zbog nemogućnosti banke da naplati potraživanja od ovog lica iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla tog lica.

Banka vodi politiku upravljanja ovim rizikom na način da se obezbedi minimalna izloženost kroz adekvatno merenje rizika zemlje primenom usvojene kategorizacije i utvrđivanjem limita izloženosti prema zemljama na osnovu usvojenih merila rizičnosti, odnosno na osnovu utvrđenog rejtinga zemlje, kao i primenom prihvatljivih sredstava ublažavanja datog rizika.

Jedan od značajnih segmenata operativnog upravljanja rizikom zemlje predstavlja i utvrđivanje limita izlaganja Banke grupi zemalja i svakoj pojedinačnoj zemlji. Limit izloženosti se odnosi na sve transakcije sa kompanijama u ovoj zemlji. Limiti izloženosti se utvrđuju za sve zemlje kategorizovane prema internom sistemu kategorizacije koji je Banka razvila.

Izloženost Banke riziku zemlje prikazana je u Napomeni 41.

5.8. Operativni rizik

Operativni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnost upravljanja informacionim i drugim sistemima u banci, kao i usled nepredvidivih eksternih događaja.

Banka meri izloženost operativnom riziku u skladu sa zakonskim odredbama i odlukama Narodne banke Srbije. U upravljanju operativnim rizikom Banka sprovodi kvantitativno i kvalitativno merenje koja se temelje na prikupljanju podataka o stvarnim i potencijalnim gubicima usled operativnog rizika, samostalnoj proceni rizika i sistema kontrola i izveštavanja koje obuhvata interno i eksterno izveštavanje. Banka upravlja operativnim rizikom na način da minimizira uticaj negativnih i neuspelih unutrašnjih procesa, ljudi i sistema ili spoljnih događaja na finansijski rezultat Banke. Banka je u cilju omogućavanja nesmetanog i kontinuiranog funkcionisanja svih značajnih procesa i sistema u Banci usvojila Plan za obezbeđenje kontinuiteta poslovanja i Plan poslovanja u slučaju nastanka nepredviđenih događaja kao njegov sastavni deo koji definiše tehničke i organizacione mere za ponovno uspostavljanje poslovanja Banke u što kraćem roku, odnosno za ublažavanje posledica prekida u poslovanju Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.8. Operativni rizik (Nastavak)

U toku 2018. godine u Bazi operativnih gubitaka nisu evidentirani stvarni kvantifikovani operativni gubici (isključujući potencijalne nekvantifikovane gubitke čiju vrednost nije moguće adekvatno utvrditi).

5.9. Upravljanje kapitalom

Banka je usvojila Strategiju upravljanja kapitalom koja predstavlja stalni proces utvrđivanja i održavanja visine i strukture kapitala najmanje na propisanom, odnosno dogovarajućem nivou, kao i jasno razumevanje realnih potreba Banke za kapitalom.

Strategija upravljanja kapitalom ima za primarni cilj obezbeđenje i održavanje nivoa i strukture regulatornog i internog kapitala koja može da podrži očekivani rast plasmana, budućih izvora sredstava i njihovog korišćenja, politiku dividendi, kao i sve promene iznosa kapitala Banke.

Strateški ciljevi Banke u pogledu upravljanja kapitalom su:

- obezbeđenje dovoljnog nivoa kapitala za usklađenost sa minimalnim regulatornim zahtevima za kapitalom u skladu sa propisima Narodne banke Srbije;
- obezbeđenje dovoljnog nivoa kapitala za podršku sklonosti Banke za preuzimanje rizika i zadovoljenje potreba za internim kapitalom;
- obezbeđenje mogućnosti kontinuiranog nastavka poslovanja, uz obezbeđenje prinosa akcionarima i koristi drugim zainteresovanim stranama;
- obezbeđenje jake kapitalne osnove, kao podrške daljem, dugoročno održivom, razvoju poslovanja Banke;
- alokacija kapitala u skladu sa strateškim ciljevima Banke, uključujući optimizaciju prinosa na interni i regulatorni kapital.

Planiranje kapitala Banke ima za cilj da se osigura adekvatan kapital pod promenjivim makroekonomskim uslovima, kao stratejski resurs, za podršku Banke u ostvarenju njenog stratejskog poslovnog plana. Planom kapitala, Banka konkretizuje i precizira sprovođenje strateških ciljeva i smernica za planiranje kapitala, te utvrđuje vremenski horizont za njihovo ostvarenje s obzirom na uticaj makroekonomskih faktora i promenu smera ekonomskog ciklusa na strateške planove, način na koji će Banka da zadovoljava kapitalne zahteve u narednom periodu, relevantna ograničenja vezana za kapital, kao i opšti plan za postupanje u nepredviđenim okolnostima.

Banka kontinuirano upravlja kapitalom kako bi ostvarila sledeće:

- obezbedila usaglašenost sa zahtevima u vezi sa kapitalom koji su definisani od strane Narodne banke Srbije;
- obezbedila adekvatan nivo kapitala za nastavak poslovanja po načelu stalnosti poslovanja i
- održala kapital na nivou koji će omogućiti budući razvoj poslovanja.

Adekvatnost kapitala, kao i korišćenje kapitala Banke se prati mesečno od strane rukovodstva Banke. Narodna banka Srbije je definisala sledeće limite za kapital:

- Minimalni novčani iznos kapitala od EUR 10 miliona;
- Koeficijent adekvatnosti kapitala od 8%.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.9. Upravljanje kapitalom (Nastavak)

U skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 103/2016 i 103/2018), utvrđena je politika izračunavanja pokazatelja adekvatnosti kapitala. Banka je dužna da obračunava sledeće pokazatelje:

- Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala banke, koj predstavlja procentualno izražen odnos osnovnog akcijskog kapitala i rizične aktive banke;
- Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala banke, koj predstavlja procentualno izražen odnos osnovnog kapitala i rizične aktive banke;
- Pokazatelj adekvatnosti kapitala banke, koj predstavlja procentualno izražen odnos kapitala i rizične aktive banke.

Banka je dužna da pokazatelje adekvatnosti kapitala održava na nivoima koji nisu niži od:

- 4,5%, za pokazatelj osnovnog akcijskog kapitala banke;
- 6%, za pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala banke;
- 8%, za pokazatelj adekvatnosti kapitala banke.

Kapital Banke čini zbir osnovnog kapitala i dopunskog kapitala, umanjen za odbitne stavke od kapitala definisane ovom odlukom.

Rizična aktiva predstavlja zbir ukupne aktive ponderisane kreditnim rizikom i kapitalnih zahteva za tržišne rizike i kapitalnog zahteva za operativni rizik utvrđenih na način propisan navedenom odlukom, pomnoženih recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala. Banka za izračunavanje aktive ponderisane kreditnim rizikom koristi standardizovani pristup. Aktiva Banke ponderisana kreditnim rizikom predstavlja zbir vrednosti pozicija bilansne aktive i vanbilansnih stavki pomnoženih odgovarajućim ponderima kreditnog rizika.

Vrednost pozicija bilansne aktive, radi obračuna aktive ponderisane kreditnim rizikom, jednaka je iznosu bruto knjigovodstvene vrednosti tih pozicija umanjene za ispravke vrednosti i za potrebnu rezervu za procenjene gubitke. Vrednost vanbilansnih stavki, radi obračuna aktive ponderisane kreditnim rizikom, jednaka je iznosu bruto knjigovodstvene vrednosti tih stavki umanjene za rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi i za potrebnu rezervu za procenjene gubitke, koja je pomnožena odgovarajućim faktorima konverzije.

Shodno Odluci o adekvatnosti kapitala banke, Banka je dužna da pored minimalnog iznosa kapitala od EUR 10 miliona, u svakom trenutku održava kapital i na nivou koji je potreban za pokriće svih rizika kojima je izložena ili može biti izložena u svom poslovanju, a najmanje u visini zbira sledećih kapitalnih zahteva:

- kapitalnog zahteva za kreditni rizik i za rizik druge ugovorne strane za sve poslovne aktivnosti Banke i kapitalnog zahteva za rizik izmirenja/ispоруke za aktivnosti iz knjige trgovanja;
- kapitalnog zahteva za cenovni rizik za aktivnosti iz knjige trgovanja;
- kapitalnog zahteva za devizni rizik i za robni rizik za sve poslovne aktivnosti Banke i
- kapitalnog zahteva za operativni rizik za sve poslovne aktivnosti Banke.

Ukupan kapital Banke se sastoji od osnovnog i dopunskog kapitala i odbitnih stavki. Osnovni kapital čini zbir osnovnog akcijskog kapitala i dodatnog osnovnog kapitala

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.9. Upravljanje kapitalom (Nastavak)

Osnovni akcijski kapital Banke čine sledeći elementi, umanjeni za elemente odbitnih stavki:

- akcija i drugih instrumenata kapitala koji ispunjavaju uslove iz tačke 8. Odluke;
- pripadajuće emisione premije uz instrumente osnovnog akcijskog kapitala, tj. iznosa uplaćenog iznad nominalne vrednosti tih instrumenata;
- dobiti banke;
- revalorizacionih rezervi i ostalih nerealizovanih dobitaka;
- rezervi iz dobiti i ostalih rezervi banke, osim rezervi za opšte bankarske rizike;
- rezervi za opšte bankarske rizike.

Odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala su:

- Gubitak tekuće godine i ranijih godina, kao i nerealizovani gubici;
- Nematerijalna ulaganja, uključujući goodwill, umanjena za iznos odloženih poreskih obaveza koje bi prestale da postoje u slučaju obezvređenja ili prestanka priznavanja nematerijalnih ulaganja u skladu sa MSFI/MRS;
- Odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti banke, u skladu sa propisima;
- Negativan iznos dobijen obračunom u skladu sa tačkom 134. Odluke za banke koje su dobile saglasnost za primenu IRB pristupa;
- Imovina u penzijskom fondu sa definisanim naknadama u bilansu stanja banke;
- Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala, uključujući i sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala koje je banka dužna ili može biti dužna da otkupi na osnovu ugovorne obaveze;
- Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci, a koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke;
- Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka nema značajno ulaganje, u skladu sa tačkom 19. i 20. Odluke;
- Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka ima značajno ulaganje, u skladu sa tačkom 19. Odluke;
- Iznos za koji odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala banke premašuju iznos dodatnog osnovnog kapitala banke;
- Iznos izloženosti koje ispunjavaju uslove za primenu pondera rizika od 1.250%, a koje banka odluči da odbije od osnovnog akcijskog kapitala umesto da primeni taj ponder;
- Iznos poreza u vezi sa elementima osnovnog akcijskog kapitala koji se može predvideti u vreme obračuna kapitala, osim ako je banka prethodno korigovala iznos elemenata osnovnog akcijskog kapitala u iznosu u kojem ti porezi smanjuju iznos do kojeg se elementi osnovnog akcijskog kapitala mogu koristiti za pokriće rizika ili gubitaka;
- Iznos potrebne rezerve za procenjene gubitke po bilansnoj aktivni i vanbilansnim stavkama banke.

Kapital Banke u celosti se sastoji od osnovnog akcijskog kapitala banke i odbitnih stavki od osnovnog akcijskog kapitala.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)**5.9. Upravljanje kapitalom (Nastavak)**

Odlukom o adekvatnosti kapitala utvrđeni su zaštitni slojevi kapitala i to:

- zaštitni sloj za očuvanje kapitala;
- kontraciklični zaštitni sloj kapitala;
- zaštitni sloj kapitala za globalno sistemski značajnu banku;
- zaštitni sloj kapitala za sistemski značajnu banku i
- zaštitni sloj kapitala za strukturni sistemski rizik.

Banka je na dan 31.12.2018. godine utvrdila zaštitne slojeve za očuvanje kapitala i za strukturni sistemski rizik. Zaštitni sloj za očuvanje kapitala utvrđen je u visini od 2.5% rizične aktive Banke, dok je zaštitni sloj za strukturni sistemski rizik utvrđen u visini od 3% ukupnih deviznih i devizno indeksiranih plasmana odobrenih privredi i stanovništvu u Republici Srbiji.

Kapitalni zahtevi za pokriće kreditnog, tržišnih i operativnog rizika i obračun pokazatelja adekvatnosti kapitala utvrđuju se u skladu sa Odlukom NBS o adekvatnosti kapitala banke. Obračun zahteva za kapital za pokriće kreditnog rizika utvrđuje se na osnovu kreditnim rizikom ponderisane aktive.

Kreditnim rizikom ponderisana aktiva predstavlja zbir vrednosti pozicija bilansne aktive i vanbilansnih stavki pomnoženih odgovarajućim ponderima kreditnog rizika u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke. Za potrebe obračuna kreditnim rizikom ponderisane aktive, na pozicije bilansne aktive i vanbilansnih stavki primenjuju se prilagođavanja vrednosti tih pozicija ili odgovarajućih pondera, a kroz tehnike ublažavanja, čija je primena definisana Odlukom o adekvatnosti kapitala banke.

Kapitalni zahtev za tržišne rizike jednak je zbiru kapitalnih zahteva za poslovne aktivnosti iz knjige trgovanja, odnosno kapitalnog zahteva za cenovni rizik i kapitalnih zahteva za devizni rizik. Kapitalni zahtev za cenovni rizik se utvrđuje za pozicije u vidu dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti i to po osnovu opšteg i specifičnog rizika tih pozicija knjige trgovanja. Kapitalni zahtev za devizni rizik utvrđuje se na osnovu neto otvorene devizne pozicije Banke.

Banka sprovodi formalizovan i dokumentovan proces interne procene adekvatnosti kapitala, odnosno utvrđuje iznos i raspodelu internog kapitala. Postupak procenjivanja adekvatnosti internog kapitala Banke je sastavni deo sistema upravljanja Bankom koji će se na kontinuiranoj osnovi sprovoditi u skladu sa Strategijom i politikama za upravljanje rizicima, kao i Strategijom upravljanja kapitalom Banke. Uključuje redovno utvrđivanje, merenje i praćenje svih evidentiranih rizika koji mogu imati negativan uticaj na postizanje ciljeva Banke, uključujući strategiju upravljanja rizicima, politike upravljanja rizicima i u skladu sa tim sklonost za preuzimanje rizika.

Struktura ukupnog regulatornog kapitala Banke na dan 31. decembra 2018. i 2017. godine, kao i koeficijent adekvatnosti kapitala prikazani su u Napomeni 44.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)**5.10. Pravična (fer) vrednost**

Poslovna politika Banke je da obelodani informacije o pravičnoj vrednosti aktive i pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije i kada se pravična vrednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrednosti.

U Republici Srbiji ne postoji dovoljno tržišnog iskustva, kao ni stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje potraživanja i ostale finansijske aktive i pasive, pošto zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, pravičnu vrednost nije moguće pouzdano utvrditi u odsustvu aktivnog tržišta. Rukovodstvo Banke vrši procenu rizika i u slučajevima kada se oceni da vrednost po kojoj se imovina vodi u poslovnim knjigama neće biti realizovana vrši ispravku vrednosti.

Finansijski instrumenti Banke iskazani po amortizovanoj vrednosti uglavnom imaju kratkoročna dospeća i nose varijabilnu kamatnu stopu koja odražava tekuće tržišne uslove. Shodno tome, rukovodstvo Banke smatra da vrednost po kojoj su navedeni finansijski instrumenti iskazani odgovara njihovoj tržišnoj vrednosti.

Fer vrednost kredita i plasmana komitentima jednaka je njihovoj knjigovodstvenoj vrednosti, umanjenoj za ispravke vrednosti po osnovu obezvređenja.

Fer vrednost finansijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnom tržištu (kao što su hartije od vrednosti kojima se trguje i hartije od vrednosti raspoložive za prodaju) zasniva se na kotiranim tržišnim cenama na dan bilansa stanja. Kotirana tržišna cena koja se koristi za finansijska sredstva Banke predstavlja cenu na zatvaranju.

Fer vrednost finansijskih instrumenata kojima se ne trguje na aktivnom tržištu (na primer derivati kojima se trguje na nezvaničnoj berzi) utvrđuje se različitim tehnikama procene. Banka primenjuje različite metode i utvrđuje pretpostavke koje se zasnivaju na tržišnim uslovima koji postoje na datum bilansa stanja. Kotirane tržišne cene ili kotirane cene dilera za slične instrumente koriste se za dugoročne obaveze.

Ostale tehnike, kao što su procenjene diskontovane vrednosti novčanih tokova, koriste se za određivanje fer vrednosti preostalih finansijskih instrumenata. Fer vrednost svopa kamatne stope preračunava se kao sadašnja vrednost procenjenih budućih novčanih tokova. Fer vrednost terminskih deviznih ugovora utvrđuje se primenom kotiranih tržišnih kurseva na dan bilansa stanja.

Pretpostavlja se da nominalna vrednost, umanjena za gubitke zbog umanjenja vrednosti potraživanja i obaveza, približno odražava njihovu fer vrednost.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.10. Pravična (fer) vrednost

Depoziti banaka i komitenata su uglavnom po viđenju ili kratkročni sa ugovorenim varijabilnim kamatnim stopama i stoga rukovodstvo Banke smatra da vrednosti po kojima su isti iskazani u bilansu stanja odgovaraju njihovoj tržišnoj vrednosti.

Fer vrednost finansijskih obaveza za potrebe obelodanjivanja procenjuje se diskontovanjem budućih ugovornih novčanih tokova prema trenutnoj tržišnoj kamatnoj stopi koja je Banci na raspolaganju za slične finansijske instrumente.

Po mišljenju rukovodstva Banke, iznosi u priloženim finansijskim izveštajima odražavaju vrednost koja je u datim okolnostima najverodostojnija i najkorisnija za potrebe izveštavanja.

5.11. Poreski rizici

Poreski sistem Republike Srbije je u procesu kontinuirane revizije i izmena. U Republici Srbiji poreski period je otvoren tokom perioda od 5 godina. U različitim okolnostima, poreski organi mogu imati različite pristupe određenim pitanjima i mogu utvrditi dodatne poreske obaveze zajedno sa naknadnim zateznim kamatama i penalima. Rukovodstvo Banke smatra da su poreske obaveze evidentirane u priloženim finansijskim izveštajima pravilno iskazane.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

6. PRIHODI I RASHODI OD KAMATA

	U hiljadama dinara	
	2018.	2017.
Prihodi od kamata		
<i>Kredit i depoziti</i>		
Narodna banka Srbije	15,831	9,102
Domaće banke i druge finansijske organizacije	8,272	8,279
Strane banke	1,130	1,300
Privredna društva	271,486	223,581
Javna preduzeća	28,154	17,134
Javni sektor	8	0
Stanovništvo	37,097	33,127
Ostalo	1,869	4,560
<i>Kamata na hartije od vrednosti i ostale plasmane</i>		
Repo poslovi i blagajnički zapisi	4,720	9,985
Eskont menica	158,138	114,157
Obveznice	23,397	16,492
Faktoring	137,919	40,431
Ostalo	46	-
Ukupno	688,066	478,147
Rashodi od kamata		
Banke i druge finansijske institucije	3,251	2,582
Privredna društva	25,019	62,950
Javna preduzeća	13,318	2,066
Stanovništvo	37,075	22,891
Javni sektor	45,761	5,079
Strana lica	211	175
Drugi komitenti	8,014	221
Ukupno	132,648	95,964
Dobitak po osnovu kamata	555,418	382,183

7. PRIHODI I RASHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

	U hiljadama dinara	
	2018.	2017.
Prihodi od naknada i provizija		
- naknade za usluge platnog prometa (osim stanovništva)	43,915	41,154
- naknade po osnovu faktoringa	-	-
- naknade za izdate garancije i ostala jemstva	51,307	29,653
- naknade po poslovima sa stanovništvom	15,477	15,857
- naknade po osnovu eskonta menica	-	-
- ostale naknade za bankarske usluge	4,019	9,007
Ukupno	114,718	95,672

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

7. PRIHODI I RASHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA (Nastavak)

	U hiljadama dinara	
	2018.	2017.
Rashodi naknada i provizija		
Naknade za usluge platnog prometa:		
- u zemlji	3,462	3,427
- u inostranstvu	7,249	7,246
Ostale naknade i provizije	6,040	6,918
Ukupno	16,750	17,590
Dobitak po osnovu naknada i provizija	97,968	78,082

8. NETO DOBITAK/GUBITAK PO OSNOVU PROMENE FER VREDNOSTI FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA

	U hiljadama dinara	
	2018.	2017.
Prihodi od promene vrednosti finansijskih sredstava koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	289	-
Rashodi od promene vrednosti finansijskih sredstava koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	(25)	-
Ukupno	264	-

9. NETO DOBITAK/GUBITAK PO OSNOVU ZAŠTITE OD RIZIKA

	U hiljadama dinara	
	2018.	2017.
Prihodi od promene vrednosti	9,074	3,926
Rashodi od promene vrednosti	(1,119)	(3,127)
Ukupno	7,955	799

10. NETO PRIHODI / (RASHODI) OD KURSNIH RAZLIKA I EFEKATA UGOVORENE VALUTNE KLAUZULE

	U hiljadama dinara	
	2018.	2017.
Prihodi od kursnih razlika	195,954	315,979
Prihodi od efekata ugovorene valutne klauzule	19,182	33,633
Rashodi od kursnih razlika	(167,391)	(252,099)
Rashodi i efekata ugovorene valutne klauzule	(22,184)	(105,323)
Neto (rashodi) / prihodi od kursnih razlika	25,561	(7,810)

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

11. NETO PRIHODI PO OSNOVU UMANJENJA OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA KOJA SE NE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA

a) Knjiženja na teret rezultata

	U hiljadama dinara	
	2018.	2017.
Rashodi indirektnih otpisa plasmana i rezervisanja		
Rashodi indirektnih otpisa plasmana bilansnih pozicija:		
- gotovina i sredstva kod centralne banke	34	222
- hartije od vrednosti	11,291	22,805
- krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	15,729	385,321
- krediti i potraživanja od komitenata	444,053	-
- ostala sredstva	563	239
	471,670	408,587
Rashodi rezervisanja za vanbilansne pozicije (Napomena 11 b)	17,491	21,915
Rashodi otpisa neneplativih potraživanja	1	36
Rashodi po osnovu obezvređena hov	-	9,448
	489,162	439,986
Prihodi od ukidanja indirektnih otpisa plasmana i rezervisanja		
Prihodi od ukidanja indirektnih otpisa plasmana bilansnih pozicija:		
- gotovina i sredstva kod centralne banke	20	1,259
- hartije od vrednosti	5,558	21,073
- krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	13,626	
- krediti i potraživanja od komitenata	404,079	
- ostala sredstva	48,069	364
	471,352	494,955
Prihodi od ukidanja rezervisanja za vanbilansne pozicije (Napomena 11 b)	10,473	38,413
Prihodi od otpisa nenaplativih potraživanja	10,033	1,490
	491,858	534,858
Neto rashodi po osnovu indirektnih otpisa plasmana i rezervisanja	2,696	94,872

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

11. NETO PRIHODI PO OSNOVU UMANJENJA OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA KOJA SE NE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA (Nastavak)

b) Promene na računima ispravke vrednosti po osnovu obezvređenja finansijskih plasmana i rizične vanbilansne aktive

	Gotovina i sredstva kod centralne banke (Napomena 19)	Hartije od vrednosti (Napomena 20)	Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	Kredit i Potraživanja od banaka i drugih. Fin. organizacija (Napomena 21)	Kredit i potraživanja od komitenata (Napomena 22)	Ostala sredstva (Napomena 26)	Vanbilansna aktiva (Napomena 29)	Ukupno
Stanje na dan								
1. januar 2017. godine	-	-	5,493	8,240	1,005,305	1,546	29,317	1,049,901
Obezvređenje i rezervisanja u toku perioda (Napomena 11(a))	-	-	222	22,805	385,321	239	21,915	430,502
Kursne razlike	-	-	(400)	(977)	(5,871)	(265)	(34)	(7,547)
Umanjenje obezvređenja i ukidanje rezervisanja (Napomena 11(a))	-	-	(1,259)	(21,073)	(472,258)	(364)	(38,413)	(533,368)
Ostalo	-	-	-	(125)	(651,178)	-	-	(651,303)
Stanje na dan								
31. decembra 2017. godine.	-	-	4,056	8,869	261,319	1,156	12,785	288,185
Obezvređenje i rezervisanja u toku perioda (Napomena 11(a))	34	11,291	-	15,729	444,053	563	17,491	489,161
Kursne razlike	(1)	769	-	(4)	(398)	(16)	(3)	347
Umanjenje obezvređenja i ukidanje rezervisanja (Napomena 11(a))	(20)	(5,558)	-	(13,626)	(404,079)	(48,069)	(10,473)	(481,825)
Prva primena msfi 9	18	325	-	(1,098)	62,618	(138)	1,852	63,577
Ostalo	-	-	(4,056)	-	(137,002)	48,448	-	(92,610)
Stanje na dan								
31. decembra 2018. godine	31	6,827	-	9,870	226,510	1,944	21,652	266,834

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

11. NETO PRIHODI PO OSNOVU UMANJENJA OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA KOJA SE NE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA (Nastavak)

c) Rezerva za procenjene gubitke

Na osnovu kategorizacije plasmana utvrđene saglasno propisima Narodne banke Srbije ("NBS") na dan 31. decembra 2018. godine utvrđena je rezerva za procenjene gubitke po osnovu ukupne izloženosti Banke kreditnom riziku.

U skladu sa Odlukom NBS o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 94/2011, 57/2012, 123/2012, 43/2013, 113/2013, 135/2014, 25/2015, 38/2015, 61/2016, 69/2016, 91/2016, 101/2017, 114/2017 i 103/2018), suma pozitivnih razlika iznosa rezerve za procenjene gubitke obračunate u skladu sa navedenom odlukom, i iznosa ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama, koja su obračunata u skladu sa interno usvojenom metodologijom, na nivou dužnika predstavlja odbačenu stavku od kapitala Banke obračunatog u skladu sa Odlukom NBS o adekvatnosti kapitala banke ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 103/2016 i 103/2018).

	U hiljadama dinara	
	2018.	2017.
Obračunata rezerva za procenjene gubitke u skladu sa Odlukom NBS po osnovu:		
- bilansnih plasmana	1,215,251	907,872
- vanbilansnih stavki	110,392	104,049
	1,325,643	1,011,921
Ispravke vrednosti i rezervisanja obračunata u skladu sa internom metodologijom:		
- ispravka vrednosti bilansne aktive	244,384	275,396
- rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama	21,652	12,785
	266,036	288,181
Potrebna rezerva za procenjene gubitke na dan 31. decembra	1,125,196	769,023

Na dan 31. decembra 2018. godine, potrebna rezerva za procenjene gubitke koji mogu nastati po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki, nakon umanjnja za ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama, obračunata u skladu sa navedenom Odlukom NBS (Napomena 3.7.), iznosi 769,023 dinara (31. decembar 2017. godine: 769,023 hiljade dinara). Nakon primene faktora umanjnja, u skladu sa Odlukom, Banka nema obavezu da formira potrebnu rezervu kao odbačenu stavku od kapitala.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

12. NETO DOBITAK/GUBITAK PO OSNOVU PRESTANKA PRIZNAVANJA INVESTICIJA U PRIDRUŽENA DRUŠTVA I ZAJEDNIČKE PODUHVATE

	U hiljadama dinara	
	2018.	2017.
Dobici po osnovu prodaje investicija u pridružena društva	9,994	-
Dobici po osnovu prodaje investicija u pridružena društva	-	-
Ukupno	9,994	-

13. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

	U hiljadama dinara	
	2018.	2017.
Prihodi od zakupnina	19,172	19,133
Prihodi od dividende	138	3,504
Ostali prihodi	7,007	6,013
Ukupno	26,318	28,650

14. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

	U hiljadama dinara	
	2018.	2017.
Troškovi neto zarada i naknada	(176,642)	(173,323)
Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade	(68,818)	(69,453)
Ostali lični troškovi	(13,226)	(12,313)
Troškovi naknada za privremene I povremene poslove	(360)	-
Neto prihodi/rashodi rezervisanja za neiskorišćene godišnje odmore	(3,094)	4,904
Neto prihodi/rashodi rezervisanja za penzije i dr. rezervisanja za zaposlene	(941)	-
Ukupno	(263,081)	(250,184)

15. TROŠKOVI AMORTIZACIJE

	U hiljadama dinara	
	2018.	2017.
Troškovi amortizacije:		
- osnovnih sredstava (Napomena 24)	27,554	37,201
- nematerijalne imovine (Napomena 24)	2,917	3,379
Ukupno	30,471	40,580

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

16. OSTALI PRIHODI

	U hiljadama dinara	
	2018.	2017.
Prihodi od smanjenja obaveza	121,662	-
Prihodi od sticanja imovine	155,213	-
Ostali prihodi	<u>2,085</u>	<u>7,567</u>
Ukupno	<u>278,959</u>	<u>7,567</u>

Ostali prihodi se u najvećoj meri odnose na prihod po osnovu ukidanja obaveza Banke za isplatu primljenih a neraspoređenih uplata po osnovu kupona po obveznicama Republike Irak (1,168,303.13 USD) i priznavanja u bilansu stanja datih obveznica koje su se do ovog trenutka vodile u vanbilnsnoj evidenciji Banke 1,691,500.80 USD). Naime, Banka je kao administrator komercijalnih poverilaca sa područja nekadašnje SFRJ, a prema Republici Irak usaglasila sva potraživanja i 2006. godine na računu kod kastodi banke i primila obveznice Republike Irak u nominalnom iznosu od cca. 153.5 miliona USD. Od ukupnog iznosa Banka je razrešila pitanje vlasništva nad obveznicama u nominalnoj vrednosti od 151.8 miliona USD. Iznos obveznica koji je priznat u bilansu stanja odnosi se na veći broj originalnih poverilaca prema Republici Irak, a koji i pored više pokušaja Banke iz različitih razloga se nisu identifikovali i dokazali pravo na pripadajući iznos obveznica Republike Irak. Imajući u vidu da je nastupila zastara po protoku zakonskog perioda od momenta kada je Banka primila obveznice u državinu, da sva plaćanja po osnovu obveznica o dospeću pripadaju Banci, odnosno ulaze u prihod Banke, da kamata po osnovu obveznica u svojini održajem takođe pripada Banci kao „ plod“ obveznica, kao i malu verovatnoću da će se iko od iračkih poverilaca javiti u narednom periodu, Banka je izvršila napred navedena knjigovodstvena evidentiranja.

17. OSTALI RASHODI

	U hiljadama dinara	
	2018.	2017.
Troškovi indirektnih poreza i doprinosa	56,469	58,668
Proizvodne usluge	59,941	56,531
Ostali nematerijalni troškovi	52,361	48,164
Sponzorstvo, humanitarna pomoć i donacije	4,964	1,523
Materijal i energija	25,749	25,184
Troškovi reprezentacije	6,720	5,218
Premije osiguranja	27,684	21,934
Ostali rashodi	<u>21,544</u>	<u>15,789</u>
Ukupno	<u>255,431</u>	<u>233,011</u>

18. POREZ NA DOBITAK

a) Komponente poreza na dobitak

Ukupan poreski rashod sastoji se od sledećih poreza:

	U hiljadama dinara	
	2018.	2017.
Tekući porez	-	-
Odložen poreski prihod / (rashod)	<u>9,179</u>	<u>565</u>
Ukupno	<u>9,179</u>	<u>565</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

18. POREZ NA DOBITAK (Nastavak)

b) Usaglašavanje iznosa tekućeg poreza i proizvoda dobitka pre oporezivanja i propisane poreske stope

	U hiljadama dinara	
	2018.	2017.
Dobitak pre oporezivanja	456,100	61,981
Efekti na odložene poreske prihode/rashode kroz bilans uspeha	(201)	7,397
Efekti na rashode koji se priznaju u poreskom bilansu	(2,186)	(3,508)
Efekti na rashode koji se ne priznaju u poreskom bilansu	3,834	14,163
Efekti na prihod od kamata po osnovu dužničkih HOV čiji je izdavalac RS, NBS ili lok.samouprava	(18,633)	(26,471)
Efekti na prihode koji umanjuju poresku osnovicu	(12,715)	
Efekti po osnovu dividendi	(138)	(3,504)
Poreska osnovica	426,060	50,057
Porez na dobit	-	-
Umanjenje po osnovu poreskog gubitka iz ranijih godina	426,060	50,057
Obračunati porez	-	-
<i>Efektivna stopa poreza na dobitak</i>	<i>0.00%</i>	<i>0.00%</i>

c) Odložene poreske obaveze

Odložene poreske obaveze se odnose na privremene razlike između knjigovodstvene vrednosti osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja i njihove poreske osnove, na privremene razlike nastale po osnovu revalorizacije osnovnih sredstava kao i na privremene razlike po osnovu neplaćenih poreza koji se priznaju u narednom periodu. Promene na odloženim poreskim obavezama u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	U hiljadama dinara	
	2018.	2017.
Stanje na dan 1. Januara	125,075	125,640
Efekat privremenih razlika evidentiran u korist/(na teret) bilansa uspeha	(9,179)	(565)
Efekat privremenih razlika evidentiran u okviru bilansa stanja	-	-
Stanje na dan 31. decembra	115,896	125,075

Najznačajniji efekti privremenih razlika utvrđenih u 2018. godini odnose se na smanjenje poreskih obaveza po osnovu priznavanja efekata prvi primene MSFI 9 u neto iznosu od 9,537 hiljada dinara.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

19. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE

	<u>31.12.2018</u>	<u>U hiljadama dinara</u> <u>31.12.2017.</u>
Gotovina i sredstva kod centralne banke		
Tekući račun	56,854	187,597
Blagajna:		
- u dinarima	51,556	34,255
- u stranoj valuti	131,080	129,572
Depoziti viškova likvidnih sredstava kod NBS	1,400,000	450,000
Obavezna rezerva u stranoj valuti	271,559	550,478
Razgraničena potraživanja za kamatu od NBS	446	-
Gotovina i sredstva kod centralne banke		
bruto	<u>1,911,495</u>	<u>1,351,902</u>
Minus Ispravka vrednosti (Napomena 11b)	<u>(31)</u>	<u>-</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>1,911,464</u>	<u>1,351,902</u>

Obavezna dinarska rezerva predstavlja minimalnu rezervu u dinarima izdvojenu u skladu sa Odlukom o obaveznoj rezervi banaka kod Narodne banke Srbije ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 3/2011, 31/2012, 57/2012, 78/2012, 87/2012, 107/2012, 62/2013, 125/2014, 135/2014 i 4/2015, 78/2015, 102/2015 i 76/2018).

Banka je dužna da obračunava i izdvaja obaveznu dinarsku rezervu po propisanim stopama na dinarsku osnovicu koju čini prosečno dnevno knjigovodstveno stanje dinarskih obaveza (osim obaveza indeksiranih valutnom klauzulom) u prethodnom kalendarskom mesecu na svoj tekući račun. Obaveznu dinarsku rezervu Banka obračunava na obaveze po dinarskim depozitima, kreditima i hartijama od vrednosti, kao i na druge dinarske obaveze, osim dinarskih depozita primljenih po poslovima koje Banka obavlja u ime i za račun trećih lica, a koji ne prelaze iznose plasmana koje je Banka dala iz tih depozita i na obaveze po deviznim depozitima, kreditima i hov i za druge devizne obaveze, kao i na depozite, kredite i druga devizna sredstva primljena iz inostranstva po poslovima koje banka obavlja u ime i za račun trećih lica.

Izuzetno od ovoga, Banka obaveznu rezervu ne obračunava na: iznos obaveza prema Narodnoj banci Srbije; obaveze prema bankama koje izdvajaju obaveznu rezervu kod Narodne banke Srbije; subordinirane obaveze koje su uključene u obračun dopunskog kapitala banke u skladu sa odlukom Narodne banke Srbije kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke; dinarske i devizne obaveze po osnovu sredstava koje banke primaju od međunarodnih finansijskih organizacija, vlada i finansijskih institucija čiji su osnivači strane države, odnosno međunarodne finansijske organizacije i to posredstvom države kao glavnog dužnika, odnosno vlasnika tih sredstava ili neposredno uz uslov da se pri replasiranju tih sredstava poštuju dogovoreni principi kod utvrđivanja kamatnih marži. Radi očuvanja i jačanja stabilnosti finansijskog sistema Republike Srbije, Izvršni odbor Narodne banke Srbije može da odluči da banka u određenom periodu ne obračunava obaveznu rezervu na ukupne obaveze ili na deo obaveza, i to naročito u slučaju restrukturiranja banke u skladu sa zakonom kojim se uređuju banke i/ili kada se oceni da banka ima probleme s likvidnošću.

Obaveznu dinarsku rezervu Banka obračunava po stopi od:

- 5% na deo dinarske osnovice koju čine obaveze sa ugovorenom ročnošću do 2 godine, odnosno do 730 dana (2017. godine 5%); i
- po stopi od 0% na deo dinarske osnovice koju čine obaveze sa ugovorenom ročnošću preko 2 godine, odnosno preko 730 dana (2017. godine 0%).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

19. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE (Nastavak)

Obračunatu dinarsku obaveznu rezervu čini zbir:

- obračunate obavezne rezerve u dinarima;
- 38% dinarske protivvrednosti obračunate obavezne rezerve u evrima - na deo devizne osnovice koju čine obaveze sa ugovorenim ročnošću do 2 godine, odnosno do 730 dana (2017. godine 38%); i
- 30% dinarske protivvrednosti obračunate obavezne rezerve u evrima - na deo devizne osnovice koju čine obaveze sa ugovorenim ročnošću preko 2 godine, odnosno preko 730 dana (2017. godine 30%).

Dinarska protivvrednost obračunate obavezne rezerve u evrima utvrđuje se primenom zvaničnog srednjeg kursa RSD koji važi na dan obračuna obavezne rezerve, tj. 17-tog u mesecu. Obaveznu rezervu Banka obračunava 17-tog u mesecu, i tako obračunata obavezna rezerva važi za obračunski period od 18-tog u mesecu do 17-tog u narednom mesecu. Banka je dužna da u obračunskom periodu održava prosečno dnevno stanje izdvojene dinarske obavezne rezerve u visini obračunate dinarske obavezne rezerve. Na dan 31. decembra 2018. godine obračunata obavezna rezerva u dinarima iznosila je 659,062 hiljada dinara (31. decembar 2017. godine 458,045 hiljada dinara) i bila je usklađena sa navedenom Odlukom Narodne banke Srbije.

Kamatna stopa na iznos ostvarenog prosečnog dnevnog stanja izdvojene dinarske obavezne rezerve u toku 2018. godine kretala se u visini od 1.25% do 1.75% na godišnjem nivou (2017 godine od 1.75% godišnje).

Banka nije koristila navedena sredstva rezerve u svrhe održanja likvidnosti u toku 2018. godine.

U skladu sa Odlukom o obaveznoj rezervi banaka kod Narodne banke Srbije ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 3/2011, 31/2012, 57/2012, 78/2012, 87/2012, 107/2012, 62/2013, 125/2014, 135/2014, 4/2015, 78/2015, 102/2015 i 76/2018), Banka obračunava i izdvaja obaveznu deviznu rezervu po propisanim stopama na deviznu osnovicu koju čini prosečno dnevno knjigovodstveno stanje deviznih obaveza i prosečno dnevno knjigovodstveno stanje dinarskih obaveza indeksiranih deviznom klauzulom u prethodnom kalendarskom mesecu.

Obaveznu deviznu rezervu Banka obračunava na obaveze po deviznim depozitima, kreditima i hartijama od vrednosti, na druge devizne obaveze, kao i na depozite, kredite i druga devizna sredstva primljena iz inostranstva po poslovima koje Banka obavlja u ime i za račun trećih lica.

Obaveznu deviznu rezervu Banka obračunava po stopi od:

- 20% na deo devizne osnovice koju čine obaveze sa ugovorenim ročnošću do 2 godine, odnosno do 730 dana, a, izuzetno po stopi od 100% na deo devizne osnovice koju čine dinarske obaveze indeksirane deviznom klauzulom sa ugovorenim ročnošću do 2 godine, odnosno do 730 dana (2017.godine 20%)
- po stopi od 13% na deo devizne osnovice koju čine obaveze sa ugovorenim ročnošću preko 2 godine, odnosno preko 730 dana, a izuzetno po stopi od 100% na deo devizne osnovice koju čine dinarske obaveze indeksirane deviznom klauzulom sa ugovorenim ročnošću preko 2 godine, odnosno preko 730 dana (2017. godine 13%).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

19. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE (Nastavak)

Obračunatu deviznu obaveznu rezervu čini zbir:

- 62% obračunate obavezne rezerve u evrima - na deo devizne osnovice koju čine obaveze sa ugovorenim ročnošću do 2 godine, odnosno do 730 dana (2017. godine 62% i
- 70% obračunate obavezne rezerve u evrima - na deo devizne osnovice koju čine obaveze sa ugovorenim ročnošću preko 2 godine, odnosno preko 730 dana (2017 godine 70%).

Obračunatu deviznu obaveznu rezervu Banka izdvaja u evrima na devizne račune Narodne banke Srbije. Izuzetno od ovoga, banke kod kojih bi, zbog izdvajanja devizne obavezne rezerve u evrima, pokazatelj deviznog rizika odstupao od onog koji je propisan Odlukom Narodne banke Srbije kojom se uređuje upravljanje rizicima, mogu deviznu obaveznu rezervu izdvajati i u SAD dolarima. Prosečno dnevno stanje devizne obavezne rezerve izdvojene u SAD dolarima preračunava se u evre primenom zvaničnog srednjeg kursa RSD koji važi na dan obračuna obavezne rezerve, odnosno 17-tog u mesecu. Obaveznu rezervu Banka obračunava 17-tog u mesecu, i tako obračunata obavezna rezerva važi za obračunski period od 18-tog u mesecu do 17-tog u narednom mesecu. Obračunatu deviznu obaveznu rezervu koja je na dan 31. decembra 2018. godine iznosila 5,264 hiljada evra (31. decembar 2017. godine: 4,651 hiljada evra), Banka izdvaja u evrima na devizne račune Narodne banke Srbije.

Banka je dužna da u obračunskom periodu održava prosečno dnevno stanje izdvojene devizne obavezne rezerve u visini obračunate devizne obavezne rezerve. Za izračunavanje prosečnog dnevnog stanja izdvojene (dinarske i devizne) obavezne rezerve uzimaju se u obzir svi dani u obračunskom periodu. Na iznos ostvarenog prosečnog stanja izdvojene devizne rezerve Narodna banka Srbije ne plaća kamatu. Na dan 31. decembra 2018. godine devizna obavezna rezerva Banke u stranoj valuti bila je usklađena sa navedenom Odlukom Narodne banke Srbije.

Kamatna stopa na viškove likvidnih sredstava plasiranih kod Narodne banke Srbije je u toku 2018. godine iznosila od 1,75% do 2,00% na godišnjem nivou. Prosečna kamatna stopa na repo transakcije sa blagajničkim zapisima Narodne banke Srbije se u toku 2018. kretala u rasponu od 2,35% do 2,56% na godišnjem nivou.

Pregled gotovine i gotovinskih ekvivalenata koji su iskazani u izveštaju o tokovima gotovine dat je u sledećoj tabeli:

	<u>31.12.2018.</u>	<u>31.12.2017.</u>
U dinarima		
Tekući i žiro računi	56,854	187,597
Gotovina u blagajni	51,557	34,255
	<u>108,411</u>	<u>221,851</u>
U stranoj valuti		
Devizni računi	667,194	890,429
Gotovina u blagajni	131,080	129,572
	<u>798,274</u>	<u>1,020,001</u>
Ukupna gotovina	<u>906,685</u>	<u>1,241,852</u>
Minus Ispravka vrednosti deviznih računa	<u>(1,669)</u>	<u>(5,126)</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>905,016</u>	<u>1,236,726</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

20. HARTIJE OD VREDNOSTI

U hiljadama dinara

	<u>31.12.2018.</u>	<u>31.12.2017.</u>
U dinarima:		
Hov po fer vrednosti kroz BU	307	36
Odstupanje od nominalne vrednosti hov kroz BU	(270)	
Hov po fer vrednosti kroz ostali rezultat	39,035	7,630
Odstupanje od nominalne vrednosti hov kroz ostali rezultat	(32,216)	-
	<u>6,856</u>	<u>7,666</u>
U stranoj valuti:		
Obveznice Republike Irak	174,981	93
Odstupanje od nominalne vrednosti obveznica Iraka	615	(3)
Državni zapisi RS	324,973	316,704
Odstupanje od nominalne vrednosti obveznica Iraka	(3,900)	(3,480)
	<u>496,669</u>	<u>313,314</u>
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća, bruto	<u>503,525</u>	<u>320,980</u>
<i>Minus: Ispravka vrednosti (Napomena 11b)</i>	<u>(6,827)</u>	<u>(4,056)</u>
Stanje na dan	<u><u>496,698</u></u>	<u><u>316,924</u></u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

21. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA

	U hiljadama dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
U dinarima:		
Domaće banke	206,194	5,830
Druge finansijske organizacije	170,000	56,000
NBS	-	-
	376,194	61,830
U stranoj valuti:		
Strane banke	661,863	1,014,817
Druge finansijske organizacije	4,728	4,739
Domaće banke	1,033,624	384,847
	1,700,215	1,404,403
Obračunata kamata i naknada u dinarima	53	114
Obračunata kamata I naknadu u str.valuti	-	-
Razgraničena potraživanja od naknada u dinarima	(88)	(56)
Kredit i potraživanja od banaka i dr.finansijskih organizacija, bruto	2,076,374	1,466,291
<i>Minus: Ispravka vrednosti (Napomena 11b)</i>	(9,870)	(8,869)
Stanje na dan 31. decembra	2,066,504	1,457,422

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

21. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA (Nastavak)

	u hiljadama dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
Plasmani u dinarima		
Kreditni domaćim bankama i ostalim finansijskim organizacijama	370,000	56,000
Potraživanja za obračunatu kamatu	53	114
Razgraničena potraživanja za kamatu	83	-
Razgraničeni prihodi od naknada	(171)	(56)
Namenski depozit kod domaćih banaka	6,194	5,830
Ukupno	376,159	61,889
Plasmani u stranoj valuti		
Devizni računi kod ino banaka	661,863	837,306
Namenski devizni račun - VISA card	5,331	53,123
Dati depoziti stranim bankama	1,028,293	331,724
Dati depoziti domaćim bankama	-	168,496
Namenski obavezni depozit - CRHoV	4,728	4,739
Ostali plasmani - strane banke	-	9,015
Ukupno	1,700,215	1,404,403
Plasmani, bruto	2,076,374	1,466,291
<i>Minus: Ispravka vrednosti (Napomena 11b)</i>	(9,870)	(8,869)
Stanje na dan 31. decembra	2,066,504	1,457,422

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

22. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA

	U hiljadama dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
U dinarima:		
Javna preduzeća	2,954,053	907,162
Privredna društva	5,410,055	4,858,106
Stanovništvo	552,768	465,885
Javni sektor	249,619	215,412
Ostalo	133,453	13,352
	9,299,948	6,459,917
U stranoj valuti:		
Privredna društva	294,389	554,286
Stanovništvo	3,284	3,318
Strana lica	53,728	26,081
	351,401	583,685
Obračunata kamata u dinarima	12,332	16,205
Obračunata naknada u dinarima	2,035	3,094
Obračunata kamata u stranoj valuti	25	532
Razgraničena potraživanja za kamatu u dinarima	23,202	5,129
Razgraničena potraživanja za kamatu u stranoj valuti	11,347	6,698
Razgraničeni prihodi za naknadu u dinarima	(40,922)	(25,361)
Kredit i potraživanja od komitenata, bruto	9,659,369	7,049,898
<i>Minus: Ispravka vrednosti (Napomena 11b)</i>	(226,510)	(261,319)
Stanje na dan 31. decembra	9,432,859	6,788,579

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

22. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (Nastavak)

U hiljadama dinara

	31.12.2018.			31.12.2017.		
	Kratkoročni plasmani	Dugoročni plasmani	Ukupno	Kratkoročni plasmani	Dugoročni plasmani	Ukupno
U dinarima						
Kredit:						
- privrednim društvima	2,988,450	2,274,864	5,263,314	2,715,995	1,952,566	4,668,561
- javnim preduzećima	2,733,275	130,917	2,864,192	690,129	214,778	904,907
- drugim komitentima	-	121,485	121,485	-	5,779	5,779
- stanovništvu	10,578	548,689	559,267	15,812	448,198	464,010
- javni sektor	239,119	-	239,119	215,397	-	215,397
Dospela potraživanja	249,219	-	249,219	200,330	-	200,330
Ukupno	6,220,641	3,075,955	9,296,596	3,837,663	2,621,321	6,458,984
U stranoj valuti						
Kredit:						
- privrednim društvima	708	293,320	294,028	4,405	549,713	554,118
- stanovništvu	-	3,156	3,156	-	3,189	3,189
- strana lica	58,379	-	58,379	26,081	-	26,081
- javni sektor	1,223	-	1,223	1,679	-	1,679
Dospela potraživanja	5,987	-	5,987	5,847	-	5,847
Ukupno	66,297	296,476	362,773	38,012	552,902	590,914
Plasmani klijentima, bruto	6,286,938	3,372,431	9,659,369	3,875,675	3,174,223	7,049,898
Minus:						
Ispravka vrednosti	(146,656)	(79,854)	(226,510)	(106,932)	(154,387)	(261,319)
Stanje na dan 31. decembra	6,140,282	3,292,577	9,432,859	3,768,743	3,019,836	6,788,579

Kratkoročni krediti pravnim licima odobravani su uz fiksnu kamatnu stopu koja se kretala u rasponu od 5.00% do 21.70% na godišnjem nivou na dinarske kredite, odnosno od 5.50% na kredite u stranoj valuti i kredite indeksirane valutnom klauzulom.

Dugoročni krediti pravnim licima odobravani su za finansiranje investicionih projekata, nabavku osnovnih sredstava i trajnih obrtnih sredstava na period do 5 godina, uz fiksne kamatne stope od 5.00% do 7.00% na godišnjem nivou na kredite indeksirane valutnom klauzulom, odnosno od 5.00% do 9.45% na dinarske kredite. Banka nije odobrila nijedan restrukturiran kredit u 2018. godini.

Gotovinski krediti stanovništvu odobravaju se na period od 6 do 72 meseca a kamatna stopa se kreće u rasponu od 4.99% do 12.90%. Gotovinski krediti stanovništvu sa 100% depozitom odobravaju se po kamatnoj stopi od 3.49% na godišnjem nivou i periodom otplate do 84 meseca. Kamatna stopa na dozvoljena prekoračenja na računima građana iznosi od 1.50% do 2% mesečno, odnosno veća je od redovne kamate ili zakonske zatezne kamate na nedozvoljeni minusni saldo na tekućim računima građana.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

22. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (Nastavak)

Dugoročni krediti stanovništvu odobravani su za kupovinu automobila, rešavanje stambenih potreba, nabavku trajnih potrošnih dobara. Kamatna stopa je bila u rasponu od 4.99% do 7.5% godišnje.

a) Ročnost dospeća plasmana komitentima

Ročnost dospeća plasmana komitentima prikazanih u bruto iznosu, prema inicijalnom roku dospeća, sa stanjem na dan 31. decembra 2018. i 2017. godine, je sledeća:

	U hiljadama dinara	
	<u>31.12.2018.</u>	<u>31.12.2017.</u>
Dospela potraživanja	250,442	202,009
Do 30 dana	1,635,387	1,567,610
Od 1 do 3 meseca	1,003,874	632,534
Od 3 do 12 meseci	3,418,239	1,483,260
Preko 1 godine	<u>3,351,427</u>	<u>3,164,485</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>9,659,369</u>	<u>7,049,898</u>

b) Ročnost dospelih potraživanja od komitenata

Struktura dospelih potraživanja prikazana je kako sledi:

	U hiljadama dinara	
	<u>31.12.2018.</u>	<u>31.12.2017.</u>
Dospela potraživanja		
Do 3 meseca	133,113	174,753
Od 3 do 6 meseci	62,744	4,841
Od 6 do 12 meseci	30,849	12,079
Preko 1 godine	<u>23,736</u>	<u>10,336</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>250,442</u>	<u>202,009</u>

c) Koncentracija plasmana komitentima

Koncentracija kredita i potraživanja od komitenata Banke, prikazanih u bruto iznosu na dan 31. decembra 2018. i 2017. i značajna je kod sledećih delatnosti:

	U hiljadama dinara	
	<u>31.12.2018.</u>	<u>31.12.2017.</u>
U dinarima:		
Građevinarstvo	3,578,118	2,383,652
Prerađivačka industrija	1,145,533	1,134,146
Strana pravna lica	57,961	26,025
Stanovništvo	554,987	468,800
Trgovina	1,621,130	1,960,447
Ostali	<u>2,701,640</u>	<u>1,076,828</u>
Stanje na dan 31. Decembra	<u>9,659,369</u>	<u>7,049,898</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

23. INVESTICIJE U ZAVISNA DRUŠTVA

	U hiljadama dinara	
	<u>31.12.2018.</u>	<u>31.12.2017.</u>
U dinarima:		
- Fondacija Dečje srce, Beograd	114	114
	<u>114</u>	<u>114</u>
Minus: Ispravka vrednosti (Napomena 14b)	-	-
Stanje na dan 31. decembra	<u><u>114</u></u>	<u><u>114</u></u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

24. NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I I NEMATERIJALNA IMOVINA

U hiljadama dinara

	Građevinski objekti	Oprema i ostala os	Zemljište	Ukupno	Nematerijalna imovina
NABAVNA VREDNOST					
Stanje 1. januara 2017. godine	882,754	290,218	504,017	1,676,989	46,067
Povećanja	-	10,111	-	10,111	-
Usklađivanje fer vrednosti	-	-	-	-	-
Otuđivanje i rashodovanje	-	(9,055)	-	(9,055)	-
Stanje 31. decembra 2017. godine	882,754	291,274	504,017	1,678,045	46,067
Povećanja	-	2,186	-	2,186	9,226
Uskladjivanje fer vrednosti	-	-	-	-	-
Otuđivanje i rashodovanje	-	(10,093)	-	(10,093)	-
Stanje 31. decembra 2018. godine	882,754	283,367	504,017	1,670,138	55,293
AKUMULIRANA ISPRAVKA VREDNOSTI					
Stanje 1. januara 2017. godine	79,554	224,518	-	304,072	35,644
Amortizacija (Napomena 15)	-	-	-	-	-
	13,103	24,098	-	37,201	3,379
Otuđivanje i rashodovanje	-	(8,835)	-	(8,835)	-
Stanje 31. decembra 2017. godine	92,657	239,781	-	332,439	39,023
Usklađivanje vrednosti	92,657	239,781	-	332,439	39,023
Amortizacija (Napomena 15)	13,103	14,450	-	27,554	2,917
Otuđivanje i rashodovanje	-	(10,093)	-	(10,093)	-
Stanje 31. decembra 2018. godine	105,760	244,140	-	349,900	41,940
Neotpisana vrednost na dan:					
- 31. decembra 2018. godine	776,994	39,227	504,017	1,320,238	13,353
- 31. decembra 2017. godine	790,097	51,492	504,017	1,345,606	7,044

Na dan 31. decembra 2018. godine, Banka nema građevinske objekte pod hipotekom uknjižene radi obezbeđenja otplate kredita ili izmirenja drugih finansijskih obaveza.

Da su građevinski objekti iskazani po nabavnoj vrednosti, na dan 31. decembra 2018. godine njihova neotpisana vrednost iznosila bi 453,076 hiljada dinara (nerevalorizovana nabavna vrednost iznosi 579,916 hiljade dinara).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

24. NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I NEMATERIJALNA IMOVINA (Nastavak)

Koristeći eksterne i interne izvore informacija u skladu sa MRS 36 "Umanjenje vrednosti imovine" u cilju analize da li postoje indikacije da je neko sredstvo obezvređeno, rukovodstvo Banke smatra da na dan 31. decembra 2018. godine ne postoje indikacije da je vrednost osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja obezvređena.

Na dan 31. decembra 2018. godine nabavna vrednost osnovnih sredstava čija je sadašnja vrednost jednaka nuli iznosi 224,466 hiljada dinara. Banka i dalje koristi navedena sredstva.

25. INVESTICIONE NEKRETNINE I STALNA SREDSTVA NAMENJENA PRODAJI

a) Investivione nekretnine

	U hiljadama dinara	
	<u>31.12.2018.</u>	<u>31.12.2017.</u>
Investiciona nekretnina (stambena nepokretnost)	209,395	43,520
Investiciona nekretnina (poslovni objekat)	<u>43,782</u>	<u>209,395</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>253,176</u>	<u>252,915</u>

Banka je izvršila preknjižavanje dela vrednosti poslovne zgrade po osnovu davanja u zakup na poziciju investicione nekretnine. Ukupna površina koja je data u zakup je 1,217.94 m². Koristeći eksterne i interne izvore informacija rukovodstvo Banke smatra da iskazana vrednost investicionih nekretnina u poslovnim knjigama na dan 31. decembra 2018. godine odražava tržišnu (fer) vrednost.

b) Stalna sredstva namenjena prodaji

	U hiljadama dinara	
	<u>31.12.2018.</u>	<u>31.12.2017.</u>
Stalna sredstva namenjena prodaji	<u>25,051</u>	<u>24,168</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>25,051</u>	<u>24,168</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

26. OSTALA SREDSTVA

U hiljadama dinara

	<u>31.12.2018.</u>	<u>31.12.2017.</u>
U dinarima:		
Dati avansi u dinarima	819	1,342
Potraživanja za unapred plaćene poreze	54	577
Potraživanja po osnovu prodaje sredstava obezbeđenja	20,389	28,730
Zalihe	432	536
Sitan inventar u upotrebi	4,135	4,473
Sredstva stečena naplatom potraživanja	24,397	24,397
Razgraničeni unapred plaćeni troškovi	19,416	20,186
Ostale investicije	302	49,501
Ostala potraživanja u dinarima	27,972	24,523
	<u>97,916</u>	<u>154,265</u>
U stranoj valuti:		
Privredna društva	-	45
Stanovništvo	346	333
Ostalo	1,078	286
	<u>1,424</u>	<u>665</u>
Ostala sredstva, bruto	<u>99,340</u>	<u>154,930</u>
<i>Minus: Ispravka vrednosti zaliha</i>	(4,134)	(4,469)
<i>Minus: Ispravka vrednosti (Napomena 11b)</i>	(1,944)	(1,156)
Ukupno	<u>(6,078)</u>	<u>(5,625)</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>93,262</u>	<u>149,305</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

27. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA BANKAMA I DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCI

	31.12.2018			U hiljadama dinara 31.12.2017.		
	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno
U dinarima						
Osiguravajuća društva	35,035	-	35,035	134,451	-	134,451
Domace banke	809	-	809	779	-	779
Ostale usluge kreditiranja i finansiranja	24,105	-	24,105	25,416	-	25,416
Ukupno	59,948	-	59,948	160,646	-	160,646
U stranoj valuti						
Strane banke	19,019	-	19,019	18,724	-	18,724
Osiguravajuća društva	-	-	-	-	-	-
Ostale finansijske organizacije	4,799	-	4,799	301	-	301
Ukupno	23,817	-	23,817	19,025	-	19,025
Stanje na dan 31. decembra	83,766	-	83,766	179,671	-	179,671

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

28. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA

	31.12.2018.			U hiljadama dinara 31.12.2017.		
	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno
U dinarima						
Javna preduzeća	2,711,067	510,000	3,221,067	-	147,121	147,121
Privredna društva	1,420,701	61,228	1,481,929	6,154	1,673,099	1,679,253
Stanovništvo	221,770	727	222,497	7,341	142,344	149,685
Drugi komitenti	761,831	12,458	774,289	-	59,938	59,938
Javna preduzeća	549,349	36,588	585,937	61	898,476	898,537
Ukupno	5,664,718	621,001	6,285,719	13,557	2,920,977	2,934,534
U stranoj valuti						
Javna preduzeća	23,896	-	23,896	-	240,365	240,365
Privredna društva	1,838,626	98,792	1,937,418	17	1,590,791	1,590,808
Stanovništvo	1,603,278	1,370,235	2,973,513	1,017,698	1,636,456	2,654,154
Drugi komitenti	43,493	17,893	61,386	59	139,010	139,069
Ukupno	3,509,293	1,486,920	4,996,213	1,017,774	3,606,622	4,624,397
Stanje na dan 31. decembra	9,174,011	2,107,921	11,281,932	1,031,331	6,527,599	7,558,930

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

28. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA (Nastavak)

Na transakcione depozite u dinarima pravnih lica Banka plaća kamatu u rasponu od 0.5% do 0.7% na godišnjem nivou u zavisnosti od visine prosečnog stanja na računu. Na transakcione depozite pravnih lica u stranoj valuti Banka ne plaća kamatu. Na transakcione depozite stanovništva u dinarima Banka plaća kamatu po stopi od 0% do 1.0% godišnje, odnosno od 0% do 0.30% godišnje za depozite u stranoj valuti.

Na oročene depozite pravnih lica u dinarima Banka plaća kamatu u rasponu 0.90%-4.10% na godišnjem nivou, u zavisnosti od perioda oročavanja sredstava. Na kratkoročne depozite oročene u stranoj valuti Banka je plaćala kamatu od 1.65% za USD i od 1.00% do 1.90% na EUR. Na dugoročne depozite pravnih lica u EUR Banka je plaćala kamatu od 1.70% na godišnjem nivou. U 2017. godini nije bilo oročenih dinarskih depozita sa deviznom klauzulom.

Kamatna stopa na kratkoročne oročene depozite stanovništva u dinarima iznosila je od 2.50% do 6.50% godišnje. Kamatna stopa na kratkoročne depozite stanovništva u stranoj valuti se kretala u rasponu od 0.01% do 1.90% na godišnjem nivou, u zavisnosti od perioda oročavanja i valute.

Struktura depozita i ostalih obaveza prema drugim komitentima prikazana je u sledećoj tabeli:

	U hiljadama dinara	
	<u>31.12.2018.</u>	<u>31.12.2017.</u>
Transakcioni depoziti	4,827,558	2,133,585
Štedni depoziti	2,652,235	2,365,194
Depoziti po osnovu datih kredita	25,824	28,779
Namenski depoziti	2,202	47,457
Ostali depoziti	3,617,509	2,958,253
Depoziti koji dospevaju u roku od jednog dana	130,000	-
Ostale obaveze	<u>26,604</u>	<u>25,664</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>11,281,932</u>	<u>7,558,930</u>

29. REZERVISANJA

	U hiljadama dinara	
	<u>31.12.2018.</u>	<u>31.12.2017.</u>
U dinarima:		
Rezervisanja za gubitke po vanbilansnim pozicijama (a)	21,652	12,785
Rezervisanja za otpremnine za penzije i jubilarne nagrade zaposlenih (b)	<u>24,231</u>	<u>23,290</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>45,883</u>	<u>36,075</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

29. REZERVISANJA (Nastavak)

- a) Prema internoj politici Banke, obračun rezervisanja za rizičnu vanbilansnu aktivu vrše se po istim kriterijumima kao i obračun ispravke vrednosti za bilansnu aktivu, odnosno na pojedinačnom i kolektivnom nivou. Za potencijalne obaveze kod kojih se evidentira obezvređenje vrši se procena na pojedinačnom nivou nadoknadivog iznosa potraživanja ukoliko dođe do odliva sredstava i verovatnoće odliva sredstava. Za potencijalne obaveze kod kojih se ne očekuje odliv sredstava Banke i kod kojih se proceni da će potraživanja biti naplativa u punom iznosu Banka evidentira rezervisanje obračunato na kolektivnom nivou u skladu sa internim modelima.
- b) Rezervisanja za otpremnine za penzije, jubilarne nagrade zaposlenih i neiskorišćene godišnje odmone za 2018. godinu formirana su na bazi izveštaja nezavisnog aktuaru i ista su iskazana u iznosu sadašnje vrednosti očekivanih budućih isplata. Prilikom utvrđivanja sadašnje vrednosti očekivanih priliva korišćena je diskontna stopa od 5%. Navedena kamatna stopa predstavlja adekvatnu stopu u skladu sa MRS 19 "Naknade zaposlenima" u odsustvu razvijenog tržišta visokokvalitetnih korporativnih obveznica. Rezervisanje je utvrđeno na osnovu Kolektivnog ugovora Banke i pretpostavke prosečnog rasta zarada po stopi od 3% godišnje a kao osnovica za obračun rezervisanja se koristila prosečna zarada u Republici Srbiji.

Promene na računima rezervisanja:

	<u>31.12.2018.</u>	<u>31.12.2017.</u>
	U hiljadama dinara	
Rezervisanja za rizične vanbilansne pozicije (a)		
Stanje na dan 1. januara	12,785	29,317
Rezervisanja u toku godine	22,701	21,915
Ukidanje rezervisanja	(13,835)	(38,413)
Ostala preknjizavanja i kursne razlike	-	(34)
Ukupno	<u>21,652</u>	<u>12,785</u>
Rezervisanja za otpremine, jubilarne nagrade i ostala rezervisanja (b)		
Stanje na dan 1. januara	23,290	29,697
Rezervisanja u toku godine	941	-
Ukidanje rezervisanja u toku godine	-	(6,407)
Ukupno	<u>24,231</u>	<u>23,290</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u><u>45,883</u></u>	<u><u>36,075</u></u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

30. OSTALE OBAVEZE

	U hiljadama dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
Za neizvršene isplate po naplatama u stranoj valuti	30	152,698
Obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine	1,896	3,366
Obaveze za neto naknade zarada	-	3,034
Ostale obaveze prema zaposlenima	12,024	9,201
Obaveze prema dobavljačima	7,064	7,730
Obaveze prema bivšim osnivačima Banke	-	2,154
Obaveze za dividende	11,256	18,550
Ostale obaveze u stranoj valuti	7,477	3,395
Ostale obaveze u dinarima	105,005	51,661
Razgraničene obaveze za obračunatu kamatu	42,619	54,739
Ostala pasivna vremenska razgraničenja	14,046	7,722
Stanje na dan 31. decembra	201,417	314,250

31. KAPITAL BANKE**Struktura kapitala Banke**

	U hiljadama dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
Akcijski kapital	2,912,133	2,912,133
Ostali kapital	-	20,536
Emisiona premija	168,164	168,164
	3,080,297	3,100,833
Revalorizacione rezerve po osnovu promene vrednosti osnovnih sredstava	742,433	742,433
Gubici od promene vrednosti vlasničkih HoV	(17,993)	(21,060)
Rezerve	724,440	721,373
Dobitak	485,815	62,546
Gubitak	(396,284)	(395,253)
Stanje na dan 31. decembra	3,894,268	3,489,499

U skladu sa Odlukom o osnivanju i Statutom, kapital Banke se sastoji od:

- Akcijskog kapitala i
- Rezervi Banke.

Akcijski kapital Banke na dan 31. decembra 2018. godine iznosi 2,912,133 hiljade dinara i u celini se sastoji od 288,330 obične akcije nominalne vrednosti 10,100 dinara (na dan 31. decembra 2017. godine iznosio je 2,912,133 hiljade dinara i bio je podeljen na 288,330 akcija nominalne vrednosti 10,100 dinara).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

31. KAPITAL BANKE (Nastavak)

Struktura kapitala Banke (Nastavak)

Osnivači Banke su Država i domaća i strana pravna lica. Učešće Države, domaćih pravnih i fizičkih lica u ukupnom akcijskom kapitalu iznosi na dan 31. decembra 2018. godine 84.43%, a stranih lica 15.57% (31. decembra 2017. godine taj odnos je bio 84.31%, odnosno 15.69%).

Postupak preknjižavanja na nosioce akcija u Centralnom registru hartija od vrednosti po osnovu okončanog postupka sukcesije kapitala bivše SFRJ u kapitalu Banke, sprovele su sve države bivše SFRJ osim Republike Hrvatske na koju se odnosi oznaka SFRJ u strukturi akcionara Banke na dan 31. decembra 2018 godine.

Struktura akcionara Banke na dan 31. decembra 2018. godine je sledeća:

	2018.		U hiljadama dinara 2017.	
	Vrednost akcija	u %	Vrednost akcija	u %
Republika Srbija	588,699	20.22%	585,386	20.10%
Beobanka a.d. Beograd u stečaju	192,829	6.62%	192,829	6.62%
SFRJ	155,156	5.33%	155,156	5.33%
Alfa - plam a.d. Vranje	145,592	5.00%	145,592	5.00%
Telegroup	145,592	5.00%	145,592	5.00%
Tinolex llc	145,592	5.00%	145,592	5.00%
Đokić Pavlica Danijela	145,592	5.00%	145,592	5.00%
Hidrotehnika - Hidroenergetika a.d. Beograd	119,968	4.12%	119,968	4.12%
Convst a.d. Novi Sad- zbirni racun	112,898	3.88%	112,898	3.88%
Ministarstvo finansija i trezora - BIH	104,555	3.59%	104,555	3.59%
JP Jugoimport SDPR, Beograd	100,000	3.43%	100,000	3.43%
Caluks doo	97,364	3.34%	97,364	3.34%
Federalno ministarstvo finansija BIH	58,014	1.99%	58,014	1.99%
Ministarstvo finansija Republike Makedonije	50,601	1.74%	50,601	1.74%
Energoprojekt holding a.d.	40,966	1.41%	40,966	1.41%
Ostali (zbirno):	708,717	24.34%	712,030	24.45%
Stanje na dan 31 decembra	2,912,133	100.00%	2,912,133	100.00%

Dobitak po akciji u 2018. godini iznosio je 1,582 dinara (hiljadu petsto osamdeset dva dinara).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

31. KAPITAL BANKE (Nastavak)

Struktura kapitala Banke (Nastavak)

Emisiona premija na dan 31. decembra 2018. godine iznosi 168,164 hiljade dinara (31. decembra 2017. godine 168,164 hiljade dinara) i predstavlja razliku između emisione vrednosti i nominalne vrednosti akcija.

Rezerve Banke na dan 31. decembra 2018. godine iznose 724,440 hiljada dinara (na dan 31. decembra 2017. godine iznosila su 721,373 hiljadu dinara) i čine ih revalorizacione rezerve Banke u iznosu od 742,433 hiljade (31. decembra 2017. godine 742,433 hiljade dinara), i nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju u iznosu od 17,993 hiljada (31. decembra 2017. godine 21,060 hiljada dinara).

Revalorizacione rezerve, koje na dan 31. decembra 2018. godine iznose 742,433 hiljada dinara (31. decembar 2016. godine 742,433 hiljada dinara), formirane su kao rezultat evidentiranja pozitivnih efekata procene osnovnih sredstava.

32. VANBILANSNA EVIDENCIJA

	U hiljadama dinara	
	<u>31.12.2018.</u>	<u>31.12.2017.</u>
Poslovi u ime i za račun trećih lica (a)	170,977	164,281
Garancije i ostale preuzete neopozive obaveze (b)	3,295,150	2,764,110
Derivati	-	477,210
Primljena jemstva za obaveze	44,229,707	37,269,951
Druge vanbilansne pozicije (c)	<u>6,808,570</u>	<u>6,241,535</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>54,504,404</u>	<u>46,917,088</u>

a) Poslovi u ime i za račun trećih lica

	U hiljadama dinara	
	<u>31.12.2018.</u>	<u>31.12.2017.</u>
Plasmani po poslovima u ime i za račun preduzeća u stranoj valuti	167,003	160,099
Ostali komisioni poslovi u dinarima	<u>3,974</u>	<u>4,182</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>170,977</u>	<u>164,281</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

32. VANBILANSNA EVIDENCIJA(Nastavak)

b) Garancije i ostale preuzete neopozive obaveze

	U hiljadama dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
<i>Plative garancije</i>		
-u dinarima	955,358	543,465
-u stranoj valuti	32,504	8,885
<i>Činidbene garancije i garancije po nepokrivenim akreditivima</i>		
-u dinarima	1,709,511	1,439,199
-u stranoj valuti	528,893	590,282
Preuzete neopozive obaveze po osnovu: -nepovučениh kredita i garancija	68,884	182,280
Stanje na dan 31. decembra	3,295,150	2,764,110

Banka vrši rezervisanja za potencijalne gubitke po rizičnoj vanbilansnoj aktivi shodno računovodstvenoj politici obelodanjenoj u Napomeni 3.7. Najznačajniji deo rizične vanbilansne aktive odnosi se na odobrene činidbene garancije.

U okviru preuzetih neopozivih obaveza, na neiskorišćene odobrene minuse po tekućim računima građana iznos od 12,749 hiljada dinara, na neiskorišćene overdraft kredite 17,918 hiljada dinara, na neiskorišćene kreditne limite po kreditnim karticama iznos od 38,217 hiljada dinara.

c) Druge vanbilansne pozicije

	U hiljadama dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
Obveznice Republike Irak	4,090	171,575
Evidencija repo kupljenih hartija od vrednosti	1,974,047	-
Potraživanja po osnovu evidencione kamate	1,355,597	1,377,929
Izdate garancije bez pravnog dejstva	613,080	15,452
Rizične vanbilansne stavke	1,462,475	854,250
Ostala nerizična vanbilansna evidencija	1,399,281	3,822,330
Stanje na dan 31. decembra	6,808,570	6,241,535

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

33. SUDSKI SPOROVI

Banka vodi sudske sporove protiv trećih lica, samo radi naplate svojih potraživanja. Za sva utužena potraživanja protiv pravnih i fizičkih lica Banka je u potpunosti izvršila ispravku vrednosti na teret rezultata tekuće i prethodnih godina.

Protiv Banke, kao drugotužene, se vodi sudski spor u vrednosti od 250,000 hiljada dinara, a pozvana je i kao umešač u drugoj parnici po istom pravnom osnovu, a u vezi sa potraživanjima od Republike Irak. Banka je vezano za naplatu potraživanja od Republike Irak bila angažovana isključivo kao administrator i da je kao takva u potpunosti usaglasila sva potraživanja koja su nosioci posla imali od Republike Irak, te da je isplata poverilaca izvršena kroz emisiju obveznica pod istim uslovima za sve poverioce.

Banka je tužena u sudskom sporu radi proglašenja izvršenja prodaje stana nedopuštenim; (vrednost spora 2,478.hiljada dinara), kao i u sudskom sporu radi utvrđivanja ništavnosti založne izjave; (vrednost 4,000 hiljada dinara), kao i zahtevom za dodatno plaćanje po osnovu protesta garancije u iznosu od 18,084 hiljade dinara. Zahtev za dodatno plaćanje po osnovu protesta garancije je odbijen, na šta je tužilac izjavio žalbu, drugostepeni sud je poništio prvostepenu presudu i vratio prvostepenom sudu na ponovno odlučivanje. Protiv Banke se vodi i sedam radnih sporova.

Banka ne očekuje da će sudski sporovi rezultirati bilo kakvom obavezom za plaćanje, odnosno smatra da nema potrebe za formiranje rezervisanja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

34. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA

U svom redovnom poslovanju Banka ostvaruje poslovne transakcije sa svojim akcionarima i drugim povezanim stranama. Transakcije sa povezanim licima se obavljaju po tržišnim uslovima.

- a) Stanja potraživanja i obaveza na dan 31. decembra 2018. i 2017. godine proistekla iz transakcija sa akcionarima i drugim povezanim licima sa Bankom prikazana su u sledećoj tabeli:

	U hiljadama dinara	
	2018.	2017.
Plasmani:		
Kreditni odobreni akcionarima, bruto	1,232,608	1,198,576
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(12,949)	(22,803)
	<u>1,219,659</u>	<u>1,175,773</u>
Kreditni odobreni rukovodstvu Banke, bruto	10,494	10,962
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(655)	(49)
	<u>9,839</u>	<u>10,913</u>
Kreditni odobreni ostalim povezanim licima Banke, bruto	4,605	5,149
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(55)	(26)
	<u>4,550</u>	<u>5,123</u>
Plasmani, neto	<u><u>1,234,048</u></u>	<u><u>1,191,809</u></u>
Depoziti i ostale obaveze:		
Depoziti akcionara	1,175,319	929,090
Depoziti rukovodstva Banke	68,834	69,998
Depoziti ostalih povezanih lica	22,379	18,903
	<u>1,266,532</u>	<u>1,017,991</u>
Izdane garancije i preuzete neopozive obaveze:		
Akcionari	1,199,031	1,034,583
Članovi odbora Banke	1,360	877
Ostala povezana lica	674	450
	<u>1,201,065</u>	<u>1,035,910</u>

- b) Prihodi od kamata, naknada i provizija ostvareni iz transakcija sa povezanim licima u 2018. godini su iznosili 14,001 hiljada dinara (2017. godine 13,150 hiljada dinara), dok su rashodi od kamata, naknada i provizija iznosili 1,226 hiljade dinara (2017. godine iznosili 1,053 hiljada).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

34. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA (Nastavak)

- c) Zarade i ostala primanja Upravnog odbora, Odbora za reviziju, Izvršnog odbora, kao i ključnih zaposlenih u toku 2018. i 2017. godine, prikazana su u sledećoj tabeli:

	U hiljadama dinara	
	<u>31.12.2018.</u>	<u>31.12.2017.</u>
Bruto zarade i naknade zarada	31,317	30,744
Učešće u dobitku		-
Jubilarnе nagrade	-	-
Ostala lična primanja	-	99
Bruto naknade članovima Upravnog odbora	<u>16,276</u>	<u>16,149</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>47,593</u>	<u>46,893</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

35. KREDITNI RIZIK**a) Pregled efekata primene MSFI 9 po vrstama izloženosti koje se klasifikuju**

Pozicija	Bruto vrednost 31.12.2017.	Ispravke vrednosti/rez ervisanja 31.12.2017.	Efekat prve primene MSFI 9	u 000 dinara
				Ispravke vrednosti i rezervisanja 01.01.2018.
Plasmani bankama	1,466,291	(8,869)	1,098	(7,771)
Plasmani stanovništvu	468,800	(2,449)	(18,288)	(20,737)
Plasmani privredi	6,575,095	(258,871)	(44,191)	(303,061)
HoV	7,666	(4,056)	168	(3,888)
Ostalo	168,703	(1,151)	(1)	(1,152)
Ukupno bilans	8,686,555	(275,396)	(61,213)	(336,609)
Vanbilans	3,617,866	(12,785)	(1,852)	(14,637)
Ukupno	12,304,421	(288,181)	(63,066)	(351,247)

Ukupan efekat prve primene MSFI 9 iznosi 63,576 hiljada dinara, od čega se 63,066 hiljada dinara odnosi na finansijska sredstva koja se klasifikuju. Razlika od 510 hiljada dinara odnosi se na finansijska sredstva koja se ne klasifikuju (18 hiljada dinara na sredstva na žiro računu i obaveznu rezervu kod Narodne banke Srbije i 492 hiljade dinara na državne hartije od vrednosti).

b) Pregled stanja i kretanja nivoa obezvređenja po kredima i potraživanjima

Pozicija	Kredit i potraživanja			u 000 dinara
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Početno stanje 01.01.2018.	157,509	19,629	154,431	331,569
Prelazak u nivo 1	5,245	(5,240)	(5)	-
Prelazak u nivo 2	(5,568)	5,681	(113)	-
Prelazak u nivo 3	(990)	-	990	-
Nove ispravke	156,905	6,617	9,432	172,954
Naplata	(139,107)	(12,424)	(13,598)	(165,129)
Prenosu u vanbilans	(6)	(126)	(21)	(153)
Ustupanje potraživanja	-	-	(103,023)	(103,023)
Stanje 31.12.2018.	173,988	14,137	48,093	236,218

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

35. KREDITNI RIZIK (Nastavak)

c) Pregled stanja i kretanja nivoa obezvređenja po vrsti klijenta

Pozicija	Plasmani bankama			u 000 dinara
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Početno stanje 01.01.2018.	7,771	-	-	7,771
Prelazak u nivo 1	-	-	-	-
Prelazak u nivo 2	-	-	-	-
Prelazak u nivo 3	-	-	-	-
Nove ispravke	7,436	-	-	7,436
Naplata	(5,337)	-	-	(5,337)
Prenosu u vanbilans	-	-	-	-
Ustupanje potraživanja	-	-	-	-
Stanje 31.12.2018.	9,870	-	-	9,870

Pozicija	Plasmani stanovništvu			u 000 dinara
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Početno stanje 01.01.2018.	13,362	7,216	159	20,737
Prelazak u nivo 1	5,161	(5,156)	(5)	-
Prelazak u nivo 2	-	12	(12)	-
Prelazak u nivo 3	(6)	-	6	-
Nove ispravke	2,253	1,181	111	3,545
Naplata	(14,148)	(95)	(41)	(14,284)
Prenosu u vanbilans	(6)	(126)	(21)	-153
Ustupanje potraživanja	-	-	-	-
Stanje 31.12.2018.	6,616	3,032	197	9,845

Pozicija	Plasmani privredi			u 000 dinara
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Početno stanje 01.01.2018.	136,376	12,413	154,272	303,061
Prelazak u nivo 1	84	(84)	-	-
Prelazak u nivo 2	(5,568)	5,669	(101)	-
Prelazak u nivo 3	(984)	-	984	-
Nove ispravke	147,216	5,436	9,320	161,972
Naplata	(119,622)	(12,329)	(13,556)	(145,507)
Prenosu u vanbilans	-	-	-	-
Ustupanje potraživanja	-	-	(103,023)	(103,023)
Stanje 31.12.2018.	157,502	11,105	47,896	216,503

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

35. KREDITNI RIZIK (Nastavak)

d) Struktura izloženosti po nivoima obezvređenja

Tabela u nastavku prikazuje strukturu kredita i plasmana Banke na dan 31. decembra 2018. i 2017. godine prema nivoima obezvređenja. Tabela obuhvata bilansne i vanbilansne izloženosti Banke.

	U hiljadama dinara					
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno bruto	Ispravka vrednosti / rezervisanje	Ukupno neto
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	2,016,492	-	-	2,016,492	(8,062)	2,008,430
Kredit i potraživanja od komitenata						
<i>Kredit i potraživanja od stanovništva:</i>						
- minusna salda	4,985	199	22	5,205	(137)	5,068
- kreditne kartice	24,628	97	133	24,858	(605)	24,253
- hipotekarni krediti	173,794	9,796	0	183,590	(3,124)	180,466
- ostali plasmani	323,006	16,293	2,360	341,659	(6,190)	335,469
<i>Kredit i potraživanja od pravnih lica:</i>			-			
- velika	3,877,980	2,176	0	3,880,156	(57,253)	3,822,903
- mikro, mala i srednja	4,499,955	300,336	201,488	5,001,779	(155,258)	4,846,521
<i>Ostalo:</i>	271,423	0	0	271,423	(5,800)	265,622
	9,175,771	328,897	204,003	9,708,670	(228,368)	9,480,302
Finansijska sredstva						
- po fer vrednosti kroz ostali rezultat	3,471	-	3,348	6,819	-	6,819
- po fer vrednosti kroz bilans uspeha	36	-	-	36	-	36
- do dospeća	-	180,247	-	180,247	6,222	174,025
	3,507	180,247	3,348	187,102	(6,222)	180,880
Investicije u druga društva	481	-	-	481	(2)	479
Ostala bilansna aktiva	116,219	-	366	116,585	(1730)	114,855
Vanbilansne stavke	4,221,292	535,419	482	4,757,193	(21,652)	4,735,541
Ukupno na 31.12.2018.	15,533,762	1,044,563	208,199	16,786,524	(266,036)	16,520,488
Ukupno na 31.12.2017.	11,598,320	372,919	333,182	12,304,421	(288,181)	12,016,240

Ukupna ispravka vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za vanbilansne stavke sa 31. decembrom 2018. godine iznose 266,036 hiljada dinara (2017: 288,181 hiljadu dinara). Od tog iznosa 49,135 hiljada dinara se odnosi na pojedinačno obezvređene kredite i plasmane u nivou 3 (2017: 158,476 hiljada dinara), a 216,901 hiljada dinara (2017: 129,705 hiljada dinara) na kolektivno obezvređene, odnosno na plasmane u nivoima 1 i 2.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

35. KREDITNI RIZIK (Nastavak)

e) Maksimalna izloženost kreditnom riziku

Tabela u nastavku predstavlja najgori scenario izloženosti kreditnom riziku na dan 31. decembra 2018. i 2017. godine bez uzimanja u obzir sredstava obezbeđenja i zaštite od kreditnog rizika. Izloženosti kreditnom riziku iskazane su po knjigovodstvenoj vrednosti na dan izveštavanja. Na osnovu tabele uviđa se da se na 31. decembra 2018. godine 70% maksimalne izloženosti kreditnom riziku odnosi na kredite i potraživanja (2017: 69%), a 13% se odnosi na činidbene garancije (2017: 16%).

	2018.		U hiljadama dinara 2017.	
	Bruto maksimalna izloženost	Neto maksimalna izloženost	Bruto maksimalna izloženost	Neto maksimalna izloženost
Izloženost vezana za bilansne stavke				
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	2,016,492	2,008,431	1,410,233	1,401,644
Krediti i potraživanja od komitenata	9,708,670	9,480,302	7,100,184	6,838,374
Finansijska sredstva	187,102	180,880	7,666	3,610
Investicije u druga društva	481	479	49,680	49,406
Ostala bilansna aktiva	116,586	114,855	118,792	118,125
Ukupno bilansne pozicije	12,029,331	11,784,947	8,686,555	8,411,159
Izloženost vezana za vanbilansne stavke				
Plative garancije	987,861	984,064	552,350	549,162
Činidbene garancije	2,238,404	2,221,855	2,029,480	2,020,675
Nepokriveni akreditivi	-	-	-	-
Neiskorišćene preuzete obaveze	1,530,928	1,529,622	1,036,036	1,035,244
Ukupno vanbilansne stavke	4,757,193	4,735,541	3,617,866	3,605,081
Ukupno	16,786,524	16,520,488	12,304,421	12,016,240

Rukovodstvo je uvereno u sposobnost da se nastavi kontinuirana kontrola kreditnog izlaganja i održi prihvatljiv nivo izloženosti kreditnom riziku na osnovu sledećeg:

- 98.8% (2017: 97.3%) portfolija čine potraživanja raspoređena u Nivo 1 i Nivo 2 u skladu sa MSFI 9, a od čega 92.5% (2017: 94.3%) pripada Nivou 1;
- Od ukupne maksimalne izloženosti kreditnom riziku pojedinačno je obezvređeno 1.2% izloženosti (2017: 2.7%) i pripada Nivou 3 u skladu sa MSFI 9;

Rizične kreditne izloženosti redovno se pokrivaju adekvatnim sredstvima obezbeđenja u skladu sa preuzetim rizikom Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

35. KREDITNI RIZIK (Nastavak)

f) Koncentracija izloženosti kreditnom riziku po sektorima

Sledeća tabela prikazuje izloženosti Banke kreditnom riziku po sektorima. Pregled je dat po bruto knjigovodstvenim vrednostima.

	Sektor finansija i osiguranja	Sektor javnih preduzeća	Sektor privrednih društava	Sektor predu- zetnika	Javni sektor	Sektor stanov- ništva	Sektor stranih lica	U hiljadama dinara Sektor drugih komite- nata	Ukupno
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1,354,629	-	-	-	-	-	661,863	-	2,016,493
Kredit i potraživanja od komitenata									
<i>Kredit i potraživanja od stanovništva:</i>									
- minusna salda	-	-	-	-	-	5,205	-	-	5,205
- kreditne kartice	-	-	-	-	-	24,858	-	-	24,858
- hipotekarni krediti	-	-	-	-	-	183,590	-	-	183,590
- ostali plasmani	-	-	-	-	-	341,659	-	-	341,659
<i>Kredit i potraživanja od pravnih lica:</i>									
- velika	59,742	2,283,602	1,536,812	-	-	-	-	-	3,880,156
- mikro, mala i srednja	-	662,600	4,174,981	11,044	30,888	-	-	122,266	5,001,779
<i>Ostalo:</i>	-	-	-	-	218,113	-	53,309	-	271,422
	59,742	2,946,202	5,711,792	11,044	249,001	555,312	53,309	122,266	9,708,670
Finansijska sredstva									
- po fer vrednosti kroz ostali rezultat	2,518	-	4,301	-	-	-	-	-	6,819
- po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	-	36	-	-	-	-	-	36
- do dospeća	-	-	-	-	-	-	180,247	-	180,247
	2,518	-	4,337	-	-	-	180,247	-	187,102
Investicije u druga društva	302	-	-	-	-	-	179	-	481
Ostala potraživanja	50,006	321	43,005	7	20,389	1,803	934	120	116,586
Vanbilansne stavke	1,967	226,462	4,382,175	9,507	572	50,966	54,324	31,219	4,757,193
Ukupno na 31.12.2018.	1,469,164	3,172,986	10,141,310	20,559	269,961	608,082	950,857	153,605	16,786,524
Ukupno na 31.12.2017.	557,483	1,085,971	7,856,220	10,734	283,937	521,488	1,940,705	47,883	12,304,421

Banka sa 31. decembrom 2018. godine ima 60.4% (2017: 63.9%) izloženosti kreditnom riziku prema licima u sektoru privrednih društava.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

35. KREDITNI RIZIK (Nastavak)

g) Koncentracija izloženosti kreditnom riziku po geografskim regionima

Sledeća tabela prikazuje izloženosti Banke kreditnom riziku dužnicima iz Srbije i po geografskim regionima van Srbije. Pregled je dat po knjigovodstvenim bruto vrednostima.

	U hiljadama dinara							
	Srbija	Evropska unija	Ostale zemlje Evrope	Azija	Afrika	Amerika	Australija	Ukupno
Ukupno na 31.12.2018.	15,892,441	647,377	6,932	180,758	59,016	-	-	16,786,524
Ukupno na 31.12.2017.	11,266,617	699,014	294,743	201	34,582	-	9,265	12,304,421

h) Sredstva obezbeđenja po kreditima i plasmanima

Sledeća tabela prikazuje procenjenu fer vrednost sredstava obezbeđenja po kreditima i plasmanima Banke izloženih kreditnom riziku prema vrsti sredstva obezbeđenja. Procena fer vrednosti izvršena je u trenutku odobravanja izlaganja Banke i naknadno ukoliko rukovodstvo proceni da je došlo do obezvređenja plasmana ili sredstva obezbeđenja po plasmanu.

	U hiljadama dinara	
	2018.	2017.
Nedospeli i neobezvređeni		
- Nekretnine	8,856,726	6,075,402
- Finansijska sredstva	787,202	1,051,131
- Ostalo	1,715,583	1,165,914
Dospeli ali neobezvređeni		
- Nekretnine	140	42,216
- Finansijska sredstva	120	702
- Ostalo	3	16,619
Pojedinačno obezvređeni		
- Nekretnine	993,474	931,241
- Finansijska sredstva	-	-
- Ostalo	223,949	4,027,756
Ukupno	12,577,197	13,310,980

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

35. KREDITNI RIZIK (Nastavak)

i) Struktura aktive koja se klasifikuje

Struktura portfolia Banke, klasifikovan u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke, na dan 31. decembra 2018. godine prikazan je u sledećoj tabeli:

	U hiljadama dinara					
	A	B	V	G	D	Ukupno
Bilansna aktiva koja se klasifikuje						
Sektor finansija i osiguranja	4,740	1,200,046	209,662	313	52,437	1,467,198
Sektor privrednih društava	1,352,584	1,497,356	2,417,127	316,918	175,148	5,759,134
Sektor stanovništva	335,904	136,267	68,540	3,113	13,290	557,116
Sektor stranih lica	649,225	4,899	9,772	231,523	1,113	896,532
Ostali sektori	630,925	957,396	863,210	897,376	443	3,349,351
Ukupno	2,973,379	3,795,965	3,568,311	1,449,244	242,430	12,029,331
Vanbilansna aktiva koja se klasifikuje						
Sektor privrednih društava	1,489,118	1,012,479	1,311,215	569,053	310	4,382,175
Sektor stanovništva	35,147	10,536	1,776	1,637	1,870	50,966
Ostali sektori	63,861	222,756	6,682	30,753	-	324,052
Ukupno	1,588,126	1,245,772	1,319,673	601,442	2,181	4,757,193
Ukupno na 31.12.2018.	4,561,505	5,041,736	4,887,985	2,050,687	244,611	16,786,524

Struktura portfolia Banke na dan 31. decembra 2017. godine prikazan je u sledećoj tabeli:

	U hiljadama dinara					
	A	B	V	G	D	Ukupno
Bilansna aktiva koja se klasifikuje						
Sektor finansija i osiguranja	53,938	390,678	56,605	358	51,533	553,112
Sektor privrednih društava	1,048,437	1,853,219	1,950,838	270,921	330,818	5,454,233
Sektor stanovništva	259,512	145,433	31,144	18,409	16,364	470,862
Sektor stranih lica	702,498	293,541	10,964	33,835	1,408	1,042,247
Ostali sektori	538,823	302,044	73,492	250,096	1,646	1,166,101
Ukupno	2,603,208	2,984,915	2,123,043	573,619	401,769	8,686,555
Vanbilansna aktiva koja se klasifikuje						
Sektor privrednih društava	605,197	750,934	345,465	700,094	297	2,401,987
Sektor stanovništva	30,293	14,512	2,281	633	2,908	50,626
Ostali sektori	1,047,178	54,501	32,293	31,268	13	1,165,253
Ukupno	1,682,668	819,947	380,038	731,995	3,218	3,617,866
Ukupno na 31.12.2017.	4,285,876	3,804,863	2,503,082	1,305,614	404,987	12,304,421

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

35. KREDITNI RIZIK (Nastavak)

j) Struktura aktive koja se klasifikuje (Nastavak)

U procesu zaštite potraživanja Banka pribavlja različite oblike kolaterala - instrumenata obezbeđenja, i to: novčane depozite, hipoteke (stambeni i poslovni objekti), zaloge na hartijama od vrednosti, zaloge pokretnih stvari, garancije trećih lica i dr.

k) Raspored kolaterala i odbitnih stavki po aktivima koja se klasifikuje

Kategorija	U hiljadama dinara						
	Ukupna bilansna aktiva koja se klasifikuje	Ispravke vrednosti	Prvoklasna i adekvatna sredstva obezbeđenja -bilansna aktiva	Ukupna vanbilansna aktiva koja se klasifikuje	Rezervisanje	Prvoklasna i adekvatna sredstva obezbeđenja -vanbilansna aktiva	Odbitne stavke za vanbilansnu aktivu
A	2,973,379	(23,455)	1,739,277	1,588,126	(2,827)	650,760	632,950
B	3,795,965	(54,163)	954,284	1,245,772	(2,503)	217,293	811,821
V	3,568,311	(71,888)	160,743	1,319,673	(8,716)	167,005	943,616
G	1,449,244	(55,161)	-	601,442	(7,2659)	-	424,478
D	242,430	(39,716)	-	2,181	(342)	-	1,651
Ukupno na 31.12.2018.	12,029,331	(244,384)	2,854,304	4,757,193	(21,652)	1,035,058	2,814,516
Ukupno na 31.12.2017.	8,686,555	(275,396)	1,940,825	3,617,866	(12,785)	1,528,891	2,066,485

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

35. KREDITNI RIZIK (Nastavak)

l) Sektorska struktura ispravki vrednosti i rezervisanja

Struktura bilansne i vanbilansne aktive koja se klasifikuje i ispravki vrednosti i rezervisanja, utvrđenih u skladu sa internom metodologijom Banke, na dan 31. decembra 2018. i 2017. godine prikazana je kako sledi:

	U hiljadama dinara							
	Nivo 1		Nivo 2		Nivo 3		Ukupno	
	Bilansna aktiva	Ispravka vrednosti	Bilansna aktiva	Ispravka vrednosti	Bilansna aktiva	Ispravka vrednosti	Bilansna aktiva	Ispravka vrednosti
Sektor finansija i osiguranja	1,467,197	(8,219)	-	-	-	-	1,467,197	(8,219)
Sektor privrednih društava	5,251,872	(113,175)	302,417	(11,104)	204,845	(47,905)	5,759,134	(172,184)
Sektor stanovništva	527,870	(6,619)	26,385	(3,032)	2,861	(752)	557,116	(10,404)
Sektor stranih lica	716,285	(6,808)	180,247	(6,222)	-	-	896,532	(13,031)
Ostali sektori	3,349,245	(40,534)	94	-	11	(11)	3,349,351	(40,546)
Ukupno bilansna aktiva	11,312,469	175,356	509,143	(20,360)	207,717	48,669	12,029,330	(244,384)
	Vanbilansna aktiva	Rezervisanje	Vanbilansna aktiva	Rezervisanje	Vanbilansna aktiva	Rezervisanje	Vanbilansna aktiva	Rezervisanje
Sektor privrednih društava	3,847,255	(7,830)	534,610	(11,772)	310	(310)	4,382,175	(19,912)
Sektor stanovništva	49,991	(897)	803	(15)	172	(172)	50,966	(1,084)
Ostali sektori	324,046	(656)	6	-	-	-	324,052	(656)
Ukupno vanbilansne stavke	4,221,292	(9,383)	535,419	(11,787)	482	(482)	4,757,193	(21,652)
Ukupno stanje na dan 31.12.2018. godine	15,533,762	(184,739)	1,044,562	(32,146)	208,200	(49,151)	16,786,523	(266,036)
Ukupno stanje na dan 31.12.2017. godine	11,598,320	(123,857)	372,919	(5,811)	333,182	(158,513)	12,304,421	(288,181)

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

35. KREDITNI RIZIK (Nastavak)

lj) Potraživanja sa statusom neizvršenja obaveza

Posebnu pažnju Banka poklanja nadzoru potraživanja sa statusom neizmirivanja obaveza (default), praćenjem ukupnog stanja i trenda iznosa ovih potraživanja. Potraživanja sa statusom neizmirivanja obaveza (default) prate se na nivou Banke, na nivou interne klase rizika (kod pravnih lica) i po kriterijumu proizvoda (kod fizičkih lica), kao i sektorske pripadnosti.

U skladu sa propisima, potraživanja sa statusom neizmirivanja obaveza (default) kod preduzeća prate se na nivou klijenta, a kod fizičkih lica i preduzetnika na nivou pojedinačnog potraživanja.

Pregled sektorske strukture navedenih potraživanja u bruto iznosu sa stanjem na dan 31. decembra 2018. godine prikazan je u sledećoj tabeli:

	U hiljadama dinara	
	Vrednost potraživanja	Potraživanja sa statusom neizvršenja obaveza
Sektor privrednih društava	5,759,134	204,845
Sektor stanovništva	557,116	2,861
Sektor preduzetnika	11,052	-
Sektor stranih lica	896,532	-
Sektor finansija i osiguranja	1,467,197	-
Sektor drugih komitenata	122,386	5
Ostali sektori	3,215,914	-
Ukupno sa 31.12.2018.	12,029,331	207,711
Ukupno sa 31.12.2017.	8,686,555	333,320

Bilansna aktiva sa statusom neizmirivanja obaveza (default) iznosi 207,711 hiljada dinara na dan 31. decembra 2018. godine (2017: 333,320 hiljada dinara), dok ispravka vrednosti navedene bilansne aktive iznosi 48,652 hiljade dinara (2016: 158,479 hiljada dinara).

Vanbilansne stavke sa statusom neizmirivanja obaveza (default) iznose 482 hiljade dinara na dan 31. decembra 2018. godine (2017: 297 hiljada dinara), rezervisanja za gubitke po navedenim vanbilansnim stavkama iznose 482 hiljade dinara (2017: 297 hiljada dinara).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

35. KREDITNI RIZIK (Nastavak)

m) Restrukturiranje

Restrukturiranje obuhvata produžavanje ugovorenih rokova otplate, kao i modifikaciju plaćanja. Nakon restrukturiranja, klijent koji je bio u docnji se vraća u status aktivnog plasmana i vodi se zajedno sa ostalim sličnim plasmanima. Procedure Banke u vezi sa restrukturiranjem se zasnivaju na indikatorima ili kriterijumima koji, prema mišljenju rukovodstva Banke, ukazuju da će se otplata plasmana najverovatnije nastaviti. U sledećoj tabeli prikazano je stanje plasmana Banke sa 31. decembrom 2018. godine i 2017. godine koji su restrukturirani.

	U hiljadama dinara	
	2018.	2017.
Kredit i potraživanja od komitenata		
<i>Kredit i potraživanja od stanovništva:</i>		
- stambeni	20,284	20,766
- ostali plasmani	4,059	7,120
<i>Kredit i potraživanja od pravnih lica:</i>		
- mikro, mala, srednja i velika	99,298	231,662
Ukupno	123,641	259,548

Na dan 31. decembra 2018. godine i 2017. godine u okviru bilansne aktive restrukturirani su krediti sledećim klijentima:

	U hiljadama dinara	
	2018.	2017.
INTER-KOP DOO	-	113,939
AUTO KUĆA VOŽDOVAC AD	48,536	64,103
LEMIĆ GROUP DOO	22,426	21,542
011 NEKRETNINE DOO	17,776	19,532
METALOPROMET DOO KULA	9,566	11,144
VIDIBEL DOO	994	1,401
fizička lica	24,343	27,886
Ukupno	123,641	259,548

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

36. RIZIK LIKVIDNOSTI

a) Ročna struktura sredstava i obaveza

Tabela u nastavku predstavlja analizu rokova dospeća sredstava i obaveza Banke na osnovu preostalog roka plaćanja. Ugovoreni rokovi dospeća sredstava i obaveza određeni su na osnovu preostalog perioda na dan bilansa stanja u odnosu na ugovoreni rok dospeća. Prilivi i odlivi prikazani u tabeli nisu diskontovani.

Ročna struktura sredstava i obaveza na dan 31. decembra 2018. godine prikazana je kako sledi:

	U hiljadama dinara					
	Do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Preko 1 godine	Bez roka dospeća	Ukupno
AKTIVA						
Gotovina i sredstva kod centralne banke	1,639,909	-	-	-	271,555	1,911,464
Hartije od vrednosti	-	-	1	489,842	6,855	496,698
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1,901,777	106,710	58,017	-	-	2,066,504
Kredit i potraživanja od komitenata	1,179,569	2,607,257	3,705,653	1,940,380	-	9,432,859
Investicije u zavisna društva	-	-	-	-	114	114
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	13,353	13,353
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	-	1,320,238	1,320,238
Investicione nekretnine	-	-	-	-	253,176	253,176
Tekuća poreska sredstva	-	-	-	-	10,443	10,443
Stalana sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	-	-	-	25,051	25,051
Ostala sredstva	60,577	3,192	14,628	-	14,865	93,262
Ukupna aktiva	4,781,832	2,717,159	3,778,299	2,430,222	1,915,650	15,623,162

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

36. RIZIK LIKVIDNOSTI (Nastavak)

a) Ročna struktura sredstava i obaveza (Nastavak)

	U hiljadama dinara					
	Do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Preko 1 godine	Bez roka dospeća	Ukupno
OBAVEZE						
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim institucijama i Centralnoj banci	77,766	-	6,000	-	-	83,766
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	912,227	1,400,379	3,830,587	5,100,211	38,528	11,281,932
Rezervisanja	-	-	-	45,883	-	45,883
Odložene poreske obaveze	-	-	-	-	115,896	115,896
Ostale obaveze	13,532	55,022	10,329	47,710	74,824	201,417
Ukupna pasiva	1,003,525	1,455,401	3,846,916	5,193,804	229,248	11,728,894
Ročna neusklađenost						
Na dan 31. decembra 2018.	3,778,307	1,261,758	(68,617)	(2,763,582)	1,686,402	3,894,268
Na dan 31. decembra 2017.	2,374,610	647,013	(901,146)	(495,243)	1,864,265	3,489,499

U okviru potraživanja bez ugovorenog roka dospeća raspoređene su i hartije od vrednosti bez roka dospeća, dospela potraživanja za koja se ne može sa sigurnošću proceniti ročnost naplate i namenski depoziti za koje se ne može proceniti datum povlačenja.

Na osnovu analize kretanja plasmana u vidu odobrenih minusa po tekućim računima i kreditnih kartica utvrđena je stabilnost nivoa datih plasmana pa su isti raspoređeni u ročni okvir preko 1 godine.

Statističkom analizom kretanja transakcionih depozita u poslednjih godinu dana, Banka je utvrdila da su isti stabilna kategorija obaveza Banke, te da se po tom osnovu u narednih godinu dana ne može očekivati značajni odlivi po osnovu ovih depozita koji bi ugrozili likvidnost Banke. Deo ovih depozita koji je sa 31. decembrom 2018. godine procenjen kao nestabilna kategorija depozita svrstan je u ročnu grupu do 7 dana, dok je preostali deo istih prebačen u ročnu grupu preko 1 godine.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

36. RIZIK LIKVIDNOSTI (Nastavak)

b) Ročnost vanbilansnih stavki

Tabela u nastavku prikazuje ročnu strukturu vanbilansnih stavki po osnovu kojih Banka potencijalno može doći u situaciju da vrši plaćanje. Ročna struktura je data prema ugovorenom datumu isteka važnosti preuzete potencijalne obaveze Banke.

	U hiljadama dinara						
	Garancije	Preuzete neopozive obaveze	Preuzete opozive obaveze	Nepokri-veni akreditivi	Ukupan bruto	Rezervi-sanje	Ukupno neto
31.12.2018.							
Do 1 godine	2,292,468	66,607	1,154,397	-	3,513,473	19,066	3,494,407
Preko 1 godine	933,797	2,277	307,646	-	1,243,720	2,586	1,241,134
	<u>3,226,266</u>	<u>68,884</u>	<u>1,462,044</u>	<u>-</u>	<u>4,757,193</u>	<u>21,652</u>	<u>4,735,541</u>
31.12.2017.							
Do 1 godine	1,167,942	40,558	854,249	-	2,062,749	8,511	2,054,238
Preko 1 godine	1,413,889	141,722	-	-	1,555,611	4,274	1,551,337
	<u>2,581,831</u>	<u>182,280</u>	<u>854,249</u>	<u>-</u>	<u>3,618,360</u>	<u>12,785</u>	<u>3,605,575</u>

c) Pokazatelj likvidnosti prema regulativi NBS

Vrednost pokazatelja likvidnosti utvrđenog prema regulativi NBS na dan 31. decembra 2018. i 2017. godine i relevantne vrednosti u toku 2018. i 2017. godine date su u sledećoj tabeli:

	<u>2018.</u>	<u>2017.</u>
Pokazatelj likvidnosti		
31. decembra	2.61	3.14
Prosek za godinu	2.17	2.39
Najniži iznos	1.51	1.31
Najviši iznos	3.58	5.49
	<u>2018.</u>	<u>2017.</u>
Uži pokazatelj likvidnosti		
31. decembra	1.37	1.48
Prosek za godinu	1.16	1.24
Najniži iznos	0.84	0.74
Najviši iznos	2.23	3.06
	<u>2018.</u>	<u>2017.</u>
Pokazatelj pokriva likvidnom aktivom	143.64%	168.71%

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

36. RIZIK LIKVIDNOSTI (Nastavak)

d) Interni pokazatelji likvidnosti

Tabela u nastavku prikazuje vrednosti internih pokazatelja koje Banka koristi za procenu strukturne likvidne pozicije na dan 31. decembra 2018. i 2017. godine:

Pokazatelj promptne likvidnosti / likvidnih sredstava predstavlja procentualno učešće likvidne aktive dospeća do 7 dana / 90 dana korigovane za obaveze prema drugim bankama po osnovu kredita preko noći i iznosa depozita iznad limita visoke koncentracije i ukupne aktive.

Pokazatelj vanbilansnih obaveza predstavlja procentualno učešće vanbilansnih obaveza po kojima može doći do plaćanja ponderisanih usvojenim ponderima utvrđenim na osnovu izvršene analize i likvidne aktive dospeća do 90 dana korigovane za obaveze prema drugim bankama po osnovu kredita preko noći i iznosa depozita iznad limita visoke koncentracije.

	<u>2018.</u>	<u>2017.</u>
Pokazatelj promptne likvidnosti	6.89%	17.32%
Pokazatelj likvidnih sredstava	6.93%	17.38%
Pokazatelj vanbilansnih obaveza	41.77%	16.25%

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

37. RIZIK KAMATNE STOPE U BANKARSKOJ KNJIZI

Izloženost Banke riziku kamatne stope u bankarskoj knjizi na dan 31. decembra 2018. godine prikazana je u sledećim tabelama:

a) Analiza dispariteta kamatno osetljive aktive i obaveza

	Do 1 meseca	Od 1 do 6 meseci	Od 6 do 12 meseci	Preko 1 godine	U hiljadama dinara	
					Aktiva koja nije izložene riziku kamatne stope	Ukupno
AKTIVA						
Gotovina i sredstva kod Centralne banke	1,399,973	-	-	-	511,491	1,911,464
Hartije od vrednosti	-	-	-	489,842	6,856	496,698
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1,225,222	106,710	58,017	-	676,555	2,066,504
Kredit i potraživanja od komitenata	1,052,914	4,147,725	2,218,038	1,809,226	204,955	9,432,859
Investicije u zavisna društva	-	-	-	-	114	114
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	13,353	13,353
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	-	1,320,238	1,320,238
Investicione nekretnine	-	-	-	-	253,176	253,176
Tekuća poreska sredstva	-	-	-	-	10,443	10,443
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	-	-	-	25,051	25,051
Ostala sredstva	-	-	-	-	93,262	93,262
Ukupna aktiva	3,678,109	4,254,435	2,276,055	2,299,068	3,115,494	15,623,162

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

37. RIZIK KAMATNE STOPE U BANKARSKOJ KNJIZI (Nastavak)

a) Analiza dispariteta kamatno osetljive aktive i obaveza (Nastavak)

	U hiljadama dinara					
	Do 1 meseca	Od 1 do 6 meseci	Od 6 do 12 meseci	Preko 1 godine	Obaveze koje nisu izložene riziku kamatne stope	Ukupno
OBAVEZE						
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim institucijama i Centralnoj banci	28,720	-	-	-	55,046	83,766
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	5,402,281	1,898,126	1,559,668	625,482	1,796,376	11,281,932
Rezervisanja	-	-	-	-	45,883	45,883
Odložene poreske obaveze	-	-	-	-	115,896	115,896
Ostale obaveze	-	-	-	-	201,417	201,417
Ukupno obaveze	5,431,001	1,898,126	1,559,668	625,482	2,214,617	11,728,894
Neto izloženost riziku od promene kamatnih stopa						
- Na dan 31. decembra 2018.	<u>(1,752,892)</u>	<u>2,356,309</u>	<u>716,387</u>	<u>1,673,586</u>	<u>900,877</u>	<u>3,894,268</u>
- Na dan 31. decembra 2017.	<u>(830,493)</u>	<u>1,370,976</u>	<u>881,099</u>	<u>1,207,168</u>	<u>860,750</u>	<u>3,489,499</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

37. RIZIK KAMATNE STOPE U BANKARSKOJ KNJIZI (Nastavak)

b) Analiza osetljivosti prihoda od kamata Banke na promene kamatnih stopa

	U hiljadama dinara							
	+50bp				Promena u nivou kamatnih stopa -50bp			
	RSD	EUR	USD	Ukupno	RSD	EUR	USD	Ukupno
Efekat na kamatno osetljivu aktivu	3,400	844	21	4,265	(3,400)	(844)	(21)	(4,265)
Efekat na kamatno osetljive obaveze	(2,379)	(1,188)	(78)	(3,646)	2,379	1,188	78	3,646
Neto efekat promene kamatnih stopa:								
31. decembar 2018. godine	1,021	(344)	(57)	620	(1,021)	344	57	(620)
31. decembar 2017. godine	4,985	(2,103)	(82)	2,800	(4,985)	2,102	82	(2,800)

Banka vrši analizu izloženosti riziku od promene kamatnih stopa na dinamičkoj osnovi, uzimajući u obzir alternativne izvore finansiranja i plasmane, pre svega kredite i depozite budući da oni predstavljaju najznačajnije kamatonosne pozicije.

U slučaju da je kamatna stopa na obaveze po depozitima u stranoj valuti na dan 31. decembra 2018. godine bila veća za 0.5% na godišnjem nivou, uz ostale nepromenjene varijable, dobit za 2018. godinu nakon oporezivanja bila bi manja za 1,266 hiljada dinara, kao rezultat većih rashoda od kamata.

Da je kamata na obaveze po depozitima u dinarima na dan 31. decembra 2018. godine bila veća za 0.5% na godišnjem nivou, uz ostale nepromenjene varijable, dobit za 2018. godinu nakon oporezivanja bila bi manja za 2,379 hiljada dinara, kao rezultat većih rashoda od kamata.

U slučaju da je kamatna stopa na kredite u stranoj valuti i indeksirane kretanjem deviznog kursa na dan 31. decembra 2018. godine bila manja za 0.5% na godišnjem nivou, uz ostale nepromenjene varijable, dobit za 2018. godinu nakon oporezivanja bila bi manja za 865 hiljada dinara, kao rezultat većih rashoda kamata.

U slučaju da je kamatna stopa na kredite u dinarima na dan 31. decembra 2018. godine bila manja za 0.5% na godišnjem nivou, uz ostale nepromenjene varijable, dobit za 2018. godinu nakon oporezivanja bila bi manja za 3,400 hiljada dinara, kao rezultat manjih prihoda od kamata.

Stanje na dan	Promena kamatnih stopa u procentnim poenima	U hiljadama dinara	
		Promena neto kamate u %	Promena neto kamate
31. decembar 2018. godine	+/-0.5	-/+0.12	-/+620
31. decembar 2017. godine	+/-0.5	-/+0.55	-/+2,800

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

37. RIZIK KAMATNE STOPE U BANKARSKOJ KNJIZI (Nastavak)

c) Koeficijent osetljivosti i relativni disperitet

Izloženost Banke riziku kamatne stope u bankarskoj knjizi prati se i kroz odnos kamatonosne aktive i pasive na koju se plaća kamata (koeficijent osetljivosti) i kroz odnos kumulativnog disperiteta i ukupne aktive (relativni disperitet).

<u>Stanje na dan</u>	<u>Kamatonosno osetljiva aktiva</u>	<u>Kamatonosno osetljiva pasiva</u>	U hiljadama dinara	
			<u>Koeficijent osetljivosti</u>	<u>Relativni disparitet</u>
31. decembar 2018. godine	12,507,667	9,514,277	1.31	0.25
31. decembar 2017.godine	7,927,950	5,299,200	1.50	0.30

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

38. RIZIK OD PROMENE KURSEVA STRANIH VALUTA

- a) Analiza sredstava i obaveza po valutama sa stanjem na dan 31. decembar 2018. godine prikazana je u sledećoj tabeli:

	U hiljadama dinara						
	EUR	USD	CHF	Ostale valute	Ukupno podbilans osetljiv na promenu deviznog kursa	Podbilans neosetljiv na promenu deviznog kursa	Ukupno
AKTIVA							
Gotovina i sredstva kod Centralne banke	367,748	22,709	11,507	672	402,636	1,508,828	1,911,464
Hartije od vrednosti	112,720	377,122	-	-	489,842	6,856	496,698
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1,683,101	12,240	610	13	1,695,964	370,540	2,066,504
Kredit i potraživanja od komitenata	2,572,199	55,321	-	-	2,627,520	6,805,339	9,432,859
Ostala sredstva	43,562	-	-	-	43,562	1,672,075	1,715,637
Ukupna aktiva	4,779,330	467,392	12,117	685	5,259,524	10,363,638	15,623,162
OBAVEZE							
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim institucijama i Centralnoj banci	23,817	-	-	-	23,817	59,949	83,766
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	4,717,842	260,859	17,503	10	4,996,214	6,285,718	11,281,932
Rezervisanja	4,706	5,374	-	3,435	13,515	32,368	45,883
Ostale obaveze	2,334	5,172	1	-	7,507	309,806	317,313
Ukupno obaveze	4,748,699	271,405	17,504	3,445	5,041,053	6,687,841	11,728,894
Neto devizna pozicija							
- Na dan 31. decembra 2018.	30,631	195,987	(5,387)	(2,760)	218,471	3,675,797	3,894,268
- Na dan 31. decembra 2017.	14,524	76,736	(938)	4,379	94,701	3,629,761	3,726,445

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

38. RIZIK OD PROMENE KURSEVA STRANI VALUTA (Nastavak)

b) Devizni podbilans Banke po valutama, sa stanjem na dan 31. decembra 2018. godine, prikazan je u sledećoj tabeli:

		U hiljadama dinara					
		Devizna klauzula vezana za		Devizna klauzula vezana za		Ostale valute - prevedene u	Ukupno devizni podbilans
		EUR	EUR	USD	USD	EUR	
Aktiva	Dinari	2,463,607	2,315,723	467,392	-	12,802	5,259,524
	EUR	20,844	19,592	3,954	-	108	44,499
Obaveze	Dinari	4,747,613	1,086	271,405	-	20,949	5,041,053
	EUR	40,168	9	2,296	-	177	42,650

c) Analiza osetljivosti prihoda Banke na promene deviznih kurseva:

		U hiljadama dinara		
		Promena u kursu		
		Ukupno	10%	-10%
AKTIVA				
Gotovina i sredstva kod Centralne banke		402,636	40,264	(40,264)
Hartije od vrednosti		489,842	48,984	(48,984)
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija		1,695,964	169,596	(169,596)
Kredit i potraživanja od komitenata		2,627,520	262,752	(262,752)
Ostala sredstva		43,562	4,356	(4,356)
Ukupna aktiva		5,259,524	525,952	(525,952)
OBAVEZE				
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim institucijama i Centralnoj banci		23,817	(2,382)	2,382
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima		4,996,214	(499,621)	499,621
Rezervisanja		13,515	(1,352)	1,352
Ostale obaveze		7,507	(751)	751
Ukupne obaveze		5,041,053	(504,105)	504,105
Neto izloženost deviznom riziku:				
31. decembar 2018. godine			21,847	(21,847)
31. decembar 2017. godine			9,470	(9,470)

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

38. RIZIK OD PROMENE KURSEVA STRANIH VALUTA (Nastavak)

c) Analiza osetljivosti prihoda Banke na promene deviznih kurseva (Nastavak)

U slučaju da je na dan 31. decembra 2018. godine domaća valuta (RSD) zabeležila porast za 10% u odnosu na strane valute, dobitak za 2018. godinu bio bi veći za RSD 21,847 hiljada dinara, najvećim delom zbog kursnih razlika nastalih po osnovu preračuna potraživanja/obaveza banke.

U slučaju da je na dan 31. decembra 2018. godine domaća valuta (RSD) zabeležila pad za 10% u odnosu na strane valute, a sve ostale varijable ostale nepromenjene, dobitak za 2018. godinu bio bi manji za RSD 21,847 hiljada dinara, najvećim delom zbog kursnih razlika nastalih po osnovu preračuna potraživanja/obaveza banke. Simetričan uticaj na rezultat Banke, posledica je ukidanja zaštitne klauzule kod kredita sa valutnom klauzulom.

d) VaR analiza strukturnog deviznog rizika (desetodnevni VaR) sa stanjem na dan 31. decembar 2018. godine prikazana je u sledećoj tabeli:

2018.	VaR na dan	Prosečan VaR	Minimalni VaR	U hiljadama dinara	
				Maksimalni VaR	
Valutni VaR	5,647	6,554	112	13,798	

2017.	VaR na dan	Prosečan VaR	Minimalni VaR	U hiljadama dinara	
				Maksimalni VaR	
Valutni VaR	2,691	2,708	92	5,100	

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

38. RIZIK OD PROMENE KURSEVA STRANIH VALUTA (Nastavak)

e) Pokazatelj deviznog rizika

	U hiljadama dinara	
	2018.	2017.
Pokazatelj deviznog rizika		
31. decembra	6.68%	2.81%
Prosek za godinu	6.15%	3.47%
Najniži iznos	0.56%	0.54%
Najviši iznos	14.95%	15.22%

Pokazatelj deviznog rizika se u toku 2018. godine kretao u rasponu od 0.56% do 14.95%, pri čemu je maksimalno dozvoljeni nivo bio 20% u odnosu na kapital Banke.

39. CENOVNI RIZIK

a) VaR analiza portfolija plasmana izloženih cenovnom riziku (desetodnevni VaR) sa stanjem na dan 31. decembar 2018. godine prikazana je u sledećoj tabeli:

	U hiljadama dinara			
	VaR na dan	Prosečan VaR	Minimalni VaR	Maksimalni VaR
2018.				
Kamatni VaR	0	1	0	6
2017.				
Kamatni VaR	4	5	3	7

b) Banka na 31.12.2018. godine nije raspolagala tržišnim portfolijem, zbog čega VaR analiza portfolija plasmana izloženih cenovnom riziku (jednodnevni VaR) sa podelom po vrsti aktive sa stanjem na dan 31. decembar 2018. i 2017. godine prikazana u sledećoj tabeli ima sledeće vrednosti:

VaR pozicije	U hiljadama dinara	
	Obveznice	Svop ugovori
- na dan 31. decembar 2018.	0	0
- na dan 31. decembar 2017.	1	1,001

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

39. CENOVNI RIZIK (Nastavak)

- c) Kako Banka na 31.12.2018. godine nije imala plasmane raspoređene u knjigu trgovanja, na datum analize nije vršena analiza stresnih udara na bazi promene cena od ± 200 baznih poena:

	<u>Obveznice</u>	<u>U hiljadama dinara</u> <u>Svop ugovori</u>
Promena cene za ± 200bp		
- na dan 31. decembar 2018.	0	0
- na dan 31. decembar 2017.	± 2	$\pm 9,676$

Stresni udar se odnosi na uticaj promena vrednosti pozicija portfolija u slučaju promene cena instrumenata od ± 200 bp na pojedinačne pozicije u portfoliju.

- d) Zbog činjenice da na dan 31.12.2018. godine Banka nije imala plasmane raspoređene u knjigu trgovanja, nije vršena analiza promene dnevnog VaR-a primenom stresnog udara na bazi promena volatilnosti knjige trgovanja. Tabela prikazuje promene VaR vrednosti ukupnog portfolija u slučaju promene volatilnosti instrumenata za $\pm 10\%$.

	<u>U hiljadama dinara</u>	
	<u>2018.</u>	<u>2017.</u>
Promena volatilnosti instrumenta [%]		
-10	-	529
0	-	1,391
10	-	2,443

40. RIZIK ZEMLJE

Izloženost Banke prema drugim zemljama data je u sledećoj tabeli:

	<u>U hiljadama dinara</u>	
	<u>2018.</u>	<u>2017.</u>
Evropa-EU	703,218	1,600,685
Evropa-ostalo	6,932	294,743
Afrika	59,016	34,582
Azija	180,758	291
Australija	-	9,265
Ukupno	<u>949,923</u>	<u>1,939,567</u>

Potraživanja se najvećim delom odnose na stanja na računima kod ino banaka, 69.68% (2017: 52.32%).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

41. FER VREDNOST FINANSIJSKIH SREDSTAVA I OBAVEZA

Poslovna politika Banke je da obelodani informacije fer vrednosti za one komponente aktive i pasive za koje su raspoložive objavljene ili kotirane tržišne cene i za one čija fer vrednost može da bude znatno drugačija od njihove knjigovodstvene vrednosti.

Tržišna cena, gde postoji aktivno tržište, najbolji je dokaz fer vrednosti finansijskog instrumenta. Međutim, tržišne cene nisu dostupne za niz finansijskih sredstava i obaveza koje Banka ima. Stoga, kada tržišna cena finansijskih instrumenata nije dostupna, fer vrednost sredstava i obaveza se procenjuje koristeći sadašnju vrednost ili druge tehnike vrednovanja zasnovane na trenutno preovlađujućim tržišnim uslovima. U Republici Srbiji ne postoji dovoljno tržišnog iskustva, kao ni stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje potraživanja i ostale finansijske aktive i pasive, pošto zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, fer vrednost nije moguće pouzdano utvrditi u odsustvu aktivnog tržišta.

Rukovodstvo Banke procenjuje sveukupnu izloženost Banke riziku, a u slučajevima za koje procenjuje da vrednost aktive prikazane u njenim poslovnim knjigama ne može da bude ostvarena, ustanovljava rezervu.

Po mišljenju rukovodstva Banke, iznosi u priloženim finansijskim izveštajima odražavaju vrednost koja je u datim okolnostima najverodostojnija i najkorisnija za potrebe izveštavanja.

Fer vrednost neopozivih kreditnih obaveza i potencijalnih obaveza su iste kao i njihove knjigovodstvene vrednosti.

Procena finansijskih instrumenata

Banka meri fer vrednost pomoću sledeće hijerarhije fer vrednosti koja odražava značaj inputa koji se koriste u izradi merenja:

- **Nivo 1:** kotirane tržišne cene (nekorigovane) na aktivnim tržištima za identičan instrument.
- **Nivo 2:** Tehnike procene koje se temelje na uočljivim inputima koji ne predstavljaju kotirane cene iz nivoa 1, bilo direktno (tj kao cene) ili indirektno (tj izvedeni iz cena). Ova kategorija uključuje instrumente koji su vrednovani korišćenjem: kotirane tržišne cene na aktivnim tržištima za slične instrumente; navedene cene za iste ili slične instrumente na tržištu koja se smatraju manje aktivnim; ili druge tehnike procene u kojima su svi značajni inputi direktno ili indirektno uočljivi iz tržišnih podataka.
- **Nivo 3:** Tehnike procene koje koriste značajne neuočljive inpute. Ova kategorija uključuje sve instrumente, gde tehnika vrednovanja uključuje inpute nebazirane na uočljivim podacima i neuočljivi inputi imaju značajan uticaj na vrednovanje instrumenta. Ova kategorija uključuje instrumente koji se vrednuju na bazi kotiranih cena sličnih instrumenata gde su značajna neuočljiva podešavanja ili pretpostavke potrebne da bi se odražavala razlika između instrumenata.

Fer vrednosti finansijske imovine i finansijskih obaveza kojima se trguje na aktivnim tržištima temelji se na kotiranim tržišnim cenama ili cenama kotiranim od strane dilera. Za sve ostale finansijske instrumente Banka određuje fer vrednosti pomoću tehnika procene.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

41. FER VREDNOST FINANSIJSKIH SREDSTAVA I OBAVEZA (Nastavak)

Tehnike procene uključuju neto sadašnju vrednost i modele diskontovanog gotovinskog toka, upoređujući sa sličnim instrumentima za koje postoji uočljiva tržišna cena i drugi modeli procene. Pretpostavke i inputi korišćeni u tehnikama procene uključuju oslobođene rizika i benčmark kamatne stope, kreditne marže i druge premije koje se koriste u proceni diskontne stope, cene obveznica i vlasničkih hartija, devizne kurseve, kapital i kapitalom indeksirane cene i očekivane oscilacije cena i korelacije. Cilj tehnika procene je odrediti fer vrednost koja odražava cenu finansijskog instrumenta na dan izveštavanja, koja bi bila definisana od strane učesnika na tržištu u slobodnim i nezavisnim transakcijama.

Banka koristi široko prihvaćene modele procene za određivanje fer vrednosti uobičajenih i jednostavnijih finansijskih instrumenata, kao kamatne stope i valutne svopove koji koriste samo uočljive tržišne podatke i zahtevaju malo prosuđivanja i procene od strane menadžmenta. Kotirane cene i inputi za modele su obično dostupni na tržištu za kotirane dužničke i vlasničke hartije od vrednosti, derivate kojima se trguje i jednostavne derivate kao kamatni svopovi.

Dostupnost uočljivih tržišnih cena i inputa modela smanjuje potrebu za procenama rukovodstva te smanjuje nesigurnost povezanu s određivanjem fer vrednosti. Raspoloživost uočljivih tržišnih cena i inputa varira zavisno od proizvoda i tržišta i sklona je promenama usled specifičnih dešavanja i opštih uslova budućih tržišta.

Tabela ispod analizira finansijske instrumente merene po fer vrednosti na kraju izveštajnog perioda, prema nivou u hijerarhiji fer vrednosti u okviru kog je merenje fer vrednosti smešteno:

Finansijska imovina koja se vodi po fer vrednosti		U hiljadama dinara		
		31.12.2018.		
		Knjigovodstve na vrednost	Fer vrednost	
Hartije od vrednosti		496,698	496,698	
Ukupno 31.12.2018.		496,698	496,698	
Ukupno 31.12.2017.		316,924	316,924	

U hiljadama dinara				
	Nivo1	Fer vrednosti		Ukupno
		Nivo2	Nivo3	
Finansijska sredstva	-	489,842	-	489,842
Ukupno 31.12.2018.	-	489,842	-	489,842
Ukupno 31.12.2017.	-	313,224	-	313,224

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

41. FER VREDNOST FINANSIJSKIH SREDSTAVA I OBAVEZA (Nastavak)

Sledeća tabela prikazuje fer vrednost finansijskih instrumenata koji nisu mereni po fer vrednosti i i analizira ih po nivou u hijerarhiji fer vrednosti u okviru kog je merenje fer vrednosti smešteno:

	U hiljadama dinara 31.12.2018.	
	Knjigovodstve na vrednost	Fer vrednost
Finansijska (monetarna) aktiva		
Gotovina i sredstva kod Centralne banke	1,911,464	1,911,464
Kredit i potraživanja od banka i drugih finansijskih organizacija	2,066,504	2,064,561
Kredit i potraživanja od komitenata	9,432,859	9,268,986
Ostala aktiva	224	224
Ukupno aktiva 31.12.2018.	13,411,051	13,245,235
Ukupno aktiva 31.12.2017.	9,600,027	9,471,957
Finansijska (monetarna) pasiva		
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama	83,766	83,608
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	11,281,932	11,100,888
Ostale obaveze	111,486	111,486
Ukupno obaveze 31.12.2018.	11,477,184	11,295,982
Ukupno obaveze 31.12.2017.	7,950,384	7,892,382

	U hiljadama dinara			
	Nivo1	Fer vrednost		Ukupno
Nivo2		Nivo3		
Aktiva				
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	-	2,064,561	-	2,064,561
Kredit i potraživanja od komitenata	-	9,268,986	-	9,268,986
Ukupno 31.12.2018.	-	11,333,547	-	11,333,547
Ukupno 31.12.2017.	-	8,117,931	-	8,117,931
Obaveze				
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama	-	83,608	-	83,608
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	-	11,100,888	-	11,100,888
Ukupno 31.12.2017.	-	11,184,496	-	11,184,496
Ukupno 31.12.2017.	-	7,680,599	-	7,680,599

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

41. FER VREDNOST FINANSIJSKIH SREDSTAVA I OBAVEZA (Nastavak)

Tabela ispod prikazuje klasifikaciju Banke za svaku klasu finansijske aktive i obaveza i njihovu fer vrednost za 31. decembar 2018:

	Vodi se po fer vrednosti	Koje se drže do dospeća	Kredit i potraživanja	Raspoloživo za prodaju	Ostala amortizovana vrednost	U hiljadama dinara	
						Ukupna sadašnja vrednost	Fer vrednost
Gotovina i sredstva kod Centralne banke	-	-	-	-	1,911,464	1,911,464	1,911,464
Hartije od vrednosti	-	-	-	496,698	-	496,698	496,698
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	-	-	2,066,504	-	-	2,066,504	2,064,561
Kredit i potraživanja od komitenata	-	-	9,432,859	-	-	9,432,859	9,268,986
Ostala aktiva	-	-	-	-	224	224	224
Ukupno aktiva	-	-	11,499,363	496,698	1,911,688	13,907,749	13,741,933
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama	-	-	-	-	83,766	83,766	83,608
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	-	-	-	-	11,281,932	11,281,932	11,100,888
Ostale obaveze	-	-	-	-	111,486	111,486	111,486
Ukupno obaveze	-	-	-	-	11,477,184	11,477,184	11,295,982

Sledeće metode i pretpostavke su korišćene za procenjivanje fer vrednosti finansijskih instrumenata Banke na dan 31. decembra 2018. i 2017. godine:

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

41. FER VREDNOST FINANSIJSKIH SREDSTAVA I OBAVEZA (Nastavak)***Finansijski instrumenti čija je fer vrednost aproksimativno jednaka knjigovodstvenoj vrednosti***

Za finansijska sredstva i finansijske obaveze koje su likvidne ili imaju kratak rok dospeća (do 3 meseca) pretpostavlja se da su knjigovodstvene vrednosti aproksimativno jednake njihovoj fer vrednosti. Fer vrednost gotovine i gotovinskih ekvivalenata, kratkoročnih depozita, ostalih plasmana i ostalih sredstava, transakcionih depozita, obaveza prema dobavljačima i ostalih kratkoročnih obaveza odgovara njihovoj knjigovodstvenoj vrednosti prvenstveno zbog kratkoročnog dospeća ovih finansijskih instrumenata. Fer vrednost kredita i plasmana komitentima jednaka je njihovoj knjigovodstvenoj vrednosti, umanjenoj za ispravke vrednosti po osnovu obezvređenja.

Ostali finansijski instrumenti Banke iskazani po amortizovanoj vrednosti uglavnom imaju kratkoročna dospeća i nose varijabilnu kamatnu stopu koja odražava tekuće tržišne uslove i koja se u redovnim intervalima ponovo određuje. Shodno tome, Banka smatra da vrednost po kojoj su navedeni finansijski instrumenti iskazani odgovara njihovoj tržišnoj vrednosti.

Depoziti banaka i komitenata su uglavnom po viđenju ili kratkoročni sa ugovorenim varijabilnim kamatnim stopama i stoga rukovodstvo Banke smatra da vrednosti po kojima su isti iskazani u bilansu stanja odgovaraju njihovoj tržišnoj vrednosti.

Finansijski instrumenti sa fiksnom kamatnom stopom

Fer vrednost finansijskih sredstava i obaveza sa fiksnom kamatnom stopom, koja se evidentiraju po amortizovanoj nabavnoj vrednosti, se procenjuje poređenjem tržišnih kamatnih stopa pri početnom priznavanju sa tekućim tržišnim stopama koje trenutno važe za slične finansijske instrumente.

Procenjena fer vrednost depozita sa fiksnom kamatnom stopom se bazira na diskontovanim novčanim tokovima koristeći preovlađujuće kamatne stope na tržištu novca za ugovore sa sličnim kreditnim rizikom i rokom dospeća.

Za kotirane emitovane dužničke instrumente, fer vrednosti se izračunavaju na osnovu kotiranih cena na tržištu. Za finansijske instrumente za koje nisu dostupne tržišne cene, koristi se model diskontovanog novčanog toka koji je baziran na krivi prinosa tekuće kamatne stope koja odgovara preostalom periodu do roka dospeća.

Finansijski instrumenti vrednovani po fer vrednosti

Finansijski instrumenti se vrednuju po fer vrednosti korišćenjem kotirane tržišne cene na dan izveštavanja. Banka na dan 31. decembra 2018. i 2017. godine nije imala finansijske instrumente koji se vrednuju po fer vrednosti, u materijalno značajnom iznosu.

Stoga Banka nije značajnije izložena riziku od promene fer vrednosti, a fer vrednost finansijskih sredstava i finansijskih obaveza Banke odgovara knjigovodstvenim iznosima finansijskih sredstava i obaveza iskazanim u priloženim finansijskim izveštajima.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

42. RIZIK INFORMACIONIH SISTEMA

Rizik informacionog sistema je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke, postizanje poslovnih rezultata, poslovanje u skladu sa regulativama i reputacije usled neadekvatnog upravljanja informacionim sistemom ili neka druga sistemska slabost koja negativno utiče na sistemsku funkcionalnost ili bezbednost i/ili ugrožava kontinuitet poslovanja.

Banka je usvojila i primenila Proceduru upravljanja rizicima informacionog sistema koja definiše identifikaciju, procenu, analizu i praćenje rizika informacionog sistema, kao i mere za njihovo ublažavanje, prevenciju i kontrolu u skladu sa pravnim regulativama i internom dokumentacijom.

Zaposleni u Sektoru informaciono komunikacionih tehnologija vrše procenu i merenje izloženosti Banke riziku IS. Procena rizika IS se vrši najmanje jednom godišnje i podrazumeva postupak u kome organizacione jedinice Banke, u saradnji sa Odeljenjem upravljanja rizicima sagledavaju registar rizika IS i navode u kojoj meri su izloženi pojedinim vrstama rizika IS.

Procena rizika IS daje mogućnost vlasnicima procesa da pravovremeno identifikuju i procene rizike, koji utiču na procese za koje su odgovorni. Nakon izvršene godišnje ili vanredne procene rizika IS Odeljenje upravljanja rizicima kreira izveštaj o proceni rizika IS koji se dostavlja Izvršnom odboru Banke na razmatranje i usvajanje.

43. UPRAVLJANJE KAPITALOM

Banka je dužna da obim i strukturu svog poslovanja i rizičnih plasmana uskladi sa pokazateljima poslovanja propisanim Zakonom o bankama i relevantnim odlukama Narodne banke Srbije donetim na osnovu navedenog Zakona.

Na dan 31. decembra 2018. godine, Banka je imala usaglašene sve pokazatelje poslovanja sa propisanim vrednostima.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

43. UPRAVLJANJE KAPITALOM (Nastavak)

a) Adekvatnost kapitala Banke

U sledećoj tabeli je prikazana struktura ukupnog kapitala Banke na dan 31. decembra 2018. godine, kao i koeficijent adekvatnosti kapitala:

	U hiljadama dinara	
	2018.	2017.
Regulatorni kapital		
Nominalna vrednost uplaćenih akcija, osim preferencijalnih kumulativnih akcija	2,912,133	2,912,133
Stečene sopstvene akcije	-	-
Neraspoređena dobit iz ranijih godina	-	-
Emisiona premija	168,164	168,164
Rezerve iz dobiti	-	-
Osnovni kapital	<u>3,080,297</u>	<u>3,080,297</u>
Gubici iz ranijih godina	(396,284)	(395,253)
Revalorizacione rezerve	724,440	721,373
Nematerijalna ulaganja	(13,353)	(7,044)
Potrebna rezerva iz dobiti	-	-
Odbitne stavke od kapitala	-	-
Iznos za koji su prekoračena kvalifikovana učešća u licima koja nisu u finansijskom sektoru	(114)	(114)
Ukupan kapital (1)	<u>3,394,987</u>	<u>3,399,258</u>
Izloženosti rizicima		
Izloženost kreditnom riziku	11,560,591	8,761,980
Izloženost riziku druge ugovorne strane	-	-
Izloženost deviznom riziku	226,617	95,638
Izloženost operativnom riziku	1,034,913	952,975
Izloženost cenovnom riziku	-	138
Ukupno (2)	<u>12,822,121</u>	<u>9,810,731</u>
Pokazatelj adekvatnosti kapitala (1/2 x 100)	<u>26.48%</u>	<u>34.65%</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

43. UPRAVLJANJE KAPITALOM (Nastavak)

b) Pokazatelji poslovanja

Ostvareni pokazatelji poslovanja Banke bili su sledeći:

Pokazatelji poslovanja	Propisani	2018	2017
	Minimum EUR		
1.Kapital	10 miliona	28,72	28,69
2.Adekvatnost kapitala	Minimum 12%	26.48%	34.65%
	Maksimum		
3.Ulaganja Banke	60% kapitala	46.55%	47.14%
4.Zbir svih velikih izloženosti u odnosu na kapital	Maksimum 400%	166.45%	77.81%
5.Prosečni mesečni pokazatelji likvidnosti:			
- u trećem mesecu izveštajnog perioda	Minimum 1	2.28	2.69
	Maksimum		
6.Pokazatelj deviznog rizika	20% kapitala	6.68%	2.81%

44. IZVEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA

Osnovni format izveštavanja po segmentima je utvrđen na nivou poslovnih aktivnosti s obzirom da su rizici i stope prinosa Banke primarno pod uticajem razlike u proizvodima i uslugama koje Banka pruža.

Poslovne aktivnosti su u Banci organizovane odvojeno prema prirodi proizvoda i usluga koje se pružaju, na takav način da svaki segment predstavlja strateški poslovni deo koji pruža različite proizvode i usluge na tržištu.

Poslovne aktivnosti Banke organizovane su u tri osnovna poslovna segmenta:

- *Poslovanje sa korporativnim klijentima:* U osnovi se odnosi na odobravanje kredita i različitih oblika garancija i jemstava klijentima, vođenje depozitnih i tekućih računa, usluge platnog prometa.
- *Poslovanje sa stanovništvom i preduzetnicima:* U osnovi obuhvata prikupljanje depozita, odobravanje kredita, kreditnih kartica, usluge platnog prometa za fizička lica, pri čemu se pod fizičkim licima podrazumeva stanovništvo, preduzetnici i poljoprivrednici.
- *Sredstva i trgovanje sa hartijama od vrednosti:* U osnovi obuhvata uzimanje pozicije za svoj račun i trgovanje hartijama od vrednosti, trgovanje devizama.
- *Ostalo:* Druge poslovne aktivnosti koje čine manje od 10% ukupnih poslovnih aktivnosti Banke, kao i centralne funkcije Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

44. IZVEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (Nastavak)

a) Bilans uspeha po poslovnim segmentima

Sledeće tabele prikazuju rezultate Banke ostvarene u periodu 01. januara do 31. decembra 2018. i 2017. godine prikazane po poslovnim segmentima.

Za potrebe izveštavanja o ostvarenom rezultatu pojedinih poslovnih segmenata Banke, troškovi koji terete ukupno poslovanje Banke: Troškovi amortizacije i Ostali poslovni rashodi podeljeni su prema učešću Troškova zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda pojedinih poslovnih segmenata u ukupnim datim troškovima za 2018. i 2017. godinu.

Na dan 31. decembar 2018. godine.

	U hiljadama dinara				
	Korporativni klijenti	Stanovništvo i preduzetnici	Sredstva i trgovanje hartijama od vrednosti	Ostali	Ukupno
Prihodi od kamata	589,514	37,979	52,330	8,243	688,066
Rashodi kamata	(95,080)	(37,412)	(156)	-	(132,648)
Dobitak po osnovu kamata	494,434	567	52,174	8,243	555,418
Prihodi od naknada i provizija	93,016	21,312	337	53	114,718
Rashodi od naknada i provizija	(16,356)	(2)	(392)	-	(16,750)
Dobitak /gubitak po osnovu naknada i provizija	76,660	21,310	(55)	53	97,968
Neto dobitak/gubitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	-	-	264	-	264
Neto dobitak/gubitak po osnovu zaštite od rizika	-	-	7,955	-	7,955
Neto prihod/rashod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne kaluzule	(5,585)	3,981	24,457	2,708	25,561
Neto prihod/rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz BU	(1,492)	11,123	(7,183)	248	2,696
Neto dobitak/gubitak po osnovu prestanka priznavanja investicija u pridružena društva i zajedničke poduhvate	-	-	-	9,944	9,944
Ostali poslovni prihodi	2,702	4	138	23,474	26,318
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	(106,398)	(50,979)	(55,891)	(49,813)	(263,081)
Troškovi amortizacije	(12,323)	(5,904)	(6,474)	(5,770)	(30,471)
Ostali prihodi	0	0	155,213	123,746	278,959
Ostali poslovni rashodi	(103,304)	(49,496)	(54,266)	(48,365)	(255,431)
Neto dobitak	344,694	(69,394)	116,332	64,468	456,100

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

44. IZVEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (Nastavak)

a) Bilans uspeha po poslovnim segmentima (Nastavak)

Na dan 31. decembar 2017. godine.

	u hiljadama dinara				
	Korporativni klijenti	Stanovništvo i preduzetnici	Sredstva i trgovanje hartijama od vrednosti	Ostali	Ukupno
Prihodi od kamata	386,121	33,503	43,733	14,790	478,147
Rashodi kamata	(72,964)	(22,995)	(5)	-	(95,964)
Dobitak po osnovu kamata	313,157	10,508	43,728	14,790	382,183
Prihodi od naknada i provizija	73,601	21,160	869	42	95,672
Rashodi od naknada i provizija	(16,847)	-	(743)	-	(17,590)
Dobitak /gubitak po osnovu naknada i provizija	56,754	21,160	126	42	78,082
Neto dobitak/gubitak po osnovu zaštite od rizika	-	-	799	-	799
Neto prihod/rashod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne kaluzule	21,232	82,816	(111,878)	20	(7,810)
Neto prihod/rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz BU	103,123	1,594	(9,333)	(512)	94,872
Neto dobitak/gubitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	1,413	-	-	-	1,413
Neto dobitak/gubitak po osnovu prestanka priznavanja investicija u pridružena društva i zajedničke poduhvate	-	-	-	-	-
Ostali poslovni prihodi	179	5	3,504	24,962	28,650
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	(86,487)	(53,569)	(48,355)	(61,773)	(250,184)
Troškovi amortizacije	(14,028)	(8,689)	(7,843)	(10,020)	(40,580)
Ostali prihodi	0	1	0	7,566	7,567
Ostali poslovni rashodi	(80,551)	(49,892)	(45,035)	(57,533)	(233,011)
Neto dobitak	314,792	3,934	(174,287)	(82,458)	61,981

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

44. IZVEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (Nastavak)

b) Bilans stanja po poslovnim segmentima

Sledeće tabele prikazuju sredstva i obaveze Banke sa stanjem na dan 31. decembra 2018. i 2017. godine prikazane po poslovnim segmentima.

Za potrebe izveštavanja o stanju sredstava i obaveza po pojedinim poslovnim segmentima, sredstva angažovana za ukupno poslovanje Banke: Osnovna sredstva i Nematerijalna ulaganja podeljena su prema učešću troškova zarada po pojedinim poslovnim segmentima.

Na dan 31. decembar 2018. godine.

	u hiljadama dinara				
	Korporativni klijenti	Stanovništvo i preduzetnici	Sredstva i trgovanje hartijama od vrednosti	Ostalo	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	-	-	1,911,464	-	1,911,464
Hartije od vrednosti	-	-	496,698	-	496,698
Kredit i potraživanja	9,039,650	559,005	1,900,708	-	11,499,363
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	-	-	-
Investicije u pridružena i zavisna društva	-	-	-	114	114
Ostalo	733,819	307,720	337,246	336,738	1,715,523
Ukupna sredstva	9,773,469	866,725	4,646,116	336,852	15,623,162
Obeveze po s.fin.derivata	-	-	-	-	-
Depoziti i ostale obaveze	8,083,044	3,282,654	-	-	11,365,698
Ostale obaveze	179,725	6,555	11,367	165,549	363,196
Ukupne obaveze	8,262,769	3,289,209	11,367	165,549	11,728,894

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

44. IZVEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (Nastavak)

b) Bilans stanja po poslovnim segmentima (Nastavak)

Na dan 31. decembar 2017. godine.

u hiljadama dinara

	Korporativni klijenti	Stanovništvo i preduzetnici	Sredstva i trgovanje hartijama od vrednosti	Ostalo	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	-	-	1,351,902	-	1,351,902
Hartije od vrednosti	-	-	316,924	-	316,924
Kredit i potraživanja	6,391,178	467,296	1,387,527	-	8,246,001
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	1,982	-	1,982
Investicije u pridružena i zavisna društva	-	-	-	114	114
Ostalo	660,728	334,518	301,919	492,316	1,789,481
Ukupna sredstva	7,051,906	801,814	3,360,254	492,430	11,706,404
	0	0	2,904	0	2,904
Obeveze poo s.fin.derivata					
Depoziti i ostale obaveze	4,867,377	2,871,224	0	0	7,738,601
Ostale obaveze	272,424	6,053	18,659	178,264	475,400
Ukupno	5,139,801	2,877,277	21,563	178,264	8,216,905

45. USAGLAŠAVANJE MEĐUSOBNIH OBAVEZA I POTRAŽIVANJA

Banka je u skladu sa čl. 18 Zakona o računovodstvu izvršila usaglašavanje obaveza i potraživanja sa svojim dužnicima i poveriocima na dan 31. oktobra 2018. godine i o tome postoji verodostojna dokumentacija.

Pored nekoliko potraživanja i obaveza osporenih u nematerijalnom iznosu, najveći deo osporenih potraživanja se odnosi na vanbilansnu evidenciju u delu primljenih sredstava obezbeđenja (uglavnom jemstava), kao i iznos od 629 hiljada evra koji je Banci osporen, a odnosi se na deo sindiciranog kredita u kojem je Banka učestvovala, a koji se u knjigama dužnika u celini vodi na banku agenta.

46. DEVIZNI KURS

Zvanični srednji devizni kursevi Narodne Banke Srbije utvrđeni na međubankarskom sastanku deviznog tržišta, korišćeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja na dan 31. decembra 2018. i 2017. godine u funkcionalnu valutu, za pojedine strane valute su:

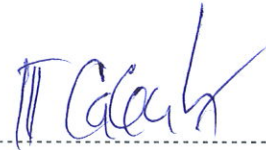
	2018.	U dinarima 2017.
EUR	118,1946	118,4727
USD	103,3893	99,1155
CHF	104,9779	101,2847

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2018. godine

47. DOGAĐAJI NASTALI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Nije bilo bitnih događaja nakon datuma bilansiranja koji bi zahtevali obelodanjivanje ili korekciju u bilansima Banke.

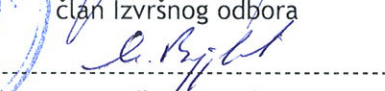
Beograd, 28.02.2019.

Tatjana Savić,
rukovodilac odeljenja finansija i
izveštavanja

Rajko Perić,
član Izvršnog odbora

Miloš Vujnović,
predsednik Izvršnog odbora

JUBMES banka a.d. Beograd

Sektor finansija, izveštavanja i plana i analize

Odeljenje plana i analize

Broj: 1490/2019

Datum: 06.03.2019. godine

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU BANKE

ZA 2018. GODINU

Sadržaj:

1.	Uvodne napomene	4
2.	Makroekonomsko okruženje.....	4
2.1.	Osnovne napomene.....	4
2.1.1.	BDP i industrijska proizvodnja.....	4
2.1.2.	Zaposlenost i zarade.....	4
2.1.3.	Monetarna politika, potrošačke cene i inflacija	5
2.1.4.	Devizni kurs.....	6
2.1.5.	Monetarni tokovi.....	8
2.2.	Poslovanje na Beogradskoj berzi u izveštajnom periodu	8
2.3.	Regulativa u izveštajnom periodu	9
3.	Bankarski sektor.....	10
3.1.	Osnovne napomene o bankarskom sektoru Srbije	10
3.2.	Bankarski sektor Srbije, stanje na dan 30.09.2018. godine	11
4.	Poslovne aktivnosti Banke.....	19
4.1.	Poslovne aktivnosti i organizaciona struktura Banke	19
4.2.	Aktivnost Upravnog i Izvršnog odbora Banke u izveštajnom periodu	20
4.3.	Informacije o kadrovskim pitanjima.....	21
5.	Poslovanje Banke tokom 2018. godine	22
6.	Bilans uspeha Banke.....	26
6.1.	Rezultat Banke u izveštajnom periodu.....	26
6.2.	Prihodi od kamata i naknada Banke u izveštajnom periodu.....	27
6.3.	Rashodi od kamata i naknada Banke u izveštajnom periodu.....	28
6.4.	Neto prihodi / (rashodi) po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha.....	29
6.5.	Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi.....	29
6.6.	Ostali rashodi.....	29
7.	Bilans stanja Banke.....	30
7.1.	Osnovne napomene.....	30
7.2.	Gotovina i sredstva kod centralne banke	32
7.3.	Hartije od vrednosti	33
7.4.	Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija.....	34
7.5.	Kredit i potraživanja od komitenata	35
7.5.1.	Kredit stanovništvu	36
7.6.	Investicije u zavisna društva	36
7.7.	Osnovna sredstva, nematerijalna imovina i investicione nekretnine	37
7.8.	Ostala sredstva.....	37
7.9.	Depoziti i ostale finans.obaveze prema bankama, drugim finans.organizacijama i centralnoj banci ...	38
7.10.	Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	39
7.11.	Ukupni depoziti Banke	40
7.12.	Rezervisanja	41
7.13.	Ostale obaveze.....	42
7.14.	Kapital Banke.....	42
7.14.1.	Struktura kapitala Banke	43

7.14.2.	Akcijski kapital.....	43
7.14.3.	Sticanje sopstvenih akcija	44
8.	Vanbilansna evidencija Banke.....	44
9.	Usluge Banke	46
9.1.	Dinarski platni promet	47
9.2.	Devizni platni promet	47
9.3.	Devizne doznake	47
9.4.	Poslovanje sa stanovništvom.....	47
9.5.	Ogranci Banke	48
10.	Likvidnost Banke	48
10.1.	Dinarska i devizna likvidnost Banke.....	49
11.	Izloženost Banke rizicima	52
11.1.	Rizici kojima je Banka izložena	52
11.2.	Adekvatnost kapitala.....	56
11.3.	Analiza izloženosti glavnim rizicima	57
11.3.1.	Kreditni rizik.....	57
11.3.2.	Kreditno-devizni rizik	62
11.3.3.	Rizik likvidnosti.....	62
11.3.4.	Rizici koncentracije	64
11.3.5.	Rizici ulaganja	64
11.3.6.	Devizni rizik.....	65
11.3.7.	Cenovni rizik.....	65
11.3.8.	Kamatni rizik.....	66
11.3.9.	Rizik zemlje.....	67
12.	Ostale aktivnosti Banke	68
12.1.	Usklađenost poslovanja	68
12.2.	Informaciono-komunikaciona tehnologija.....	69
12.3.	Upravljanje lošim plasmanima	70
12.4.	Finansijska saradnja sa inostranstvom	71
12.5.	Aktivnosti istraživanja i razvoja	71
12.6.	Korporativna odgovornost prema društvu	71
12.7.	Informacije u vezi sa ulaganjima u cilju zaštite životne sredine	71
12.8.	Implementacija ISO standarda.....	72
13.	Pregled pravila korporativnog upravljanja.....	73
14.	Poslovanje sa povezanim licima	74
14.1.	Potraživanje i obaveze iz odnosa sa povezanim licima	74
14.2.	Rezultat poslovanja sa povezanim licima	74
15.	Razvoj Banke u narednom periodu	74
15.1.	Strateški ciljevi Banke	75
15.2.	Realizacija strateških ciljeva Banke	75
15.3.	Poslovna politika i projekcija poslovanja u 2019. godini.....	75
16.	Događaji nakon proteka poslovne godine.....	78

1. Uvodne napomene

Izveštaj o poslovanju JUBMES Banke a.d. Beograd (u daljem tekstu: Banka) obuhvata period poslovanja Banke od 01. januara do 31. decembra 2018. godine (u daljem tekstu: izveštajni period) i ima za cilj analizu i ocenu profitabilnosti i produktivnosti poslovanja Banke, kao i analizu stanja i dinamike vrednosti njene poslovne imovine i izvora finansiranja tokom izveštajnog perioda.

Osnovu za analizu činili su pojedinačni izveštaji o poslovanju organizacionih celina i računovodstveni podaci preuzeti iz glavne knjige Banke.

2. Makroekonomsko okruženje

2.1. Osnovne napomene

2.1.1. BDP i industrijska proizvodnja

Prema preliminarnoj proceni Republičkog zavoda za statistiku realni međugodišnji rast bruto domaćeg proizvoda u četvrtom kvartalu 2018. godine u odnosu na isti period prethodne godine iznosio je 3.50%.

Prema zvaničnim podacima, realni međugodišnji rast BDP u trećem kvartalu 2018. godine iznosio je 3.80% (1Q: rast od 4.80%; 2Q: rast od 4.90%).

Industrijska proizvodnja u Srbiji je u 2018. godini porasla za 1.30% u odnosu na 2017. godinu, a prerađivačka za 1.90%, objavio je Republički zavod za statistiku. Sektor snabdevanja električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija zabeležio je rast od 1.20%, a sektor rudarstva pad od 4.80%.

Industrijska proizvodnja je u decembru 2018. godine, u odnosu na isti mesec 2017. godine, pala za 6.30%. U posmatranom periodu obim industrijske proizvodnje zabeležio je rast kod osam (8) oblasti, čije je učešće u strukturi industrijske proizvodnje 22%, a pad kod dvadeset jedne (21) oblasti, sa učešćem u strukturi industrijske proizvodnje od 78%. Desezonirani indeks industrijske proizvodnje za decembar pokazuje da je ukupna industrija zabeležila pad od 4.40%, a prerađivačka pad od 3.40% u odnosu na prosek 2017. godine.

2.1.2. Zaposlenost i zarade

Prema poslednjem objavljenom izveštaju Republičkog zavoda za statistiku (kvartalna Anketa o radnoj snazi) stopa nezaposlenosti, koja predstavlja učešće nezaposlenih u ukupnom broju aktivnih stanovnika (zaposleni i nezaposleni), u Republici Srbiji iznosila je u III kvartalu 2018. godine 11.30%.

Stopa zaposlenosti predstavlja procenat zaposlenih u ukupnom stanovništvu starom 15 i više godina, i u III kvartalu 2018. godine iznosila je 49.20%.

Shodno prethodnom, stopa zaposlenosti u III kvartalu 2018. godine viša je za 0.6 procentnih poena u odnosu na II kvartal 2018. godine (30.06.2018: 48.60%), dok je stopa zaposlenosti zabeležila pad od 0.6 procentnih poena (30.06.2018: 11.90%).

Poslednja zvanično objavljena prosečna bruto zarada obračunata za novembar 2018. godine iznosila je 69,949 dinara, dok je prosečna neto zarada iznosila 50,556 dinara, odnosno, 427 evra.

Rast bruto zarada u periodu januar - novembar 2018. godine, u odnosu na isti period 2017. godine, iznosio je 6.0% nominalno, odnosno 3.9% realno. Istovremeno, neto zarade su porasle za 6.5% nominalno i za 4.4% realno.

2.1.3. Monetarna politika, potrošačke cene i inflacija

Prema podacima Republičkog zavoda za statistiku, potrošačke cene su u decembru uvećane za 0.1%.

U skladu sa očekivanjima, međugodišnja inflacija se i tokom 2018. godine kretala na niskom i stabilnom nivou i u decembru je iznosila 2.0%, koliko iznosi i njen prosečan nivo za celu 2018. godinu. Niski inflatorni pritisci koji su preovlađivali tokom godine bili su potvrđeni i stabilnim kretanjem bazne inflacije (indeks potrošačkih cena po isključenju hrane, energije, alkohola i cigareta), koja je u decembru iznosila 1.0% međugodišnje.

Prema centralnoj projekciji Narodne banke Srbije, međugodišnja inflacija će i u narednom periodu nastaviti stabilno kretanje u granicama cilja od 3.0 odsto \pm 1.5 p.p., koje će pre svega biti opredeljeno postepenim rastom agregatne tražnje.

Narodna banke Srbije utvrdila je ciljanu stopu ukupne inflacije (sa dozvoljenim odstupanjem), merenu godišnjom procentualnom promenom indeksa potrošačkih cena, za period od januara 2017. do decembra 2018. godine u visini od 3.0%, sa dozvoljenim odstupanjem \pm 1.5 p.p.

Sredinom aprila prethodne godine Izvršni odbor Narodne banke Srbije odlučio je da po drugi put u 2018. godini umanju referentnu kamatnu stopu za 0.25 procentna poena na nivo od 3.00%. Donoseći takvu odluku, Izvršni odbor NBS je procenio da očekivano kretanje inflacije i njenih faktora u narednom periodu pružaju mogućnost za dodatno ublažavanje monetarne politike.

Do kraja 2018. godine Narodna banka Srbije nije korigovala referentnu kamatnu stopu, tako da je ona i na dan 31.12.2018. godine iznosila 3.00%.

Radi definisanja okvira za odlučivanje o monetarnoj politici na srednji rok i usidravanja i stabilizacije inflacionih očekivanja, Narodne banke Srbije je odredila ciljanu stopu ukupne inflacije (sa dozvoljenim odstupanjem), merene godišnjom procentualnom promenom indeksa potrošačkih cena, za period od januara 2019. do decembra 2021. godine, u visini 3.0%, sa dozvoljenim odstupanjem \pm 1,5 p. p.

Ciljana inflacija u periodu od 2019. do 2021. godine biće i dalje blago iznad nivoa kvantitativne definicije cenovne stabilnosti i nivoa ciljane inflacije u razvijenim zemljama (2.0% ili 2.5%). Postavljeni cilj za inflaciju proizlazi iz ocene da do 2021. godine neće biti završen proces nominalne, realne i strukturne konvergencije prema Evropskoj uniji.

U narednoj tabeli prikazane su prosečne vrednosti referentne kamatne stope Narodne banke Srbije tokom 2018. i 2017. godine.

Tabela 1. Prosečna referentna kamatna stopa u 2018. i 2017. godini

Period	2018.	2017.
Januar	3.50%	4.00%
Februar	3.50%	4.00%
Mart	3.35%	4.00%
April	3.09%	4.00%
Maj	3.00%	4.00%
Jun	3.00%	4.00%
Jul	3.00%	4.00%
Avgust	3.00%	4.00%
Septembar	3.00%	3.80%
Oktobar	3.00%	3.56%
Novembar	3.00%	3.50%
Decembar	3.00%	3.50%
Prosek	3.12%	3.86%

Prosečna referentna kamatna stopa, tokom 2018. godine, iznosila je 3.12% godišnje i bila je za 0.74 p.p niža od prosečne referente kamatne stope tokom 2017. godine (prosek 2017: 3.86%).

U narednoj tabeli prikazane su vrednosti realizovanih kamatnih stopa na blagajničke zapise i viškove likvidnosti kod Narodne banke Srbije tokom 2018. godine.

Tabela 2. Realizovane kamatne stope na blagajničke zapise i viškove likvidnosti kod NBS u toku 2018. godine

Period	Beonia (kraj perioda)	NBS		Emitovane HoV (1 god.)	
		Blagajnički zapisi	Viškovi likvidnosti	u RSD (kraj perioda)	u EUR (kraj perioda)
Januar	2.57%	2.57%	2.00%	-	0.47%
Februar	2.50%	2.57%	2.00%	-	-
Mart	2.41%	2.46%	1.81%	-	-
April	2.21%	2.42%	1.75%	-	-
Maj	2.23%	-	1.75%	-	0.45%
Jun	2.15%	2.38%	1.75%	-	-
Jul	2.12%	2.36%	1.75%	-	-
Avgust	1.99%	2.36%	1.75%	-	-
Septembar	1.98%	2.35%	1.75%	-	-
Oktobar	2.33%	2.35%	1.75%	-	-
Novembar	2.31%	2.38%	1.75%	-	-
Decembar	2.43%	2.43%	1.75%	-	-
Prosek	2.27%	2.39%	1.76%	-	0.46%

2.1.4. Devizni kurs

Tokom 2018. godine uglavnom je preovladavao stabilan kurs dinara ka evru. Stabilnosti na deviznom tržištu najviše su doprinele učestale intervencije NBS na domaćem međubankarskom tržištu, kao i pojačano ulaganje investitora u hartije od vrednosti.

Narodna banka Srbije je u cilju sprečavanja prekomernih kratkoročnih oscilacija dinara tokom 2018. godine prodala 255 mil. evra, a kupila 1,835 mil. evra (u 2017. godini NBS je ukupno bankama prodala 630 mil. evra, a kupila 1,355 mil. evra).

Tokom prethodne godine, u međubankarskoj trgovini (MTD) realizovano je ukupno 6,956.3 mil. evra. Najveći obim trgovine na MTD-u na dnevnom nivou iznosio je 94.09 mil. evra (dana 03.01.2018.), a najmanji 7.93 mil. evra (dana 25.06.2018.).

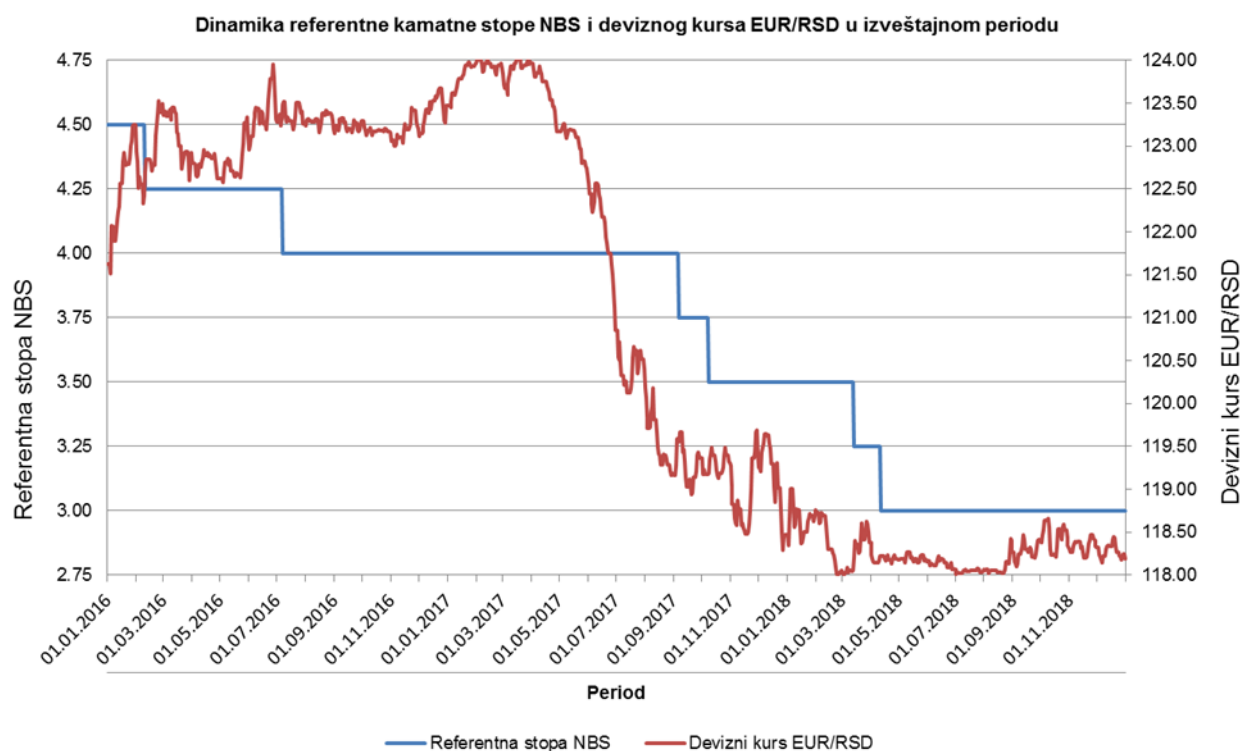
Na dan 31.12.2018. godine kurs dinara prema evru iznosio je 118.1946, dok je na dan 31.12.2017. godine iznosio 118.4727. Tokom 2018. godine, najviša vrednost evra prema dinaru iznosila je 119.0027 (dana 05.01.2018.), a najniža 118.0084 (dana 02.03.2018.). Kurs EUR/USD se kretao u rasponu od 1.1243 do 1.2498, i sa 31.12.2018. godine iznosio je 1.1432.

U narednoj tabeli prikazano je kretanje deviznog kursa EUR/RSD tokom 2018. i 2017. godine.

Tabela 3. Dinamika kretanja deviznog kursa EUR/RSD, stanje na kraju meseca

Mesec	2018.		2017.	
	Devizni kurs krajem meseca	Promena od početka godine	Devizni kurs krajem meseca	Promena od početka godine
Januar	118.74	0.23%	123.96	0.39%
Februar	118.06	-0.35%	123.91	0.36%
Mart	118.39	-0.07%	123.97	0.40%
April	118.17	-0.25%	123.17	-0.24%
Maj	118.16	-0.26%	122.66	-0.66%
Jun	118.07	-0.34%	120.85	-2.12%
Jul	118.06	-0.35%	120.40	-2.49%
Avgust	118.27	-0.17%	119.18	-3.48%
Septembar	118.42	-0.05%	119.37	-3.33%
Oktobar	118.32	-0.13%	119.31	-3.37%
Novembar	118.32	-0.13%	119.41	-3.29%
Decembar	118.19	-0.23%	118.47	-4.05%
Prosek	118.27		121.34	

U sledećem grafikonu prikazan je uporedni pregled referentne kamatne stope NBS i deviznog kursa EUR/RSD od 2016. do 2018. godine.

Graf 1. Uporedni pregled referentne kamatne stope NBS i deviznog kursa EUR/RSD

2.1.5. Monetarni tokovi

Tokom decembra 2018. godine, beleži se rast kreditne zaduženosti svih korisnika. Ukupni plasmani bankarskog sektora zabeležili su na kraju 2018. godine rast od 2.49% u odnosu na stanje sa kraja 2017. godine. U narednoj tabeli prikazano je stanje duga po bankarskim kreditima.

Tabela 4. Stanje duga po bankarskim kreditima na dan 31. decembar 2018. godine

	u mil. dinara				
Korisnik kredita	31.12.2018.	30.09.2018.	30.06.2018.	31.03.2018.	31.12.2017.
Pravna lica	1,351,648	1,296,795	1,342,280	1,345,628	1,392,048
Preduzetnici	49,629	48,263	48,945	46,635	48,488
Stanovništvo	962,529	948,397	918,927	882,027	865,822
UKUPNO:	2,363,806	2,293,455	2,310,152	2,274,290	2,306,358

Izvor: Udruženje banaka Srbije, Kredit biro

Tokom izveštajnog perioda, nastavljen je pad učešća docnje u dugu po osnovu bankarskih kredita. Na dan 31. decembar 2018. godine, pravna lica imala su docnju u otplati kredita od 6.90%, što u odnosu na stanje sa kraja 2017. godine predstavlja pad od 4.2 p.p., dok je docnja kod stanovništva na kraju istog perioda umanjena na nivo od 3.10% - videti sledeći tabelarni pregled.

Tabela 5. Učešće docnje u dugu po osnovu kredita, stanje na dan 31. decembar 2018. godine

Korisnik	31.12.2018	30.09.2018	30.06.2018	31.03.2018	31.12.2017
Pravna lica	6.90%	7.30%	8.50%	9.10%	11.10%
Preduzetnici	6.20%	6.80%	7.60%	8.20%	11.20%
Stanovništvo	3.10%	3.60%	3.80%	4.10%	4.60%
UKUPNO:	5.30%	5.70%	6.60%	7.10%	8.70%

Izvor: Udruženje banaka Srbije, Kredit biro

Napomena. Docnja kod pravnih lica i preduzetnika predstavlja dospеле nenaplaćene obaveze preko 15 dana, a kod fizičkih lica preko 60 dana.

2.2. Poslovanje na Beogradskoj berzi u izveštajnom periodu

Na kraju 2018. godine indeks BELEX15 iznosio je 761.69 indeksnih poena, i uvećan je za 0.25% u odnosu na stanje sa kraja 2017. godine. Opšti indeks akcija, BELEXline, zabeležio je pad od 4.40% i krajem decembra 2018. godine iznosio je 1,589.35 indeksnih poena.

Tabela 6. Vrednost indeksa Beogradske berze, stanje na dan 31. decembar 2018. godine

Opis	31.12.2018.	30.09.2018.	30.06.2018.	31.03.2018.	31.12.2017.	Index
BELEX 15	761.69	727.08	733.37	742.77	759.8	100.2
BELEX line	1,589.35	1,533.09	1,550.52	1,564.27	1,662.53	95.6

Izvor: Belex

2.3. Regulativa u izveštajnom periodu

1. Izvršni odbor Narodne banke Srbije je na sednici održanoj 12. januara 2018. godine usvojio **Odluku o izmeni Odluke o stopi i načinu održavanja zaštitnog sloja kapitala za strukturni sistemski rizik**. Ovom Odlukom izvršeno je usklađivanje sa važećom Odlukom o Kontnom okviru i sadržini računa u Kontnom okviru za banke.

2. Na istoj sednici, Izvršni odbor Narodne banke Srbije doneo je novu **Odluku o vrstama deviza i efektivnog stranog novca koji se kupuju i prodaju na deviznom tržištu**.

Najznačajnije novine ove odluke su uvođenje bugarskog leva i rumunskog leja na listu valuta kojima se može trgovati na deviznom tržištu u formi deviza, kao i u formi efektivnog stranog novca, zatim, mogućnost trgovine u formi deviza pojedinim valutama kojima je do sada bila omogućena trgovina samo u formi efektivnog stranog novca (mađarskom forintom, poljskim zlotom, češkom krunom, konvertibilnom markom i hrvatskom kunom), kao i uvođenje kuvajtskog dinara na kursnu listu za devize Narodne banke Srbije.

3. Na sednici održanoj 8. februara 2018. godine, Izvršni odbor Narodne banke Srbije usvojio je **Odluku o Smernicama za primenu odredaba Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma za obveznike nad kojima Narodna banka Srbije vrši nadzor**.

Smernicama se uređuje se način na koji banka, nad kojim Narodna banka Srbije vrši nadzor, izrađuje analizu rizika od pranja novca i finansiranja terorizma, postupak po kome utvrđuje da li je stranka ili stvarni vlasnik stranke funkcioner, kao i način primene drugih odredaba zakona kojim se uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma.

4. Narodna skupština Republike Srbije je dana 19. aprila 2018. godine donela **Zakon o izmenama i dopunama Zakona o deviznom poslovanju** u kojem se definišu dodatna prava i obaveze rezidenata i nerezidenata pri obavljanju deviznog platnog prometa, kupoprodaje HoV i kreditnih poslova, kao i kojim se propisuje prenos poslova izdavanja i oduzimanja ovlašćenja za obavljanje menjačkih poslova i poslova kontrole deviznog poslovanja rezidenata i nerezidenata i menjačkih poslova sa Ministarstva finansija na Narodnu banku Srbije.

5. Na sednici održanoj 22. avgusta 2018. godine, Izvršni odbor Narodne banke Srbije usvojio je **Odluku o opštim pravilima za izvršavanje instant transfera odobrenja**. Instant transferom odobrenja u smislu ove Odluke smatra se domaća platna transakcija u dinarima koja se izvršava transferom odobrenja koji platilac može inicirati u bilo koje doba dana tokom svakog dana u godini i kod kojeg se prenos novčanih sredstava na platni račun primaoca plaćanja izvršava na način i u rokovima utvrđenim ovom Odlukom.

6. Početkom oktobra 2018. godine, Izvršni odbor Narodne banke Srbije usvojio je **Odluku o izmenama i dopunama odluke o upravljanju rizicima banke**. U skladu sa Odlukom potrebno je da se sistemom za upravljanje rizicima obuhvate i svi rizici koji nastaju po osnovu uvođenja novih proizvoda, usluga i aktivnosti u vezi sa procesima i sistemima banke.

7. Sredinom decembra 2018. godine počeo je sa primenom **Zakon o međubankarskim naknadama i posebnim pravilima poslovanja kod platnih transakcija na osnovu platnih kartica**, kojim je uređeno celokupno poslovanje platnim karticama u Republici Srbiji.

3. Bankarski sektor

Poslednji zvanično objavljen Izveštaj o poslovanju bankarskog sektora Srbije od strane Narodne banke Srbije, do dana izrade ovog izveštaja, je Izveštaj sa stanjem na dan 30. septembar 2018. godine.

3.1. Osnovne napomene o bankarskom sektoru Srbije

Na kraju trećeg kvartala¹ 2018. godine u bankarskom sektoru Srbije poslovalo je 28 banaka u kojima je bilo zaposleno 23,067 lica (31. decembar 2017. godine: 29 banaka i 23,055 zaposlena).

Ukupna neto aktiva poslovnih banaka iznosila je na isti dan 3,563.3 mlrd. dinara, odnosno, 30.09 mlrd. evra (31. decembar 2017. godine: 28.44 mlrd. evra), dok je ukupan kapital iznosio 681.6 mlrd. dinara, odnosno, 5.76 mlrd. evra (31. decembar 2017. godine: 5.63 mlrd. evra), odnosno, bio je na nivou od 19.13% vrednosti ukupne neto bilansne sume banaka na isti dan - videti sledeći pregled.

Tabela 7. Osnovni podaci o bankarskom sektoru Srbije, stanje na dan 30. septembar 2018. godine

Osnovni podaci	Pokazatelj	30.09.2018.	30.06.2018.	31.03.2018.	31.12.2017.	30.09.2017.
Broj banaka, kraj perioda		28	28	29	29	30
Ukupan broj zaposlenih		23,067	23,138	23,095	23,055	23,342
Ukupna neto aktiva	mlrd. EUR	30.09	29.44	28.61	28.44	27.59
Ukupan kapital	mlrd. EUR	5.76	5.62	5.68	5.63	5.55
Depoziti	mlrd. EUR	21.13	20.75	20.06	19.92	19.15
% kapitala u bilansnoj sumi	%	19.13	19.08	19.87	19.80	20.12
Pokazatelj adekvatnosti kapitala	%	22.84	22.93	22.71	22.61	22.46
Rezultat pre oporezivanja	mil. EUR	455.08	299.00	148.54	536.60	447.87
Rezultat / Kapital (kraj per.)	%	7.91	5.32	2.61	9.53	8.07

Izvor: NBS

Tokom trećeg kvartala 2018. godine nastavljen je trend umanjivanja bruto iznosa problematičnih kredita bankarskog sektora. U odnosu na stanje sa kraja 2017. godine, ukupni bruto problematični krediti bankarskog sektora umanjeni su za 63.68 mlrd. dinara, odnosno za 31.1% i na kraju septembra 2018. godine iznose 141.24 mlrd. dinara (31.12.2017: 204.93 mlrd. dinara), odnosno, čine 6.48% ukupnih bruto kredita (31.12.2017: 9.8%).

U odnosu na kraj 2017. godine, prosečno ponderisana aktivna kamatna stopa umanjena je u bankarskom sektoru Srbije, kao i prosečno ponderisana pasivna kamatna stopa, koja konstantno beleži trend smanjenja. Kamatna marža je na kraju trećeg kvartala 2018. godine na nižem nivou u odnosu na nivo sa kraja 2017. godine i iznosila je u proseku 5.50% - videti sledeći tabelarni pregled.

Tabela 8. Dinamika prosečnih aktivnih i pasivnih kamatnih stopa i kamatne marže

Opis	30.09.2018.	30.06.2018.	31.03.2018.	31.12.2017.	30.09.2017.	30.06.2017.	31.03.2017.
Prosečno ponderisana aktivna kamatna stopa	6.30%	6.20%	6.30%	6.45%	6.65%	6.80%	6.85%
Prosečno ponderisana pasivna kamatna stopa	0.80%	0.80%	0.80%	0.87%	0.91%	0.90%	0.94%
Marža	5.50%	5.40%	5.50%	5.58%	5.74%	5.90%	5.91%

Izvor: NBS

Na kraju septembra 2018. godine na nivou bankarskog sektora Srbije uočava se nastavak trenda poboljšanja profitabilnosti banaka. Na dan 30.09.2018. godine ostvaren je pozitivan finansijski rezultat pre oporezivanja u iznosu od 455.08 mil. evra, što predstavlja viši rezultat u odnosu na ostvareni dobitak pre oporezivanja u istom periodu 2017. godine (30.09.2017: 447.87 mil. evra).

¹ U skladu sa poslednje objavljenim Izveštajem NBS - Bankarski sektor u Srbiji - Izveštaj za III tromesečje 2018. godine

Relativni pokazatelji profitabilnosti beleže na kraju trećeg kvartala 2018. godine sledeće vrednosti: ROE: Q3 2018: 10.66% (Q2 2018: 10.61%; Q1 2018: 10.50%; Q4 2017: 10.57%; Q3 2017: 11.01%; Q2 2017: 10.6%; Q1 2017: 11.41%); ROA: Q3 2018: 2.07% (Q2 2018: 2.06%; Q1 2018: 2.08%; Q4 2017: 2.08%; Q3 2017: 2.18%; Q2 2017: 2.11%; Q1 2017: 2.25%).

Na kraju septembra 2018. godine, dvadeset četiri (24) banke poslovale su sa pozitivnim rezultatom pre oporezivanja u ukupnom iznosu od 55.5 mlrd. dinara, dok su četiri (4) banke poslovale sa gubitkom u ukupnom iznosu od 1.6 mlrd. dinara.

Kao i tokom prethodnih perioda, prisutan je trend izrazite koncentracije pozicija dobitka i gubitka na nivou bankarskog sektora, tako da 68% ukupnog dobitka sektora opredeljuje pet (5) banaka sa najvećim neto dobitkom, dok se preko 66% ukupnog gubitka sektora odnosi na dve (2) banke sa najvećim neto gubitkom.

3.2. Bankarski sektor Srbije, stanje na dan 30.09.2018. godine

Na kraju trećeg kvartala 2018. godine u bankarskom sektoru Srbije poslovalo je 28 banaka, odnosno, jedna (1) banka manje u odnosu na stanje sa kraja 2017. godine, obzirom da je "Jugobanci Jugbanci" oduzeta dozvola za rad.

Takođe, bankarski sektor je i krajem trećeg kvartala 2018. godine značajno segmentiran, što se ogleda u činjenici da pet (5) poslovnih banaka ima tržišno učešće, mereno učešćem pojedinačne banke u ukupnoj neto aktivni bankarskog sektora, od 55.18%.

Ukupna neto aktiva bankarskog sektora iznosi na dan 30. septembar 2018. godine 30,091 mil. evra i u odnosu na stanje sa kraja 2017. godine realno je uvećana za 5.80%, odnosno, za 1,651 mil. evra (31.12.2017: 28,440 mil. evra).

Sa ukupnom neto aktivom od 4,849 mil. evra, i učešćem od 16.11% u ukupnoj neto aktivni bankarskog sektora, na dan 30. septembar 2018. godine, "Banca Intesa" je pojedinačno najveća banka u bankarskom sistemu Srbije, dok prvoplasirane tri banke beleže kumulativno učešće u neto aktivni bankarskog sektora od 38.76%.

Na isti dan, Banka sa neto aktivom u iznosu od 126.29 mil. evra zauzima dvadeset treće (23.) mesto po iznosu ukupne neto aktive bankarskog sektora, što predstavlja napredak za jednu poziciju u odnosu na onu sa kraja 2017. godine. Takođe, Banka u 2018. godini beleži drugu najveću stopu rasta bilansne sume na bankarskom tržištu od 27.81% - videti sledeći tabelarni pregled.

Tabela 9. Neto aktiva bankarskog sektora Srbije, stanje na dan 30.09.2018. godine

u mil. evra

Rang	Naziv banke	30.09.2018.	Učešće	30.06.2018.	31.03.2018.	31.12.2017.	Index
1.	Banca Intesa	4,849.09	16.11%	4,654.79	4,719.14	4,767.85	101.7
2.	Unicredit Bank Srbija	3,522.59	11.71%	3,491.91	3,297.62	3,061.87	115.0
3.	Komercijalna banka	3,290.85	10.94%	3,223.17	3,100.57	3,116.19	105.6
4.	Société Générale banka	2,541.51	8.45%	2,473.90	2,449.22	2,430.84	104.6
5.	Raiffeisen banka	2,400.39	7.98%	2,357.20	2,297.71	2,233.61	107.5
6.	AIK banka	1,626.27	5.40%	1,701.70	1,698.64	1,767.16	92.0
7.	Erste Bank	1,625.93	5.40%	1,518.33	1,361.49	1,366.74	119.0
8.	Eurobank	1,376.72	4.58%	1,387.61	1,374.40	1,337.36	102.9
9.	Poštanska štedionica	1,372.64	4.56%	1,330.32	1,237.45	1,185.83	115.8
10.	Vojvođanska banka	1,058.57	3.52%	1,042.27	993.43	1,035.92	102.2
11.	Sberbank Srbija	956.65	3.18%	921.51	919.49	979.40	97.7
12.	ProCredit Bank	919.33	3.06%	887.46	822.08	816.07	112.7
13.	Addiko Bank	797.79	2.65%	775.12	744.65	794.41	100.4
14.	Crédit Agricole banka	797.21	2.65%	766.37	715.47	733.79	108.6
15.	OTP banka Srbija	662.07	2.20%	651.16	586.64	618.33	107.1
16.	Halkbank	446.10	1.48%	411.76	390.49	349.86	127.5
17.	NLB banka	440.02	1.46%	420.08	398.17	372.42	118.2
18.	Piraeus Bank	313.06	1.04%	327.95	429.76	431.01	72.6
19.	Direktna banka	238.57	0.79%	237.10	230.44	226.81	105.2
20.	Expobank	142.09	0.47%	149.98	144.36	126.60	112.2
21.	Opportunity banka	138.85	0.46%	129.05	125.23	119.21	116.5
22.	Telenor banka	129.58	0.43%	126.55	124.06	125.98	102.9
23.	JUBMES banka	126.29	0.42%	121.07	110.56	98.81	127.8
24.	API Bank	93.15	0.31%	113.51	92.53	90.07	103.4
25.	mts banka	78.02	0.26%	72.88	65.13	65.47	119.2
26.	Srpska banka	77.82	0.26%	82.12	100.07	119.02	65.4
27.	Mirabank	48.21	0.16%	47.40	52.35	50.84	94.8
28.	Bank of China Srbija	21.80	0.07%	22.08	25.50	15.73	138.6
	UKUPNO	30,091.2	100.00%	29,444.3	28,606.8	28,440.2	105.8

Ukupan kapital bankarskog sektora, na dan 30. septembar 2018. godine, iznosio je 5,756 mil. evra i u odnosu na stanje sa kraja 2017. godine realno je uvećan za 2.22%, odnosno, za 125 mil. evra (31.12.2017: 5,631 mil. evra).

U strukturi ukupnih izvora finansiranja, ukupan kapital bankarskog sektora učestvovao je, na isti dan, sa 19.13%.

U odnosu na stanje sa kraja 2017. godine, najveća uvećanja iznosa kapitala beleže "Unicredit Bank" u iznosu od 73.17 mil. evra, "Halkbank" u iznosu od 41.97 mil. evra, "Srbija Société Générale banka" u iznosu od 26.76 mil. evra, kao i "Banka Poštanska štedionica" u iznosu od 24.55 mil. evra, dok sa druge strane, najveća umanjjenja iznosa kapitala u bankarskom sektoru beleže "Banca Intesa" u iznosu od 67.72 mil. evra, "Piraeus Bank" u iznosu od 32.95 mil. evra, kao i "OTP banka Srbija" u iznosu od 14.35 mil. evra.

U odnosu na stanje sa kraja 2017. godine, Banka je na kraju trećeg kvartala 2018. godine uvećala kapital za 3.14 mil. evra, usled ostvarenog dobitka iz poslovanja, i na kraju septembra 2018. godine, sa kapitalom u iznosu od 32.59 mil. evra, zauzima dvadeset prvo (21.) mesto po iznosu ukupnog kapitala bankarskog sektora, što predstavlja identičnu poziciju u odnosu na onu sa kraja 2017. godine - videti sledeći tabelarni pregled.

Tabela 10. Kapital bankarskog sektora Srbije, stanje na dan 30. septembar 2018. godine

							u mil. evra
Rang	Naziv banke	30.09.2018.	30.06.2018.	31.03.2018.	31.12.2017.	Promena	Index
1.	Banca Intesa	936.79	915.41	989.88	1,004.51	-67.72	93.3
2.	Unicredit Bank Srbija	658.46	627.28	612.55	585.29	73.17	112.5
3.	Komercijalna banka	557.69	534.22	543.38	533.96	23.72	104.4
4.	AIK banka	503.93	493.08	524.13	516.25	-12.32	97.6
5.	Raiffeisen banka	487.05	472.31	510.79	484.87	2.18	100.4
6.	Eurobank	443.74	438.69	429.10	432.16	11.58	102.7
7.	Société Générale banka	367.80	394.07	365.35	341.05	26.76	107.8
8.	OTP banka Srbija	215.23	220.82	220.32	229.58	-14.35	93.7
9.	Sberbank Srbija	206.91	204.66	204.35	203.62	3.28	101.6
10.	Erste Bank	189.18	182.95	177.34	176.37	12.81	107.3
11.	Addiko Bank	179.51	177.08	174.58	185.24	-5.72	96.9
12.	Poštanska štedionica	158.55	153.00	145.12	134.00	24.55	118.3
13.	Vojvodanska banka	150.06	148.05	146.49	151.68	-1.62	98.9
14.	ProCredit Bank	133.74	132.07	129.83	125.20	8.54	106.8
15.	Crédit Agricole banka	95.10	78.61	77.03	76.74	18.36	123.9
16.	Halkbank	93.63	72.57	72.21	51.65	41.97	181.3
17.	Piraeus Bank	74.89	74.19	65.35	107.84	-32.95	69.4
18.	NLB banka	69.80	66.16	64.92	62.36	7.44	111.9
19.	Direktna banka	35.70	34.91	33.88	33.34	2.36	107.1
20.	Expobank	32.69	32.70	32.31	32.02	0.68	102.1
21.	JUBMES banka	32.59	32.18	31.48	29.45	3.14	110.6
22.	Srpska banka	28.33	28.17	27.48	27.84	0.49	101.8
23.	Opportunity banka	26.47	25.23	23.73	23.07	3.40	114.7
24.	Mirabank	18.77	19.36	20.09	20.84	-2.07	90.1
25.	mts banka	18.58	18.40	18.32	18.11	0.47	102.6
26.	API Bank	14.28	14.04	13.86	13.80	0.48	103.5
27.	Telenor banka	13.49	14.57	16.16	14.47	-0.98	93.2
28.	Bank of China Srbija	12.96	13.75	14.79	15.54	-2.58	83.4
	Ukupno	5,755.91	5,618.52	5,684.83	5,630.96	124.95	102.2

Na kraju trećeg kvartala 2018. godine, ukupna dobit bankarskog sektora iznosi 455.11 mil. evra.

Pojedinačno, najveći iznos dobiti beleže "Unicredit Bank Srbija", u iznosu od 76.49 mil. evra, zatim, "Banca Intesa" u iznosu od 70.84 mil. evra, kao i "Société Générale banka" u iznosu od 61.43 mil. evra.

Sa druge strane, najveći gubitak iz poslovanja na kraju septembra 2018. godine iskazale su "OTP banka Srbija", u iznosu od 4.68 mil. evra, zatim, "Telenor banka", u iznosu od 4.3 mil. evra, kao i "Bank of China Srbija", u iznosu od 2.59 mil. evra.

Sa ukupno obračunatim dobitkom na kraju trećeg kvartala tekuće godine u iznosu od 3.63 mil. evra, Banka zauzima osamnaesto (18.) mesto u ukupnom poslovanju bankarskog sektora, što predstavlja napredak za pet (5) pozicija u odnosu na onu sa kraja istog perioda 2017. godine - videti sledeći pregled.

U prvih devet meseci 2018. godine Banka beleži drugi najveći prinos na aktivu (ROA) na tržištu od 3.23%, dok je prema prinosu na ukupni kapital (ROE) u iznosu od 11.70% rangirana kao peta (5.) banka u bankarskom sektoru Srbije. Takođe, Banka je na kraju trećeg kvartala tekuće godine rangirana na prvo (1.) mesto u bankarskom sektoru Srbije prema stopi rasta ostvarene dobiti.

Tabela 11. Rezultat poslovanja banaka na dan 30.09.2018. godine

								u mil. evra
Rang	Naziv banke	30.09.2018.	30.06.2018.	31.03.2018.	30.09.2017.	30.06.2017.	31.03.2017.	Promena
1.	Unicredit Bank Srbija	76.49	43.06	20.87	53.75	36.00	17.01	22.74
2.	Banca Intesa	70.84	46.68	21.71	63.46	39.17	22.09	7.38
3.	Société Générale banka	61.43	45.23	17.69	50.51	23.75	11.06	10.92
4.	Komercijalna banka	54.99	30.67	16.78	47.74	36.58	20.03	7.25
5.	Raiffeisen banka	54.77	39.75	22.65	54.87	30.61	14.83	(0.10)
6.	AIK banka	30.02	18.24	10.15	50.58	37.74	13.58	(20.56)
7.	Eurobank	20.34	14.03	5.58	18.41	11.52	5.77	1.93
8.	Erste Bank	15.06	7.37	4.64	18.46	13.05	6.42	(3.40)
9.	Poštanska štedionica	13.05	9.80	4.53	16.00	11.41	4.69	(2.95)
10.	Piraeus Bank	12.34	11.44	2.75	3.27	3.07	1.80	9.07
11.	Addiko Bank	11.38	8.50	6.53	12.61	9.22	2.37	(1.23)
12.	Sberbank Srbija	9.59	6.45	3.33	7.28	5.25	2.95	2.31
13.	ProCredit Bank	7.62	5.67	3.92	9.83	6.16	3.35	(2.21)
14.	NLB banka	6.45	2.51	1.45	4.16	4.29	2.86	2.29
15.	Crédit Agricole banka	5.46	3.52	2.13	2.59	1.96	1.19	2.87
16.	Vojvođanska banka	4.60	1.91	0.66	4.72	2.43	1.92	(0.12)
17.	Opportunity banka	3.66	2.35	0.91	2.86	1.85	0.84	0.80
18.	JUBMES banka	3.63	3.14	2.52	0.49	0.39	0.23	3.14
19.	Halkbank	2.50	1.38	1.18	2.38	1.68	0.84	0.12
20.	Direktna banka	2.18	1.85	1.00	16.63	(1.14)	(0.63)	(14.44)
21.	Expobank	0.97	0.63	0.30	14.18	14.35	14.69	(13.21)
22.	API Bank	0.72	0.51	0.27	(0.27)	(0.12)	0.00	0.99
23.	Srpska banka	0.45	0.41	0.10	0.25	0.22	(0.13)	0.20
24.	mts banka	0.16	(0.02)	0.01	(0.17)	(0.48)	0.04	0.33
25.	Mirabank	(2.02)	(1.51)	(0.66)	(2.90)	(1.89)	(0.84)	0.88
26.	Bank of China Srbija	(2.59)	(1.84)	(0.76)	1.15	(0.33)	-	(3.73)
27.	Telenor banka	(4.30)	(3.27)	(1.65)	(6.48)	(4.47)	(2.23)	2.17
28.	OTP banka Srbija	(4.68)	0.30	0.56	0.21	(0.64)	0.08	(4.88)
	Ukupno	455.11	298.76	148.85	447.85	282.38	146.26	7.26

Obračunati rezultat poslovanja bankarskog sektora u velikoj meri je posledica neto rezultata po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki. Pojedinačno najveći iznos ovih rashoda iskazale su na kraju trećeg kvartala 2018. godine "Banca Intesa", u iznosu od 21.81 mil. evra, zatim, "Unicredit Bank Srbija", u iznosu od 14.71 mil. evra, kao i "OTP banka Srbija", u iznosu od 8.67 mil. evra.

Banka, sa ukupno obračunatim neto prihodima po osnovu umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha u iznosu od 0.35 mil. evra, na kraju trećeg kvartala 2018. godine, zauzima osmo (8.) mesto u celokupnom bankarskom sektoru - videti sledeći pregled.

Tabela 12. Neto prihod / rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha

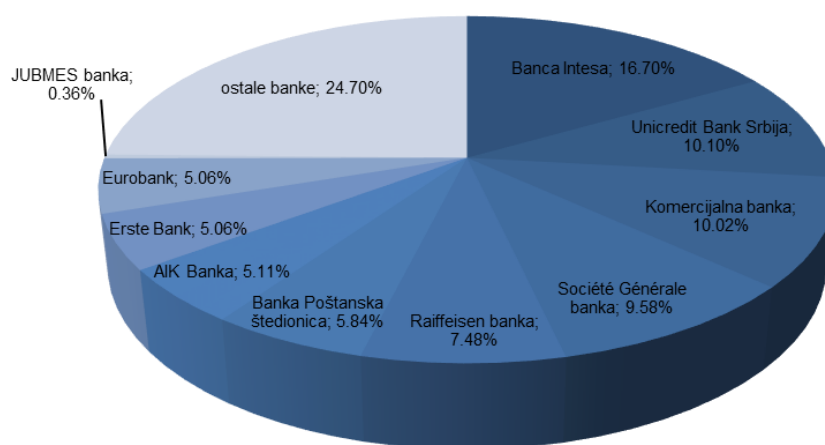
							u mil. evra
Rang	Naziv banke	30.09.2018.	30.06.2018.	31.03.2018.	30.09.2017.	30.06.2017.	31.03.2017.
1.	Société Générale banka	53.77	24.39	2.99	19.26	3.72	(1.08)
2.	Piraeus Bank	9.41	9.14	0.90	0.44	0.91	0.66
3.	Addiko Bank	4.18	3.70	3.92	2.55	2.03	0.07
4.	NLB banka	2.12	0.04	(0.03)	1.84	2.03	1.82
5.	Komercijalna banka	1.42	(0.30)	1.95	(1.82)	1.88	0.59
6.	Expobank	0.87	0.68	0.37	1.74	1.79	1.87
7.	Direktna banka	0.60	0.53	0.36	(4.10)	(0.45)	(0.20)
8.	JUBMES banka	0.35	0.25	0.06	0.84	0.57	0.33
9.	Srpska banka	0.31	0.26	0.01	(0.22)	(0.27)	(0.06)
10.	Poštanska štedionica	0.29	1.22	0.73	3.05	1.96	(0.37)
11.	mts banka	0.14	0.05	0.09	(0.35)	(0.44)	0.06
12.	ProCredit Bank	0.09	(0.11)	0.27	(0.74)	(0.93)	(1.14)
13.	Bank of China Srbija	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-
14.	Mirabank	(0.12)	(0.12)	0.07	(0.04)	(0.01)	(0.00)
15.	Halkbank	(0.22)	(0.15)	0.22	(0.44)	(0.04)	0.04
16.	API Bank	(0.34)	(0.14)	0.05	(0.50)	(0.41)	(0.06)
17.	Opportunity banka	(0.40)	(0.28)	(0.23)	(0.61)	(0.44)	(0.20)
18.	Telenor banka	(0.50)	(0.36)	(0.16)	(0.47)	(0.32)	(0.17)
19.	Crédit Agricole banka	(1.21)	(0.66)	(0.08)	(2.56)	(1.86)	(1.20)
20.	Raiffeisen banka	(1.31)	0.12	3.20	7.63	(1.12)	0.33
21.	Vojvođanska banka	(2.28)	(1.00)	(0.39)	(3.27)	(2.80)	(1.42)
22.	Eurobank	(2.80)	(1.20)	(2.09)	(2.14)	(1.13)	(0.30)
23.	Erste Bank	(5.53)	(5.21)	(2.27)	(0.55)	0.44	0.58
24.	AIK banka	(5.62)	(6.20)	(2.34)	8.85	10.33	2.41
25.	Sberbank Srbija	(6.76)	(4.39)	(2.46)	(9.90)	(6.08)	(2.82)
26.	OTP banka Srbija	(8.67)	(2.30)	(0.68)	(3.08)	(2.51)	(0.79)
27.	Unicredit Bank Srbija	(14.71)	(1.54)	(1.54)	(10.93)	(6.90)	(4.82)
28.	Banca Intesa	(21.81)	(13.86)	(7.30)	(22.52)	(17.26)	(4.78)
	Ukupno	1.25	2.58	(4.55)	(18.09)	(16.69)	(9.65)

Analizirano prema kriterijumu visine iznosa obračunatih prihoda iz osnovne delatnosti (prihodi od kamata i naknada), pojedinačno najveće učešće na bankarskom tržištu Srbije imaju "Banca Intesa" sa 16.70% učešća, zatim, "Unicredit Bank Srbija", sa 10.10% učešća, kao i "Komercijalna banka", sa 10.02% učešća.

Devet (9) banaka ima tržišno učešće od preko 5%, i zajedno beleže 74.94% ukupnog tržišnog učešća, dok preostalih devetnaest (19) banaka zajedno beleže 25.06% ukupnog tržišnog učešća.

Banka, sa ukupno obračunatim prihodima od kamata i naknada, na kraju trećeg kvartala 2018. godine, u iznosu od 563,498 hiljada dinara, beleži tržišno učešće od 0.36% i zauzima dvadeset treće (23.) mesto na tržištu, što predstavlja napredak za jednu (1) poziciju u odnosu na onu sa kraja istog perioda 2017. godine - videti sledeći grafik. U bankarskom sektoru Srbije u 2018. godini, Banka beleži drugu najveću stopu rasta prihoda od kamata od 37.25%.

Graf 2. Tržišno učešće banaka prema kriterijumu iznosa obračunatih kamata i naknada za period januar - septembar 2018. godine

Obračunata neto dobit od kamata i naknada bankarskog sektora na kraju trećeg kvartala 2018. godine iznosila je 124.71 mlrd. dinara, odnosno prosečna stopa dobiti od kamata i naknada bila je na nivou od 80.42%.

Prosečan C.I.R. bankarskog sektora (troškovi zarada, naknada zarada, troškovi amortizacije i ostali operativni rashodi u odnosu na neto dobit od kamata i naknada), izuzimajući jednu banku koja ne pokriva prethodno pomenute troškove, iznosio je na kraju septembra 2018. godine 94.34%. Učešće troškova zarada, naknada zarada, troškova amortizacije i ostalih operativnih rashoda u neto dobiti od kamata i naknada Banke iznosi 86.05%, što predstavlja приметно bolji rezultat u odnosu na prosečan racio bankarskog sektora.

Prosečno-ponderisan C.I.R. pokazatelj bankarskog sektora prikazan je u sledećem tabelarnom pregledu.

Tabela 13. Produktivnost poslovanja bankarskog sektora za period januar - septembar 2018. godine

Naziv banke	u hiljadama dinara					
	Prihod od kamata i naknada	% tržišnog učešća	Neto dobit od kamata i naknada	Stopa neto dobiti	Troškovi zarada / Neto dobit od kamata i naknada	Troškovi zarada, amortizacije i ostali operativni rashodi / Neto dobit od kamata i naknada
Addiko Bank	4,039,367	2.60%	3,251,474	80.49%	32.21%	94.77%
AIK banka	7,917,383	5.11%	6,571,866	83.01%	15.69%	48.61%
API Bank	364,240	0.23%	258,060	70.85%	53.11%	133.34%
Banca Intesa	25,892,739	16.70%	20,284,867	78.34%	21.43%	59.00%
Bank of China Srbija	1,048	0.00%	-1,773	-	-	-
Poštanska štedionica	9,058,169	5.84%	6,070,073	67.01%	41.38%	77.87%
Crédit Agricole banka	4,177,387	2.69%	3,502,622	83.85%	42.80%	83.14%
Direktna banka	1,568,537	1.01%	1,216,042	77.53%	32.18%	92.00%
Erste Bank	7,847,918	5.06%	6,072,713	77.38%	25.64%	73.01%
Eurobank	7,844,622	5.06%	6,713,868	85.59%	20.82%	60.93%
Expobank	623,527	0.40%	480,359	77.04%	52.04%	114.43%
Halkbank	2,107,171	1.36%	1,772,807	84.13%	32.54%	83.07%
JUBMES banka	563,498	0.36%	457,963	81.27%	41.54%	86.05%
Komercijalna banka	15,536,774	10.02%	13,431,746	86.45%	24.47%	60.96%
Mirabank	170,240	0.11%	132,838	78.03%	116.32%	281.82%
mts banka	485,587	0.31%	378,065	77.86%	47.80%	127.16%
NLB banka	2,599,016	1.68%	2,190,899	84.30%	37.16%	80.32%
Opportunity banka	1,959,438	1.26%	1,528,815	78.02%	29.40%	69.10%
OTP banka Srbija	2,897,190	1.87%	2,435,270	84.06%	37.45%	105.56%
Piraeus Bank	1,689,235	1.09%	1,362,157	80.64%	40.61%	114.56%
ProCredit Bank	3,522,445	2.27%	2,595,622	73.69%	28.59%	79.61%
Raiffeisen banka	11,594,081	7.48%	10,315,429	88.97%	19.62%	59.04%
Sberbank Srbija	5,135,813	3.31%	4,079,102	79.42%	23.05%	62.99%
Société Générale banka	14,850,109	9.58%	10,999,025	74.07%	24.10%	48.80%
Srpska banka	262,597	0.17%	245,082	93.33%	37.14%	113.10%
Telenor banka	1,072,451	0.69%	557,400	51.97%	69.97%	201.95%
Unicredit Bank Srbija	15,668,436	10.10%	12,818,991	81.81%	15.31%	42.80%
Vojvodanska banka	5,623,969	3.63%	4,992,006	88.76%	37.22%	93.25%
Ukupno	155,072,987	100.00%	124,713,388	80.42%	25.74%	65.93%

Pregled osnovnih prosečno-ponderisanih podataka o poslovanju banaka iz bankarskog sektora za period januar - septembar 2018. godine obuhvaćeni su u sledećem tabelarnom pregledu:

Tabela 14. Pregled osnovnih podataka o poslovanju banaka za period januar-septembar 2018. godine

u hiljadama dinara

Naziv banke	Kamate		Naknade		Neto dobit od kamata i naknada	Trošak zarada	% neto dobiti od kam. i nakn.	Troš. amortizacije i ostali posl. rashodi	% neto dobiti od kam. i nakn.
	Prihodi	Rashodi	Prihodi	Rashodi					
Addiko Bank	3,032,213	695,185	1,007,154	92,708	3,251,474	1,047,216	32.21%	2,034,216	62.56%
AIK banka	6,650,869	1,048,188	1,266,514	297,329	6,571,866	1,030,968	15.69%	2,163,796	32.93%
API Bank	303,762	83,578	60,478	22,602	258,060	137,046	53.11%	207,044	80.23%
Banca Intesa	17,360,738	2,250,185	8,532,001	3,357,687	20,284,867	4,346,835	21.43%	7,621,388	37.57%
Bank of China Srbija	496	345	552	2476	-1,773	160,396	-	142,522	-
Poštanska štedionica	5,773,103	1,102,915	3,285,066	1,885,181	6,070,073	2,511,761	41.38%	2,214,735	36.49%
Crédit Agricole banka	2,795,025	334,838	1,382,362	339,927	3,502,622	1,499,125	42.80%	1,412,866	40.34%
Direktna banka	1,132,533	178,950	436,004	173,545	1,216,042	391,304	32.18%	727,421	59.82%
Erste Bank	6,010,783	1,092,242	1,837,135	682,963	6,072,713	1,556,965	25.64%	2,876,477	47.37%
Eurobank	6,025,911	698,068	1,818,711	432,686	6,713,868	1,397,811	20.82%	2,692,952	40.11%
Expobank	518,570	125,246	104,957	17,922	480,359	249,986	52.04%	299,694	62.39%
Halkbank	1,492,782	230,644	614,389	103,720	1,772,807	576,793	32.54%	895,871	50.53%
JUBMES banka	458,973	92,776	104,525	12,759	457,963	190,245	41.54%	203,854	44.51%
Komercijalna banka	10,249,024	680,918	5,287,750	1,424,110	13,431,746	3,287,044	24.47%	4,900,982	36.49%
Mirabank	151,143	34,209	19,097	3,193	132,838	154,513	116.32%	219,857	165.51%
mts banka	395,461	49,239	90,126	58,283	378,065	180,713	47.80%	300,043	79.36%
NLB banka	2,032,025	281,863	566,991	126,254	2,190,899	814,247	37.16%	945,450	43.15%
Opportunity banka	1,922,934	411,486	36,504	19,137	1,528,815	449,474	29.40%	606,910	39.70%
OTP banka Srbija	2,122,458	245,798	774,732	216,122	2,435,270	911,990	37.45%	1,658,567	68.11%
Piraeus Bank	1,345,134	288,513	344,101	38,565	1,362,157	553,127	40.61%	1,007,317	73.95%
ProCredit Bank	2,716,690	733,467	805,755	193,356	2,595,622	742,199	28.59%	1,324,212	51.02%
Raiffeisen banka	7,405,690	131,333	4,188,391	1,147,319	10,315,429	2,023,949	19.62%	4,066,684	39.42%
Sberbank Srbija	3,842,799	793,764	1,293,014	262,947	4,079,102	940,040	23.05%	1,629,569	39.95%
Société Générale banka	10,769,939	1,937,875	4,080,170	1,913,209	10,999,025	2,650,251	24.10%	2,717,771	24.71%
Srpska banka	189,638	9,836	72,959	7,679	245,082	91,031	37.14%	186,149	75.95%
Telenor banka	625,760	189,373	446,691	325,678	557,400	390,035	69.97%	735,650	131.98%
Unicredit Bank Srbija	12,111,383	1,880,447	3,557,053	968,998	12,818,991	1,962,388	15.31%	3,524,555	27.49%
Vojvođanska banka	4,089,924	504,701	1,534,045	127,262	4,992,006	1,858,201	37.22%	2,796,809	56.03%
Ukupno	111,525,760	16,105,982	43,547,227	14,253,617	124,713,388	32,105,653	25.74%	50,113,361	40.18%

4. Poslovne aktivnosti Banke

4.1. Poslovne aktivnosti i organizaciona struktura Banke

JUBMES banka a.d. Beograd, u skladu sa registrovanom delatnošću, obavlja poslove ostalog monetarnog posredovanja (šifra delatnosti 6419). Shodno tome, u okviru registrovane delatnosti Banka obavlja sledeće osnovne grupe poslova:

/1/ poslove pribavljanja svih vrsta novčanih sredstava od klijenata putem:

- prikupljanja transakcionih depozita;
- prikupljanja namenskih depozita;
- primanja na štednju dinarskih i deviznih depozita;
- emitovanja hartija od vrednosti;
- komisionih poslova i
- drugih načina, u skladu sa zakonskim propisima.

/2/ poslove angažovanja sredstava u skladu sa ročnom i namenskom strukturom izvora sredstava, i to:

- kratkoročnog i dugoročnog kreditiranja pravnih i fizičkih lica;
- eskonta menica;
- faktoringa potraživanja;
- plasmana u kratkoročne i dugoročne hartije od vrednosti;
- poslove izdavanja dinarskih i deviznih garancija;

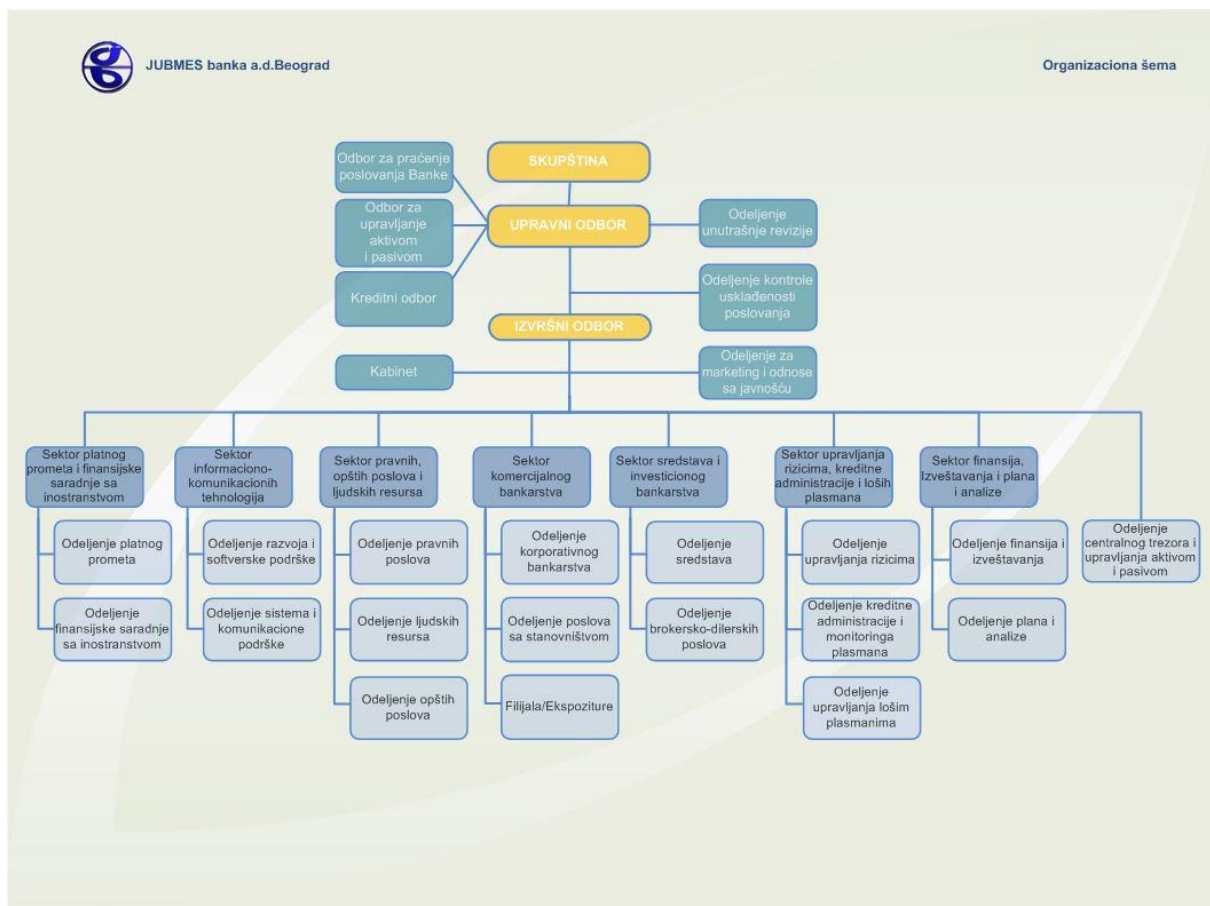
/3/ poslova pružanja usluga, i to:

- usluga dinarskog i deviznog platnog prometa;
- izdavanja platnih kartica;
- usluge izdavanja sefova;
- obavljanja poslova u ime i za račun trećih lica, kao i
- pružanja usluga finansijskog konsaltinga;

Kako ostvarenje planiranih ciljeva pretpostavlja fleksibilnu i efikasnu organizacionu strukturu, kao i njeno kontinuirano prilagođavanje tržišnim uslovima, definisana organizaciona struktura Banke ima za cilj:

- efikasno upravljanje rizicima, u skladu sa Bazel standardima, po pitanju odvojenosti funkcija preuzimanja rizika od funkcija podrške i kontrole rizika.
- uspostavljanje preduslova za efikasno funkcionisanje nosioca upravljačkih, nadzornih i poslovnih aktivnosti društva, u smislu jasnog utvrđivanja poslova koje obavljaju zaposleni, prava i obaveza i odgovornosti koje po tom osnovu imaju, kao i pravila i procedura kojih su u obavljanju poslova obavezni da se pridržavaju;
- eliminisanje, odnosno minimiziranje mogućnosti propuštanja obavljanja aktivnosti od značaja za poslovanje Banke, ili pak delovanje suprotno interesima Banke, a iz razloga nedorečenosti, neusaglašenosti ili nepostojanja adekvatnih pravila i procedura;

Pregled organizacione strukture Banke dat je u sledećem grafičkom prikazu.

Graf 3. Organizaciona struktura JUBMES banke a.d. Beograd**4.2. Aktivnost Upravnog i Izvršnog odbora Banke u izveštajnom periodu**

Nadležnosti Upravnog odbora JUBMES banke a.d. Beograd (u daljem tekstu: Banka) su utvrđene Statutom Banke. U skladu sa nadležnostima, **Upravni odbor je tokom 2018. godine ukupno održao 17 sednica.**

Tabela 15. Upravni odbor JUBMES banke a.d. Beograd na dan 31. decembar 2018. godine

<u>Ime i prezime</u>	<u>Akcionar koga predstavlja</u>	<u>Funkcija</u>
Zoran Lilić	Nezavisni član	Predsednik
dr Anastazija Tanja Đelić	Republika Srbija	Član
Prof. dr Nemanja Stanišić	Nezavisni član	Član
Avram Milenković	Republika Srbija	Član
Milomir Gligorijević	Telegroup doo	Član

Upravni odbor je u svim poslovnim aktivnostima podržavao razvojnu politiku Banke, zasnovanu na osnovnim načelima bankarskog poslovanja, i to:

- održavanju likvidnosti i sigurnosti u poslovanju, naročito u uslovima narušene finansijske ravnoteže;
- zaštiti Banke od rizika u poslovanju;
- povećanju kapitala Banke;
- unapređenju organizacije Banke i kvaliteta pružanja bankarskih usluga;
- jačanju tržišne pozicije Banke;

Nadležnosti Izvršnog odbora Banke su utvrđene Statutom Banke. **U skladu sa nadležnostima, Izvršni odbor je tokom 2018. godine ukupno održao 229 sednica.** Poslovne aktivnosti Izvršnog odbora Banke tokom posmatranog perioda bile su usmerene na održavanje likvidnosti i profitabilnosti poslovanja, jačanje ekonomskog položaja i rast tržišnog učešća Banke.

Tabela 16. Izvršni odbor JUBMES banke a.d. Beograd na dan 31. decembar 2018. godine

<u>Ime i prezime</u>	<u>Funkcija</u>
dr Miloš Vujnović	Predsednik
dr Rajko Perić	Član

4.3. Informacije o kadrovskim pitanjima

Sa stanjem na dan 31. decembar 2018. godine u Banci je radno angažovano 122 zaposlena. Shodno prirodi delatnosti, u Banci je dominantno zaposlena visoko obrazovana i stručna radna snaga (oko 76% od ukupnog broja zaposlenih ima visoku stručnu spremu). Prosečna starost zaposlenih iznosi oko 49 godina.

Banka će i tokom narednog perioda nastaviti trend jačanja kadrovske osnove, koji je naročito intenziviran tokom prethodnih godina, prijemom u radni odnos novih visokoobrazovanih radnika, koji će biti radno angažovani na obavljanju specijalizovanih bankarskih poslova i poslova vezanih za izradu i plasman novih bankarskih proizvoda. S tim u vezi, zapošljavanje novih radnika biće usklađeno, pre svega, sa prirodnom fluktuacijom zaposlenih i ostvarenim rastom obima poslovne aktivnosti.

U skladu sa programom stručnog usavršavanja zaposlenih, radnici Banke se redovno upućuju na specijalističke kurseve, savetovanja i seminare iz oblasti od značaja za rad i razvoj Banke.

Organizaciono, pitanja u vezi sa zaposlenima u Banci regulišu se u okviru organizacionog dela Odeljenja ljudskih resursa.

Pregled starosne i kvalifikacione strukture zaposlenih u Banci prikazan je u sledećoj tabeli.

Tabela 17. Kvalifikaciona i starosna struktura zaposlenih u Banci, stanje na dan 31.12.2018. godine

<u>Stručna sprema</u>	<u>Do 30 godina</u>	<u>31-40 godina</u>	<u>41-50 godina</u>	<u>51-60 godina</u>	<u>Preko 60 godina</u>	<u>Ukupno</u>	<u>u %</u>
I-NK	-	-	-	-	-	-	-
II-PK	-	-	-	1	-	1	0.82%
III-KV,SSS	-	-	-	-	-	-	-
IV-SSS	-	1	6	12	6	25	20.49%
V-VKV	-	-	1	2	-	3	2.46%
VI/1-VŠS	2	4	4	5	-	15	12.30%
VII/1-VS	3	20	22	15	7	67	54.92%
VII/2-magistar, specijalista	-	1	2	4	1	8	6.56%
VIII-doktor nauka	-	1	-	1	1	3	2.46%
Ukupno	5	27	35	40	15	122	100.00%
u %	4.10%	22.13%	28.69%	32.79%	12.30%	100.00%	

5. Poslovanje Banke tokom 2018. godine

U sledećim tabelama nalaze se uporedni pregledi rezultata i Plana poslovanja za 2018. godinu:

Tabela 18. Uporedni pregled rezultata i Plana poslovanja za 2018. godinu

Pozicija	u hiljadama dinara		
	31.12.2018.	Plan	Realizacija
Prihodi od kamata	688,066	529,681	129.90%
Rashodi od kamata	132,648	106,412	124.66%
Neto prihod po osnovu kamata	555,418	423,269	131.22%
Prihodi od naknada i provizija	114,718	105,625	108.61%
Rashodi naknada i provizija	16,750	17,821	93.99%
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	97,968	87,805	111.58%
Neto rezultat po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	264	-	-
Neto rezultat po osnovu zaštite od rizika	7,955	-	-
Neto rezultat od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	25,561	20,000	127.81%
Neto rezultat po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	2,696	40,768	6.61%
Neto rezultat po osnovu prestanka priznavanja investicija u pridružena društva i zajedničke poduhvate	9,944	-	-
Ostali poslovni prihodi	26,318	28,712	91.66%
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	(263,081)	(246,790)	106.60%
Troškovi amortizacije	(30,471)	(45,104)	67.56%
Ostali prihodi	278,959	120	-
Ostali rashodi	(255,431)	(238,586)	107.06%
Dobitak / (gubitak) pre oporezivanja	456,100	70,193	649.78%

Banka je na kraju 2018. godine iskazala dobitak pre oporezivanja u iznosu od 456,100 hiljada dinara i time višestruko premašila Plan poslovanja za 2018. godinu, obzirom da je Planom predviđen dobitak pre oporezivanja u iznosu od 70,193 hiljade dinara. Značajan uticaj na visok pozitivni rezultat imali su i ostvareni ostali prihodi po osnovu sticanja imovine, kao i od umanjenja obaveza.

Banka je sa isključenjem celokupne pozicije ostalih prihoda ostvarila 177,141 hiljadu dinara dobiti pre oporezivanja što u odnosu na plan poslovanja 2018. godinu predstavlja realizaciju plana od 252.79%.

Prihodi i rashodi od kamata: Banka je u 2018. godini iskazala prihod od kamata u iznosu od 688,066 hiljada dinara i tako prebacila predviđeni Plan za 29.90% (Plan: 529,681 hiljadu dinara). Ova pozicija uvećana je u odnosu na Plan najviše usled više iskazanih prihoda od kamata po osnovu eskonta menica u iznosu od 84,839 hiljada dinara. Rashodi od kamata takođe beleže višu vrednost od one predviđene Planom i na kraju 2018. godine iznose 132,648 hiljada dinara i viši su za 24.66% u odnosu na Planom predviđen iznos ove pozicije, najviše usled više iskazanih rashoda od kamata po osnovu oročenih dinarskih depozita u iznosu od 17,067 hiljada dinara.

Prihodi i rashodi od naknada: U 2018. godini, Banka je obračunala prihod od naknada u iznosu od 114,718 hiljada dinara i na taj način premašila predviđeni Plan za 8.61% (Plan: 105,625 hiljada dinara). Pozicija je uvećana u odnosu na Plan najviše usled više iskazanih prihoda od naknada od izdatih garancija u iznosu od 18,437 hiljada dinara. Rashodi od naknada, na kraju godine, iznose 16,750 hiljada dinara i u potpunosti su ispunili predviđeni Plan (Plan: 17,821 hiljadu dinara).

Neto rezultat od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule: Banka je u 2018. godini iskazala dobitak od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule u iznosu od 25,561 hiljadu dinara i tako prebacila predviđeni Plan za 5,561 hiljadu dinara (Plan: neto prihod 20,000 hiljada dinara). Obzirom da Planom nisu uzete u obzir revalorizovane kursne razlike, već samo realizovane kursne razlike, neto prihod od realizovanih kursnih razlika iznosio je 9,890 hiljada dinara.

Neto rezultat po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha: Na kraju 2018. godine, neto prihod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha iznosi 2,696 hiljada dinara i niži je u odnosu na Plan za 38,072 hiljada dinara (Plan: neto prihod 40,768 hiljada dinara), najviše usled izostanka projektovane naplate potraživanja u statusu neizvršenja obaveza jednog dužnika.

Ostali poslovni prihodi: Na kraju 2018. godine, ostali poslovni prihodi beleže nižu vrednost od one predviđene Planom, iznose 26,318 hiljada dinara i niži su za 8.34% u odnosu na Planom predviđen iznos ove pozicije (Plan: 28,712 hiljade dinara), najviše usled izostanka planiranog prihoda od dividendi u iznosu od 3,372 hiljade dinara. Banka je sa isključenjem navedenih prihoda od dividendi iskazala 26,180 hiljada dinara ostalih poslovnih prihoda, što u odnosu na plan poslovanja predstavlja realizaciju plana od 103.88%.

Ostali prihodi: Banka je u 2018. godini iskazala ostale prihode u iznosu od 278,959 hiljada dinara i time višestruko premašila predviđeni Plan (Plan: 120 hiljada dinara). Na ovoj poziciji iskazani su ostvareni prihodi od sticanja obveznica Republike Irak u iznosu od 155,212 hiljada dinara, odnosno, 1,615 hiljada dolara. Takođe, iskazani su i ostali prihodi od umanjenja obaveza u ukupnom iznosu od 121,662 hiljade dinara.

Troškovi zarada, amortizacije i ostali rashodi: Troškovi zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda, na kraju 2018. godine, iznose 263,081 hiljadu dinara i viši su za 6.60% u odnosu na Planom predviđen iznos ove pozicije (Plan: 246,790 hiljada dinara). Na poziciji troškova amortizacije Plan je u potpunosti ostvaren (2018: 30,471 hiljadu dinara; Plan: 45,104 hiljade dinara), dok se na poziciji ostalih rashoda beleži blago odstupanje u odnosu na predviđen iznos ove pozicije uz ostvarenu realizaciju od 107.06% (2018: 255,431 hiljadu dinara; Plan: 238,586 hiljada dinara).

U narednoj tabeli prikazan je uporedni pregled Bilansa stanja i projekcije bilansa stanja Banke na dan 31.12.2018. godine.

Tabela 19. Uporedni pregled Bilansa stanja i projekcije bilansa stanja Banke na dan 31.12.2018. god.

u hiljadama dinara

	31.12.2018.			Plan			Razlika	Index
	Bruto	Ispravka	Neto	Bruto	Ispravka	Neto		
Aktiva								
Gotovina i sredstva kod centralne banke	1,911,495	31	1,911,464	1,672,619	0	1,672,619	238,845	114.3
Hartije od vrednosti	503,525	6,827	496,698	330,376	4,621	325,755	170,943	152.5
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	2,076,374	9,870	2,066,504	1,126,934	6,717	1,120,217	946,287	184.5
Kredit i potraživanja od komitenata	9,659,369	226,510	9,432,859	7,721,498	263,682	7,457,816	1,975,043	126.5
Investicije u zavisna društva	114	-	114	114	-	114	0	100.0
Nematerijalna imovina	55,293	41,940	13,353	56,505	35,644	20,861	-7,508	64.0
Nekretnine, postrojenja i oprema	1,670,138	349,900	1,320,238	1,605,861	304,072	1,301,789	18,449	101.4
Investicione nekretnine	253,176	-	253,176	252,915	-	252,915	261	100.1
Tekuća poreska sredstva	10,443	-	10,443	10,443	-	10,443	0	100.0
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	25,051	-	25,051	24,361	-	24,361	690	102.8
Ostala sredstva	99,340	6,078	93,262	122,407	5,693	116,714	-23,452	79.9
Ukupno aktiva	16,264,318	641,156	15,623,162	12,924,032	620,429	12,303,603	3,319,559	127.0
Pasiva								
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim fin.organizacijama i centralnoj banci	83,766	-	83,766	162,018	-	162,018	-78,252	51.7
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	11,281,932	-	11,281,932	6,980,033	-	6,980,033	4,301,899	161.6
Rezervisanja	45,883	-	45,883	39,588	-	39,588	6,295	115.9
Odložene poreske obaveze	115,896	-	115,896	125,641	-	125,641	-9,745	92.2
Ostale obaveze	201,417	-	201,417	266,471	-	266,471	-65,054	75.6
Ukupno obaveze	11,728,894	-	11,728,894	7,573,750	-	7,573,750	4,155,144	154.9
Kapital	3,894,268	-	3,894,268	4,729,853	-	4,729,853	-835,585	82.3
Ukupno pasiva	15,623,162	-	15,623,162	12,303,603	-	12,303,603	3,319,559	127.0

Ukupna neto bilansna aktiva Banke na kraju decembra 2018. godine iznosi 15,623.16 mil. dinara, što u odnosu na Poslovni plan Banke predstavlja viši nivo za 27%.

U odnosu na Plan, viši nivo beleži se u bilansnoj poziciji aktive, krediti i potraživanja od komitenata, koja na kraju 2018. godine iznosi neto 9,432.86 mil. dinara i viša je od planirane pozicije za 1,975.04 mil. dinara, odnosno, za 26.5%. Viši iznos ove pozicije od Plana je u najvećoj meri posledica višeg iznosa plasmana u vidu otkupa potraživanja, kao i eskonta menica.

Viši nivo beleži se i u bilansnoj poziciji aktive, krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija, koja na kraju 2018. godine iznosi neto 2,066.5 mil. dinara i viša je od planirane pozicije za 946.29 mil. dinara, odnosno, za 84.5%. (Plan: 1,120.22 mil. dinara). Viši iznos ove pozicije od Plana je u najvećoj meri posledica značajno višeg iznosa datih depozita i kredita drugim bankama.

Takođe, viši nivo beleži se i u bilansnoj poziciji aktive, gotovina i sredstva kod centralne banke, koja na kraju decembra 2018. godine iznosi neto 1,911.46 mil. dinara i viša je u odnosu na Plan za 238.85 mil. dinara, odnosno, za 14.3%. Viši iznos ove pozicije od Plana prevashodno je posledica višeg iznosa plasmana u viškove likvidnih sredstava kod Narodne banke Srbije.

Na kraju 2018. godine pozicija hartije od vrednosti iznosi neto 496.7 mil. dinara, što u odnosu na Poslovni plan Banke za datum 2018. godinu predstavlja viši nivo za 52.5%. Viši iznos ove pozicije u odnosu na Plan se javlja obzirom da je Banka ostvarila pravo na sticanje dugoročnih obveznica Republike Irak.

U pasivi, viši nivo beleži se na poziciji depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima, obzirom da ova pozicija na kraju 2018. godine iznosi 11,281.93 mil. dinara, čime je Plan premašen za 4,301.9 mil. dinara, odnosno za 61.6%. Viši iznos ove pozicije od Plana se u najvećoj meri javlja usled višeg nivoa prikupljenih dinarskih transakcionih depozita, kao i dinarskih oročenih depozita.

Sa druge strane, niži nivo beleži se u poziciji kapitala Banke, koji na kraju decembra 2018. godine iznosi 3,894.27 mil. dinara i manji je u odnosu na Plan za 835.59 mil. dinara, odnosno, za 17.7%, usled izostanka planirane dokapitalizacije Banke u iznosu od 10 mil. evra.

6. Bilans uspeha Banke

6.1. Rezultat Banke u izveštajnom periodu

Banka je u 2018. godini ostvarila dobitak nakon oporezivanja u iznosu od 465,279 hiljada dinara, odnosno, 3,937 hiljada evra, što predstavlja višestruko bolji rezultat u odnosu na isti ostvaren u 2017. godini (2017: dobitak nakon oporezivanja 62,546 hiljada dinara).

Značajan uticaj na visok pozitivni rezultat imali su ostvareni ostali prihodi po osnovu sticanja imovine u iznosu od 155.21 mil. dinara, kao i ostali prihodi od umanjenja obaveza u ukupnom iznosu od 121.66 mil. dinara.

Ukoliko se iz ostvarenog rezultata Banke izuzmu ostali prihodi, kao i neto prihodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava, u 2018. godini evidentira se značajna pozitivna promena trenda ostvarivanja rezultata u odnosu na prethodnu godinu. Nakon navedenih isključenja pojedinih prihoda, Banka je ostvarila dobitak pre oporezivanja u iznosu od 174,445 hiljada dinara, što predstavlja za 214,903 hiljade dinara bolji rezultat u odnosu ostvareni rezultat iz prethodne godine (2017: gubitak 40,458 hiljada dinara).

Ostvarena dobit od kamata i naknada iznosi 653,386 hiljada dinara, što predstavlja 127.9% ostvarene dobiti po ovom osnovu u odnosu na projektovanu dobit (Plan 2018: 511,074 hiljade dinara). Takođe, ista je za 42% viša od one ostvarene u 2017. godini (2017: 327,668 hiljada dinara).

Stopa operativne efikasnosti Banke "cost to income ratio" (operativni rashodi / neto dobit od kamata i naknada), na kraju 2018. godine, iznosi 84.0%, odnosno, na značajno je povoljnijem nivou u odnosu na nivo ove stope sa kraja 2017. godine (31.12.2017: 113.8%).

Tokom 2018. godine, nastavljen je trend značajnog rasta komercijalnih plasmana iz prethodnih godina što je osnovni uzrok ostvarenih viših prihoda od kamata, u odnosu na iste iz 2017. godine.

Tabela 20. Rezultat Banke ostvaren u 2018. godini

Pozicija	u hiljadama dinara		
	2018.	2017.	Index
Prihodi od kamata	688,066	478,147	143.9
Rashodi od kamata	(132,648)	(95,964)	138.2
Dobitak po osnovu kamata	555,418	382,183	145.3
Prihodi od naknada i provizija	114,718	95,672	119.9
Rashodi naknada i provizija	(16,750)	(17,590)	95.2
Dobitak po osnovu naknada i provizija	97,968	78,082	125.5
Neto dobitak / (gubitak) po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	264	-	-
Neto dobitak / (gubitak) po osnovu zaštite od rizika	7,955	799	995.6
Neto prihod / (rashod) od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	25,561	(7,810)	-
Neto prihod / (rashod) po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	2,696	94,872	2.8
Neto dobitak / (gubitak) po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	-	1,413	0.0
Neto dobitak / (gubitak) po osnovu prestanka priznavanja investicija u pridružena društva i zajedničke poduhvate	9,944	-	-
Ostali poslovni prihodi	26,318	28,650	91.9
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	(263,081)	(250,184)	105.2
Troškovi amortizacije	(30,471)	(40,580)	75.1
Ostali prihodi	278,959	7,567	3,686.5
Ostali rashodi	(255,431)	(233,011)	109.6
Dobitak / (gubitak) pre oporezivanja	456,100	61,981	735.9
Dobitak / (gubitak) po osnovu odloženih poreza	9,179	565	1,624.6
Dobitak / (gubitak) nakon oporezivanja	465,279	62,546	743.9

Strukturno posmatrano, Banka je u 2018. godini ostvarila prihod od kamata i naknada u ukupnom iznosu od 802,784 hiljade dinara i neto dobitak po istom osnovu u iznosu od 653,386 hiljada dinara, iz čega dalje proizilazi da realizovana stopa neto dobiti po osnovu kamata i naknada iznosi relativno visokih 81.4% i beleži rast u odnosu na istu iz prethodne godine (2017: 80.2%). Viša realizovana stopa neto dobiti po osnovu kamata i naknada u najvećoj meri je posledica višeg iznosa prihoda od kamata.

Efekti kursnih razlika pozitivno su se odrazili na finansijski rezultat Banke, pa je tako efekat promene vrednosti imovine i obaveza Banke u 2018. godini pozitivan u iznosu od 25,561 hiljadu dinara, i viši je za 33,371 hiljadu dinara u odnosu na isti iz 2017. godine (2017: neto rashod 7,810 hiljada dinara).

6.2. Prihodi od kamata i naknada Banke u izveštajnom periodu

Prihodi Banke po osnovu kamata i naknada su u 2018. godini obračunati u ukupnom iznosu od 802,784 hiljade dinara (ili, u proseku, 66,899 hiljada dinara mesečno), od čega su prihodi od kamata iznosili, u proseku, 57,339 hiljada dinara (ili 85.7%), a prihodi od naknada 9,560 hiljada dinara (ili 14.3%) mesečno. U odnosu na 2017. godinu, prosečni prihodi od kamata beleže rast od 17,493 hiljade dinara, odnosno, 43.9% (2017: 39,846 hiljada dinara), dok prosečni prihodi od naknada beleže rast od 1,587 hiljada dinara, odnosno, 19.9% (2017: 7,973 hiljade dinara).

Kao što je već napomenuto, neto dobit od kamata i naknada iznosila je u izveštajnom periodu 653,386 hiljada dinara, a od ovog iznosa, neto dobit od kamata iznosila je 555,418 hiljada dinara (rast u odnosu na 2017. godinu od 45.3%), a neto dobit od naknada Banke iznosila je 97,968 hiljada dinara (rast u odnosu na 2017. godinu od 25.5%).

Prihodi od kamata su u 2018. godini iznosili 688,066 hiljada dinara, i u odnosu na prethodnu godinu uvećani su za 43.9% (2017: 478,147 hiljada dinara), a primarno kao posledica napred pomenutog značajnog rasta komercijalnih plasmana. U prihodima od kamata, najveće učešće imaju prihodi po kreditima odobrenim privrednim društvima sa 38.26%, a za njima slede prihodi po osnovu eskonta menica čije učešće iznosi 22.98% i prihodi po osnovu otkupa potraživanja koji u ukupnim prihodima od kamata učestvuju sa 20.04% - videti sledeću tabelu.

Tabela 21. Struktura prihoda od kamata Banke u 2018. godini

	u hiljadama dinara				
	2018.	Učešće	2017.	Učešće	% rasta / pada
Kredit i depoziti					
Domaće banke i druge finansijske organizacije	8,271	1.20%	8,279	1.73%	-0.1%
Javna preduzeća	28,154	4.09%	17,134	3.58%	64.3%
Privredna društva	263,242	38.26%	208,791	43.67%	26.1%
Preduzetnici	843	0.12%	376	0.08%	124.4%
Sektor opšte države	8	0.00%	-	0.00%	-
Stanovništvo	37,136	5.40%	33,127	6.93%	12.1%
Komitenti iz društ.v.delatnosti i neprofitna pravna lica	1,025	0.15%	4,184	0.87%	-75.5%
Narodna banka Srbije	7,260	1.06%	2,311	0.48%	214.1%
Strane banke	1,130	0.16%	1,300	0.27%	-13.0%
HoV i ostali plasmani					
REPO poslovi sa NBS	4,720	0.69%	9,985	2.09%	-52.7%
Državni zapisi RS	13,913	2.02%	14,708	3.08%	-5.4%
Izdvojena obavezna rezerva kod NBS	8,572	1.25%	6,791	1.42%	26.2%
Obveznice trezora RS	-	0.00%	1,779	0.37%	-100.0%
Eskont menica	158,138	22.98%	114,157	23.87%	38.5%
Otkup potraživanja	137,919	20.04%	40,431	8.46%	241.1%
Investicione jedinice	7	0.00%	-	0.00%	-
Obveznice Iraka	9,484	1.38%	6	0.00%	-
Ostali prihodi od kamata					
Unwinding	8,243	1.20%	14,790	3.09%	-44.3%
Ukupno	688,066	100.00%	478,147	100.00%	43.9%

Ukupno obračunati prihodi od naknada u 2018. godini iznose 114,718 hiljada dinara i u odnosu na prethodnu godinu uvećani su za 19.9% (2017: 95,672 hiljade dinara). U strukturi prihoda od naknada, pojedinačno posmatrano, najveće učešće imaju prihodi od naknada po osnovu garancijskih poslova sa 44.9% - videti sledeći pregled.

Tabela 22. Struktura prihoda od naknada Banke u 2018. godini

	u hiljadama dinara				
	2018.	Učešće	2017.	Učešće	% rasta / pada
Usluge platnog prometa (bez stanovništva)	41,572	36.24%	38,946	40.71%	6.7%
Izdate garancije i ostala jemstva	51,510	44.90%	32,894	34.38%	56.6%
Naknade od stranih pravnih lica	3,920	3.42%	5,363	5.61%	-26.9%
Poslovi sa stanovništvom	16,123	14.05%	15,857	16.57%	1.7%
Naknade od stranih banaka	968	0.84%	992	1.04%	-2.4%
Ostale naknade - bankarske usluge	625	0.54%	1,620	1.69%	-61.4%
Ukupno	114,718	100.00%	95,672	100.00%	19.9%

6.3. Rashodi od kamata i naknada Banke u izveštajnom periodu

Ukupni rashodi Banke po osnovu obračunatih troškova kamata iznosili su 2018. godini 132,648 hiljada dinara (odnosno, u proseku, mesečno 11,054 hiljade dinara, što predstavlja iznos koji je tokom izveštajnog perioda bio, u proseku, na mesečnom nivou od 19.3% vrednosti obračunatih prihoda od kamata).

Obračunati troškovi naknada u toku 2018. godine iznosili su 16,750 hiljada dinara, odnosno, u proseku, 1,396 hiljada dinara mesečno (i bili su na nivou od 14.6% obračunatih prosečnih mesečnih prihoda od naknada).

U odnosu na 2017. godinu, obračunati rashodi kamata uvećani su za 38.2% (2017: 95,964 hiljade dinara), najviše usled više iskazanih rashoda od kamata po osnovu oročenih dinarskih depozita. Iznos obračunatih troškova kamata pojedinačno je najveći po osnovu položene devizne štednje građana (31,077 hiljada dinara), kao i po osnovu oročenih dinarskih depozita republičkih organa (28,337 hiljada dinara).

Tabela 23. Analitički pregled rashoda od kamata realizovanih u 2018. godini

	u hiljadama dinara				
	2018.	Učešće	2017.	Učešće	% rasta / pada
Domaće banke i druge fin.organizacije	3,251	2.45%	2,577	2.69%	26.1%
Javna preduzeća	13,318	10.04%	2,066	2.15%	544.6%
Privredna društva	25,019	18.86%	62,950	65.60%	-60.3%
Preduzetnici	126	0.10%	104	0.11%	21.4%
Sektor opšte države	45,761	34.50%	5,079	5.29%	801.0%
Stanovništvo	37,075	27.95%	22,891	23.85%	62.0%
Strana lica	211	0.16%	175	0.18%	20.6%
Ukupno	132,648	100.00%	95,964	100.00%	38.2%

Ukupno obračunati troškovi naknada Banke u 2018. godini iznosili su 16,750 hiljada dinara (2017: 17,590 hiljada dinara). U strukturi obračunatih troškova naknada, troškovi naknada i provizija u stranoj valuti za usluge deviznog platnog prometa učestvuju sa 43.3% i iznose 7,249 hiljada dinara.

6.4. Neto prihodi / (rashodi) po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha

Banka je tokom 2018. godine ostvarila neto prihode po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha u iznosu od 2,696 hiljada dinara (2017: neto prihod u iznosu od 94,872 hiljade dinara).

6.5. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi

Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi Banke su na kraju 2018. godine iznosili 263,081 hiljadu dinara i viši su za 12,897 hiljada dinara, odnosno, za 5.2% u odnosu na iste iz 2017. godine (2017: 250,184 hiljade dinara).

6.6. Ostali rashodi

Ostali rashodi Banke su u 2018. godini iznosili 255,431 hiljadu dinara i viši su za 9.6% u odnosu na iste iz 2017. godine (2017: 233,011 hiljada dinara), najviše zbog rasta premije osiguranja depozita usled rasta iznosa depozita. U narednoj tabeli prikazana je struktura operativnih i ostalih rashoda Banke u 2018. godini.

Tabela 24. Operativni i ostali rashodi Banke u 2018. godini

	u hiljadama dinara				
	2018.	Učešće	2017.	Učešće	% rasta / pada
Troškovi indirektnih poreza i doprinosa	56,469	22.11%	58,668	25.18%	-3.7%
Usluge	59,941	23.47%	56,531	24.26%	6.0%
Ostali nematerijalni troškovi	52,361	20.50%	48,164	20.67%	8.7%
Sponzorstvo, humanitarna pomoć i donacije	4,964	1.94%	1,523	0.65%	225.9%
Materijal i energija	25,749	10.08%	25,184	10.81%	2.2%
Troškovi reprezentacije	6,720	2.63%	5,218	2.24%	28.8%
Premije osiguranja	27,684	10.84%	21,934	9.41%	26.2%
Ostali rashodi	21,544	8.43%	15,789	6.78%	36.4%
Ukupno	255,431	100.00%	233,011	100.00%	9.6%

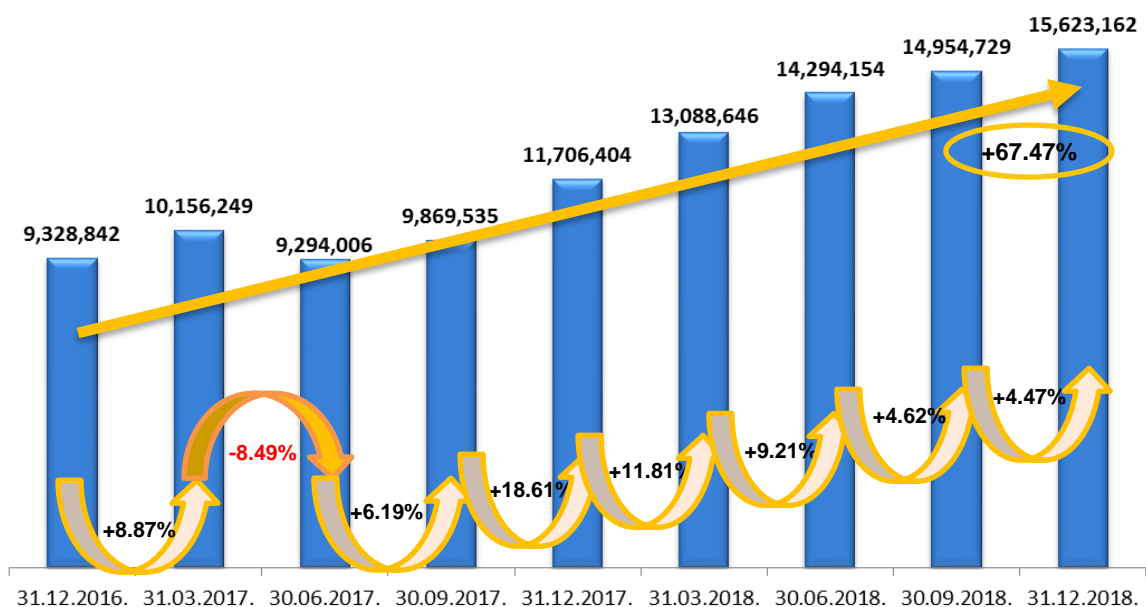
7. Bilans stanja Banke

7.1. Osnovne napomene

Ukupna neto bilansna suma Banke na dan 31. decembar 2018. godine iznosi 15,623,162 hiljade dinara i viša je u odnosu na stanje iste sa kraja 2017. godine za 3,916,758 hiljada dinara, odnosno, za 33.5% (31.12.2017. godine: 11,706,404 hiljade dinara). Rast neto bilansne sume sa 31. decembrom 2018. godine najviše je rezultat značajnog uvećanja depozita, pogotovu dinarskih transakcionih i oročenih dinarskih depozita, i posledično, daljeg rasta komercijalnih plasmana Banke.

Tabela 25. Neto bilans stanja Banke, na dan 31. decembar 2018. godine

	u hiljadama dinara				
	<u>31.12.2018.</u>	<u>Učešće</u>	<u>31.12.2017.</u>	<u>Učešće</u>	<u>% rasta / pada</u>
Aktiva					
Gotovina i sredstva kod centralne banke	1,911,464	12.23%	1,351,902	11.55%	41.4%
Hartije od vrednosti	496,698	3.18%	316,924	2.71%	56.7%
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	2,066,504	13.23%	1,457,422	12.45%	41.8%
Kreditni i potraživanja od komitenata	9,432,859	60.38%	6,788,579	57.99%	39.0%
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	0.00%	1,982	0.02%	-100.0%
Investicije u zavisna društva	114	0.00%	114	0.00%	0.0%
Nematerijalna ulaganja	13,353	0.09%	7,044	0.06%	89.6%
Nekretnine, postrojenja i oprema	1,320,238	8.45%	1,345,606	11.49%	-1.9%
Investicione nekretnine	253,176	1.62%	252,915	2.16%	0.1%
Tekuća poreska sredstva	10,443	0.07%	10,443	0.09%	0.0%
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	25,051	0.16%	24,168	0.21%	3.7%
Ostala sredstva	93,262	0.60%	149,305	1.28%	-37.5%
Ukupno aktiva	15,623,162	100.00%	11,706,404	100.00%	33.5%
Pasiva					
Obaveze					
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	83,766	0.54%	179,671	1.53%	-53.4%
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	11,281,932	72.21%	7,558,930	64.57%	49.3%
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	0.00%	2,904	0.02%	-100.0%
Rezervisanja	45,883	0.29%	36,075	0.31%	27.2%
Odložene poreske obaveze	115,896	0.74%	125,075	1.07%	-7.3%
Ostale obaveze	201,417	1.29%	314,250	2.68%	-35.9%
Ukupno obaveze	11,728,894	75.07%	8,216,905	70.19%	42.7%
Kapital					
Akcijski kapital	3,080,297	19.72%	3,100,833	26.49%	-0.7%
Dobitak	485,815	3.11%	62,546	0.53%	676.7%
Gubitak	(396,284)	-2.54%	(395,253)	-3.38%	0.3%
Rezerve	724,440	4.64%	721,373	6.16%	0.4%
Ukupno kapital	3,894,268	24.93%	3,489,499	29.81%	11.6%
Ukupno pasiva	15,623,162	100.00%	11,706,404	100.00%	33.5%

Graf 4. Kretanje ukupne aktive (neto)

Valutnom strukturom aktive bilansa Banke, na dan 31. decembar 2018. godine, prevladava dinarski karakter, odnosno 66.34% neto aktive Banke je u domaćoj valuti.

U odnosu na stanje sa kraja 2017. godine, na kraju decembra 2018. godine, dinarski podbilans aktive i pasive zabeležio je rast u apsolutnom iznosu, kao i u procentu učešća - videti sledeći tabelarni pregled.

Tabela 26. Valutna struktura Bilansa stanja Banke na dan 31. decembar 2018. godine

	u hiljadama dinara				
	Iznos		Učešće		% rasta/ pada
	31.12.2018.	31.12.2017.	31.12.2018.	31.12.2017.	
AKTIVA					
Aktiva u dinarima	10,363,638	7,041,504	66.34%	60.15%	47.18%
Aktiva u stranoj valuti:					
EUR	2,463,607	2,438,798	15.77%	20.83%	1.02%
USD	467,392	495,791	2.99%	4.24%	-5.73%
Ostale valute	12,802	25,485	0.08%	0.22%	-49.77%
Indeksirano	2,315,723	1,704,825	14.82%	14.56%	35.83%
Aktiva u stranoj valuti	5,259,524	4,664,900	33.66%	39.85%	12.75%
Ukupna aktiva	15,623,162	11,706,404	100.00%	100.00%	33.46%
PASIVA					
Pasiva u dinarima	10,582,109	6,899,260	67.73%	58.94%	53.38%
Pasiva u stranoj valuti:					
EUR	4,747,613	4,365,320	30.39%	37.29%	8.76%
USD	271,405	419,054	1.74%	3.58%	-35.23%
Ostale valute	20,949	22,044	0.13%	0.19%	-4.97%
Indeksirano	1,086	725	0.01%	0.01%	49.82%
Pasiva u stranoj valuti	5,041,053	4,807,144	32.27%	41.06%	4.87%
Ukupna pasiva	15,623,162	11,706,404	100.00%	100.00%	33.46%

Napomena: U deviznom podbilansu Banke obuhvaćeni su i dinarski plasmani/depoziti indeksirani deviznom klauzulom, kao i dinarska rezervisanja za gubitke po vanbilansnim pozicijama u stranoj valuti i/ili indeksiranim deviznom klauzulom.

Pregled bilansnih pozicija aktive i pasive Banke, reklasifikovanih prema valutnoj strukturi, na dan 31. decembar 2018. godine dat je u sledećem tabelarnom pregledu.

Tabela 27. Pozicije bilansa stanja Banke u stranoj valuti, stanje na dan 31. decembar 2018. godine

	u hiljadama dinara				
	<u>31.12.2018.</u>	<u>Učešće</u>	<u>31.12.2017.</u>	<u>Učešće</u>	<u>% rasta / pada</u>
AKTIVA					
Gotovina i sredstva kod centralne banke	402,635	7.66%	680,051	14.58%	-40.79%
Hartije od vrednosti	489,842	9.31%	313,314	6.72%	56.34%
Kredit i potraživanja od banaka i drugih fin.organizacija	1,695,964	32.25%	1,395,843	29.92%	21.50%
Kredit i potraživanja od komitenata	2,627,521	49.96%	2,204,559	47.26%	19.19%
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	0.00%	24,168	0.52%	-100.00%
Ostala sredstva	43,562	0.83%	46,965	1.01%	-7.25%
Ukupna aktiva	5,259,524	100.00%	4,664,900	100.00%	12.75%
PASIVA					
Depoziti i ostale fin. obaveze prema bankama, drugim fin. organizacijama i centralnoj banci	23,817	0.47%	19,025	0.40%	25.19%
Depoziti i ostale fin. obaveze prema drugim komitentima	4,996,213	99.11%	4,624,396	96.20%	8.04%
Rezervisanja	13,515	0.27%	7,630	0.16%	77.14%
Ostale obaveze	7,506	0.15%	156,093	3.25%	-95.19%
Ukupna pasiva	5,041,053	100.00%	4,807,144	100.00%	4.87%

7.2. Gotovina i sredstva kod centralne banke

Stanje gotovine i sredstava kod centralne banke na dan 31. decembar 2018. godine iznosi 1,911,464 hiljade dinara (31. decembar 2017. godine: 1,351,902 hiljade dinara) i u strukturi ukupne neto poslovne imovine Banke je učestvovalo sa 12.23% - videti sledeći tabelarni pregled.

Tabela 28. Gotovina i gotovinski ekvivalenti sa stanjem na dan 31. decembar 2018. godine

	<u>31.12.2018.</u>	<u>u hiljadama dinara</u> <u>31.12.2017.</u>
Gotovina i gotovinski ekvivalenti		
Tekući račun	56,854	187,597
Blagajna:		
- u dinarima	51,556	34,255
- u stranoj valuti	131,080	129,572
Depoziti viškova likvidnih sredstava kod NBS u dinarima	1,400,000	450,000
Obavezna rezerva u stranoj valuti	271,559	550,478
Razgraničena potraživanja za nedospelu kamatu od NBS	446	-
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(31)	-
Stanje na dan	1,911,464	1,351,902

Obračunata obavezna rezerva u dinarima iznosila je, na kraju decembra 2018. godine, 695,062 hiljade dinara, od čega se na dinarsku obaveznu rezervu odnosi 313,919 hiljada dinara, dok se na deviznu obaveznu rezervu koja se izdvaja u dinarima odnosi 381,143 hiljade dinara.

Po osnovu položene obračunate obavezne rezerve u dinarima, Banka je tokom 2018. godine ostvarila prihod od kamata u iznosu od 8,572 hiljade dinara.

7.3. Hartije od vrednosti

Hartije od vrednosti, na kraju 2018. godine, iznose 496,698 hiljada dinara i sastoje se od akcija privrednih društava i banaka, investicionih jedinica, obveznica Republike Irak, kao i od dugoročnih deviznih zapisa Republike Srbije.

Od deviznih zapisa, Banka poseduje dugoročne dolarske kuponske obveznice Republike Srbije u iznosu od 2 mil. dolara, sa dospećem 2020. godine i stopom kupona od 4.875%, kao i dugoročne kuponske obveznice Republike Srbije u evrima u iznosu od 1 mil. evra, sa dospećem 2026. godine i stopom kupona od 3.50%.

Tokom 2018. godine, Banka je ostvarila pravo na sticanje dugoročnih obveznica Republike Irak u iznosu od 1.69 mil. dolara

Tabela 29. Hartije od vrednosti sa stanjem na dan 31. decembar 2018. godine

	u hiljadama dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
Hartije od vrednosti		
<i>Dinari</i>		
HoV - investicione jedinice	1	-
Odstupanje od nominalne vrednosti HoV - investicione jedinice	-	-
HoV koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	278	278
Odstupanje od nominalne vrednosti HoV koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	(242)	(242)
HoV koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	39,035	39,035
Odstupanje od nominalne vrednosti HoV koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	(32,216)	(31,405)
<i>Strana valuta</i>		
Obveznice Republike Irak	174,981	93
Odstupanje od nominalne vrednosti obveznica Republike Irak	615	(3)
Dugoročni državni zapisi RS	324,973	316,704
Odstupanje od nominalne vrednosti dugoročnih državnih zapisa RS	(3,900)	(3,480)
Hartije od vrednosti, bruto	503,525	320,980
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(6,827)	(4,056)
Stanje na dan	496,698	316,924

7.4. Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija

Stanje kredita i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija na kraju 2018. godine iznosi 2,066,504 hiljade dinara, i ono čini 13.23% ukupne neto poslovne imovine Banke. U odnosu na stanje sa kraja 2017. godine, iznos ove bilansne pozicije uvećan je za 609,082 hiljade dinara, odnosno, za 41.8%, najviše usled višeg iznosa datih depozita drugim domaćim bankama.

Tabela 30. Krediti i potraživanja od banaka i drugih finans.organizacija na dan 31.12.2018. godine

	u hiljadama dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
kratkoročni plasmani u dinarima		
Plasmani u REPO poslove sa NBS	-	-
Kreditni domaćim bankama i drugim fin.org.	370,000	56,000
Potraživanja za kamatu	53	114
Namenski depozit - VISA card	4,194	3,830
Namenski depozit - Societe Generale	2,000	2,000
Razgraničena potraživanja za nedospelu kamatu	83	-
Razgraničeni prihodi od naknada	(171)	(56)
Ukupno	376,159	61,888
kratkoročni plasmani u stranoj valuti		
Devizni računi kod ino banaka	661,863	837,306
Devizni računi kod domaćih banaka	-	47,884
Namenski devizni račun - VISA card	5,331	5,239
Dati depoziti drugim bankama	1,028,293	500,220
Namenski obavezni depozit - CRHoV	4,728	4,739
Pokriće po garancijama kod ino banaka	-	9,015
Ukupno	1,700,215	1,404,403
Plasmani, bruto	2,076,374	1,466,291
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(9,870)	(8,869)
Stanje na dan	2,066,504	1,457,422

Tabela 31. Dati krediti i depoziti bankama i drugim finans.organizacijama na dan 31.12.2018. godine

	31.12.2018.			31.12.2017.		
	Kratkoročni plasmani	Dugoročni plasmani	Ukupno	Kratkoročni plasmani	Dugoročni plasmani	Ukupno
u dinarima						
Kreditni:						
- domaćim bankama	202,000	-	202,000	2,000	-	2,000
- drugim komitentima	174,194	-	174,194	59,830	-	59,830
Ukupno	376,194	-	376,194	61,830	-	61,830
u stranoj valuti						
Depoziti:						
- stranim bankama	-	-	-	168,496	-	168,496
- domaćim bankama	1,028,293	-	1,028,293	331,724	-	331,724
- drugim komitentima	4,728	-	4,728	4,739	-	4,739
Ukupno	1,033,021	-	1,033,021	504,959	-	504,959
Plasmani, bruto	1,409,215	-	1,409,215	566,789	-	566,789
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(8,200)	-	(8,200)	(3,652)	-	(3,652)
Stanje na dan	1,401,015	-	1,401,015	563,137	-	563,137

7.5. Krediti i potraživanja od komitenata

Kredit i potraživanja od komitenata Banke, sa stanjem na dan 31.12.2018. godine, iznose, neto, 9,432,859 hiljada dinara (31. decembar 2017. godine: 6,788,579 hiljada dinara) i čine 60.38% ukupne neto poslovne imovine Banke.

U odnosu na stanje sa kraja 2017. godine, iznos ove bilansne pozicije uvećan je za, neto, 2,644,280 hiljada dinara, odnosno, za 39.0%. Rast neto iznosa ove pozicije je rezultat značajnog rasta iznosa komercijalnih plasmana, a najviše datih kredita privrednim društvima i plasmana po osnovu otkupa potraživanja.

U odnosu na stanje sa kraja 2017. godine, najveće bruto uvećanje, u iznosu od 1,560,184 hiljade dinara (184.9%), beleži se kod plasmana po osnovu otkupa potraživanja, dok se kod ukupnih aktivnih plasmana pravnim i fizičkim licima beleži uvećanje od 2,847,885 hiljada dinara (42.0%).

Tabela 32. Krediti i potraživanja od komitenata na dan 31.12.2018. godine

	u hiljadama dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
U dinarima		
Dati krediti:		
- javnim preduzećima	994,350	531,445
- privrednim društvima	3,663,256	2,964,647
- preduzetnicima	10,742	942
- stanovništvu	552,768	465,889
- drugim komitentima	122,711	12,406
	5,343,827	3,975,329
Eskont menica	1,489,238	1,577,867
Otkup potraživanja	2,404,132	843,948
Dospeli plasmani po aktiviranim avalima i garancijama	62,751	62,773
Potraživanja za kamatu	12,332	16,205
Potraživanja za naknadu	2,035	3,094
Razgraničena potraživanja za nedospelu kamatu	23,202	5,128
Razgraničeni prihodi od nakn.po amort.vred.prim.ef.kam.stope	(40,922)	(25,361)
Ukupno	9,296,595	6,458,983
U stranoj valuti		
Dati krediti:		
- privrednim društvima	294,389	554,286
- stanovništvu	3,284	3,318
	297,674	557,604
Otkup potraživanja	53,728	26,081
Potraživanja za kamatu	25	532
Razgraničena potraživanja za nedospelu kamatu	11,347	6,698
Ukupno	362,774	590,915
Plasmani, bruto	9,659,369	7,049,898
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(226,510)	(261,319)
Stanje na dan	9,432,859	6,788,579

Tabela 33. Krediti i potraživanja od komitenata sa stanjem na dan 31. decembar 2018. godine

	31.12.2018.			31.12.2017.		
	Kratkoročni plasmani	Dugoročni plasmani	Ukupno	Kratkoročni plasmani	Dugoročni plasmani	Ukupno
u hiljadama dinara						
u dinarima						
- javnim preduzećima	2,733,275	130,917	2,864,192	690,129	214,778	904,907
- privrednim društvima	2,988,450	2,274,864	5,263,314	2,715,995	1,952,566	4,668,561
- sektor opšte države	239,119	-	239,119	215,397	-	215,397
- stanovništvu	10,578	537,947	548,525	15,812	447,255	463,067
- ostalim komitentima	-	132,227	132,227	-	6,721	6,721
dospela potraživanja	249,219	-	249,219	200,330	-	200,330
Ukupno	6,220,641	3,075,955	9,296,596	3,837,663	2,621,320	6,458,983
u stranoj valuti						
- privrednim društvima	708	293,320	294,028	4,405	549,714	554,119
- sektor opšte države	5,987	-	5,987	5,847	-	5,847
- stanovništvu	-	3,156	3,156	-	3,189	3,189
- ostalim komitentima	58,379	-	58,379	26,081	-	26,081
dospela potraživanja	1,223	-	1,223	1,679	-	1,679
Ukupno	66,297	296,476	362,773	38,012	552,903	590,915
Plasmani, bruto	6,286,938	3,372,431	9,659,369	3,875,675	3,174,223	7,049,898
Minus: Ispravka vrednosti	(146,656)	(79,854)	(226,510)	(106,932)	(154,387)	(261,319)
Stanje na dan	6,140,282	3,292,577	9,432,859	3,768,743	3,019,836	6,788,579

Tabela 34. Sektorska struktura datih kredita i depozita (bruto) na dan 31. decembar 2018. godine

	u hiljadama dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
Poljoprivreda	-	-
Građevinarstvo	1,439,568	1,040,501
Prerađivačka industrija	1,054,505	1,058,275
Snabdevanje el.energijom	149,350	228,111
Stanovništvo	556,053	469,207
Trgovina	1,172,159	1,224,473
Saobraćaj i komunikacije	696,823	307,498
Uslužne delatnosti	438,297	190,431
Ostali	134,747	14,437
Stanje na dan	5,641,501	4,532,933

7.5.1. Krediti stanovništvu

U sledećem tabelarnom pregledu data je bruto struktura kredita stanovništvu po osnovim grupama proizvoda sa stanjem na dan 31. decembar 2018. godine.

Tabela 35. Struktura kredita stanovništvu po vrstama proizvoda na dan 31. decembar 2018. godine

	u hiljadama dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
Stambeni krediti	397,503	310,608
Kreditni po kreditnim karticama	24,363	27,475
Dugoročni gotovinski krediti	107,756	95,872
Dugoročni potrošački krediti za kupovinu automobila	6,791	4,249
Minusni saldo na tekućim računima	5,205	7,974
Ostali krediti fizičkim licima	14,434	23,028
Stanje na dan	556,053	469,207

7.6. Investicije u zavisna društva

Ukupne investicije u zavisna društva krajem 2018. godine iznose, neto, 114 hiljada dinara (31.12.2017. godine: 114 hiljada dinara) - tabela u prilogu.

Tabela 36. Investicije u zavisna društva sa stanjem na dan 31.12.2018. godine

	u hiljadama dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
Fondacija "Za dečje srce", Beograd	114	114
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	-	-
Stanje na dan	114	114

Banka je u saradnji sa "Institutom za majku i dete", Novi Beograd 1992. godine osnovala humanitarnu fondaciju "Za dečje srce" u cilju prikupljanja humanitarne pomoći i opremanja Odeljenja za dečiju kardiohirurgiju.

7.7. Osnovna sredstva, nematerijalna imovina i investicione nekretnine

U strukturi neto vrednosti imovine Banke, na dan 31. decembar 2018. godine, vrednost nekretnina, postrojenja i opreme, nematerijalne imovine i investicionih nekretnina, u ukupnom iznosu od 1,586,767 hiljada dinara (31. decembar 2017. godine: 1,605,565 hiljada dinara), učestvuje sa 10.16%.

Vrednost pozicije nekretnina, postrojenja i opreme je na kraju 2018. godine umanjena za 25,368 hiljada dinara u poređenju sa stanjem na dan 31. decembar 2017. godine kao rezultat izvršene amortizacije - videti sledeći tabelarni pregled.

Tabela 37. Pregled bilansnih pozicija nekretnina, postrojenja i opreme, nematerijalne imovine i investicionih nekretnina, sa stanjem na dan 31. decembar 2018. godine

	u hiljadama dinara						
	Zemljište	Građevinski objekti	Oprema	Ulaganje u tuđa i ostala osnovna sredstva	UKUPNO: Nekretnine, postrojenja i oprema	Nematerijalna imovina	Investicione nekretnine
31.12.2017.							
Nabavna vrednost	504,017	882,754	274,996	16,278	1,678,045	46,067	252,915
Ispravka vrednosti	-	(92,657)	(234,638)	(5,144)	(332,439)	(39,023)	-
Sadašnja vrednost	504,017	790,097	40,358	11,134	1,345,606	7,044	252,915
31.12.2018.							
Nabavna vrednost	504,017	882,754	269,514	13,853	1,670,138	55,293	253,176
Ispravka vrednosti	-	(105,760)	(237,417)	(6,723)	(349,900)	(41,940)	-
Sadašnja vrednost	504,017	776,994	32,097	7,130	1,320,238	13,353	253,176

7.8. Ostala sredstva

Ostala sredstva su na dan 31. decembar 2018. godine iznosila 93,262 hiljade dinara i u odnosu na stanje sa kraja 2017. godine umanjena su za 56,043 hiljade dinara, odnosno, za 37.5%, najviše usled izvršene prodaje učešća u kapitalu drugog pravnog lica - videti sledeći pregled.

Tabela 38. Ostala sredstva Banke na dan 31. decembar 2018. godine

	u hiljadama dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
u dinarima:		
Potraživanja za naknadu	262	157
Potraživanja po osnovu prodaje sredstava obezbeđenja	20,389	28,730
Potraživanja po osnovu otkupa potraživanja	23,432	18,166
Ostala potraživanja	4,839	4,803
Prolazni računi	312	3,317
Ostale investicije - učešća u kapitalu	302	49,501
Razgraničeni unapred plaćeni troškovi	19,416	20,186
Zalihe materijala i inventar u upotrebi	4,567	5,009
Sredstva stečena naplatom potraživanja	24,397	24,397
Ukupno	97,916	154,266
u stranoj valuti:		
Potraživanja za naknadu	0	45
Ostala potraživanja	346	333
Prolazni računi	899	107
Ostale investicije - učešća u kapitalu	179	179
Ukupno	1,424	664
Ostala sredstva, bruto	99,340	154,930
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(6,078)	(5,625)
Stanje na dan	93,262	149,305

U sledećoj tabeli prikazana je analitika stanja ostalih investicija - učešća u kapitalu drugih pravnih lica.

Tabela 39. Ostale investicije - učešća Banke u kapitalu drugih pravnih lica, stanje na dan 31.12.2018.

	u hiljadama dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
u dinarima:		
Energoprojekt garant a.d.o., Beograd	-	49,199
Beogradska berza a.d., Beograd	302	302
u stranoj valuti:		
S.W.I.F.T.	179	179
Ukupno	481	49,680
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(2)	(275)
Stanje na dan	479	49,405

Tokom drugog kvartala 2018. godine, Banka je obavila prodaju svog celokupnog učešća u preduzeću „Energoprojekt Garant“ pa je usled toga iskazala dobitak po osnovu prestanka priznavanja investicija u pridružena društva i zajedničke poduhvate u iznosu od 9,944 hiljade dinara.

7.9. Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci

Ukupni depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci iznose na dan 31. decembar 2018. godine 83,766 hiljada dinara. U odnosu na stanje sa kraja 2017. godine, iznos ove bilansne pozicije umanjen je za 95,905 hiljada dinara usled nižeg iznosa oročenih dinarskih depozita.

Tabela 40. *Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci sa stanjem na dan 31. decembar 2018. godine*

	u hiljadama dinara					
	31.12.2018.			31.12.2017.		
	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno
u dinarima						
Strane banke	-	-	-	-	-	-
Osiguravajuća društva	35,035	-	35,035	134,451	-	134,451
Ostale finansijske organizacije	24,913	-	24,913	26,195	-	26,195
Ukupno	59,948	-	59,948	160,646	-	160,646
u stranoj valuti						
Strane banke	19,019	-	19,019	18,724	-	18,724
Osiguravajuća društva	-	-	-	-	-	-
Ostale finansijske organizacije	4,799	-	4,799	301	-	301
Ukupno	23,818	-	23,818	19,025	-	19,025
Stanje na dan	83,766	-	83,766	179,671	-	179,671

Struktura depozita i ostalih finansijskih obaveza prema bankama drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci prikazana je u sledećoj tabeli:

Tabela 41. *Struktura depozita i ostalih finansijskih obaveza prema bankama i drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci sa stanjem na dan 31. decembar 2018. godine*

	u hiljadama dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
Transakcioni depoziti	42,481	37,422
Oročeni depoziti	26,000	126,000
Ostali depoziti	15,281	15,773
Ostale obaveze	4	476
Stanje na dan	83,766	179,671

7.10. Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima

Ukupni depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima Banke iznose na dan 31. decembar 2018. godine 11,281,932 hiljade dinara (31.12.2017. godine: 7,558,930 hiljada dinara) - videti sledeću tabelu. U odnosu na stanje sa kraja 2017. godine, depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima uvećani su za 49.3%, najviše usled višeg iznosa transakcionih dinarskih depozita.

Tabela 42. *Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima sa stanjem na dan 31.12.2018. godine*

	u hiljadama dinara					
	31.12.2018.			31.12.2017.		
	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno
u dinarima						
Javna preduzeća	2,711,067	510,000	3,221,067	147,120	-	147,120
Preduzeća	1,420,701	61,228	1,481,929	1,654,701	24,552	1,679,253
Stanovništvo	222,230	727	222,957	150,180	-	150,180
Drugi komitenti	1,310,720	49,046	1,359,766	945,404	12,578	957,982
Ukupno	5,664,718	621,001	6,285,719	2,897,405	37,130	2,934,535
u stranoj valuti						
Javna preduzeća	23,896	-	23,896	231,455	8,910	240,365
Preduzeća	1,838,616	98,802	1,937,418	1,497,901	92,907	1,590,808
Stanovništvo	1,625,947	1,388,128	3,014,075	1,719,840	975,472	2,695,312
Drugi komitenti	20,824	-	20,824	97,910	-	97,910
Ukupno	3,509,283	1,486,930	4,996,213	3,547,106	1,077,289	4,624,395
Stanje na dan	9,174,001	2,107,931	11,281,932	6,444,511	1,114,419	7,558,930

Struktura depozita i ostalih obaveza prema drugim komitentima prikazana je u sledećoj tabeli:

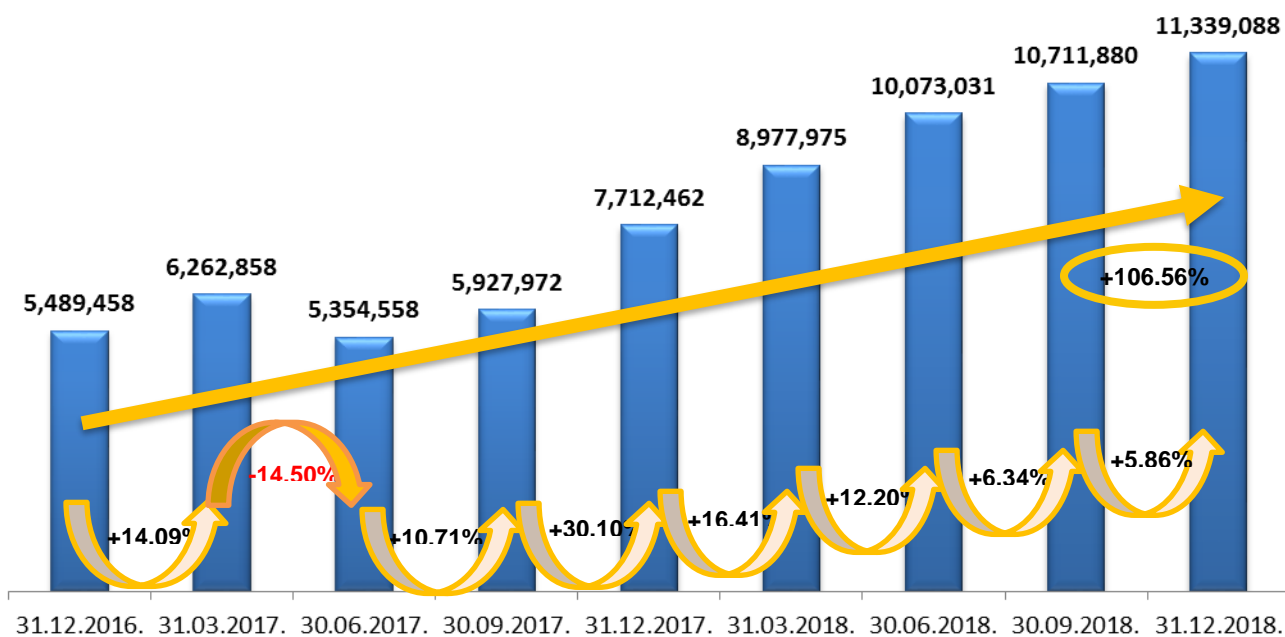
Tabela 43. *Struktura depozita i ostalih finansijskih obaveza prema drugim komitentima sa stanjem na dan 31. decembar 2018. godine*

	u hiljadama dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
Transakcioni depoziti	4,827,558	2,133,585
Štedni depoziti	2,652,235	2,365,194
Depoziti po osnovu datih kredita	25,824	28,778
Namenski depoziti	2,202	47,456
Oročeni depoziti	3,508,266	1,898,289
Ostali depoziti	239,242	1,059,964
Ostale obaveze	26,605	25,664
Stanje na dan	11,281,932	7,558,930

7.11. Ukupni depoziti Banke

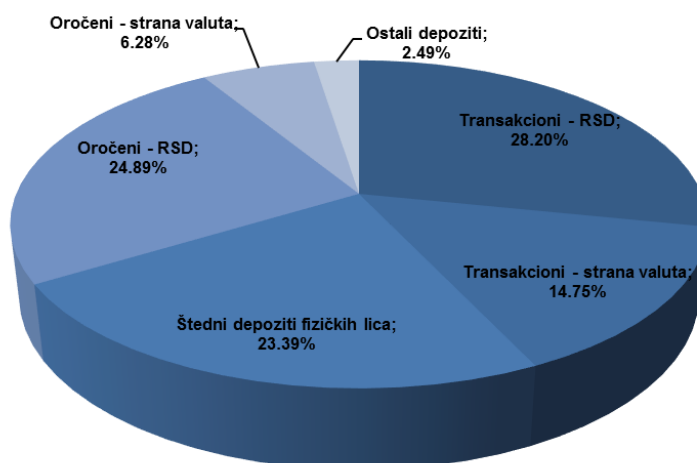
Ukupni depozitni potencijal Banke, na dan 31. decembar 2018. godine, iznosi 11,339,088 hiljada dinara (31. decembar 2017. godine: 7,712,462 hiljade dinara). U odnosu na stanje sa kraja 2017. godine, ukupni depoziti Banke uvećani su za 47%, najviše usled rasta iznosa dinarskih transakcionih depozita - videti sledeći grafikon.

Graf 5. Dinamika kretanja dinarskih i deviznih depozita Banke, vrednosti u hiljadama dinara

U strukturi ukupnih depozita Banke, oročeni i štedni depoziti učestvuju sa po 31.17% i 23.39%, respektivno, dok transakcioni depoziti čine 42.95% ukupnog depozitnog potencijala.

Graf 6. Struktura depozitnog potencijala Banke na dan 31. decembar 2018. godine

Valutnom strukturom depozita blago prevladavaju dinarski depoziti obzirom da imaju učešće od 55.91% u ukupnim depozitima Banke (31. decembar 2017. godine: 39.99%), dok kratkoročna oročenja predstavljaju i krajem 2018. godine prevlađujući vid deponovanja sredstava kod Banke.

7.12. Rezervisanja

Rezervisanja Banke su na kraju 2018. godine iznosila 45,883 hiljade dinara (31.12.2017. godine: 36,075 hiljada dinara) i sastojala su se, pre svega, od rezervisanja za gubitke po vanbilansnim pozicijama u iznosu od 21,652 hiljade dinara (31.12.2017. godine: 12,785 hiljada dinara), kao i od rezervisanja za otpremnine za penzije.

7.13. Ostale obaveze

Ostale obaveze Banke su na dan 31. decembar 2018. godine, iznosile 201,417 hiljada dinara (31.12.2017. godine: 314,250 hiljada dinara). U odnosu na stanje sa kraja 2017. godine, ostale obaveze Banke umanjene su za 35.9%, najviše usled ukidanja obaveza za neizvršene isplate po osnovu primljenih naplata. Struktura ostalih obaveza prikazana je u narednoj tabeli.

Tabela 44. *Struktura ostalih obaveza sa stanjem na dan 31. decembar 2018. godine*

	u hiljadama dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
Obaveze za neizvršene isplate po napolatama u stranoj valuti	30	152,698
Obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine	1,896	3,366
Ostale obaveze prema zaposlenima	12,024	9,201
Obaveze prema dobavljačima	7,064	7,730
Obaveze prema bivšim osnivačima Banke	-	2,154
Obaveze za dividende	11,256	18,550
Ostale obaveze u dinarima	105,005	51,661
Ostale obaveze u stranoj valuti	7,477	3,395
Razgraničeni prihodi od obračunatih kamata	42,619	54,739
Razgraničeni prihodi od obračunatih naknada	14,046	10,756
Stanje na dan	201,417	314,250

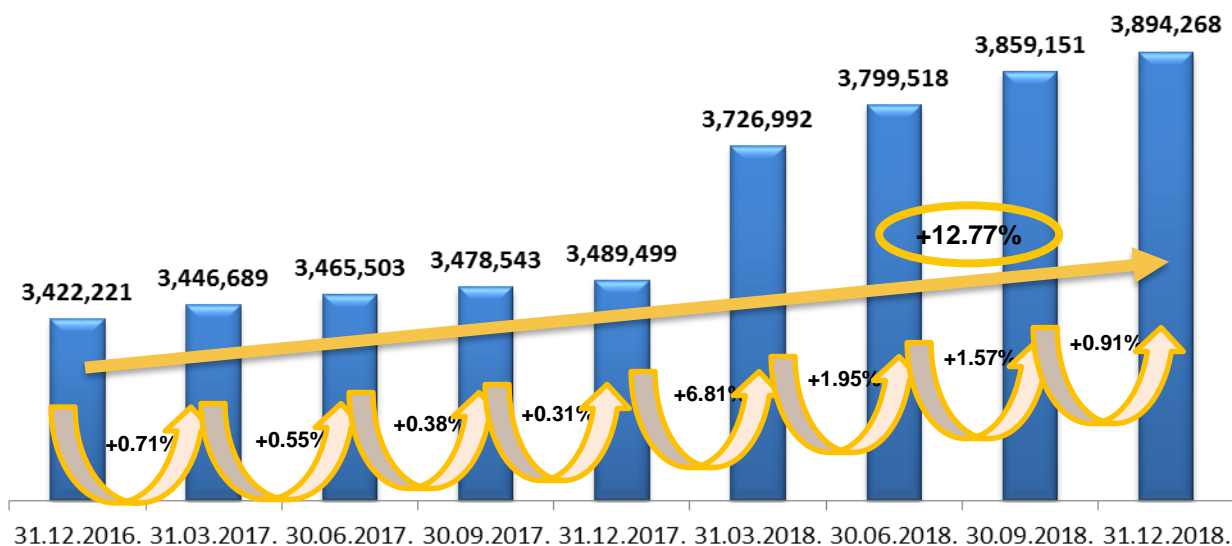
7.14. Kapital Banke

7.14.1. Struktura kapitala Banke

Sa stanjem na dan 31. decembar 2018. godine, vrednost ukupnog kapitala Banke iznosi 3,894,268 hiljadu dinara (ili 32,948 hiljada evra). U odnosu na vrednost kapitala sa kraja 2017. godine, kada je ukupan kapital Banke iznosio 3,489,499 hiljada dinara, vrednost ukupnog kapitala Banke uvećana je za 404,769 hiljada dinara, ili za 11.6%, najviše, kao rezultat ostvarenog neto dobitka u 2018. godini.

Tabela 45. Kapital Banke, stanje na dan 31. decembar 2018. godine

	u hiljadama dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
Akcijski kapital	2,912,133	2,912,133
Otkupljene sopstvene akcije	-	-
Ostali kapital	-	20,536
Emisiona premija	168,164	168,164
Rezerve iz dobiti	-	-
Revalorizacione rezerve	742,433	742,488
Nerealizovani gubici po osnovu promene hartija od vrednosti	(17,993)	(21,115)
Dobitak ranijih godina - neraspoređen	20,536	-
Gubitak ranijih godina	(396,284)	(395,253)
Dobitak / Gubitak	465,279	62,546
Stanje na dan	3,894,268	3,489,499

Graf 7. Dinamika vrednosti kapitala Banke u analiziranom periodu**7.14.2. Akcijski kapital**

Na dan 31. decembar 2018. godine, osnovni kapital Banke iskazan je kroz 288,330 običnih akcija, nominalne vrednosti od 10,100 dinara po akciji (ukupne nominalne vrednosti u iznosu od 2,912,133 hiljade dinara). Akcijama Banke, na kraju 2018. godine, raspolaže ukupno 686 akcionara, od čega fizička lica imaju u vlasništvu oko 11.49% ukupnog kapitala Banke na isti dan.

Tabela 46. Vlasnička struktura akcija Banke sa stanjem na dan 31. decembar 2018. godine

	Broj akcija	% od ukupnih akcija
Republika Srbija	58,287	20.215%
Beobanka a.d. Beograd - u stečaju	19,092	6.622%
SFRJ	15,362	5.328%
Alfa-Plam a.d. Vranje	14,415	4.999%
Danijela Đokić-Pavlica	14,415	4.999%
Telegroup d.o.o. Beograd	14,415	4.999%
Tinolex llc, SAD	14,415	4.999%
Hidrotehnika - Hidroenergetika a.d. Beograd	11,878	4.120%
Convst a.d. Novi Sad - zbirni račun	11,178	3.877%
Ministarstvo finansija i trezora - BiH	10,352	3.590%
JP Jugoimport SDPR, Beograd	9,901	3.434%
Caluks d.o.o., Beograd	9,640	3.343%
Federalno ministarstvo finansija BiH	5,744	1.992%
Ministarstvo Finansija Republike Makedonije	5,010	1.738%
Energoprojekt Holding a.d. Beograd	4,056	1.407%
Ostali (zbirno):	70,170	24.337%
Ukupno	288,330	100.00%

Tabela 47. Akcije Banke, stanje na dan 31. decembar 2018. godine

	31.12.2018.		30.09.2018.		30.06.2018.		31.03.2018.		31.12.2017.	
	RSD	EUR	RSD	EUR	RSD	EUR	RSD	EUR	RSD	EUR
Ukupan broj akcija	288,330		288,330		288,330		288,330		288,330	
Ukupan kapital	3,894,268,000	32,947,935	3,859,151,000	32,589,254	3,799,518,000	32,180,869	3,726,992,000	31,481,882	3,489,499,000	29,454,035
Knjigovodstvena vrednost	13,506	114	13,384	113	13,178	112	12,926	109	12,102	102
Tržišna vrednost	10,500	89	8,737	74	9,150	77	6,889	58	6,889	58
P/B racio	0.78		0.65		0.69		0.53		0.57	

7.14.3. Sticanje sopstvenih akcija

Banka do kraja izveštajnog perioda nije sticala sopstvene akcije. Na dan 31. decembar 2018. godine Banka nije imala sopstvene otkupljene akcije.

8. Vanbilansna evidencija Banke

Ukupna vanbilansna aktiva Banke na dan 31.12.2018. godine iznosi, bruto, 54,504,403 hiljade dinara. U odnosu na stanje sa kraja 2017. godine, ukupna vanbilansna aktiva uvećana je za 16.2%.

U strukturi vanbilansne aktive, najznačajnija promena se dogodila na samom početku 2018. godine, kada je Banka otpisala potraživanja niske izvesnosti naplate od privrednih društava i stanovništva.

Po pitanju izloženosti kreditnom riziku, najveći deo vanbilansnih stavki odnosi se na nerizične pozicije. Ukupna vanbilansa aktiva koja se klasifikuje, na dan 31. decembar 2018. godine, iznosi 4,757,193 hiljade dinara (31. decembar 2017. godine: 3,617,866 hiljada dinara).

Tabela 48. Vanbilansna aktiva, bruto stanje na dan 31. decembar 2018. godine

	u hiljadama dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
Primljena sredstva obezbeđenja	44,230,007	37,269,951
Poslovi u ime i za račun drugih pravnih lica	170,977	164,281
Garancije u dinarima	2,664,869	1,982,663
Garancije u stranoj valuti	561,397	599,167
Izdane garancije bez pravnog dejstva	613,080	65,172
Preuzete opozive obaveze	1,462,475	854,250
Preuzete neopozive obaveze	68,884	182,280
Derivati namenjeni zaš.od rizika u din. - svop	-	240,265
Derivati namenjeni zaš.od rizika u str.val. - svop kontra stav	-	236,945
Potraživanja za evidencionu kamatu	1,355,597	1,377,929
Repo poslovi	-	-
Druga vanbilansna aktiva u stranoj valuti - nostro akreditivi	-	-
Druga vanbilansna aktiva - loro garancije	2,364	-
Potraživanja niske izvesnosti naplate od privrednih društava i stanovništva	-	2,352,536
Potraživanja u stranoj valuti od stranih banaka niske izvesnosti naplate	21	21
Otpisana finansijska sredstva	1,974,047	-
Druga vanbilansna aktiva - obveznice Republike Irak - treća lica	4,090	171,575
Druga vanbilansna aktiva	1,396,596	1,420,053
Stanje na dan	54,504,403	46,917,088

Obim garancijskog poslovanja Banke na kraju 2018. godine iznosi, bruto, 3,226,266 hiljada dinara i u strukturi vanbilansne aktive učestvuje sa 5.92% (31. decembar 2017. godine: 2,581,830 hiljada dinara).

Obim dinarskog garancijskog poslovanja na dan 31.12.2018. godine iznosi 2,664,869 hiljada dinara (31. decembar 2017. godine: 1,982,663 hiljade dinara), i čini 82.6% garancijskog poslovanja, dok obim deviznog garancijskog poslovanja iznosi 561,397 hiljada dinara (31. decembar 2017. godine: 599,167 hiljada dinara).

U strukturi vrednosti ukupnih garancijskih poslova, najveće učešće imaju izdate činidbene garancije u dinarima (53%), zatim slede izdate plative garancije u dinarima (29.6%), pa onda izdate činidbene garancije u stranoj valuti (16.4%) - videti sledeći tabelarni pregled.

Tabela 49. Struktura garancijskih poslova sa stanjem na dan 31. decembar 2018. godine

u hiljadama dinara

	31.12.2018.	31.12.2017.
u dinarima		
<i>Plative garancije</i>		
Izdate plative garancije - za dobavljače	506,149	261,476
Izdate plative garancije - carinske	325,606	168,306
Izdate plative garancije - poreske	16,565	-
Izdate plative garancije za eksproprijaciju zemljišta	6,000	54,500
Izdate plative garancije u dinarima sa val.klauz. - kreditne	71,807	50,183
Izdate plative garancije za dobro izvršenje posla	20,231	-
Izdate plative garancije preduzetnicima - za dobavljače	9,000	9,000
	955,358	543,465
<i>Činidbene garancije</i>		
Izdate garancije za povraćaj depozita i avansa	238,514	886,104
Izdate garancije za dobro izvršenje posla	1,274,788	449,806
Izdate licitacione garancije	58,925	20,830
Izdate garancije za dobro izvršenje posla u dinarima sa val.klauz.	77,885	81,361
Izdate garancije za povraćaj depozita i avansa u dinarima sa val.klauz.	36,542	1,097
Izdate licitacione garancije u dinarima sa val.klauz.	22,857	-
	1,709,511	1,439,198
	2,664,869	1,982,663
u stranoj valuti		
<i>Plative garancije</i>		
Izdate plative garancije	32,504	8,885
<i>Činidbene garancije</i>		
Izdate garancije za povraćaj depozita i avansa	-	-
Izdate licitacione garancije privrednim društvima	572	11,859
Izdate činidbene garancije	528,321	578,423
	528,893	590,282
	561,397	599,167
Stanje na dan	3,226,266	2,581,830

9. Usluge Banke

9.1. Dinarski platni promet

Na dan 31.12.2018. godine ukupan broj korisnika platnih usluga bio je 849 (31.12.2017: 839), od čega 830 rezidenata (31.12.2017: 822) i 19 nerezidenata (31.12.2017: 17), što predstavlja slično stanje broja korisnika u odnosu na ono sa kraja 2017. godine.

Tokom 2018. godine, preko računa Banke realizovan je ukupan bezgotovinski promet u iznosu od 302.95 mlrd. dinara kroz 301,264 transakcije. U odnosu na 2017. godinu, ostvareni promet je udvostručen, dok je broj realizovanih transakcija veći za 47,274, odnosno, za 18.6% (2017: promet u iznosu od 132.76 mlrd. dinara kroz 253,990 transakcija).

9.2. Devizni platni promet

Tokom 2018. godine, ukupan obim prometa preko računa kod ino banaka iznosio je 289.6 mil. evra po osnovu priliva i 291.07 mil. evra po osnovu odliva.

Od ukupnog obima, deo prometa u iznosu od 92.7 mil. evra odnosio se na naloge za plaćanje prema inostranstvu po osnovu uvoza roba i usluga po nalogima rezidenata i nerezidenata, uključujući i transfere na druge domaće banke u stranoj valuti (2017: promet u iznosu od 114.01 mil. evra). U istom periodu vrednost loro doznaka iznosila je 45.38 mil. evra (2017: promet u iznosu od 59.13 mil. evra).

9.3. Devizne doznake

Nastavljena je poslovna saradnja sa australijskom kompanijom Beo-Export Australia PTY Limited na projektu „My land“ u vezi servisiranja doznaka fizičkih lica. U 2018. godini servisirano je ukupno 4,443 doznake u vrednosti od 1.61 mil. evra, što predstavlja za 18.5% niži broj doznaka i za 18.4% niži obim u odnosu na 2017. godinu (2017: realizovano je 5,452 doznake u iznosu od 1.98 mil. evra).

9.4. Poslovanje sa stanovništvom

Računi građana i devizna štednja

Banka pored tekućih računa građana u svojoj ponudi ima i štedne i namenske račune građana koji obuhvataju dinarske štedne uloge po viđenju, oročene štedne uloge, namenske depozite za kupovinu akcija u procesu privatizacije, namenske račune za kupoprodaju HoV, kao i namenske depozite za osnivanje privrednih društava.

Zaključno sa 31.12.2018. godine, ukupan broj tekućih računa građana iznosio je 2,258 od čega je tokom godine bilo aktivno 1,834. Tokom 2018. godine otvoren je 221 nov tekući račun od čega 71 računa za prijem zarade i penzija.

Tokom godine otvoreno je 828 novih partija oročenih deviznih štednih uloga. Stanje ukupnih deviznih depozita po svim deviznim računima fizičkih lica na dan 31.12.2018. godine iznosi 25.34 mil. evra, što je za 12% više u odnosu na stanje ovih depozita sa kraja 2017. godine - videti sledeću tabelu.

Tabela 50. *Devizni depoziti stanovništva, stanje na dan 31. decembar 2018. godine*

u evrima

	31.12.2018.	Učešće u %	31.12.2017.	Učešće u %
Namenski devizni računi	66,974	0.26%	117,975	0.52%
Devizni štedni ulozi po viđenju	3,915,306	15.45%	3,310,275	14.62%
Oročeni devizni štedni ulozi:				
do 3 meseca	542,956	2.14%	632,374	2.79%
do 6 meseci	628,373	2.48%	1,053,691	4.65%
do 12 meseci	8,505,142	33.56%	9,404,787	41.54%
do 24 meseca	11,171,759	44.08%	8,118,856	35.86%
do 36 meseci	513,170	2.02%	-	-
	21,361,400	84.29%	19,209,708	84.86%
Stanje na dan	25,343,680	100.00%	22,637,958	100.00%

Devizni platni promet fizičkih lica i menjački poslovi

Bezgotovinski promet u stranim valutama tokom 2018. godine iznosio je 4.46 mil. evra. Najveći promet devizne blagajne ostvaren je u evrima, dok su ostale valute manje zastupljene.

Ukupan promet devizne efektive po menjačkim poslovima u istom periodu, iznosio je u protivvrednosti 1.23 mil. evra. Najveći broj menjačkih poslova obavljao se u evrima i iznosio je 85% ukupnih menjačkih poslova.

Poslovanje sa karticama i ostale usluge

Banka svojim klijentima, u okviru poslovanja sa platnim karticama, nudi:

- debitne kartice - DinaCard debitna i Visa Electron
- kreditne kartice - DinaCard kreditna i Visa Classic
- poslovne kartice - DinaCard poslovna i Visa Business
- internet kartice - Visa Virtuon

Na dan 31. decembar 2018. godine stanje kreditiranja fizičkih lica po kreditnim karticama iznosi 24.36 mil. dinara.

Izdavanje sefova

Ukupan broj izdatih sefova na dan 31.12.2018. godine iznosio je 1,366 od 1,596 ugrađenih, što predstavlja popunjenost kapaciteta od 85.6%. Na ime naknade za zakup sefova ostvaren je ukupan prihod od 6.2 mil. dinara (neto po odbitku poreza).

9.5. Ogranci Banke

Na dan 31. decembar 2018. godine, Banka u svom sastavu ima dva ogranka, ekspozituru „Lučani“ i istureni šalter „Singidunum“ u Beogradu.

Ekspozitura „Lučani“

U 2018. godini, Ekspozitura je ostvarila dobitak u iznosu od 21.62 mil. dinara, odnosno, ostvarila je za 24% bolji rezultat u odnosu na isti iz 2017. godine (2017: dobitak 17.44 mil. dinara).

Istureni šalter „Singidunum“

Sa Univerzitetom „Singidunum“ zaključen je Ugovor o poslovno-tehničkoj saradnji kojim su regulisana međusobna prava i obaveze. U 2018. godini, Šalter je ostvario gubitak u iznosu od 602 hiljade dinara (2017: dobitak 180 hiljada dinara).

10. Likvidnost Banke

10.1. Dinarska i devizna likvidnost Banke

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom mesečno je utvrđivao visinu i strukturu primarne i sekundarne rezerve likvidnosti uzimajući u obzir zadovoljenje principa likvidnosti i principa rentabilnosti.

Plasmani koji se mogu smatrati primarnom rezervom likvidnosti Banke sastoje se od gotovine u blagajni i sredstava na računima Banke, plasmana kod domaćih i inostranih banaka do 7 dana, viška likvidnih sredstava kod NBS i obavezne rezerve kod NBS i sa 31. decembrom 2018. godine iznose ukupno 3.81 mlrd. dinara (31. decembar 2017. godine: 2.74 mlrd. dinara) - videti sledeći pregled.

Tabela 51. Primarne i sekundarne rezerve Banke, stanje na dan 31.12.2018. godine

Opis	u hiljadama dinara				
	31.12.2018.	Učešće	31.12.2017.	Učešće	% rasta /pada
Primarne rezerve:					
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	906,685	21.07%	1,241,852	40.64%	-26.99%
Depoziti kod banaka	1,028,293	23.90%	500,220	16.37%	105.57%
Depoziti kod banaka	200,000	4.65%	0	0.00%	-
Obavezna rezerva	271,559	6.31%	550,478	18.01%	-50.67%
Viškovi likvidnih sredstava	1,400,000	32.53%	450,000	14.73%	211.11%
	3,806,537	88.46%	2,742,551	89.75%	38.80%
Sekundarne rezerve:					
REPO plasmani	0	0.00%	0	0.00%	-
Državni zapisi RS	321,073	7.46%	313,224	10.25%	2.51%
Obveznice Republike Irak	175,596	4.08%	90	0.00%	-
	496,669	11.54%	313,314	10.25%	58.52%
Stanje na dan	4,303,205	100.00%	3,055,865	100.00%	40.82%

Prosečno stanje sredstava na žiro-računu tokom 2018. godine iznosilo je 584.1 mil. dinara i na višem je nivou od proseka stanja ovih sredstava tokom prethodne godine (2017: 393.68 mil. dinara).

Sa 31.12.2018. godine, dinarska obavezna rezerva iznosila je 695.06 mil. dinara. U odnosu na stanje iste sa kraja 2017. godine, dinarska obavezna rezerva uvećana je za 51.7% najviše usled rasta iznosa transakcionih i oročenih depozita (31. decembar 2017. godine: 458.04 mil. dinara).

Na nivo dinarske obavezne rezerve značajan uticaj ima nivo i kretanje deviznih depozita, kao i promena kursa, obzirom da Banka ima obavezu da oko 7.5% od iznosa deviznih depozita izdvaja kao dinarsku obaveznu rezervu u dinarima.

Sa 31.12.2018 godine, devizna obavezna rezerva iznosila je 5.26 mil. evra i uvećana je za 13.2%, u odnosu na stanje iste sa kraja 2017. godine, najviše usled višeg iznosa deviznih transakcionih depozita (31. decembar 2017. godine: 4.65 mil. evra).

Prosečno učešće plasmana u viškove likvidnih sredstava kod NBS u ukupnim raspoloživim dinarskim likvidnim sredstvima u izveštajnom periodu iznosi 45.6%. Kamatna stopa na viškove likvidnih sredstava kod NBS jednom je umanjena tokom 2018. godine i sa datumom 31.12.2018. godine iznosi 1.75% što predstavlja umanjeno od 0.25 p.p. u odnosu na iznos ove kamatne stope sa kraja 2017. godine (31. decembar 2017. godine: 2.00%).

Banka je po osnovu deponovanja viškova likvidnosti kod NBS u 2018. godini obračunala ukupan prihod od kamata u iznosu od 7,259 hiljada dinara.

Tokom 2018. godine, Banka je u repo poslove sa Narodnom bankom Srbije plasirala prosečno 192.06 mil. dinara, što predstavlja niži nivo u odnosu na 2017. godinu, kada je prosečno plasirala 334.59 mil. dinara.

Banka je tokom 2018. godine prosečno dnevno plasirala 883.44 mil. dinara u /1/ blagajničke zapise (repo plasmani), /2/ dnevne viškove likvidnosti, kao i /3/ kredite za likvidnost drugim poslovnim bankama (2017: 664 mil. dinara).

Tabela 52. Prosečno dnevno stanje dinarskih plasmana u blagajničke zapise, viškove likvidnosti i plasmane drugim bankama do 7 dana

Period	Plasmani NBS		Plasmani drugim bankama do 7 dana	Ukupno
	Blagajnički zapisi	Viškovi likvidnosti		
Januar	311,290	98,000	54,839	464,129
Februar	183,898	71,831	78,644	334,373
Mart	61,290	86,452	102,258	250,000
April	88,333	56,000	132,333	276,667
Maj	-	88,226	9,677	97,903
Jun	70,000	510,667	166,000	746,667
Jul	169,355	505,968	92,258	767,581
Avgust	277,419	736,129	202,258	1,215,806
Septembar	223,333	740,000	414,800	1,378,133
Oktobar	904,839	775,645	722,258	2,402,742
Novembar	60,000	811,667	744,333	1,616,000
Decembar	70,968	365,484	707,097	1,143,548
Prosek	192,055	402,967	288,422	883,444

U narednoj tabeli prikazan je prosečan nivo dinarskih likvidnih sredstava Banke tokom 2018. godine.

Tabela 53. Prosečan nivo dinarskih likvidnih sredstava Banke tokom 2018. godine

	u hiljadama dinara	
	2018.	Učešće
Žiro-račun	584,096	38.76%
Gotovina	39,599	2.63%
Višak likvidnih sredstava	402,967	26.74%
Krediti bankama	288,422	19.14%
Hartije od vrednosti NBS	192,055	12.74%
Državni zapisi	-	0.00%
Ukupno	1,507,139	100.00%
Prosečno obračunata obavezna rezerva u periodu	600,005	
Prosek transakcionih depozita u periodu	1,328,448	

Tokom godine, prosečno stanje na ino-računima iznosilo je 6.9 mil. evra, što predstavlja uvećanje od 28% u odnosu na prosečno stanje ovih sredstava iz 2017. godine (2017: 5.39 mil. evra).

Banka je oročavala viškove deviznih likvidnih sredstava kod stranih i domaćih banaka na period od 1 do 7 dana po kamatnoj stopi koja se kretala od 1.40% do 1.90% za depozite u dolarima, kao i po stopi od 0.03% do 0.15% za depozite u evrima.

Tokom 2018. godine, prosečan nivo raspoloživih deviznih likvidnih sredstava izražen u evrima iznosio je 20.27 mil. evra i viši je za 62% u odnosu na nivo ovih sredstava iz prethodne godine, kada je iznosio 12.51 mil. evra - videti sledeći tabelarni pregled.

Tabela 54. Prosečan nivo raspoloživih deviznih likvidnih sredstava Banke u periodu 2018. godini

	u mil. evra	
	2018.	Učešće
Ino-računi	6.90	34.04%
Oročena sredstva	6.97	34.39%
Efektiva	1.08	5.33%
Sredstva kod NBS	5.32	26.25%
CRHoV	-	0.00%
Ukupno	20.27	100.00%

11. Izloženost Banke rizicima

11.1. Rizici kojima je Banka izložena

Banka ima uspostavljen sveobuhvatan i pouzdan sistem upravljanja rizicima koji je u potpunosti integrisan u sve poslovne aktivnosti Banke, odnosno omogućuje da se upravlja sa svim rizicima kojima je izložena ili može biti izložena po osnovu svih njenih poslovnih aktivnosti.

Sistem upravljanja rizicima definisan je strategijom upravljanja rizicima i kapitalom, politikama i procedurama, te definisanjem sklonosti za preuzimanje rizika kroz uspostavljanje limita za nivoe rizika koji su prihvatljivi za Banku. Svi rizici koje je moguće izmeriti ili oceniti podvrgavaju se strukturi limita na nivou Banke i usaglašenost sa tim limitima se kontinuirano prati. Postavljanje i praćenje poštovanja limita zasnovano je na transparentnim, uniformnim principima.

Banka je u svom poslovanju izložena sledećim rizicima:

- kreditni rizik;
- kreditno-devizni rizik;
- rizik likvidnosti;
- rezidualni rizik;
- tržišni rizici;
- operativni rizik;
- rizik koncentracije;
- rizik ulaganja;
- kamatni rizik u bankarskoj knjizi;
- rizik zemlje;
- rizik izmirenja/isporuke;
- rizik druge ugovorne strane;
- strateški rizik;
- reputacioni rizik;
- rizici koji nastaju po osnovu spoljnih faktora.

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled neizvršavanja obaveza dužnika prema Banci. Banka aktivno preuzima kreditni rizik prihvatajući ga kao sastavni deo poslovnih aktivnosti. Poštujući činjenicu da kreditni rizik predstavlja najveći pojedinačni deo ukupnog rizika preuzetog kroz poslovne aktivnosti, Banka preduzima niz mera za upravljanje ovim rizikom koje obuhvataju:

- stroge kriterijume selekcije dužnika;
- primenu sistema limita;
- pouzdan proces odobravanja plasmana;
- efikasnu kreditnu administraciju i praćenje plasmana;
- adekvatne kontrole vezane za kreditni rizik u odnosima sa ugovornim stranama;
- diversifikaciju rizika.

Banka upravlja kreditnim rizikom na način da utvrđuje limite nivoa kreditnog rizika, tako što utvrđuje granice prihvatljivog kreditnog rizika u odnosu na jednog, ili više dužnika ili agregatno na nivou segmenata portfolija, a prema različitim karakteristikama kao što su vrsta proizvoda, privredna grana, interna klasifikacija i dr. Sve izloženosti se redovno prate u odnosu na usvojene limite o čemu se redovno izveštava.

Kreditno - devizni rizik predstavlja mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promena kursa dinara na finansijskom tržištu koja može imati uticaj na kreditnu sposobnost dužnika.

Banka kontinuirano prati i procenjuje izloženost kreditno - deviznom riziku. Povišen nivo deviznog rizika konstatuje se da postoji kod dužnika kod kojih se utvrdi da bi promena vrednosti domaće valute (apresijacija / depresijacija) dovela dužnika u situaciju značajnog opadanja kreditne sposobnosti, ili ukoliko Banka nije bila u mogućnosti da izvrši adekvatnu procenu izloženosti dužnika ovom riziku. Evidentirani kreditno - devizni rizik predstavlja jedan od osnovnih elemenata klasifikacije potraživanja Banke.

Tržišni rizici su rizici mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu promena vrednosti bilansnih pozicija i vanbilansnih stavki banke koje nastaju usled kretanja cena na tržištu.

U okviru tržišnih rizika definisani su devizni rizik, cenovni rizici i robni rizik.

Devizni rizik je verovatnoća nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat ili kapital Banke usled promene deviznih kurseva, a Banka mu je izložena po osnovu pozicija koje se vode u bankarskoj knjizi i knjizi trgovanja.

Banka upravlja deviznim rizikom nastojeći da spreči negativne efekte promene međuvalutarnih kurseva i kursa stranih valuta u odnosu na dinar na finansijski rezultat Banke.

Operativno upravljanje deviznim rizikom vrši se utvrđivanjem sistema limita. Banka postavlja limite na osnovu analize definisanih scenarija očekivanih i neočekivanih promena deviznih kurseva i sagledavanja njihovog uticaja na prihod Banke, vrednost aktive i pasive i deviznu poziciju Banke.

Cenovni rizici podrazumevaju sledeće vrste rizika:

- Cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti
- Cenovni rizik po osnovu vlasničkih hartija od vrednosti

Cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti javlja se usled promena kamatnih stopa.

Cenovni rizik po osnovu vlasničkih hartija od vrednosti predstavlja rizik promene cena ovih hartija.

Izloženost cenovnom riziku Banka ostvaruje u pozicijama koje se iskazuju po fer vrednosti – finansijskom imovinom namenjenom trgovanju i deviznom pozicijom. Banka cenovnim rizikom upravlja na nivou pojedinačnih transakcija i portfolija.

Banka vodi politiku upravljanja cenovnim rizikom na način koji treba da obezbedi da se formira kontrolisani nivo izloženosti riziku promene cena plasmana Banke koji su namenjene za trgovanje, a radi ostvarivanja dobiti iz očekivane promene cena hartija od vrednosti i radi predupređivanja mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nepovoljnog kretanja na tržištu.

Banka sve svoje aktivnosti raspoređuje u one koji se evidentiraju u knjigu trgovanja i koje pripadaju bankarskoj knjizi.

Knjiga trgovanja sadrži pozicije u finansijskim instrumentima koje Banka drži s namerom trgovanja, ili radi zaštite pozicija u drugim finansijskim instrumentima koji se vode u toj knjizi i za koje ne postoje ograničenja da se njima trguje, niti postoje ograničenja da se ove pozicije zaštite od rizika, kao i plasmane koji su pribavljani radi ostvarivanja dobiti iz razlike između nabavne i prodajne cene, odnosno na osnovu drugih promena cena u kratkom vremenskom periodu. Pozicije u knjizi trgovanja evidentiraju se dnevno po fer vrednosti.

Banka je razvila sistem upravljanja tržišnim rizicima pozicija u knjizi trgovanja koji se temelji na principima vrednosti pod rizikom (VaR) da bi procenila tržišni rizik otvorenih pozicija.

U postupku upravljanja cenovnim rizikom Banka, pored VaR metodologije, koristi postupke ispitivanja uticaja stresnih udara. Analiza stresnih udara je ključna za analizu kapaciteta Banke da absorbuje potencijalne velike gubitke, ukaže na nedostatke VaR analize i skrivene rizike kao i da ukaže na mogućnosti da se rizik ograniči ili umanjí.

Operativni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nenamernih i namernih propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u banci, kao i usled nastupanja nepredvidivih eksternih događaja. Operativni rizik uključuje pravni rizik, ali ne uključuje reputacioni i strateški rizik.

U upravljanju operativnim rizikom Banka sprovodi kvantitativno i kvalitativno merenje koje se temelje na prikupljanju podataka o stvarnim i potencijalnim gubicima usled operativnog rizika, samostalnoj proceni rizika i sistema kontrola i izveštavanja koje obuhvata interno i eksterno izveštavanje. Banka je u cilju omogućavanja nesmetanog i kontinuiranog funkcionisanja svih značajnih procesa i sistema u Banci usvojila Plan za obezbeđenje kontinuiteta poslovanja i Plan poslovanja u slučaju nastanka

nepredviđenih događaja kao njegov sastavni deo koji definiše tehničke i organizacione mere za ponovno uspostavljanje poslovanja Banke u što kraćem roku, odnosno za ublažavanje posledica prekida u poslovanju Banke.

Rizik likvidnosti je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled nesposobnosti banke da ispunjava svoje dospеле obaveze i to zbog:

- povlačenja postojećih izvora finansiranja, odnosno nemogućnosti pribavljanja novih izvora finansiranja (rizik likvidnosti izvora sredstava), ili
- otežanog pretvaranja imovine u likvidna sredstva zbog poremećaja na tržištu (tržišni rizik likvidnosti).

Banka svojom imovinom i obavezama upravlja na način koji joj obezbeđuje da u svakom trenutku ispunjava sve svoje obaveze, kao i da njeni komitenti raspoložu svojim sredstvima u Banci u skladu sa ugovorenim rokovima.

U Banci se rizik likvidnosti posmatra u smislu rizika gotovinske likvidnosti i opisuje rizik mogućih neusklađenosti plaćanja u smislu solventnosti Banke. Osiguravajući solventnost u svakom trenutku, Banka prati likvidnost kroz mapu očekivanih priliva i odliva u predviđenim rokovima u budućnosti, praćenja internih indikatora, eksterno propisanog pokazatelja likvidnosti, kao i praćenje strukture, koncentracije i stabilnosti depozita Banke.

Upravljanje rizikom likvidnosti sprovodi se takođe primenom sistema limita i kroz aktivnosti ispitivanja „šta ako“, odnosno stresnih scenarija koji mogu imati značajan uticaj na likvidnost Banke.

Banka je Planom poslovanja u slučaju nastanka nepredviđenih događaja – krize likvidnosti i drugim internim aktima za merenje i praćenje rizika likvidnosti definisala kvantitativne pokazatelje i utvrdila kritične vrednosti tih pokazatelja koji predstavljaju indikatore ranog upozorenja negativnih tendencija u likvidnoj poziciji Banke.

Rezidualni rizik je rizik da tehnike ublažavanja kreditnog rizika budu manje efikasne nego što je očekivano, odnosno da njihovo korišćenje neadekvatno utiče na umanjeње svih rizika kojima je banka izložena.

Rizik smanjenja vrednosti potraživanja je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu smanjenja vrednosti otkupljenih potraživanja usled gotovinskih ili negotovinskih obaveza prethodnog poverioca prema dužniku.

Rizik se može javiti kao posledica sledećih okolnosti:

- povraćaj robe ili proizvoda u osnovi komercijalnog ugovora prethodnog poverioca i dužnika;
- kvalitet robe ili proizvoda,
- obaveze prethodnog poverioca prema dužniku;
- odobreni rabati za plaćanja dužnika u kraćim vremenskim periodima i sl.

Rizik koncentracije je rizik koji direktno ili indirektno proizilazi iz izloženosti Banke prema istom ili sličnom faktoru rizika ili vrsti rizika, kao što su izloženosti prema jednom licu ili grupi povezanih lica, privrednim granama, geografskim područjima, vrstama proizvoda i aktivnosti, instrumentima kreditne zaštite, uključujući i ročnu i valutnu neusklađenost između velikih izloženosti i instrumentima kreditne zaštite tih izloženosti.

Banka utvrđuje interne limite rizika koncentracije po pojedinim licima ili grupi povezanih lica, kao i agregatne limite na nivou segmenata portfolija izloženosti Banke.

Banka usklađuje svoje izloženosti sa propisanim regulatornim limitima, odnosno obezbeđuje da zbir svih velikih izloženosti Banke ne bude veći od 400% kapitala Banke, kao i da ukupna izloženost Banke prema licu povezanom sa Bankom ne bude veća od 5% kapitala Banke, odnosno 25% kapitala Banke prema jednom licu ili prema grupi povezanih lica.

Rizici ulaganja podrazumevaju rizike trajnih ulaganja Banke u druga pravna lica koja nisu u finansijskom sektoru i osnovna sredstva.

U skladu sa regulativom Narodne banke Srbije, Banka obezbeđuje da ulaganje u jedno lice koje nije u finansijskom sektoru ne pređe 10% kapitala banke, te da ulaganja Banke u lica koja nisu u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva Banke ne pređu 60% kapitala Banke.

Merenje rizika ulaganja u osnovna sredstva podrazumeva analizu potreba, profitabilnosti i rentabilnosti takve investicije kao i uticaja angažovanja sredstava Banke u značajnijim iznosima u ovaj vid plasiranja na rizičnu poziciju Banke prvenstveno u pogledu likvidnosti i operativnih rizika.

Kamatni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke po osnovu pozicija iz bankarske knjige usled nepovoljnih promena kamatnih stopa.

Kamatni rizik obuhvata:

- izloženost iz jednakih promena kamatnih stopa po različitim rokovima dospeća,
- izloženost iz nekorelisanih promena između različitih indeksa kamatnih stopa,
- izloženost iz nejednakih pomeranja kamatnih stopa u različitim periodima dospeća,
- izloženost iz mogućih promena u očekivanim ili ugovorenim tokovima gotovine ili iz promena dospeća koje dovode do ponovnog utvrđivanja cena.

Banka je izložena riziku od promene kamatnih stopa po osnovu aktivnosti koje se vode u bankarskoj knjizi, koji kroz efekte promena visine tržišnih kamatnih stopa deluju na njen finansijski položaj i tokove gotovine.

Banka vodi politiku koja treba da obezbedi da ukupan negativan uticaj na prihod i kapital Banke od neto otvorenih pozicija kamatno osetljive aktive i obaveza ne premaši prihvatljive nivoe. Usklađenost neto otvorene pozicije se redovno prati čime se obezbeđuje poštovanje usvojenih limita.

Merenje, praćenje i kontrola kamatnog rizika obavlja se kontinuirano uzimajući u obzir niz promenljivih veličina kao što su makroekonomsko okruženje i promene kamatnih stopa na tržištu.

Rizik zemlje je rizik koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kome je Banka izložena, odnosno rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke zbog nemogućnosti banke da naplati potraživanja od dužnika iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla dužnika.

Rizik zemlje se, prema tome, izražava verovatnoćom da zemlja dužnik ili dužnik iz neke zemlje ne može biti u mogućnosti da izmiri svoje obaveze prema Banci, ili Banka neće biti u mogućnosti da naplati investicije u druga pravna lica ili hartije od vrednosti, zbog postojanja razloga koji nisu uključeni u okviru uobičajenog kreditnog rizika.

Rizik izmirenja / isporuke jeste rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke po osnovu neizmirenih transakcija ili usled neizvršavanja obaveze druge ugovorne strane po transakcijama slobodne isporuke na ugovoreni datum izmirenja/ispоруke (due delivery date);

Rizik druge ugovorne strane je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled neizmirenja obaveza druge ugovorne strane u transakciji pre konačnog poravnanja novčanih tokova transakcije.

Rizik usklađenosti poslovanja banke je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled propuštanja banke da svoje poslovanje uskladi sa zakonom, podzakonskim aktima, svojim internim aktima, procedurama o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma, kao i sa pravilima struke, dobrim poslovnim običajima i poslovnom etikom.

Reputacioni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled gubitka poverenja javnosti, odnosno nepovoljnog stava javnosti o poslovanju banke, nezavisno da li za to postoji osnov ili ne.

Strateški rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat ili kapital Banke usled nepostojanja odgovarajuće poslovne politike i strategije, njihovog neadekvatnog sprovođenja, kao i usled promena u okruženju u kojem banka posluje ili izostanka adekvatnih reakcija banke na te promene.

Ovaj rizik je stoga funkcija:

- strateških ciljeva Banke
- razvijene i usvojene poslovne strategije Banke za postizanje ciljeva,
- resursa angažovanih u postizanju ovih ciljeva i kvaliteta implementacije i
- materijalnih i nematerijalnih resursa potrebnih za izvršenje poslovnih strategija.

Pravni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled kazni i sankcija nadležnog regulatornog tela ili proisteklih iz sudskih sporova po osnovu neispunjanja ugovornih i zakonskih obaveza.

Rizici koji nastaju po osnovu spoljnih faktora predstavljaju rizike mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke zbog uticaja poslovnog i makroekonomskog okruženja.

11.2. Adekvatnost kapitala

Pokazatelj adekvatnosti kapitala iznosio je na kraju 2018. godine 26.48% i značajno je iznad nivoa bankarskog sektora koji je sa 30.09.2018. godine iznosio 22.80%. Kapital sa 31.12.2018. godine iznosi 3,394,987 hiljada dinara i na približnom je nivou u odnosu na isti sa kraja prethodne godine, i pored knjiženja efekata inicijalne primene MSFI9 sa početkom 2018. godine u ukupnom iznosu od 63,577 hiljada dinara, a najviše usled pokrića dela gubitka iz prethodnih godina iz neraspoređene dobiti u iznosu od 62,546 hiljada dinara.

Tabela 55. Adekvatnost kapitala

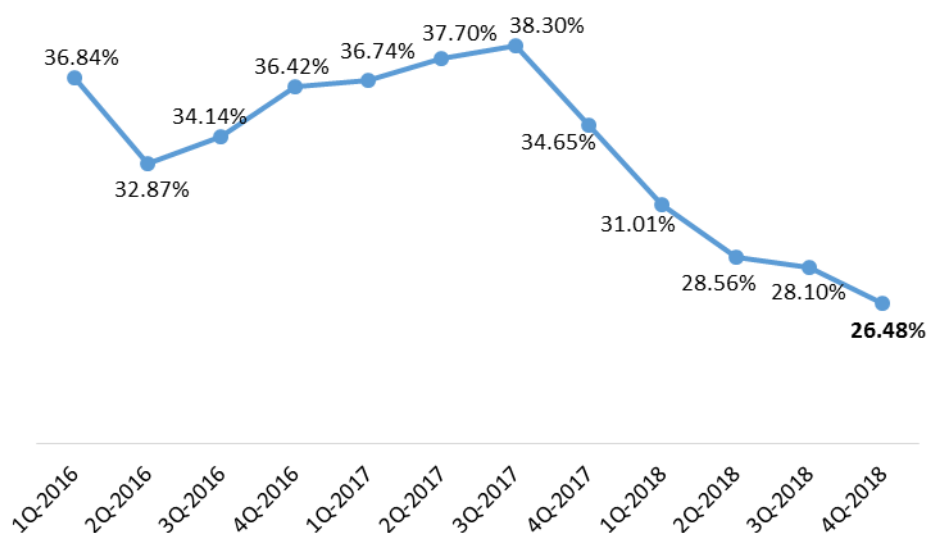
Pokazatelji	u hiljadama dinara							
	31.12.2018.	30.09.2018.	30.06.2018.	31.03.2018.	31.12.2017.	30.09.2017.	30.06.2017.	31.03.2017.
Kapital	3,394,987	3,400,271	3,400,051	3,339,384	3,399,258	3,391,129	3,343,074	3,142,389
Ukupna rizična aktiva	12,822,121	12,101,885	11,906,172	10,769,553	9,810,730	8,854,549	8,866,584	8,552,175
Pokazatelj adekvatnosti kapitala	26.48%	28.10%	28.56%	31.01%	34.65%	38.30%	37.70%	36.74%

Tabela 56. Struktura kapitala Banke na dan 31. decembar 2018. godine

Struktura kapitala Banke	u hiljadama dinara 31.12.2018.
Uplaćeni iznos instrumenata osnovnog akcijskog kapitala	2,912,133
Pripadajuća emisiona premija uz instrumente osnovnog akcijskog kapitala	168,164
Gubici iz prethodnih godina	(396,284)
Gubitak tekuće godine	-
Revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobiti	742,433
Nerealizovani gubici	(17,993)
Nematerijalna ulaganja	(13,352)
Učešća u licima koja nisu lica u finansijskom sektoru preko 10% kapitala tih lica	(114)
Potrebna rezerva za procenjene gubitke po bilansnoj aktivi i vanbilansnim stavkama	-
Osnovni kapital	3,394,987
Dopunski kapital	-
Ukupan kapital	3,394,987

Tabela 57. Aktiva izložena uticaju rizika i kapitalni zahtevni na dan 31.12.2018. godine

Pozicija	iznos	u hiljadama dinara kapitalni zahtev
Aktiva ponderisana kreditnim rizikom	11,560,591	924,847
Aktiva izložena uticaju cenovnog rizika po osnovu dužničkih HoV	-	-
Aktiva izložena uticaju cenovnog rizika po osnovu vlasničkih HoV	-	-
Aktiva izložena uticaju deviznog rizika	226,617	18,129
Aktiva izložena uticaju operativnog rizika	1,034,913	82,793
Ukupna izloženost	12,822,121	1,025,770
Ukupan kapital		3,394,987
Pokazatelj adekvatnosti kapitala		26.48%

Graf 8. Dinamika pokazatelja adekvatnosti kapitala Banke u analiziranom periodu

11.3. Analiza izloženosti glavnim rizicima

11.3.1. Kreditni rizik

Sa stanjem na dan 31.12.2018. godine ukupna aktiva koja se klasifikuje (u bruto iskazu) iznosi 16,786,523 hiljade dinara, što predstavlja uvećanje od 36.43% u odnosu na stanje sa kraja prethodne godine (31.12.2017. godine: 12,304,421 hiljadu dinara).

Tabela 58. Klasifikacija aktive sa stanjem na dan 31. decembar 2018. godine

Oznaka klasifikacije	Bilansna aktiva	Ispravka vrednosti	Vanbilan. aktiva	Rez. za gubitke	Ukupna aktiva	%	Prvoklasna sredstva obezbeđenja	Adekvatna sredstva obezbeđenja	Rezerva za procenjene gubitke	Potrebna rezerva
A	2,973,379	23,455	1,588,126	2,827	4,561,505	27.17	764,099	1,625,938	-	-
B	3,795,965	54,163	1,245,772	2,503	5,041,736	30.03	-	1,171,576	3,166	-
V	3,568,311	71,888	1,319,673	8,716	4,887,985	29.12	-	327,748	591,655	-
G	1,449,244	55,161	601,442	7,265	2,050,687	12.22	-	-	487,863	-
D	242,430	39,716	2,181	342	244,611	1.46	-	-	242,959	-
Ukupno	12,029,330	244,384	4,757,193	21,652	16,786,523	100.0	764,099	3,125,262	1,325,643	-

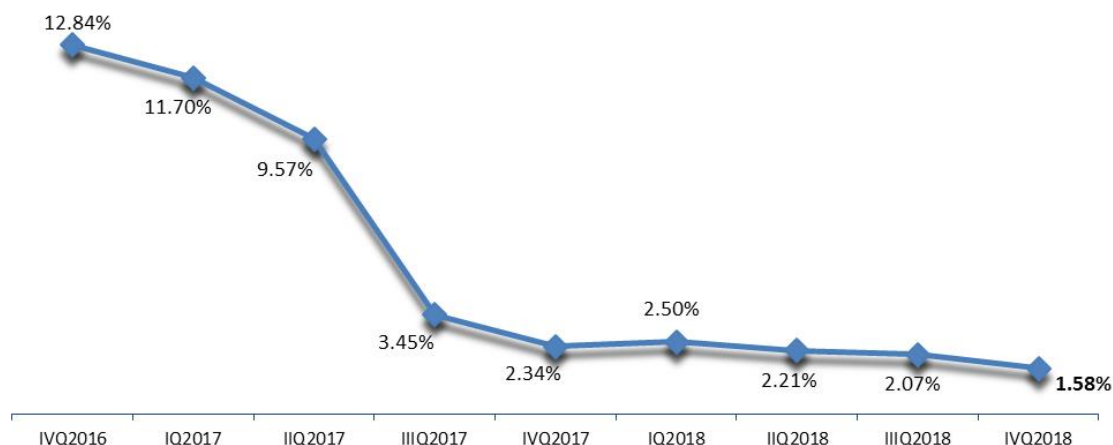
u hiljadama dinara

Po osnovu propisanih odbitnih stavki smanjena je osnovica za obračun rezerve za procenjene gubitke za 2,814,516 hiljada dinara, tako da ista iznosi 13,972,007 hiljada dinara.

Ukupno obračunata rezerva za procenjene gubitke, na osnovu klasifikacije potraživanja prema regulativi NBS na dan 31.12.2018. godine, iznosi 1,325,643 hiljade dinara, što predstavlja uvećanje od 313,722 hiljade dinara ili 31% u odnosu na stanje sa kraja 2017. godine, kao posledica uvećanja kreditnog portfolia (31.12.2017. godine: 1,011,921 hiljadu dinara).

Na dan 31.12.2018. godine Banka nema potrebnu rezervu, što je posledica korekcije potrebne rezerve za procenat promene učešća problematičnih kredita odobrenih dužnicima iz nefinansijskog i nedržavnog sektora u ukupnim kreditima odobrenim tim dužnicima, odnosno primene korektivnog faktora 0% zbog dodatnog smanjenja procenta NPL-a.

Ukupna izdvajanja za pokriće kreditnog rizika (ispravke vrednosti, rezervisanje i potrebna rezerva) su na nivou od 1.58% vrednosti aktive koja se klasifikuje na dan 31.12.2018. godine - grafikon u prilogu.

Graf 9. Učešće izdvajanja za pokriće kreditnog rizika u aktivi koja se klasifikuje

Na kraju 2018. godine, relativni iznos izdvajanja za pokriće kreditnog rizika je na neznatno nižem nivou u odnosu na nivo sa kraja prethodne godine (31.12.2017. godine: 2.34%).

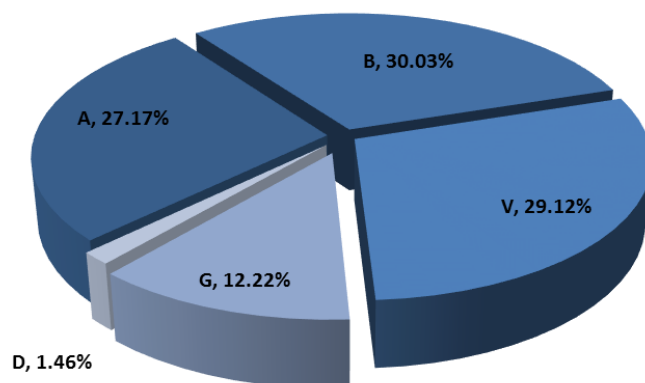
Analiza kvaliteta aktive na nivou Banke obuhvaćena je sledećim tabelarnim pregledom.

Tabela 59. Kvalitet aktive na nivou Banke

Period	Bilansna i vanbilansna aktiva koja se klasifikuje	u hiljadama dinara				
		Ukupno	Osnovica za obračun posebne rezerve		V+G+D	
			Iznos	%	Iznos	%
31.12.2018.	16,786,523	13,972,007	8,158,470	58.39%	5,813,537	41.61%
30.09.2018.	15,559,028	13,049,403	7,989,147	61.22%	5,060,256	38.78%
30.06.2018.	15,185,582	12,294,610	7,804,287	63.48%	4,490,323	36.52%
31.03.2018.	13,769,672	11,510,654	7,717,763	67.05%	3,792,891	32.95%
31.12.2017.	12,304,421	10,237,936	6,743,837	65.87%	3,494,099	34.13%
30.09.2017.	9,820,167	8,256,126	5,306,253	64.27%	2,949,873	35.73%
30.06.2017.	9,474,364	7,889,991	4,381,954	55.54%	3,508,037	44.46%
31.03.2017.	10,146,160	8,298,243	4,614,867	55.61%	3,683,376	44.39%
31.12.2016.	10,165,051	8,038,503	4,384,215	54.54%	3,654,289	45.46%

U strukturi bilansne i vanbilanse aktive koja se klasifikuje (u bruto iznosu) sa 31.12.2018. godine plasmani sa niskim rizikom (A i B kategorija) učestvuju sa 57.21% i beleže pad od 8.54 procentna poena u odnosu na stanje sa kraja 2017. godine (31.12.2017. godine: 65.75%), dok učešće V, G i D kategorije u ukupnoj klasifikovanoj aktivi iznosi 42.79%.

Graf 10. Stuktura kreditnog portfolija po kategorizaciji NBS sa stanjem na dan 31.12.2018. godine

Najznačajniji deo bilansne aktive koja se klasifikuje čine dugoročni krediti sa 28.04% učešća, kratkoročni krediti sa 21.29%, a zatim sledi otkup potraživanja u dinarima sa 19.22% i depoziti kod banaka sa 14.19%. Dospela potraživanja čine 1.96% učešća u ukupnim bilansnim aktivnostima Banke.

U okviru vanbilansnih aktivnosti Banke izloženih uticaju kreditnog rizika, najznačajniji deo aktivnosti Banke odnosio se na činidbene garancije (47.05%). Obaveze po kojima ne može doći do plaćanja, odnosno preuzete opozive obaveze čine 30.68% vrednosti portfolija vanbilansnih izloženosti Banke sa 31.12.2018. godine. Platve garancije predstavljaju 20.77% vrednosti portfolija vanbilansnih izloženosti Banke sa 31.12.2018. godine.

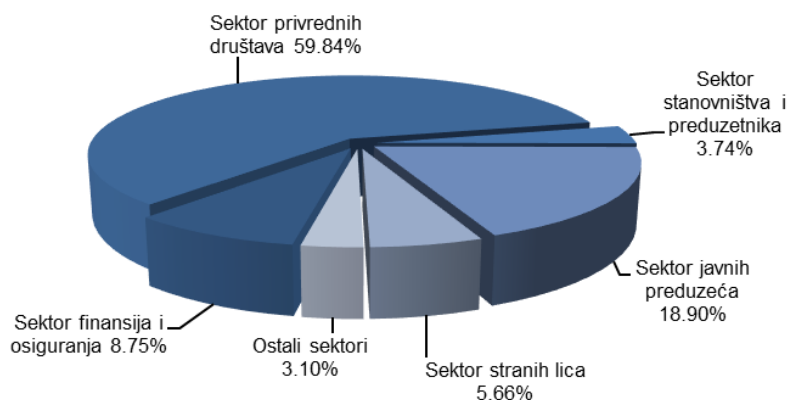
Struktura bilansnih i vanbilansnih plasmana Banke koji se klasifikuju prikazana je u sledećoj tabeli:

Tabela 60. Struktura bilansne aktive i vanbilansnih stavki Banke koje se klasifikuju

Opis	u hiljadama dinara			
	31.12.2018.	% ukupne aktive	31.12.2017.	% ukupne aktive
Kratkoročni krediti	2,560,624	15.25%	1,337,461	10.87%
Dugoročni krediti	3,373,597	20.10%	3,174,223	25.80%
Dospela potraživanja	235,786	1.40%	182,022	1.48%
Depoziti kod banaka	1,706,409	10.17%	1,410,233	11.46%
Kamate i naknade	2,260	0.01%	733	0.01%
Kratkoročne HoV raspoložive za prodaju	6,855	0.04%	7,666	0.06%
Dugoročne HoV raspoložive za prodaju	175,596	1.05%	-	0.00%
Učešća u kapitalu drugih pravnih lica	481	0.00%	49,680	0.40%
Sredstva stečena naplatom potraživanja	49,448	0.29%	48,565	0.39%
Kratkoročne HoV koje se drže do dospeća - menice	1,478,738	8.81%	1,568,659	12.75%
Otkup potraživanja - dinari	2,312,627	13.78%	810,999	6.59%
Otkup potraživanja - strane valute	53,728	0.32%	26,081	0.21%
Ostala bilansna aktiva	73,183	0.44%	70,232	0.57%
Ukupna bilansna aktiva koja se klasifikuje	12,029,330	71.66%	8,686,555	70.60%
Platve garancije	987,861	5.88%	552,350	4.49%
Činidbene garancije	2,238,404	13.33%	2,029,480	16.49%
Avali i akcepti menica	-	0.00%	-	0.00%
Nepokriveni akreditivi	-	0.00%	-	0.00%
Obaveze po kojima ne može doći do plaćanja - okviru	1,459,291	8.69%	853,756	6.94%
Neiskorišćene preuzete obaveze	71,637	0.43%	182,280	1.48%
Ukupna vanbilansna aktiva koja se klasifikuje	4,757,193	28.34%	3,617,866	29.40%
Ukupno	16,786,523	100.00%	12,304,421	100.00%

Sektorska struktura ukazuje da je najveći deo plasmana Banke alociran u Sektoru privrednih društava u kojem je vezano 59.84% ukupnog portfolija Banke, dok učešće plasmana u Sektoru javnih preduzeća iznosi 18.90%.

Graf 11: Sektorska struktura aktive koja se klasifikuje

Prosečna stopa ispravke vrednosti po bilansnoj aktivi na dan 31.12.2018. godine iznosi 2.03% (3.17% sa 31.12.2017. godine), dok je po vanbilansnim stavkama prosečna stopa rezervisanja 0.46% (0.35% sa 31.12.2017. godine) - videti sledeću tabelu.

Tabela 61. Pregled aktive Banke koja se klasifikuje

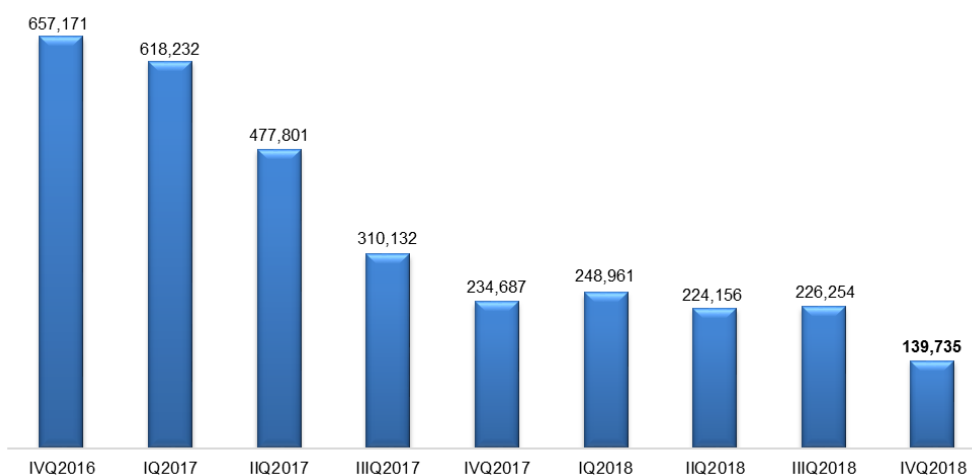
Elementi	u hiljadama dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
Ukupna bilansna aktiva koja se klasifikuje	12,029,330	8,686,555
Bilansna aktiva sa statusom neizvršenja obaveza	207,711	333,320
Ukupna ispravka vrednosti po bilansnoj aktivi	244,384	275,396
Ispravka vrednosti plasmana sa statusom neizvršenja obaveza	48,662	158,480
Prosečna stopa ispravke vrednosti	2.03%	3.17%
Vanbilansne stavke koje se klasifikuju	4,757,193	3,617,866
Vanbilansne stavke sa statusom neizvršenja obaveza	482	297
Ukupan iznos rezervisanja po vanbilansnim stavkama	21,652	12,785
Iznos rezervisanja po vanbilansnim stavkama sa statusom neizvršenja obaveza	482	297
Prosečna stopa rezervisanja po vanbilansnim stavkama	0.46%	0.35%

NPL ratio učešća u kreditima (odnos problematičnih kredita i ukupnih potraživanja po osnovu kredita) sa 31.12.2018. godine iznosi 2.33%, dok je ovaj ratio na nivou bankarskog sektora Srbije iznosio 6.4% sa 30.09.2018. godine², odnosno značajno je ispod proseka bankarskog sektora.

Na dan 31.12.2018. godine ukupni bruto problematični krediti bili su pokriveni sa 102.2% isprankama vrednosti ukupnih kredita, odnosno 26.4% isprankama vrednosti problematičnih kredita. U prilogu je grafikon kretanja kredita sa statusom neizvršenja obaveza u periodu od kraja 2016. godine do kraja 2018. godine.

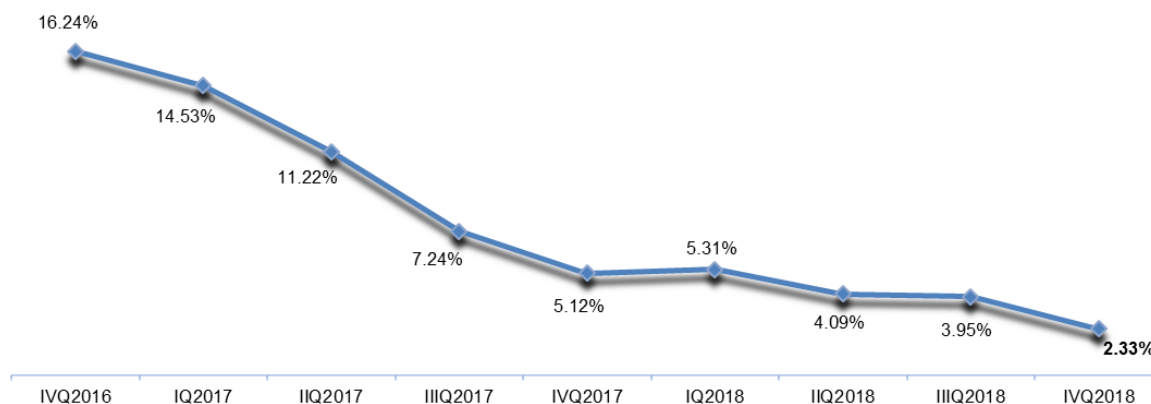
² Izveštaj za III kvartal 2018. godine - Bankarski sektor u Srbiji

Graf 12. Kretanje kredita sa statusom neizvršenja obaveza u periodu od 31.12.2016. do 31.12.2018. godine

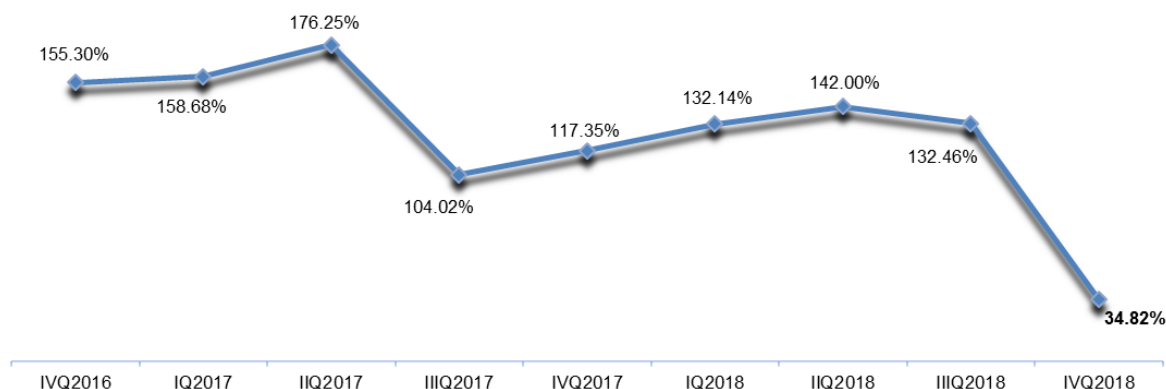

Kontinuirano smanjenje NPL racia učešća u kreditima posledica je istovremene naplate dela problematičnih potraživanja i odobravanja novih kredita aktivnim privrednim društvima.

Graf 13. Krediti u statusu neizmirenja obaveza / bruto krediti, kraj perioda

Graf 14. Pokriće kredita u statusu neizmirenja obaveza (MRS Ispravka / NPL), kraj perioda

Kreditni rizik je najznačajniji rizik kome je Banka u svom poslovanju izložena i definisan je kao rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled neizvršenja obaveza dužnika prema Banci. Poslovna politika Banke zahteva i predviđa maksimalnu zaštitu Banke od izloženosti kreditnom riziku.

11.3.2. Kreditno-devizni rizik

U narednoj tabeli dat je prikaz ukupnih plasmana odobrenih pravnim licima izloženih povišenom uticaju deviznog rizika.

Tabela 62. Plasmani Banke klijentima izloženim povišenom nivou deviznog rizika

	u hiljadama dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
Privredna društva - krediti	561,698	1,014,326
Privredna društva - eskontni poslovi	2,151,621	442,410
Strana lica - faktoring	53,309	26,022
Vanbilansne pozicije	986,635	975,533
Ukupno	3,753,263	2,458,291

U odnosu na 31.12.2017. godine došlo je do uvećanja plasmana odobrenih pravnim licima izloženih povišenom uticaju deviznog rizika za 52.7%, a kao posledica porasta ukupnog portfolija.

11.3.3. Rizik likvidnosti

Banka na dnevnom nivou prati vrednost pokazatelja likvidnosti obračunat kao odnos likvidne aktive i likvidne pasive u skladu sa Odlukom o upravljanju rizicima Narodne banke Srbije.

U skladu sa regulatornim zahtevima Banka je pokazatelje likvidnosti održavala na nivou iznad 1.00 tj. iznad 0.70³. U cilju zaštite od rizika likvidnosti, Banka je utvrdila interne limite pokazatelja likvidnosti i užeg pokazatelja likvidnosti, kada su obračunati kao proseci pokazatelja likvidnosti za sve radne dane u mesecu.

U najvećem delu 2018. godine, prosečna mesečna vrednost pokazatelja likvidnosti, kao i prosečna mesečna vrednost užeg pokazatelja likvidnosti su bili iznad interno propisanog minimalnog nivoa.

Pokazatelj dnevne likvidnosti Banke se tokom 2018. godine kretao u rasponu od 1.51 do 3.58, dok se uži pokazatelj likvidnosti kretao u rasponu od 0.84 do 2.23. Na dan 31.12.2018. godine vrednost pokazatelja likvidnosti je bila 2.61, a užeg pokazatelja likvidnosti 1.31.

Narodna banka Srbije je propisala izračunavanje pokazatelja pokrića likvidnom aktivom, koji se izračunava za poslednji radni dan u mesecu i koji predstavlja odnos zaštitnog sloja likvidnosti Banke⁴ i neto odliva njenih likvidnih sredstava do kojih bi došlo tokom narednih 30 dana od dana računanja ovog pokazatelja u pretpostavljenim uslovima stresa⁵.

Banka je dužna da ovaj pokazatelj održava zbirno u svim valutama na nivou koji nije niži od 100%, dok su ograničenja vezana za strukturu zaštitnog sloja likvidnosti propisana na način da najmanje 60% zaštitnog sloja likvidnosti čini likvidna aktiva prvog reda, odnosno 30% likvidna aktiva prvog reda bez pokrivenih obveznica i najviše 15% likvidna aktiva drugog B reda. U cilju zaštite od rizika likvidnosti Banka je definisala interni limit pokazatelja pokrića likvidnom aktivom na nivou od najmanje 110%.

Na dan 31.12.2018. godine vrednost ovog pokazatelja iznosila je zbirno po svim valutama 143.64%, što je iznad i regulatorno i interno definisanog nivoa. Takođe su ispunjeni i uslovi vezani za zaštitni sloj likvidnosti koji na dan 31.12.2018. godine čini isključivo likvidna aktiva prvog reda.

³ Prema Odluci o upravljanju rizikom likvidnosti Narodne banke Srbije Banka je dužna da nivo likvidnosti održava tako da

1. Pokazatelj likvidnosti:
 - Iznosi najmanje 1 kada je obračunat kao prosek pokazatelja likvidnosti za sve radne dane u mesecu, ne bude manji od 0.9 duže od tri uzastopna radna dana u mesecu, iznosi najmanje 0.8 kada je obračunat za jedan radni dan.
2. Uži pokazatelj likvidnosti:
 - Iznosi najmanje 0.7 kada je obračunat kao prosek pokazatelja likvidnosti za sve radne dane u mesecu, ne bude manji od 0.6 duže od tri uzastopna radna dana u mesecu, iznosi najmanje 0.5 kada je obračunat za jedan radni dan.

⁴ Zaštitni sloj likvidnosti – iznos likvidne aktive koju banka u skladu sa Odlukom o upravljanju rizikom likvidnosti može da uključi u obračun pokazatelja pokrića likvidnom aktivom.

⁵ Stes je iznenadno i ozbiljno pogoršanje likvidnosti i / ili solventnosti banke usled promena tržišnih uslova i / ili faktora koji su specifični za određenu banku, akogi mogu da dovedu do značajnog rizika da banka neće moći da ispunji svoje obaveze koje dospevaju u narednih 30 dana

Tabela 63: Ročna struktura aktive i obaveza sa 31.12.2018. godine

Pozicija	u hiljadama dinara													
	dospeli	do 7 d	8 - 15 d	16 -30 d	31-90 d	91-180d	181-365d	1 - 2 g	2 - 5 g	5 - 10g	10 - 15 g	15 - 20 g	Bez roka	Ukupno
Aktiva														
Gotovina i sredstva kod centralne banke	-	1,639,908	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	271,555	1,911,463
Hartije od vrednosti	-	-	-	-	-	1	-	207,588	-	282,254	-	-	6,855	496,698
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	51	1,901,726	-	-	106,710	-	58,017	-	-	-	-	-	-	2,066,505
Kredit i potraživanja od komitenata	200,233	120,177	103,526	755,632	2,607,257	1,461,126	2,244,528	919,496	721,035	137,878	95,511	66,461	-	9,432,859
Ostala aktiva	58,981	372	426	798	3,192	4,787	9,841	-	-	-	-	-	1,637,240	1,715,637
Ukupna aktiva	259,265	3,662,184	103,952	756,430	2,717,159	1,465,914	2,312,385	1,127,084	721,035	420,131	95,511	66,461	1,915,650	15,623,162
% Ukupna aktiva	1.66%	23.44%	0.67%	4.84%	17.39%	9.38%	14.80%	7.21%	4.62%	2.69%	0.61%	0.43%	12.26%	
Obaveze														
Depoziti i ostale finans.obaveze prema bankama, drugim finans.institucijama i centralnoj banci	4	77,762	-	-	-	-	6,000	-	-	-	-	-	-	83,766
Depoziti i ostale finans.obaveze prema drugim komitentima	16,653	699,232	36,291	160,051	1,400,379	1,597,078	2,233,509	4,966,065	123,997	9,263	886	-	38,528	11,281,932
Ostale obaveze i rezervisanja	4,469	6,611	689	1,764	55,022	8,000	-	47,710	-	-	-	-	238,932	363,196
Ukupne obaveze	21,126	783,604	36,981	161,815	1,455,401	1,605,078	2,239,509	5,013,775	123,997	9,263	886	-	277,459	11,728,894
% Ukupne obaveze	0.18%	6.68%	0.32%	1.38%	12.41%	13.68%	19.09%	42.75%	1.06%	0.08%	0.01%	0.00%	2.37%	
Disparitet	238,140	2,878,580	66,971	594,615	1,261,758	(139,164)	72,876	(3,886,691)	597,037	410,869	94,625	66,461	1,638,190	
Kumulativni disparitet	-	2,878,580	2,945,551	3,540,166	4,801,924	4,662,760	4,735,636	848,945	1,445,983	1,856,852	1,951,477	2,017,938	-	
Disparitet / Ukupna aktiva	1.52%	18.43%	0.43%	3.81%	8.08%	(0.89%)	0.47%	(24.88%)	3.82%	2.63%	0.61%	0.43%	10.49%	
Disparitet / Ukupne obaveze	2.03%	24.54%	0.57%	5.07%	10.76%	(1.19%)	0.62%	(33.14%)	5.09%	3.50%	0.81%	0.57%	13.97%	
Koeficijent osetljivosti	-	4.67	2.81	4.67	1.87	0.91	1.03	0.22	5.81	45.36	107.74	-	6.90	
Relativni disparitet	-	0.18	0.19	0.23	0.31	0.30	0.30	0.05	0.09	0.12	0.12	0.13	-	

Tabela u nastavku prikazuje vrednosti internih pokazatelja koje Banka koristi za procenu strukturne likvidne pozicije.

Tabela 64. Interni indikatori likvidnosti na dan 31. decembar 20 18. godine

Pokazatelji	Vrednost na dan
Promptna likvidnost (0-7)	6.89%
Likvidna sredstva (0-90)	6.93%
Vanbilansne obaveze	41.77%

Pokazatelj promptne likvidnosti / likvidnih sredstava predstavlja procentualno učešće likvidne aktive dospeća do 7 dana / 90 dana korigovane za obaveze prema drugim bankama po osnovu kredita preko noći i iznosa depozita iznad limita visoke koncentracije i ukupne aktive.

Pokazatelj vanbilansnih obaveza predstavlja procentualno učešće vanbilansnih obaveza po kojima može doći do plaćanja ponderisanih usvojenim ponderima utvrđenim na osnovu izvršene analize i likvidne aktive dospeća do 90 dana korigovane za obaveze prema drugim bankama po osnovu kredita preko noći i iznosa depozita iznad limita visoke koncentracije.

11.3.4. Rizici koncentracije

Ukupan iznos velikih izloženosti Banke ima vrednost 5,650,552 hiljade dinara, što predstavlja 166.45% kapitala Banke sa 31.12.2018. godine.

Učešće velikih izloženosti u kapitalu uvećano je u odnosu na stanje sa kraja 2017. godine, a najviše usled porasta izloženosti po poslovima otkupa potraživanja.

Banka na dan 31.12.2018. godine nije imala izloženosti preko regulatornog limita dozvoljene izloženosti prema jednom licu ili grupi povezanih lica od 25% kapitala Banke.

Tabela 65. Kretanje pokazatelja izloženosti

Naziv pokazatelja	31.12.2018.	30.09.2018.	30.06.2018.	31.03.2018.	31.12.2017.	Propisani okviri
Učešće velikih izloženosti u kapitalu	166.45%	144.65%	109.34%	101.06%	77.81%	Max 400%

11.3.5. Rizici ulaganja

U skladu sa regulativom Narodne banke Srbije, redovno se prate ulaganja Banke u cilju da se obezbedi da ulaganje Banke u jedno lice koje nije u finansijskom sektoru ne pređe 10% kapitala Banke, kao i da ulaganja Banke u lica koja nisu u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva Banke ne pređu 60% kapitala Banke.

Ukupni trajni ulozi Banke (ulozi u osnovna sredstva i ulaganja u lica koja nisu u finansijskom sektoru) na dan 31.12.2018. godine iznose 1,580,526 hiljada dinara i predstavljaju 46.55% kapitala Banke.

Tabela 66. Kretanja pokazatelja učešća trajnih ulaganja u kapitalu

Naziv pokazatelja	31.12.2018.	30.09.2018.	30.06.2018.	31.03.2018.	31.12.2017.	Propisani okviri
Učešće trajnih ulaganja banke u kapitalu	46.55%	46.67%	46.87%	47.88%	47.14%	Max 60%

11.3.6. Devizni rizik

U skladu sa regulatornim zahtevima Narodne banke Srbije, kontinuirano se održava devizna pozicija u granicama zakonski propisanog maksimuma u odnosu na kapital. Ukupna neto otvorena devizna pozicija Banke na dan 31.12.2018. godine iznosi 226,617 hiljada dinara, dok pokazatelj deviznog rizika iznosi 6.68%.

Tabela 67. Pokazatelj deviznog rizika Banke

Datum	Otvorena pozicija										u hiljadama dinara	
	EUR		USD		CHF		ostale valute		Ukupno		Otvorena pozicija	Pokazatelj deviznog rizika u %
	Duga	Kratka	Duga	Kratka	Duga	Kratka	Duga	Kratka	Duga	Kratka		
31.12.2018.	30,630	-	195,987	-	-	5,387	-	2,760	226,617	8,147	226,617	6.68
30.09.2018.	-	95,309	187,119	-	-	2,322	-	2,619	187,119	100,250	187,119	5.50
30.06.2018.	273,595	-	234,824	-	-	2,262	-	1,359	508,419	3,621	508,419	14.95
31.03.2018.	9,328	-	272,035	-	-	983	7,716	-	289,079	983	289,079	8.66
31.12.2017.	14,524	-	76,735	-	-	938	4,378	-	95,637	938	95,637	2.81
30.09.2017.	65,345	-	68,036	-	-	474	5,725	-	139,106	474	139,106	4.1
30.06.2017.	403,550	-	62,149	-	-	509	8,608	-	474,307	509	474,307	14.19
31.03.2017.	14,628	-	39,974	-	1,369	-	2,611	-	58,582	-	58,582	1.86

Pokazatelj deviznog rizika se tokom 2018. godine kretao u rasponu od 0.56% do 14.95%, pri čemu je maksimalno dozvoljeni nivo bio 20% u odnosu na kapital Banke, dok je interni limit iznosio 15% u odnosu na kapital banke.

Tokom 2018. godine perioda ostvaren je kumulativni dobitak po osnovu realizovanih kursnih razlika (bez efekata svop transakcija) u iznosu 14,077 hiljada dinara.

Tabela 68. VaR neto otvorene devizne pozicije

Valutni VaR	VaR na dan	Prosečan VaR	Minimalni VaR	u hiljadama dinara
				Maksimalni VaR
31.12.2018.	5,647	6,554	112	13,798
30.09.2018.	6,464	5,662	112	13,798
30.06.2018.	12,050	4,557	112	13,798
31.03.2018.	489	2,798	489	5,100
31.12.2017.	2,691	2,708	92	5,100

Prema podacima na dan 31.12.2018. godine, a imajući u vidu kretanje deviznih pariteta valuta na domaćem tržištu u prethodnih 12 meseci, odnosno promene vrednosti korpe valuta i njihovih korelacija, Banka je izložena riziku desetodnevno gubitka vrednosti u iznosu od 5,647 hiljada dinara.

11.3.7. Cenovni rizik

Banka je cenovnom riziku izložena po osnovu pozicija u knjizi trgovanja. Na dan 31.12.2018. godine Banka nije raspolagala tržišnim portfolijem.

Tabela 69. Struktura knjige trgovanja Banke

Pozicija	u hiljadama dinara				
	31.12.2018.	30.09.2018.	30.06.2018.	31.03.2018.	31.12.2017.
	Vrednost	Vrednost	Vrednost	Vrednost	Vrednost
Investicione jedinice	-	10,090	-	-	-
Obveznice	-	-	-	-	90
FWD / Swap	-	-	-	72	-922
Ukupno	-	10,090	-	72	-832

Desetodnevni VaR portfolija pozicija izloženih cenovnom riziku prikazani su u sledećoj tabeli.

Tabela 70. VaR pozicija Banke u knjizi trgovanja

	u hiljadama dinara			
	VaR na dan	Prosečan VaR	Minimalni VaR	Maksimalni VaR
31.12.2018. VaR dužničkih HoV	-	1	-	6
30.09.2018. VaR dužničkih HoV	-	2	-	6
30.06.2018. VaR dužničkih HoV	-	4	-	6
31.03.2018. VaR dužničkih HoV	-	5	3	7
31.12.2017. VaR dužničkih HoV	4	5	3	7

Tabela 71. VaR prema vrsti aktive

VaR pozicije	u hiljadama dinara		
	Obveznice	Investicione jedinice	Svop / Forward ugovori
Na dan 31.12.2018.	-	-	-
Na dan 30.09.2018.	-	60	-
Na dan 30.06.2018.	-	-	-
Na dan 31.03.2018.	-	-	1,297
Na dan 31.12.2017.	4	-	3,692

11.3.8. Kamatni rizik

Pregled rizika od promene kamatnih stopa se vrši korišćenjem prihvatljivih kamatnih stopa, na osnovu kojih monetarna sredstva i obaveze mogu da se revalorizuju za vrlo kratko vreme i svaki rizik od promena kamatnih stopa postaje materijalno neznačajan. Bruto kamatno osetljiva sredstva i obaveze su prikazane u knjigovodstvenim iznosima i razvrstane na osnovu dospeća plasmana i obaveza, odnosno na bazi preostalog dospeća do roka ugovorene promene kamatne stope.

Tabela 72. GAP analiza bruto kamatno osetljive aktive i obaveza na dan 31.12.2018. godine

Pozicija	u hiljadama dinara							Ukupno
	do 1 m	1-3 m	3-6 m	6-12 m	1-5 g	5-10 g	preko 10 g	
RSD								
Aktiva	2,623,470	2,501,434	1,299,607	1,849,450	347,173	2,316	-	8,623,450
Obaveze	4,863,167	105,376	289,894	530,304	727	-	-	5,789,468
Disparitet	(2,239,697)	2,396,058	1,009,714	1,319,146	346,445	2,316	-	2,833,982
Kumulativni disparitet	(2,239,697)	156,361	1,166,074	2,485,220	2,831,665	2,833,982	2,833,982	
Koeficijent osetljivosti	0.54	23.74	4.48	3.49	477.27	-	-	
Relativni disparitet	(0.26)	0.02	0.14	0.29	0.33	0.33	0.33	
EUR								
Aktiva	1,079,884	332,768	209,796	431,069	1,242,220	238,533	148,175	3,682,445
Obaveze	534,056	860,098	490,438	1,006,964	616,471	-	6,796	3,514,823
Disparitet	545,829	(527,330)	(280,641)	(575,895)	625,748	238,533	141,378	167,622
Kumulativni disparitet	545,829	18,499	(262,142)	(838,037)	(212,289)	26,244	167,622	
Koeficijent osetljivosti	2.02	0.39	0.43	0.43	2.02	-	21.8	
Relativni disparitet	0.15	0.01	(0.07)	(0.23)	(0.06)	0.01	0.05	
USD								
Aktiva	-	-	-	51,695	208,083	175,596	-	435,373
Obaveze	19,218	13,681	135,689	22,400	1,487	-	-	192,474
Disparitet	(19,218)	(13,681)	(135,689)	29,295	206,596	175,596	-	242,899
Kumulativni disparitet	(19,218)	(32,899)	(168,588)	(139,293)	67,303	242,899	242,899	
Koeficijent osetljivosti	0.00	0.00	0.00	2.31	139.94	-	-	
Relativni disparitet	(0.04)	(0.08)	(0.39)	(0.32)	0.15	0.56	0.56	
UKUPNO								
Aktiva	3,703,354	2,834,202	1,509,404	2,332,214	1,797,475	416,444	148,175	12,741,268
Obaveze	5,416,440	979,155	916,020	1,559,668	618,686	-	6,796	9,496,765
Disparitet	(1,713,087)	1,855,047	593,384	772,546	1,178,790	416,444	141,378	3,244,503
Kumulativni disparitet	(1,713,087)	141,960	735,344	1,507,890	2,686,680	3,103,125	3,244,503	
Koeficijent osetljivosti	0.68	2.89	1.65	1.5	2.91	-	21.8	
Relativni disparitet	(0.13)	0.01	0.06	0.12	0.21	0.24	0.25	

Iz podataka u tabeli evidentiraju se pozitivni dispariteti kamatno osetljive aktive u odnosu na kamatno osetljivu pasivu u dinarima u svim ročnim okvirima osim ročnog okvira do 1 meseca, kao i pozitivni kumulativni dispariteti u svim ročnim grupama, osim ročne grupe do 1 meseca.

Kod poslovanja u evrima, beleže se negativni dispariteti kamatno osetljive aktive i obaveza u ročnim okvirima od 1 do 12 meseci, što za rezultat ima i negativne kumulativne disparitete u ročnim grupama od 3 meseca do 5 godina u ovoj valuti.

Kod poslovanja u dolarima, evidentiraju se negativni dispariteti u svim ročnim okvirima do 6 meseci i negativni kumulativni dispariteti u svim ročnim okvirima do 12 meseci u ovoj valuti.

11.3.9. Rizik zemlje

Banka je u svojim plasmanima sa 31.12.2018. godine bila značajnije izložena prema sledećim zemljama: Italija, Irak, Francuska, Tunis i Nemačka. Svi plasmani izloženi riziku zemlje deo su bankarske knjige. U ukupnim rizičnim plasmanima Banke, plasmani izloženi riziku zemlje učestvuju sa 949,923 hiljade dinara u bruto iznosu, od čega se 58.00% odnosi na Italiju, 18.97% na Irak, 10.13% na Francusku.

Tabela 73. Izloženost Banke po zemljama

Zemlja	u hiljadama dinara			
	Bruto izloženost na dan 31.12.2018.	Učešće	Procenat od kapitala	Bruto izloženost na dan 31.12.2017.
Australija	-	0.00%	0.00%	9,265
Austrija	1,516	0.16%	0.04%	3,213
Belgija	179	0.02%	0.01%	179
Bosna i Hercegovina	2,033	0.21%	0.06%	1,202
Francuska	96,265	10.13%	2.84%	111,002
Irak	180,247	18.97%	5.31%	90
Italija	550,934	58.00%	16.23%	587,832
Makedonija	152	0.02%	0.00%	152
Nemačka	54,324	5.72%	1.60%	898,459
Rusija	4,747	0.50%	0.14%	293,389
Singapur	511	0.05%	0.02%	201
Tunis	59,016	6.21%	1.74%	34,582
Ukupno	949,923	100.00%	27.98%	1,939,567

12. Ostale aktivnosti Banke

12.1. Usklađenost poslovanja

Tokom 2018. godine, najznačajnija aktivnost organizacionog dela Banke nadležnog za usklađenost poslovanja bila je realizacija poslova u vezi usklađivanja internih akata sa izmenama i dopunama regulatornog okvira za poslovanje Banke.

Aktivnosti organizacionog dela za kontrolu usklađenosti poslovanja Banke podeljene su u dva segmenta i to na aktivnosti po pitanju sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma i aktivnosti na kontroli usklađenosti poslovanja Banke.

Aktivnosti na sprečavanju pranja novca i finansiranju terorizma

Svakodnevno se prate transakcije koje se obavljaju u Banci. Tokom 2018. godine:

- prijavljivane su Ministarstvu finansija - Upravi za sprečavanje pranja novca (USPN) transakcije preko 15,000 evra u gotovom novcu;
- odgovorano je na upite USPN kojima su traženi podaci o poslovnom odnosu za fizička lica i pravna lica.

Aktivnosti na kontroli usklađenosti poslovanja Banke

Tokom godine:

- po objavljivanju u Službenom glasniku RS, dostavljali su se izveštaji i informacije o novim propisima;
- usklađivan je veći broj unutrašnjih opštih akata u skladu sa novim propisima.

Poslovi praćenja i procene rizika usklađenosti poslovanja

Rizik usklađenosti poslovanja, prema postojećoj Metodologiji Banke, identifikuje se, meri i kontroliše krajem svake godine, na osnovu samoprocene mogućnosti nastupanja, izvršene od strane direktora organizacionih delova Banke.

Na osnovu poslednje sprovedene procene verovatnoće nastupanja rizika usklađenosti poslovanja može se konstatovati da se preko 89% ocena mogućnosti nastupanja rizika od finansijskog gubitka i reputacionog rizika kretala u rasponu od "veoma malog" do "srednjeg", a za rizik od sankcija regulatornog tela 95%. Izloženost rizicima usklađenosti poslovanja je predmet redovnog izveštavanja u Banci.

Banka redovno vrši evidentiranje nastalih rizika usklađenosti poslovanja. Pored redovnog izveštavanja, u slučaju kada se proceni da nedostaci koji su utvrđeni prilikom vršenja kontrole mogu da imaju za posledicu nastupanje rizika, o istima se vanredno i promptno izveštavaju organi upravljanja Banke. Tokom izveštajnog perioda nije bilo potrebe da se organi upravljanja Banke izveštavaju o pojavi prethodno navedenih rizika.

12.2. Informaciono-komunikaciona tehnologija

Informacioni sistem Banke predstavlja značajan element funkcionisanja Banke. Banka se u značajnoj meri oslanja na informacione tehnologije u sprovođenju korporativnih odluka i dostizanju strateških ciljeva, a uz kontinuirano održavanje svakodnevnih aktivnosti na visokom nivou.

Banka je uspostavila organizacionu strukturu koja joj omogućava da na adekvatan način upravlja informacionim sistemom. Sektor informaciono komunikacionih tehnologija (SIKT) je organizacioni deo Banke čiji je zadatak da upravlja informacionim sistemom Banke, da upravlja rizicima u oblasti informacione bezbednosti, da kroz obavljanje poslova i odgovornosti zaposlenih vrši zaštitu informacionih dobara, odnosno sredstava i imovine za nadzor nad poslovnim procesima od značaja za informacionu bezbednost.

U okviru SIKT-a organizacioni deo nadležan za sistem i komunikacionu podršku odgovoran je za upravljanje informaciono komunikacionim sistemom Banke i vodi računa o njegovoj sigurnosti i zaštiti. Obezbeđuje funkcionisanje Internet sistema i komunikacije elektronske pošte i antivirus zaštitu informacionog sistema. Pored toga projektuje i implementira izmene, poboljšanja i zamenu hardverskih i komunikacionih resursa.

U okviru SIKT-a organizacioni deo nadležan za razvoj i softversku podršku nadležan je za obezbeđenje funkcionisanja informacionog sistema Banke u pogledu razvoja, unapređenja, nabavke i održavanja bankarskog i drugih aplikativnih softvera i podrške zaposlenima. U okviru istog se obavljaju i funkcije održavanja tako da funkcije razvoja i održavanja nisu potpuno razdvojene.

Prema strukturi izvršenih aplikativnih zahteva i intervencija tokom izveštajnog perioda može se konstatovati da su rešavanja aplikativnih zahteva, kao i izrada eksternih i internih izveštaja prioritetan posao nadležnog organizacionog dela za razvoj i softversku podršku.

Elektronsko bankarstvo i kartičarstvo

Banka koristi sisteme elektronskog bankarstva i usluge servisnog centra kompanija Assecos SEE i Halcom kako bi svojim klijentima omogućila bolju uslugu i dostupnost na svakom mestu. Obzirom da Banka nema raširenu mrežu ekspozitura i bankomata ovo je jedini način da se Banka približi svojim klijentima i omogućiti im da koriste usluge Banke i raspolažu svojim depozitima. Broj klijenata, naročito pravnih lica koji koriste usluge elektronskog bankarstva je vrlo visok tako da je u 2018. godini dostigao procenat od 86.7 %.

Integrirani sistem menadžmenta

Zbog potrebe za kontinuiranom kontrolom primene zahteva standarda u procesima, odnosno, organizacionim delovima, prati se ispunjenje zahteva standarda koji se odnose pravilnu primenu usvojenih procedura i uputstava, otklanjanje uočenih neusaglašenosti u internim aktima Banke, sprovođenje preventivnih i korektivnih mera, unapređenja, obuke i edukaciju zaposlenih, kao i postupanje u vezi sa usvojenim aktima koji se odnose na bezbednost informacija i zaštitu životne sredine. Imajući u vidu neophodnost praćenja, usaglašavanja i primene zakonske regulative i odluka nadležnih organa potvrđena je puna posvećenost najvišeg rukovodstva u sprovođenju zahteva standarda donošenjem odgovarajućih odluka.

Tokom marta 2018. godine Banka je od strane sertifikacionog tela DAS SEE iz Velike Britanije dobila potvrdu resertifikacije Integriranog sistema menadžmenta (ISM) za tri standarda i to: ISO 9001:2015 Sistema menadžmenta kvaliteta - QMS, ISO 27001:2013 Standarda za bezbednost informacija - ISMS i ISO 14001:2015 Standarda za zaštitu životne sredine. Novi sertifikati su izdati na tri godine i važe do marta 2021. godine. Predstavnici sertifikacionog tela DAS SEE su konstatovali da je primena Integriranog sistema menadžmenta na najvišem nivou, sa preporukom da se održi na istom nivou primene, a preporuke koje su iznete date su u cilju poboljšanja sistema i njegovog kontinuiranog unapređenja.

12.3. Upravljanje lošim plasmanima

Sa stanjem na dan 31.12.2018. godine, ukupni loši plasmani Banke se odnose na potraživanja od 36 dužnika, od čega 16 dužnika pravnih lica i 20 dužnika fizičkih lica, koji su Banci na kraju 2018. godine dugovali ukupno 208.19 mil. dinara.

Od navedenih ukupnih potraživanja Banke, po stanju na dan 31.12.2018. godine Banka potražuje od:

- pravnih lica iznos od 205.16 mil. dinara
- fizičkih lica iznos od 3.03 mil. dinara

Pored navedenog portfolija, nastavljeni su postupci u cilju naplate i od 37 klijenata pravnih lica i od 29 klijenata fizičkih lica za koje su organi Banke, u prethodnom periodu, odobrili prenos bilansnih potraživanja Banke u vanbilansnu evidenciju.

Takođe, vode se postupci naplate protiv 22 fizička lica koji su jemci ili založni dužnici za plasmane odobrene pravnim licima.

Tabela 74. Naplaćena potraživanja od pravnih i fizičkih lica

		u hiljadama dinara	
<u>Osnov plaćanja</u>		<u>Iznos</u>	<u>Broj klijenata</u>
Pravna lica	naplata od strane suda	265	1
	prodaja potraživanja Banke	43,214	3
	prodaja založenih akcija	18,347	1
	uplata dužnika	3,200	2
	uplata iz stečaja	31,179	4
	izdavanje u zakup nepokretnosti	710	1
	uplata lica povezanih sa dužnikom	9,071	6
	realizacija pravosnažnih UPPR-ova	1,260	1
	naplata od strane izvršitelja	127	2
	prodaja nepokretnosti	8,267	1
	Ukupno pravna lica		115,638
Fizička lica	naplata od strane suda	196	1
	naplata od strane izvršitelja	542	8
	uplata dužnika	732	8
	izdavanje u zakup nepokretnosti	899	2
	uplata lica povezanih sa dužnikom	118	2
	Ukupno fizička lica		2,487
Ukupno		118,125	43

Tokom 2018. godine ukupan iznos naplaćenih potraživanja od pravnih i fizičkih lica iznosi 118.13 mil. dinara.

12.4. Finansijska saradnja sa inostranstvom

Tokom 2018. godine, Banka je nastavila da u skladu sa svojim mandatima dobijenim od nominalnih poverilaca proaktivno deluje u cilju obezbeđenja preduslova za započinjenje procesa identifikacije i usaglašavanja potraživanja srpskih kreditnih komercijalnih poverilaca od kubanskih dužnika / garanta.

12.5. Aktivnosti istraživanja i razvoja

Razvoj Banke zasniva se na kontinuiranom uvođenju novih proizvoda i tehnologija. S tim u vezi, osnovni segment aktivnosti u ovom procesu čini istraživanje tržišta, kao polazna osnova u uvođenju novih proizvoda, kao i kontinuirano praćenje razvoja i primene novih tehnologija u bankarskim procesima. U tom smislu Banka permanentno vrši istraživanje tržišta, što pretpostavlja sprovođenje sledećih grupa istraživanja:

- istraživanje pozicioniranosti Banke;
- istraživanje konkurencije;
- istraživanja u domenu privrede i velikih sistema;
- istraživanja u domenu stanovništva;
- istraživanja u vezi proizvoda i usluga na tržištu;
- istraživanje po potrebi sektora, odeljenja i ekspozitura.

Istraživanje podrazumeva sistemsko prikupljanje periodičnih i drugih izveštaja ostalih banaka, kao i finansijskih institucija regiona i ocenu njihove profitabilnosti, rentabilnosti i likvidnosti poslovanja, sagledavanje proizvoda i usluga koje nude, kao i tržišnih cena istih.

12.6. Korporativna odgovornost prema društvu

Tokom 2018. godine, pored redovnih aktivnosti u radu nacionalne mreže Globalnog dogovora Srbija, uključujući i angažovanje u radnim grupama za borbu protiv korupcije i za korporativnu društvenu odgovornost (KDO) u bankarstvu i finansijama, pripremljen je i novi deveti izveštaj o napretku Banke. U izveštaju se detaljno elaboriraju aktivnosti Banke u okviru napredne faze primene principa korporativne društvene odgovornosti na eksternom i internom nivou.

Novim izveštajem o napretku predstavljen je dalji napredak u izgradnji profila Banke kao odgovornog poslovnog subjekta koji na unutrašnjem i eksternom planu doprinosi održivom razvoju, ali i napredak koji se odvija kroz normativno unapređenje materije koja je povezana sa društveno odgovornim poslovanjem i konkretne aktivnosti kojima se implementiraju principi Globalnog dogovora i novi ciljevi održivog razvoja.

12.7. Informacije u vezi sa ulaganjima u cilju zaštite životne sredine

U cilju doprinosa zaštiti čovekove okoline i ekoloških staništa, Banka je i u 2018. godini nastavila saradnju sa specijalnim rezervatom prirode Rezervat „Uvac“ d.o.o., Nova Varoš.

Banka primenjuje Integrisani sistem menadžmenta kvaliteta za tri ISO standarda (ISO 9001:2015 Sistema menadžmenta kvaliteta - QMS, ISO 27001:2013 Standarda za bezbednost informacija - ISMS i ISO 14001:2015 Standarda za zaštitu životne sredine) čime se dugoročno opredelila za poštovanje osnovnih principa menadžmenta kvaliteta, bezbednosti informacija i zaštite životne sredine. Kada je u pitanju zaštita životne sredine, Banka je postavila za ciljeve brigu o uticajima na životnu sredinu, štednju resursa i energije, upravljanje svim vrstama otpada, kao i vršenje merenja i praćenja uticaja na životnu sredinu.

12.8. Implementacija ISO standarda

Banka primenjuje Integrirani sistem menadžmenta kvaliteta za standarde ISO 9001:2015, ISO 14001:2015 i ISO 27001:2013. Tokom marta 2018. godine, Banka je od strane sertifikacionog tela dobila potvrdu resertifikacije Integrisanog sistema menadžmenta

Predstavnici sertifikacionog tela DAS SEE su konstatovali da Banka ispunjava sve zahteve standarda što su potvrdili svojim nalazima i preporukama.

Kontinuirano se prati izvršavanje zahteva sva tri ISO standarda tako što se sprovode sledeće aktivnosti:

- sva nova dokumentacija, kao i ažuriranje postojeće dokumentacije se usklađuje sa zahtevima standarda u skladu sa odgovarajućim procedurama;
- zaposleni se upućuju na obuke, stručna usavršavanja, seminare i omogućeno im je praćenje stručne literature u skladu sa odgovarajućom internom regulativom;
- vrši se kontrola neusaglašenosti i prijavljivanje incidenata u skladu sa predmetnim procedurama;
- sprovode se zahtevi ISMS standarda koji se odnose na sigurnost informacija;
- sprovode se zahtevi EMS standarda u vezi odlaganja otpada, štednje energetskih resursa i ostalih aspekata i uticaja na životnu sredinu u skladu sa odgovarajućim procedurama.

U skladu sa Poslovníkom integrisanog menadžmenta, kao i u skladu sa svojim odgovornostima i ovlašćenjima, Predstavnik rukovodstva za kvalitet vrši redovan nadzor i daje instrukcije u vezi sprovođenja zahteva sva tri standarda i obezbeđuje poštovanje usvojenih Politika kvaliteta, Politike sigurnosti informacija i Politike zaštite životne sredine.

13. Pregled pravila korporativnog upravljanja

U razvoju principa korporativnog upravljanja koje primenjuje u svom radu, Banka se oslanja na važeće zakonske okvire, pravila i propise, svoj međunarodni razvoj, kao i na interne korporativne vrednosti.

Pravila korporativnog upravljanja Banke su sumirana u Kodeksu korporativnog upravljanja koji je objavljen na internet prezentaciji Banke.

Osnovna pravila korporativnog upravljanja Banke odnose se na:

- punu zaštitu prava akcionara Banke;
- jasno definisane nadležnosti i dužnosti članova Upravnog odbora i Skupštine akcionara Banke;
- profesionalne i lične kvalitete članova IO Banke;
- sprovođenju poslova nadzora i kontrole, kao procesa koji zajednički, u okviru svojih nadležnosti, sprovode Upravni odbor i nadzorni organ društva;
- nezavisnu eksternu reviziju poslovanja, u skladu sa Odlukom o izboru nezavisnog revizora društva koju donosi Skupština na predlog Upravnog odbora Banke;
- usvojenim opštim aktima Banke kojima se implementira takvo interno regulatorno okruženje koje omogućuje da Banka svoju organizaciju i poslovanje uređuje u skladu sa sopstvenim potrebama i specifičnostima delatnosti koje obavlja, te standardima najbolje prakse;
- jasnu, pisanu i javno dostupnu politiku izveštavanja Banke, koja definiše principe, pravila i procedure izveštavanja akcionara, nadležnih organa i javnosti;
- javnu dostupnost svih materijalnih informacija u okviru finansijskih i poslovnih izveštaja, kao i blagovremeno izveštavanje javnosti o svim materijalnim informacijama po pitanju bitnih događaja.

Osnovni definisani strateški ciljevi Banke za period od 2019. do 2023. godine su:

- očuvanje statusa stabilne i ugledne finansijske institucije univerzalne orijentacije,
- očuvanje poverenja svih svojih klijenata i obezbeđenje sigurnosti i profitabilnosti njihovih ulaganja,
- pružanje pomoći klijentima u njihovom poslovanju, razvoju i poslovnim projektima na način da se uspostavi dugoročna saradnja sa što većim brojem kvalitetnih i perspektivnih klijenata, kako korporativnih, tako i malih i srednjih preduzeća, pogotovu onih izvozne orijentacije,
- ostvarivanje sinergije poslovanja i rasta, maksimiziranjem saradnje sa svojim klijentima,
- podsticanje efikasnosti rada i tržišne specijalizacije,
- stabilno, likvidno, rentabilno i ekonomično poslovanje,
- jačanje kapitalne osnove kroz kontinuirano ostvarenje dobiti,
- dalji rast obima bilansne aktive i iznosa depozita,
- rast tržišnog učešća i jačanje tržišne pozicije Banke u bankarskom sektoru Srbije,
- proširenje baze klijenata kroz tržišnu identifikaciju usluga Banke kod potencijalnih klijenata putem proaktivnih marketing aktivnosti,
- aktivan menadžment kreditnog portfolija Banke, uz proširenje baze klijenata i dalju diversifikaciju plasmana,
- aktivno upravljanje lošim plasmanima,
- održavanje stabilnosti izvora finansiranja Banke.

U funkciji realizacije gore navedenih strateških ciljeva Banka će razvijati moderan sistem praćenja i unapređenja poslovanja sa aspekta procene izloženosti rizicima, uz pravovremeno i adekvatno reagovanje uvođenjem korektivnih mera, a što podrazumeva i permanentnu edukaciju zaposlenih u cilju potpunog razumevanja procesa upravljanja rizicima, primenu dobrog korporativnog upravljanja, kao i redovne komunikacije sa rukovodstvom Banke.

Kako su gore pomenuti strateški ciljevi zasnovani na informacijama koje potiču iz okruženja, njihova realizacija zavisiće, između ostalog, i od namera drugih privrednih subjekata iz okruženja, kao i ekonomskih, tehnoloških i drugih činilaca koji determinišu svaku plansku odluku, što pretpostavlja rizik i neizvesnost ispunjenja. Shodno prethodnom, ovako definisana strategija biće predmet kontinuirane analize, a u slučajevima značajnih odstupanja ostvarenih u odnosu na planirane uslove poslovanja, ista će se i korigovati na godišnjem nivou.

14. Poslovanje sa povezanim licima

14.1. Potraživanje i obaveze iz odnosa sa povezanim licima

Stanja potraživanja i obaveza na dan 31. decembar 2018. i 2017. godine proistekla iz transakcija sa akcionarima i drugim povezanim licima sa Bankom prikazana su u narednoj tabeli.

Tabela 77. Potraživanja i obaveze iz odnosa sa povezanim licima

	u hiljadama dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
Plasmani:		
Kreditni odobreni akcionarima, bruto	1,232,608	1,198,576
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(12,949)	(22,803)
	1,219,659	1,175,773
Kreditni odobreni rukovodstvu Banke, bruto	10,494	10,962
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(655)	(49)
	9,839	10,913
Kreditni odobreni ostalim povezanim licima Banke, bruto	4,605	5,149
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(55)	(26)
	4,550	5,123
Plasmani, neto	1,234,048	1,191,809
Depoziti i ostale obaveze:		
Depoziti akcionara	1,175,319	929,090
Depoziti članova odbora Banke	68,834	69,998
Depoziti ostalih povezanih lica	22,379	18,903
	1,266,532	1,017,991
Izdane garancije i preuzete neopozive obaveze:		
Akcionari	1,199,031	1,034,583
Članovi odbora Banke	1,360	877
Ostala povezana lica	674	450
	1,201,065	1,035,910

14.2. Rezultat poslovanja sa povezanim licima

Prihodi od kamata, naknada i provizija ostvareni iz transakcija sa povezanim pravnim licima u 2018. godini su iznosili 14,001 hiljadu dinara (2017. godina: 13,150 hiljada dinara), dok su rashodi od kamata, naknada i provizija iznosili 1,226 hiljada dinara (2017. godina: 1,053 hiljade dinara).

15. Razvoj Banke u narednom periodu

15.1. Strateški ciljevi Banke

Definisane strateške ciljeve Banka će realizovati kroz sledeće aktivnosti:

- razvijanjem stabilnih, dugoročnih i sveobuhvatnih partnerskih odnosa sa klijentima;
- daljom izgradnjom sistema poslovnosti, odgovornosti i visoke profesionalnosti u odnosima sa klijentima;
- korišćenjem svih svojih raspoloživih resursa u cilju unapređenja postojećih poslova i uvođenja i razvoja novih usluga, kao i specijalizacije usluga koje će biti fokusirane na potrebe individualnih klijenata;
- implementacijom efikasnog poslovanja;
- jačanjem finansijske podrške malim i srednjim preduzećima i izvozniciima;
- kontinuiranim upravljanjem rizicima, uz održavanje visoke likvidnosti i finansijske stabilnosti Banke;
- menadžmentom kreditnog portfolija, kroz povećanje broja i diversifikaciju plasmana klijentima Banke uz prateće povećanje obima platnog prometa i ostvarenog prihoda od naknada i provizija;
- intenzivnim monitoringom i naplatom kredita u cilju održavanja kvaliteta kreditnog portfolija;
- daljim aktivnim upravljanjem lošim plasmanima i naplatom dospelih potraživanja iz prethodnih godina koja se nalaze u statusu neizmirenja;
- rastom plasmana u instrumente finansijskog tržišta, kroz ulaganje u nove proizvode;
- daljom diversifikacijom depozita kroz poboljšanje ročnosti i stabilizaciju cena izvora sredstava uz istovremeno očuvanje nivoa postojećih depozita;
- racionalizacijom poslovanja, u delu upravljanja operativnim rashodima poslovanja, uz kontinuirano praćenje i analizu troškova;
- razvojem i implementacijom odgovarajuće marketing strategije;
- kontinuiranim održavanjem i unapređenjem informacionog sistema Banke;
- povlačenjem potencijalnih kreditnih linija, namenjenih, prvenstveno, razvoju malih i srednjih preduzeća i podsticanju izvoza;
- unapređenjem ljudskih resursa, kroz stalan razvoj i stručno osposobljavanje svih zaposlenih.

15.2. Realizacija strateških ciljeva Banke

Ostvarenje strateških ciljeva Banke definisani Poslovnom strategijom Banke za period od 2019. do 2023. godine biće realizovano uz puno uvažavanje i poštovanje sledećih načela i principa poslovanja Banke:

- puna primena zakonskih propisa, pravila bankarske struke, dobrih poslovnih običaja i poslovne etike,
- rukovođenje interesima svojih akcionara i klijenata, uz poštovanje i uvažavanje interesa drugih, u cilju ostvarivanja ravnopravnih međusobnih odnosa,
- održavanje stabilnosti i sigurnosti poslovanja, kroz kontinuirano jačanje osnovnog kapitala i rezervi Banke,
- implementacija novih trendova u bankarskoj delatnosti, sa najvećim stepenom efikasnosti, koji će omogućiti pravovremeno, dosledno i sigurno ostvarivanje definisanih strateških ciljeva,
- savremenost, težnja ka uvođenju i prihvatanju međunarodnih standarda u poslovanju,
- poštovanje najviših standarda stručnosti i odgovorno i blagovremeno obavljanje svih poslova iz bankarske delatnosti radi sveobuhvatne zaštite preuzetih obaveza, obezbeđenja likvidnosti i blagovremene isplate preuzetih obaveza.

15.3. Poslovna politika i projekcija poslovanja u 2019. godini

U skladu sa strateškim ciljevima Banke, Poslovna politika za 2019. godinu zasnovana je na poštovanju osnovnih principa bankarskog poslovanja, uz potpunu zaštitu interesa akcionara. S tim u vezi, u obavljanju poslovnih aktivnosti Banka će pridržavati sledećih principa poslovanja:

- principa efikasnosti i kvaliteta usluga, kao osnovne pretpostavke za unapređenje poslovanja Banke;
- principa likvidnosti, sa ciljem ostvarenja stabilne likvidne pozicije Banke, kroz jačanje dugoročnih i sopstvenih izvora sredstava i izmenu strukture depozitnog potencijala;
- principa sigurnosti i solventnosti, na bazi usklađivanja ročne strukture obaveza i potraživanja;
- principa profitabilnosti i rentabilnosti, koji ostaju i u narednom periodu jedni od bitnijih principa poslovanja Banke.

Polazeći od prethodnog, kao osnovni ciljevi Poslovne politike Banke u 2019. godini definisani su:

- održavanje kontinuiteta profitabilnosti poslovanja i ostvarenje planirane dobiti;
- kontinuirano indentifikovanje, merenje i procenjivanje rizika i upravljanje rizicima na način koji će omogućiti rast i razvoj Banke, uz održavanje prihvatljivog nivoa rizičnosti definisanog Strategijom upravljanja rizicima;
- nastavak preduzimanja svih raspoloživih mera u naplati potraživanja iz ranijih godina Banke;
- održavanje realnog rasta obima poslovne aktivnosti u skladu sa ograničenjima vezanim za preovlađujuće trendove na tržištu i poslovanje uz potpuno ostvarenje načela likvidnosti, sigurnosti i profitabilnosti i svođenje mogućih rizika na optimalni nivo;
- uvećanje učešća visoko kamatonosne aktive u ukupnom bilansu, uz održavanje optimalne likvidnosti;
- unapređenje i značajan rast kreditnog portfolija, privlačenjem novih klijenata kroz unapređenje postojećih i razvoj novih bankarskih proizvoda i usluga uz visok nivo odgovornosti u postupku odobravanja kredita i učešća u ostalim vidovima finansiranja, uz striktno poštovanje postupaka i kriterijuma upravljanja bankarskim rizicima. S tim u vezi, Banka će težiti povećanju broja klijenta, smanjenju koncentracije i diversifikaciji plasmana;
- dalji razvoj poslova sa fizičkim licima, kroz aktivniju ponudu bankarskih proizvoda, sa ciljem rasta i diversifikacije plasmana;
- razvijanje poslovanja u korporativnom sektoru u cilju, pre svega, zadržavanja i vezivanja na duži rok postojećih klijenata, širenja broja velikih korporativnih klijenata, kao i malih i srednjih preduzeća;
- razvoj novih bankarskih proizvoda i usluga u poslovanju sa malim i srednjim preduzećima, preduzetnicima i stanovništvom;
- održavanje restriktivnog pristupa u delu troškovne politike Banke (efikasno upravljanje jednako kamatonosnim i nekamatonosnim rashodima);
- postizanje stabilnosti izvora sredstava;
- unapređenje efikasnosti u korišćenju unutrašnjih potencijala Banke;
- rast kreditnog potencijala Banke i angažovanje na, u skladu sa potrebama, mogućem otvaranju kreditnih linija kod stranih banaka i međunarodnih organizacija;
- nastavak intenzivnih aktivnosti u delu garancijskog poslovanja Banke;
- rast obima elektronskog platnog prometa, kao i povećanje broja klijenata u dinarskom i deviznom platnom prometu i povećanje broja korisnika usluga platnih kartica Banke;
- dalje unapređenje organizacije i kadrovske strukture (kojom je omogućena odvojenost funkcija preuzimanja rizika od funkcija podrške i kontrole rizika) sa ciljem mogućnosti procene i merenja efekata rada organizacionih jedinica, kao osnove za utvrđivanja zarada zaposlenih;
- stimulatивно nagrađivanje zaposlenih u određenim organizacionim jedinicama Banke, rukovodilaca i drugih lica na ime procenjenog učešća - doprinosa u ostvarivanju odluka Skupštine Banke i postavljenih ciljeva poslovanja;
- unapređenje kvaliteta rada i obezbeđenje daljeg stručnog usavršavanja zaposlenih u Banci, kroz poslovne treninge, kurseve, savetovanja i druge vidove stručnog usavršavanja i obrazovanja.

Ciljevi poslovne politike Banke za 2019. godinu kvantifikovani su u pregledu pozicija, koje su prikazane u sledećim tabelama.

Tabela 76. *Projekcija neto bilansa stanja Banke na dan 31.12.2019. godine*

u hiljadama dinara

	31.12.2019.
Aktiva	
Gotovina i sredstva kod centralne banke	1,371,101
Hartije od vrednosti	500,517
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	2,115,999
Kredit i potraživanja od komitenata	10,065,145
Investicije u zavisna društva	114
Nematerijalna imovina	29,283
Nekretnine, postrojenja i oprema	1,295,931
Investicione nekretnine	253,176
Tekuća poreska sredstva	10,443
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	25,051
Ostala sredstva	70,723
Ukupno aktiva	15,737,483
Pasiva	
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finanansijskim organizacijama i centralnoj banci	83,766
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	11,185,844
Rezervisanja	47,039
Odložene poreske obaveze	125,075
Ostale obaveze	200,792
Ukupno obaveze	11,642,515
Kapital	4,094,968
Ukupno pasiva	15,737,483

Tabela 77. Projekcija bilansa uspeha Banke za period januar - decembar 2019. godine

Tabela 77. Projekcija bilansa uspeha Banke za period januar - decembar 2019. godine

Pozicija	u hiljadama dinara	
	<u>31.12.2019.</u>	
Prihodi od kamata	720,669	
Rashodi od kamata	158,581	
Neto prihod po osnovu kamata	562,089	
Prihodi od naknada i provizija	144,175	
Rashodi naknada i provizija	18,146	
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	126,029	
Neto prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne kaluzule	24,000	
Neto prihod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	29,820	
Ostali poslovni prihodi	26,325	
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	267,531	
Troškovi amortizacije	31,999	
Ostali prihodi	180	
Ostali rashodi	259,659	
Rezultat - dobitak pre poreza	209,254	

16. Događaji nakon proteka poslovne godine

Nije bilo bitnih događaja nakon isteka poslovne godine koji bi zahtevali obelodanjivanje ili korekciju u bilansima Banke.

izveštaj pripremio:

rukovodilac Odeljenja

Nemanja Milenković

predsednik IO

dr Miloš Vujnović

JUBMES banka a.d. Beograd

Sektor finansija, izveštavanja i plana i analize

Odeljenje plana i analize

Broj: 1490/2019

Datum: 06.03.2019. godine

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU BANKE

ZA 2018. GODINU

Sadržaj:

1.	Uvodne napomene	4
2.	Makroekonomsko okruženje.....	4
2.1.	Osnovne napomene.....	4
2.1.1.	BDP i industrijska proizvodnja.....	4
2.1.2.	Zaposlenost i zarade.....	4
2.1.3.	Monetarna politika, potrošačke cene i inflacija	5
2.1.4.	Devizni kurs.....	6
2.1.5.	Monetarni tokovi.....	8
2.2.	Poslovanje na Beogradskoj berzi u izveštajnom periodu	8
2.3.	Regulativa u izveštajnom periodu	9
3.	Bankarski sektor.....	10
3.1.	Osnovne napomene o bankarskom sektoru Srbije	10
3.2.	Bankarski sektor Srbije, stanje na dan 30.09.2018. godine	11
4.	Poslovne aktivnosti Banke.....	19
4.1.	Poslovne aktivnosti i organizaciona struktura Banke	19
4.2.	Aktivnost Upravnog i Izvršnog odbora Banke u izveštajnom periodu	20
4.3.	Informacije o kadrovskim pitanjima	21
5.	Poslovanje Banke tokom 2018. godine	22
6.	Bilans uspeha Banke.....	26
6.1.	Rezultat Banke u izveštajnom periodu.....	26
6.2.	Prihodi od kamata i naknada Banke u izveštajnom periodu.....	27
6.3.	Rashodi od kamata i naknada Banke u izveštajnom periodu.....	28
6.4.	Neto prihodi / (rashodi) po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha.....	29
6.5.	Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi.....	29
6.6.	Ostali rashodi.....	29
7.	Bilans stanja Banke.....	30
7.1.	Osnovne napomene.....	30
7.2.	Gotovina i sredstva kod centralne banke	32
7.3.	Hartije od vrednosti	33
7.4.	Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija.....	34
7.5.	Kredit i potraživanja od komitenata	35
7.5.1.	Kredit stanovništvu	36
7.6.	Investicije u zavisna društva	36
7.7.	Osnovna sredstva, nematerijalna imovina i investicione nekretnine	37
7.8.	Ostala sredstva.....	37
7.9.	Depoziti i ostale finans.obaveze prema bankama, drugim finans.organizacijama i centralnoj banci ...	38
7.10.	Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	39
7.11.	Ukupni depoziti Banke	40
7.12.	Rezervisanja	41
7.13.	Ostale obaveze.....	42
7.14.	Kapital Banke.....	42
7.14.1.	Struktura kapitala Banke	43

7.14.2.	Akcijski kapital.....	43
7.14.3.	Sticanje sopstvenih akcija	44
8.	Vanbilansna evidencija Banke.....	44
9.	Usluge Banke	46
9.1.	Dinarski platni promet	47
9.2.	Devizni platni promet	47
9.3.	Devizne doznake	47
9.4.	Poslovanje sa stanovništvom.....	47
9.5.	Ogranci Banke	48
10.	Likvidnost Banke	48
10.1.	Dinarska i devizna likvidnost Banke.....	49
11.	Izloženost Banke rizicima	52
11.1.	Rizici kojima je Banka izložena	52
11.2.	Adekvatnost kapitala.....	56
11.3.	Analiza izloženosti glavnim rizicima	57
11.3.1.	Kreditni rizik.....	57
11.3.2.	Kreditno-devizni rizik	62
11.3.3.	Rizik likvidnosti.....	62
11.3.4.	Rizici koncentracije	64
11.3.5.	Rizici ulaganja	64
11.3.6.	Devizni rizik.....	65
11.3.7.	Cenovni rizik.....	65
11.3.8.	Kamatni rizik.....	66
11.3.9.	Rizik zemlje.....	67
12.	Ostale aktivnosti Banke	67
12.1.	Usklađenost poslovanja	68
12.2.	Informaciono-komunikaciona tehnologija.....	68
12.3.	Upravljanje lošim plasmanima	69
12.4.	Finansijska saradnja sa inostranstvom	70
12.5.	Aktivnosti istraživanja i razvoja	71
12.6.	Korporativna odgovornost prema društvu	71
12.7.	Informacije u vezi sa ulaganjima u cilju zaštite životne sredine	71
12.8.	Implementacija ISO standarda.....	71
13.	Pregled pravila korporativnog upravljanja.....	72
14.	Poslovanje sa povezanim licima	73
14.1.	Potraživanje i obaveze iz odnosa sa povezanim licima	74
14.2.	Rezultat poslovanja sa povezanim licima	74
15.	Razvoj Banke u narednom periodu	74
15.1.	Strateški ciljevi Banke	75
15.2.	Realizacija strateških ciljeva Banke	75
15.3.	Poslovna politika i projekcija poslovanja u 2019. godini.....	75
16.	Događaji nakon proteka poslovne godine.....	78

1. Uvodne napomene

Izveštaj o poslovanju JUBMES Banke a.d. Beograd (u daljem tekstu: Banka) obuhvata period poslovanja Banke od 01. januara do 31. decembra 2018. godine (u daljem tekstu: izveštajni period) i ima za cilj analizu i ocenu profitabilnosti i produktivnosti poslovanja Banke, kao i analizu stanja i dinamike vrednosti njene poslovne imovine i izvora finansiranja tokom izveštajnog perioda.

Osnovu za analizu činili su pojedinačni izveštaji o poslovanju organizacionih celina i računovodstveni podaci preuzeti iz glavne knjige Banke.

2. Makroekonomsko okruženje

2.1. Osnovne napomene

2.1.1. BDP i industrijska proizvodnja

Prema preliminarnoj proceni Republičkog zavoda za statistiku realni međugodišnji rast bruto domaćeg proizvoda u četvrtom kvartalu 2018. godine u odnosu na isti period prethodne godine iznosio je 3.50%.

Prema zvaničnim podacima, realni međugodišnji rast BDP u trećem kvartalu 2018. godine iznosio je 3.80% (1Q: rast od 4.80%; 2Q: rast od 4.90%).

Industrijska proizvodnja u Srbiji je u 2018. godini porasla za 1.30% u odnosu na 2017. godinu, a prerađivačka za 1.90%, objavio je Republički zavod za statistiku. Sektor snabdevanja električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija zabeležio je rast od 1.20%, a sektor rudarstva pad od 4.80%.

Industrijska proizvodnja je u decembru 2018. godine, u odnosu na isti mesec 2017. godine, pala za 6.30%. U posmatranom periodu obim industrijske proizvodnje zabeležio je rast kod osam (8) oblasti, čije je učešće u strukturi industrijske proizvodnje 22%, a pad kod dvadeset jedne (21) oblasti, sa učešćem u strukturi industrijske proizvodnje od 78%. Desezonirani indeks industrijske proizvodnje za decembar pokazuje da je ukupna industrija zabeležila pad od 4.40%, a prerađivačka pad od 3.40% u odnosu na prosek 2017. godine.

2.1.2. Zaposlenost i zarade

Prema poslednjem objavljenom izveštaju Republičkog zavoda za statistiku (kvartalna Anketa o radnoj snazi) stopa nezaposlenosti, koja predstavlja učešće nezaposlenih u ukupnom broju aktivnih stanovnika (zaposleni i nezaposleni), u Republici Srbiji iznosila je u III kvartalu 2018. godine 11.30%.

Stopa zaposlenosti predstavlja procenat zaposlenih u ukupnom stanovništvu starom 15 i više godina, i u III kvartalu 2018. godine iznosila je 49.20%.

Shodno prethodnom, stopa zaposlenosti u III kvartalu 2018. godine viša je za 0.6 procentnih poena u odnosu na II kvartal 2018. godine (30.06.2018: 48.60%), dok je stopa zaposlenosti zabeležila pad od 0.6 procentnih poena (30.06.2018: 11.90%).

Poslednja zvanično objavljena prosečna bruto zarada obračunata za novembar 2018. godine iznosila je 69,949 dinara, dok je prosečna neto zarada iznosila 50,556 dinara, odnosno, 427 evra.

Rast bruto zarada u periodu januar - novembar 2018. godine, u odnosu na isti period 2017. godine, iznosio je 6.0% nominalno, odnosno 3.9% realno. Istovremeno, neto zarade su porasle za 6.5% nominalno i za 4.4% realno.

2.1.3. Monetarna politika, potrošačke cene i inflacija

Prema podacima Republičkog zavoda za statistiku, potrošačke cene su u decembru uvećane za 0.1%.

U skladu sa očekivanjima, međugodišnja inflacija se i tokom 2018. godine kretala na niskom i stabilnom nivou i u decembru je iznosila 2.0%, koliko iznosi i njen prosečan nivo za celu 2018. godinu. Niski inflatorni pritisci koji su preovlađivali tokom godine bili su potvrđeni i stabilnim kretanjem bazne inflacije (indeks potrošačkih cena po isključenju hrane, energije, alkohola i cigareta), koja je u decembru iznosila 1.0% međugodišnje.

Prema centralnoj projekciji Narodne banke Srbije, međugodišnja inflacija će i u narednom periodu nastaviti stabilno kretanje u granicama cilja od 3.0 odsto \pm 1.5 p.p., koje će pre svega biti opredeljeno postepenim rastom agregatne tražnje.

Narodna banke Srbije utvrdila je ciljanu stopu ukupne inflacije (sa dozvoljenim odstupanjem), merenu godišnjom procentualnom promenom indeksa potrošačkih cena, za period od januara 2017. do decembra 2018. godine u visini od 3.0%, sa dozvoljenim odstupanjem \pm 1.5 p.p.

Sredinom aprila prethodne godine Izvršni odbor Narodne banke Srbije odlučio je da po drugi put u 2018. godini umanjí referentnu kamatnu stopu za 0.25 procentna poena na nivo od 3.00%. Donoseći takvu odluku, Izvršni odbor NBS je procenio da očekivano kretanje inflacije i njenih faktora u narednom periodu pružaju mogućnost za dodatno ublažavanje monetarne politike.

Do kraja 2018. godine Narodna banka Srbije nije korigovala referentnu kamatnu stopu, tako da je ona i na dan 31.12.2018. godine iznosila 3.00%.

Radi definisanja okvira za odlučivanje o monetarnoj politici na srednji rok i usidravanja i stabilizacije inflacionih očekivanja, Narodne banke Srbije je odredila ciljanu stopu ukupne inflacije (sa dozvoljenim odstupanjem), merene godišnjom procentualnom promenom indeksa potrošačkih cena, za period od januara 2019. do decembra 2021. godine, u visini 3.0%, sa dozvoljenim odstupanjem \pm 1,5 p. p.

Ciljana inflacija u periodu od 2019. do 2021. godine biće i dalje blago iznad nivoa kvantitativne definicije cenovne stabilnosti i nivoa ciljane inflacije u razvijenim zemljama (2.0% ili 2.5%). Postavljeni cilj za inflaciju proizlazi iz ocene da do 2021. godine neće biti završen proces nominalne, realne i strukturne konvergencije prema Evropskoj uniji.

U narednoj tabeli prikazane su prosečne vrednosti referentne kamatne stope Narodne banke Srbije tokom 2018. i 2017. godine.

Tabela 1. Prosečna referentna kamatna stopa u 2018. i 2017. godini

Period	2018.	2017.
Januar	3.50%	4.00%
Februar	3.50%	4.00%
Mart	3.35%	4.00%
April	3.09%	4.00%
Maj	3.00%	4.00%
Jun	3.00%	4.00%
Jul	3.00%	4.00%
Avgust	3.00%	4.00%
Septembar	3.00%	3.80%
Oktobar	3.00%	3.56%
Novembar	3.00%	3.50%
Decembar	3.00%	3.50%
Prosek	3.12%	3.86%

Prosečna referentna kamatna stopa, tokom 2018. godine, iznosila je 3.12% godišnje i bila je za 0.74 p.p niža od prosečne referente kamatne stope tokom 2017. godine (prosek 2017: 3.86%).

U narednoj tabeli prikazane su vrednosti realizovanih kamatnih stopa na blagajničke zapise i viškove likvidnosti kod Narodne banke Srbije tokom 2018. godine.

Tabela 2. Realizovane kamatne stope na blagajničke zapise i viškove likvidnosti kod NBS u toku 2018. godine

Period	Beonia (kraj perioda)	NBS		Emitovane HoV (1 god.)	
		Blagajnički zapisi	Viškovi likvidnosti	u RSD (kraj perioda)	u EUR (kraj perioda)
Januar	2.57%	2.57%	2.00%	-	0.47%
Februar	2.50%	2.57%	2.00%	-	-
Mart	2.41%	2.46%	1.81%	-	-
April	2.21%	2.42%	1.75%	-	-
Maj	2.23%	-	1.75%	-	0.45%
Jun	2.15%	2.38%	1.75%	-	-
Jul	2.12%	2.36%	1.75%	-	-
Avgust	1.99%	2.36%	1.75%	-	-
Septembar	1.98%	2.35%	1.75%	-	-
Oktobar	2.33%	2.35%	1.75%	-	-
Novembar	2.31%	2.38%	1.75%	-	-
Decembar	2.43%	2.43%	1.75%	-	-
Prosek	2.27%	2.39%	1.76%	-	0.46%

2.1.4. Devizni kurs

Tokom 2018. godine uglavnom je preovladavao stabilan kurs dinara ka evru. Stabilnosti na deviznom tržištu najviše su doprinele učestale intervencije NBS na domaćem međubankarskom tržištu, kao i pojačano ulaganje investitora u hartije od vrednosti.

Narodna banka Srbije je u cilju sprečavanja prekomernih kratkoročnih oscilacija dinara tokom 2018. godine prodala 255 mil. evra, a kupila 1,835 mil. evra (u 2017. godini NBS je ukupno bankama prodala 630 mil. evra, a kupila 1,355 mil. evra).

Tokom prethodne godine, u međubankarskoj trgovini (MTD) realizovano je ukupno 6,956.3 mil. evra. Najveći obim trgovine na MTD-u na dnevnom nivou iznosio je 94.09 mil. evra (dana 03.01.2018.), a najmanji 7.93 mil. evra (dana 25.06.2018.).

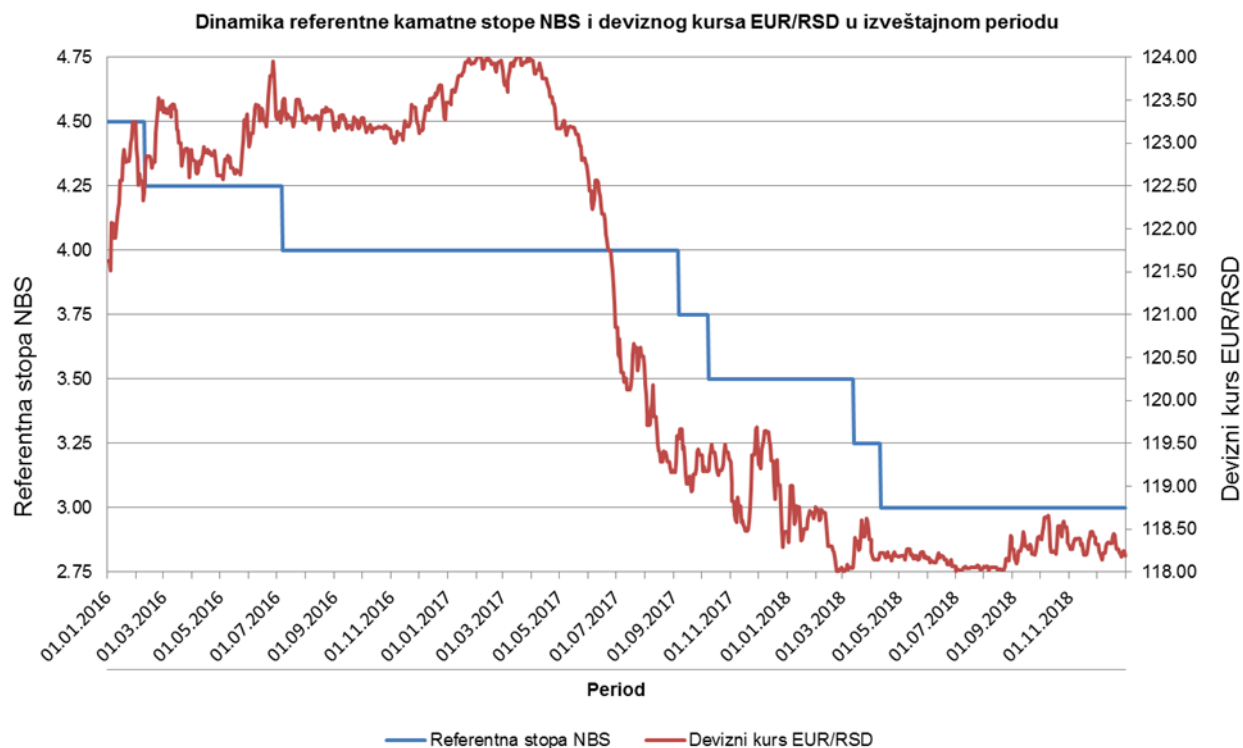
Na dan 31.12.2018. godine kurs dinara prema evru iznosio je 118.1946, dok je na dan 31.12.2017. godine iznosio 118.4727. Tokom 2018. godine, najviša vrednost evra prema dinaru iznosila je 119.0027 (dana 05.01.2018.), a najniža 118.0084 (dana 02.03.2018.). Kurs EUR/USD se kretao u rasponu od 1.1243 do 1.2498, i sa 31.12.2018. godine iznosio je 1.1432.

U narednoj tabeli prikazano je kretanje deviznog kursa EUR/RSD tokom 2018. i 2017. godine.

Tabela 3. Dinamika kretanja deviznog kursa EUR/RSD, stanje na kraju meseca

Mesec	2018.		2017.	
	Devizni kurs krajem meseca	Promena od početka godine	Devizni kurs krajem meseca	Promena od početka godine
Januar	118.74	0.23%	123.96	0.39%
Februar	118.06	-0.35%	123.91	0.36%
Mart	118.39	-0.07%	123.97	0.40%
April	118.17	-0.25%	123.17	-0.24%
Maj	118.16	-0.26%	122.66	-0.66%
Jun	118.07	-0.34%	120.85	-2.12%
Jul	118.06	-0.35%	120.40	-2.49%
Avgust	118.27	-0.17%	119.18	-3.48%
Septembar	118.42	-0.05%	119.37	-3.33%
Oktobar	118.32	-0.13%	119.31	-3.37%
Novembar	118.32	-0.13%	119.41	-3.29%
Decembar	118.19	-0.23%	118.47	-4.05%
Prosek	118.27		121.34	

U sledećem grafikonu prikazan je uporedni pregled referentne kamatne stope NBS i deviznog kursa EUR/RSD od 2016. do 2018. godine.

Graf 1. Uporedni pregled referentne kamatne stope NBS i deviznog kursa EUR/RSD

2.1.5. Monetarni tokovi

Tokom decembra 2018. godine, beleži se rast kreditne zaduženosti svih korisnika. Ukupni plasmani bankarskog sektora zabeležili su na kraju 2018. godine rast od 2.49% u odnosu na stanje sa kraja 2017. godine. U narednoj tabeli prikazano je stanje duga po bankarskim kreditima.

Tabela 4. Stanje duga po bankarskim kreditima na dan 31. decembar 2018. godine

	u mil. dinara				
Korisnik kredita	31.12.2018.	30.09.2018.	30.06.2018.	31.03.2018.	31.12.2017.
Pravna lica	1,351,648	1,296,795	1,342,280	1,345,628	1,392,048
Preduzetnici	49,629	48,263	48,945	46,635	48,488
Stanovništvo	962,529	948,397	918,927	882,027	865,822
UKUPNO:	2,363,806	2,293,455	2,310,152	2,274,290	2,306,358

Izvor: Udruženje banaka Srbije, Kredit biro

Tokom izveštajnog perioda, nastavljen je pad učešća docnje u dugu po osnovu bankarskih kredita. Na dan 31. decembar 2018. godine, pravna lica imala su docnju u otplati kredita od 6.90%, što u odnosu na stanje sa kraja 2017. godine predstavlja pad od 4.2 p.p., dok je docnja kod stanovništva na kraju istog perioda umanjena na nivo od 3.10% - videti sledeći tabelarni pregled.

Tabela 5. Učešće docnje u dugu po osnovu kredita, stanje na dan 31. decembar 2018. godine

Korisnik kredita	31.12.2018.	30.09.2018.	30.06.2018.	31.03.2018.	31.12.2017.
Pravna lica	6.90%	7.30%	8.50%	9.10%	11.10%
Preduzetnici	6.20%	6.80%	7.60%	8.20%	11.20%
Stanovništvo	3.10%	3.60%	3.80%	4.10%	4.60%
UKUPNO:	5.30%	5.70%	6.60%	7.10%	8.70%

Izvor: Udruženje banaka Srbije, Kredit biro

Napomena. Docnja kod pravnih lica i preduzetnika predstavlja dospele nenaplaćene obaveze preko 15 dana, a kod fizičkih lica preko 60 dana.

2.2. Poslovanje na Beogradskoj berzi u izveštajnom periodu

Na kraju 2018. godine indeks BELEX15 iznosio je 761.69 indeksnih poena, i uvećan je za 0.25% u odnosu na stanje sa kraja 2017. godine. Opšti indeks akcija, BELEXline, zabeležio je pad od 4.40% i krajem decembra 2018. godine iznosio je 1,589.35 indeksnih poena.

Tabela 6. Vrednost indeksa Beogradske berze, stanje na dan 31. decembar 2018. godine

Opis	31.12.2018.	30.09.2018.	30.06.2018.	31.03.2018.	31.12.2017.	Index
BELEX 15	761.69	727.08	733.37	742.77	759.8	100.2
BELEX line	1,589.35	1,533.09	1,550.52	1,564.27	1,662.53	95.6

Izvor: Belex

2.3. Regulativa u izveštajnom periodu

1. Izvršni odbor Narodne banke Srbije je na sednici održanoj 12. januara 2018. godine usvojio **Odluku o izmeni Odluke o stopi i načinu održavanja zaštitnog sloja kapitala za strukturni sistemski rizik**. Ovom Odlukom izvršeno je usklađivanje sa važećom Odlukom o Kontnom okviru i sadržini računa u Kontnom okviru za banke.

2. Na istoj sednici, Izvršni odbor Narodne banke Srbije doneo je novu **Odluku o vrstama deviza i efektivnog stranog novca koji se kupuju i prodaju na deviznom tržištu**.

Najznačajnije novine ove odluke su uvođenje bugarskog leva i rumunskog leja na listu valuta kojima se može trgovati na deviznom tržištu u formi deviza, kao i u formi efektivnog stranog novca, zatim, mogućnost trgovine u formi deviza pojedinim valutama kojima je do sada bila omogućena trgovina samo u formi efektivnog stranog novca (mađarskom forintom, poljskim zlotom, češkom krunom, konvertibilnom markom i hrvatskom kunom), kao i uvođenje kuvajtskog dinara na kursnu listu za devize Narodne banke Srbije.

3. Na sednici održanoj 8. februara 2018. godine, Izvršni odbor Narodne banke Srbije usvojio je **Odluku o Smernicama za primenu odredaba Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma za obveznike nad kojima Narodna banka Srbije vrši nadzor**.

Smernicama se uređuje se način na koji banka, nad kojim Narodna banka Srbije vrši nadzor, izrađuje analizu rizika od pranja novca i finansiranja terorizma, postupak po kome utvrđuje da li je stranka ili stvarni vlasnik stranke funkcioner, kao i način primene drugih odredaba zakona kojim se uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma.

4. Narodna skupština Republike Srbije je dana 19. aprila 2018. godine donela **Zakon o izmenama i dopunama Zakona o deviznom poslovanju** u kojem se definišu dodatna prava i obaveze rezidenata i nerezidenata pri obavljanju deviznog platnog prometa, kupoprodaje HoV i kreditnih poslova, kao i kojim se propisuje prenos poslova izdavanja i oduzimanja ovlašćenja za obavljanje menjačkih poslova i poslova kontrole deviznog poslovanja rezidenata i nerezidenata i menjačkih poslova sa Ministarstva finansija na Narodnu banku Srbije.

5. Na sednici održanoj 22. avgusta 2018. godine, Izvršni odbor Narodne banke Srbije usvojio je **Odluku o opštim pravilima za izvršavanje instant transfera odobrenja**. Instant transferom odobrenja u smislu ove Odluke smatra se domaća platna transakcija u dinarima koja se izvršava transferom odobrenja koji platilac može inicirati u bilo koje doba dana tokom svakog dana u godini i kod kojeg se prenos novčanih sredstava na platni račun primaoca plaćanja izvršava na način i u rokovima utvrđenim ovom Odlukom.

6. Početkom oktobra 2018. godine, Izvršni odbor Narodne banke Srbije usvojio je **Odluku o izmenama i dopunama odluke o upravljanju rizicima banke**. U skladu sa Odlukom potrebno je da se sistemom za upravljanje rizicima obuhvate i svi rizici koji nastaju po osnovu uvođenja novih proizvoda, usluga i aktivnosti u vezi sa procesima i sistemima banke.

7. Sredinom decembra 2018. godine počeo je sa primenom **Zakon o međubankarskim naknadama i posebnim pravilima poslovanja kod platnih transakcija na osnovu platnih kartica**, kojim je uređeno celokupno poslovanje platnim karticama u Republici Srbiji.

3. Bankarski sektor

Poslednji zvanično objavljen Izveštaj o poslovanju bankarskog sektora Srbije od strane Narodne banke Srbije, do dana izrade ovog izveštaja, je Izveštaj sa stanjem na dan 30. septembar 2018. godine.

3.1. Osnovne napomene o bankarskom sektoru Srbije

Na kraju trećeg kvartala¹ 2018. godine u bankarskom sektoru Srbije poslovalo je 28 banaka u kojima je bilo zaposleno 23,067 lica (31. decembar 2017. godine: 29 banaka i 23,055 zaposlena).

Ukupna neto aktiva poslovnih banaka iznosila je na isti dan 3,563.3 mlrd. dinara, odnosno, 30.09 mlrd. evra (31. decembar 2017. godine: 28.44 mlrd. evra), dok je ukupan kapital iznosio 681.6 mlrd. dinara, odnosno, 5.76 mlrd. evra (31. decembar 2017. godine: 5.63 mlrd. evra), odnosno, bio je na nivou od 19.13% vrednosti ukupne neto bilansne sume banaka na isti dan - videti sledeći pregled.

Tabela 7. Osnovni podaci o bankarskom sektoru Srbije, stanje na dan 30. septembar 2018. godine

Osnovni podaci	Pokazatelj	30.09.2018.	30.06.2018.	31.03.2018.	31.12.2017.	30.09.2017.
Broj banaka, kraj perioda		28	28	29	29	30
Ukupan broj zaposlenih		23,067	23,138	23,095	23,055	23,342
Ukupna neto aktiva	mlrd. EUR	30.09	29.44	28.61	28.44	27.59
Ukupan kapital	mlrd. EUR	5.76	5.62	5.68	5.63	5.55
Depoziti	mlrd. EUR	21.13	20.75	20.06	19.92	19.15
% kapitala u bilansnoj sumi	%	19.13	19.08	19.87	19.80	20.12
Pokazatelj adekvatnosti kapitala	%	22.84	22.93	22.71	22.61	22.46
Rezultat pre oporezivanja	mil. EUR	455.08	299.00	148.54	536.60	447.87
Rezultat / Kapital (kraj per.)	%	7.91	5.32	2.61	9.53	8.07

Izvor: NBS

Tokom trećeg kvartala 2018. godine nastavljen je trend umanjivanja bruto iznosa problematičnih kredita bankarskog sektora. U odnosu na stanje sa kraja 2017. godine, ukupni bruto problematični krediti bankarskog sektora umanjeni su za 63.68 mlrd. dinara, odnosno za 31.1% i na kraju septembra 2018. godine iznose 141.24 mlrd. dinara (31.12.2017: 204.93 mlrd. dinara), odnosno, čine 6.48% ukupnih bruto kredita (31.12.2017: 9.8%).

U odnosu na kraj 2017. godine, prosečno ponderisana aktivna kamatna stopa umanjena je u bankarskom sektoru Srbije, kao i prosečno ponderisana pasivna kamatna stopa, koja konstantno beleži trend smanjenja. Kamatna marža je na kraju trećeg kvartala 2018. godine na nižem nivou u odnosu na nivo sa kraja 2017. godine i iznosila je u proseku 5.50% - videti sledeći tabelarni pregled.

Tabela 8. Dinamika prosečnih aktivnih i pasivnih kamatnih stopa i kamatne marže

Opis	30.09.2018.	30.06.2018.	31.03.2018.	31.12.2017.	30.09.2017.	30.06.2017.	31.03.2017.
Prosečno ponderisana aktivna kamatna stopa	6.30%	6.20%	6.30%	6.45%	6.65%	6.80%	6.85%
Prosečno ponderisana pasivna kamatna stopa	0.80%	0.80%	0.80%	0.87%	0.91%	0.90%	0.94%
Marža	5.50%	5.40%	5.50%	5.58%	5.74%	5.90%	5.91%

Izvor: NBS

Na kraju septembra 2018. godine na nivou bankarskog sektora Srbije uočava se nastavak trenda poboljšanja profitabilnosti banaka. Na dan 30.09.2018. godine ostvaren je pozitivan finansijski rezultat pre oporezivanja u iznosu od 455.08 mil. evra, što predstavlja viši rezultat u odnosu na ostvareni dobitak pre oporezivanja u istom periodu 2017. godine (30.09.2017: 447.87 mil. evra).

¹ U skladu sa poslednje objavljenim Izveštajem NBS - Bankarski sektor u Srbiji - Izveštaj za III tromesečje 2018. godine

Relativni pokazatelji profitabilnosti beleže na kraju trećeg kvartala 2018. godine sledeće vrednosti: ROE: Q3 2018: 10.66% (Q2 2018: 10.61%; Q1 2018: 10.50%; Q4 2017: 10.57%; Q3 2017: 11.01%; Q2 2017: 10.6%; Q1 2017: 11.41%); ROA: Q3 2018: 2.07% (Q2 2018: 2.06%; Q1 2018: 2.08%; Q4 2017: 2.08%; Q3 2017: 2.18%; Q2 2017: 2.11%; Q1 2017: 2.25%).

Na kraju septembra 2018. godine, dvadeset četiri (24) banke poslovale su sa pozitivnim rezultatom pre oporezivanja u ukupnom iznosu od 55.5 mlrd. dinara, dok su četiri (4) banke poslovale sa gubitkom u ukupnom iznosu od 1.6 mlrd. dinara.

Kao i tokom prethodnih perioda, prisutan je trend izrazite koncentracije pozicija dobitka i gubitka na nivou bankarskog sektora, tako da 68% ukupnog dobitka sektora opredeljuje pet (5) banaka sa najvećim neto dobitkom, dok se preko 66% ukupnog gubitka sektora odnosi na dve (2) banke sa najvećim neto gubitkom.

3.2. Bankarski sektor Srbije, stanje na dan 30.09.2018. godine

Na kraju trećeg kvartala 2018. godine u bankarskom sektoru Srbije poslovalo je 28 banaka, odnosno, jedna (1) banka manje u odnosu na stanje sa kraja 2017. godine, obzirom da je "Jugobanci Jugbanci" oduzeta dozvola za rad.

Takođe, bankarski sektor je i krajem trećeg kvartala 2018. godine značajno segmentiran, što se ogleda u činjenici da pet (5) poslovnih banaka ima tržišno učešće, mereno učešćem pojedinačne banke u ukupnoj neto aktivi bankarskog sektora, od 55.18%.

Ukupna neto aktiva bankarskog sektora iznosi na dan 30. septembar 2018. godine 30,091 mil. evra i u odnosu na stanje sa kraja 2017. godine realno je uvećana za 5.80%, odnosno, za 1,651 mil. evra (31.12.2017: 28,440 mil. evra).

Sa ukupnom neto aktivom od 4,849 mil. evra, i učešćem od 16.11% u ukupnoj neto aktivi bankarskog sektora, na dan 30. septembar 2018. godine, "Banca Intesa" je pojedinačno najveća banka u bankarskom sistemu Srbije, dok prvoplasirane tri banke beleže kumulativno učešće u neto aktivi bankarskog sektora od 38.76%.

Na isti dan, Banka sa neto aktivom u iznosu od 126.29 mil. evra zauzima dvadeset treće (23.) mesto po iznosu ukupne neto aktive bankarskog sektora, što predstavlja napredak za jednu poziciju u odnosu na onu sa kraja 2017. godine. Takođe, Banka u 2018. godini beleži drugu najveću stopu rasta bilansne sume na bankarskom tržištu od 27.81% - videti sledeći tabelarni pregled.

Tabela 9. Neto aktiva bankarskog sektora Srbije, stanje na dan 30.09.2018. godine

u mil. evra

Rang	Naziv banke	30.09.2018.	Učešće	30.06.2018.	31.03.2018.	31.12.2017.	Index
1.	Banca Intesa	4,849.09	16.11%	4,654.79	4,719.14	4,767.85	101.7
2.	Unicredit Bank Srbija	3,522.59	11.71%	3,491.91	3,297.62	3,061.87	115.0
3.	Komercijalna banka	3,290.85	10.94%	3,223.17	3,100.57	3,116.19	105.6
4.	Société Générale banka	2,541.51	8.45%	2,473.90	2,449.22	2,430.84	104.6
5.	Raiffeisen banka	2,400.39	7.98%	2,357.20	2,297.71	2,233.61	107.5
6.	AIK banka	1,626.27	5.40%	1,701.70	1,698.64	1,767.16	92.0
7.	Erste Bank	1,625.93	5.40%	1,518.33	1,361.49	1,366.74	119.0
8.	Eurobank	1,376.72	4.58%	1,387.61	1,374.40	1,337.36	102.9
9.	Poštanska štedionica	1,372.64	4.56%	1,330.32	1,237.45	1,185.83	115.8
10.	Vojvođanska banka	1,058.57	3.52%	1,042.27	993.43	1,035.92	102.2
11.	Sberbank Srbija	956.65	3.18%	921.51	919.49	979.40	97.7
12.	ProCredit Bank	919.33	3.06%	887.46	822.08	816.07	112.7
13.	Addiko Bank	797.79	2.65%	775.12	744.65	794.41	100.4
14.	Crédit Agricole banka	797.21	2.65%	766.37	715.47	733.79	108.6
15.	OTP banka Srbija	662.07	2.20%	651.16	586.64	618.33	107.1
16.	Halkbank	446.10	1.48%	411.76	390.49	349.86	127.5
17.	NLB banka	440.02	1.46%	420.08	398.17	372.42	118.2
18.	Piraeus Bank	313.06	1.04%	327.95	429.76	431.01	72.6
19.	Direktna banka	238.57	0.79%	237.10	230.44	226.81	105.2
20.	Expobank	142.09	0.47%	149.98	144.36	126.60	112.2
21.	Opportunity banka	138.85	0.46%	129.05	125.23	119.21	116.5
22.	Telenor banka	129.58	0.43%	126.55	124.06	125.98	102.9
23.	JUBMES banka	126.29	0.42%	121.07	110.56	98.81	127.8
24.	API Bank	93.15	0.31%	113.51	92.53	90.07	103.4
25.	mts banka	78.02	0.26%	72.88	65.13	65.47	119.2
26.	Srpska banka	77.82	0.26%	82.12	100.07	119.02	65.4
27.	Mirabank	48.21	0.16%	47.40	52.35	50.84	94.8
28.	Bank of China Srbija	21.80	0.07%	22.08	25.50	15.73	138.6
	UKUPNO	30,091.2	100.00%	29,444.3	28,606.8	28,440.2	105.8

Ukupan kapital bankarskog sektora, na dan 30. septembar 2018. godine, iznosio je 5,756 mil. evra i u odnosu na stanje sa kraja 2017. godine realno je uvećan za 2.22%, odnosno, za 125 mil. evra (31.12.2017: 5,631 mil. evra).

U strukturi ukupnih izvora finansiranja, ukupan kapital bankarskog sektora učestvovao je, na isti dan, sa 19.13%.

U odnosu na stanje sa kraja 2017. godine, najveća uvećanja iznosa kapitala beleže "Unicredit Bank" u iznosu od 73.17 mil. evra, "Halkbank" u iznosu od 41.97 mil. evra, "Srbija Société Générale banka" u iznosu od 26.76 mil. evra, kao i "Banka Poštanska štedionica" u iznosu od 24.55 mil. evra, dok sa druge strane, najveća umanjjenja iznosa kapitala u bankarskom sektoru beleže "Banca Intesa" u iznosu od 67.72 mil. evra, "Piraeus Bank" u iznosu od 32.95 mil. evra, kao i "OTP banka Srbija" u iznosu od 14.35 mil. evra.

U odnosu na stanje sa kraja 2017. godine, Banka je na kraju trećeg kvartala 2018. godine uvećala kapital za 3.14 mil. evra, usled ostvarenog dobitka iz poslovanja, i na kraju septembra 2018. godine, sa kapitalom u iznosu od 32.59 mil. evra, zauzima dvadeset prvo (21.) mesto po iznosu ukupnog kapitala bankarskog sektora, što predstavlja identičnu poziciju u odnosu na onu sa kraja 2017. godine - videti sledeći tabelarni pregled.

Tabela 10. Kapital bankarskog sektora Srbije, stanje na dan 30. septembar 2018. godine

u mil. evra

Rang	Naziv banke	30.09.2018.	30.06.2018.	31.03.2018.	31.12.2017.	Promena	Index
1.	Banca Intesa	936.79	915.41	989.88	1,004.51	-67.72	93.3
2.	Unicredit Bank Srbija	658.46	627.28	612.55	585.29	73.17	112.5
3.	Komercijalna banka	557.69	534.22	543.38	533.96	23.72	104.4
4.	AIK banka	503.93	493.08	524.13	516.25	-12.32	97.6
5.	Raiffeisen banka	487.05	472.31	510.79	484.87	2.18	100.4
6.	Eurobank	443.74	438.69	429.10	432.16	11.58	102.7
7.	Société Générale banka	367.80	394.07	365.35	341.05	26.76	107.8
8.	OTP banka Srbija	215.23	220.82	220.32	229.58	-14.35	93.7
9.	Sberbank Srbija	206.91	204.66	204.35	203.62	3.28	101.6
10.	Erste Bank	189.18	182.95	177.34	176.37	12.81	107.3
11.	Addiko Bank	179.51	177.08	174.58	185.24	-5.72	96.9
12.	Poštanska štedionica	158.55	153.00	145.12	134.00	24.55	118.3
13.	Vojvodanska banka	150.06	148.05	146.49	151.68	-1.62	98.9
14.	ProCredit Bank	133.74	132.07	129.83	125.20	8.54	106.8
15.	Crédit Agricole banka	95.10	78.61	77.03	76.74	18.36	123.9
16.	Halkbank	93.63	72.57	72.21	51.65	41.97	181.3
17.	Piraeus Bank	74.89	74.19	65.35	107.84	-32.95	69.4
18.	NLB banka	69.80	66.16	64.92	62.36	7.44	111.9
19.	Direktna banka	35.70	34.91	33.88	33.34	2.36	107.1
20.	Expobank	32.69	32.70	32.31	32.02	0.68	102.1
21.	JUBMES banka	32.59	32.18	31.48	29.45	3.14	110.6
22.	Srpska banka	28.33	28.17	27.48	27.84	0.49	101.8
23.	Opportunity banka	26.47	25.23	23.73	23.07	3.40	114.7
24.	Mirabank	18.77	19.36	20.09	20.84	-2.07	90.1
25.	mts banka	18.58	18.40	18.32	18.11	0.47	102.6
26.	API Bank	14.28	14.04	13.86	13.80	0.48	103.5
27.	Telenor banka	13.49	14.57	16.16	14.47	-0.98	93.2
28.	Bank of China Srbija	12.96	13.75	14.79	15.54	-2.58	83.4
	Ukupno	5,755.91	5,618.52	5,684.83	5,630.96	124.95	102.2

Na kraju trećeg kvartala 2018. godine, ukupna dobit bankarskog sektora iznosi 455.11 mil. evra.

Pojedinačno, najveći iznos dobiti beleže "Unicredit Bank Srbija", u iznosu od 76.49 mil. evra, zatim, "Banca Intesa" u iznosu od 70.84 mil. evra, kao i "Société Générale banka" u iznosu od 61.43 mil. evra.

Sa druge strane, najveći gubitak iz poslovanja na kraju septembra 2018. godine iskazale su "OTP banka Srbija", u iznosu od 4.68 mil. evra, zatim, "Telenor banka", u iznosu od 4.3 mil. evra, kao i "Bank of China Srbija", u iznosu od 2.59 mil. evra.

Sa ukupno obračunatim dobitkom na kraju trećeg kvartala tekuće godine u iznosu od 3.63 mil. evra, Banka zauzima osamnaesto (18.) mesto u ukupnom poslovanju bankarskog sektora, što predstavlja napredak za pet (5) pozicija u odnosu na onu sa kraja istog perioda 2017. godine - videti sledeći pregled.

U prvih devet meseci 2018. godine Banka beleži drugi najveći prinos na aktivu (ROA) na tržištu od 3.23%, dok je prema prinosu na ukupni kapital (ROE) u iznosu od 11.70% rangirana kao peta (5.) banka u bankarskom sektoru Srbije. Takođe, Banka je na kraju trećeg kvartala tekuće godine rangirana na prvo (1.) mesto u bankarskom sektoru Srbije prema stopi rasta ostvarene dobiti.

Tabela 11. Rezultat poslovanja banaka na dan 30.09.2018. godine

								u mil. evra
Rang	Naziv banke	30.09.2018.	30.06.2018.	31.03.2018.	30.09.2017.	30.06.2017.	31.03.2017.	Promena
1.	Unicredit Bank Srbija	76.49	43.06	20.87	53.75	36.00	17.01	22.74
2.	Banca Intesa	70.84	46.68	21.71	63.46	39.17	22.09	7.38
3.	Société Générale banka	61.43	45.23	17.69	50.51	23.75	11.06	10.92
4.	Komercijalna banka	54.99	30.67	16.78	47.74	36.58	20.03	7.25
5.	Raiffeisen banka	54.77	39.75	22.65	54.87	30.61	14.83	(0.10)
6.	AIK banka	30.02	18.24	10.15	50.58	37.74	13.58	(20.56)
7.	Eurobank	20.34	14.03	5.58	18.41	11.52	5.77	1.93
8.	Erste Bank	15.06	7.37	4.64	18.46	13.05	6.42	(3.40)
9.	Poštanska štedionica	13.05	9.80	4.53	16.00	11.41	4.69	(2.95)
10.	Piraeus Bank	12.34	11.44	2.75	3.27	3.07	1.80	9.07
11.	Addiko Bank	11.38	8.50	6.53	12.61	9.22	2.37	(1.23)
12.	Sberbank Srbija	9.59	6.45	3.33	7.28	5.25	2.95	2.31
13.	ProCredit Bank	7.62	5.67	3.92	9.83	6.16	3.35	(2.21)
14.	NLB banka	6.45	2.51	1.45	4.16	4.29	2.86	2.29
15.	Crédit Agricole banka	5.46	3.52	2.13	2.59	1.96	1.19	2.87
16.	Vojvođanska banka	4.60	1.91	0.66	4.72	2.43	1.92	(0.12)
17.	Opportunity banka	3.66	2.35	0.91	2.86	1.85	0.84	0.80
18.	JUBMES banka	3.63	3.14	2.52	0.49	0.39	0.23	3.14
19.	Halkbank	2.50	1.38	1.18	2.38	1.68	0.84	0.12
20.	Direktna banka	2.18	1.85	1.00	16.63	(1.14)	(0.63)	(14.44)
21.	Expobank	0.97	0.63	0.30	14.18	14.35	14.69	(13.21)
22.	API Bank	0.72	0.51	0.27	(0.27)	(0.12)	0.00	0.99
23.	Srpska banka	0.45	0.41	0.10	0.25	0.22	(0.13)	0.20
24.	mts banka	0.16	(0.02)	0.01	(0.17)	(0.48)	0.04	0.33
25.	Mirabank	(2.02)	(1.51)	(0.66)	(2.90)	(1.89)	(0.84)	0.88
26.	Bank of China Srbija	(2.59)	(1.84)	(0.76)	1.15	(0.33)	-	(3.73)
27.	Telenor banka	(4.30)	(3.27)	(1.65)	(6.48)	(4.47)	(2.23)	2.17
28.	OTP banka Srbija	(4.68)	0.30	0.56	0.21	(0.64)	0.08	(4.88)
Ukupno		455.11	298.76	148.85	447.85	282.38	146.26	7.26

Obračunati rezultat poslovanja bankarskog sektora u velikoj meri je posledica neto rezultata po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki. Pojedinačno najveći iznos ovih rashoda iskazale su na kraju trećeg kvartala 2018. godine "Banca Intesa", u iznosu od 21.81 mil. evra, zatim, "Unicredit Bank Srbija", u iznosu od 14.71 mil. evra, kao i "OTP banka Srbija", u iznosu od 8.67 mil. evra.

Banka, sa ukupno obračunatim neto prihodima po osnovu umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha u iznosu od 0.35 mil. evra, na kraju trećeg kvartala 2018. godine, zauzima osmo (8.) mesto u celokupnom bankarskom sektoru - videti sledeći pregled.

Tabela 12. Neto prihod / rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha

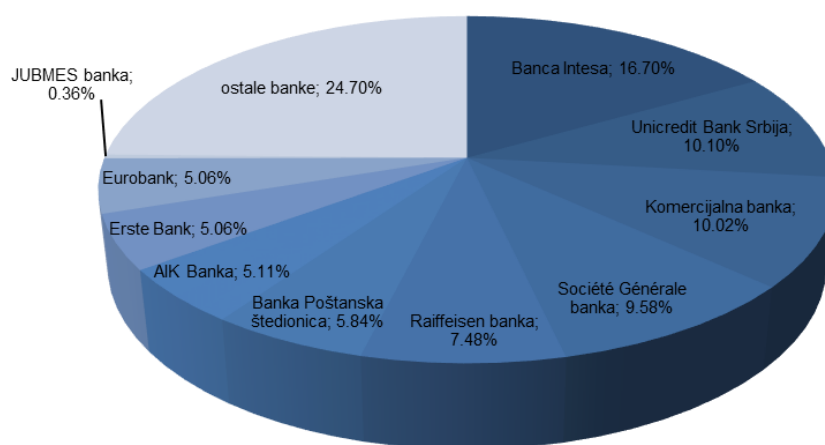
							u mil. evra
Rang	Naziv banke	30.09.2018.	30.06.2018.	31.03.2018.	30.09.2017.	30.06.2017.	31.03.2017.
1.	Société Générale banka	53.77	24.39	2.99	19.26	3.72	(1.08)
2.	Piraeus Bank	9.41	9.14	0.90	0.44	0.91	0.66
3.	Addiko Bank	4.18	3.70	3.92	2.55	2.03	0.07
4.	NLB banka	2.12	0.04	(0.03)	1.84	2.03	1.82
5.	Komercijalna banka	1.42	(0.30)	1.95	(1.82)	1.88	0.59
6.	Expobank	0.87	0.68	0.37	1.74	1.79	1.87
7.	Direktna banka	0.60	0.53	0.36	(4.10)	(0.45)	(0.20)
8.	JUBMES banka	0.35	0.25	0.06	0.84	0.57	0.33
9.	Srpska banka	0.31	0.26	0.01	(0.22)	(0.27)	(0.06)
10.	Poštanska štedionica	0.29	1.22	0.73	3.05	1.96	(0.37)
11.	mts banka	0.14	0.05	0.09	(0.35)	(0.44)	0.06
12.	ProCredit Bank	0.09	(0.11)	0.27	(0.74)	(0.93)	(1.14)
13.	Bank of China Srbija	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-
14.	Mirabank	(0.12)	(0.12)	0.07	(0.04)	(0.01)	(0.00)
15.	Halkbank	(0.22)	(0.15)	0.22	(0.44)	(0.04)	0.04
16.	API Bank	(0.34)	(0.14)	0.05	(0.50)	(0.41)	(0.06)
17.	Opportunity banka	(0.40)	(0.28)	(0.23)	(0.61)	(0.44)	(0.20)
18.	Telenor banka	(0.50)	(0.36)	(0.16)	(0.47)	(0.32)	(0.17)
19.	Crédit Agricole banka	(1.21)	(0.66)	(0.08)	(2.56)	(1.86)	(1.20)
20.	Raiffeisen banka	(1.31)	0.12	3.20	7.63	(1.12)	0.33
21.	Vojvođanska banka	(2.28)	(1.00)	(0.39)	(3.27)	(2.80)	(1.42)
22.	Eurobank	(2.80)	(1.20)	(2.09)	(2.14)	(1.13)	(0.30)
23.	Erste Bank	(5.53)	(5.21)	(2.27)	(0.55)	0.44	0.58
24.	AIK banka	(5.62)	(6.20)	(2.34)	8.85	10.33	2.41
25.	Sberbank Srbija	(6.76)	(4.39)	(2.46)	(9.90)	(6.08)	(2.82)
26.	OTP banka Srbija	(8.67)	(2.30)	(0.68)	(3.08)	(2.51)	(0.79)
27.	Unicredit Bank Srbija	(14.71)	(1.54)	(1.54)	(10.93)	(6.90)	(4.82)
28.	Banca Intesa	(21.81)	(13.86)	(7.30)	(22.52)	(17.26)	(4.78)
	Ukupno	1.25	2.58	(4.55)	(18.09)	(16.69)	(9.65)

Analizirano prema kriterijumu visine iznosa obračunatih prihoda iz osnovne delatnosti (prihodi od kamata i naknada), pojedinačno najveće učešće na bankarskom tržištu Srbije imaju "Banca Intesa" sa 16.70% učešća, zatim, "Unicredit Bank Srbija", sa 10.10% učešća, kao i "Komercijalna banka", sa 10.02% učešća.

Devet (9) banaka ima tržišno učešće od preko 5%, i zajedno beleže 74.94% ukupnog tržišnog učešća, dok preostalih devetnaest (19) banaka zajedno beleže 25.06% ukupnog tržišnog učešća.

Banka, sa ukupno obračunatim prihodima od kamata i naknada, na kraju trećeg kvartala 2018. godine, u iznosu od 563,498 hiljada dinara, beleži tržišno učešće od 0.36% i zauzima dvadeset treće (23.) mesto na tržištu, što predstavlja napredak za jednu (1) poziciju u odnosu na onu sa kraja istog perioda 2017. godine - videti sledeći grafik. U bankarskom sektoru Srbije u 2018. godini, Banka beleži drugu najveću stopu rasta prihoda od kamata od 37.25%.

Graf 2. Tržišno učešće banaka prema kriterijumu iznosa obračunatih kamata i naknada za period januar - septembar 2018. godine

Obračunata neto dobit od kamata i naknada bankarskog sektora na kraju trećeg kvartala 2018. godine iznosila je 124.71 mlrd. dinara, odnosno prosečna stopa dobiti od kamata i naknada bila je na nivou od 80.42%.

Prosečan C.I.R. bankarskog sektora (troškovi zarada, naknada zarada, troškovi amortizacije i ostali operativni rashodi u odnosu na neto dobit od kamata i naknada), izuzimajući jednu banku koja ne pokriva prethodno pomenute troškove, iznosio je na kraju septembra 2018. godine 94.34%. Učešće troškova zarada, naknada zarada, troškova amortizacije i ostalih operativnih rashoda u neto dobiti od kamata i naknada Banke iznosi 86.05%, što predstavlja приметно bolji rezultat u odnosu na prosečan racio bankarskog sektora.

Prosečno-ponderisan C.I.R. pokazatelj bankarskog sektora prikazan je u sledećem tabelarnom pregledu.

Tabela 13. Produktivnost poslovanja bankarskog sektora za period januar - septembar 2018. godine

Naziv banke	u hiljadama dinara					
	Prihod od kamata i naknada	% tržišnog učešća	Neto dobit od kamata i naknada	Stopa neto dobiti	Troškovi zarada / Neto dobit od kamata i naknada	Troškovi zarada, amortizacije i ostali operativni rashodi / Neto dobit od kamata i naknada
Addiko Bank	4,039,367	2.60%	3,251,474	80.49%	32.21%	94.77%
AIK banka	7,917,383	5.11%	6,571,866	83.01%	15.69%	48.61%
API Bank	364,240	0.23%	258,060	70.85%	53.11%	133.34%
Banca Intesa	25,892,739	16.70%	20,284,867	78.34%	21.43%	59.00%
Bank of China Srbija	1,048	0.00%	-1,773	-	-	-
Poštanska štedionica	9,058,169	5.84%	6,070,073	67.01%	41.38%	77.87%
Crédit Agricole banka	4,177,387	2.69%	3,502,622	83.85%	42.80%	83.14%
Direktna banka	1,568,537	1.01%	1,216,042	77.53%	32.18%	92.00%
Erste Bank	7,847,918	5.06%	6,072,713	77.38%	25.64%	73.01%
Eurobank	7,844,622	5.06%	6,713,868	85.59%	20.82%	60.93%
Expobank	623,527	0.40%	480,359	77.04%	52.04%	114.43%
Halkbank	2,107,171	1.36%	1,772,807	84.13%	32.54%	83.07%
JUBMES banka	563,498	0.36%	457,963	81.27%	41.54%	86.05%
Komercijalna banka	15,536,774	10.02%	13,431,746	86.45%	24.47%	60.96%
Mirabank	170,240	0.11%	132,838	78.03%	116.32%	281.82%
mts banka	485,587	0.31%	378,065	77.86%	47.80%	127.16%
NLB banka	2,599,016	1.68%	2,190,899	84.30%	37.16%	80.32%
Opportunity banka	1,959,438	1.26%	1,528,815	78.02%	29.40%	69.10%
OTP banka Srbija	2,897,190	1.87%	2,435,270	84.06%	37.45%	105.56%
Piraeus Bank	1,689,235	1.09%	1,362,157	80.64%	40.61%	114.56%
ProCredit Bank	3,522,445	2.27%	2,595,622	73.69%	28.59%	79.61%
Raiffeisen banka	11,594,081	7.48%	10,315,429	88.97%	19.62%	59.04%
Sberbank Srbija	5,135,813	3.31%	4,079,102	79.42%	23.05%	62.99%
Société Générale banka	14,850,109	9.58%	10,999,025	74.07%	24.10%	48.80%
Srpska banka	262,597	0.17%	245,082	93.33%	37.14%	113.10%
Telenor banka	1,072,451	0.69%	557,400	51.97%	69.97%	201.95%
Unicredit Bank Srbija	15,668,436	10.10%	12,818,991	81.81%	15.31%	42.80%
Vojvodanska banka	5,623,969	3.63%	4,992,006	88.76%	37.22%	93.25%
Ukupno	155,072,987	100.00%	124,713,388	80.42%	25.74%	65.93%

Pregled osnovnih prosečno-ponderisanih podataka o poslovanju banaka iz bankarskog sektora za period januar - septembar 2018. godine obuhvaćeni su u sledećem tabelarnom pregledu:

Tabela 14. Pregled osnovnih podataka o poslovanju banaka za period januar-septembar 2018. godine

u hiljadama dinara

Naziv banke	Kamate		Naknade		Neto dobit od kamata i naknada	Trošak zarada	% neto dobiti od kam. i nakn.	Troš. amortizacije i ostali posl. rashodi	% neto dobiti od kam. i nakn.
	Prihodi	Rashodi	Prihodi	Rashodi					
Addiko Bank	3,032,213	695,185	1,007,154	92,708	3,251,474	1,047,216	32.21%	2,034,216	62.56%
AIK banka	6,650,869	1,048,188	1,266,514	297,329	6,571,866	1,030,968	15.69%	2,163,796	32.93%
API Bank	303,762	83,578	60,478	22,602	258,060	137,046	53.11%	207,044	80.23%
Banca Intesa	17,360,738	2,250,185	8,532,001	3,357,687	20,284,867	4,346,835	21.43%	7,621,388	37.57%
Bank of China Srbija	496	345	552	2476	-1,773	160,396	-	142,522	-
Poštanska štedionica	5,773,103	1,102,915	3,285,066	1,885,181	6,070,073	2,511,761	41.38%	2,214,735	36.49%
Crédit Agricole banka	2,795,025	334,838	1,382,362	339,927	3,502,622	1,499,125	42.80%	1,412,866	40.34%
Direktna banka	1,132,533	178,950	436,004	173,545	1,216,042	391,304	32.18%	727,421	59.82%
Erste Bank	6,010,783	1,092,242	1,837,135	682,963	6,072,713	1,556,965	25.64%	2,876,477	47.37%
Eurobank	6,025,911	698,068	1,818,711	432,686	6,713,868	1,397,811	20.82%	2,692,952	40.11%
Expobank	518,570	125,246	104,957	17,922	480,359	249,986	52.04%	299,694	62.39%
Halkbank	1,492,782	230,644	614,389	103,720	1,772,807	576,793	32.54%	895,871	50.53%
JUBMES banka	458,973	92,776	104,525	12,759	457,963	190,245	41.54%	203,854	44.51%
Komercijalna banka	10,249,024	680,918	5,287,750	1,424,110	13,431,746	3,287,044	24.47%	4,900,982	36.49%
Mirabank	151,143	34,209	19,097	3,193	132,838	154,513	116.32%	219,857	165.51%
mts banka	395,461	49,239	90,126	58,283	378,065	180,713	47.80%	300,043	79.36%
NLB banka	2,032,025	281,863	566,991	126,254	2,190,899	814,247	37.16%	945,450	43.15%
Opportunity banka	1,922,934	411,486	36,504	19,137	1,528,815	449,474	29.40%	606,910	39.70%
OTP banka Srbija	2,122,458	245,798	774,732	216,122	2,435,270	911,990	37.45%	1,658,567	68.11%
Piraeus Bank	1,345,134	288,513	344,101	38,565	1,362,157	553,127	40.61%	1,007,317	73.95%
ProCredit Bank	2,716,690	733,467	805,755	193,356	2,595,622	742,199	28.59%	1,324,212	51.02%
Raiffeisen banka	7,405,690	131,333	4,188,391	1,147,319	10,315,429	2,023,949	19.62%	4,066,684	39.42%
Sberbank Srbija	3,842,799	793,764	1,293,014	262,947	4,079,102	940,040	23.05%	1,629,569	39.95%
Société Générale banka	10,769,939	1,937,875	4,080,170	1,913,209	10,999,025	2,650,251	24.10%	2,717,771	24.71%
Srpska banka	189,638	9,836	72,959	7,679	245,082	91,031	37.14%	186,149	75.95%
Telenor banka	625,760	189,373	446,691	325,678	557,400	390,035	69.97%	735,650	131.98%
Unicredit Bank Srbija	12,111,383	1,880,447	3,557,053	968,998	12,818,991	1,962,388	15.31%	3,524,555	27.49%
Vojvodanska banka	4,089,924	504,701	1,534,045	127,262	4,992,006	1,858,201	37.22%	2,796,809	56.03%
Ukupno	111,525,760	16,105,982	43,547,227	14,253,617	124,713,388	32,105,653	25.74%	50,113,361	40.18%

4. Poslovne aktivnosti Banke

4.1. Poslovne aktivnosti i organizaciona struktura Banke

JUBMES banka a.d. Beograd, u skladu sa registrovanom delatnošću, obavlja poslove ostalog monetarnog posredovanja (šifra delatnosti 6419). Shodno tome, u okviru registrovane delatnosti Banka obavlja sledeće osnovne grupe poslova:

/1/ poslove pribavljanja svih vrsta novčanih sredstava od klijenata putem:

- prikupljanja transakcionih depozita;
- prikupljanja namenskih depozita;
- primanja na štednju dinarskih i deviznih depozita;
- emitovanja hartija od vrednosti;
- komisionih poslova i
- drugih načina, u skladu sa zakonskim propisima.

/2/ poslove angažovanja sredstava u skladu sa ročnom i namenskom strukturom izvora sredstava, i to:

- kratkoročnog i dugoročnog kreditiranja pravnih i fizičkih lica;
- eskonta menica;
- faktoringa potraživanja;
- plasmana u kratkoročne i dugoročne hartije od vrednosti;
- poslove izdavanja dinarskih i deviznih garancija;

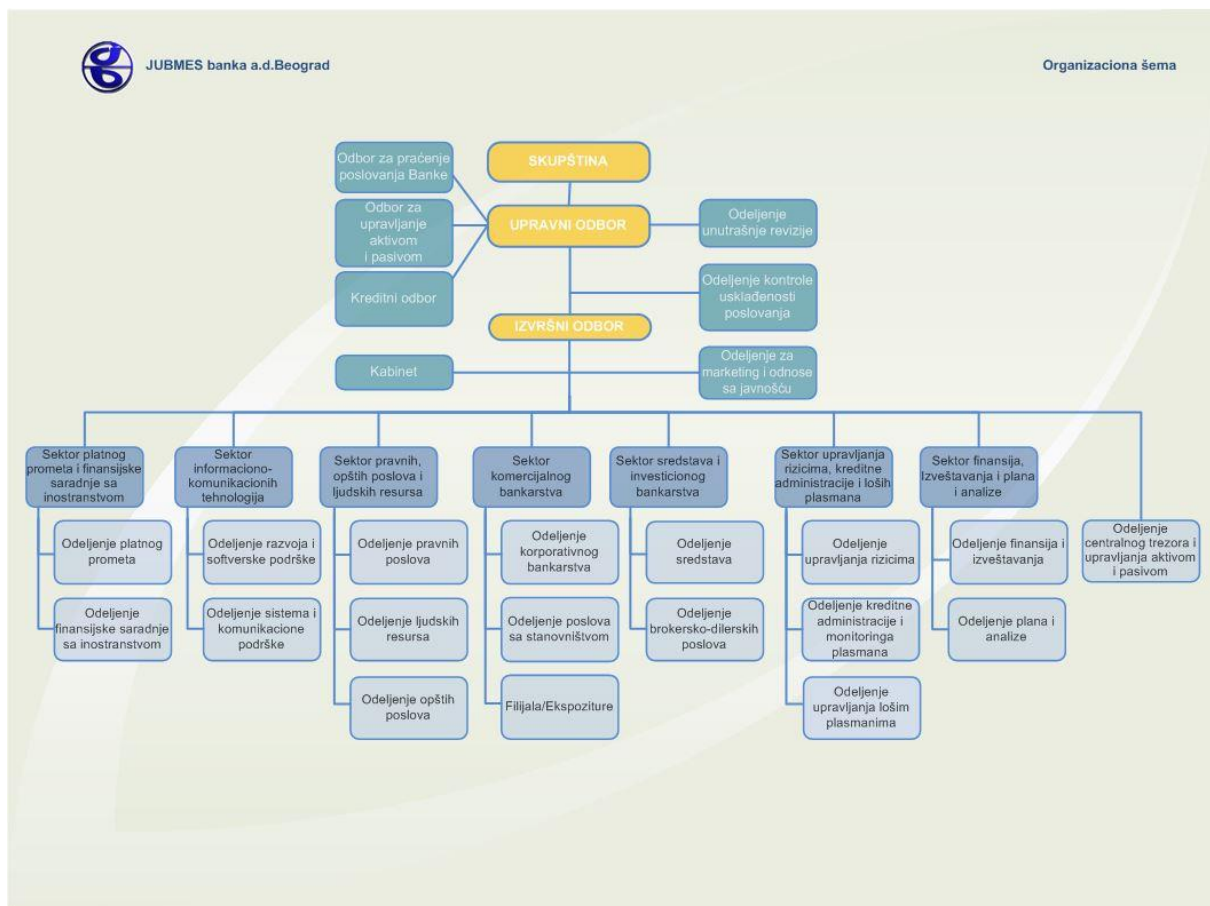
/3/ poslova pružanja usluga, i to:

- usluga dinarskog i deviznog platnog prometa;
- izdavanja platnih kartica;
- usluge izdavanja sefova;
- obavljanja poslova u ime i za račun trećih lica, kao i
- pružanja usluga finansijskog konsaltinga;

Kako ostvarenje planiranih ciljeva pretpostavlja fleksibilnu i efikasnu organizacionu strukturu, kao i njeno kontinuirano prilagođavanje tržišnim uslovima, definisana organizaciona struktura Banke ima za cilj:

- efikasno upravljanje rizicima, u skladu sa Bazel standardima, po pitanju odvojenosti funkcija preuzimanja rizika od funkcija podrške i kontrole rizika.
- uspostavljanje preduslova za efikasno funkcionisanje nosioca upravljačkih, nadzornih i poslovnih aktivnosti društva, u smislu jasnog utvrđivanja poslova koje obavljaju zaposleni, prava i obaveza i odgovornosti koje po tom osnovu imaju, kao i pravila i procedura kojih su u obavljanju poslova obavezni da se pridržavaju;
- eliminisanje, odnosno minimiziranje mogućnosti propuštanja obavljanja aktivnosti od značaja za poslovanje Banke, ili pak delovanje suprotno interesima Banke, a iz razloga nedorečenosti, neusaglašenosti ili nepostojanja adekvatnih pravila i procedura;

Pregled organizacione strukture Banke dat je u sledećem grafičkom prikazu.

Graf 3. Organizaciona struktura JUBMES banke a.d. Beograd**4.2. Aktivnost Upravnog i Izvršnog odbora Banke u izveštajnom periodu**

Nadležnosti Upravnog odbora JUBMES banke a.d. Beograd (u daljem tekstu: Banka) su utvrđene Statutom Banke. U skladu sa nadležnostima, **Upravni odbor je tokom 2018. godine ukupno održao 17 sednica.**

Tabela 15. Upravni odbor JUBMES banke a.d. Beograd na dan 31. decembar 2018. godine

<u>Ime i prezime</u>	<u>Akcionar koga predstavlja</u>	<u>Funkcija</u>
Zoran Lilić	Nezavisni član	Predsednik
dr Anastazija Tanja Đelić	Republika Srbija	Član
Prof. dr Nemanja Stanišić	Nezavisni član	Član
Avram Milenković	Republika Srbija	Član
Milomir Gligorijević	Telegroup doo	Član

Upravni odbor je u svim poslovnim aktivnostima podržavao razvojnu politiku Banke, zasnovanu na osnovnim načelima bankarskog poslovanja, i to:

- održavanju likvidnosti i sigurnosti u poslovanju, naročito u uslovima narušene finansijske ravnoteže;
- zaštiti Banke od rizika u poslovanju;
- povećanju kapitala Banke;
- unapređenju organizacije Banke i kvaliteta pružanja bankarskih usluga;
- jačanju tržišne pozicije Banke;

Nadležnosti Izvršnog odbora Banke su utvrđene Statutom Banke. **U skladu sa nadležnostima, Izvršni odbor je tokom 2018. godine ukupno održao 229 sednica.** Poslovne aktivnosti Izvršnog odbora Banke tokom posmatranog perioda bile su usmerene na održavanje likvidnosti i profitabilnosti poslovanja, jačanje ekonomskog položaja i rast tržišnog učešća Banke.

Tabela 16. Izvršni odbor JUBMES banke a.d. Beograd na dan 31. decembar 2018. godine

<u>Ime i prezime</u>	<u>Funkcija</u>
dr Miloš Vujnović	Predsednik
dr Rajko Perić	Član

4.3. Informacije o kadrovskim pitanjima

Sa stanjem na dan 31. decembar 2018. godine u Banci je radno angažovano 122 zaposlena. Shodno prirodi delatnosti, u Banci je dominantno zaposlena visoko obrazovana i stručna radna snaga (oko 76% od ukupnog broja zaposlenih ima visoku stručnu spremu). Prosečna starost zaposlenih iznosi oko 49 godina.

Banka će i tokom narednog perioda nastaviti trend jačanja kadrovske osnove, koji je naročito intenziviran tokom prethodnih godina, prijemom u radni odnos novih visokoobrazovanih radnika, koji će biti radno angažovani na obavljanju specijalizovanih bankarskih poslova i poslova vezanih za izradu i plasman novih bankarskih proizvoda. S tim u vezi, zapošljavanje novih radnika biće usklađeno, pre svega, sa prirodnim fluktuacijom zaposlenih i ostvarenim rastom obima poslovne aktivnosti.

U skladu sa programom stručnog usavršavanja zaposlenih, radnici Banke se redovno upućuju na specijalističke kurseve, savetovanja i seminare iz oblasti od značaja za rad i razvoj Banke.

Organizaciono, pitanja u vezi sa zaposlenima u Banci regulišu se u okviru organizacionog dela Odeljenje ljudskih resursa.

Pregled starosne i kvalifikacione strukture zaposlenih u Banci prikazan je u sledećoj tabeli.

Tabela 17. Kvalifikaciona i starosna struktura zaposlenih u Banci, stanje na dan 31.12.2018. godine

<u>Stručna sprema</u>	<u>Do 30 godina</u>	<u>31-40 godina</u>	<u>41-50 godina</u>	<u>51-60 godina</u>	<u>Preko 60 godina</u>	<u>Ukupno</u>	<u>u %</u>
I-NK	-	-	-	-	-	-	-
II-PK	-	-	-	1	-	1	0.82%
III-KV,SSS	-	-	-	-	-	-	-
IV-SSS	-	1	6	12	6	25	20.49%
V-VKV	-	-	1	2	-	3	2.46%
VI/1-VŠS	2	4	4	5	-	15	12.30%
VII/1-VS	3	20	22	15	7	67	54.92%
VII/2-magistar, specijalista	-	1	2	4	1	8	6.56%
VIII-doktor nauka	-	1	-	1	1	3	2.46%
Ukupno	5	27	35	40	15	122	100.00%
u %	4.10%	22.13%	28.69%	32.79%	12.30%	100.00%	

5. Poslovanje Banke tokom 2018. godine

U sledećim tabelama nalaze se uporedni pregledi rezultata i Plana poslovanja za 2018. godinu:

Tabela 18. Uporedni pregled rezultata i Plana poslovanja za 2018. godinu

Pozicija	31.12.2018.	u hiljadama dinara	
		Plan	Realizacija
Prihodi od kamata	688,066	529,681	129.90%
Rashodi od kamata	132,648	106,412	124.66%
Neto prihod po osnovu kamata	555,418	423,269	131.22%
Prihodi od naknada i provizija	114,718	105,625	108.61%
Rashodi naknada i provizija	16,750	17,821	93.99%
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	97,968	87,805	111.58%
Neto rezultat po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	264	-	-
Neto rezultat po osnovu zaštite od rizika	7,955	-	-
Neto rezultat od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	25,561	20,000	127.81%
Neto rezultat po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	2,696	40,768	6.61%
Neto rezultat po osnovu prestanka priznavanja investicija u pridružena društva i zajedničke poduhvate	9,944	-	-
Ostali poslovni prihodi	26,318	28,712	91.66%
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	(263,081)	(246,790)	106.60%
Troškovi amortizacije	(30,471)	(45,104)	67.56%
Ostali prihodi	278,959	120	-
Ostali rashodi	(255,431)	(238,586)	107.06%
Dobitak / (gubitak) pre oporezivanja	456,100	70,193	649.78%

Banka je na kraju 2018. godine iskazala dobitak pre oporezivanja u iznosu od 456,100 hiljada dinara i time višestruko premašila Plan poslovanja za 2018. godinu, obzirom da je Planom predviđen dobitak pre oporezivanja u iznosu od 70,193 hiljade dinara. Značajan uticaj na visok pozitivni rezultat imali su i ostvareni ostali prihodi po osnovu sticanja imovine, kao i od umanjenja obaveza.

Banka je sa isključenjem celokupne pozicije ostalih prihoda ostvarila 177,141 hiljadu dinara dobiti pre oporezivanja što u odnosu na plan poslovanja 2018. godinu predstavlja realizaciju plana od 252.79%.

Prihodi i rashodi od kamata: Banka je u 2018. godini iskazala prihod od kamata u iznosu od 688,066 hiljada dinara i tako prebacila predviđeni Plan za 29.90% (Plan: 529,681 hiljadu dinara). Ova pozicija uvećana je u odnosu na Plan najviše usled više iskazanih prihoda od kamata po osnovu eskonta menica u iznosu od 84,839 hiljada dinara. Rashodi od kamata takođe beleže višu vrednost od one predviđene Planom i na kraju 2018. godine iznose 132,648 hiljada dinara i viši su za 24.66% u odnosu na Planom predviđen iznos ove pozicije, najviše usled više iskazanih rashoda od kamata po osnovu oročenih dinarskih depozita u iznosu od 17,067 hiljada dinara.

Prihodi i rashodi od naknada: U 2018. godini, Banka je obračunala prihod od naknada u iznosu od 114,718 hiljada dinara i na taj način premašila predviđeni Plan za 8.61% (Plan: 105,625 hiljada dinara). Pozicija je uvećana u odnosu na Plan najviše usled više iskazanih prihoda od naknada od izdatih garancija u iznosu od 18,437 hiljada dinara. Rashodi od naknada, na kraju godine, iznose 16,750 hiljada dinara i u potpunosti su ispunili predviđeni Plan (Plan: 17,821 hiljadu dinara).

Neto rezultat od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule: Banka je u 2018. godini iskazala dobitak od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule u iznosu od 25,561 hiljadu dinara i tako prebacila predviđeni Plan za 5,561 hiljadu dinara (Plan: neto prihod 20,000 hiljada dinara). Obzirom da Planom nisu uzete u obzir revalorizovane kursne razlike, već samo realizovane kursne razlike, neto prihod od realizovanih kursnih razlika iznosio je 9,890 hiljada dinara.

Neto rezultat po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha: Na kraju 2018. godine, neto prihod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha iznosi 2,696 hiljada dinara i niži je u odnosu na Plan za 38,072 hiljada dinara (Plan: neto prihod 40,768 hiljada dinara), najviše usled izostanka projektovane naplate potraživanja u statusu neizvršenja obaveza jednog dužnika.

Ostali poslovni prihodi: Na kraju 2018. godine, ostali poslovni prihodi beleže nižu vrednost od one predviđene Planom, iznose 26,318 hiljada dinara i niži su za 8.34% u odnosu na Planom predviđen iznos ove pozicije (Plan: 28,712 hiljade dinara), najviše usled izostanka planiranog prihoda od dividendi u iznosu od 3,372 hiljade dinara. Banka je sa isključenjem navedenih prihoda od dividendi iskazala 26,180 hiljada dinara ostalih poslovnih prihoda, što u odnosu na plan poslovanja predstavlja realizaciju plana od 103.88%.

Ostali prihodi: Banka je u 2018. godini iskazala ostale prihode u iznosu od 278,959 hiljada dinara i time višestruko premašila predviđeni Plan (Plan: 120 hiljada dinara). Na ovoj poziciji iskazani su ostvareni prihodi od sticanja obveznica Republike Irak u iznosu od 155,212 hiljada dinara, odnosno, 1,615 hiljada dolara. Takođe, iskazani su i ostali prihodi od umanjenja obaveza u ukupnom iznosu od 121,662 hiljade dinara.

Troškovi zarada, amortizacije i ostali rashodi: Troškovi zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda, na kraju 2018. godine, iznose 263,081 hiljadu dinara i viši su za 6.60% u odnosu na Planom predviđen iznos ove pozicije (Plan: 246,790 hiljada dinara). Na poziciji troškova amortizacije Plan je u potpunosti ostvaren (2018: 30,471 hiljadu dinara; Plan: 45,104 hiljade dinara), dok se na poziciji ostalih rashoda beleži blago odstupanje u odnosu na predviđen iznos ove pozicije uz ostvarenu realizaciju od 107.06% (2018: 255,431 hiljadu dinara; Plan: 238,586 hiljada dinara).

U narednoj tabeli prikazan je uporedni pregled Bilansa stanja i projekcije bilansa stanja Banke na dan 31.12.2018. godine.

Tabela 19. Uporedni pregled Bilansa stanja i projekcije bilansa stanja Banke na dan 31.12.2018. god.

u hiljadama dinara

	31.12.2018.			Plan			Razlika	Index
	Bruto	Ispravka	Neto	Bruto	Ispravka	Neto		
Aktiva								
Gotovina i sredstva kod centralne banke	1,911,495	31	1,911,464	1,672,619	0	1,672,619	238,845	114.3
Hartije od vrednosti	503,525	6,827	496,698	330,376	4,621	325,755	170,943	152.5
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	2,076,374	9,870	2,066,504	1,126,934	6,717	1,120,217	946,287	184.5
Kredit i potraživanja od komitenata	9,659,369	226,510	9,432,859	7,721,498	263,682	7,457,816	1,975,043	126.5
Investicije u zavisna društva	114	-	114	114	-	114	0	100.0
Nematerijalna imovina	55,293	41,940	13,353	56,505	35,644	20,861	-7,508	64.0
Nekretnine, postrojenja i oprema	1,670,138	349,900	1,320,238	1,605,861	304,072	1,301,789	18,449	101.4
Investicione nekretnine	253,176	-	253,176	252,915	-	252,915	261	100.1
Tekuća poreska sredstva	10,443	-	10,443	10,443	-	10,443	0	100.0
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	25,051	-	25,051	24,361	-	24,361	690	102.8
Ostala sredstva	99,340	6,078	93,262	122,407	5,693	116,714	-23,452	79.9
Ukupno aktiva	16,264,318	641,156	15,623,162	12,924,032	620,429	12,303,603	3,319,559	127.0
Pasiva								
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim fin.organizacijama i centralnoj banci	83,766	-	83,766	162,018	-	162,018	-78,252	51.7
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	11,281,932	-	11,281,932	6,980,033	-	6,980,033	4,301,899	161.6
Rezervisanja	45,883	-	45,883	39,588	-	39,588	6,295	115.9
Odložene poreske obaveze	115,896	-	115,896	125,641	-	125,641	-9,745	92.2
Ostale obaveze	201,417	-	201,417	266,471	-	266,471	-65,054	75.6
Ukupno obaveze	11,728,894	-	11,728,894	7,573,750	-	7,573,750	4,155,144	154.9
Kapital	3,894,268	-	3,894,268	4,729,853	-	4,729,853	-835,585	82.3
Ukupno pasiva	15,623,162	-	15,623,162	12,303,603	-	12,303,603	3,319,559	127.0

Ukupna neto bilansna aktiva Banke na kraju decembra 2018. godine iznosi 15,623.16 mil. dinara, što u odnosu na Poslovni plan Banke predstavlja viši nivo za 27%.

U odnosu na Plan, viši nivo beleži se u bilansnoj poziciji aktive, krediti i potraživanja od komitenata, koja na kraju 2018. godine iznosi neto 9,432.86 mil. dinara i viša je od planirane pozicije za 1,975.04 mil. dinara, odnosno, za 26.5%. Viši iznos ove pozicije od Plana je u najvećoj meri posledica višeg iznosa plasmana u vidu otkupa potraživanja, kao i eskonta menica.

Viši nivo beleži se i u bilansnoj poziciji aktive, krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija, koja na kraju 2018. godine iznosi neto 2,066.5 mil. dinara i viša je od planirane pozicije za 946.29 mil. dinara, odnosno, za 84.5%. (Plan: 1,120.22 mil. dinara). Viši iznos ove pozicije od Plana je u najvećoj meri posledica značajno višeg iznosa datih depozita i kredita drugim bankama.

Takođe, viši nivo beleži se i u bilansnoj poziciji aktive, gotovina i sredstva kod centralne banke, koja na kraju decembra 2018. godine iznosi neto 1,911.46 mil. dinara i viša je u odnosu na Plan za 238.85 mil. dinara, odnosno, za 14.3%. Viši iznos ove pozicije od Plana prevashodno je posledica višeg iznosa plasmana u viškove likvidnih sredstava kod Narodne banke Srbije.

Na kraju 2018. godine pozicija hartije od vrednosti iznosi neto 496.7 mil. dinara, što u odnosu na Poslovni plan Banke za datum 2018. godinu predstavlja viši nivo za 52.5%. Viši iznos ove pozicije u odnosu na Plan se javlja obzirom da je Banka ostvarila pravo na sticanje dugoročnih obveznica Republike Irak. U pasivi, viši nivo beleži se na poziciji depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima, obzirom da ova pozicija na kraju 2018. godine iznosi 11,281.93 mil. dinara, čime je Plan premašen za

4,301.9 mil. dinara, odnosno za 61.6%. Viši iznos ove pozicije od Plana se u najvećoj meri javlja usled višeg nivoa prikupljenih dinarskih transakcionih depozita, kao i dinarskih oročenih depozita.

Sa druge strane, niži nivo beleži se u poziciji kapitala Banke, koji na kraju decembra 2018. godine iznosi 3,894.27 mil. dinara i manji je u odnosu na Plan za 835.59 mil. dinara, odnosno, za 17.7%, usled izostanka planirane dokapitalizacije Banke u iznosu od 10 mil. evra.

6. Bilans uspeha Banke

6.1. Rezultat Banke u izveštajnom periodu

Banka je u 2018. godini ostvarila dobitak nakon oporezivanja u iznosu od 465,279 hiljada dinara, odnosno, 3,937 hiljada evra, što predstavlja višestruko bolji rezultat u odnosu na isti ostvaren u 2017. godini (2017: dobitak nakon oporezivanja 62,546 hiljada dinara).

Značajan uticaj na visok pozitivni rezultat imali su ostvareni ostali prihodi po osnovu sticanja imovine u iznosu od 155.21 mil. dinara, kao i ostali prihodi od umanjenja obaveza u ukupnom iznosu od 121.66 mil. dinara.

Ukoliko se iz ostvarenog rezultata Banke izuzmu ostali prihodi, kao i neto prihodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava, u 2018. godini evidentira se značajna pozitivna promena trenda ostvarivanja rezultata u odnosu na prethodnu godinu. Nakon navedenih isključenja pojedinih prihoda, Banka je ostvarila dobitak pre oporezivanja u iznosu od 174,445 hiljada dinara, što predstavlja za 214,903 hiljade dinara bolji rezultat u odnosu ostvareni rezultat iz prethodne godine (2017: gubitak 40,458 hiljada dinara).

Ostvarena dobit od kamata i naknada iznosi 653,386 hiljada dinara, što predstavlja 127.9% ostvarene dobiti po ovom osnovu u odnosu na projektovanu dobit (Plan 2018: 511,074 hiljade dinara). Takođe, ista je za 42% viša od one ostvarene u 2017. godini (2017: 327,668 hiljada dinara).

Stopa operativne efikasnosti Banke "cost to income ratio" (operativni rashodi / neto dobit od kamata i naknada), na kraju 2018. godine, iznosi 84.0%, odnosno, na značajno je povoljnijem nivou u odnosu na nivo ove stope sa kraja 2017. godine (31.12.2017: 113.8%).

Tokom 2018. godine, nastavljen je trend značajnog rasta komercijalnih plasmana iz prethodnih godina što je osnovni uzrok ostvarenih viših prihoda od kamata, u odnosu na iste iz 2017. godine.

Tabela 20. Rezultat Banke ostvaren u 2018. godini

Pozicija	u hiljadama dinara		
	2018.	2017.	Index
Prihodi od kamata	688,066	478,147	143.9
Rashodi od kamata	(132,648)	(95,964)	138.2
Dobitak po osnovu kamata	555,418	382,183	145.3
Prihodi od naknada i provizija	114,718	95,672	119.9
Rashodi naknada i provizija	(16,750)	(17,590)	95.2
Dobitak po osnovu naknada i provizija	97,968	78,082	125.5
Neto dobitak / (gubitak) po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	264	-	-
Neto dobitak / (gubitak) po osnovu zaštite od rizika	7,955	799	995.6
Neto prihod / (rashod) od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	25,561	(7,810)	-
Neto prihod / (rashod) po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	2,696	94,872	2.8
Neto dobitak / (gubitak) po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	-	1,413	0.0
Neto dobitak / (gubitak) po osnovu prestanka priznavanja investicija u pridružena društva i zajedničke poduhvate	9,944	-	-
Ostali poslovni prihodi	26,318	28,650	91.9
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	(263,081)	(250,184)	105.2
Troškovi amortizacije	(30,471)	(40,580)	75.1
Ostali prihodi	278,959	7,567	3,686.5
Ostali rashodi	(255,431)	(233,011)	109.6
Dobitak / (gubitak) pre oporezivanja	456,100	61,981	735.9
Dobitak / (gubitak) po osnovu odloženih poreza	9,179	565	1,624.6
Dobitak / (gubitak) nakon oporezivanja	465,279	62,546	743.9

Strukturno posmatrano, Banka je u 2018. godini ostvarila prihod od kamata i naknada u ukupnom iznosu od 802,784 hiljade dinara i neto dobitak po istom osnovu u iznosu od 653,386 hiljada dinara, iz čega dalje proizilazi da realizovana stopa neto dobiti po osnovu kamata i naknada iznosi relativno visokih 81.4% i beleži rast u odnosu na istu iz prethodne godine (2017: 80.2%). Viša realizovana stopa neto dobiti po osnovu kamata i naknada u najvećoj meri je posledica višeg iznosa prihoda od kamata.

Efekti kursnih razlika pozitivno su se odrazili na finansijski rezultat Banke, pa je tako efekat promene vrednosti imovine i obaveza Banke u 2018. godini pozitivan u iznosu od 25,561 hiljadu dinara, i viši je za 33,371 hiljadu dinara u odnosu na isti iz 2017. godine (2017: neto rashod 7,810 hiljada dinara).

6.2. Prihodi od kamata i naknada Banke u izveštajnom periodu

Prihodi Banke po osnovu kamata i naknada su u 2018. godini obračunati u ukupnom iznosu od 802,784 hiljade dinara (ili, u proseku, 66,899 hiljada dinara mesečno), od čega su prihodi od kamata iznosili, u proseku, 57,339 hiljada dinara (ili 85.7%), a prihodi od naknada 9,560 hiljada dinara (ili 14.3%) mesečno. U odnosu na 2017. godinu, prosečni prihodi od kamata beleže rast od 17,493 hiljade dinara, odnosno, 43.9% (2017: 39,846 hiljada dinara), dok prosečni prihodi od naknada beleže rast od 1,587 hiljada dinara, odnosno, 19.9% (2017: 7,973 hiljade dinara).

Kao što je već napomenuto, neto dobit od kamata i naknada iznosila je u izveštajnom periodu 653,386 hiljada dinara, a od ovog iznosa, neto dobit od kamata iznosila je 555,418 hiljada dinara (rast u odnosu na 2017. godinu od 45.3%), a neto dobit od naknada Banke iznosila je 97,968 hiljada dinara (rast u odnosu na 2017. godinu od 25.5%).

Prihodi od kamata su u 2018. godini iznosili 688,066 hiljada dinara, i u odnosu na prethodnu godinu uvećani su za 43.9% (2017: 478,147 hiljada dinara), a primarno kao posledica napred pomenutog značajnog rasta komercijalnih plasmana. U prihodima od kamata, najveće učešće imaju prihodi po kreditima odobrenim privrednim društvima sa 38.26%, a za njima slede prihodi po osnovu eskonta menica čije učešće iznosi 22.98% i prihodi po osnovu otkupa potraživanja koji u ukupnim prihodima od kamata učestvuju sa 20.04% - videti sledeću tabelu.

Tabela 21. Struktura prihoda od kamata Banke u 2018. godini

	u hiljadama dinara				
	2018.	Učešće	2017.	Učešće	% rasta / pada
Kredit i depoziti					
Domaće banke i druge finansijske organizacije	8,271	1.20%	8,279	1.73%	-0.1%
Javna preduzeća	28,154	4.09%	17,134	3.58%	64.3%
Privredna društva	263,242	38.26%	208,791	43.67%	26.1%
Preduzetnici	843	0.12%	376	0.08%	124.4%
Sektor opšte države	8	0.00%	-	0.00%	-
Stanovništvo	37,136	5.40%	33,127	6.93%	12.1%
Komitenti iz društ.v.delatnosti i neprofitna pravna lica	1,025	0.15%	4,184	0.87%	-75.5%
Narodna banka Srbije	7,260	1.06%	2,311	0.48%	214.1%
Strane banke	1,130	0.16%	1,300	0.27%	-13.0%
HoV i ostali plasmani					
REPO poslovi sa NBS	4,720	0.69%	9,985	2.09%	-52.7%
Državni zapisi RS	13,913	2.02%	14,708	3.08%	-5.4%
Izdvojena obavezna rezerva kod NBS	8,572	1.25%	6,791	1.42%	26.2%
Obveznice trezora RS	-	0.00%	1,779	0.37%	-100.0%
Eskont menica	158,138	22.98%	114,157	23.87%	38.5%
Otkup potraživanja	137,919	20.04%	40,431	8.46%	241.1%
Investicione jedinice	7	0.00%	-	0.00%	-
Obveznice Iraka	9,484	1.38%	6	0.00%	-
Ostali prihodi od kamata					
Unwinding	8,243	1.20%	14,790	3.09%	-44.3%
Ukupno	688,066	100.00%	478,147	100.00%	43.9%

Ukupno obračunati prihodi od naknada u 2018. godini iznose 114,718 hiljada dinara i u odnosu na prethodnu godinu uvećani su za 19.9% (2017: 95,672 hiljade dinara). U strukturi prihoda od naknada, pojedinačno posmatrano, najveće učešće imaju prihodi od naknada po osnovu garancijskih poslova sa 44.9% - videti sledeći pregled.

Tabela 22. Struktura prihoda od naknada Banke u 2018. godini

	u hiljadama dinara				
	2018.	Učešće	2017.	Učešće	% rasta / pada
Usluge platnog prometa (bez stanovništva)	41,572	36.24%	38,946	40.71%	6.7%
Izdate garancije i ostala jemstva	51,510	44.90%	32,894	34.38%	56.6%
Naknade od stranih pravnih lica	3,920	3.42%	5,363	5.61%	-26.9%
Poslovi sa stanovništvom	16,123	14.05%	15,857	16.57%	1.7%
Naknade od stranih banaka	968	0.84%	992	1.04%	-2.4%
Ostale naknade - bankarske usluge	625	0.54%	1,620	1.69%	-61.4%
Ukupno	114,718	100.00%	95,672	100.00%	19.9%

6.3. Rashodi od kamata i naknada Banke u izveštajnom periodu

Ukupni rashodi Banke po osnovu obračunatih troškova kamata iznosili su 2018. godini 132,648 hiljada dinara (odnosno, u proseku, mesečno 11,054 hiljade dinara, što predstavlja iznos koji je tokom izveštajnog perioda bio, u proseku, na mesečnom nivou od 19.3% vrednosti obračunatih prihoda od kamata).

Obračunati troškovi naknada u toku 2018. godine iznosili su 16,750 hiljada dinara, odnosno, u proseku, 1,396 hiljada dinara mesečno (i bili su na nivou od 14.6% obračunatih prosečnih mesečnih prihoda od naknada).

U odnosu na 2017. godinu, obračunati rashodi kamata uvećani su za 38.2% (2017: 95,964 hiljade dinara), najviše usled više iskazanih rashoda od kamata po osnovu oročenih dinarskih depozita. Iznos obračunatih troškova kamata pojedinačno je najveći po osnovu položene devizne štednje građana (31,077 hiljada dinara), kao i po osnovu oročenih dinarskih depozita republičkih organa (28,337 hiljada dinara).

Tabela 23. Analitički pregled rashoda od kamata realizovanih u 2018. godini

	u hiljadama dinara				
	2018.	Učešće	2017.	Učešće	% rasta / pada
Domaće banke i druge fin.organizacije	3,251	2.45%	2,577	2.69%	26.1%
Javna preduzeća	13,318	10.04%	2,066	2.15%	544.6%
Privredna društva	25,019	18.86%	62,950	65.60%	-60.3%
Preduzetnici	126	0.10%	104	0.11%	21.4%
Sektor opšte države	45,761	34.50%	5,079	5.29%	801.0%
Stanovništvo	37,075	27.95%	22,891	23.85%	62.0%
Strana lica	211	0.16%	175	0.18%	20.6%
Ukupno	132,648	100.00%	95,964	100.00%	38.2%

Ukupno obračunati troškovi naknada Banke u 2018. godini iznosili su 16,750 hiljada dinara (2017: 17,590 hiljada dinara). U strukturi obračunatih troškova naknada, troškovi naknada i provizija u stranoj valuti za usluge deviznog platnog prometa učestvuju sa 43.3% i iznose 7,249 hiljada dinara.

6.4. Neto prihodi / (rashodi) po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha

Banka je tokom 2018. godine ostvarila neto prihode po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha u iznosu od 2,696 hiljada dinara (2017: neto prihod u iznosu od 94,872 hiljade dinara).

6.5. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi

Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi Banke su na kraju 2018. godine iznosili 263,081 hiljadu dinara i viši su za 12,897 hiljada dinara, odnosno, za 5.2% u odnosu na iste iz 2017. godine (2017: 250,184 hiljade dinara).

6.6. Ostali rashodi

Ostali rashodi Banke su u 2018. godini iznosili 255,431 hiljadu dinara i viši su za 9.6% u odnosu na iste iz 2017. godine (2017: 233,011 hiljada dinara), najviše zbog rasta premije osiguranja depozita usled rasta iznosa depozita. U narednoj tabeli prikazana je struktura operativnih i ostalih rashoda Banke u 2018. godini.

Tabela 24. Operativni i ostali rashodi Banke u 2018. godini

	u hiljadama dinara				
	2018.	Učešće	2017.	Učešće	% rasta / pada
Troškovi indirektnih poreza i doprinosa	56,469	22.11%	58,668	25.18%	-3.7%
Usluge	59,941	23.47%	56,531	24.26%	6.0%
Ostali nematerijalni troškovi	52,361	20.50%	48,164	20.67%	8.7%
Sponzorstvo, humanitarna pomoć i donacije	4,964	1.94%	1,523	0.65%	225.9%
Materijal i energija	25,749	10.08%	25,184	10.81%	2.2%
Troškovi reprezentacije	6,720	2.63%	5,218	2.24%	28.8%
Premije osiguranja	27,684	10.84%	21,934	9.41%	26.2%
Ostali rashodi	21,544	8.43%	15,789	6.78%	36.4%
Ukupno	255,431	100.00%	233,011	100.00%	9.6%

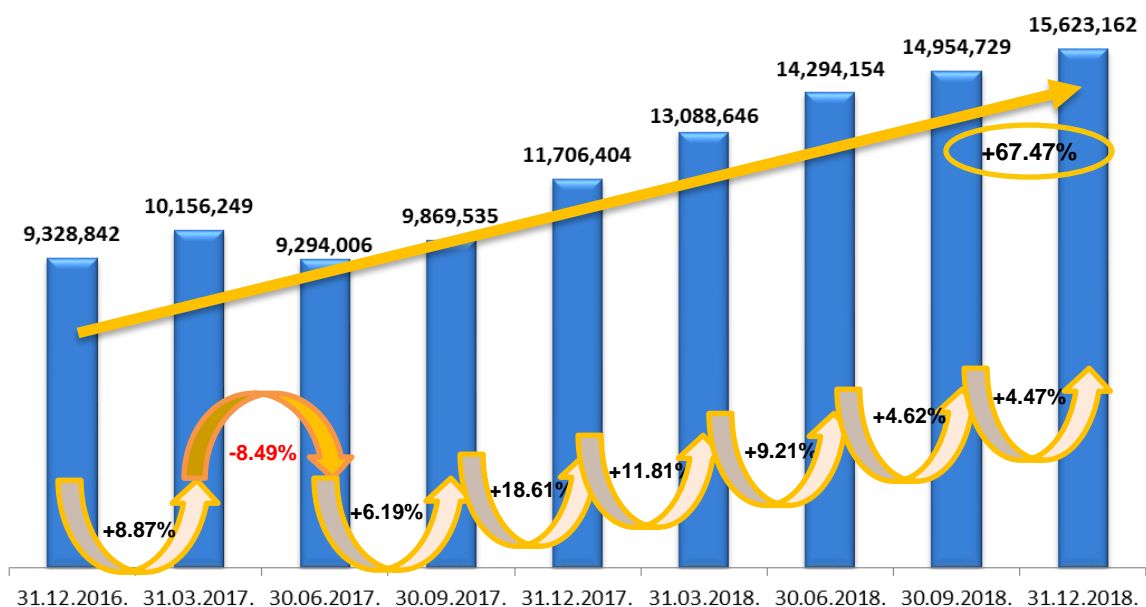
7. Bilans stanja Banke

7.1. Osnovne napomene

Ukupna neto bilansna suma Banke na dan 31. decembar 2018. godine iznosi 15,623,162 hiljade dinara i viša je u odnosu na stanje iste sa kraja 2017. godine za 3,916,758 hiljada dinara, odnosno, za 33.5% (31.12.2017. godine: 11,706,404 hiljade dinara). Rast neto bilansne sume sa 31. decembrom 2018. godine najviše je rezultat značajnog uvećanja depozita, pogotovu dinarskih transakcionih i oročenih dinarskih depozita, i posledično, daljeg rasta komercijalnih plasmana Banke.

Tabela 25. Neto bilans stanja Banke, na dan 31. decembar 2018. godine

	u hiljadama dinara				
	<u>31.12.2018.</u>	<u>Učešće</u>	<u>31.12.2017.</u>	<u>Učešće</u>	<u>% rasta / pada</u>
Aktiva					
Gotovina i sredstva kod centralne banke	1,911,464	12.23%	1,351,902	11.55%	41.4%
Hartije od vrednosti	496,698	3.18%	316,924	2.71%	56.7%
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	2,066,504	13.23%	1,457,422	12.45%	41.8%
Kreditni i potraživanja od komitenata	9,432,859	60.38%	6,788,579	57.99%	39.0%
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	0.00%	1,982	0.02%	-100.0%
Investicije u zavisna društva	114	0.00%	114	0.00%	0.0%
Nematerijalna ulaganja	13,353	0.09%	7,044	0.06%	89.6%
Nekretnine, postrojenja i oprema	1,320,238	8.45%	1,345,606	11.49%	-1.9%
Investicione nekretnine	253,176	1.62%	252,915	2.16%	0.1%
Tekuća poreska sredstva	10,443	0.07%	10,443	0.09%	0.0%
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	25,051	0.16%	24,168	0.21%	3.7%
Ostala sredstva	93,262	0.60%	149,305	1.28%	-37.5%
Ukupno aktiva	15,623,162	100.00%	11,706,404	100.00%	33.5%
Pasiva					
Obaveze					
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	83,766	0.54%	179,671	1.53%	-53.4%
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	11,281,932	72.21%	7,558,930	64.57%	49.3%
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	0.00%	2,904	0.02%	-100.0%
Rezervisanja	45,883	0.29%	36,075	0.31%	27.2%
Odložene poreske obaveze	115,896	0.74%	125,075	1.07%	-7.3%
Ostale obaveze	201,417	1.29%	314,250	2.68%	-35.9%
Ukupno obaveze	11,728,894	75.07%	8,216,905	70.19%	42.7%
Kapital					
Akcijski kapital	3,080,297	19.72%	3,100,833	26.49%	-0.7%
Dobitak	485,815	3.11%	62,546	0.53%	676.7%
Gubitak	(396,284)	-2.54%	(395,253)	-3.38%	0.3%
Rezerve	724,440	4.64%	721,373	6.16%	0.4%
Ukupno kapital	3,894,268	24.93%	3,489,499	29.81%	11.6%
Ukupno pasiva	15,623,162	100.00%	11,706,404	100.00%	33.5%

Graf 4. Kretanje ukupne aktive (neto)

Valutnom strukturom aktive bilansa Banke, na dan 31. decembar 2018. godine, prevladava dinarski karakter, odnosno 66.34% neto aktive Banke je u domaćoj valuti.

U odnosu na stanje sa kraja 2017. godine, na kraju decembra 2018. godine, dinarski podbilans aktive i pasive zabeležio je rast u apsolutnom iznosu, kao i u procentu učešća - videti sledeći tabelarni pregled.

Tabela 26. Valutna struktura Bilansa stanja Banke na dan 31. decembar 2018. godine

	Iznos		Učešće		% rasta/ pada
	31.12.2018.	31.12.2017.	31.12.2018.	31.12.2017.	
u hiljadama dinara					
AKTIVA					
Aktiva u dinarima	10,363,638	7,041,504	66.34%	60.15%	47.18%
Aktiva u stranoj valuti:					
EUR	2,463,607	2,438,798	15.77%	20.83%	1.02%
USD	467,392	495,791	2.99%	4.24%	-5.73%
Ostale valute	12,802	25,485	0.08%	0.22%	-49.77%
Indeksirano	2,315,723	1,704,825	14.82%	14.56%	35.83%
Aktiva u stranoj valuti	5,259,524	4,664,900	33.66%	39.85%	12.75%
Ukupna aktiva	15,623,162	11,706,404	100.00%	100.00%	33.46%
PASIVA					
Pasiva u dinarima	10,582,109	6,899,260	67.73%	58.94%	53.38%
Pasiva u stranoj valuti:					
EUR	4,747,613	4,365,320	30.39%	37.29%	8.76%
USD	271,405	419,054	1.74%	3.58%	-35.23%
Ostale valute	20,949	22,044	0.13%	0.19%	-4.97%
Indeksirano	1,086	725	0.01%	0.01%	49.82%
Pasiva u stranoj valuti	5,041,053	4,807,144	32.27%	41.06%	4.87%
Ukupna pasiva	15,623,162	11,706,404	100.00%	100.00%	33.46%

Napomena: U deviznom podbilansu Banke obuhvaćeni su i dinarski plasmani/depoziti indeksirani deviznom klauzulom, kao i dinarska rezervisanja za gubitke po vanbilansnim pozicijama u stranoj valuti i/ili indeksiranim deviznom klauzulom.

Pregled bilansnih pozicija aktive i pasive Banke, reklasifikovanih prema valutnoj strukturi, na dan 31. decembar 2018. godine dat je u sledećem tabelarnom pregledu.

Tabela 27. Pozicije bilansa stanja Banke u stranoj valuti, stanje na dan 31. decembar 2018. godine

	u hiljadama dinara				
	<u>31.12.2018.</u>	<u>Učešće</u>	<u>31.12.2017.</u>	<u>Učešće</u>	<u>% rasta / pada</u>
AKTIVA					
Gotovina i sredstva kod centralne banke	402,635	7.66%	680,051	14.58%	-40.79%
Hartije od vrednosti	489,842	9.31%	313,314	6.72%	56.34%
Kredit i potraživanja od banaka i drugih fin.organizacija	1,695,964	32.25%	1,395,843	29.92%	21.50%
Kredit i potraživanja od komitenata	2,627,521	49.96%	2,204,559	47.26%	19.19%
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	0.00%	24,168	0.52%	-100.00%
Ostala sredstva	43,562	0.83%	46,965	1.01%	-7.25%
Ukupna aktiva	5,259,524	100.00%	4,664,900	100.00%	12.75%
PASIVA					
Depoziti i ostale fin. obaveze prema bankama, drugim fin. organizacijama i centralnoj banci	23,817	0.47%	19,025	0.40%	25.19%
Depoziti i ostale fin. obaveze prema drugim komitentima	4,996,213	99.11%	4,624,396	96.20%	8.04%
Rezervisanja	13,515	0.27%	7,630	0.16%	77.14%
Ostale obaveze	7,506	0.15%	156,093	3.25%	-95.19%
Ukupna pasiva	5,041,053	100.00%	4,807,144	100.00%	4.87%

7.2. Gotovina i sredstva kod centralne banke

Stanje gotovine i sredstava kod centralne banke na dan 31. decembar 2018. godine iznosi 1,911,464 hiljade dinara (31. decembar 2017. godine: 1,351,902 hiljade dinara) i u strukturi ukupne neto poslovne imovine Banke je učestvovalo sa 12.23% - videti sledeći tabelarni pregled.

Tabela 28. Gotovina i gotovinski ekvivalenti sa stanjem na dan 31. decembar 2018. godine

	<u>31.12.2018.</u>	<u>u hiljadama dinara</u> <u>31.12.2017.</u>
Gotovina i gotovinski ekvivalenti		
Tekući račun	56,854	187,597
Blagajna:		
- u dinarima	51,556	34,255
- u stranoj valuti	131,080	129,572
Depoziti viškova likvidnih sredstava kod NBS u dinarima	1,400,000	450,000
Obavezna rezerva u stranoj valuti	271,559	550,478
Razgraničena potraživanja za nedospelu kamatu od NBS	446	-
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(31)	-
Stanje na dan	1,911,464	1,351,902

Obračunata obavezna rezerva u dinarima iznosila je, na kraju decembra 2018. godine, 695,062 hiljade dinara, od čega se na dinarsku obaveznu rezervu odnosi 313,919 hiljada dinara, dok se na deviznu obaveznu rezervu koja se izdvaja u dinarima odnosi 381,143 hiljade dinara.

Po osnovu položene obračunate obavezne rezerve u dinarima, Banka je tokom 2018. godine ostvarila prihod od kamata u iznosu od 8,572 hiljade dinara.

7.3. Hartije od vrednosti

Hartije od vrednosti, na kraju 2018. godine, iznose 496,698 hiljada dinara i sastoje se od akcija privrednih društava i banaka, investicionih jedinica, obveznica Republike Irak, kao i od dugoročnih deviznih zapisa Republike Srbije.

Od deviznih zapisa, Banka poseduje dugoročne dolarske kuponske obveznice Republike Srbije u iznosu od 2 mil. dolara, sa dospećem 2020. godine i stopom kupona od 4.875%, kao i dugoročne kuponske obveznice Republike Srbije u evrima u iznosu od 1 mil. evra, sa dospećem 2026. godine i stopom kupona od 3.50%.

Tokom 2018. godine, Banka je ostvarila pravo na sticanje dugoročnih obveznica Republike Irak u iznosu od 1.69 mil. dolara

Tabela 29. Hartije od vrednosti sa stanjem na dan 31. decembar 2018. godine

	u hiljadama dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
Hartije od vrednosti		
<i>Dinari</i>		
HoV - investicione jedinice	1	-
Odstupanje od nominalne vrednosti HoV - investicione jedinice	-	-
HoV koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	278	278
Odstupanje od nominalne vrednosti HoV koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	(242)	(242)
HoV koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	39,035	39,035
Odstupanje od nominalne vrednosti HoV koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	(32,216)	(31,405)
<i>Strana valuta</i>		
Obveznice Republike Irak	174,981	93
Odstupanje od nominalne vrednosti obveznica Republike Irak	615	(3)
Dugoročni državni zapisi RS	324,973	316,704
Odstupanje od nominalne vrednosti dugoročnih državnih zapisa RS	(3,900)	(3,480)
Hartije od vrednosti, bruto	503,525	320,980
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(6,827)	(4,056)
Stanje na dan	496,698	316,924

7.4. Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija

Stanje kredita i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija na kraju 2018. godine iznosi 2,066,504 hiljade dinara, i ono čini 13.23% ukupne neto poslovne imovine Banke. U odnosu na stanje sa kraja 2017. godine, iznos ove bilansne pozicije uvećan je za 609,082 hiljade dinara, odnosno, za 41.8%, najviše usled višeg iznosa datih depozita drugim domaćim bankama.

Tabela 30. Krediti i potraživanja od banaka i drugih finans.organizacija na dan 31.12.2018. godine

	u hiljadama dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
kratkoročni plasmani u dinarima		
Plasmani u REPO poslove sa NBS	-	-
Kreditni domaćim bankama i drugim fin.org.	370,000	56,000
Potraživanja za kamatu	53	114
Namenski depozit - VISA card	4,194	3,830
Namenski depozit - Societe Generale	2,000	2,000
Razgraničena potraživanja za nedospelu kamatu	83	-
Razgraničeni prihodi od naknada	(171)	(56)
Ukupno	376,159	61,888
kratkoročni plasmani u stranoj valuti		
Devizni računi kod ino banaka	661,863	837,306
Devizni računi kod domaćih banaka	-	47,884
Namenski devizni račun - VISA card	5,331	5,239
Dati depoziti drugim bankama	1,028,293	500,220
Namenski obavezni depozit - CRHoV	4,728	4,739
Pokriće po garancijama kod ino banaka	-	9,015
Ukupno	1,700,215	1,404,403
Plasmani, bruto	2,076,374	1,466,291
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(9,870)	(8,869)
Stanje na dan	2,066,504	1,457,422

Tabela 31. Dati krediti i depoziti bankama i drugim finans.organizacijama na dan 31.12.2018. godine

	31.12.2018.			31.12.2017.		
	Kratkoročni plasmani	Dugoročni plasmani	Ukupno	Kratkoročni plasmani	Dugoročni plasmani	Ukupno
u dinarima						
Kreditni:						
- domaćim bankama	202,000	-	202,000	2,000	-	2,000
- drugim komitentima	174,194	-	174,194	59,830	-	59,830
Ukupno	376,194	-	376,194	61,830	-	61,830
u stranoj valuti						
Depoziti:						
- stranim bankama	-	-	-	168,496	-	168,496
- domaćim bankama	1,028,293	-	1,028,293	331,724	-	331,724
- drugim komitentima	4,728	-	4,728	4,739	-	4,739
Ukupno	1,033,021	-	1,033,021	504,959	-	504,959
Plasmani, bruto	1,409,215	-	1,409,215	566,789	-	566,789
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(8,200)	-	(8,200)	(3,652)	-	(3,652)
Stanje na dan	1,401,015	-	1,401,015	563,137	-	563,137

7.5. Krediti i potraživanja od komitenata

Kredit i potraživanja od komitenata Banke, sa stanjem na dan 31.12.2018. godine, iznose, neto, 9,432,859 hiljada dinara (31. decembar 2017. godine: 6,788,579 hiljada dinara) i čine 60.38% ukupne neto poslovne imovine Banke.

U odnosu na stanje sa kraja 2017. godine, iznos ove bilansne pozicije uvećan je za, neto, 2,644,280 hiljada dinara, odnosno, za 39.0%. Rast neto iznosa ove pozicije je rezultat značajnog rasta iznosa komercijalnih plasmana, a najviše datih kredita privrednim društvima i plasmana po osnovu otkupa potraživanja.

U odnosu na stanje sa kraja 2017. godine, najveće bruto uvećanje, u iznosu od 1,560,184 hiljade dinara (184.9%), beleži se kod plasmana po osnovu otkupa potraživanja, dok se kod ukupnih aktivnih plasmana pravnim i fizičkim licima beleži uvećanje od 2,847,885 hiljada dinara (42.0%).

Tabela 32. Krediti i potraživanja od komitenata na dan 31.12.2018. godine

	u hiljadama dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
U dinarima		
Dati krediti:		
- javnim preduzećima	994,350	531,445
- privrednim društvima	3,663,256	2,964,647
- preduzetnicima	10,742	942
- stanovništvu	552,768	465,889
- drugim komitentima	122,711	12,406
	5,343,827	3,975,329
Eskont menica	1,489,238	1,577,867
Otkup potraživanja	2,404,132	843,948
Dospeli plasmani po aktiviranim avalima i garancijama	62,751	62,773
Potraživanja za kamatu	12,332	16,205
Potraživanja za naknadu	2,035	3,094
Razgraničena potraživanja za nedospelu kamatu	23,202	5,128
Razgraničeni prihodi od nakn.po amort.vred.prim.ef.kam.stope	(40,922)	(25,361)
Ukupno	9,296,595	6,458,983
U stranoj valuti		
Dati krediti:		
- privrednim društvima	294,389	554,286
- stanovništvu	3,284	3,318
	297,674	557,604
Otkup potraživanja	53,728	26,081
Potraživanja za kamatu	25	532
Razgraničena potraživanja za nedospelu kamatu	11,347	6,698
Ukupno	362,774	590,915
Plasmani, bruto	9,659,369	7,049,898
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(226,510)	(261,319)
Stanje na dan	9,432,859	6,788,579

Tabela 33. Krediti i potraživanja od komitenata sa stanjem na dan 31. decembar 2018. godine

	31.12.2018.			31.12.2017.		
	Kratkoročni plasmani	Dugoročni plasmani	Ukupno	Kratkoročni plasmani	Dugoročni plasmani	Ukupno
u hiljadama dinara						
u dinarima						
- javnim preduzećima	2,733,275	130,917	2,864,192	690,129	214,778	904,907
- privrednim društvima	2,988,450	2,274,864	5,263,314	2,715,995	1,952,566	4,668,561
- sektor opšte države	239,119	-	239,119	215,397	-	215,397
- stanovništvu	10,578	537,947	548,525	15,812	447,255	463,067
- ostalim komitentima	-	132,227	132,227	-	6,721	6,721
dospela potraživanja	249,219	-	249,219	200,330	-	200,330
Ukupno	6,220,641	3,075,955	9,296,596	3,837,663	2,621,320	6,458,983
u stranoj valuti						
- privrednim društvima	708	293,320	294,028	4,405	549,714	554,119
- sektor opšte države	5,987	-	5,987	5,847	-	5,847
- stanovništvu	-	3,156	3,156	-	3,189	3,189
- ostalim komitentima	58,379	-	58,379	26,081	-	26,081
dospela potraživanja	1,223	-	1,223	1,679	-	1,679
Ukupno	66,297	296,476	362,773	38,012	552,903	590,915
Plasmani, bruto	6,286,938	3,372,431	9,659,369	3,875,675	3,174,223	7,049,898
Minus: Ispravka vrednosti	(146,656)	(79,854)	(226,510)	(106,932)	(154,387)	(261,319)
Stanje na dan	6,140,282	3,292,577	9,432,859	3,768,743	3,019,836	6,788,579

Tabela 34. Sektorska struktura datih kredita i depozita (bruto) na dan 31. decembar 2018. godine

	u hiljadama dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
Poljoprivreda	-	-
Građevinarstvo	1,439,568	1,040,501
Prerađivačka industrija	1,054,505	1,058,275
Snabdevanje el.energijom	149,350	228,111
Stanovništvo	556,053	469,207
Trgovina	1,172,159	1,224,473
Saobraćaj i komunikacije	696,823	307,498
Uslužne delatnosti	438,297	190,431
Ostali	134,747	14,437
Stanje na dan	5,641,501	4,532,933

7.5.1. Krediti stanovništvu

U sledećem tabelarnom pregledu data je bruto struktura kredita stanovništvu po osnovim grupama proizvoda sa stanjem na dan 31. decembar 2018. godine.

Tabela 35. Struktura kredita stanovništvu po vrstama proizvoda na dan 31. decembar 2018. godine

	u hiljadama dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
Stambeni krediti	397,503	310,608
Kreditni po kreditnim karticama	24,363	27,475
Dugoročni gotovinski krediti	107,756	95,872
Dugoročni potrošački krediti za kupovinu automobila	6,791	4,249
Minusni saldo na tekućim računima	5,205	7,974
Ostali krediti fizičkim licima	14,434	23,028
Stanje na dan	556,053	469,207

7.6. Investicije u zavisna društva

Ukupne investicije u zavisna društva krajem 2018. godine iznose, neto, 114 hiljada dinara (31.12.2017. godine: 114 hiljada dinara) - tabela u prilogu.

Tabela 36. Investicije u zavisna društva sa stanjem na dan 31.12.2018. godine

	u hiljadama dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
Fondacija "Za dečje srce", Beograd	114	114
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	-	-
Stanje na dan	114	114

Banka je u saradnji sa "Institutom za majku i dete", Novi Beograd 1992. godine osnovala humanitarnu fondaciju "Za dečje srce" u cilju prikupljanja humanitarne pomoći i opremanja Odeljenja za dečiju kardiohirurgiju.

7.7. Osnovna sredstva, nematerijalna imovina i investicione nekretnine

U strukturi neto vrednosti imovine Banke, na dan 31. decembar 2018. godine, vrednost nekretnina, postrojenja i opreme, nematerijalne imovine i investicionih nekretnina, u ukupnom iznosu od 1,586,767 hiljada dinara (31. decembar 2017. godine: 1,605,565 hiljada dinara), učestvuje sa 10.16%.

Vrednost pozicije nekretnina, postrojenja i opreme je na kraju 2018. godine umanjena za 25,368 hiljada dinara u poređenju sa stanjem na dan 31. decembar 2017. godine kao rezultat izvršene amortizacije - videti sledeći tabelarni pregled.

Tabela 37. Pregled bilansnih pozicija nekretnina, postrojenja i opreme, nematerijalne imovine i investicionih nekretnina, sa stanjem na dan 31. decembar 2018. godine

	u hiljadama dinara						
	Zemljište	Građevinski objekti	Oprema	Ulaganje u tuđa i ostala osnovna sredstva	UKUPNO: Nekretnine, postrojenja i oprema	Nematerijalna imovina	Investicione nekretnine
31.12.2017.							
Nabavna vrednost	504,017	882,754	274,996	16,278	1,678,045	46,067	252,915
Ispravka vrednosti	-	(92,657)	(234,638)	(5,144)	(332,439)	(39,023)	-
Sadašnja vrednost	504,017	790,097	40,358	11,134	1,345,606	7,044	252,915
31.12.2018.							
Nabavna vrednost	504,017	882,754	269,514	13,853	1,670,138	55,293	253,176
Ispravka vrednosti	-	(105,760)	(237,417)	(6,723)	(349,900)	(41,940)	-
Sadašnja vrednost	504,017	776,994	32,097	7,130	1,320,238	13,353	253,176

7.8. Ostala sredstva

Ostala sredstva su na dan 31. decembar 2018. godine iznosila 93,262 hiljade dinara i u odnosu na stanje sa kraja 2017. godine umanjena su za 56,043 hiljade dinara, odnosno, za 37.5%, najviše usled izvršene prodaje učešća u kapitalu drugog pravnog lica - videti sledeći pregled.

Tabela 38. Ostala sredstva Banke na dan 31. decembar 2018. godine

	u hiljadama dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
u dinarima:		
Potraživanja za naknadu	262	157
Potraživanja po osnovu prodaje sredstava obezbeđenja	20,389	28,730
Potraživanja po osnovu otkupa potraživanja	23,432	18,166
Ostala potraživanja	4,839	4,803
Prolazni računi	312	3,317
Ostale investicije - učešća u kapitalu	302	49,501
Razgraničeni unapred plaćeni troškovi	19,416	20,186
Zalihe materijala i inventar u upotrebi	4,567	5,009
Sredstva stečena naplatom potraživanja	24,397	24,397
Ukupno	97,916	154,266
u stranoj valuti:		
Potraživanja za naknadu	0	45
Ostala potraživanja	346	333
Prolazni računi	899	107
Ostale investicije - učešća u kapitalu	179	179
Ukupno	1,424	664
Ostala sredstva, bruto	99,340	154,930
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(6,078)	(5,625)
Stanje na dan	93,262	149,305

U sledećoj tabeli prikazana je analitika stanja ostalih investicija - učešća u kapitalu drugih pravnih lica.

Tabela 39. Ostale investicije - učešća Banke u kapitalu drugih pravnih lica, stanje na dan 31.12.2018.

	u hiljadama dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
u dinarima:		
Energoprojekt garant a.d.o., Beograd	-	49,199
Beogradska berza a.d., Beograd	302	302
u stranoj valuti:		
S.W.I.F.T.	179	179
Ukupno	481	49,680
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(2)	(275)
Stanje na dan	479	49,405

Tokom drugog kvartala 2018. godine, Banka je obavila prodaju svog celokupnog učešća u preduzeću „Energoprojekt Garant“ pa je usled toga iskazala dobitak po osnovu prestanka priznavanja investicija u pridružena društva i zajedničke poduhvate u iznosu od 9,944 hiljade dinara.

7.9. Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci

Ukupni depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci iznose na dan 31. decembar 2018. godine 83,766 hiljada dinara. U odnosu na stanje sa kraja 2017. godine, iznos ove bilansne pozicije umanjen je za 95,905 hiljada dinara usled nižeg iznosa oročenih dinarskih depozita.

Tabela 40. *Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci sa stanjem na dan 31. decembar 2018. godine*

	u hiljadama dinara					
	31.12.2018.			31.12.2017.		
	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno
u dinarima						
Strane banke	-	-	-	-	-	-
Osiguravajuća društva	35,035	-	35,035	134,451	-	134,451
Ostale finansijske organizacije	24,913	-	24,913	26,195	-	26,195
Ukupno	59,948	-	59,948	160,646	-	160,646
u stranoj valuti						
Strane banke	19,019	-	19,019	18,724	-	18,724
Osiguravajuća društva	-	-	-	-	-	-
Ostale finansijske organizacije	4,799	-	4,799	301	-	301
Ukupno	23,818	-	23,818	19,025	-	19,025
Stanje na dan	83,766	-	83,766	179,671	-	179,671

Struktura depozita i ostalih finansijskih obaveza prema bankama drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci prikazana je u sledećoj tabeli:

Tabela 41. *Struktura depozita i ostalih finansijskih obaveza prema bankama i drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci sa stanjem na dan 31. decembar 2018. godine*

	u hiljadama dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
Transakcioni depoziti	42,481	37,422
Oročeni depoziti	26,000	126,000
Ostali depoziti	15,281	15,773
Ostale obaveze	4	476
Stanje na dan	83,766	179,671

7.10. Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima

Ukupni depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima Banke iznose na dan 31. decembar 2018. godine 11,281,932 hiljade dinara (31.12.2017. godine: 7,558,930 hiljada dinara) - videti sledeću tabelu. U odnosu na stanje sa kraja 2017. godine, depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima uvećani su za 49.3%, najviše usled višeg iznosa transakcionih dinarskih depozita.

Tabela 42. *Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima sa stanjem na dan 31.12.2018. godine*

	u hiljadama dinara					
	31.12.2018.			31.12.2017.		
	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno
u dinarima						
Javna preduzeća	2,711,067	510,000	3,221,067	147,120	-	147,120
Preduzeća	1,420,701	61,228	1,481,929	1,654,701	24,552	1,679,253
Stanovništvo	222,230	727	222,957	150,180	-	150,180
Drugi komitenti	1,310,720	49,046	1,359,766	945,404	12,578	957,982
Ukupno	5,664,718	621,001	6,285,719	2,897,405	37,130	2,934,535
u stranoj valuti						
Javna preduzeća	23,896	-	23,896	231,455	8,910	240,365
Preduzeća	1,838,616	98,802	1,937,418	1,497,901	92,907	1,590,808
Stanovništvo	1,625,947	1,388,128	3,014,075	1,719,840	975,472	2,695,312
Drugi komitenti	20,824	-	20,824	97,910	-	97,910
Ukupno	3,509,283	1,486,930	4,996,213	3,547,106	1,077,289	4,624,395
Stanje na dan	9,174,001	2,107,931	11,281,932	6,444,511	1,114,419	7,558,930

Struktura depozita i ostalih obaveza prema drugim komitentima prikazana je u sledećoj tabeli:

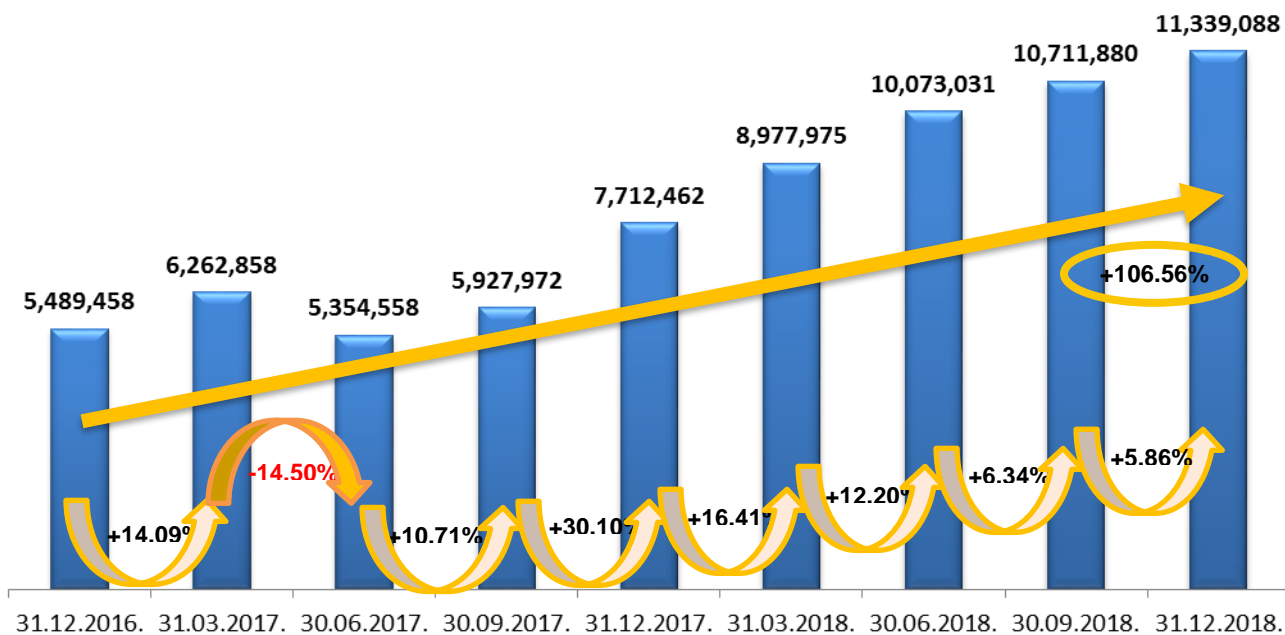
Tabela 43. *Struktura depozita i ostalih finansijskih obaveza prema drugim komitentima sa stanjem na dan 31. decembar 2018. godine*

	u hiljadama dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
Transakcioni depoziti	4,827,558	2,133,585
Štedni depoziti	2,652,235	2,365,194
Depoziti po osnovu datih kredita	25,824	28,778
Namenski depoziti	2,202	47,456
Oročeni depoziti	3,508,266	1,898,289
Ostali depoziti	239,242	1,059,964
Ostale obaveze	26,605	25,664
Stanje na dan	11,281,932	7,558,930

7.11. Ukupni depoziti Banke

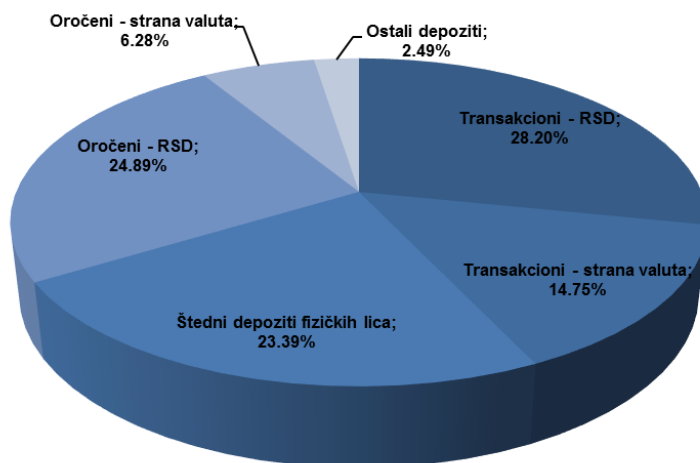
Ukupni depozitni potencijal Banke, na dan 31. decembar 2018. godine, iznosi 11,339,088 hiljada dinara (31. decembar 2017. godine: 7,712,462 hiljade dinara). U odnosu na stanje sa kraja 2017. godine, ukupni depoziti Banke uvećani su za 47%, najviše usled rasta iznosa dinarskih transakcionih depozita - videti sledeći grafikon.

Graf 5. Dinamika kretanja dinarskih i deviznih depozita Banke, vrednosti u hiljadama dinara

U strukturi ukupnih depozita Banke, oročeni i štedni depoziti učestvuju sa po 31.17% i 23.39%, respektivno, dok transakcioni depoziti čine 42.95% ukupnog depozitnog potencijala.

Graf 6. Struktura depozitnog potencijala Banke na dan 31. decembar 2018. godine

Valutnom strukturom depozita blago prevladavaju dinarski depoziti obzirom da imaju učešće od 55.91% u ukupnim depozitima Banke (31. decembar 2017. godine: 39.99%), dok kratkoročna oročenja predstavljaju i krajem 2018. godine prevlađujući vid deponovanja sredstava kod Banke.

7.12. Rezervisanja

Rezervisanja Banke su na kraju 2018. godine iznosila 45,883 hiljade dinara (31.12.2017. godine: 36,075 hiljada dinara) i sastojala su se, pre svega, od rezervisanja za gubitke po vanbilansnim pozicijama u iznosu od 21,652 hiljade dinara (31.12.2017. godine: 12,785 hiljada dinara), kao i od rezervisanja za otpremnine za penzije.

7.13. Ostale obaveze

Ostale obaveze Banke su na dan 31. decembar 2018. godine, iznosile 201,417 hiljada dinara (31.12.2017. godine: 314,250 hiljada dinara). U odnosu na stanje sa kraja 2017. godine, ostale obaveze Banke umanjene su za 35.9%, najviše usled ukidanja obaveza za neizvršene isplate po osnovu primljenih naplata. Struktura ostalih obaveza prikazana je u narednoj tabeli.

Tabela 44. *Struktura ostalih obaveza sa stanjem na dan 31. decembar 2018. godine*

	u hiljadama dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
Obaveze za neizvršene isplate po naplatama u stranoj valuti	30	152,698
Obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine	1,896	3,366
Ostale obaveze prema zaposlenima	12,024	9,201
Obaveze prema dobavljačima	7,064	7,730
Obaveze prema bivšim osnivačima Banke	-	2,154
Obaveze za dividende	11,256	18,550
Ostale obaveze u dinarima	105,005	51,661
Ostale obaveze u stranoj valuti	7,477	3,395
Razgraničeni prihodi od obračunatih kamata	42,619	54,739
Razgraničeni prihodi od obračunatih naknada	14,046	10,756
Stanje na dan	201,417	314,250

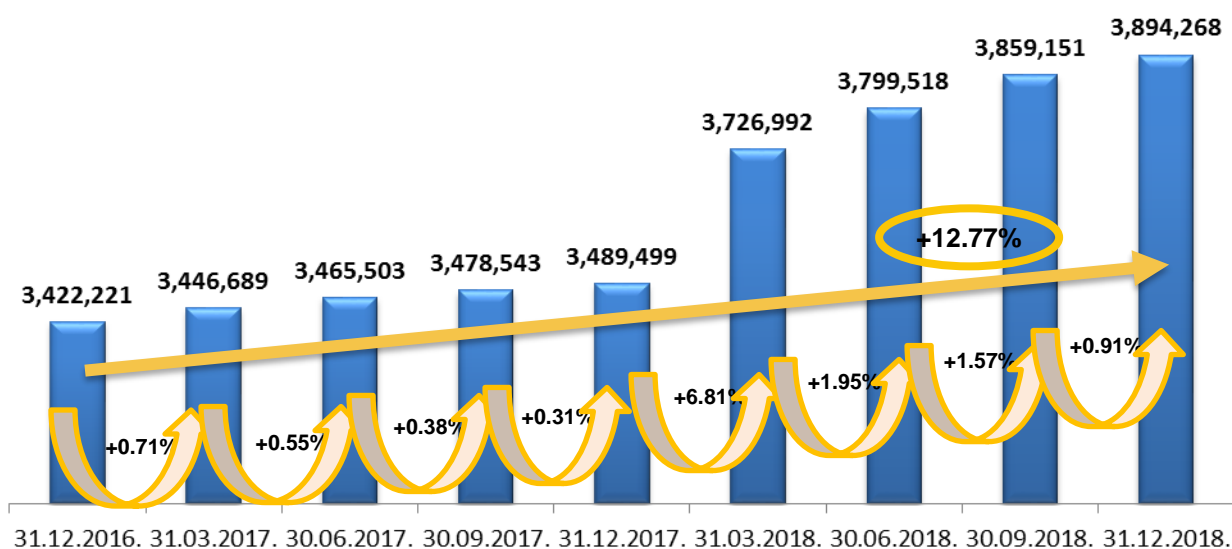
7.14. Kapital Banke

7.14.1. Struktura kapitala Banke

Sa stanjem na dan 31. decembar 2018. godine, vrednost ukupnog kapitala Banke iznosi 3,894,268 hiljadu dinara (ili 32,948 hiljada evra). U odnosu na vrednost kapitala sa kraja 2017. godine, kada je ukupan kapital Banke iznosio 3,489,499 hiljada dinara, vrednost ukupnog kapitala Banke uvećana je za 404,769 hiljada dinara, ili za 11.6%, najviše, kao rezultat ostvarenog neto dobitka u 2018. godini.

Tabela 45. Kapital Banke, stanje na dan 31. decembar 2018. godine

	u hiljadama dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
Akcijski kapital	2,912,133	2,912,133
Otkupljene sopstvene akcije	-	-
Ostali kapital	-	20,536
Emisiona premija	168,164	168,164
Rezerve iz dobiti	-	-
Revalorizacione rezerve	742,433	742,488
Nerealizovani gubici po osnovu promene hartija od vrednosti	(17,993)	(21,115)
Dobitak ranijih godina - neraspoređen	20,536	-
Gubitak ranijih godina	(396,284)	(395,253)
Dobitak / Gubitak	465,279	62,546
Stanje na dan	3,894,268	3,489,499

Graf 7. Dinamika vrednosti kapitala Banke u analiziranom periodu**7.14.2. Akcijski kapital**

Na dan 31. decembar 2018. godine, osnovni kapital Banke iskazan je kroz 288,330 običnih akcija, nominalne vrednosti od 10,100 dinara po akciji (ukupne nominalne vrednosti u iznosu od 2,912,133 hiljade dinara). Akcijama Banke, na kraju 2018. godine, raspolaže ukupno 686 akcionara, od čega fizička lica imaju u vlasništvu oko 11.49% ukupnog kapitala Banke na isti dan.

Tabela 46. Vlasnička struktura akcija Banke sa stanjem na dan 31. decembar 2018. godine

	Broj akcija	% od ukupnih akcija
Republika Srbija	58,287	20.215%
Beobanka a.d. Beograd - u stečaju	19,092	6.622%
SFRJ	15,362	5.328%
Alfa-Plam a.d. Vranje	14,415	4.999%
Danijela Đokić-Pavlica	14,415	4.999%
Telegroup d.o.o. Beograd	14,415	4.999%
Tinolex llc, SAD	14,415	4.999%
Hidrotehnika - Hidroenergetika a.d. Beograd	11,878	4.120%
Convst a.d. Novi Sad - zbirni račun	11,178	3.877%
Ministarstvo finansija i trezora - BiH	10,352	3.590%
JP Jugoimport SDPR, Beograd	9,901	3.434%
Caluks d.o.o., Beograd	9,640	3.343%
Federalno ministarstvo finansija BiH	5,744	1.992%
Ministarstvo Finansija Republike Makedonije	5,010	1.738%
Energoprojekt Holding a.d. Beograd	4,056	1.407%
Ostali (zbirno):	70,170	24.337%
Ukupno	288,330	100.00%

Tabela 47. Akcije Banke, stanje na dan 31. decembar 2018. godine

	31.12.2018.		30.09.2018.		30.06.2018.		31.03.2018.		31.12.2017.	
	RSD	EUR	RSD	EUR	RSD	EUR	RSD	EUR	RSD	EUR
Ukupan broj akcija	288,330		288,330		288,330		288,330		288,330	
Ukupan kapital	3,894,268,000	32,947,935	3,859,151,000	32,589,254	3,799,518,000	32,180,869	3,726,992,000	31,481,882	3,489,499,000	29,454,035
Knjigovodstvena vrednost	13,506	114	13,384	113	13,178	112	12,926	109	12,102	102
Tržišna vrednost	10,500	89	8,737	74	9,150	77	6,889	58	6,889	58
P/B racio	0.78		0.65		0.69		0.53		0.57	

7.14.3. Sticanje sopstvenih akcija

Banka do kraja izveštajnog perioda nije sticala sopstvene akcije. Na dan 31. decembar 2018. godine Banka nije imala sopstvene otkupljene akcije.

8. Vanbilansna evidencija Banke

Ukupna vanbilansna aktiva Banke na dan 31.12.2018. godine iznosi, bruto, 54,504,403 hiljade dinara. U odnosu na stanje sa kraja 2017. godine, ukupna vanbilansna aktiva uvećana je za 16.2%.

U strukturi vanbilansne aktive, najznačajnija promena se dogodila na samom početku 2018. godine, kada je Banka otpisala potraživanja niske izvesnosti naplate od privrednih društava i stanovništva.

Po pitanju izloženosti kreditnom riziku, najveći deo vanbilansnih stavki odnosi se na nerizične pozicije. Ukupna vanbilansa aktiva koja se klasifikuje, na dan 31. decembar 2018. godine, iznosi 4,757,193 hiljade dinara (31. decembar 2017. godine: 3,617,866 hiljada dinara).

Tabela 48. Vanbilansna aktiva, bruto stanje na dan 31. decembar 2018. godine

	u hiljadama dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
Primljena sredstva obezbeđenja	44,230,007	37,269,951
Poslovi u ime i za račun drugih pravnih lica	170,977	164,281
Garancije u dinarima	2,664,869	1,982,663
Garancije u stranoj valuti	561,397	599,167
Izdane garancije bez pravnog dejstva	613,080	65,172
Preuzete opozive obaveze	1,462,475	854,250
Preuzete neopozive obaveze	68,884	182,280
Derivati namenjeni zaš.od rizika u din. - svop	-	240,265
Derivati namenjeni zaš.od rizika u str.val. - svop kontra stav	-	236,945
Potraživanja za evidencionu kamatu	1,355,597	1,377,929
Repo poslovi	-	-
Druga vanbilansna aktiva u stranoj valuti - nostro akreditivi	-	-
Druga vanbilansna aktiva - loro garancije	2,364	-
Potraživanja niske izvesnosti naplate od privrednih društava i stanovništva	-	2,352,536
Potraživanja u stranoj valuti od stranih banaka niske izvesnosti naplate	21	21
Otpisana finansijska sredstva	1,974,047	-
Druga vanbilansna aktiva - obveznice Republike Irak - treća lica	4,090	171,575
Druga vanbilansna aktiva	1,396,596	1,420,053
Stanje na dan	54,504,403	46,917,088

Obim garancijskog poslovanja Banke na kraju 2018. godine iznosi, bruto, 3,226,266 hiljada dinara i u strukturi vanbilansne aktive učestvuje sa 5.92% (31. decembar 2017. godine: 2,581,830 hiljada dinara).

Obim dinarskog garancijskog poslovanja na dan 31.12.2018. godine iznosi 2,664,869 hiljada dinara (31. decembar 2017. godine: 1,982,663 hiljade dinara), i čini 82.6% garancijskog poslovanja, dok obim deviznog garancijskog poslovanja iznosi 561,397 hiljada dinara (31. decembar 2017. godine: 599,167 hiljada dinara).

U strukturi vrednosti ukupnih garancijskih poslova, najveće učešće imaju izdate činidbene garancije u dinarima (53%), zatim slede izdate plative garancije u dinarima (29.6%), pa onda izdate činidbene garancije u stranoj valuti (16.4%) - videti sledeći tabelarni pregled.

Tabela 49. Struktura garancijskih poslova sa stanjem na dan 31. decembar 2018. godine

u hiljadama dinara

	31.12.2018.	31.12.2017.
u dinarima		
<i>Plative garancije</i>		
Izdate plative garancije - za dobavljače	506,149	261,476
Izdate plative garancije - carinske	325,606	168,306
Izdate plative garancije - poreske	16,565	-
Izdate plative garancije za eksproprijaciju zemljišta	6,000	54,500
Izdate plative garancije u dinarima sa val.klauz. - kreditne	71,807	50,183
Izdate plative garancije za dobro izvršenje posla	20,231	-
Izdate plative garancije preduzetnicima - za dobavljače	9,000	9,000
	955,358	543,465
<i>Činidbene garancije</i>		
Izdate garancije za povraćaj depozita i avansa	238,514	886,104
Izdate garancije za dobro izvršenje posla	1,274,788	449,806
Izdate licitacione garancije	58,925	20,830
Izdate garancije za dobro izvršenje posla u dinarima sa val.klauz.	77,885	81,361
Izdate garancije za povraćaj depozita i avansa u dinarima sa val.klauz.	36,542	1,097
Izdate licitacione garancije u dinarima sa val.klauz.	22,857	-
	1,709,511	1,439,198
	2,664,869	1,982,663
u stranoj valuti		
<i>Plative garancije</i>		
Izdate plative garancije	32,504	8,885
<i>Činidbene garancije</i>		
Izdate garancije za povraćaj depozita i avansa	-	-
Izdate licitacione garancije privrednim društvima	572	11,859
Izdate činidbene garancije	528,321	578,423
	528,893	590,282
	561,397	599,167
Stanje na dan	3,226,266	2,581,830

9. Usluge Banke

9.1. Dinarski platni promet

Na dan 31.12.2018. godine ukupan broj korisnika platnih usluga bio je 849 (31.12.2017: 839), od čega 830 rezidenata (31.12.2017: 822) i 19 nerezidenata (31.12.2017: 17), što predstavlja slično stanje broja korisnika u odnosu na ono sa kraja 2017. godine.

Tokom 2018. godine, preko računa Banke realizovan je ukupan bezgotovinski promet u iznosu od 302.95 mlrd. dinara kroz 301,264 transakcije. U odnosu na 2017. godinu, ostvareni promet je udvostručen, dok je broj realizovanih transakcija veći za 47,274, odnosno, za 18.6% (2017: promet u iznosu od 132.76 mlrd. dinara kroz 253,990 transakcija).

9.2. Devizni platni promet

Tokom 2018. godine, ukupan obim prometa preko računa kod ino banaka iznosio je 289.6 mil. evra po osnovu priliva i 291.07 mil. evra po osnovu odliva.

Od ukupnog obima, deo prometa u iznosu od 92.7 mil. evra odnosio se na naloge za plaćanje prema inostranstvu po osnovu uvoza roba i usluga po nalogima rezidenata i nerezidenata, uključujući i transfere na druge domaće banke u stranoj valuti (2017: promet u iznosu od 114.01 mil. evra). U istom periodu vrednost loro doznaka iznosila je 45.38 mil. evra (2017: promet u iznosu od 59.13 mil. evra).

9.3. Devizne doznake

Nastavljena je poslovna saradnja sa australijskom kompanijom Beo-Export Australia PTY Limited na projektu „My land“ u vezi servisiranja doznaka fizičkih lica. U 2018. godini servisirano je ukupno 4,443 doznake u vrednosti od 1.61 mil. evra, što predstavlja za 18.5% niži broj doznaka i za 18.4% niži obim u odnosu na 2017. godinu (2017: realizovano je 5,452 doznake u iznosu od 1.98 mil. evra).

9.4. Poslovanje sa stanovništvom

Računi građana i devizna štednja

Banka pored tekućih računa građana u svojoj ponudi ima i štedne i namenske račune građana koji obuhvataju dinarske štedne uloge po viđenju, oročene štedne uloge, namenske depozite za kupovinu akcija u procesu privatizacije, namenske račune za kupoprodaju HoV, kao i namenske depozite za osnivanje privrednih društava.

Zaključno sa 31.12.2018. godine, ukupan broj tekućih računa građana iznosio je 2,258 od čega je tokom godine bilo aktivno 1,834. Tokom 2018. godine otvoren je 221 nov tekući račun od čega 71 računa za prijem zarade i penzija.

Tokom godine otvoreno je 828 novih partija oročenih deviznih štednih uloga. Stanje ukupnih deviznih depozita po svim deviznim računima fizičkih lica na dan 31.12.2018. godine iznosi 25.34 mil. evra, što je za 12% više u odnosu na stanje ovih depozita sa kraja 2017. godine - videti sledeću tabelu.

Tabela 50. *Devizni depoziti stanovništva, stanje na dan 31. decembar 2018. godine*

u evrima

	31.12.2018.	Učešće u %	31.12.2017.	Učešće u %
Namenski devizni računi	66,974	0.26%	117,975	0.52%
Devizni štedni ulozi po viđenju	3,915,306	15.45%	3,310,275	14.62%
Oročeni devizni štedni ulozi:				
do 3 meseca	542,956	2.14%	632,374	2.79%
do 6 meseci	628,373	2.48%	1,053,691	4.65%
do 12 meseci	8,505,142	33.56%	9,404,787	41.54%
do 24 meseca	11,171,759	44.08%	8,118,856	35.86%
do 36 meseci	513,170	2.02%	-	-
	21,361,400	84.29%	19,209,708	84.86%
Stanje na dan	25,343,680	100.00%	22,637,958	100.00%

Devizni platni promet fizičkih lica i menjački poslovi

Bezgotovinski promet u stranim valutama tokom 2018. godine iznosio je 4.46 mil. evra. Najveći promet devizne blagajne ostvaren je u evrima, dok su ostale valute manje zastupljene.

Ukupan promet devizne efektivne po menjačkim poslovima u istom periodu, iznosio je u protivvrednosti 1.23 mil. evra. Najveći broj menjačkih poslova obavljao se u evrima i iznosio je 85% ukupnih menjačkih poslova.

Poslovanje sa karticama i ostale usluge

Banka svojim klijentima, u okviru poslovanja sa platnim karticama, nudi:

- debitne kartice - DinaCard debitna i Visa Electron
- kreditne kartice - DinaCard kreditna i Visa Classic
- poslovne kartice - DinaCard poslovna i Visa Business
- internet kartice - Visa Virtuon

Na dan 31. decembar 2018. godine stanje kreditiranja fizičkih lica po kreditnim karticama iznosi 24.36 mil. dinara.

Izdavanje sefova

Ukupan broj izdatih sefova na dan 31.12.2018. godine iznosio je 1,366 od 1,596 ugrađenih, što predstavlja popunjenost kapaciteta od 85.6%. Na ime naknade za zakup sefova ostvaren je ukupan prihod od 6.2 mil. dinara (neto po odbitku poreza).

9.5. Ogranci Banke

Na dan 31. decembar 2018. godine, Banka u svom sastavu ima dva ogranka, ekspozituru „Lučani“ i istureni šalter „Singidunum“ u Beogradu.

Ekspozitura „Lučani“

U 2018. godini, Ekspozitura je ostvarila dobitak u iznosu od 21.62 mil. dinara, odnosno, ostvarila je za 24% bolji rezultat u odnosu na isti iz 2017. godine (2017: dobitak 17.44 mil. dinara).

Istureni šalter „Singidunum“

Sa Univerzitetom „Singidunum“ zaključen je Ugovor o poslovno-tehničkoj saradnji kojim su regulisana međusobna prava i obaveze. U 2018. godini, Šalter je ostvario gubitak u iznosu od 602 hiljade dinara (2017: dobitak 180 hiljada dinara).

10. Likvidnost Banke

10.1. Dinarska i devizna likvidnost Banke

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom mesečno je utvrđivao visinu i strukturu primarne i sekundarne rezerve likvidnosti uzimajući u obzir zadovoljenje principa likvidnosti i principa rentabilnosti.

Plasmani koji se mogu smatrati primarnom rezervom likvidnosti Banke sastoje se od gotovine u blagajni i sredstava na računima Banke, plasmana kod domaćih i inostranih banaka do 7 dana, viška likvidnih sredstava kod NBS i obavezne rezerve kod NBS i sa 31. decembrom 2018. godine iznose ukupno 3.81 mlrd. dinara (31. decembar 2017. godine: 2.74 mlrd. dinara) - videti sledeći pregled.

Tabela 51. Primarne i sekundarne rezerve Banke, stanje na dan 31.12.2018. godine

Opis	u hiljadama dinara				
	31.12.2018.	Učešće	31.12.2017.	Učešće	% rasta /pada
Primarne rezerve:					
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	906,685	21.07%	1,241,852	40.64%	-26.99%
Depoziti kod banaka	1,028,293	23.90%	500,220	16.37%	105.57%
Depoziti kod banaka	200,000	4.65%	0	0.00%	-
Obavezna rezerva	271,559	6.31%	550,478	18.01%	-50.67%
Viškovi likvidnih sredstava	1,400,000	32.53%	450,000	14.73%	211.11%
	3,806,537	88.46%	2,742,551	89.75%	38.80%
Sekundarne rezerve:					
REPO plasmani	0	0.00%	0	0.00%	-
Državni zapisi RS	321,073	7.46%	313,224	10.25%	2.51%
Obveznice Republike Irak	175,596	4.08%	90	0.00%	-
	496,669	11.54%	313,314	10.25%	58.52%
Stanje na dan	4,303,205	100.00%	3,055,865	100.00%	40.82%

Prosečno stanje sredstava na žiro-računu tokom 2018. godine iznosilo je 584.1 mil. dinara i na višem je nivou od proseka stanja ovih sredstava tokom prethodne godine (2017: 393.68 mil. dinara).

Sa 31.12.2018. godine, dinarska obavezna rezerva iznosila je 695.06 mil. dinara. U odnosu na stanje iste sa kraja 2017. godine, dinarska obavezna rezerva uvećana je za 51.7% najviše usled rasta iznosa transakcionih i oročenih depozita (31. decembar 2017. godine: 458.04 mil. dinara).

Na nivo dinarske obavezne rezerve značajan uticaj ima nivo i kretanje deviznih depozita, kao i promena kursa, obzirom da Banka ima obavezu da oko 7.5% od iznosa deviznih depozita izdvaja kao dinarsku obaveznu rezervu u dinarima.

Sa 31.12.2018 godine, devizna obavezna rezerva iznosila je 5.26 mil. evra i uvećana je za 13.2%, u odnosu na stanje iste sa kraja 2017. godine, najviše usled višeg iznosa deviznih transakcionih depozita (31. decembar 2017. godine: 4.65 mil. evra).

Prosečno učešće plasmana u viškove likvidnih sredstava kod NBS u ukupnim raspoloživim dinarskim likvidnim sredstvima u izveštajnom periodu iznosi 45.6%. Kamatna stopa na viškove likvidnih sredstava kod NBS jednom je umanjena tokom 2018. godine i sa datumom 31.12.2018. godine iznosi 1.75% što predstavlja umanjnje od 0.25 p.p. u odnosu na iznos ove kamatne stope sa kraja 2017. godine (31. decembar 2017. godine: 2.00%).

Banka je po osnovu deponovanja viškova likvidnosti kod NBS u 2018. godini obračunala ukupan prihod od kamata u iznosu od 7,259 hiljada dinara.

Tokom 2018. godine, Banka je u repo poslove sa Narodnom bankom Srbije plasirala prosečno 192.06 mil. dinara, što predstavlja niži nivo u odnosu na 2017. godinu, kada je prosečno plasirala 334.59 mil. dinara.

Banka je tokom 2018. godine prosečno dnevno plasirala 883.44 mil. dinara u /1/ blagajničke zapise (repo plasmani), /2/ dnevne viškove likvidnosti, kao i /3/ kredite za likvidnost drugim poslovnim bankama (2017: 664 mil. dinara).

Tabela 52. Prosečno dnevno stanje dinarskih plasmana u blagajničke zapise, viškove likvidnosti i plasmane drugim bankama do 7 dana

Period	Plasmani NBS		Plasmani drugim bankama do 7 dana	Ukupno
	Blagajnički zapisi	Viškovi likvidnosti		
Januar	311,290	98,000	54,839	464,129
Februar	183,898	71,831	78,644	334,373
Mart	61,290	86,452	102,258	250,000
April	88,333	56,000	132,333	276,667
Maj	-	88,226	9,677	97,903
Jun	70,000	510,667	166,000	746,667
Jul	169,355	505,968	92,258	767,581
Avgust	277,419	736,129	202,258	1,215,806
Septembar	223,333	740,000	414,800	1,378,133
Oktobar	904,839	775,645	722,258	2,402,742
Novembar	60,000	811,667	744,333	1,616,000
Decembar	70,968	365,484	707,097	1,143,548
Prosek	192,055	402,967	288,422	883,444

U narednoj tabeli prikazan je prosečan nivo dinarskih likvidnih sredstava Banke tokom 2018. godine.

Tabela 53. Prosečan nivo dinarskih likvidnih sredstava Banke tokom 2018. godine

	u hiljadama dinara	
	2018.	Učešće
Žiro-račun	584,096	38.76%
Gotovina	39,599	2.63%
Višak likvidnih sredstava	402,967	26.74%
Kreditni bankama	288,422	19.14%
Hartije od vrednosti NBS	192,055	12.74%
Državni zapisi	-	0.00%
Ukupno	1,507,139	100.00%
Prosečno obračunata obavezna rezerva u periodu	600,005	
Prosek transakcionih depozita u periodu	1,328,448	

Tokom godine, prosečno stanje na ino-računima iznosilo je 6.9 mil. evra, što predstavlja uvećanje od 28% u odnosu na prosečno stanje ovih sredstava iz 2017. godine (2017: 5.39 mil. evra).

Banka je oročavala viškove deviznih likvidnih sredstava kod stranih i domaćih banaka na period od 1 do 7 dana po kamatnoj stopi koja se kretala od 1.40% do 1.90% za depozite u dolarima, kao i po stopi od 0.03% do 0.15% za depozite u evrima.

Tokom 2018. godine, prosečan nivo raspoloživih deviznih likvidnih sredstava izražen u evrima iznosio je 20.27 mil. evra i viši je za 62% u odnosu na nivo ovih sredstava iz prethodne godine, kada je iznosio 12.51 mil. evra - videti sledeći tabelarni pregled.

Tabela 54. Prosečan nivo raspoloživih deviznih likvidnih sredstava Banke u periodu 2018. godini

	u mil. evra	
	2018.	Učešće
Ino-računi	6.90	34.04%
Oročena sredstva	6.97	34.39%
Efektiva	1.08	5.33%
Sredstva kod NBS	5.32	26.25%
CRHoV	-	0.00%
Ukupno	20.27	100.00%

11. Izloženost Banke rizicima

11.1. Rizici kojima je Banka izložena

Banka ima uspostavljen sveobuhvatan i pouzdan sistem upravljanja rizicima koji je u potpunosti integrisan u sve poslovne aktivnosti Banke, odnosno omogućuje da se upravlja sa svim rizicima kojima je izložena ili može biti izložena po osnovu svih njenih poslovnih aktivnosti.

Sistem upravljanja rizicima definisan je strategijom upravljanja rizicima i kapitalom, politikama i procedurama, te definisanjem sklonosti za preuzimanje rizika kroz uspostavljanje limita za nivo rizika koji su prihvatljivi za Banku. Svi rizici koje je moguće izmeriti ili oceniti podvrgavaju se strukturi limita na nivou Banke i usaglašenost sa tim limitima se kontinuirano prati. Postavljanje i praćenje poštovanja limita zasnovano je na transparentnim, uniformnim principima.

Banka je u svom poslovanju izložena sledećim rizicima:

- kreditni rizik;
- kreditno-devizni rizik;
- rizik likvidnosti;
- rezidualni rizik;
- tržišni rizici;
- operativni rizik;
- rizik koncentracije;
- rizik ulaganja;
- kamatni rizik u bankarskoj knjizi;
- rizik zemlje;
- rizik izmirenja/isporuke;
- rizik druge ugovorne strane;
- strateški rizik;
- reputacioni rizik;
- rizici koji nastaju po osnovu spoljnih faktora.

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled neizvršavanja obaveza dužnika prema Banci. Banka aktivno preuzima kreditni rizik prihvatajući ga kao sastavni deo poslovnih aktivnosti. Poštujući činjenicu da kreditni rizik predstavlja najveći pojedinačni deo ukupnog rizika preuzetog kroz poslovne aktivnosti, Banka preduzima niz mera za upravljanje ovim rizikom koje obuhvataju:

- stroge kriterijume selekcije dužnika;
- primenu sistema limita;
- pouzdan proces odobravanja plasmana;
- efikasnu kreditnu administraciju i praćenje plasmana;
- adekvatne kontrole vezane za kreditni rizik u odnosima sa ugovornim stranama;
- diversifikaciju rizika.

Banka upravlja kreditnim rizikom na način da utvrđuje limite nivoa kreditnog rizika, tako što utvrđuje granice prihvatljivog kreditnog rizika u odnosu na jednog, ili više dužnika ili agregatno na nivou segmenata portfolija, a prema različitim karakteristikama kao što su vrsta proizvoda, privredna grana, interna klasifikacija i dr. Sve izloženosti se redovno prate u odnosu na usvojene limite o čemu se redovno izveštava.

Kreditno - devizni rizik predstavlja mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promena kursa dinara na finansijskom tržištu koja može imati uticaj na kreditnu sposobnost dužnika.

Banka kontinuirano prati i procenjuje izloženost kreditno - deviznom riziku. Povišen nivo deviznog rizika konstatuje se da postoji kod dužnika kod kojih se utvrdi da bi promena vrednosti domaće valute (apresijacija / depresijacija) dovela dužnika u situaciju značajnog opadanja kreditne sposobnosti, ili ukoliko Banka nije bila u mogućnosti da izvrši adekvatnu procenu izloženosti dužnika ovom riziku. Evidentirani kreditno - devizni rizik predstavlja jedan od osnovnih elemenata klasifikacije potraživanja Banke.

Tržišni rizici su rizici mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu promena vrednosti bilansnih pozicija i vanbilansnih stavki banke koje nastaju usled kretanja cena na tržištu.

U okviru tržišnih rizika definisani su devizni rizik, cenovni rizici i robni rizik.

Devizni rizik je verovatnoća nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat ili kapital Banke usled promene deviznih kurseva, a Banka mu je izložena po osnovu pozicija koje se vode u bankarskoj knjizi i knjizi trgovanja.

Banka upravlja deviznim rizikom nastojeći da spreči negativne efekte promene međuvalutarnih kurseva i kursa stranih valuta u odnosu na dinar na finansijski rezultat Banke.

Operativno upravljanje deviznim rizikom vrši se utvrđivanjem sistema limita. Banka postavlja limite na osnovu analize definisanih scenarija očekivanih i neočekivanih promena deviznih kurseva i sagledavanja njihovog uticaja na prihod Banke, vrednost aktive i pasive i deviznu poziciju Banke.

Cenovni rizici podrazumevaju sledeće vrste rizika:

- Cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti
- Cenovni rizik po osnovu vlasničkih hartija od vrednosti

Cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti javlja se usled promena kamatnih stopa.

Cenovni rizik po osnovu vlasničkih hartija od vrednosti predstavlja rizik promene cena ovih hartija.

Izloženost cenovnom riziku Banka ostvaruje u pozicijama koje se iskazuju po fer vrednosti – finansijskom imovinom namenjenom trgovanju i deviznom pozicijom. Banka cenovnim rizikom upravlja na nivou pojedinačnih transakcija i portfolija.

Banka vodi politiku upravljanja cenovnim rizikom na način koji treba da obezbedi da se formira kontrolisani nivo izloženosti riziku promene cena plasmana Banke koji su namenjene za trgovanje, a radi ostvarivanja dobiti iz očekivane promene cena hartija od vrednosti i radi predupređivanja mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nepovoljnog kretanja na tržištu.

Banka sve svoje aktivnosti raspoređuje u one koji se evidentiraju u knjigu trgovanja i koje pripadaju bankarskoj knjizi.

Knjiga trgovanja sadrži pozicije u finansijskim instrumentima koje Banka drži s namerom trgovanja, ili radi zaštite pozicija u drugim finansijskim instrumentima koji se vode u toj knjizi i za koje ne postoje ograničenja da se njima trguje, niti postoje ograničenja da se ove pozicije zaštite od rizika, kao i plasmane koji su pribavljani radi ostvarivanja dobiti iz razlike između nabavne i prodajne cene, odnosno na osnovu drugih promena cena u kratkom vremenskom periodu. Pozicije u knjizi trgovanja evidentiraju se dnevno po fer vrednosti.

Banka je razvila sistem upravljanja tržišnim rizicima pozicija u knjizi trgovanja koji se temelji na principima vrednosti pod rizikom (VaR) da bi procenila tržišni rizik otvorenih pozicija.

U postupku upravljanja cenovnim rizikom Banka, pored VaR metodologije, koristi postupke ispitivanja uticaja stresnih udara. Analiza stresnih udara je ključna za analizu kapaciteta Banke da absorbuje potencijalne velike gubitke, ukaže na nedostatke VaR analize i skrivene rizike kao i da ukaže na mogućnosti da se rizik ograniči ili umanjí.

Operativni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nenamernih i namernih propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u banci, kao i usled nastupanja nepredvidivih eksternih događaja. Operativni rizik uključuje pravni rizik, ali ne uključuje reputacioni i strateški rizik.

U upravljanju operativnim rizikom Banka sprovodi kvantitativno i kvalitativno merenje koje se temelje na prikupljanju podataka o stvarnim i potencijalnim gubicima usled operativnog rizika, samostalnoj proceni rizika i sistema kontrola i izveštavanja koje obuhvata interno i eksterno izveštavanje. Banka je u cilju omogućavanja nesmetanog i kontinuiranog funkcionisanja svih značajnih procesa i sistema u Banci usvojila Plan za obezbeđenje kontinuiteta poslovanja i Plan poslovanja u slučaju nastanka

nepredviđenih događaja kao njegov sastavni deo koji definiše tehničke i organizacione mere za ponovno uspostavljanje poslovanja Banke u što kraćem roku, odnosno za ublažavanje posledica prekida u poslovanju Banke.

Rizik likvidnosti je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled nesposobnosti banke da ispunjava svoje dospеле obaveze i to zbog:

- povlačenja postojećih izvora finansiranja, odnosno nemogućnosti pribavljanja novih izvora finansiranja (rizik likvidnosti izvora sredstava), ili
- otežanog pretvaranja imovine u likvidna sredstva zbog poremećaja na tržištu (tržišni rizik likvidnosti).

Banka svojom imovinom i obavezama upravlja na način koji joj obezbeđuje da u svakom trenutku ispunjava sve svoje obaveze, kao i da njeni komitenti raspoložu svojim sredstvima u Banci u skladu sa ugovorenim rokovima.

U Banci se rizik likvidnosti posmatra u smislu rizika gotovinske likvidnosti i opisuje rizik mogućih neusklađenosti plaćanja u smislu solventnosti Banke. Osiguravajući solventnost u svakom trenutku, Banka prati likvidnost kroz mapu očekivanih priliva i odliva u predviđenim rokovima u budućnosti, praćenja internih indikatora, eksterno propisanog pokazatelja likvidnosti, kao i praćenje strukture, koncentracije i stabilnosti depozita Banke.

Upravljanje rizikom likvidnosti sprovodi se takođe primenom sistema limita i kroz aktivnosti ispitivanja „šta ako“, odnosno stresnih scenarija koji mogu imati značajan uticaj na likvidnost Banke.

Banka je Planom poslovanja u slučaju nastanka nepredviđenih događaja – krize likvidnosti i drugim internim aktima za merenje i praćenje rizika likvidnosti definisala kvantitativne pokazatelje i utvrdila kritične vrednosti tih pokazatelja koji predstavljaju indikatore ranog upozorenja negativnih tendencija u likvidnoj poziciji Banke.

Rezidualni rizik je rizik da tehnike ublažavanja kreditnog rizika budu manje efikasne nego što je očekivano, odnosno da njihovo korišćenje neadekvatno utiče na umanjenje svih rizika kojima je banka izložena.

Rizik smanjenja vrednosti potraživanja je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu smanjenja vrednosti otkupljenih potraživanja usled gotovinskih ili negotovinskih obaveza prethodnog poverioca prema dužniku.

Rizik se može javiti kao posledica sledećih okolnosti:

- povraćaj robe ili proizvoda u osnovi komercijalnog ugovora prethodnog poverioca i dužnika;
- kvalitet robe ili proizvoda,
- obaveze prethodnog poverioca prema dužniku;
- odobreni rabati za plaćanja dužnika u kraćim vremenskim periodima i sl.

Rizik koncentracije je rizik koji direktno ili indirektno proizilazi iz izloženosti Banke prema istom ili sličnom faktoru rizika ili vrsti rizika, kao što su izloženosti prema jednom licu ili grupi povezanih lica, privrednim granama, geografskim područjima, vrstama proizvoda i aktivnosti, instrumentima kreditne zaštite, uključujući i ročnu i valutnu neusklađenost između velikih izloženosti i instrumentima kreditne zaštite tih izloženosti.

Banka utvrđuje interne limite rizika koncentracije po pojedinim licima ili grupi povezanih lica, kao i agregatne limite na nivou segmenata portfolija izloženosti Banke.

Banka usklađuje svoje izloženosti sa propisanim regulatornim limitima, odnosno obezbeđuje da zbir svih velikih izloženosti Banke ne bude veći od 400% kapitala Banke, kao i da ukupna izloženost Banke prema licu povezanom sa Bankom ne bude veća od 5% kapitala Banke, odnosno 25% kapitala Banke prema jednom licu ili prema grupi povezanih lica.

Rizici ulaganja podrazumevaju rizike trajnih ulaganja Banke u druga pravna lica koja nisu u finansijskom sektoru i osnovna sredstva.

U skladu sa regulativom Narodne banke Srbije, Banka obezbeđuje da ulaganje u jedno lice koje nije u finansijskom sektoru ne pređe 10% kapitala banke, te da ulaganja Banke u lica koja nisu u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva Banke ne pređu 60% kapitala Banke.

Merenje rizika ulaganja u osnovna sredstva podrazumeva analizu potreba, profitabilnosti i rentabilnosti takve investicije kao i uticaja angažovanja sredstava Banke u značajnijim iznosima u ovaj vid plasiranja na rizičnu poziciju Banke prvenstveno u pogledu likvidnosti i operativnih rizika.

Kamatni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke po osnovu pozicija iz bankarske knjige usled nepovoljnih promena kamatnih stopa.

Kamatni rizik obuhvata:

- izloženost iz jednakih promena kamatnih stopa po različitim rokovima dospeća,
- izloženost iz nekorelisanih promena između različitih indeksa kamatnih stopa,
- izloženost iz nejednakih pomeranja kamatnih stopa u različitim periodima dospeća,
- izloženost iz mogućih promena u očekivanim ili ugovorenim tokovima gotovine ili iz promena dospeća koje dovode do ponovnog utvrđivanja cena.

Banka je izložena riziku od promene kamatnih stopa po osnovu aktivnosti koje se vode u bankarskoj knjizi, koji kroz efekte promena visine tržišnih kamatnih stopa deluju na njen finansijski položaj i tokove gotovine.

Banka vodi politiku koja treba da obezbedi da ukupan negativan uticaj na prihod i kapital Banke od neto otvorenih pozicija kamatno osetljive aktive i obaveza ne premaši prihvatljive nivoe. Usklađenost neto otvorene pozicije se redovno prati čime se obezbeđuje poštovanje usvojenih limita.

Merenje, praćenje i kontrola kamatnog rizika obavlja se kontinuirano uzimajući u obzir niz promenljivih veličina kao što su makroekonomsko okruženje i promene kamatnih stopa na tržištu.

Rizik zemlje je rizik koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kome je Banka izložena, odnosno rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke zbog nemogućnosti banke da naplati potraživanja od dužnika iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla dužnika.

Rizik zemlje se, prema tome, izražava verovatnoćom da zemlja dužnik ili dužnik iz neke zemlje ne može biti u mogućnosti da izmiri svoje obaveze prema Banci, ili Banka neće biti u mogućnosti da naplati investicije u druga pravna lica ili hartije od vrednosti, zbog postojanja razloga koji nisu uključeni u okviru uobičajenog kreditnog rizika.

Rizik izmirenja / isporuke jeste rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke po osnovu neizmirenih transakcija ili usled neizvršavanja obaveze druge ugovorne strane po transakcijama slobodne isporuke na ugovoreni datum izmirenja/ispоруke (due delivery date);

Rizik druge ugovorne strane je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled neizmirenja obaveza druge ugovorne strane u transakciji pre konačnog poravnanja novčanih tokova transakcije.

Rizik usklađenosti poslovanja banke je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled propuštanja banke da svoje poslovanje uskladi sa zakonom, podzakonskim aktima, svojim internim aktima, procedurama o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma, kao i sa pravilima struke, dobrim poslovnim običajima i poslovnom etikom.

Reputacioni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled gubitka poverenja javnosti, odnosno nepovoljnog stava javnosti o poslovanju banke, nezavisno da li za to postoji osnov ili ne.

Strateški rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat ili kapital Banke usled nepostojanja odgovarajuće poslovne politike i strategije, njihovog neadekvatnog sprovođenja, kao i usled promena u okruženju u kojem banka posluje ili izostanka adekvatnih reakcija banke na te promene.

Ovaj rizik je stoga funkcija:

- strateških ciljeva Banke
- razvijene i usvojene poslovne strategije Banke za postizanje ciljeva,
- resursa angažovanih u postizanju ovih ciljeva i kvaliteta implementacije i
- materijalnih i nematerijalnih resursa potrebnih za izvršenje poslovnih strategija.

Pravni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled kazni i sankcija nadležnog regulatornog tela ili proisteklih iz sudskih sporova po osnovu neispunavanja ugovornih i zakonskih obaveza.

Rizici koji nastaju po osnovu spoljnih faktora predstavljaju rizike mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke zbog uticaja poslovnog i makroekonomskog okruženja.

11.2. Adekvatnost kapitala

Pokazatelj adekvatnosti kapitala iznosio je na kraju 2018. godine 26.48% i značajno je iznad nivoa bankarskog sektora koji je sa 30.09.2018. godine iznosio 22.80%. Kapital sa 31.12.2018. godine iznosi 3,394,987 hiljada dinara i na približnom je nivou u odnosu na isti sa kraja prethodne godine, i pored knjiženja efekata inicijalne primene MSFI9 sa početkom 2018. godine u ukupnom iznosu od 63,577 hiljada dinara, a najviše usled pokrića dela gubitka iz prethodnih godina iz neraspoređene dobiti u iznosu od 62,546 hiljada dinara.

Tabela 55. Adekvatnost kapitala

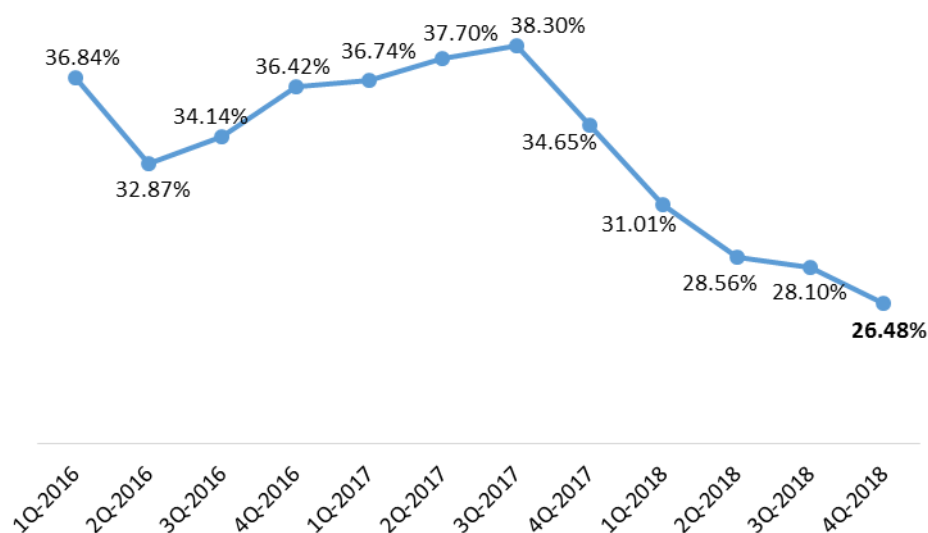
Pokazatelji	u hiljadama dinara							
	31.12.2018.	30.09.2018.	30.06.2018.	31.03.2018.	31.12.2017.	30.09.2017.	30.06.2017.	31.03.2017.
Kapital	3,394,987	3,400,271	3,400,051	3,339,384	3,399,258	3,391,129	3,343,074	3,142,389
Ukupna rizična aktiva	12,822,121	12,101,885	11,906,172	10,769,553	9,810,730	8,854,549	8,866,584	8,552,175
Pokazatelj adekvatnosti kapitala	26.48%	28.10%	28.56%	31.01%	34.65%	38.30%	37.70%	36.74%

Tabela 56. Struktura kapitala Banke na dan 31. decembar 2018. godine

Struktura kapitala Banke	u hiljadama dinara 31.12.2018.
Uplaćeni iznos instrumenata osnovnog akcijskog kapitala	2,912,133
Pripadajuća emisiona premija uz instrumente osnovnog akcijskog kapitala	168,164
Gubici iz prethodnih godina	(396,284)
Gubitak tekuće godine	-
Revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobiti	742,433
Nerealizovani gubici	(17,993)
Nematerijalna ulaganja	(13,352)
Učešća u licima koja nisu lica u finansijskom sektoru preko 10% kapitala tih lica	(114)
Potrebna rezerva za procenjene gubitke po bilansnoj aktivi i vanbilansnim stavkama	-
Osnovni kapital	3,394,987
Dopunski kapital	-
Ukupan kapital	3,394,987

Tabela 57. Aktiva izložena uticaju rizika i kapitalni zahtevni na dan 31.12.2018. godine

Pozicija	iznos	u hiljadama dinara kapitalni zahtev
Aktiva ponderisana kreditnim rizikom	11,560,591	924,847
Aktiva izložena uticaju cenovnog rizika po osnovu dužničkih HoV	-	-
Aktiva izložena uticaju cenovnog rizika po osnovu vlasničkih HoV	-	-
Aktiva izložena uticaju deviznog rizika	226,617	18,129
Aktiva izložena uticaju operativnog rizika	1,034,913	82,793
Ukupna izloženost	12,822,121	1,025,770
Ukupan kapital		3,394,987
Pokazatelj adekvatnosti kapitala		26.48%

Graf 8. Dinamika pokazatelja adekvatnosti kapitala Banke u analiziranom periodu

11.3. Analiza izloženosti glavnim rizicima

11.3.1. Kreditni rizik

Sa stanjem na dan 31.12.2018. godine ukupna aktiva koja se klasifikuje (u bruto iskazu) iznosi 16,786,523 hiljade dinara, što predstavlja uvećanje od 36.43% u odnosu na stanje sa kraja prethodne godine (31.12.2017. godine: 12,304,421 hiljadu dinara).

Tabela 58. Klasifikacija aktive sa stanjem na dan 31. decembar 2018. godine

Oznaka klasifikacije	Bilansna aktiva	Ispravka vrednosti	Vanbilan. aktiva	Rez. za gubitke	Ukupna aktiva	%	Prvoklasna sredstva obezbeđenja	Adekvatna sredstva obezbeđenja	Rezerva za procenjene gubitke	Potrebna rezerva
A	2,973,379	23,455	1,588,126	2,827	4,561,505	27.17	764,099	1,625,938	-	-
B	3,795,965	54,163	1,245,772	2,503	5,041,736	30.03	-	1,171,576	3,166	-
V	3,568,311	71,888	1,319,673	8,716	4,887,985	29.12	-	327,748	591,655	-
G	1,449,244	55,161	601,442	7,265	2,050,687	12.22	-	-	487,863	-
D	242,430	39,716	2,181	342	244,611	1.46	-	-	242,959	-
Ukupno	12,029,330	244,384	4,757,193	21,652	16,786,523	100.0	764,099	3,125,262	1,325,643	-

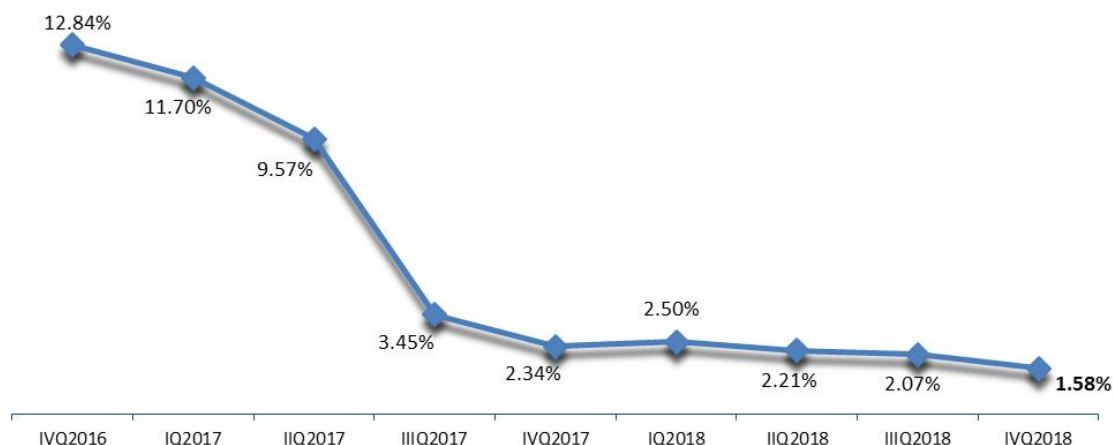
u hiljadama dinara

Po osnovu propisanih odbitnih stavki smanjena je osnovica za obračun rezerve za procenjene gubitke za 2,814,516 hiljada dinara, tako da ista iznosi 13,972,007 hiljada dinara.

Ukupno obračunata rezerva za procenjene gubitke, na osnovu klasifikacije potraživanja prema regulativi NBS na dan 31.12.2018. godine, iznosi 1,325,643 hiljade dinara, što predstavlja uvećanje od 313,722 hiljade dinara ili 31% u odnosu na stanje sa kraja 2017. godine, kao posledica uvećanja kreditnog portfolia (31.12.2017. godine: 1,011,921 hiljadu dinara).

Na dan 31.12.2018. godine Banka nema potrebnu rezervu, što je posledica korekcije potrebne rezerve za procenat promene učešća problematičnih kredita odobrenih dužnicima iz nefinansijskog i nedržavnog sektora u ukupnim kreditima odobrenim tim dužnicima, odnosno primene korektivnog faktora 0% zbog dodatnog smanjenja procenta NPL-a.

Ukupna izdvajanja za pokriće kreditnog rizika (ispravke vrednosti, rezervisanje i potrebna rezerva) su na nivou od 1.58% vrednosti aktive koja se klasifikuje na dan 31.12.2018. godine - grafikon u prilogu.

Graf 9. Učešće izdvajanja za pokriće kreditnog rizika u aktivi koja se klasifikuje

Na kraju 2018. godine, relativni iznos izdvajanja za pokriće kreditnog rizika je na neznatno nižem nivou u odnosu na nivo sa kraja prethodne godine (31.12.2017. godine: 2.34%).

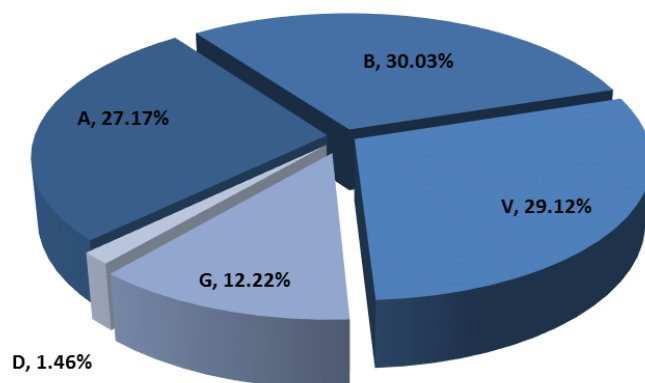
Analiza kvaliteta aktive na nivou Banke obuhvaćena je sledećim tabelarnim pregledom.

Tabela 59. Kvalitet aktive na nivou Banke

Period	Bilansna i vanbilansna aktiva koja se klasifikuje	u hiljadama dinara				
		Ukupno	Osnovica za obračun posebne rezerve		V+G+D	
			Iznos	%	Iznos	%
31.12.2018.	16,786,523	13,972,007	8,158,470	58.39%	5,813,537	41.61%
30.09.2018.	15,559,028	13,049,403	7,989,147	61.22%	5,060,256	38.78%
30.06.2018.	15,185,582	12,294,610	7,804,287	63.48%	4,490,323	36.52%
31.03.2018.	13,769,672	11,510,654	7,717,763	67.05%	3,792,891	32.95%
31.12.2017.	12,304,421	10,237,936	6,743,837	65.87%	3,494,099	34.13%
30.09.2017.	9,820,167	8,256,126	5,306,253	64.27%	2,949,873	35.73%
30.06.2017.	9,474,364	7,889,991	4,381,954	55.54%	3,508,037	44.46%
31.03.2017.	10,146,160	8,298,243	4,614,867	55.61%	3,683,376	44.39%
31.12.2016.	10,165,051	8,038,503	4,384,215	54.54%	3,654,289	45.46%

U strukturi bilansne i vanbilanse aktive koja se klasifikuje (u bruto iznosu) sa 31.12.2018. godine plasmani sa niskim rizikom (A i B kategorija) učestvuju sa 57.21% i beleže pad od 8.54 procentna poena u odnosu na stanje sa kraja 2017. godine (31.12.2017. godine: 65.75%), dok učešće V, G i D kategorije u ukupnoj klasifikovanoj aktivi iznosi 42.79%.

Graf 10. Stuktura kreditnog portfolija po kategorizaciji NBS sa stanjem na dan 31.12.2018. godine

Najznačajniji deo bilansne aktive koja se klasifikuje čine dugoročni krediti sa 28.04% učešća, kratkoročni krediti sa 21.29%, a zatim sledi otkup potraživanja u dinarima sa 19.22% i depoziti kod banaka sa 14.19%. Dospela potraživanja čine 1.96% učešća u ukupnim bilansnim aktivnostima Banke.

U okviru vanbilansnih aktivnosti Banke izloženih uticaju kreditnog rizika, najznačajniji deo aktivnosti Banke odnosio se na činidbene garancije (47.05%). Obaveze po kojima ne može doći do plaćanja, odnosno preuzete opozive obaveze čine 30.68% vrednosti portfolija vanbilansnih izloženosti Banke sa 31.12.2018. godine. Plative garancije predstavljaju 20.77% vrednosti portfolija vanbilansnih izloženosti Banke sa 31.12.2018. godine.

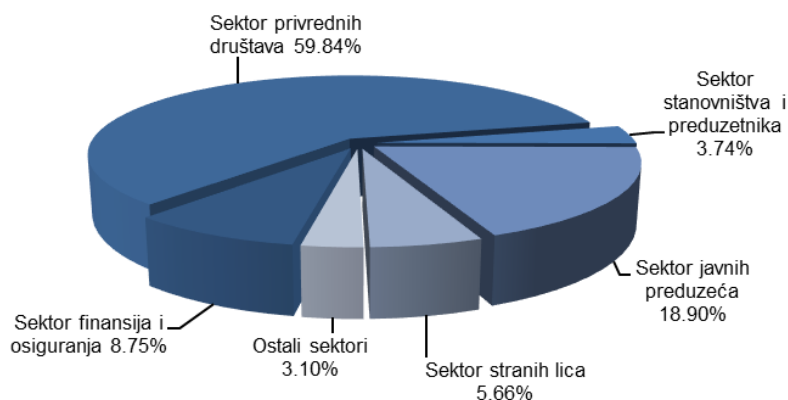
Struktura bilansnih i vanbilansnih plasmana Banke koji se klasifikuju prikazana je u sledećoj tabeli:

Tabela 60. Struktura bilansne aktive i vanbilansnih stavki Banke koje se klasifikuju

Opis	u hiljadama dinara			
	31.12.2018.	% ukupne aktive	31.12.2017.	% ukupne aktive
Kratkoročni krediti	2,560,624	15.25%	1,337,461	10.87%
Dugoročni krediti	3,373,597	20.10%	3,174,223	25.80%
Dospela potraživanja	235,786	1.40%	182,022	1.48%
Depoziti kod banaka	1,706,409	10.17%	1,410,233	11.46%
Kamate i naknade	2,260	0.01%	733	0.01%
Kratkoročne HoV raspoložive za prodaju	6,855	0.04%	7,666	0.06%
Dugoročne HoV raspoložive za prodaju	175,596	1.05%	-	0.00%
Učešća u kapitalu drugih pravnih lica	481	0.00%	49,680	0.40%
Sredstva stečena naplatom potraživanja	49,448	0.29%	48,565	0.39%
Kratkoročne HoV koje se drže do dospeća - menice	1,478,738	8.81%	1,568,659	12.75%
Otkup potraživanja - dinari	2,312,627	13.78%	810,999	6.59%
Otkup potraživanja - strane valute	53,728	0.32%	26,081	0.21%
Ostala bilansna aktiva	73,183	0.44%	70,232	0.57%
Ukupna bilansna aktiva koja se klasifikuje	12,029,330	71.66%	8,686,555	70.60%
Plative garancije	987,861	5.88%	552,350	4.49%
Činidbene garancije	2,238,404	13.33%	2,029,480	16.49%
Avali i akcepti menica	-	0.00%	-	0.00%
Nepokriveni akreditivi	-	0.00%	-	0.00%
Obaveze po kojima ne može doći do plaćanja - okviri	1,459,291	8.69%	853,756	6.94%
Neiskorišćene preuzete obaveze	71,637	0.43%	182,280	1.48%
Ukupna vanbilansna aktiva koja se klasifikuje	4,757,193	28.34%	3,617,866	29.40%
Ukupno	16,786,523	100.00%	12,304,421	100.00%

Sektorska struktura ukazuje da je najveći deo plasmana Banke alociran u Sektoru privrednih društava u kojem je vezano 59.84% ukupnog portfolija Banke, dok učešće plasmana u Sektoru javnih preduzeća iznosi 18.90%.

Graf 11: Sektorska struktura aktive koja se klasifikuje

Prosečna stopa ispravke vrednosti po bilansnoj aktivi na dan 31.12.2018. godine iznosi 2.03% (3.17% sa 31.12.2017. godine), dok je po vanbilansnim stavkama prosečna stopa rezervisanja 0.46% (0.35% sa 31.12.2017. godine) - videti sledeću tabelu.

Tabela 61. Pregled aktive Banke koja se klasifikuje

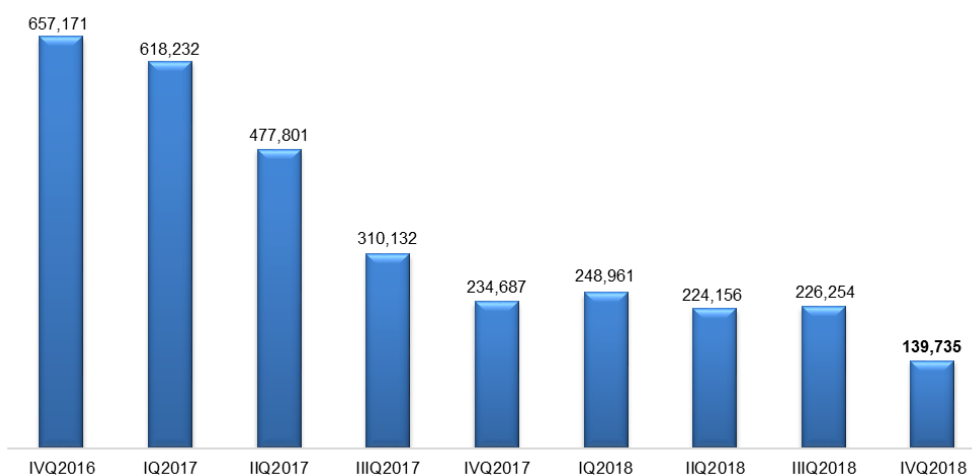
Elementi	u hiljadama dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
Ukupna bilansna aktiva koja se klasifikuje	12,029,330	8,686,555
Bilansna aktiva sa statusom neizvršenja obaveza	207,711	333,320
Ukupna ispravka vrednosti po bilansnoj aktivi	244,384	275,396
Ispravka vrednosti plasmana sa statusom neizvršenja obaveza	48,662	158,480
Prosečna stopa ispravke vrednosti	2.03%	3.17%
Vanbilansne stavke koje se klasifikuju	4,757,193	3,617,866
Vanbilansne stavke sa statusom neizvršenja obaveza	482	297
Ukupan iznos rezervisanja po vanbilansnim stavkama	21,652	12,785
Iznos rezervisanja po vanbilansnim stavkama sa statusom neizvršenja obaveza	482	297
Prosečna stopa rezervisanja po vanbilansnim stavkama	0.46%	0.35%

NPL ratio učešća u kreditima (odnos problematičnih kredita i ukupnih potraživanja po osnovu kredita) sa 31.12.2018. godine iznosi 2.33%, dok je ovaj ratio na nivou bankarskog sektora Srbije iznosio 6.4% sa 30.09.2018. godine², odnosno značajno je ispod proseka bankarskog sektora.

Na dan 31.12.2018. godine ukupni bruto problematični krediti bili su pokriveni sa 102.2% isprvkama vrednosti ukupnih kredita, odnosno 26.4% isprvkama vrednosti problematičnih kredita. U prilogu je grafikon kretanja kredita sa statusom neizvršenja obaveza u periodu od kraja 2016. godine do kraja 2018. godine.

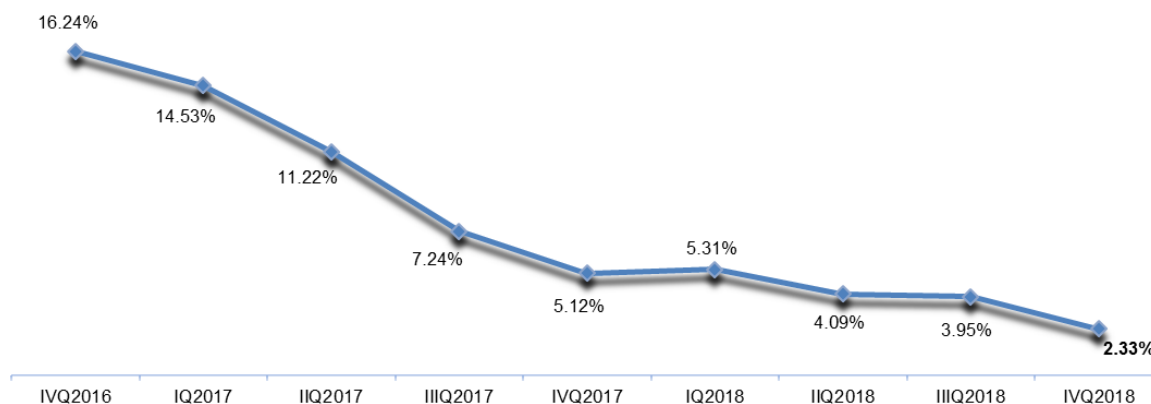
² Izveštaj za III kvartal 2018. godine - Bankarski sektor u Srbiji

Graf 12. Kretanje kredita sa statusom neizvršenja obaveza u periodu od 31.12.2016. do 31.12.2018. godine

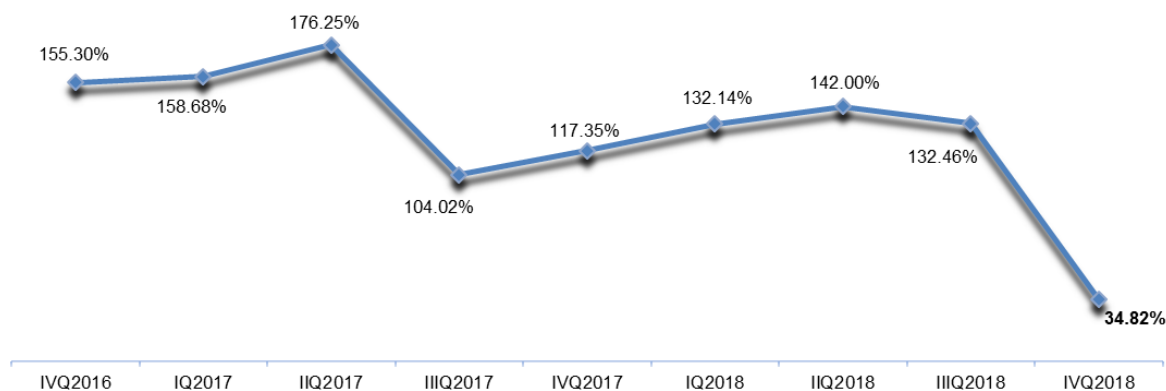

Kontinuirano smanjenje NPL racia učešća u kreditima posledica je istovremene naplate dela problematičnih potraživanja i odobravanja novih kredita aktivnim privrednim društvima.

Graf 13. Krediti u statusu neizmirenja obaveza / bruto krediti, kraj perioda

Graf 14. Pokriće kredita u statusu neizmirenja obaveza (MRS Ispravka / NPL), kraj perioda

Kreditni rizik je najznačajniji rizik kome je Banka u svom poslovanju izložena i definisan je kao rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled neizvršenja obaveza dužnika prema Banci. Poslovna politika Banke zahteva i predviđa maksimalnu zaštitu Banke od izloženosti kreditnom riziku.

11.3.2. Kreditno-devizni rizik

U narednoj tabeli dat je prikaz ukupnih plasmana odobrenih pravnim licima izloženih povišenom uticaju deviznog rizika.

Tabela 62. Plasmani Banke klijentima izloženim povišenom nivou deviznog rizika

	u hiljadama dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
Privredna društva - krediti	561,698	1,014,326
Privredna društva - eskontni poslovi	2,151,621	442,410
Strana lica - faktoring	53,309	26,022
Vanbilansne pozicije	986,635	975,533
Ukupno	3,753,263	2,458,291

U odnosu na 31.12.2017. godine došlo je do uvećanja plasmana odobrenih pravnim licima izloženih povišenom uticaju deviznog rizika za 52.7%, a kao posledica porasta ukupnog portfolija.

11.3.3. Rizik likvidnosti

Banka na dnevnom nivou prati vrednost pokazatelja likvidnosti obračunat kao odnos likvidne aktive i likvidne pasive u skladu sa Odlukom o upravljanju rizicima Narodne banke Srbije.

U skladu sa regulatornim zahtevima Banka je pokazatelje likvidnosti održavala na nivou iznad 1.00 tj. iznad 0.70³. U cilju zaštite od rizika likvidnosti, Banka je utvrdila interne limite pokazatelja likvidnosti i užeg pokazatelja likvidnosti, kada su obračunati kao proseci pokazatelja likvidnosti za sve radne dane u mesecu.

U najvećem delu 2018. godine, prosečna mesečna vrednost pokazatelja likvidnosti, kao i prosečna mesečna vrednost užeg pokazatelja likvidnosti su bili iznad interno propisanog minimalnog nivoa.

Pokazatelj dnevne likvidnosti Banke se tokom 2018. godine kretao u rasponu od 1.51 do 3.58, dok se uži pokazatelj likvidnosti kretao u rasponu od 0.84 do 2.23. Na dan 31.12.2018. godine vrednost pokazatelja likvidnosti je bila 2.61, a užeg pokazatelja likvidnosti 1.31.

Narodna banka Srbije je propisala izračunavanje pokazatelja pokrića likvidnom aktivom, koji se izračunava za poslednji radni dan u mesecu i koji predstavlja odnos zaštitnog sloja likvidnosti Banke⁴ i neto odliva njenih likvidnih sredstava do kojih bi došlo tokom narednih 30 dana od dana računanja ovog pokazatelja u pretpostavljenim uslovima stresa⁵.

Banka je dužna da ovaj pokazatelj održava zbirno u svim valutama na nivou koji nije niži od 100%, dok su ograničenja vezana za strukturu zaštitnog sloja likvidnosti propisana na način da najmanje 60% zaštitnog sloja likvidnosti čini likvidna aktiva prvog reda, odnosno 30% likvidna aktiva prvog reda bez pokrivenih obveznica i najviše 15% likvidna aktiva drugog B reda. U cilju zaštite od rizika likvidnosti Banka je definisala interni limit pokazatelja pokrića likvidnom aktivom na nivou od najmanje 110%.

Na dan 31.12.2018. godine vrednost ovog pokazatelja iznosila je zbirno po svim valutama 143.64%, što je iznad i regulatorno i interno definisanog nivoa. Takođe su ispunjeni i uslovi vezani za zaštitni sloj likvidnosti koji na dan 31.12.2018. godine čini isključivo likvidna aktiva prvog reda.

³ Prema Odluci o upravljanju rizikom likvidnosti Narodne banke Srbije Banka je dužna da nivo likvidnosti održava tako da

1. Pokazatelj likvidnosti:
 - Iznosi najmanje 1 kada je obračunat kao prosek pokazatelja likvidnosti za sve radne dane u mesecu, ne bude manji od 0.9 duže od tri uzastopna radna dana u mesecu, iznosi najmanje 0.8 kada je obračunat za jedan radni dan.
2. Uži pokazatelj likvidnosti:
 - Iznosi najmanje 0.7 kada je obračunat kao prosek pokazatelja likvidnosti za sve radne dane u mesecu, ne bude manji od 0.6 duže od tri uzastopna radna dana u mesecu, iznosi najmanje 0.5 kada je obračunat za jedan radni dan.

⁴ Zaštitni sloj likvidnosti – iznos likvidne aktive koju banka u skladu sa Odlukom o upravljanju rizikom likvidnosti može da uključi u obračun pokazatelja pokrića likvidnom aktivom.

⁵ Stes je iznenadno i ozbiljno pogoršanje likvidnosti i / ili solventnosti banke usled promena tržišnih uslova i / ili faktora koji su specifični za određenu banku, akogi mogu da dovedu do značajnog rizika da banka neće moći da ispuni svoje obaveze koje dospevaju u narednih 30 dana

Tabela 63: Ročna struktura aktive i obaveza sa 31.12.2018. godine

Pozicija	u hiljadama dinara													
	dospeli	do 7 d	8 - 15 d	16 -30 d	31-90 d	91-180d	181-365d	1 - 2 g	2 - 5 g	5 - 10g	10 - 15 g	15 - 20 g	Bez roka	Ukupno
Aktiva														
Gotovina i sredstva kod centralne banke	-	1,639,908	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	271,555	1,911,463
Hartije od vrednosti	-	-	-	-	-	1	-	207,588	-	282,254	-	-	6,855	496,698
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	51	1,901,726	-	-	106,710	-	58,017	-	-	-	-	-	-	2,066,505
Kredit i potraživanja od komitenata	200,233	120,177	103,526	755,632	2,607,257	1,461,126	2,244,528	919,496	721,035	137,878	95,511	66,461	-	9,432,859
Ostala aktiva	58,981	372	426	798	3,192	4,787	9,841	-	-	-	-	-	1,637,240	1,715,637
Ukupna aktiva	259,265	3,662,184	103,952	756,430	2,717,159	1,465,914	2,312,385	1,127,084	721,035	420,131	95,511	66,461	1,915,650	15,623,162
% Ukupna aktiva	1.66%	23.44%	0.67%	4.84%	17.39%	9.38%	14.80%	7.21%	4.62%	2.69%	0.61%	0.43%	12.26%	
Obaveze														
Depoziti i ostale finans.obaveze prema bankama, drugim finans.institucijama i centralnoj banci	4	77,762	-	-	-	-	6,000	-	-	-	-	-	-	83,766
Depoziti i ostale finans.obaveze prema drugim komitentima	16,653	699,232	36,291	160,051	1,400,379	1,597,078	2,233,509	4,966,065	123,997	9,263	886	-	38,528	11,281,932
Ostale obaveze i rezervisanja	4,469	6,611	689	1,764	55,022	8,000	-	47,710	-	-	-	-	238,932	363,196
Ukupne obaveze	21,126	783,604	36,981	161,815	1,455,401	1,605,078	2,239,509	5,013,775	123,997	9,263	886	-	277,459	11,728,894
% Ukupne obaveze	0.18%	6.68%	0.32%	1.38%	12.41%	13.68%	19.09%	42.75%	1.06%	0.08%	0.01%	0.00%	2.37%	
Disparitet	238,140	2,878,580	66,971	594,615	1,261,758	(139,164)	72,876	(3,886,691)	597,037	410,869	94,625	66,461	1,638,190	
Kumulativni disparitet	-	2,878,580	2,945,551	3,540,166	4,801,924	4,662,760	4,735,636	848,945	1,445,983	1,856,852	1,951,477	2,017,938	-	
Disparitet / Ukupna aktiva	1.52%	18.43%	0.43%	3.81%	8.08%	(0.89%)	0.47%	(24.88%)	3.82%	2.63%	0.61%	0.43%	10.49%	
Disparitet / Ukupne obaveze	2.03%	24.54%	0.57%	5.07%	10.76%	(1.19%)	0.62%	(33.14%)	5.09%	3.50%	0.81%	0.57%	13.97%	
Koeficijent osetljivosti	-	4.67	2.81	4.67	1.87	0.91	1.03	0.22	5.81	45.36	107.74	-	6.90	
Relativni disparitet	-	0.18	0.19	0.23	0.31	0.30	0.30	0.05	0.09	0.12	0.12	0.13	-	

Tabela u nastavku prikazuje vrednosti internih pokazatelja koje Banka koristi za procenu strukturne likvidne pozicije.

Tabela 64. Interni indikatori likvidnosti na dan 31. decembar 20 18. godine

Pokazatelji	Vrednost na dan
Promptna likvidnost (0-7)	6.89%
Likvidna sredstva (0-90)	6.93%
Vanbilansne obaveze	41.77%

Pokazatelj promptne likvidnosti / likvidnih sredstava predstavlja procentualno učešće likvidne aktive dospeća do 7 dana / 90 dana korigovane za obaveze prema drugim bankama po osnovu kredita preko noći i iznosa depozita iznad limita visoke koncentracije i ukupne aktive.

Pokazatelj vanbilansnih obaveza predstavlja procentualno učešće vanbilansnih obaveza po kojima može doći do plaćanja ponderisanih usvojenim ponderima utvrđenim na osnovu izvršene analize i likvidne aktive dospeća do 90 dana korigovane za obaveze prema drugim bankama po osnovu kredita preko noći i iznosa depozita iznad limita visoke koncentracije.

11.3.4. Rizici koncentracije

Ukupan iznos velikih izloženosti Banke ima vrednost 5,650,552 hiljade dinara, što predstavlja 166.45% kapitala Banke sa 31.12.2018. godine.

Učešće velikih izloženosti u kapitalu uvećano je u odnosu na stanje sa kraja 2017. godine, a najviše usled porasta izloženosti po poslovima otkupa potraživanja.

Banka na dan 31.12.2018. godine nije imala izloženosti preko regulatornog limita dozvoljene izloženosti prema jednom licu ili grupi povezanih lica od 25% kapitala Banke.

Tabela 65. Kretanje pokazatelja izloženosti

Naziv pokazatelja	31.12.2018.	30.09.2018.	30.06.2018.	31.03.2018.	31.12.2017.	Propisani okviri
Učešće velikih izloženosti u kapitalu	166.45%	144.65%	109.34%	101.06%	77.81%	Max 400%

11.3.5. Rizici ulaganja

U skladu sa regulativom Narodne banke Srbije, redovno se prate ulaganja Banke u cilju da se obezbedi da ulaganje Banke u jedno lice koje nije u finansijskom sektoru ne pređe 10% kapitala Banke, kao i da ulaganja Banke u lica koja nisu u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva Banke ne pređu 60% kapitala Banke.

Ukupni trajni ulozi Banke (ulozi u osnovna sredstva i ulaganja u lica koja nisu u finansijskom sektoru) na dan 31.12.2018. godine iznose 1,580,526 hiljada dinara i predstavljaju 46.55% kapitala Banke.

Tabela 66. Kretanja pokazatelja učešća trajnih ulaganja u kapitalu

Naziv pokazatelja	31.12.2018.	30.09.2018.	30.06.2018.	31.03.2018.	31.12.2017.	Propisani okviri
Učešće trajnih ulaganja banke u kapitalu	46.55%	46.67%	46.87%	47.88%	47.14%	Max 60%

11.3.6. Devizni rizik

U skladu sa regulatornim zahtevima Narodne banke Srbije, kontinuirano se održava devizna pozicija u granicama zakonski propisanog maksimuma u odnosu na kapital. Ukupna neto otvorena devizna pozicija Banke na dan 31.12.2018. godine iznosi 226,617 hiljada dinara, dok pokazatelj deviznog rizika iznosi 6.68%.

Tabela 67. Pokazatelj deviznog rizika Banke

Datum	Otvorena pozicija										u hiljadama dinara	
	EUR		USD		CHF		ostale valute		Ukupno		Otvorena pozicija	Pokazatelj deviznog rizika u %
	Duga	Kratka	Duga	Kratka	Duga	Kratka	Duga	Kratka	Duga	Kratka		
31.12.2018.	30,630	-	195,987	-	-	5,387	-	2,760	226,617	8,147	226,617	6.68
30.09.2018.	-	95,309	187,119	-	-	2,322	-	2,619	187,119	100,250	187,119	5.50
30.06.2018.	273,595	-	234,824	-	-	2,262	-	1,359	508,419	3,621	508,419	14.95
31.03.2018.	9,328	-	272,035	-	-	983	7,716	-	289,079	983	289,079	8.66
31.12.2017.	14,524	-	76,735	-	-	938	4,378	-	95,637	938	95,637	2.81
30.09.2017.	65,345	-	68,036	-	-	474	5,725	-	139,106	474	139,106	4.1
30.06.2017.	403,550	-	62,149	-	-	509	8,608	-	474,307	509	474,307	14.19
31.03.2017.	14,628	-	39,974	-	1,369	-	2,611	-	58,582	-	58,582	1.86

Pokazatelj deviznog rizika se tokom 2018. godine kretao u rasponu od 0.56% do 14.95%, pri čemu je maksimalno dozvoljeni nivo bio 20% u odnosu na kapital Banke, dok je interni limit iznosio 15% u odnosu na kapital banke.

Tokom 2018. godine perioda ostvaren je kumulativni dobitak po osnovu realizovanih kursnih razlika (bez efekata svop transakcija) u iznosu 14,077 hiljada dinara.

Tabela 68. VaR neto otvorene devizne pozicije

Valutni VaR	VaR na dan	Prosečan VaR	Minimalni VaR	u hiljadama dinara	
				Maksimalni VaR	
31.12.2018.	5,647	6,554	112	13,798	
30.09.2018.	6,464	5,662	112	13,798	
30.06.2018.	12,050	4,557	112	13,798	
31.03.2018.	489	2,798	489	5,100	
31.12.2017.	2,691	2,708	92	5,100	

Prema podacima na dan 31.12.2018. godine, a imajući u vidu kretanje deviznih pariteta valuta na domaćem tržištu u prethodnih 12 meseci, odnosno promene vrednosti korpe valuta i njihovih korelacija, Banka je izložena riziku desetodnevno gubitka vrednosti u iznosu od 5,647 hiljada dinara.

11.3.7. Cenovni rizik

Banka je cenovnom riziku izložena po osnovu pozicija u knjizi trgovanja. Na dan 31.12.2018. godine Banka nije raspolagala tržišnim portfolijem.

Tabela 69. Struktura knjige trgovanja Banke

Pozicija	u hiljadama dinara				
	31.12.2018.	30.09.2018.	30.06.2018.	31.03.2018.	31.12.2017.
	Vrednost	Vrednost	Vrednost	Vrednost	Vrednost
Investicione jedinice	-	10,090	-	-	-
Obveznice	-	-	-	-	90
FWD / Swap	-	-	-	72	-922
Ukupno	-	10,090	-	72	-832

Desetodnevni VaR portfolija pozicija izloženih cenovnom riziku prikazani su u sledećoj tabeli.

Tabela 70. VaR pozicija Banke u knjizi trgovanja

	u hiljadama dinara			
	VaR na dan	Prosečan VaR	Minimalni VaR	Maksimalni VaR
31.12.2018. VaR dužničkih HoV	-	1	-	6
30.09.2018. VaR dužničkih HoV	-	2	-	6
30.06.2018. VaR dužničkih HoV	-	4	-	6
31.03.2018. VaR dužničkih HoV	-	5	3	7
31.12.2017. VaR dužničkih HoV	4	5	3	7

Tabela 71. VaR prema vrsti aktive

VaR pozicije	u hiljadama dinara		
	Obveznice	Investicione jedinice	Svop / Forward ugovori
Na dan 31.12.2018.	-	-	-
Na dan 30.09.2018.	-	60	-
Na dan 30.06.2018.	-	-	-
Na dan 31.03.2018.	-	-	1,297
Na dan 31.12.2017.	4	-	3,692

11.3.8. Kamatni rizik

Pregled rizika od promene kamatnih stopa se vrši korišćenjem prihvatljivih kamatnih stopa, na osnovu kojih monetarna sredstva i obaveze mogu da se revalorizuju za vrlo kratko vreme i svaki rizik od promena kamatnih stopa postaje materijalno neznačajan. Bruto kamatno osetljiva sredstva i obaveze su prikazane u knjigovodstvenim iznosima i razvrstane na osnovu dospeća plasmana i obaveza, odnosno na bazi preostalog dospeća do roka ugovorene promene kamatne stope.

Tabela 72. GAP analiza bruto kamatno osetljive aktive i obaveza na dan 31.12.2018. godine

Pozicija	u hiljadama dinara							Ukupno
	do 1 m	1-3 m	3-6 m	6-12 m	1-5 g	5-10 g	preko 10 g	
RSD								
Aktiva	2,623,470	2,501,434	1,299,607	1,849,450	347,173	2,316	-	8,623,450
Obaveze	4,863,167	105,376	289,894	530,304	727	-	-	5,789,468
Disparitet	(2,239,697)	2,396,058	1,009,714	1,319,146	346,445	2,316	-	2,833,982
Kumulativni disparitet	(2,239,697)	156,361	1,166,074	2,485,220	2,831,665	2,833,982	2,833,982	
Koeficijent osetljivosti	0.54	23.74	4.48	3.49	477.27	-	-	
Relativni disparitet	(0.26)	0.02	0.14	0.29	0.33	0.33	0.33	
EUR								
Aktiva	1,079,884	332,768	209,796	431,069	1,242,220	238,533	148,175	3,682,445
Obaveze	534,056	860,098	490,438	1,006,964	616,471	-	6,796	3,514,823
Disparitet	545,829	(527,330)	(280,641)	(575,895)	625,748	238,533	141,378	167,622
Kumulativni disparitet	545,829	18,499	(262,142)	(838,037)	(212,289)	26,244	167,622	
Koeficijent osetljivosti	2.02	0.39	0.43	0.43	2.02	-	21.8	
Relativni disparitet	0.15	0.01	(0.07)	(0.23)	(0.06)	0.01	0.05	
USD								
Aktiva	-	-	-	51,695	208,083	175,596	-	435,373
Obaveze	19,218	13,681	135,689	22,400	1,487	-	-	192,474
Disparitet	(19,218)	(13,681)	(135,689)	29,295	206,596	175,596	-	242,899
Kumulativni disparitet	(19,218)	(32,899)	(168,588)	(139,293)	67,303	242,899	242,899	
Koeficijent osetljivosti	0.00	0.00	0.00	2.31	139.94	-	-	
Relativni disparitet	(0.04)	(0.08)	(0.39)	(0.32)	0.15	0.56	0.56	
UKUPNO								
Aktiva	3,703,354	2,834,202	1,509,404	2,332,214	1,797,475	416,444	148,175	12,741,268
Obaveze	5,416,440	979,155	916,020	1,559,668	618,686	-	6,796	9,496,765
Disparitet	(1,713,087)	1,855,047	593,384	772,546	1,178,790	416,444	141,378	3,244,503
Kumulativni disparitet	(1,713,087)	141,960	735,344	1,507,890	2,686,680	3,103,125	3,244,503	
Koeficijent osetljivosti	0.68	2.89	1.65	1.5	2.91	-	21.8	
Relativni disparitet	(0.13)	0.01	0.06	0.12	0.21	0.24	0.25	

Iz podataka u tabeli evidentiraju se pozitivni dispariteti kamatno osetljive aktive u odnosu na kamatno osetljivu pasivu u dinarima u svim ročnim okvirima osim ročnog okvira do 1 meseca, kao i pozitivni kumulativni dispariteti u svim ročnim grupama, osim ročne grupe do 1 meseca.

Kod poslovanja u evrima, beleže se negativni dispariteti kamatno osetljive aktive i obaveza u ročnim okvirima od 1 do 12 meseci, što za rezultat ima i negativne kumulativne disparitete u ročnim grupama od 3 meseca do 5 godina u ovoj valuti.

Kod poslovanja u dolarima, evidentiraju se negativni dispariteti u svim ročnim okvirima do 6 meseci i negativni kumulativni dispariteti u svim ročnim okvirima do 12 meseci u ovoj valuti.

11.3.9. Rizik zemlje

Banka je u svojim plasmanima sa 31.12.2018. godine bila značajnije izložena prema sledećim zemljama: Italija, Irak, Francuska, Tunis i Nemačka. Svi plasmani izloženi riziku zemlje deo su bankarske knjige. U ukupnim rizičnim plasmanima Banke, plasmani izloženi riziku zemlje učestvuju sa 949,923 hiljade dinara u bruto iznosu, od čega se 58.00% odnosi na Italiju, 18.97% na Irak, 10.13% na Francusku.

Tabela 73. Izloženost Banke po zemljama

Zemlja	u hiljadama dinara			
	Bruto izloženost na dan 31.12.2018.	Učešće	Procenat od kapitala	Bruto izloženost na dan 31.12.2017.
Australija	-	0.00%	0.00%	9,265
Austrija	1,516	0.16%	0.04%	3,213
Belgija	179	0.02%	0.01%	179
Bosna i Hercegovina	2,033	0.21%	0.06%	1,202
Francuska	96,265	10.13%	2.84%	111,002
Irak	180,247	18.97%	5.31%	90
Italija	550,934	58.00%	16.23%	587,832
Makedonija	152	0.02%	0.00%	152
Nemačka	54,324	5.72%	1.60%	898,459
Rusija	4,747	0.50%	0.14%	293,389
Singapur	511	0.05%	0.02%	201
Tunis	59,016	6.21%	1.74%	34,582
Ukupno	949,923	100.00%	27.98%	1,939,567

12. Ostale aktivnosti Banke

12.1. Usklađenost poslovanja

Tokom 2018. godine, najznačajnija aktivnost organizacionog dela Banke nadležnog za usklađenost poslovanja bila je realizacija poslova u vezi usklađivanja internih akata sa izmenama i dopunama regulatornog okvira za poslovanje Banke.

Aktivnosti organizacionog dela za kontrolu usklađenosti poslovanja Banke podeljene su u dva segmenta i to na aktivnosti po pitanju sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma i aktivnosti na kontroli usklađenosti poslovanja Banke.

Aktivnosti na sprečavanju pranja novca i finansiranju terorizma

Svakodnevno se prate transakcije koje se obavljaju u Banci. Tokom 2018. godine:

- prijavljivane su Ministarstvu finansija - Upravi za sprečavanje pranja novca (USPN) transakcije preko 15,000 evra u gotovom novcu;
- odgovorano je na upite USPN kojima su traženi podaci o poslovnom odnosu za fizička lica i pravna lica.

Aktivnosti na kontroli usklađenosti poslovanja Banke

Tokom godine:

- po objavljivanju u Službenom glasniku RS, dostavljali su se izveštaji i informacije o novim propisima;
- usklađivan je veći broj unutrašnjih opštih akata u skladu sa novim propisima.

Poslovi praćenja i procene rizika usklađenosti poslovanja

Rizik usklađenosti poslovanja, prema postojećoj Metodologiji Banke, identifikuje se, meri i kontroliše krajem svake godine, na osnovu samoprocene mogućnosti nastupanja, izvršene od strane direktora organizacionih delova Banke.

Na osnovu poslednje sprovedene procene verovatnoće nastupanja rizika usklađenosti poslovanja može se konstatovati da se preko 89% ocena mogućnosti nastupanja rizika od finansijskog gubitka i reputacionog rizika kretala u rasponu od "veoma malog" do "srednjeg", a za rizik od sankcija regulatornog tela 95%. Izloženost rizicima usklađenosti poslovanja je predmet redovnog izveštavanja u Banci.

Banka redovno vrši evidentiranje nastalih rizika usklađenosti poslovanja. Pored redovnog izveštavanja, u slučaju kada se proceni da nedostaci koji su utvrđeni prilikom vršenja kontrole mogu da imaju za posledicu nastupanje rizika, o istima se vanredno i promptno izveštavaju organi upravljanja Banke. Tokom izveštajnog perioda nije bilo potrebe da se organi upravljanja Banke izveštavaju o pojavi prethodno navedenih rizika.

12.2. Informaciono-komunikaciona tehnologija

Informacioni sistem Banke predstavlja značajan element funkcionisanja Banke. Banka se u značajnoj meri oslanja na informacione tehnologije u sprovođenju korporativnih odluka i dostizanju strateških ciljeva, a uz kontinuirano održavanje svakodnevnih aktivnosti na visokom nivou.

Banka je uspostavila organizacionu strukturu koja joj omogućava da na adekvatan način upravlja informacionim sistemom. Sektor informaciono komunikacionih tehnologija (SIKT) je organizacioni deo Banke čiji je zadatak da upravlja informacionim sistemom Banke, da upravlja rizicima u oblasti informacione bezbednosti, da kroz obavljanje poslova i odgovornosti zaposlenih vrši zaštitu informacionih dobara, odnosno sredstava i imovine za nadzor nad poslovnim procesima od značaja za informacionu bezbednost.

U okviru SIKT-a organizacioni deo nadležan za sistem i komunikacionu podršku odgovoran je za upravljanje informaciono komunikacionim sistemom Banke i vodi računa o njegovoj sigurnosti i zaštiti. Obezbeđuje funkcionisanje Internet sistema i komunikacije elektronske pošte i antivirus zaštitu informacionog sistema. Pored toga projektuje i implementira izmene, poboljšanja i zamenu hardverskih i komunikacionih resursa.

U okviru SIKT-a organizacioni deo nadležan za razvoj i softversku podršku nadležan je za obezbeđenje funkcionisanja informacionog sistema Banke u pogledu razvoja, unapređenja, nabavke i održavanja bankarskog i drugih aplikativnih softvera i podrške zaposlenima. U okviru istog se obavljaju i funkcije održavanja tako da funkcije razvoja i održavanja nisu potpuno razdvojene.

Prema strukturi izvršenih aplikativnih zahteva i intervencija tokom izveštajnog perioda može se konstatovati da su rešavanja aplikativnih zahteva, kao i izrada eksternih i internih izveštaja prioritetan posao nadležnog organizacionog dela za razvoj i softversku podršku.

Elektronsko bankarstvo i kartičarstvo

Banka koristi sisteme elektronskog bankarstva i usluge servisnog centra kompanija Asseco SEE i Halcom kako bi svojim klijentima omogućila bolju uslugu i dostupnost na svakom mestu. Obzirom da Banka nema raširenu mrežu ekspozitura i bankomata ovo je jedini način da se Banka približi svojim klijentima i omogućiti im da koriste usluge Banke i raspolažu svojim depozitima. Broj klijenata, naročito pravnih lica koji koriste usluge elektronskog bankarstva je vrlo visok tako da je u 2018. godini dostigao procenat od 86.7 %.

Integrirani sistem menadžmenta

Zbog potrebe za kontinuiranom kontrolom primene zahteva standarda u procesima, odnosno, organizacionim delovima, prati se ispunjenje zahteva standarda koji se odnose pravilnu primenu usvojenih procedura i uputstava, otklanjanje uočenih neusaglašenosti u internim aktima Banke, sprovođenje preventivnih i korektivnih mera, unapređenja, obuke i edukaciju zaposlenih, kao i postupanje u vezi sa usvojenim aktima koji se odnose na bezbednost informacija i zaštitu životne sredine. Imajući u vidu neophodnost praćenja, usaglašavanja i primene zakonske regulative i odluka nadležnih organa potvrđena je puna posvećenost najvišeg rukovodstva u sprovođenju zahteva standarda donošenjem odgovarajućih odluka.

Tokom marta 2018. godine Banka je od strane sertifikacionog tela DAS SEE iz Velike Britanije dobila potvrdu resertifikacije Integriranog sistema menadžmenta (ISM) za tri standarda i to: ISO 9001:2015 Sistema menadžmenta kvaliteta - QMS, ISO 27001:2013 Standarda za bezbednost informacija - ISMS i ISO 14001:2015 Standarda za zaštitu životne sredine. Novi sertifikati su izdati na tri godine i važe do marta 2021. godine. Predstavnici sertifikacionog tela DAS SEE su konstatovali da je primena Integriranog sistema menadžmenta na najvišem nivou, sa preporukom da se održi na istom nivou primene, a preporuke koje su iznete date su u cilju poboljšanja sistema i njegovog kontinuiranog unapređenja.

12.3. Upravljanje lošim plasmanima

Sa stanjem na dan 31.12.2018. godine, ukupni loši plasmani Banke se odnose na potraživanja od 36 dužnika, od čega 16 dužnika pravnih lica i 20 dužnika fizičkih lica, koji su Banci na kraju 2018. godine dugovali ukupno 208.19 mil. dinara.

Od navedenih ukupnih potraživanja Banke, po stanju na dan 31.12.2018. godine Banka potražuje od:

- pravnih lica iznos od 205.16 mil. dinara
- fizičkih lica iznos od 3.03 mil. dinara

Pored navedenog portfolija, nastavljeni su postupci u cilju naplate i od 37 klijenata pravnih lica i od 29 klijenata fizičkih lica za koje su organi Banke, u prethodnom periodu, odobrili prenos bilansnih potraživanja Banke u vanbilansnu evidenciju.

Takođe, vode se postupci naplate protiv 22 fizička lica koji su jemci ili založni dužnici za plasmane odobrene pravnim licima.

Tabela 74. Naplaćena potraživanja od pravnih i fizičkih lica

		u hiljadama dinara	
<u>Osnov plaćanja</u>		<u>Iznos</u>	<u>Broj klijenata</u>
Pravna lica	naplata od strane suda	265	1
	prodaja potraživanja Banke	43,214	3
	prodaja založenih akcija	18,347	1
	uplata dužnika	3,200	2
	uplata iz stečaja	31,179	4
	izdavanje u zakup nepokretnosti	710	1
	uplata lica povezanih sa dužnikom	9,071	6
	realizacija pravosnažnih UPPR-ova	1,260	1
	naplata od strane izvršitelja	127	2
	prodaja nepokretnosti	8,267	1
	Ukupno pravna lica		115,638
Fizička lica	naplata od strane suda	196	1
	naplata od strane izvršitelja	542	8
	uplata dužnika	732	8
	izdavanje u zakup nepokretnosti	899	2
	uplata lica povezanih sa dužnikom	118	2
	Ukupno fizička lica		2,487
Ukupno		118,125	43

Tokom 2018. godine ukupan iznos naplaćenih potraživanja od pravnih i fizičkih lica iznosi 118.13 mil. dinara.

Tokom 2018. godine, Banka je nastavila da u skladu sa svojim mandatima dobijenim od nominalnih poverilaca proaktivno deluje u cilju obezbeđenja preduslova za započinjenje procesa identifikacije i usaglašavanja potraživanja srpskih kreditnih komercijalnih poverilaca od kubanskih dužnika / garanta.

12.5. Aktivnosti istraživanja i razvoja

Razvoj Banke zasniva se na kontinuiranom uvođenju novih proizvoda i tehnologija. S tim u vezi, osnovni segment aktivnosti u ovom procesu čini istraživanje tržišta, kao polazna osnova u uvođenju novih proizvoda, kao i kontinuirano praćenje razvoja i primene novih tehnologija u bankarskim procesima. U tom smislu Banka permanentno vrši istraživanje tržišta, što pretpostavlja sprovođenje sledećih grupa istraživanja:

- istraživanje pozicioniranosti Banke;
- istraživanje konkurencije;
- istraživanja u domenu privrede i velikih sistema;
- istraživanja u domenu stanovništva;
- istraživanja u vezi proizvoda i usluga na tržištu;
- istraživanje po potrebi sektora, odeljenja i ekspozitura.

Istraživanje podrazumeva sistemsko prikupljanje periodičnih i drugih izveštaja ostalih banaka, kao i finansijskih institucija regiona i ocenu njihove profitabilnosti, rentabilnosti i likvidnosti poslovanja, sagledavanje proizvoda i usluga koje nude, kao i tržišnih cena istih.

12.6. Korporativna odgovornost prema društvu

Tokom 2018. godine, pored redovnih aktivnosti u radu nacionalne mreže Globalnog dogovora Srbija, uključujući i angažovanje u radnim grupama za borbu protiv korupcije i za korporativnu društvenu odgovornost (KDO) u bankarstvu i finansijama, pripremljen je i novi deveti izveštaj o napretku Banke. U izveštaju se detaljno elaboriraju aktivnosti Banke u okviru napredne faze primene principa korporativne društvene odgovornosti na eksternom i internom nivou.

Novim izveštajem o napretku predstavljen je dalji napredak u izgradnji profila Banke kao odgovornog poslovnog subjekta koji na unutrašnjem i eksternom planu doprinosi održivom razvoju, ali i napredak koji se odvija kroz normativno unapređenje materije koja je povezana sa društveno odgovornim poslovanjem i konkretne aktivnosti kojima se implementiraju principi Globalnog dogovora i novi ciljevi održivog razvoja.

12.7. Informacije u vezi sa ulaganjima u cilju zaštite životne sredine

U cilju doprinosa zaštiti čovekove okoline i ekoloških staništa, Banka je i u 2018. godini nastavila saradnju sa specijalnim rezervatom prirode Rezervat „Uvac“ d.o.o., Nova Varoš.

Banka primenjuje Integrirani sistem menadžmenta kvaliteta za tri ISO standarda (ISO 9001:2015 Sistema menadžmenta kvaliteta - QMS, ISO 27001:2013 Standarda za bezbednost informacija - ISMS i ISO 14001:2015 Standarda za zaštitu životne sredine) čime se dugoročno opredelila za poštovanje osnovnih principa menadžmenta kvaliteta, bezbednosti informacija i zaštite životne sredine. Kada je u pitanju zaštita životne sredine, Banka je postavila za ciljeve brigu o uticajima na životnu sredinu, štednju resursa i energije, upravljanje svim vrstama otpada, kao i vršenje merenja i praćenja uticaja na životnu sredinu.

12.8. Implementacija ISO standarda

Banka primenjuje Integrirani sistem menadžmenta kvaliteta za standarde ISO 9001:2015, ISO 14001:2015 i ISO 27001:2013. Tokom marta 2018. godine, Banka je od strane sertifikacionog tela dobila potvrdu resertifikacije Integriranog sistema menadžmenta

Predstavnici sertifikacionog tela DAS SEE su konstatovali da Banka ispunjava sve zahteve standarda što su potvrdili svojim nalazima i preporukama.

Kontinuirano se prati izvršavanje zahteva sva tri ISO standarda tako što se sprovode sledeće aktivnosti:

- sva nova dokumentacija, kao i ažuriranje postojeće dokumentacije se usklađuje sa zahtevima standarda u skladu sa odgovarajućim procedurama;
- zaposleni se upućuju na obuke, stručna usavršavanja, seminare i omogućeno im je praćenje stručne literature u skladu sa odgovarajućom internom regulativom;
- vrši se kontrola neusaglašenosti i prijavljivanje incidenata u skladu sa predmetnim procedurama;
- sprovode se zahtevi ISMS standarda koji se odnose na sigurnost informacija;
- sprovode se zahtevi EMS standarda u vezi odlaganja otpada, štednje energetske resursa i ostalih aspekata i uticaja na životnu sredinu u skladu sa odgovarajućim procedurama.

U skladu sa Poslovnikom integriranog menadžmenta, kao i u skladu sa svojim odgovornostima i ovlašćenjima, Predstavnik rukovodstva za kvalitet vrši redovan nadzor i daje instrukcije u vezi sprovođenja zahteva sva tri standarda i obezbeđuje poštovanje usvojenih Politika kvaliteta, Politike sigurnosti informacija i Politike zaštite životne sredine.

U razvoju principa korporativnog upravljanja koje primenjuje u svom radu, Banka se oslanja na važeće zakonske okvire, pravila i propise, svoj međunarodni razvoj, kao i na interne korporativne vrednosti.

Pravila korporativnog upravljanja Banke su sumirana u Kodeksu korporativnog upravljanja koji je objavljen na internet prezentaciji Banke.

Osnovna pravila korporativnog upravljanja Banke odnose se na:

- punu zaštitu prava akcionara Banke;
- jasno definisane nadležnosti i dužnosti članova Upravnog odbora i Skupštine akcionara Banke;
- profesionalne i lične kvalitete članova IO Banke;
- sprovođenju poslova nadzora i kontrole, kao procesa koji zajednički, u okviru svojih nadležnosti, sprovode Upravni odbor i nadzorni organ društva;
- nezavisnu eksternu reviziju poslovanja, u skladu sa Odlukom o izboru nezavisnog revizora društva koju donosi Skupština na predlog Upravnog odbora Banke;
- usvojenim opštim aktima Banke kojima se implementira takvo interno regulatorno okruženje koje omogućuje da Banka svoju organizaciju i poslovanje uređuje u skladu sa sopstvenim potrebama i specifičnostima delatnosti koje obavlja, te standardima najbolje prakse;
- jasnu, pisanu i javno dostupnu politiku izveštavanja Banke, koja definiše principe, pravila i procedure izveštavanja akcionara, nadležnih organa i javnosti;
- javnu dostupnost svih materijalnih informacija u okviru finansijskih i poslovnih izveštaja, kao i blagovremeno izveštavanje javnosti o svim materijalnim informacijama po pitanju bitnih događaja.

Osnovni definisani strateški ciljevi Banke za period od 2019. do 2023. godine su:

- očuvanje statusa stabilne i ugledne finansijske institucije univerzalne orijentacije,
- očuvanje poverenja svih svojih klijenata i obezbeđenje sigurnosti i profitabilnosti njihovih ulaganja,
- pružanje pomoći klijentima u njihovom poslovanju, razvoju i poslovnim projektima na način da se uspostavi dugoročna saradnja sa što većim brojem kvalitetnih i perspektivnih klijenata, kako korporativnih, tako i malih i srednjih preduzeća, pogotovu onih izvozne orijentacije,
- ostvarivanje sinergije poslovanja i rasta, maksimiziranjem saradnje sa svojim klijentima,
- podsticanje efikasnosti rada i tržišne specijalizacije,
- stabilno, likvidno, rentabilno i ekonomično poslovanje,
- jačanje kapitalne osnove kroz kontinuirano ostvarenje dobiti,
- dalji rast obima bilansne aktive i iznosa depozita,
- rast tržišnog učešća i jačanje tržišne pozicije Banke u bankarskom sektoru Srbije,
- proširenje baze klijenata kroz tržišnu identifikaciju usluga Banke kod potencijalnih klijenata putem proaktivnih marketing aktivnosti,
- aktivan menadžment kreditnog portfolija Banke, uz proširenje baze klijenata i dalju diversifikaciju plasmana,
- aktivno upravljanje lošim plasmanima,
- održavanje stabilnosti izvora finansiranja Banke.

U funkciji realizacije gore navedenih strateških ciljeva Banka će razvijati moderan sistem praćenja i unapređenja poslovanja sa aspekta procene izloženosti rizicima, uz pravovremeno i adekvatno reagovanje uvođenjem korektivnih mera, a što podrazumeva i permanentnu edukaciju zaposlenih u cilju potpunog razumevanja procesa upravljanja rizicima, primenu dobrog korporativnog upravljanja, kao i redovne komunikacije sa rukovodstvom Banke.

Kako su gore pomenuti strateški ciljevi zasnovani na informacijama koje potiču iz okruženja, njihova realizacija zavisice, između ostalog, i od namera drugih privrednih subjekata iz okruženja, kao i ekonomskih, tehnoloških i drugih činilaca koji determinišu svaku plansku odluku, što pretpostavlja rizik i neizvesnost ispunjenja. Shodno prethodnom, ovako definisana strategija biće predmet kontinuirane analize, a u slučajevima značajnih odstupanja ostvarenih u odnosu na planirane uslove poslovanja, ista će se i korigovati na godišnjem nivou.

14. Poslovanje sa povezanim licima

14.1. Potraživanje i obaveze iz odnosa sa povezanim licima

Stanja potraživanja i obaveza na dan 31. decembar 2018. i 2017. godine proistekla iz transakcija sa akcionarima i drugim povezanim licima sa Bankom prikazana su u narednoj tabeli.

Tabela 77. Potraživanja i obaveze iz odnosa sa povezanim licima

	u hiljadama dinara	
	31.12.2018.	31.12.2017.
Plasmani:		
Kreditni odobreni akcionarima, bruto	1,232,608	1,198,576
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(12,949)	(22,803)
	1,219,659	1,175,773
Kreditni odobreni rukovodstvu Banke, bruto	10,494	10,962
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(655)	(49)
	9,839	10,913
Kreditni odobreni ostalim povezanim licima Banke, bruto	4,605	5,149
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(55)	(26)
	4,550	5,123
Plasmani, neto	1,234,048	1,191,809
Depoziti i ostale obaveze:		
Depoziti akcionara	1,175,319	929,090
Depoziti članova odbora Banke	68,834	69,998
Depoziti ostalih povezanih lica	22,379	18,903
	1,266,532	1,017,991
Izdane garancije i preuzete neopozive obaveze:		
Akcionari	1,199,031	1,034,583
Članovi odbora Banke	1,360	877
Ostala povezana lica	674	450
	1,201,065	1,035,910

14.2. Rezultat poslovanja sa povezanim licima

Prihodi od kamata, naknada i provizija ostvareni iz transakcija sa povezanim pravnim licima u 2018. godini su iznosili 14,001 hiljadu dinara (2017. godina: 13,150 hiljada dinara), dok su rashodi od kamata, naknada i provizija iznosili 1,226 hiljada dinara (2017. godina: 1,053 hiljade dinara).

15. Razvoj Banke u narednom periodu

15.1. Strateški ciljevi Banke

Definisane strateške ciljeve Banka će realizovati kroz sledeće aktivnosti:

- razvijanjem stabilnih, dugoročnih i sveobuhvatnih partnerskih odnosa sa klijentima;
- daljom izgradnjom sistema poslovnosti, odgovornosti i visoke profesionalnosti u odnosima sa klijentima;
- korišćenjem svih svojih raspoloživih resursa u cilju unapređenja postojećih poslova i uvođenja i razvoja novih usluga, kao i specijalizacije usluga koje će biti fokusirane na potrebe individualnih klijenata;
- implementacijom efikasnog poslovanja;
- jačanjem finansijske podrške malim i srednjim preduzećima i izvozniciima;
- kontinuiranim upravljanjem rizicima, uz održavanje visoke likvidnosti i finansijske stabilnosti Banke;
- menadžmentom kreditnog portfolija, kroz povećanje broja i diversifikaciju plasmana klijentima Banke uz prateće povećanje obima platnog prometa i ostvarenog prihoda od naknada i provizija;
- intenzivnim monitoringom i naplatom kredita u cilju održavanja kvaliteta kreditnog portfolija;
- daljim aktivnim upravljanjem lošim plasmanima i naplatom dospelih potraživanja iz prethodnih godina koja se nalaze u statusu neizmirenja;
- rastom plasmana u instrumente finansijskog tržišta, kroz ulaganje u nove proizvode;
- daljom diversifikacijom depozita kroz poboljšanje ročnosti i stabilizaciju cena izvora sredstava uz istovremeno očuvanje nivoa postojećih depozita;
- racionalizacijom poslovanja, u delu upravljanja operativnim rashodima poslovanja, uz kontinuirano praćenje i analizu troškova;
- razvojem i implementacijom odgovarajuće marketing strategije;
- kontinuiranim održavanjem i unapređenjem informacionog sistema Banke;
- povlačenjem potencijalnih kreditnih linija, namenjenih, prvenstveno, razvoju malih i srednjih preduzeća i podsticanju izvoza;
- unapređenjem ljudskih resursa, kroz stalan razvoj i stručno osposobljavanje svih zaposlenih.

15.2. Realizacija strateških ciljeva Banke

Ostvarenje strateških ciljeva Banke definisani Poslovnom strategijom Banke za period od 2019. do 2023. godine biće realizovano uz puno uvažavanje i poštovanje sledećih načela i principa poslovanja Banke:

- puna primena zakonskih propisa, pravila bankarske struke, dobrih poslovnih običaja i poslovne etike,
- rukovođenje interesima svojih akcionara i klijenata, uz poštovanje i uvažavanje interesa drugih, u cilju ostvarivanja ravnopravnih međusobnih odnosa,
- održavanje stabilnosti i sigurnosti poslovanja, kroz kontinuirano jačanje osnovnog kapitala i rezervi Banke,
- implementacija novih trendova u bankarskoj delatnosti, sa najvećim stepenom efikasnosti, koji će omogućiti pravovremeno, dosledno i sigurno ostvarivanje definisanih strateških ciljeva,
- savremenost, težnja ka uvođenju i prihvatanju međunarodnih standarda u poslovanju,
- poštovanje najviših standarda stručnosti i odgovorno i blagovremeno obavljanje svih poslova iz bankarske delatnosti radi sveobuhvatne zaštite preuzetih obaveza, obezbeđenja likvidnosti i blagovremene isplate preuzetih obaveza.

15.3. Poslovna politika i projekcija poslovanja u 2019. godini

U skladu sa strateškim ciljevima Banke, Poslovna politika za 2019. godinu zasnovana je na poštovanju osnovnih principa bankarskog poslovanja, uz potpunu zaštitu interesa akcionara. S tim u vezi, u obavljanju poslovnih aktivnosti Banka će pridržavati sledećih principa poslovanja:

- principa efikasnosti i kvaliteta usluga, kao osnovne pretpostavke za unapređenje poslovanja Banke;
- principa likvidnosti, sa ciljem ostvarenja stabilne likvidne pozicije Banke, kroz jačanje dugoročnih i sopstvenih izvora sredstava i izmenu strukture depozitnog potencijala;
- principa sigurnosti i solventnosti, na bazi usklađivanja ročne strukture obaveza i potraživanja;
- principa profitabilnosti i rentabilnosti, koji ostaju i u narednom periodu jedni od bitnijih principa poslovanja Banke.

Polazeći od prethodnog, kao osnovni ciljevi Poslovne politike Banke u 2019. godini definisani su:

- održavanje kontinuiteta profitabilnosti poslovanja i ostvarenje planirane dobiti;
- kontinuirano indentifikovanje, merenje i procenjivanje rizika i upravljanje rizicima na način koji će omogućiti rast i razvoj Banke, uz održavanje prihvatljivog nivoa rizičnosti definisanog Strategijom upravljanja rizicima;
- nastavak preduzimanja svih raspoloživih mera u naplati potraživanja iz ranijih godina Banke;
- održavanje realnog rasta obima poslovne aktivnosti u skladu sa ograničenjima vezanim za preovlađujuće trendove na tržištu i poslovanje uz potpuno ostvarenje načela likvidnosti, sigurnosti i profitabilnosti i svođenje mogućih rizika na optimalni nivo;
- uvećanje učešća visoko kamatonosne aktive u ukupnom bilansu, uz održavanje optimalne likvidnosti;
- unapređenje i značajan rast kreditnog portfolija, privlačenjem novih klijenata kroz unapređenje postojećih i razvoj novih bankarskih proizvoda i usluga uz visok nivo odgovornosti u postupku odobravanja kredita i učešća u ostalim vidovima finansiranja, uz striktno poštovanje postupaka i kriterijuma upravljanja bankarskim rizicima. S tim u vezi, Banka će težiti povećanju broja klijenta, smanjenju koncentracije i diversifikaciji plasmana;
- dalji razvoj poslova sa fizičkim licima, kroz aktivniju ponudu bankarskih proizvoda, sa ciljem rasta i diversifikacije plasmana;
- razvijanje poslovanja u korporativnom sektoru u cilju, pre svega, zadržavanja i vezivanja na duži rok postojećih klijenata, širenja broja velikih korporativnih klijenata, kao i malih i srednjih preduzeća;
- razvoj novih bankarskih proizvoda i usluga u poslovanju sa malim i srednjim preduzećima, preduzetnicima i stanovništvom;
- održavanje restriktivnog pristupa u delu troškovne politike Banke (efikasno upravljanje jednako kamatonosnim i nekamatonosnim rashodima);
- postizanje stabilnosti izvora sredstava;
- unapređenje efikasnosti u korišćenju unutrašnjih potencijala Banke;
- rast kreditnog potencijala Banke i angažovanje na, u skladu sa potrebama, mogućem otvaranju kreditnih linija kod stranih banaka i međunarodnih organizacija;
- nastavak intenzivnih aktivnosti u delu garancijskog poslovanja Banke;
- rast obima elektronskog platnog prometa, kao i povećanje broja klijenata u dinarskom i deviznom platnom prometu i povećanje broja korisnika usluga platnih kartica Banke;
- dalje unapređenje organizacije i kadrovske strukture (kojom je omogućena odvojenost funkcija preuzimanja rizika od funkcija podrške i kontrole rizika) sa ciljem mogućnosti procene i merenja efekata rada organizacionih jedinica, kao osnove za utvrđivanja zarada zaposlenih;
- stimulatивно nagrađivanje zaposlenih u određenim organizacionim jedinicama Banke, rukovodilaca i drugih lica na ime procenjenog učešća - doprinosa u ostvarivanju odluka Skupštine Banke i postavljenih ciljeva poslovanja;
- unapređenje kvaliteta rada i obezbeđenje daljeg stručnog usavršavanja zaposlenih u Banci, kroz poslovne treninge, kurseve, savetovanja i druge vidove stručnog usavršavanja i obrazovanja.

Ciljevi poslovne politike Banke za 2019. godinu kvantifikovani su u pregledu pozicija, koje su prikazane u sledećim tabelama.

Tabela 76. *Projekcija neto bilansa stanja Banke na dan 31.12.2019. godine*

u hiljadama dinara

	31.12.2019.
Aktiva	
Gotovina i sredstva kod centralne banke	1,371,101
Hartije od vrednosti	500,517
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	2,115,999
Kredit i potraživanja od komitenata	10,065,145
Investicije u zavisna društva	114
Nematerijalna imovina	29,283
Nekretnine, postrojenja i oprema	1,295,931
Investicione nekretnine	253,176
Tekuća poreska sredstva	10,443
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	25,051
Ostala sredstva	70,723
Ukupno aktiva	15,737,483
Pasiva	
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	83,766
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	11,185,844
Rezervisanja	47,039
Odložene poreske obaveze	125,075
Ostale obaveze	200,792
Ukupno obaveze	11,642,515
Kapital	4,094,968
Ukupno pasiva	15,737,483

Tabela 77. Projekcija bilansa uspeha Banke za period januar - decembar 2019. godine

u hiljadama dinara

Pozicija	31.12.2019.
Prihodi od kamata	720,669
Rashodi od kamata	158,581
Neto prihod po osnovu kamata	562,089
Prihodi od naknada i provizija	144,175
Rashodi naknada i provizija	18,146
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	126,029
Neto prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne kaluzule	24,000
Neto prihod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	29,820
Ostali poslovni prihodi	26,325
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	267,531
Troškovi amortizacije	31,999
Ostali prihodi	180
Ostali rashodi	259,659
Rezultat - dobitak pre poreza	209,254

16. Događaji nakon proteka poslovne godine

Nije bilo bitnih događaja nakon isteka poslovne godine koji bi zahtevali obelodanjivanje ili korekciju u bilansima Banke.

Nemanja Milenković
rukovodilac Odeljenja plana i analize

dr Rajko Perić
član Izvršnog odbora

dr Miloš Vujnović
predsednik Izvršnog odbora

Broj: 3048/2019
Beograd, 25.04.2019. godine

U skladu sa članom 50. stav 2. tačka 3. Zakona o tržištu kapitala („Sl. Glasnik RS“ br. 31/2011, 112/2015 i 108/2016) odgovorna lica JUBMES banke a.d. Beograd

I Z J A V L J U J U

Prema našem najboljem saznanju, godišnji finansijski izveštaj sastavljen je uz primenu odgovarajućih međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja i daje istinite i objektivne podatke o imovini, obavezama, finansijskom položaju i poslovanju, dobicima i gubicima, tokovima gotovine i promenama na kapitalu Banke.

Tatjana Savić, rukovodilac Odeljenja
finansija i izveštavanja

dr Miloš Vujnović, predsednik Izvršnog odbora

dr Rajko Perić, član Izvršnog odbora

JUBMES banka a.d. Beograd

REDOVNA SKUPŠTINA

Broj: 1737/2019

Beograd, 24.04.2019.

Na osnovu člana 5. stav 1. tačka 3) Statuta JUBMES banke a.d. Beograd, Skupština Banke je na Redovnoj sednici održanoj 24.04.2019. godine donela sledeću

ODLUKU

1. Usvajaju se Finansijski izveštaji JUBMES banke a.d. Beograd za 2018. godinu, Bilans uspeha, Izveštaj o ostalom rezultatu, Bilans stanja, Izveštaj o promenama na kapitalu, Izveštaj o tokovima gotovine, kao i Napomene uz finansijske izveštaje Banke za 2018. godinu.
2. Odluka stupa na snagu danom donošenja.

Lidija Barjaktarović
PREDSEDNIK SKUPŠTINE

Prof. dr Lidija Barjaktarović

JUBMES banka a.d. Beograd

REDOVNA SKUPŠTINA

Broj: 1490/2019

Beograd, 24.04.2019.

Na osnovu člana 5. stav 1. tačka 3) Statuta JUBMES banke a.d. Beograd, Skupština Banke je na Redovnoj sednici održanoj 24.04.2019. godine donela sledeću

ODLUKU

1. Usvaja se Izveštaj o poslovanju JUBMES banke a.d. Beograd za 2018. godinu u tekstu koji čini sastavni deo ove Odluke.
2. Odluka stupa na snagu danom donošenja.

PREDSEDNIK SKUPŠTINE

Prof. dr Lidija Barjaktarović

JUBMES banka a.d. Beograd

REDOVNA SKUPŠTINA

Broj: 1738/2019

Beograd, 24.04.2019.

Na osnovu člana 5. stav 1. tačka 3) Statuta JUBMES banke a.d. Beograd, Skupština Banke je na Redovnoj sednici održanoj 24.04.2019. godine donela sledeću

ODLUKU

o raspoređivanju neraspoređene dobiti

1. Neraspoređena dobit u iznosu od RSD 485.813.666,45 sastoji se iz dobiti tekuće godine u iznosu od RSD 465.277.945,94 i dobiti iz ranijih godina u iznosu od RSD 20.535.720,51 raspoređuje se na sledeći način:
 - 1.1. Iznos od RSD 396.283.924,85 za pokriće gubitka iz ranijih godina;
 - 1.2. Iznos od RSD 9.000.000,00 (bruto) za isplatu iz dobiti organima upravljanja i zaposlenima.
 - 1.3. Iznos od RSD 80.529.741,60 raspoređuje se u reserve za pokriće gubitaka.
2. Ovlašćuje se Upravni odbor Banke da utvrdi kriterijume i način za raspodelu sredstava iz tačke 1.2. ove odluke, za članove Upravnog odbora, članove Izvršnog odbora i zaposlene koji su doprineli ostvarenju poslovnog rezultata Banke za 2018.godinu.
3. Odluka stupa na snagu danom donošenja

PREDSEDNIK SKUPŠTINE

Prof. dr Lidija Barjaktarović